

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

60 metai

2017 m. rugpjūčio 11 d.

Turinys

EUROPOS PARLAMENTAS

2015–2016 m. SESIJA

2015 m. liepos 6–9 d. posėdžiai

Posėdžių protokolai paskelbti OL C 377, 2016 10 13.

PRIIMTI TEKSTAI 1

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Europos Parlamentas

2015 m. liepos 7 d., antradienis

2017/C 265/01 2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl integruotos daugiarūšio transporto bilietų sistemos Europoje kūrimo (2014/2244(INI)) 2

2017/C 265/02 2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija „ES pieno sektoriaus perspektyvos. Pieno sektoriaus aktų rinkinio įgyvendinimo peržiūra“ (2014/2146(INI)) 7

2017/C 265/03 2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES prekybos ir investicijų politikos išorinio poveikio viešojo ir privačiojo sektorių iniciatyvoms ne ES šalyse (2014/2233(INI)) 17

2017/C 265/04 2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vaisių ir daržovių sektoriaus po 2007 m. reformos (2014/2147(INI)) 25

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

2017/C 265/05 2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija su Europos Parlamento rekomendacijomis Europos Komisijai dėl derybų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (TPIP) susitarimo (2014/2228(INI)) 35

2017/C 265/06 2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija Žaliojo užimtumo iniciatyva. Išnaudoti žaliosios ekonomikos darbo vietų kūrimo potencialą (2014/2238(INI)) 48

2017/C 265/07	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl mokesčių vengimo ir slėpimo – su valdymu, socialine apsauga ir vystymusi besivystančiose šalyse susijusių problemų (2015/2058(INI))	59
2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis		
2017/C 265/08	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „Efektyvus išteklių naudojimas. Žiedinės ekonomikos kūrimas“ (2014/2208(INI))	65
2017/C 265/09	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kapitalo rinkų sąjungos kūrimo (2015/2634(RSP))	76
2017/C 265/10	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos saugumo darbotvarkės (2015/2697(RSP))	84
2017/C 265/11	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Jemene (2015/2760(RSP))	93
2017/C 265/12	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl saugumo iššūkių Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikos regione ir politinio stabilumo perspektyvų (2014/2229(INI))	98
2017/C 265/13	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo (2015/2002(INI))	110
2017/C 265/14	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo įgyvendinimo (2014/2256(INI))	121
2017/C 265/15	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „Naujasis ES požiūris į žmogaus teises ir demokratiją. Nuo pat Europos demokratijos fondo (EDF) įsteigimo dienos vykdytos veiklos įvertinimas“ (2014/2231(INI))	130
2017/C 265/16	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Burundyje (2015/2723(RSP))	137
2017/C 265/17	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Srebrenicos žudynių metinių minėjimo (2015/2747(RSP))	142
2017/C 265/18	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Kambodžos NVO ir profesinių sąjungų įstatymų projektų (2015/2756(RSP))	144
2017/C 265/19	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Kongo Demokratinės Respublikos (KDR), ypač dviejų sulaikytų žmogaus teisių aktyvistų Yves'o Makwambala ir Fredo Bauma atvejo (2015/2757(RSP))	147
2017/C 265/20	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Bahreino, ypač Nabeelio Rajabo atvejo (2015/2758(RSP))	151
2017/C 265/21	2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl dviejų krikščionių pastorių padėties Sudane (2015/2766(RSP))	155

III Parengiamieji aktai

EUROPOS PARLAMENTAS

2015 m. liepos 7 d., antradienis

2017/C 265/22	2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento sprendimas dėl siūlymo skirti Bettiną Michellę Jakobsen Audito Rūmų nare (C8-0122/2015 – 2015/0803(NLE))	158
2017/C 265/23	P8_TA(2015)0240 Sąjungos teisių, suteiktų tarptautinėmis prekybos taisyklėmis, įgyvendinimas ***I 2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio Sąjungos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti tarptautinėmis prekybos taisyklėmis, ypač sudarytomis globojant Pasaulio prekybos organizacijai (PPO), suteiktų Sąjungos teisių įgyvendinimą (kodifikuota redakcija) (COM(2015)0049 – C8-0041/2015 – 2014/0174(COD)) P8_TC1-COD(2014)0174 Europos Parlamento ir Tarybos pozicija, priimta 2015 m. liepos 7 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/..., kuriuo nustatomos Sąjungos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti tarptautinėmis prekybos taisyklėmis, ypač sudarytomis globojant Pasaulio prekybos organizacijai (PPO), suteiktų Sąjungos teisių įgyvendinimą (kodifikuota redakcija)	159
2017/C 265/24	P8_TA(2015)0241 Apsauga nuo žalingo laivų įkainojimo ***I 2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl apsaugos nuo žalingo laivų įkainojimo (kodifikuota redakcija) (COM(2014)0605 – C8-0171/2014 – 2014/0280(COD)) P8_TC1-COD(2014)0280 Europos Parlamento ir Tarybos pozicija, priimta 2015 m. liepos 7 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/... dėl apsaugos nuo žalingo laivų įkainojimo (kodifikuota redakcija)	160
2017/C 265/25	2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Deklaracijos dėl žvejybos ES vandenyse netoli Prancūzijos Gvianos kranto esančioje išskirtinėje ekonominėje zonoje galimybių suteikimo su Venesuelos Bolivarо Respublikos vėliava plaukiojantiems žvejybos laivams patvirtinimo Europos Sąjungos vardu projekto (05420/2015 – C8-0043/2015 – 2015/0001(NLE))	161
2017/C 265/26	2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projekto, kuriuo įtraukiamas 2014 finansinių metų perteklius (09765/2015 – C8-0161/2015 – 2015/2077(BUD))	162
2017/C 265/27	2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projekto, pridedamo prie pasiūlymo mobilizuoti Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšas Rumunijai, Bulgarijai ir Italijai (09767/2015 – C8-0162/2015 – 2015/2078(BUD))	164
2017/C 265/28	2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo pagal 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo 11 punktą (potvyniai Rumunijoje, Bulgarijoje ir Italijoje) (COM(2015)0162 – C8-0094/2015 – 2015/2079(BUD))	166

2017/C 265/29	2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projekto, III skirsnis – Komisija, pridėdamas prie Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos strateginių investicijų fondo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013, pasiūlymo (09876/2015 – C8-0172/2015 – 2015/2011(BUD))	167
---------------	--	-----

2017/C 265/30	2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projekto – reagavimas į migracijos spaudimą (09768/2015 – C8-0163/2015 – 2015/2121(BUD))	170
---------------	---	-----

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

2017/C 265/31	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos stabilizacijos ir asociacijos susitarimo protokolo, kuriuo atsižvelgiama į Kroatijos Respublikos įstojimą į Europos Sąjungą, sudarymo Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu projekto (05548/2014 – C8-0127/2014 – 2013/0386(NLE))	173
---------------	---	-----

2017/C 265/32	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Serbijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimo protokolo, kuriuo atsižvelgiama į Kroatijos Respublikos įstojimą į Europos Sąjungą, sudarymo Europos Sąjungos bei jos valstybių narių vardu projekto (06682/2014 – C8-0098/2014 – 2014/0039(NLE))	174
---------------	--	-----

2017/C 265/33	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Indijos Respublikos Vyriausybės mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo atnaujinimo projekto (05872/2015 – C8-0074/2015 – 2014/0293(NLE))	175
---------------	---	-----

2017/C 265/34	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Farerų Salų susitarimo dėl mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo, pagal kurį Farerų Salos tampa bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) asocijuotąja šalimi, sudarymo projekto (05660/2015 – C8-0057/2015 – 2014/0228(NLE))	176
---------------	---	-----

2017/C 265/35	2015 m. liepos 8 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu, ir Direktyvos 2013/34/ES nuostatos, susijusios su tam tikrais įmonės valdymo pareiškimo elementais (COM(2014)0213 – C7-0147/2014 – 2014/0121(COD))	177
---------------	--	-----

2017/C 265/36	<p>P8_TA(2015)0258</p> <p>Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervas ***I</p> <p>2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB (COM(2014)0020 – C8-0016/2014 – 2014/0011(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2014)0011</p> <p>Europos Parlamento pozicija, priimta 2015 m. liepos 8 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2015/... dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo bei kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB . . . . .</p>	198
---------------	--	-----

2017/C 265/37	P8_TA(2015)0259 Jūrininkai ***I 2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl jūrininkų, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/94/EB, 2009/38/EB, 2002/14/EB, 98/59/EB ir 2001/23/EB (COM(2013)0798 – C7-0409/2013 – 2013/0390(COD)) P8_TC1-COD(2013)0390 Europos Parlamento ir Tarybos pozicija, priimta 2015 m. liepos 8 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/..., kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2008/94/EB, 2009/38/EB ir 2002/14/EB bei Tarybos direktyvų 98/59/EB ir 2001/23/EB nuostatos, susijusios su jūrininkais 199
2017/C 265/38	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo, pagal kurį Šveicarijos Konfederacija tampa Bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ ir Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programos, kuria papildoma programa „Horizontas 2020“, asocijuotąja šalimi ir kuriuo reglamentuojamas Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimas Branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės vykdomoje ITER veikloje, sudarymo projekto (05662/2015 – C8-0056/2015 – 2014/0304(NLE)) 200
2017/C 265/39	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (COM(2015)0098 – C8-0075/2015 – 2015/0051(NLE)) . . 201
2017/C 265/40	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų mobilizavimo pagal 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo 13 punktą (Suomijos paraiška „EGF/2015/001 FI/Broadcom“) (COM(2015)0232 – C8-0135/2015 – 2015/2125(BUD)) 223
2017/C 265/41	2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl įgaliojimų, susijusių su trišaliu susitikimu dėl 2016 m. biudžeto projekto (2015/2074(BUD)) 226
	2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis
2017/C 265/42	P8_TA(2015)0267 Didžiausi leidžiami maisto produktų ir pašarų radioaktyviosios taršos po branduolinės avarijos lygiai ***I 2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatomi didžiausi leidžiami maisto produktų ir pašarų radioaktyviosios taršos po branduolinės avarijos ar bet kokios nepaprastosios radiologinės padėties lygiai (COM(2013)0943 – C7-0045/2014 – 2013/0451(COD)) P8_TC1-COD(2013)0451 Europos Parlamento pozicija, priimta 2015 m. liepos 9 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti <i>Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą</i> (ES) 2015/..., kuriuo nustatomi didžiausi leidžiami maisto produktų ir pašarų radioaktyviosios taršos po branduolinės avarijos ar bet kokios nepaprastosios radiologinės padėties lygiai [1 pakeit. Šis pakeitimas taikomas visam tekstui] 272

Simbolių paaiškinimai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra: antrasis svarstymas
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra: trečiasis svarstymas

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Parlamento pakeitimai

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu „■“ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.

EUROPOS PARLAMENTAS

2015–2016 m. SESIJA

2015 m. liepos 6–9 d. posėdžiai

Posėdžių protokolai paskelbti OL C 377, 2016 10 13.

PRIIMTI TEKSTAI

2015 m. liepos 7 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P8_TA(2015)0246

Integruotos daugiarūšio transporto bilietų sistemos Europoje kūrimas

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl integruotos daugiarūšio transporto bilietų sistemos Europoje kūrimo (2014/2244(INI))

(2017/C 265/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/40/ES dėl kelių transporto ir jo sąsajų su kitų rūšių transportu srities intelektinių transporto sistemų diegimo sistemos ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos reglamentą (ES) Nr. 454/2011 dėl transeuropinės geležinkelių sistemos telematikos priemonių keleivių vežimo paslaugoms posistemio techninės sąveikos specifikacijos ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Pažangiųjų transporto sistemų diegimo Europoje veiksmų planas“ (COM(2008)0886),
- atsižvelgdamas į 2011 m. Komisijos baltąją knygą „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“ (COM(2011)0144),
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 15 d. EP rezoliuciją dėl bendros Europos transporto erdvės kūrimo plano. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Veiksmų plano dėl ES kelionių daugiarūšiu transportu informacijos, planavimo ir bilietų pardavimo paslaugų įgyvendinimo rengimas“ (SWD(2014)0194),
- atsižvelgdamas į Judumo mieste veiksmų planą (COM(2009)0490),
- atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę,

⁽¹⁾ OL L 207, 2010 8 6, p. 1.

⁽²⁾ OL L 123, 2011 5 12, p. 11.

⁽³⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽⁴⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 72.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto pranešimą (A8-0183/2015),
- A. kadangi, nepaisant dedamų pastangų, 2011 m. baltosios knygos iniciatyvoje Nr. 22 ⁽¹⁾ nustatytas tikslas sudaryti sąlygas sklandžioms kelionėms daugiarūšiu transportu nuo durų iki durų naudojant pažangiąsias sąveikaus ir daugiarūšio transporto planavimo, rezervavimo internetu ir pažangiąsias bilietų pardavimo sistemas dar nepasiektas;
- B. kadangi dauguma keliautojų vis dar teikia pirmenybę individualaus transporto rūšims ir kadangi, siekiant geresnės įvairių transporto rūšių integracijos, nepakaks tik sukurti ES kelionių planavimo paslaugas, bet reikia didinti kiekvienos atskiros transporto rūšies veiksmingumą, tvarumą ir patogumą naudotojams, ir kadangi šio tikslo daug lengviau bus siekti, be kita ko, priėmus Kvirtąjį geležinkelių dokumentų rinkinį (juo užtikrinant vienodą infrastruktūros prieinamumą taip pat smulkiesiems veiklos vykdytojams, MVĮ ir naujai įsteigtoms įmonėms), Reglamentą dėl oro transporto keleivių teisių ir Europos vandenų transporto strategiją bei įgyvendinti prioritetinius Bendro Europos dangaus ir transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) projektus;
- C. kadangi, nepaisant to, kad Komisija integruotą bilietų sistemą apibrėžė kaip vežimo įvairių rūšių transportu derinį besinaudojant vienu bilietu, tokiai apibrėžčiai ne visuomet pritaria įmonės, o kai kurių paslaugų teikėjų vienintelis tikslas – parduoti sąveikiuosius bilietus – tokia padėtis trukdo tolesniam šio sektoriaus vystymuisi;
1. pažymi, kad informacija apie ES keliones, ypač ilgo nuotolio, daugiarūšiu transportu, tarpvalstybinis integruotas požiūris į kelionių planavimo ir bilietų pardavimo paslaugas yra dalis atsako į pagrindinius Europos transporto iššūkius, tokius kaip tvarumas, daugiarūšiškumas, saugos visų rūšių transporte gerinimas, veiksmingumas ir ekonominis gyvybingumas, taip pat kokybiškų darbo vietų kūrimas ir darbo judumas, todėl tai yra vienodai naudinga visuomenei, ekonomikai, aplinkai, socialinei sanglaudai ir turizmui;
  2. pabrėžia, kad ES lygmens integruotos kelionių daugiarūšiu transportu informacijos, planavimo ir bilietų pardavimo paslaugos Europos įmonėms, ypač MVĮ ir naujai įsteigtoms įmonėms, suteikia su inovacijomis susijusių galimybių ir labai prisideda prie pasaulyje konkurencingos Europos bendrosios rinkos ir prie bendros Europos transporto erdvės kūrimo;
  3. pabrėžia, kad asmenų judumas ES yra viena iš būtinų sąlygų norint naudotis pagrindinėmis laisvėmis, todėl vartotojai turėtų turėti galimybę gauti išsamią, tikslią ir neutralią informaciją tiek apie tvarkaraščius, tiek apie susisiekimo galimybes per daugiarūšio ir tarpvalstybinio transporto jungtis, kuriomis būtų užtikrinamos sklandžios, paprastesnės aukštus patogumo standartus atitinkančios kelionės nuo durų iki durų, ir atlikti reikalingas rezervacijas ir mokėjimus internetu; pritaria iniciatyvoms skatinti keliautojus derinti keletą esamų transporto rūšių; pažymi, kad daugelyje valstybių narių vis dar nesudaryta galimybių bilietus nacionalinėms ir tarpvalstybinėms kelionėms ES pirkti internetu arba naudojantis mobiliosiomis taikomosiomis programomis; mano, kad nereikėtų leisti geografinio blokavimo;
  4. pabrėžia, kad naudotojams svarbu gauti vieną bilietą vienai kelionei daugiarūšiu transportu, ir mano, kad teisingų ir lygių galimybių naudotis kelionių daugiarūšiu transportu ir eismo duomenimis užtikrinimas, taigi, ir išsamios, paprastai gaunamos, neutralios, patikimos ir tikralaikės informacijos teikimas keliautojams yra būtina integruotų bilietų sistemų plėtojimo sąlyga, ir pažymi, jog, siekiant užtikrinti, kad tam skirtos priemonės bus teisingos, itin svarbu, kad jas įgyvendinant kartu būtų atliekama visų transporto rūšių išorės sąnaudų internacionalizacija ir būtų teikiama informacija apie skirtingų rūšių aplinkos apsaugos veiksmingumą;
  5. pažymi, kad vartotojams visada turėtų būti teikiama skaidri informacija apie kainas; todėl pabrėžia, kad rezervavimo ir mokėjimo sistemose reikėtų aiškiai nurodyti visą pasirinktos kelionės bilieto kainą, įskaitant privalomus elementus, pvz., mokesčius ir rinkliavas; pabrėžia, kad yra svarbios inovatyvios informacinėmis technologijomis grindžiamos platformos, jos bendrai sumažina rezervacijos ir operacijų mokesčius, ir pažymi, kad svarbu užtikrinti įvairias galimybes atsiskaityti už įsigyjamus kelionių bilietus; ragina ES ir valstybes nares labiau stengtis apriboti mokesčius, taikomus kreditinėmis kortelėmis ir kitais pagrįstais mokėjimo būdais atsiskaitant už viešojo transporto paslaugas;
  6. pabrėžia, kad duomenų lygmenų nesuderinamumas ir nenuoseklumas, duomenų formatų įvairovė ir sąveikumo trūkumas bei duomenų mainų protokolai trukdo teikti integruotą informaciją apie daugiarūšį transportą, planavimo ir bilietų pardavimo paslaugas ES ir dėl jų patiriama papildomų išlaidų; ragina Komisiją užtikrinti, kad visi reguliavimo veiksmai neatsilikėtų nuo sparčios transporto sektoriaus plėtos ir jais nebūtų kuriama nereikalinga našta;

⁽¹⁾ Baltoji knyga „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“ (COM(2011)0144).

2015 m. liepos 7 d., antradienis

7. palankiai vertina viešojo ir privačiojo sektorių pastangas kurti kelionių planavimo paslaugas ir reikalingus atvirusius standartus ir sąsajas, tačiau pažymi, kad šios paslaugos dažnai būna skirtos tik tam tikriems regionams ar šalims ir kad jos retai apima daugiarūši transportą; todėl ragina transporto paslaugų ir kelionių planavimo paslaugų teikėjus visų pirma naudotis esamomis sąveikomis ir daugiau dėmesio skirti tarpvalstybinių kelionių daugiarūšiu transportu planavimo paslaugų teikimui sukuriant pritaikytas bilietų sistemas, ypatingą dėmesį skiriant kalbai, kuria teikiamos paslaugos, atsižvelgiant į mažumų vartojamas kalbas ir susiejant tolimų nuotolių ir vietinį transportą, įskaitant vadinamuosius pirmą ir paskutinį kelionės etapus (angl. *first and last mile*), t. y. atnaujinant skirtingas sistemas siekiant jas padaryti sąveikias ir suteikti galimybę ryšiams tarp jų; ragina Komisiją TEN-T koridorius naudoti kaip bandomąjį projektą, skirtą keleivių srautams ir daugiarūšio transporto informacijos, kelionių planavimo ir bilietų pardavimo paslaugų pajėgumams nustatyti;

8. ragina Komisiją sukurti vietas, regiono ar nacionaliniu lygmeniu parengtų projektų, kurie vėliau galėtų būti projektų įgyvendinimo pagrindas ES lygmeniu, gerosios patirties saugyklą;

9. pabrėžia, kad integruotos daugiarūšio transporto bilietų sistemų teikiama galimybė paprastai ir patogiai pirkti bilietus į viešąjį transportą pritrauks daugiau keleivių, taip padidės jų patitenkinimas, o viešojo transporto įmonės gaus naudos;

10. ragina Komisiją, kalbant apie integruotas daugiarūšio transporto bilietų pardavimo paslaugas, imtis priemonių, reikalingų siekiant sukurti aiškia sistemą, kuria būtų paremiamos suinteresuotųjų subjektų ir kompetentingų institucijų pastangos ir sudaromos geresnės sąlygos joms, ir jau sudarytiems susitarimams, taip pat inovatyvus siūlomų produktų ir paslaugų pobūdis, o nesant jokios didesnės pažangos kuriant integruotą, sąveikią daugiarūšio tarpvalstybinio transporto bilietų sistemą iki 2020 m. ragina Komisiją vadovautis jau pasiekta pažanga ir savanoriškais iniciatyvomis, imtis teisėkūros veiksmų nustatant būtinausias taisykles ir tvarkaraštį;

11. pabrėžia, kad vadinamajame pirmame ir paskutiniame kelionės etapuose aktyvus vaidmuo ir atsakomybė tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms; mano, jog labai svarbu, kad šios institucijos dalyvautų įgyvendinant individualias priemones, stebint jų veikimą ir užtikrinant veiksmingą visos sistemos funkcionavimą; atsižvelgiant į tai ragina kompetentingas institucijas valstybėse narėse imtis šių veiksmų:

- ne vėliau kaip iki 2020 m., glaudžiai bendradarbiaujant su transporto sektoriaus atstovais, sukurti nacionalines atnaujintas tvarkaraščių ir tarifų informacijos sistemas, grindžiamas atviromis sąsajomis, kuriomis būtų susieti privačiųjų ir viešųjų vežėjų vietinio viešojo transporto nacionaliniai regionų ir vietos kelionių duomenys, ir šias sistemas nuolat naujinti;
- užtikrinti, kad ne vėliau kaip iki 2020 m. visose vietinio viešojo keleivinio transporto priemonėse būtų įdiegtos pažangiosios tikralaikės informacijos apie transporto priemonės buvimo vietą perdavimo sistemos ir kad tokių sistemų egzistavimas būtų įtraukiamas į konkursų sąlygas,
- numatyti, kad ne vėliau kaip iki 2024 m., remiantis atviromis sąsajomis, nacionalinės tvarkaraščių ir tarifų informacijos sistemos, kuriomis teikiama tikralaikė informacija apie vietinio viešojo transporto įmonių tvarkaraščius, būtų sujungtos į tarpvalstybinį tinklą, o veiklos vykdytojams, kelionių planavimo paslaugų teikėjams ir vartotojams būtų sudaromos galimybės jomis naudotis;

12. pritaria Komisijos nuomonei, kad, siekiant teikti ES kelionių daugiarūšiu transportu informacijos, planavimo ir bilietų pardavimo paslaugas, būtina užtikrinti sąžiningas, atviras ir vienodas galimybes visiems informacijos, kelionių planavimo ir bilietų pardavimo paslaugų teikėjams, įskaitant MVĮ ir naujai įsteigtas įmones, gauti išsamius tikralaikius daugiarūšio transporto ir tokių kelionių duomenis, ir ragina Komisiją pateikti pasiūlymą, kuriuo visi paslaugų teikėjai būtų įpareigojami sąžiningomis ir vienodomis sąlygomis teikti visą informaciją, reikalingą siekiant teikti visapusiškesnes paslaugas ir taip suteikti keliautojams realią ir prieinamą galimybę pasirinkti tvariausią, pigiausią ar greičiausią susisiekimo galimybę, nepakenkiant komerciniams susijusių paslaugų teikėjų interesams;

13. pabrėžia, kad, vadovaujantis ES konkurencijos politika, Komisijos užduotis yra nustatyti galimą monopolio pavojų – kad visą informaciją gali telkti daugiarūšio transporto informacijos teikėjai ir bilietų pardavėjai – ir užkirsti tam kelią; priduria, jog Komisija taip pat turi užtikrinti, kad dalis, skirta sumokėti už elektroninių bilietų pardavimo sistemų paslaugas, nebūtų laikoma bausme keleivinio transporto paslaugas teikiančioms įmonėms;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

14. primygtinai ragina sukurti dialogo platformą, kurioje dalyvautų visi transporto sektoriaus ir kompetentingų vietos, regiono, nacionalinės ar ES lygmens institucijų atstovai, siekdami rasti įgyvendinamus sprendimus dėl laipsniško ES sąveikiųjų elektroninių bilietų pardavimo sistemų įdiegimo, atsižvelgiant į visą kelionės ciklą nuo planavimo iki bilietų pirkimo, ir nustatyti ir išspręsti problemas dėl pajamų iš bilietų pardavimo proporcingo paskirstymo ir išlaidų padengimo naštos kilus susitariančiųjų šalių ginčams padalijimo; mano, kad šie klausimai turėtų būti sprendžiami atsižvelgiant į rinkos poreikius, tačiau veiklos vykdytojai ir keleiviai dėl to neturėtų patirti neproporcingų išlaidų; ragina Komisiją visoje ES aktyviai skatinti transeuropinių telekomunikacijų ir transporto tinklų bendro finansavimo sąveikas šioje srityje;

15. pabrėžia, kad Europos keleivių teisės ribojamos taip, kad jos kiekvienos atskiros pervežimo sutarties atveju taikomos individualiai, tačiau, jei kelionė vykdoma tarpvalstybinėse atkarpose arba daugiarūšiu transportu, keleivių teisių negalima užtikrinti tokiu pačiu būdu, todėl primygtinai ragina Komisiją sureaguoti į 2011 m. rezoliucijoje dėl bendros Europos transporto erdvės kūrimo plano ⁽¹⁾ išsakytą Parlamento raginimą sukuriant Keleivių teisių chartiją, kuri apimtų visų rūšių transportą, ir iki 2017 m. pabaigos pateikti pasiūlymą dėl tokios chartijos į ją įtraukiant atskirą skyrių apie keliones daugiarūšiu transportu užtikrinant aiškią ir skaidrią keleivių teisių apsaugą tokio vežimo atveju, atsižvelgiant į tam tikras visų rūšių transporto ypatybes ir integruoto daugiarūšio transporto bilietų sistemą;

16. pabrėžia, kad vienodos galimybės be kliūčių naudotis transporto priemonėmis visiems, ypač pažeidžiamiems asmenims, yra labai svarbios siekiant užtikrinti socialinį judumą ir dėl demografinių pokyčių Europoje, ir ragina labiau atsižvelgti į neįgaliųjų arba riboto judumo asmenų poreikius ir į specialius vyresnio amžiaus žmonių reikalavimus, susijusius su galimybėmis gauti informaciją apie kelionę prieš ją ir jos metu, su galimybėmis naudotis bilietų pardavimo, rezervavimo ir mokėjimo sistemomis, įskaitant galimybę rezervuoti neįgaliųjų vežimeliams skirtas vietas; palankiai vertina Komisijos veiksmų planą dėl Europos prieinamumo akto ir teisėkūros veiksmų galimybę panaikinti ekonomines ir socialines kliūtis, su kuriomis susiduria neįgalieji; primygtinai ragina Komisiją dalį prieinamumo gerinimo pastangų skirti su transportu susijusioms kliūtims šalinti;

17. pabrėžia, kad svarbu išsaugoti įvairias galimybes naudotis kainų nustatymo ir mokėjimo metodais (sumažintomis kainomis, nuolaidomis, t. t.) siekiant užtikrinti, kad tam tikros visuomenės grupės (bedarbiai, pensininkai, studentai, didelės šeimos, mažas pajamas gaunantys asmenys ir kitos socialiai pažeidžiamų asmenų grupės) galėtų naudotis daugiarūšio transporto bilietų sistemomis;

18. pabrėžia, kad sistemomis, teikiančiomis informaciją apie daugiarūšį transportą, turėtų būti paprasta naudotis, todėl būtina jas susieti su atnaujintais kartografiniais ir geografiniais duomenimis;

19. ragina ir toliau remti suinteresuotuosius subjektus siekiant rasti inovatyvių problemų sprendimų būdų, taigi, ir ieškant atitinkamų ES finansavimo šaltinių, pvz., pagal bendrosios įmonės „Shift2Rail“ ketvirtąją inovacijų programą, pagal programą „Horizontas 2020“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę, ne tik išlaikant, bet ir plėtojant struktūrinius fondus; primygtinai ragina Europos investicijų banką šiuo atveju tinkamai panaudoti Europos strateginių investicijų fondą (ESIF);

20. prašo Komisijos skelbti lengvai prieinamą ir nuolat atnaujinamą ES bendrai finansuojamų integruoto daugiarūšio transporto bilietų projektų sąrašą;

21. pabrėžia didelę pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos (GNSS), visų pirma Europos palydovinės navigacijos sistemos GALILEO, svarbą renkant dinamiškus duomenis, kuriais naudojantis prieš kelionę ir jos metu keliautojus galima informuoti apie galimus sutrikimus ir alternatyvias kelionės galimybes; pabrėžia, kad palydovinių sistemų nauda visada turėtų derėti su pakankamos duomenų apsaugos nuostatomis;

22. pabrėžia, kad reikia sumažinti transporto perkrovą miestų teritorijose, ir ragina kurti paskatas visoje Europoje naudotis tvarių rūšių transportu, į kelionių informacijos ir planavimo paslaugas įtraukiant informaciją apie įvairias su judumu susijusias paslaugas, pvz., dalijimąsi automobiliu, susitarimą pavežti, persėdimą iš automobilio į viešąjį transportą (angl. *park and ride*), dviračių nuomos sistemas, dviračių ir pėsčiųjų takus;

⁽¹⁾ 2011 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl bendros Europos transporto erdvės kūrimo plano. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas (OL C 168 E, 2013 6 14, p. 72).

2015 m. liepos 7 d., antradienis

23. palankiai vertina tai, kad atsiranda vis daugiau integruotų elektroninių bilietų sistemų miestuose ir kitose miestų teritorijose, pvz., įtraukios skaitmeninės išmaniųjų kortelių technologijos, kuriomis galima naudotis įvairių rūšių transporto priemonėse, taip pat tarpvalstybinėms kelionėms, tačiau pabrėžia, kad techninius klausimus reikėtų palikti spręsti rinkai, o ne Europos Sąjungos lygmeniu;
24. pažymi, kad nuolat geri ryšiai su tinklu yra viena iš būtinų sąlygų siekiant sukurti pažangią ir keleiviams patogią sistemą, kuri galėtų teikti kintančią tikrą laiką informaciją apie eismo padėtį; todėl ragina Komisiją teikti pirmenybę didelio nemokamų ar pigių sparčių skaitmeninių infrastruktūrų prieinamumo supaprastinimui, skatinimui ir paramai visų rūšių transporte ir visuose transporto mazguose naudojantis Europos infrastruktūros tinklų priemone, programa „Horizontas 2020“, ESIF ir kitais susijusiais finansavimo šaltiniais;
25. pabrėžia duomenų apsaugos svarbą, primygtinai ragina laikytis Direktyvos 95/46/EB ir ragina nustatyti aiškias sąlygas, kuriomis galima naudoti ir perduoti duomenis, visų pirma asmens duomenis, kurie turėtų būti tvarkomi ir naudojami tik nuasmeninti ir tik siekiant supaprastinti daugiarūšio transporto bilietų pardavimą; pabrėžia, kad turėtų būti įmanoma, neprivalant registruotis prie sistemos, įsigyti bilietus ir už juos sumokėti naudojantis mobiliosiomis ir interneto taikomosiomis programomis;
26. atkreipia dėmesį į kelionės planavimo, prieinamos daugiarūšio transporto informacijos ir aiškaus ir skaidraus bilietų pardavimo, įskaitant vykdomą skaitmeninę ir interneto platformose, svarbą, taip pat būtinybę pagerinti galimybes naudotis viešuoju transportu keliaujant užsienyje ES, ir skatinti tvarių transporto paslaugų modernizavimą siekiant pritraukti turistus iš Europos ir kitur, nes tai palengvins visą kelionės planavimo procesą; taip pat atkreipia dėmesį į galimą teigiamą integruotos bilietų sistemos poveikį užtikrinant geresnes susisiekimo galimybes visiems regionams, ypač labai nutolusių, pvz., atokiausių, regionų atveju;
27. pabrėžia, kad reikia labiau ir geriau skatinti teikti daugiau kaip šimtą kelionių daugiarūšiu transportu planavimo paslaugų (ir skleisti apie jas informaciją), kuriomis ES jau galima naudotis miestuose, regionuose ir nacionaliniu lygmeniu, ir ragina dirbti skatinant šių paslaugų tarpusavio ryšius;
28. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.
-

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0249

ES pieno sektoriaus ateitis. Pieno sektoriaus teisės aktų rinkinio įgyvendinimo apžvalga**2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija „ES pieno sektoriaus perspektyvos. Pieno sektoriaus aktų rinkinio įgyvendinimo peržiūra“ (2014/2146(INI))**

(2017/C 265/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 261/2012, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 nuostatos, susijusios su sutartiniais santykiais pieno ir pieno produktų sektoriuje ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 13 d. Komisijos ataskaitą dėl pieno ir pieno produktų sektoriaus rinkos padėties raidos ir pieno sektoriaus teisės aktų rinkinio nuostatų taikymo (COM(2014)0354),
- atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio mėn. Komisijos ataskaitą „ES žemės ūkio rinkų ir 2014–2024 m. pajamų perspektyvos“,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnį dėl atokiausių ES regionų,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 10 d. Komisijos ataskaitą „Rinkos padėties raida ir su ja susijusios sklاندaus laipsniško pieno kvotų sistemos panaikinimo sąlygos. Antroji „poveikio sušvelninimo“ ataskaita“ COM(2012)0741),
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. rezoliuciją dėl pieno gamybos išlaikymo kalnuotose vietovėse, mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse ir atokiausiuose regionuose pasibaigus pieno gamybos kvotai ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 8 d. rezoliuciją „Baltymų deficitas ES: kaip išspręsti šią ilgalaikę problemą?“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl krizės ES gyvulininkystės sektoriuje ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą „Kova su nesąžiningos prekybos praktika įmonių tarpusavio maisto produktų tiekimo grandinėje“ (COM(2014)0472),
- atsižvelgdamas į Reglamentą (EB) Nr. 247/2006 ⁽⁶⁾, nustatantį specialias žemės ūkio priemones atokiausiems Sąjungos regionams,
- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. sausio 13 d. Komisijos komunikatą dėl Europos strateginių investicijų fondo (COM(2015)0010),
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonės projektą „Pieno sektoriaus ateitis“,

⁽¹⁾ OL L 94, 2012 3 30, p. 38.

⁽²⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 671.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0577.

⁽⁴⁾ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 58.

⁽⁵⁾ OL C 224 E, 2010 8 19, p. 20.

⁽⁶⁾ OL L 42, 2006 2 14, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 343, 2012 12 14, p. 1.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 23 d. pasirašytą Europos Komisijos ir Europos investicijų banko susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo Europos Sąjungos žemės ūkio ir kaimo plėtros srityse,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą ir Biudžeto kontrolės komiteto nuomonę (A8-0187/2015),
- A. kadangi pieno sektoriaus teisės aktų rinkinys įsigaliojo 2012 m. spalio 3 d. ir taikomas iki 2020 m. birželio 30 d.;
- B. kadangi, kaip nuspręsta 2013 m. atlikus BŽŪP laikotarpio vidurio peržiūrą, pieno kvotos baigs galioti 2015 m. kovo 31 d.;
- C. atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 11 d. rezoliucijoje dėl pieno gamybos išlaikymo kalnuotose vietovėse, mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse ir ES atokiausiuose regionuose pasibaigus pieno gamybos kvotai nustatytų priemonių svarbą ir aktualumą;
- D. kadangi pasaulinė pieno rinka tampa vis nepastovesnė – 2014 m. sausio mėn. užregistruota aukščiausia pieno kaina nuo tada, kai jo kainos pradėtos registruoti, o likusią 2014 m. dalį ji labai sumažėjo; kadangi gyvulininkystė ir pieno gamybai naudojami išteklių yra labai pažeidžiami dėl nepastovumo lemiamų problemų, dėl to supirkimo kainos yra žemesnės už gamybos sąnaudas;
- E. kadangi tvarų ūkininkavimą, kaip aukštos kokybės maisto šaltinį, galima užtikrinti tik tuo atveju, jei ūkininkams taikomos pakankamos supirkimo kainos, padengiančios visas tvarios gamybos išlaidas;
- F. kadangi nuo 2014 m. rugpjūčio mėn. Rusijos nustatytas draudimas iš ES importuoti pieno produktus padarė neigiamą poveikį ES vidaus rinkai – paaiškėjo, kad reikia būti pasirėngusiems su krizėmis susijusių rinkos priemonių taikymui, neatsižvelgiant į jų pobūdį, ir kad svarbu užtikrinti įvairią ES produktų eksporto rinką, ypač dėl to, kad tikėtina, jog pasaulinė pieno paklausa augs, taip pat svarbu užtikrinti stabilią, mokią vidaus rinką;
- G. kadangi pieno sektoriaus teisės aktų rinkinys suteikė galimybę valstybėms narėms taikyti privalomas sutartis siekiant padėti gamintojams ir perdirbėjams planuoti gamybos apimtį, taip pat sustiprinti produktų platinimo grandines artėjant kvotų panaikinimo datai ir kadangi iki šiol tik nedaugelis valstybių narių pasinaudojo šia išimtinė galimybe;
- H. kadangi pagal pieno sektoriaus teisės aktų rinkinį valstybės narės buvo priverstos pripažinti gamintojų organizacijas bei asociacijas ir itin svarbų vaidmenį, kurį toliau atlieka kooperatyvai, atsižvelgiant į tai, kad reikia pagerinti pasiūlos koncentraciją, siekiant padidinti gamintojų derybines galias;
- I. kadangi siekiant, kad Komisija ir pramonės atstovai galėtų geriau stebėti pieno sektorių, 2014 m. balandžio mėn. įsteigtas Pieno rinkos stebėjimo centras ir kadangi būtina sustiprinti jo vaidmenį, siekiant sukurti veiksmingą išpėjimo apie krizes sektoriuje mechanizmą, skirtą įvairaus dydžio, geografinės padėties ir skirtingus gamybos bei prekybos būdus taikantiems pieno gamybos ūkiams;
- J. kadangi esamas apsaugos mechanizmas nėra pakankama gelbėjimo priemonė pieno kainų kritimo atveju;
- K. kadangi vienas pagrindinių bendra žemės ūkio politikos (BŽŪP) tikslų yra ekonominiu, socialiniu bei ekologiniu požiūriu subalansuota teritorinė plėtra; kadangi dėl to reikia išsaugoti produktyvų ir tvarų ūkininkavimą mažiau palankiose ūkininkauti, atokiausiose, izoliuotose ar kalnuotose vietovėse;
- L. kadangi kvotų panaikinimas turės nemažą neigiamą poveikį atokiausiems regionams, ypač Azorų saloms, kuriose pieno ūkiai yra pagrindinė ekonominė veikla, sudaranti apie 46 proc. regiono ekonomikos;
- M. kadangi daugeliui pienininkystės ūkių, įsikūrusių mažiau palankiose ūkininkauti, atokiose, salų, tolimose ir kalnuotose vietovėse, kur pieno ir pieno produktų gamybos, surinkimo ir pateikimo rinkai už gamybos vietovės ribų sąnaudos yra didesnės nei kitose vietovėse, kadangi panaikinus kvotas atsirandančiomis augimo galimybėmis dėl gamtos nulemtų šių regionų trūkumų jie negali pasinaudoti taip, kaip gali ūkiai kituose regionuose; dėl šių priežasčių tokiems ūkininkams pavojų kelia didesnė gamintojų koncentracija ekonominiu požiūriu palankiausiose Sąjungos vietovėse;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- N. kadangi nuo 2015 m. balandžio 1 d. bus pradėtas taikyti privalomas reikalavimas deklaruoti pristatyto pieno kiekius,
- O. kadangi veikiančiam tvariam Europos pieno sektoriui itin svarbus kartų atsinaujinimas, modernizacija ir investicijos;
- P. kadangi pienas ir visų pirma visoje ES gaminami produktai, pažymėti saugoma kilmės vietos nuoroda (SKVN), saugoma geografinė nuoroda (SGN) ir garantuotų tradicinių gaminių (GTG) nuoroda, labai prisideda prie sėkmingos ES žemės ūkio ir maisto pramonės veiklos ir kaimo ekonomikos, kurioje vyrauja maži ir vidutiniai šeimyniniai ūkiai ir kurioje turi būti išlaikyta visus regionus apimanti pieno gamyba, klestėjimo; kadangi šis pienas yra žaliava gausioms privačioms ir kooperatinėms perdirbimo įmonėms ir padeda išsaugoti Europos žemės ūkio produktų paveldo įvairovę ir atlieka pagrindinį vaidmenį formuojant Europos teritoriją, aplinką ir socialinę plotmę bei didina kitų veiklos sektorių, kaip antai turizmo, plėtros galimybes;
- Q. kadangi per pastaruosius dvejus kvotų galiojimo metus kai kurių valstybių narių ūkininkams ir pieno gamintojams buvo skirtos nemažos baudos už pieno kvotų viršijimą;
1. primena, kad pieno sektoriaus teisės aktų rinkinio tikslas – perspektyvus, tvarus ir konkurencingas pieno sektorius Sąjungos teritorijoje, kuriame taikomos operatyvios priemonės, padedančios užtikrinti teisingą atlygį pieno gamintojams; pabrėžia, kad pieno sektoriaus teisės aktų rinkinyje nustatytos problemos tebėra kliūtis tvariai, konkurencingai ir sąžiningai pieno rinkai ir teisingoms ūkininkų pajamoms;
  2. primena, kad pienininkystė yra svarbus teritorijų planavimo, užimtumo kaimo vietovėse ir daugelio Europos žemės ūkio regionų ekonominės, ekologinės bei socialinės plėtros veiksnys;
  3. pabrėžia, kad pieno sektoriaus ūkininkai, ypač nedideli šeimos ūkiai, yra menkai apsaugoti nuo pajamų dydžio svyravimo ir rizikos, kurią lemia didelės kapitalo išlaidos, greitas produkcijos gedimas, svyruojančios pagrindinių pieno produktų kainos, gamybos priemonių ir energijos sąnaudos, ir kad tvarus pragyvenimas iš pienininkystės yra nuolatinis uždavinys, nes gamybos sąnaudos dažnai yra lygios supirkimo kainoms arba jas viršija;
  4. pabrėžia, kad Europos ūkininkai turi spręsti didesnių sąnaudų, kurias lemia gamybos veiksnių, pvz., galvijų pašaro, kaina, problemą ir kad dėl griežtų Europos Sąjungos teisės aktų gyvūnų gerovės ir maisto saugos srityje Europos gamintojų konkurencingumas yra mažesnis, palyginti su trečiosiomis šalimis;

Rusijos embargo poveikis ir dabartinė pieno sektoriaus krizė

5. primygtinai ragina Komisiją apsvarstyti krizės priežastis ir priemones, kurių reikia imtis siekiant užkirsti kelią krizėms ateityje, kaip nurodyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, 219, 221 ir 222 straipsniuose;
6. ragina Komisiją pasitelkiant papildomas tikslines rinkos priemones įveikti dabartinę krizę, kuri šiuo metu ištiko vidaus pieno rinkas dėl spaudimo mažinti kainas, kurį lėmė tinkamų krizės valdymo priemonių nebuvimas, sumažėjusi pasaulinė paklausa, pasaulinių kainų nepastovumas ir Rusijos embargo, ir kartu pripažįsta pirmus veiksmus, kurių iki šiol buvo imtasi, kad būtų sprendžiama Rusijos embargo poveikio problema;
7. pažymi, kad dėl pieno produktų pertekliaus iš tam tikrų valstybių narių, turinčių tradicinius komercinius ryšius su Rusija, susidaro didelis disbalansas jų vidaus rinkose, todėl gerokai mažėja kainos, o vietos gamintojai tampa nekonkurencingi; todėl ragina Komisiją išnagrinėti naujai susidariusią padėtį ir imtis prioritetinių veiksmų;
8. primena, kad 2009 m. krizė kilo galiojant kvotų sistemai, o jos priežastis – pieno produktų vertės grandinės trūkumai ir dėl susidariusios padėties buvo mažinama gamintojams mokama pieno kaina; primena Komisijai, kad dėl pavėluoto atsako į krizę daug pieno sektoriaus ūkininkų buvo priversti nutraukti veiklą, ir reikšmingai reaguoti į rinkos krizes; pabrėžia, kad gyvulių augintojams įtakos turėjęs kainų sumažėjimas neatitiko vartojimo kainų, ir tai rodo, kad labai trūksta pusiausvyros tarp įvairių maisto tiekimo grandinės subjektų pieno rinkoje;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

9. apgailestauja, kad Taryba atmetė Parlamento prašymą, kad sunkios krizės atveju būtų teikiama pagalba savanoriškai gamybą mažinantiems gamintojams; pabrėžia, jog svarbu vėl pradėti diskusijas dėl tokios krizių valdymo priemonės;

10. pabrėžia, kad panaikinus kvotas gali susidaryti papildoma pieno gamybos koncentracija didžiausiuose pienininkystės ūkiuose, taip darant žalą mažiausiems ūkiams, ir kad tokia padėtis neužtikrins gamybos veiksmingumo ar pajamų;

Pieno sektoriaus uždaviniai ir galimybės

11. pažymi, kad vidutinės trukmės ir ilgalaikės pieno sektoriaus perspektyvos tiek vidaus, tiek pasaulio rinkose išlieka sklandžios, o paklausa svyruojanti, tačiau kartu pabrėžia, kad pieno sektorius, kaip pagrindinis žemės ūkio ir maisto pramonės elementas, turi didelį ilgalaikį augimo, darbo vietų kūrimo ir plėtros kaimo vietovėse potencialą, į kurį taip pat reikia atsižvelgti naujajame Investicijų plane;

12. pabrėžia, kad svarbu skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas, kad visi grandinės gamintojai ir įmonės pritaikytų savo gamybos įrankius ir metodus, siekdami patenkinti ekonominius, ekologinius bei socialinius lūkesčius;

13. pabrėžia, kokį svarbų poveikį kartų atsinaujinimas turi pieno sektoriaus ateičiai, ir pabrėžia, kad pieno sektorius jauniems ūkininkams teikia nemažų galimybių;

14. ragina Komisiją numatyti naujus valstybių narių finansavimo būdus, taip pat ir pasitelkiant Europos investicijų banko (EIB) paramą, ir įgyvendinti pieno pramonės reformą; mano, kad finansinė parama, pvz., garantijų fondai, apyvartiniai fondai ar investicijoms skirtas kapitalas, kartu panaudojant EIB skiriamas lėšas, yra labai svarbūs siekiant veikti Europos struktūrinių ir investicijų fondų lygmeniu, ypač jei ji suderinta su kaimo plėtra; tai sudarytų galimybę paspartinti augimą ir padidinti pajamas, taip pat sudarytų palankesnes sąlygas pieno gamintojams gauti paskolas; šiuo atžvilgiu palankiai vertina EIB naujo fondo teikiamas finansavimo galimybes pieno sektoriaus ūkininkams – šis fondas taiko mažesnes palūkanų normas, kad būtų paprasčiau investuoti į ūkį ir jį modernizuoti, taip pat teikia finansinių galimybių jauniems ūkininkams, kad jų verslas galėtų augti; taip pat pabrėžia, kad Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) finansavimas yra papildomo pobūdžio – juo būtų padedama plėtoti pieno sektorių pritraukiant privataus kapitalo, kad būtų užtikrinama didesnė atskaitomybė už išlaidas ir didesnis investicijų efektyvumas;

15. pažymi, kad labai didelis kainų nepastovumas ir pasikartojančios krizės, kurie yra nesuderinami su didelėmis investicijomis į gyvulininkystę ir naujų gamintojų įsisteigimu, yra pagrindiniai iššūkiai pieno sektoriui; ragina Komisiją apsarstyti, kokių priemonių reikėtų imtis siekiant sušvelninti didėjančią pasaulinės rinkos daromą įtaką ir sustiprinti tinkamo bendros pieno ir pieno produktų rinkos veikimo stebėseną, ir parengti veiksmų planą, kad parodytų, kaip ji rengiasi sumažinti šį pavojų;

Tvaraus pieno sektoriaus išsaugojimas mažiau palankiuose ūkininkauti, kalnų, salų ir atokiausiuose regionuose

16. išipareigoja išsaugoti pieno gamybą, nes pienininkystė visoje ES įneša svarų socialinį ir ekonominį indėlį į žemės ūkio ir kaimo plėtrą, ir pabrėžia ir ypatingą jo svarbą mažiau palankiuose ūkininkauti, kalnų, salų ir atokiausiuose regionuose, kuriuose kartais tai yra vienintelė įmanoma ūkininkavimo rūšis; priduria, kad šiuose regionuose nuo šio sektoriaus priklauso socialinė, ekonominė ir teritorinė sanglauda, daugelio šeimų pragyvenimas, teritorijos tvarkymas, naudojimas ir apsauga, taip pat kultūrinės ir tradicinės praktikos išlaikymas, šis sektorius taip pat yra svarbus turizmo pagrindas, nes dėl pienininkystės šiuose regionuose susiformavo šimtmečių senumo kultūrinis kraštovaizdis; taip pat pabrėžia, kad šiuose regionuose nutraukus pieno gamybą, nutrūktų žemės ūkio veikla;

17. atkreipia dėmesį į tai, kad atokiausiuose regionuose būtina sukurti perėjimo nuo kvotų panaikinimo prie rinkų liberalizavimo mechanizmą, kuriuo būtų galima apsaugoti šių regionų ūkininkus ir visą sektorių;

18. atsižvelgdamas į pieno gamybos skirtumus kalnų ir kitose teritorijose, prašo, kad apsaugos sistemos nuostatos būtų taikomos atsižvelgiant į specifinius kalnuotose vietovėse esančių pienininkystės ūkių ir įmonių rodiklius;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

19. reiškia nusivylimą mažais pagal Pieno sektoriaus teisės aktus numatytų priemonių įgyvendinamo rodikliais atokiausiuose, kalnų, salų ir mažiau palankiuose ūkininkauti regionuose ir pabrėžia, kad būtina visoje Sąjungos teritorijoje išsaugoti pienininkystės ūkius kaip perspektyvias ir konkurencingas įmones; todėl mano, kad šioms vietovėms Komisija ir valstybės narės turi skirti ypač daug dėmesio ir atlikti konkrečius tyrimus ir kad reikia skatinti formuoti trumpas tiekimo grandines, šiais konkrečiais atvejais pirmenybę teikiant vietos gamybai, kad būtų galima užtikrinti gamybos šiuose regionuose tęstinumą ir neleisti, kad šis sektorius būtų apleistas; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares toliau tobulinti ir stiprinti pieno paskirstymo mokykloms tvarką, teikiant pirmenybę trumpoms tiekimo grandinėms ir taip sudarant sąlygas paskirstyti produkciją šiuose regionuose; pabrėžia, kad gamybos sąnaudos šiose vietovėse paprastai yra lygios supirkimo kainoms arba jas viršija, ir mano, kad dabartinis netikrumas grandinėje ypač žalingas šioms vietovėms, kurioms būdingi didžiausi suvaržymai ir mažos masto ekonomijos galimybės; primena, kad šių vietovių ūkininkai dėl geografinės izoliacijos tiesiogiai priklauso vien nuo nedidelio skaičiaus žaliavų tiekėjų ir jų produkcijos pirkėjų; pabrėžia, kad skiriant paramą gamintojų organizacijų steigimui ir veiklai reikėtų labiau atsižvelgti į šių regionų realijas; pabrėžia, kad būtina įgyvendinti plataus užmojo paramos tokiems regionams politiką pasitelkiant per pastarąją reformą įtvirtintą kaimo plėtros politiką, Investicijų planą ir BŽŪP paramos skatinimo ir derinimo priemones; todėl ragina Komisiją skatinti valstybes nares įgyvendinti tokias priemones, kuriomis būtų sudarytos sąlygos išsaugoti pieno gamybą šiuose regionuose; ragina Komisiją atidžiai stebėti pieno gamybos raidą šiose vietovėse ir įvertinti pieno kvotų panaikinimo ekonominį poveikį pienininkystės ūkiams; mano, kad reikia skirti papildomų išteklių POSEI programai įgyvendinti siekiant padėti pieno gamintojams prisitaikyti prie rinkų reguliavimo panaikinimo padarinių ir toliau vykdyti tvarią pienininkystės veiklą bei konkuruoti su likusios Europos erdvės gamintojais;

20. pabrėžia neprivalomos kokybės nuorodos „kalnų produktas“ naudojimo remiantis Reglamentu (ES) Nr. 1151/2012 svarbą; ragina Komisiją skatinti naudoti šią nuorodą taip pat taikant pardavimo skatinimo priemones;

21. pabrėžia vietinių kalnų galvijų veislių reikšmę pieno gamybai kalnuotose vietovėse; ragina Komisiją imtis priemonių, skirtų kalnuotose vietovėse įrastų veislių galvijų auginimui labiau remti;

Kainų nepastovumas ir pieno kvotų panaikinimas

22. laikosi nuomonės, kad ES pienininkystės politika pasibaigus pieno kvotų galiojimui turėtų suteikti priemones išnaudoti visas plėtros galimybes, kuriomis turi pasinaudoti ES ekonomika, siekiant pieno gamybą padaryti patrauklia ūkininkams, ir mano, kad visos priemonės, kurių bus imtasi ateityje, turi stiprinti jos konkurencingumą ir stabilumą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tvariam augimui ir inovacijoms;

23. pripažįsta sprendimą paskutinių baudų, kurios buvo taikomos gamintojams pagal kvotų sistemą, mokėjimą paskirstyti trejiems metams, tačiau pažymi, kad per paskutiniuosius kvotų taikymo metus pieno sektorius prarado nemažai lėšų imant išlyginamąjį mokestį, todėl rekomenduoja šias pajamas palikti BŽŪP biudžete pieno sektoriaus konkurencingumui stiprinti;

24. ragina Komisiją pristatyti vieną ar kelias reguliavimo priemones, kurios padėtų išvengti naujų krizių pieno sektoriuje ir veiksmingai jas valdyti, konkrečiai palengvinant pieno gamybos organizavimą valdant pasiūlą; tuo tikslu ragina Komisiją pradėti oficialų dialogą su visomis sektoriaus suinteresuotosiomis šalimis;

25. mano, kad konkurencingumo stiprinimas turi būti priemonė užtikrinti teritorinę pusiausvyrą ir geriau subalansuotą atlygį gamintojams pieno produktų pridėtinės vertės grandinėje;

Pieno sektoriaus teisės aktų rinkinio įgyvendinimas

26. atkreipia dėmesį tai, kad pieno sektoriaus teisės aktų rinkinys tik pradedamas įgyvendinti; vis dėlto reiškia nusivylimą mažais privalomų sutarčių įgyvendinimo rodikliais, todėl ragina jas taikyti visoms valstybėms narėms; ragina Komisiją nuodugniai ištirti, kas trukdo įgyvendinti pieno sektoriaus teisės aktų rinkinį ir kokie veiksmai padėtų užtikrinti optimalų valstybėms narėms suteiktų priemonių panaudojimą;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

27. apgailestauja dėl to, kad pieno sektoriaus teisės aktų rinkinys 2015 m. Komisijos darbo programoje nebuvo laikomas prioritetu, ir prašo Komisiją skubiai įtraukti šį prioritetą;

28. apgailestauja dėl to, kad ataskaitoje aiškiai nenurodyta, ar Komisija patenkinta naujos reguliavimo priemonės įgyvendinimu, ir dėl to, kad Komisija nepatikslina, kokio skaičiaus naujų gamintojų organizacijų, dalyvaujančių valstybių narių ar kolektyvinių derybų tikimasi; pažymi, kad neaiškus yra ir naujų pieno kainų priemonių poveikis; atsižvelgdamas į tai, reikalauja tiksliai išvardyti pasekmes pieno kainoms ir aiškiai nurodyti dalyvaujančias gamintojų organizacijas;

29. rekomenduoja Komisijai patvirtinti aiškius tikslus, susijusius su gamintojų organizacijomis, sutartimis ir kolektyvinėmis derybomis;

30. primena, jog Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 numatyta, kad „siekiant užtikrinti perspektyvią gamybos plėtrą, taip užtikrinant deramą pieno sektoriaus ūkininkų gyvenimo lygį, turėtų būti padidinta jų galia derybose su perdirbimo įmonėmis, kad pridėtinė vertė tiekimo grandinėje būtų tinkamiau paskirstyta“;

31. pažymi, kad sutarties modelis iki šiol įgyvendintas ne taip, kaip numatyta, nes pieno sektoriaus ūkininkų padėtis rinkoje tebėra netvirta, sutartyse nenustatyti būtinieji standartai, o kooperatyvams taikoma išimtis;

32. pabrėžia, kad sutartinių santykių stiprinimas ir tobulinimas įtraukiant visą sektorių, ypač didžiuosius mažmeninės prekybos tinklus, padeda užtikrinti sąžiningą pajamų paskirstymą visoje tiekimo grandinėje sudarydamas galimybę gauti daugiau pridėtinės vertės ir padidina suinteresuotųjų subjektų atsakomybę atsižvelgti į padėtį rinkoje ir duoti atitinkamą atsaką; pabrėžia, kad svarbu įgyvendinant žemės ūkio srities mokymo programas mokyti ir šviesti rizikos valdymo klausimais, kad ūkininkai sugebėtų prisitaikyti prie kainų svyravimų ir veiksmingai naudotis prieinamomis rizikos valdymo priemonėmis;

33. atkreipia dėmesį į riziką kai kuriose valstybėse narėse, kylančią dėl to, kad pramonė gali nustatyti nesąžiningas sąlygas sutartyse, kuriomis neutralizuojamas tiekimo stabilumas, būtinas siekiant išlaikyti pieno gamybos ūkių gyvybingumą;

34. pažymi, kad šiame sektoriuje būtų galima toliau aiškintis, kokio potencialo suteiktų ilgesnės trukmės integruotos tiekimo grandinės sutartys, išankstiniai sandoriai, sutartys su nustatyta pelno riba, ir tirti galimybę tam tikram laikotarpiui „išaldyti“ pieno kainą, pagrįstą gamybos sąnaudomis; mano, kad sutartiniuose santykiuose turėtų būti įmanoma pasitelkti naujas priemones ir kad turi būti prieinamos ir sutartinio tarpininkavimo priemonės;

Gamintojų organizacijų vaidmuo

35. atkreipia dėmesį į svarbų gamintojų organizacijų ir jų asociacijų vaidmenį didinant gamintojų derybinę galią ir įtaką tiekimo grandinėje bei mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje ir apgailestauja, kad imtasi nedaug veiksmų steigiant gamintojų organizacijas, ypač naujosiose valstybėse narėse; mano, kad gamintojų organizacijų pripažinimo taisyklės turėtų būti sugriežtintos, kad būtų veiksmingiau sustiprinta gamintojų įtaka derybose dėl sutarčių; pabrėžia, kad gamintojų organizacijoms gali būti teikiama finansinė parama pagal II ramstį ir ragina ES ir valstybių narių lygmenimis toliau teikti paskatas, pvz., teikiant daugiau informacijos ir mažinant administracinę naštą suinteresuotiesiems subjektams, norintiems steigti gamintojų organizacijas, prie jų prisijungti ir įvairiais būdais dalyvauti jų veikloje, taip pat šviesti gamintojus apie gamintojų organizacijas kaip disbalanso tiekimo grandinėje ištaisymo priemones; mano, kad gamintojų organizacijos turi didinti rinkos reguliavimo ir organizavimo pajėgumus;

36. mano, jog būtina patobulinti pieno sektoriaus teisės aktų rinkinio nuostatas, pirmiausia siekiant sukurti gamintojų organizacijas, turinčias didesnes valdymo ir derybines galias rinkoje;

37. pažymi, kad kurti gamintojų organizacijas galėtų būti skatinama teikiant konstruktyvią politinę paramą, kuria ūkininkai būtų skatinami gamintojų organizacijas laikyti tinkamomis priemonėmis;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

38. pabrėžia, kad reikia sudaryti gamintojams ir gamintojų organizacijoms palankesnes sąlygas keistis informacija ir plėtoti dialogą, kad jie galėtų atsižvelgti į rinkos pokyčius bei iš anksto numatyti krizes;
39. pabrėžia, jog būtina, kad gamintojų organizacijos būtų tinkamo dydžio ir išlaikytų teisinius išsipareigojimus dėl joms priklausančių ūkininkų vykdomos gamybos, kadangi jos neturi realių pajėgumų užtikrinti, kad būtų laikomasi sutartyse nustatytų kokybės ir kiekybės reikalavimų, ir nepakankamai suinteresuotos būti rimtomis derybininkėmis pramonės subjektų atžvilgiu;
40. ragina labiau remti nepriklausomų gamintojų organizacijų kūrimą skleidžiant informaciją ir teikiant paramą jas administruojant, taip padėti ūkininkams suprasti, kad tokios organizacijos yra veiksminga priemonė, ir skatinti į jas burtis;
41. ragina Komisiją remti tarpšakines valdymo priemones, numatytas Reglamente (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas;
42. pabrėžia kooperatyvų vaidmenį savo nariams užtikrinant ilgalaikį stabilumą; prašo Komisiją sudaryti geresnes sąlygas keistis geriausia patirtimi;
43. pažymi, kad svarbu kurti tarpšakines organizacijas, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir keičiamasi geriausia patirtimi;
44. primena Komisijai skaidrumo visoje tiekimo grandinėje svarbą šiam sektoriui norint suinteresuotuosius subjektus paskatinti reaguoti į rinkos signalus; pažymi, kad rinkoje, kurioje nebus kvotų, bus dar svarbiau laiku teikti tikslią informaciją;

Pieno rinkos stebėjimo centro stiprinimas

45. teigiamai vertina Pieno rinkos stebėjimo centro įsteigimą ir atkreipia dėmesį į jo svarbą platinant ir analizuojant rinkos duomenis, ir ragina didinti Pieno rinkos stebėjimo centro vaidmenį; rekomenduoja apibrėžti rinkos indeksą, apimančią skelbiamų produktų kainų, pieno kainų ir gamybos sąnaudų tendencijas; rekomenduoja Komisijai imtis būtinų veiksmų siekiant užtikrinti, kad Pieno rinkos stebėjimo centras turėtų galimybę tiek pateikti tikslius duomenis realiu laiku, tiek Komisijai, valstybėms narėms ir atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams dažniau teikti išankstinius išpėjimus, krizės prognozes ir rekomendacijas dėl veiksmų, grindžiamas rinkos tyrimais bei prognozavimo priemonėmis, kai kai rinkos indeksas nukris žemiau tam tiko lygio ir tai bus būtina atsižvelgiant į rinkos padėtį; mano, kad Pieno rinkos stebėjimo centro teikiama informacija turėtų apimti naujausią informaciją apie rinką ir kainų tendencijas, gamybos sąnaudų duomenis ir jautienos bei pieno gamybos, vartojimo, atsargų būklės, kainų ir pieno importo bei eksporto Europos mastu sąveikos duomenis; pažymi, kad taip pat naudinga stebėti gamybos sąnaudas ir tarptautines rinkas, siekiant nustatyti atitinkamas tendencijas ir pasinaudoti galimybėmis produktus eksportuoti; pabrėžia, kad duomenys turėtų būti lengvai prieinami visiems suinteresuotiesiems subjektams ir jais turėtų būti nesudėtinga naudotis;
46. pabrėžia, kad svarbu, jog visų suinteresuotųjų subjektų labai valstybės narės laiku teiktą reikiamą informaciją Pieno rinkos stebėjimo centrui, o Pieno rinkos stebėjimo centras kas mėnesį skelbtų gautus duomenis, ir rekomenduoja Komisijai apsvarstyti papildomas priemones, kuriomis būtų užtikrinama, kad informacija būtų gaunama laiku; ragina Komisiją patikslinti valstybių narių duomenų teikimo taisykles, kad gaunama informacija būtų palyginama ES mastu;
47. ragina Komisiją kurti išsamiais ištekliais aprūpintas savo struktūras, kuriose būtų kaupiami visų žemės ūkio sektorių duomenys;

BŽŪP priemonės ir pieno sektorius

48. pažymi, kad pagal I ramstį numatyta savanoriškos susietosios paramos priemonė, kuria galima pasinaudoti siekiant suteikti pagalbą pieno sektoriui, tuo tarpu pagal II ramstį gamintojai gali pasinaudoti konsultacijų teikimo paslaugomis, kad būtų paremti jų verslo sprendimai ir padedama vykdyti patikimą finansų valdymą, o jei būtina, valstybės narės gali naudoti draudimo priemones, pavyzdžiui, pajamų stabilizavimo priemonę, ir nuspręsti sutelkti bei nukreipti į šį sektorių kaimo plėtros priemones, kurioms skiriama didesnė pagalba;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

49. ragina sektoriaus atstovus išnagrinėti galimybę sukurti kitų draudimo priemonių, kai rinka yra stipri, kad būtų sustabdytas pieno kainų nepastovumas ir Europos pienininkystės ūkiai neprarastų pelno; pabrėžia, kad reikia išnagrinėti galimybę įtraukti rizikos valdymo priemones, tokias kaip programos, pagrįstos ribų laikymusi, į pirmąjį BŽŪP ramstį;

50. pabrėžia, kad taikydamos Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013 kai kurios valstybės narės pasirinko neišsamią ir lėtą vidinę konvergenciją ir toliau remia ūkininkavimą palankiomis sąlygomis lygumų vietovėse;

51. mano, kad būtina persvarstyti reikalavimus dėl pajamų stabilizavimo mechanizmo taikymo įgyvendinant kaimo plėtros programas, nes laikosi nuomonės, kad 30 proc. minimali nuostolių suma Bendrijos paramai gauti yra per didelė;

ES pieno sektoriaus potencialas pasaulio rinkoje

52. atkreipia dėmesį į tai, kad numatomas pasaulinės pieno paklausos augimas – 2 proc. per metus ir tai suteikia galimybę ES kilmės produktams, tačiau pabrėžia, kad šias eksporto galimybes turi subalansuoti stabilios šalių rinkos, kurioms tenka daugiau kaip 90 proc. Europos pieno produktų rinkos; tačiau pažymi, kad rinkoje vis labiau dominuoja sausi pieno produktai;

53. pažymi, kad ES tebėra daugiausia žemės ūkio produkcijos importuojantis regionas pasaulyje ir kad eksportui skirtu pieno gamybos augimas priklauso nuo pašarų ir pašarinių augalų importo;

54. pabrėžia, kad dvišalės prekybos derybos gali suteikti strateginių progų ES pieno sektoriui, todėl ragina Komisiją dėti daugiau pastangų atveriant naujas rinkas trečiojoje šalyje ir šalinant prekybos kliūtis ir ragina Komisiją per prekybos derybas deramai atsižvelgti į saugomą kilmės vietos nuorodą (SKVN), saugomą geografinę nuorodą (SGN) ir garantuotą tradicinį gaminį (GTG) su sąlyga, kad gamybos ir pateikimo vartotojams srityse būtų išsaugoti ir taikomi ES kokybės bei saugos standartai;

55. pabrėžia, kad ir toliau būtina nustatyti ir plėtoti naujas rinkas, didinti ES dalį pasaulinėje rinkoje, užtikrinti sąžiningą prieigą ES eksportuotojams ir skatinti tvarų eksporto augimą; šiuo klausimu ragina Komisiją imtis reikiamų veiksmų ir aktyviau dalyvauti ieškant naujų eksporto rinkų; mano, kad reikia ieškoti ateities galimybių gerinant komercinius santykius su trečiosiomis šalimis ir užtikrinant pieno pramonės dinamiškumą, ir pabrėžia, kad svarbu suvokti vartojimo tendencijas šiose rinkose, kad būtų galima sukurti pajėgumus, kuriais būtų laiku reaguojama į būsimus pokyčius;

56. be to, pažymi, kad ES įmonės susiduria su keletu stambių pasaulinių eksportuotojų (įskaitant Naująją Zelandiją, Jungtines Amerikos Valstijas ir Australiją) konkurencija – šios valstybės istoriškai turėjo galimybę patekti į Azijos rinkas ir turi lemiamą įtaką pieno produktų kainai pasaulinėje rinkoje;

Skatinimo ir kokybės sistemos

57. pažymi, kad pieno sektoriui galėtų suteikti naudos rėmimo iniciatyvų plėtojimas pasitelkiant naujas rėmimo priemones vidaus ir trečiųjų šalių rinkose ir ragina gamintojus dalyvauti naujose kampanijose, kai 2016 m. įsigalios nauji skatinimą reglamentuojantys teisės aktai, kadangi juose numatyta didinti Europos Sąjungos finansinę pagalbą;

58. pabrėžia, kad pieno sektoriuje didžiausias vertės kūrimo potencialo poreikis susijęs ne tik su neperdirbtų produktų gamyba, ir mano, kad reikėtų visapusiškai išnaudoti mokslinių tyrimų priemones siekiant sukurti naujoviškus didelės vertės pieno produktus sparčiai augančioje rinkoje, pavyzdžiui, medicininius dietinius produktus ir maisto produktus kūdikiams, vyresnio amžiaus žmonėms ir sportininkams;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

59. pažymi, kad plėtojant programai „Horizontas 2020“ priklausančią Europos žemės ūkio našumo ir tvarumo inovacijų partnerystę (EIP-AGRI) galima remti novatoriškus projektus, kuriais prisidedama prie tvaraus ir labai produktyvaus pieno sektoriaus, kad būtų patenkinta pasaulinė aukštos vertės pieno produktų paklausa;

60. pabrėžia, kad svarbu, skatinant gamintojų organizacijas dalyvauti ir teikiant pirmenybę vietos pieno produkcijai ir trumpoms tiekimo grandinėms, paremti pagalbos pieno vartojimo skatinimui mokyklose tvarką siekiant padėti ugdyti ES vartotojų sveikos mitybos įpročius;

61. pažymi, kad šis sektorius iki šiol veiksmingai ir lygiateisiu pagrindu visose valstybėse narėse nedalyvauja saugomos kilmės vietos nuorodos (SKVN), saugomos geografinės nuorodos (SGN) ir garantuoto tradicinio gaminio (GTG) sistemose; ragina Komisiją supaprastinti dalyvavimą šiose sistemose ir administracinius šių sistemų patvirtinimo reikalavimus smulkiems gamintojams ir įmonėms, sumažinti su paraiškų teikimo procesu susijusią administracinę naštą, išlaikant šias sistemas kaip Europos produktų, dėl kurių nekyla abejonų ES eksporto rinkose, kokybės etaloną, ir tikslingai remti šių produktų rinkodaros veiklą;

62. ragina Komisiją supaprastinti saugomą kilmės vietos nuorodą ar saugomą geografinę nuorodą turinčių sūrio gaminių tiekimo reguliavimo taisykles, ypatingą dėmesį skiriant būtinoms šių sistemų patvirtinimo sąlygoms;

63. ragina Komisiją kuo greičiau paskelbti Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 26 straipsnyje nurodytą ataskaitą, susijusią su pieno ir pieno produktų privalomo kilmės šalies ar kilmės vietos ženklavimo poveikio vertinimu; apgailestauja, kad Bendrijos vykdomoji valdžia dar neparengė nurodytos ataskaitos, kuri turėjo būti pateikta iki 2014 m. gruodžio 31 d.;

Rizikos valdymas pieno sektoriuje

64. pabrėžia, kad vien galiojančių apsaugos sistemos priemonių, pavyzdžiui, valstybės intervencijos arba privataus sandėliavimo pagalbos priemonių, nepakanka nuolatinio pieno sektoriaus nepastovumo ar krizės problemoms spręsti; taip pat tvirtina, kad intervencinės kainos yra per mažos, nebeturi jokio ryšio su dabartinėmis rinkos kainomis ir pasirodė esančios neveiksmingos užtikrinant tinkamas ir stabilias supirkimo kainas ilguoju laikotarpiu;

65. primena Komisijai Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 219 straipsnyje numatytą jos pareigą ne tik išspręsti rinkos sutrikdymo problemą, bet ir imtis neatidėliotinių veiksmų siekiant užkirsti kelią rinkos sutrikdymui, taip pat ir tais atvejais, kai šiais veiksmais būtų užtikrinta, kad toks rinkos sutrikdymo pavojus neatsirastų, nesitęstų ir nevirstų didesniu ar ilgiau trunkančiu sutrikdymu, arba kai atidėjus neatidėliotinus veiksmus kiltų rinkos sutrikdymo atsiradimo ar padidėjimo pavojus arba padidėtų priemonių, kurios vėliau būtų būtinos pavojui pašalinti arba sutrikdymo problemai išspręsti, apimtis arba toks atidėjimas pakenktų gamybai ar rinkos sąlygoms;

66. ragina Komisiją bendradarbiauti su šio sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais ir įgyvendinti operatyvesnes ir labiau realistiškas Pieno rinkos stebėjimo centro rekomendacijomis pagrįstas apsaugos sistemos nuostatas, suteikiančias saugumo kilus krizėms, kai gerokai sumažėjusios pieno kainos ir tuo pačiu metu gerokai padidėjusios žaliavų kainos turi didelį poveikį ūkininkų pelno maržai; ragina, kad atnaujinti intervencines kainas, kad jos atspindėtų gamybos išlaidas ir būtų pritaikytos prie rinkos pokyčių;

67. ragina Komisiją įgyvendinti operatyvesnes ir labiau realistiškas apsaugos sistemos nuostatas, taip pat ragina, kad intervencinė kaina labiau atspindėtų faktines gamybos išlaidas, faktines rinkos kainas ir būtų pritaikyta prie rinkos pokyčių; todėl prašo Komisiją nedelsiant pritaikyti intervencines kainas; be to, pripažįsta, kad, remiantis objektyviais kriterijais, rinkos krizės atveju turėtų būti laikinai atkurtos eksporto grąžinamosios išmokos;

68. ragina Komisiją bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais nustatyti gamybos sąnaudų rodiklius, kuriais būtų atsižvelgiama į išlaidas energijai, trąšoms, pašarams, atlyginimams, nuomai ir kitoms svarbioms gamybos išlaidoms, ir atitinkamai pakeisti orientacines kainas; be to, ragina Komisiją bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais apibrėžti rinkos indeksą, apimančią skelbiamų produktų kainų, pieno kainų ir gamybos sąnaudų tendencijas;

69. pabrėžia, kad dabartinio Rusijos embargo patirtis rodo, jog pageidautina turėti valstybių narių, Komisijos ir Parlamento aptartas gaires, kuriomis būtų galima vadovautis taikant apsaugos priemones;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

70. pabrėžia operatyvesnių ir labiau realistiškų krizės priemonių svarbą ir rekomenduoja Komisijai kartu su Parlamentu, kaip viena iš teisėkūros institucijų, bendradarbiaujant su sektoriaus atstovais apsvarstyti galimybę naudoti tokias rizikos valdymo priemones kaip ateities sandorių rinkos siekiant pasinaudoti sektoriaus nepastovumu, kad būtų padidintas jo konkurencingumas; be to, mano, kad reiktų geriau išnagrinėti naujas pajamų stabilizavimo priemones, tokias kaip pajamų draudimas ar pieno sektoriaus pelno maržos apsaugos programos įgyvendinimas;

71. prašo Komisijos, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir pieno grandinės atstovais, sukurti veiksmingų ir tinkamų apsaugos nuo stipraus ir staigaus pieno kainų kritimo priemonių;

Nesąžiningos prekybos praktikos pieno tiekimo grandinėje

72. pabrėžia, kad pienininkai, ypač nedidelio masto pieno gamintojai, yra ypač jautrūs tiekimo grandinės disbalansui, visų pirma dėl svyruojančios paklausos, didėjančių gamybos išlaidų bei mažėjančių pieno supirkimo kainų, tačiau ir dėl kiekvienos valstybės narės ekonominių prioritetų; mano, kad mažmenininkų vykdomas kainų mažinimas, atliekant nuosavos prekės ženklimą ir nuolat skystą pieną parduodant mažiau nei už savikainą, kenkiama gamintojų darbui ir investicijoms į pieno sektorių bei nuvertinamas vartotojui skirtas galutinis produktas; mano, kad įvairiems maisto produktų tiekimo grandinės subjektams reikia taikyti geros praktikos kodeksą; pabrėžia, kad reikia nustatyti priemones, kuriomis ūkininkai būtų veiksmingai apsaugoti nuo platintojų piktnaudžiavimo ir jų dominuojančios padėties mažmeninėje rinkoje, ir prašo Komisiją pateikti pasiūlymą, kaip kuo greičiau nutraukti nesąžiningą prekybos praktiką, ir apsvarstyti atskiriems sektoriams skirtą požiūrį į konkurencijos teisę ir nesąžiningą prekybos praktiką;

73. mano, kad nesąžininga komercinė praktika smarkiai sumažina sektoriaus pajėgumą investuoti ir prisitaikyti, todėl reikia su ja kovoti ir Europos Sąjungos, ir valstybių narių lygmenimis;

74. atkreipia dėmesį į tai, kad netaikant krizės įveikimo programos pieno gamintojų padėtis bus dar netvirtesnė, o pieno pramonė ir didžiosios maisto produktų gamybos bendrovių grupės igaus dar daugiau galios;

75. ragina į maisto tiekimo grandinės valdymo mechanizmus, grupes ir iniciatyvas įtraukti daugiau pieno sektoriaus ūkininkų ir jų organizacijų;

o

o o

76. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0250

ES prekybos ir investicijų politikos išorinis poveikis viešojo ir privačiojo sektorių iniciatyvoms**2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES prekybos ir investicijų politikos išorinio poveikio viešojo ir privačiojo sektorių iniciatyvoms ne ES šalyse (2014/2233(INI))**

(2017/C 265/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 208 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto atitinkamas nuomones dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl viešųjų pirkimų (COM(2011)0896), pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų (COM(2011)0895) ir pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl koncesijos sutarčių skyrimo (COM(2011)0897),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatus „Privačiųjų ir viešųjų investicijų telkimas ekonomikai gaivinti ir ilgalaikiams struktūriniais pokyčiams skatinti. Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės plėtojimas“ (COM(2009)0615), „Didesnis privačiojo sektoriaus vaidmuo siekiant integracinio ir tvaraus augimo besivystančiose šalyse“ (COM(2014)0263), „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020), „Prekyba, augimas ir tarptautinė arena. Prekybos politika – svarbiausia ES 2020 m. strategijos sudėtinė dalis“ (COM(2010)0612), „Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas“ (COM(2012)0173) ir „Atnaujinta 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategija“ (COM(2011)0681),
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. rugsėjo 27 d. rezoliuciją dėl naujos Europos prekybos politikos pagal strategiją „Europa 2020“ ⁽⁴⁾, 2013 m. vasario 6 d. rezoliuciją „Įmonių socialinė atsakomybė. Visuomenės interesų gynimas ir tvaraus bei įtraukaus atsigavimo siekis“ ⁽⁵⁾ ir 2006 m. spalio 26 d. rezoliuciją dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės ir Bendrijos viešuosius pirkimus ir lengvatas reglamentuojančių teisės aktų ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos užsakymu 2010 m. EIM parengtą ataskaitą „Europos MVĮ tarptautinimas“,

⁽¹⁾ OL L 94, 2014 3 28, p. 1.⁽²⁾ OL L 94, 2014 3 28, p. 65.⁽³⁾ OL L 94, 2014 3 28, p. 243.⁽⁴⁾ OL C 56 E, 2013 2 26, p. 87.⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0050.⁽⁶⁾ OL C 313 E, 2006 12 20, p. 447.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikato „2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategija“ (COM(2010)0491) 5 dalį, 2010 m. kovo mėn. pradėtus taikyti JT moterų įgalinimo principus, JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir 2009 m. gruodžio 8 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas, taip pat į Jungtinių Tautų konferencijos darnaus vystymosi klausimais („Rio+20“) baigiamojo dokumento 46 dalį,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės mėn. EBPO rekomendaciją dėl viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės viešojo valdymo principų ⁽¹⁾, 1997 m. EBPO konvenciją dėl kovos su užsienio valstybės pareigūnų papirkimais tarptautiniuose verslo sandoriuose ir 2011 m. gegužės mėn. atnaujintas EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į atitinkamas TDO konvencijas,
  - atsižvelgdamas į JT Europos ekonominės komisijos 2008 m. leidinį „Gero valdymo skatinimo įgyvendinant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes vadovas“ (angl. *2008 Guidebook on Promoting Good Governance in Public-Private Partnerships*) ⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į JT tarptautinės prekybos teisės komisijos (UNCITRAL) 2001 m. paskelbtą leidinį „Iš privačių išteklių finansuojamų infrastruktūros projektų teisėkūros vadovas“ (angl. *Legislative Guide on Privately Financed Infrastructure Projects*) ⁽⁴⁾ ir dokumentus, pristatytus 2013 m. gegužės 2–3 d. Vienoje surengtame UNCITRAL tarptautiniame viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės kolokviume,
  - atsižvelgdamas į 2010 m. Andų plėtros korporacijos (isp. *Corporación Andina de Fomento, CAF*) ataskaitą „Infraestructura pública y participación privada: conceptos y experiencias en América y España“,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. liepos mėn. Azijos plėtros banko (angl. *Asian Development Bank, ADB*), Amerikos valstybių plėtros banko (angl. *Inter-American Development Bank, IDB*), Pasaulio banko grupės ir Viešosios ir privačiosios infrastruktūrų patariamiosios institucijos (angl. *Public-Private Infrastructure Advisory Facility, PPIAF*) parengtą leidinį „Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės rekomendacijų vadovas. 2.0 versija“ (angl. *Public-Private Partnerships Reference Guide: Version 2.0*) ⁽⁵⁾,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą ir į Vystymosi komiteto bei Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomones (A8–0182/2015),
- A. kadangi aplinka, kurioje esama galimybių viešojo ir privačiojo sektorių sąveikai ir viešojo ir privačiojo sektorių subjektų bendradarbiavimui, pavyzdžiui, vykdamas bendras iniciatyvas ir steigiant bendras įmones, yra naudinga šalių visuomenei ir ekonominei sandarai ir padeda didinti jų dinamiškumą;
- B. kadangi, nors viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė (VPSP) yra ilgalaikė priemonė, taikoma vyriausybės politikoje tarptautiniu, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmeniu, tačiau jai nenustatyta tarptautiniu mastu pripažįstama apibrėžtis ir išsami reguliavimo sistema; kadangi praktiškai VPSP yra suprantama kaip platus ir įvairus viešojo sektoriaus subjektų (vyriausybių, agentūrų ir tarptautinių organizacijų arba jų junginio) ir privačiojo sektoriaus subjektų (įmonių arba ne pelno organizacijų) bendradarbiavimo santykių spektras ir paprastai reiškia, kad privatusis sektorius teikia infrastruktūrą arba turtą, kurį įprastai teikia vyriausybės;
- C. kadangi VPSP yra svarbus ekonomikos augimo, inovacijų, konkurencingumo ir darbo vietų kūrimo veiksnys tiek bendrojoje rinkoje, tiek užsienio šalyse ir atlieka strateginį vaidmenį modernizuojant infrastruktūrą, ypač energetikos, vandens, kelių ir skaitmeninę infrastruktūrą; kadangi ES įmonės gerai pasirengusios konkuruoti dėl tokių susitarimų ir juos vykdyti;
- D. kadangi VPSP susitarimai gali būti įvairių formų, o bendrosios rinkos teisės aktų nuostatomis nustatomi aukšti procedūriniai standartai; kadangi šios teisės aktų nuostatos persvarstytos ir konsoliduotos priimant Direktyvas 2014/24/ES ir 2014/25/ES dėl viešųjų pirkimų, Direktyvą 2014/23/ES dėl koncesijų ir gaires dėl institucionalizuotos VPSP;

⁽¹⁾ <http://www.oecd.org/governance/budgeting/PPP-Recommendation.pdf>.

⁽²⁾ http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/ConvCombatBribery_ENG.pdf.

⁽³⁾ www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/publications/ppp.pdf.

⁽⁴⁾ <http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/procurement/pfip/guide/pfip-e.pdf>.

⁽⁵⁾ <http://api.ning.com/files/lumatxx-0jz3owSB05xZDkmWIE7GTVYA3cXwt4K4s3Uy0NtPPRgPWYO1lLrWaTUqybQeTXIeu-SYUxbPFWlYsuyNI5rL6b2Ms/PPPReferenceGuidev02Web.pdf>.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- E. kadangi viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė siekiant teikti infrastruktūrą, tiekti prekes ir teikti pagrindines paslaugas yra sudėtinga techniniu požiūriu;
- F. kadangi nuo 2007 m. pasaulio ekonomikos krizė itin paveikė visas išsivysčiusias, besiformuojančios rinkos ekonomikos ir besivystančias šalis ir padarė poveikį biudžeto politikai ir institucinių bei privačiųjų subjektų, ypač MVĮ, galimybėms gauti lėšų, reikalingų projektams įgyvendinti, ir pakenkė infrastruktūros plėtrai, kitiems projektams, kuriems įgyvendinti reikia didelio kapitalo, ir pagrindinių paslaugų teikimui;
- G. kadangi dėl per ekonomikos ir valstybės skolos krizę padidėjusių valstybių biudžeto apribojimų vis daugiau vyriausybių imasi novatoriškų sprendimų, pvz., viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės, kurios, jei tinkamai įgyvendintos, gali padėti gerinti viešųjų paslaugų sąnaudas, veiksmingumą, efektyvumą ir kokybę ir užtikrinti, kad viešoji infrastruktūra būtų įgyvendinta laiku, tinkamai dalyvaujant viešiesiems ir privatiesiems subjektams;
- H. kadangi teigiamo poveikio, susijusio su VPSP, gaunama dėl geresnio projektų vykdymo, gero naudos ir sąnaudų santykio, galimybės patiriamas sąnaudas finansuoti ilguoju laikotarpiu, inovacijų ir mokslinių tyrimų skatinimo, taip pat dėl lankstesnės ir labiau kvalifikuotos valdymo aplinkos;
- I. kadangi prekybos liberalizavimas ir investicijos patys savaime nėra siekis, o veikiau priemonės, kuriomis turėtų būti padedama sukurti gerovę ir prisidėti gerinant pasaulio gyventojų gyvenimo kokybę, ir kadangi šiuo atžvilgiu esama galimybės vystyti novatorišką politiką, taip pat naujas priemones, kaip antai naujai sukurtas finansines priemones, ir laisvosios prekybos susitarimų, kurie naudingi trečiųjų šalių vyriausybėms siekiant užtikrinti infrastruktūros, bendro intereso prekių tiekimą ir paslaugų teikimą, tinklą, tuo pat metu suteikiant galimybių ar sudarant sąlygas tolesniam ES įmonių dalyvavimui užsienyje vykdomuose investicijų projektuose, kuriuose išvien veikia privačiosios bendrovės ir viešojo sektoriaus subjektai;
- J. kadangi VPSP būdingas ilgas gyvavimo ciklas, kartais trunkantis nuo 10 iki 30 metų, ir kadangi VPSP gyvavimo ciklas turėtų būti reikšmingas ir atitikti tikslus, kurių siekiama darbo, prekių ir paslaugų, kurios turi būti tiekiamos ar teikiamos dirbtinai neiškraipant konkurencijos ir nekuriant didesnių sąnaudų ir nereikalingos naštos viešojo administravimo įstaigoms ir mokesčių mokėtojams, srityse;
- K. kadangi ES prekybos politika neturi nei skatinti, nei užkirsti kelio savarankiškai priimti sprendimą pasinaudoti ar nepasinaudoti VPSP, tačiau, priėmus sprendimą, ES užduotis yra užtikrinti, kad mūsų didelės, vidutinės, mažosios ir labai mažos įmonės patektų geriausiomis sąlygomis į valstybės partnerės viešųjų pirkimų rinką, suteikdamos pridėtinę vertę vietos bendruomenei, laikantis atvirumo, dalyvavimo, atsakomybės, veiksmingumo ir politikos suderinamumo principų;
- L. kadangi tai, kad privačiajame sektoriuje socialinė infrastruktūra ir ja teikiamos garantijos gali būti nepakankamai vertinamos, su infrastruktūros teikimu susijusios didelės sąnaudos, kai kurių sektorių vaidmuo kaip natūralių monopolijų arba jų strateginė reikšmė reiškia, kad daugeliu atvejų tada, kai būtina teikti pirmenybę viešiesiems interesams, atvira konkurencija ir privatizacija nėra pačios tinkamiausios politikos galimybės;
- M. kadangi todėl VPSP tikslas yra derinti tai, kas abiejuose pasauliuose yra geriausia, – teikti visuotinės svarbos paslaugas ir infrastruktūrą, tačiau tą daryti užtikrinant aktyvesnį privačiojo sektoriaus dalyvavimą, o ne privatizacijos procesus;
- N. kadangi daugelyje besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių ir besivystančių šalių nedera privačių įmonių dinamika ir tai, kad trūksta patikimos viešosios infrastruktūros; kadangi tokie atotrūkiai (kurie yra ypač dideli Indijoje ir Brazilijoje) pakenkė galimam augimui, dėl jų sumenko eksporto ir (arba) importo pajėgumai arba buvo sutrikdytos gamybos linijos, nes trūksta pakankamai išplėtos uosto infrastruktūros, esama vidaus transporto (geležinkelių, krovinių vežimo arba greitkelių) sistemos trūkumų arba elektros energijos gamybos įrengimai ir elektros energijos paskirstymo tinklai veikia netinkamai; kadangi tokie atotrūkiai taip pat daro neigiamą poveikį žmonių gerovei (dėl nepakankamo kanalizacijos ir vandens paskirstymo tinklų skaičiaus); kadangi įgyvendinant VPSP sudaromos sąlygos taikyti integruotus sprendimus, pagal kuriuos partneris arba konsorciumas teikia statybos (statybų, inžinerines ir architektūras), finansavimo (injekcijų privačiomis lėšomis siekiant suteikti projektui bent išankstinį finansavimą) ir eksploatavimo (priežiūros, stebėsenos ir valdymo) paslaugas;
- O. kadangi tarpvyriausybines organizacijas taip pat naudojami VPSP, kad galėtų skirti paramą mažiausiai išsivysčiusioms šalims pasitelkiant vystymosi ir bendradarbiavimo srityse veikiančias partnerystes (kelios iš jų, pvz., Pasaulio bankas, regionų rekonstrukcijos bankai, Maisto ir žemės ūkio organizacija, Pasaulio sveikatos organizacija, Jungtinių Tautų vaikų fondas (UNICEF), naudojami VPSP, kad galėtų įgyvendinti veiksmus); kadangi, atsižvelgiant į geografinį aspektą, JAV,

2015 m. liepos 7 d., antradienis

Australija, Japonija, Malaizija, Singapūras, Jungtiniai Arabų Emyratai ir kitos Azijos ir Lotynų Amerikos šalys (vadovaujamos Čilės) turi sukaupusios VPSP taikymo patirties; kadangi EBPO šalys (Airija, Graikija, Ispanija, Italija, Nyderlandai, Portugalija, Prancūzija, Suomija ir Vokietija) taip pat turi susijusių teisės aktų; kadangi Jungtinė Karalystė vykdo geriausiai išvystytą programą VPSP atžvilgiu (pagal privataus finansavimo iniciatyvą finansuojama apie 20 proc. viešųjų investicijų); kadangi ES pirmąją VPSP infrastruktūros rinkoje, sukurdamą daugiau kaip 45 proc. nominaliosios VPSP vertės;

- P. kadangi VPSP buvo naudojamosi įgyvendinant struktūrinių fondų, plėtros, transeuropinių tinklų, jungtinių technologijų iniciatyvų, strategijos „Europa 2020“, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (pažangių gamybos technologijų, energiją taupančių pastatų, ekologiškų transporto priemonių iniciatyvų, tvarių procesų pramonės, fotonikos, robotikos, efektyvių kompiuterijos technologijų ir 5G tinklų), e. mokymosi, kartu su universitetais vykdomų mokslinių tyrimų projektų programas ir kitas programas, įgyvendinamas sveikatos srityje (kaip antai naujoviškų vaistų iniciatyva); kadangi Europos investicijų bankas ir Europos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės kompetencijos centras įgyvendino projektus ES, jos kaimynystėje ir kitose šalyse; kadangi ES taip pat prisidėjo pasinaudodama Pasauliniu energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos fondu; kadangi Europos strateginių investicijų fondas ketina remti keletą Europos Sąjungoje įgyvendinamų VPSP, kuriuose gali dalyvauti prekybos partnerių įmonės;
- Q. kadangi ES viešųjų pirkimų rinkos iki šiol yra itin atviros tarptautinei konkurencijai ir jose taikomos taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti tikrą ir sąžiningą konkurenciją bendroje rinkoje ir sudaryti vienodas sąlygas tarptautiniams investuotojams konkuruoti; kadangi ES nėra diskriminuojama dėl užsienio nuosavybės ar kontrolės ir kadangi norėdamos dalyvauti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėje užsienio įmonės gali įsisteigti vietoje;
- R. kadangi į ES laisvosios prekybos susitarimus įtrauktos nuostatos, kuriomis sudaroma galimybių įmonėms teikti VPSP siūlymus dalyvaujant rinkoje ir steigiant įstaigas; kadangi taikytina tvarka ir galimybės, kuriomis gali pasinaudoti Korėja, Kolumbija ir (arba) Peru, Centrinės Amerikos šalys, Singapūras ir Kanada (taip pat Vietnamas ir Japonija) yra apibrėžtos skirtingai ir konkrečiai; kadangi vykdant derybas su skirtingais partneriais reikia vadovautis palyginti lanksčiu požiūriu; kadangi vis dėlto ir toliau reikia siekti tikslo prisidėti prie socialinio ir ekonominio vystymosi, aplinkos tvarumo, demokratijos ir gero valdymo, pagarbos žmogaus teisėms ir tarptautiniu mastu pripažintų apsaugos standartų skatinimo, įskaitant deramo darbo vietų kūrimą; kadangi daugiašaliu lygmeniu Bendruoju susitarimu dėl prekybos paslaugomis (GATS) ir Sutartimi dėl viešųjų pirkimų (GPA) taip pat nustatoma daug išipareigojimų, kaip nustatoma ir kitomis daugiašalėmis priemonėmis, pvz., prekybos paslaugomis susitarimu (TISA); kadangi dėl to sąlygos Europos Sąjungoje tampa konkurencingesnės;

Bendroji informacija

1. pabrėžia, jog reikia skatinti deramo darbo vietų kūrimą, konkurencingumą ir produktyvumą Europos Sąjungoje ir trečiojoje šalyse rengiant novatorišką politiką ir naujas priemones, kuriomis būtų skatinama ekonominės veiklos vykdytojų veikla, siekiant iš naujo paskatinti tvarų augimą, be kita ko, investuojant už bendrosios rinkos ribų; mano, kad kaip viena iš daugelio galimybių VPSP galėtų lemti ES įmonių augimą ir tuo pat metu galėtų būti naudinga mūsų trečiojo šalims partnerėms, nes įgyvendinant tokias VPSP būtų galima teikti infrastruktūrą, tiekti bendro intereso prekes ir teikti paslaugas;
2. primena, kad įgyvendinant VPSP turėtų būti sukurta didelė pridėtinė vertė piliečiams ir vartotojams, užtikrinta paslaugų ir (arba) prekių kokybė ir suteikta konkrečių konkurencinių ir ekonominių privalumų viešojo administravimo institucijoms vyriausybės ir vietos lygmenimis, išvengiant papildomos viešajam sektoriui tenkančios naštos ar nuostolių;
3. ragina Komisiją propaguoti VPSP apibrėžtį, kuri tarptautiniu lygmeniu galėtų būti pripažinta kaip ilgalaikis viešųjų subjektų ir privačiųjų investuotojų ryšys, siekiant teikti kokybiškas ir prieinamas viešąsias paslaugas ir infrastruktūrą pagal sutartyse aiškiai nustatytas sąlygas, kurių laikymąsi galima lengvai įvertinti pasitelkus rodiklius, užtikrinant, kad už sąlygų laikymąsi būtų sąžiningai ir tinkamai atlyginama;
4. pažymi, kad MVĮ ir didesnės įmonės gali teikti unikalios privačiojo sektoriaus praktinės patirties ir gerosios praktikos pavyzdžių ir sudaryti galimybę pasinaudoti tinklais, kuriuose dalyvauja ne ES šalių valdžios institucijos, veiksmingai padėdamos įgyvendinti tvaraus vystymosi politiką; mano, kad MVĮ gali geriausiai išnaudoti savo potencialą, jeigu jos kurs

2015 m. liepos 7 d., antradienis

tinklus ir vykdys veiklą pasaulio lygmeniu, taip pat dalyvaus ne tik Europos rinkose, be kita ko, pasitelkdamas VPSP; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją propaguoti ir skatinti konsorciūmų ir kitų didelių įmonių ir MVĮ bendradarbiavimo formų kūrimą, kad pastarosioms būtų sudarytos palankesnės sąlygos pasinaudoti VPSP projektais;

5. pabrėžia, kad plėtojant VPSP būtina atsižvelgti visų pirma į iššūkius, su kuriais ES įsikūrusios MVĮ susiduria konkuruojamos tarptautinėse rinkose pagal VPSP, ir poreikį užtikrinti, kad MVĮ turėtų realios, teisingos ir abipusės priegios, ypač viešųjų paslaugų sektoriuose, galimybę, kaip nustatyta Direktyvoje 2014/25/ES; šiuo požiūriu pabrėžia, kad svarbu nustatyti konkrečias taisykles, pagal kurias MVĮ būtų leidžiama teikti pasiūlymus kaip klasteriams ar grupėms ir naudotis atviromis ir skaidriomis subrangos grandinėmis;

Iššūkiai

6. apgailestauja dėl to, kad, nors ES viešųjų pirkimų rinkos iki šiol iš esmės buvo atviros tarptautinei konkurencijai, ES įmonės užsienio šalyse vis dar susiduria su rimtomis kliūtimis; ragina Komisiją garantuoti, kad į ES prekybos susitarimus būtų įtrauktos priemonės, skirtos užtikrinti, kad mūsų įmonės, ypač MVĮ, konkuruotų užsienyje vienodomis sąlygomis su užsienio nacionalinėmis įmonėmis; taip pat prašo užtikrinti geras galimybes naudotis informacija, susijusia su pasiūlymų teikimu ir sutarties skyrimo kriterijais, ir nustatyti aiškias šios informacijos taisykles, taip pat panaikinti diskriminacines ir nepagrįstas kliūtis prekybai viešųjų pirkimų, paslaugų ar investicijų srityje (pvz., fiskalinis diskriminavimas, reguliavimo kliūtys siekiant įsteigti filialus ar patronuojamąsias įmones ir galimybių gauti finansavimą apribojimas); ragina šalis partneres taikyti atviros vyriausybės principus, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir išvengta interesų konfliktų, ir apdairiai taikyti VPSP praktiką, atsižvelgiant ne tik į projektų sąnaudų ir naudos analizes ir gyvybingumą, bet ir į viešųjų institucijų finansiniai ir techniniai pajėgumai prižiūrėti paslaugos arba infrastruktūros įgyvendinimą atsižvelgiant į visuotinį viešąjį interesą;

7. pripažįsta, kad su VPSP susijusius iššūkius galima įveikti taikant gero valdymo principus, pvz., užtikrinant taisyklių skaidrumą ir aiškumą, ir šiuo tikslu svarbiausi klausimai yra šie: projektų sutarčių skyrimas, įgyvendinimas ir vertinimas nuo pradinių etapų; rizikos perleidimo modeliavimas ir nustatymas (ypač vidutinės trukmės ir ilgalaikio ekonominio veiksmingumo vertinimas); suinteresuotųjų subjektų ir pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimas; kova su korupcija ir sukčiavimu; atsakingos administracijos finansiniai ir techniniai pajėgumai tinkamai planuoti ir prižiūrėti sutarčių įgyvendinimą; teisinio tikrumo stiprinimas laikantis sistemos, pagal kurią užtikrinamas valdžios institucijų teisėtų įgaliojimų vykdymas; ragina Komisiją ir valstybes nares (kurios šiuo požiūriu yra nepaprastai svarbios) skatinti taikyti šiuos principus ir atitinkamus gerosios praktikos pavyzdžius už Sąjungos ribų;

8. primena, kad viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėms būdinga didelė vertė, jos techniškai sudėtingos ir susitarimų šalys prisiima ilgalaikius įsipareigojimus; pažymi, kad todėl jų atžvilgiu reikia numatyti atitinkamą lankstumą ir procedūrinę apsaugos priemones siekiant užtikrinti skaidrumą, nediskriminavimą ir vienodas sąlygas;

9. primena, kad infrastruktūros projektams (ypač susijusiems su statyba, aplinka, telekomunikacijomis ar energetikos tinklais) būdinga įvairių rūšių rizika ir kad vyriausybė, pasitelkdamą VPSP, perduoda dalį rizikos privačiam rangovui, taigi tuomet abi šalys gali turėti naudos, bet taip pat dalijasi su šiais projektais susijusia rizika ir atsakomybe; taip pat pabrėžia, kad, siekiant sumažinti projekto sąnaudas ir užtikrinti sėkmingą jo įgyvendinimą ir gyvybingumą, būtina tinkamai dalytis rizika;

10. primena, kad aukštos kokybės, prieinamos ir ekonomiškai efektyvios paslaugos, teikiamos visuomenei Europos Sąjungoje ir už jos ribų, – tai būtina sąlyga siekiant užtikrinti sėkmingą VPSP įgyvendinimą ir gyvybingumą; primena, jog tai, kad modelius ir sutartis pasirinkti sudėtinga, daro poveikį projekto raidai; įspėja, kad tam tikrais etapais VPSP buvo naudojamosi vien tam, kad būtų pasiektas formalios atitikties valdžios sektoriaus deficito tikslams tikslas; pabrėžia, kad reikia nustatyti tinkamą institucinę sistemą, kurioje būtų derinami tokie aspektai, kaip politiniai įsipareigojimai, geras valdymas ir tinkami pagrindiniai teisės aktai, siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant VPSP piliečiams būtų pasiūlytos geresnės kokybės ir didelės aprėpties paslaugos; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu tinkamai įvertinti susijusių įmonių profilį ir patirtį siekiant nustatyti jų suteiktų paslaugų kokybę ir tai, ar jų verslo veikla buvo vykdoma atsakingai;

Privačiojo sektoriaus dalyvavimas vystymosi srityje

11. pabrėžia, kad ES prekybos, investicijų ir vystymosi politikos sritys yra tarpusavyje susijusios ir kad Lisabonos sutarties 208 straipsnyje nustatytas politikos suderinamumo vystymosi labui principas, pagal kurį reikalaujama atsižvelgti į vystomojo bendradarbiavimo tikslus tose politikos srityse, kurios gali turėti įtakos besivystančioms šalims; taip pat

2015 m. liepos 7 d., antradienis

pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, jog ES investicijų politika būtų nukreipta į tas finansines pasirinktis, kurios apima realų socialinio poveikio vertinimą;

12. pabrėžia, be kita ko, didėjančią VPSP potencialą siekiant skatinti novatoriškus sprendimus ir mobilizuoti ilgalaikes privačias lėšas ir vietas išteklius vystymosi tikslams įgyvendinti, turint omenyje tai, kad infrastruktūros, vandentiekio ir elektros energijos atžvilgiu besivystančioms šalims reikia labai daug investicijų, kurių privatusis sektorius pats vienas negalės skirti ir kurių didžiąją dalį galėtų suteikti privatusis sektorius; mano, kad pasitelkiant VPSP taip pat galima kurti technologijų ir verslo modelių inovacijas ir mechanizmus, kuriais būtų užtikrinta privačiojo sektoriaus atskaitomybė; tačiau atkreipia dėmesį į atvejus, kai tam tikrose besivystančiose šalyse įgyvendinant VPSP privačiojo sektoriaus dalyvavimas neužtikrino tikėtinų rezultatų; pažymi, kad todėl reikia teikti techninę paramą, kuri padėtų sustiprinti teisinės ir institucinės sistemas, kuriose plėtojama VPSP, ypač atsižvelgiant į pajėgumą tinkamai vertinti, planuoti ir prižiūrėti tokių projektų įgyvendinimą, ir suteikti viešiesiems partneriams galimybę reikalauti, kad privačios įmonės atlygintų žalą sutarties sąlygų nesilaikymo atveju;

13. pažymi, kad VPSP yra vystymosi darbotvarkei svarbus klausimas ir tokios partnerystės vis labiau skatinamos kaip būdas siekiant panaikinti infrastruktūros finansavimo stoką išsivysčiusiose ir besivystančiose šalyse;

14. primygtinai ragina Komisiją – nes ji nurodė savo pageidavimą per ateinančius metus gerokai plačiau naudoti derinimą – įgyvendinti Europos Audito Rūmų Specialiojoje ataskaitoje dėl finansavimo derinimo pateiktas rekomendacijas ir įvertinti paskolų ir dotacijų derinimo mechanizmą, ypač kalbant apie vystymąsi ir finansinį papildomumą, skaidrumą ir atskaitomybę;

15. ragina ES institucijas skatinti ES įmones, dalyvaujančias VPSP trečiojoje šalyse, ypač mažiau išsivysčiusiose šalyse, vykdyti veiklą vadovaujantis politikos suderinamumo principu, laikantis EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms, kad būtų atsižvelgta į vystomojo bendradarbiavimo tikslus; ragina Komisiją skatinti tvarias investicijas, atsižvelgiant į vystymosi tikslus, ir prioritetą visų pirma skirti ilgalaikiai vietos ekonomikos plėtrai ir remti projektus, kuriuos vykdant pagrindinis dėmesys skiriamas, pvz., aplinkos apsaugai, skurdo mažinimui, švietimui, atliekų tvarkymui arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimui;

16. pabrėžia, kad paramos vystymuisi srityje VPSP yra veiksmingas būdas panaudoti Europos lėšas tuo pat metu remiant ES prioritetus ir suderinamumą su kitomis politikos sritimis; ragina Komisiją aktyviau dalyvauti ir investuoti į VPSP plėtojamą ir naudoti VPSP kaip priemonę siekiant padidinti ribotą Sąjungos biudžetą vystymuisi;

17. pabrėžia, kad privačiojo sektoriaus investicijos ir lėšos turbūt bus pagrindinis veiksnys, skatinsiantis tvarų augimą, kuris, planuojama, besivystančiose šalyse artimiausiais metais sieks maždaug 5 %; pripažįsta, kad tokiomis privačiojo sektoriaus lėšomis gali būti padedama remti vietos ekonomiką ir įmones ir užtikrinti deramas darbo vietas, taigi sudaromos sąlygos panaikinti skurdą su sąlyga, kad tiesioginės užsienio investicijos bus tinkamai reguliuojamos ir susietos su konkrečia šalių partnerių ekonomikos pažanga, pvz., perduodant technologijas ir sudarant mokymosi galimybes vietos darbo jėgai; šiomis aplinkybėmis mano, kad VPSP gali būti naudinga mažiausiai išsivysčiusioms šalims, nes dėl neproporcingos investicijų rizikos nepakanka paskatų privačioms investicijoms; pabrėžia, kad įgyvendinant būsimas viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes vykdant laikotarpio po 2015 m. vystymosi darbotvarkę turėtų būti siekiama skurdo mažinimo ir kitų tvaraus vystymosi tikslų ir jos turėtų būti suderintos su šalių partnerių nacionaliniais vystymosi planais;

18. pažymi, kad tinkamai struktūruota ir veiksmingai įgyvendinama VPSP gali būti labai naudinga, be kita ko, inovacijų, didesnio veiksmingumo naudojant išteklius ir kokybės užtikrinimo bei tikrinimo požiūriu; taip pat pažymi, kad viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės besivystančiose šalyse turi būti įvertintos remiantis jų pajėgumu siekti vystymosi rezultatų ir kad reikalingas sąžiningas rizikos paskirstymas viešajam ir privačiajam sektoriams; pabrėžia, kad iki šiol daugiausia VPSP besivystančiose šalyse įgyvendinama energetikos ir telekomunikacijų sektoriuose ir privačiojo sektoriaus įmonės retai dalyvauja socialinės infrastruktūros projektuose todėl drąsina tas viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, kurių pagrindinis tikslas – tvaraus vystymosi tikslų siekimas;

19. ragina teikti didesnę techninę pagalbą, įskaitant vietos darbuotojų mokymą ir keitimąsi technologijomis, šalių partnerių vyriausybėms tam, kad būtų padidintas jų pajėgumas imtis atsakomybės už VPSP ir prisiimti savo atsakomybės dalį už VPSP projektų valdymą, be kita ko, padedant joms sudaryti bankų sistemas ir įsteigti mokesčių administracijas, galinčias atlikti viešųjų ir privačiųjų lėšų finansinį valdymą ir jas tvarkyti; atkreipia dėmesį į tai, kad ankstesnė patirtis rodo,

2015 m. liepos 7 d., antradienis

kad VPSP sutartys, dėl kurių blogai susiderėta, kai kuriais atvejais gali padidinti valstybės skolą, ir ragina nustatyti atsakingo finansavimo reglamentavimo sistemą; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę besivystančioms šalims teikti techninę pagalbą ir konsultuoti, kaip parengti ir savo rinkose įgyvendinti ES standartus;

20. tvirtai remia veiksmingą ir visapusišką JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų sklaidą ir įgyvendinimą ES ir už jos ribų ir pabrėžia, jog būtina imtis visų reikiamų politikos ir teisėkūros priemonių, kad būtų užpildytos JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų veiksmingo įgyvendinimo spragos, be kita ko, galimybės kreiptis į teismą srityje;

21. pabrėžia, kad plėtros agentūros turi užtikrinti, jog valstybės vystymuisi skirtas finansavimas būtų naudojamas besivystančių šalių vietos ekonomikos tinklams remti ir jis nebūtų nukreiptas paramą teikiančių valstybių privačioms įmonėms bei daugiašalėms įmonėms skatinti; ypač pabrėžia, kad įgyvendinant VPSP turėtų būti remiamas šalies labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių gebėjimų stiprinimas;

22. primena, kad Europos Sąjunga yra įsipareigojusi skatinti lyčių lygybę ir užtikrinti lyčių aspekto integravimą į visus savo veiksmus; ragina lyčių aspektą įtraukti į VPSP planavimą ir įgyvendinimą, pvz., tikslinių investicijų tikslu naudojant pagal lytį suskirstytus duomenis ir analizes ir sutartyse nustatant moterims palankius pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius; šiuo požiūriu ragina daugiau paramos teikti vietos MVĮ, ypač moterims verslininkėms, kad jos galėtų gauti naudos iš augimo, kurį labiausiai skatintų privatusis sektorius;

Galimos priemonės siekiant suteikti ES įmonėms galimybių dalyvauti VPSP su ES nepriklausančiomis šalimis

23. ragina Komisiją imtis veiksmų siekiant Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO) ir šiuo metu vykstančiose dvišalėse derybose su trečiosiomis šalimis susitarti dėl esminių patekimo į rinką įsipareigojimų tarptautiniu lygmeniu, laikantis teigiamo ir abipusio požiūrio, kuris sudarytų sąlygas tarptautinei konkurencijai, kad būtų pašalinti ES ir kitų prekybos partnerių skirtumai, susiję su viešųjų pirkimų rinkų atvirumo lygiu; prašo Komisijos imtis veiksmų siekiant pašalinti administracines, procedūrinės ir technines kliūtis, dėl kurių ES įmonės negali dalyvauti užsienio VPSP;

24. ragina Komisiją, derantis dėl prekybos ir investicijų susitarimų su kitomis šalimis, remti kliūčių, kurios kyla ES įmonėms, ypač MVĮ, steigiant VPSP šiose šalyse, šalinimą ir remti ES piliečių profesinį judumą šiose valstybėse, kad ES įmonės vienodomis sąlygomis galėtų konkuruoti su vietos ir trečiųjų šalių įmonėmis;

25. ragina Komisiją, siekiant parengti gaires, stebėti užsienio šalyse veikiančias ES įmones ir padaryti išvadas atsižvelgiant į jų sėkmės istorijas, modelius ir gerąją praktiką ir apsvarstyti galimybę įsteigti virtualius dokumentų arba stebėjimo centrus, kad ES įmonės, ypač MVĮ, galėtų lengviau pasinaudoti informacija apie VPSP galimybes; ragina Komisiją skatinti kurti naudotojui patogias platformas ir tinklus, siekiant skatinti suinteresuotųjų subjektų struktūrinį dialogą, ir teikti techninę paramą, susijusią su teisine sistema ir tikėtinais iššūkiais; prašo Komisijos atlikti tyrimą dėl Sąjungos laisvosios prekybos susitarimų (LPS) ir jų įgyvendinimo poveikio ES įmonių galimybėms dalyvauti užsienio VPSP; mano, kad toks tyrimas galėtų atskleisti konkretų LPS poveikį VPSP srityje ir ilgainiui padėti nustatyti, kokios kliūtys dar liko nepanaikintos;

26. ragina Komisiją skatinti taikyti aiškias ir išsamias atskaitomybės taisykles tarptautiniu lygmeniu, siekiant sumažinti su VPSP susijusius neaiškumus ir kartu skatinant patikimą biudžeto politiką ir projektų tvarumą;

27. ragina Komisiją užtikrinti, kad ES remiamos įstaigos, pvz., Mažųjų ir vidutinių įmonių reikalų vykdomoji įstaiga (EASME) ir Europos įmonių tinklas, taip pat galėtų naudotis informacija, kaip sudaryti VPSP ne ES valstybėse ir kaip skatinti mažąsias ir vidutines įmones dalyvauti įgyvendinant VPSP trečiojoje šalyse, ir šia informacija dalytis su MVĮ;

28. pabrėžia, kad, siekiant pritraukti tarpvalstybinių privačiojo sektoriaus lėšų įgyvendinant VPSP, labai svarbu suteikti pakankamai tikrumo, kad šios ilgalaikės investicijos bus vykdomos aiškioje, stabilioje ir saugioje aplinkoje, kurioje įtvirtintas geras valdymas, teisinis tikrumas, skaidrumas, vienodas požiūris, nediskriminavimas ir veiksmingas ginčų

2015 m. liepos 7 d., antradienis

sprendimas; ragina Komisiją ir Tarybą šiuo tikslu bendradarbiauti kompetentinguose tarptautiniuose forumuose ir tarptautinėse finansų institucijose siekiant užtikrinti, kad šioje srityje būtų nustatyta reikiama teisinė sistema ir kad ji būtų skaidri, demokratinė, integracinė, veiksminga ir ekonomiškai efektyvi;

VPSP ES nepriklausančiose šalyse: naujos ES įmonių darbo vietos ir augimo galimybės

29. yra įsitikinęs, kad ES įmonės, aktyviau dalyvaudamos didelio masto tarptautinėse VPSP, galėtų gauti didelės naudos deramo darbo vietų kūrimo, produktyvumo, konkurencingumo ir technologinio pajėgumo bei inovacijų kūrimo ES atžvilgiu; primena, kad 2010 m. Komisijos tyrime „Europos MVĮ tarptautinimas“ pabrėžiamas teigiamas tarptautinimo ir inovacijų ryšys produktų, paslaugų ir procesų atžvilgiu;

30. pabrėžia, kad vykdant veiksmus šioje srityje reikia atsižvelgti, visų pirma, į ES įsteigtų ir VPSP dalyvaujančių MVĮ sunkumus konkuruojant tarptautinėse rinkose, ir pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad MVĮ būtų nustatytos konkrečios ir teisingos patekimo sąlygos; šiuo požiūriu pabrėžia, kad svarbu nustatyti konkrečias taisykles, pagal kurias MVĮ būtų leidžiama teikti pasiūlymus kaip klasteriams ar grupėms ir naudotis atviromis ir skaidriomis subrangos grandinėmis; mano, kad MVĮ turėtų būti skatinamos dalyvauti kaip subrangovės arba kaip konsorciumo dalis viešųjų pirkimų konkursuose dėl sutarčių;

31. primena ES laimėjimus, pasiektus įgyvendinant VPSP infrastruktūros plėtros, taip pat pažangiausiose technologijų, mokslinių tyrimų ir e. mokymosi srityse ir kituose didelės pridėtinės vertės sektoriuose, ir ragina Komisiją nustatyti projektus, kuriuos įgyvendinant pasiekta geriausių rezultatų Europos Sąjungoje, ir skatinti visų rūšių ES įmones, ypač MVĮ, imtis tokių iniciatyvų užsienyje;

o

o o

32. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Europos investicijų bankui.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0251

Vaisių ir daržovių sektorius po 2007 m. reformos**2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vaisių ir daržovių sektoriaus po 2007 m. reformos (2014/2147(INI))**

(2017/C 265/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl nuostatų, susijusių su vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijomis, veiklos fondais ir veiklos programomis, įgyvendinimu po 2007 m. reformos (COM(2014)0112),
  - atsižvelgdamas į Tarybos 2014 m. birželio 16 d. išvadas, susijusias su minėta Komisijos ataskaita,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. rezoliuciją „Europos sodininkystės sektoriaus ateitis. Augimo strategijos“ ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į tyrimą „ES vaisių ir daržovių sektorius: apžvalga ir BŽŪP perspektyvos po 2013 m.“, kuris buvo atliktas 2011 m. remiant Europos Parlamentui,
  - atsižvelgdamas į du tyrimus pavadinimu „Naujų ES vaisių ir daržovių sektoriaus taisyklių link“, kuriuos 2015 m. sausio 22 d. surengtam Europos Parlamento praktiniam seminarui atitinkamai atliko Europos daržininkystės ir sodininkystės regionų asamblėja (pranc. *Assemblée des Régions Européennes Légumières et Horticoles – AREFLH*) ir Vageningeno universitetas,
  - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Kova su nesąžiningos prekybos praktika įmonių tarpusavio maisto produktų tiekimo grandinėje“ (COM(2014)0472),
  - atsižvelgdamas į tyrimą „2014 m. JAV ūkių įstatymu ir 2014–2020 m. BŽŪP remiamų rizikos valdymo priemonių lyginamoji analizė“, kuris buvo atliktas 2014 m. remiant Europos Parlamentui,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą ir į Biudžeto kontrolės komiteto nuomones (A8-0170/2015),
- A. kadangi nuo XX a. paskutiniojo dešimtmečio įgyvendinant Sąjungos politiką vaisių ir daržovių sektoriaus atžvilgiu daugiausia dėmesio buvo skiriama gamintojų organizacijų (GO) vaidmens stiprinimui;
- B. kadangi 2007 m. reformos tikslas buvo sustiprinti vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijas (GO) numatant įvairesnes priemones, kuriomis, be kita ko, būtų galima apsaugoti nuo rinkos rizikų ir jas valdyti, taip pat stiprinti ir telkti tiekimą, gerinti kokybę ir konkurencingumą, derinti pasiūlą prie rinkos ir teikti techninę paramą aplinkai nekenkiančiai gamybai;
- C. kadangi, palyginus su privačiomis prekybos įmonėmis, gamintojų organizacijoms taikoma daugiau apribojimų, pvz., investicijų panaudojimo apribojimų, susijusių su pajamų struktūra ir būtinybe vykdyti prekybą;
- D. kadangi svarbu remti vaisių ir daržovių sektorių visoje Sąjungos teritorijoje, atsižvelgiant į jo pridėtinę vertę, teikiamą galimybę kurti darbo vietas ir naudą sveikatai skatinant sveiką ir subalansuotą mitybą;

⁽¹⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 671.⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0205.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- E. kadangi Sąjungos paramos GO ir gamintojų organizacijų asociacijoms (GOA) tikslas – stipinti konkurencingumą sektoriuje, remti inovacijas, didinti produktyvumą, skatinti reklamą, gerinti ūkininkų derybinę poziciją ir atkurti pusiausvyrą maisto tiekimo grandinėje, vaisių ir daržovių auginimo ir prekybos jais veikloje taip pat atsižvelgiant į susirūpinimą dėl aplinkos keliančius klausimus ir deramai atsižvelgiant į atskirų gamintojų padėtį;
- F. kadangi buvo numatytos paskatos GO susijungimams ir gamintojų organizacijų asociacijų (GOA) susijungimams bei tarpvalstybiniam bendradarbiavimui skatinti, kad būtų vystoma GO derybinė galia platinimo grandinėje;
- G. kadangi ES lygmeniu dauguma vaisių ir daržovių augintojų yra mažieji arba vidutiniai ūkiai;
- H. kadangi, remiantis Europos Parlamentui 2011 m. atliktu vaisių ir daržovių sektoriaus tvarkos tyrimu, GO turėtų būti skatinamos, nes panašu, kad kolektyviniai gamintojų lygmens veiksmai ir veiksmingas koordinavimas grandinėje yra bet kokios sėkmingos strategijos sprendžiant mažėjančių santykinių gamintojo kainų problemą prielaida;
- I. kadangi vaisių ir daržovių sektoriaus GO gali įsteigti veiklos fondą, kurio lėšos būtų naudojamos valstybių narių patvirtintoms veiklos programoms finansuoti;
- J. kadangi tokie fondai finansuojami GO narių arba pačios GO įnašų bei ES teikiamos finansinės paramos lėšomis, o skiriant šį bendrą finansavimą stiprinamas naudos gavėjų išipareigojimas ir padedama užtikrinti, kad jie tinkamai panaudotų paramą, taip pat kad būtų daromas didinamasis poveikis;
- K. kadangi po 2013 m. atliktos reformos nutraukta finansinė parama, kuri pagal ankstesnę bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP) buvo teikiama naujai įsteigtų vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų asociacijų investicijoms padengti, buvo labai svarbi, ypač Vidurio Europos, rytinėse ir pietinėse valstybėse narėse, užjūrio teritorijose ir salose;
- L. atkreipdamas dėmesį į:
- a) padidėjusį jungimosi į organizacijas lygį: 2010 m. GO ir GOA parduotos ES vaisių ir daržovių produkcijos bendros vertės dalis siekė apie 43 proc. (2004 m.– 34 proc.);
  - b) išaugusį GO patrauklumą: bendra visų vaisių ir daržovių produkcijos gamintojų, kurie yra GO nariai, dalis išaugo nuo 10,4 proc. 2004 m. iki 16,5 proc. 2010 m. ir
  - c) išaugusį GOA patrauklumą – tai rodo sparčiai augantis GOA skaičius ir gerokai padidėjęs GO, kurios yra GOA narės, skaičius ir jų dalis;
- M. kadangi šie visos Sąjungos rodikliai – tai vidurkiai, rodantys labai skirtingą padėtį valstybėse narėse arba net aiškiai skirtingą padėtį toje pačioje valstybėje narėje; kadangi šios padėty, rodančios, kad pradiniai tikslai, skatinantys steigti GO, labai skiriasi, aiškintini istoriniais veiksniais, grindžiamais didesniu ar mažesniu ūkininkų rodomu noru steigti GO, žemės ūkio valdų struktūra, skirtingomis rinkos sąlygomis ir administracinėmis kliūtimis, šiuo metu teikiamos paramos netinkamumu, taip pat tuo, kad daugelyje valstybių narių šiame sektoriuje dominuoja smulkūs gamintojai;
- N. kadangi viešos konsultacijos politikos alternatyvų klausimais ir 2012 m. birželio 4–rugsėjo 9 d. Komisijos atliktas tokių alternatyvų poveikio vertinimas, susijęs su ES vaisių ir daržovių sektoriui taikomos tvarkos persvarstymu, rodo, kad, daugumos nuomone, atlikus tikslingus patobulinimus sistema toliau turi būti taikoma;
- O. kadangi regionuose, kuriuose gamintojai yra pasiekę didžiausią konkurencingumo, pelningumo, internacionalizavimo, kokybės ir aplinkos tvarumo lygį, gamybos organizavimas geriausias;
- P. kadangi gamintojų organizacijos lygis vidutiniškai tebėra žemas, o tam tikrose valstybėse narėse daug žemesnis už ES vidurkį, nors pateikiant šį bendrą teiginį reikia atsižvelgti į kiekvienos srities gamybos ir prekybos modernizavimo lygį; kadangi GO veiklos sustabdymas ir jų pripažinimo panaikinimas, dėl kurių tarp gamintojų randasi netikrumas, yra veiksniai, prisidedantys prie žemo vidurkio;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- Q. kadangi, net jeigu nacionalinė finansinė parama (Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013) yra svarbi finansinė priemonė telkiant tiekimo pajėgumus, reikia didinti jos veiksmingumą;
- R. kadangi GO vaidmuo atveriant naujas rinkas, skatinant vartojimą arba investuojant į inovacijas turi labai teigiamą poveikį visam vaisių ir daržovių sektoriui;
- S. kadangi ES vaisių ir daržovių sektoriuje sukuriama 18 proc. visos žemės ūkio produkcijos vertės, naudojamosi tik 3 proc. dirbamos žemės, o jo vertė siekia daugiau kaip 50 mlrd. EUR;
- T. kadangi nustatyta, kad vaisių ir daržovių tiekimo grandinės apyvarta siekia daugiau kaip 120 mlrd. EUR, joje dirba maždaug 550 000 darbuotojų, o pati grandinė Europos Sąjungos lygmeniu veikia kaip ekonominis daugiklis, skatinantis tiek paklauskos atsiradimą, tiek pridėtinės vertės kūrimą kituose ekonomikos sektoriuose;
- U. kadangi 2003–2010 m. visas ES žemės ūkio plotas, užsodintas vaisių ir daržovių kultūromis, sumažėjo 6 proc. – tai rodo, kad ūkininkai renkasi kitas kultūras arba daugeliu atvejų yra atsisakę veiklos; kadangi, remiantis AREFLH 2015 m. tyrimu, šis plotas labiau traukėsi Pietų negu Šiaurės Europoje;
- V. kadangi pastaraisiais metais taip pat krito vaisių ir daržovių produkcijos apimtis, nors realiai jos vertė turėjo tendenciją likti stabili ir 2012 m. pasiekė 48,25 mlrd. EUR, tačiau už šią produkciją nebuvo galima siūlyti tokių supirkimo kainų, kurios atitiktų gamybos sąnaudas ir darbo užmokestį;
- W. kadangi didžiausia problema vaisių ir daržovių sektoriuje yra vartojimo deficitas ir pastaraisiais metais sumažėjusi gamyba; primindamas, kad, asociacijos „Freshfel Europe“ duomenimis, 2012 m. vienas 28 ES valstybių narių gyventojas per dieną suvartojo 387 g šviežių vaisių ir daržovių; šis rodiklis 8,7 proc. mažesnis negu vidutinis 2007–2011 m. laikotarpio rodiklis; kadangi panašu, jog šis sumažėjimas atspindi ilgalaikes didesnio perdirbto maisto vartojimo tendencijas ir ekonominės krizės poveikį;
- X. kadangi 22 mln. vaikų Europos Sąjungoje kenčia nuo antsvorio, o paaugliai vidutiniškai suvartoja tik 30–50 proc. rekomenduojamos dienos vaisių ir daržovių normos;
- Y. kadangi lėtinių ligų, pvz., širdies ligų, vėžio, diabeto ir nutukimo, visų pirma vaikų nutukimo, prevencijos tikslais Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) rekomenduoja kasdien suvartoti mažiausiai 400 g vaisių ir daržovių; kadangi iki šiol rekomenduojamas kiekis suvartojamas tik keturiose ES valstybėse narėse;
- Z. kadangi 2012 m. ES patyrė prekybos vaisiais ir daržovėmis deficitą – labiausiai dėl to, kad dėl didelių gamybos išlaidų importuoja gerokai daugiau vaisių nei eksportuoja;
- AA. kadangi AREFLH 2015 m. tyrime pažymima, kad ES rinka gana atvira importui, o eksportuojamoms europietiškomis prekėms tenka įveikti nemažas prekybos partnerių tarifines ir netarifines kliūtis, dėl kurių eksporto neįmanoma diversifikuoti; kadangi, nors iš trečiųjų valstybių importuojama produkcija tiesiogiai konkuruoja su panašia ES produkcija, ją kultivuojant kai kuriais atvejais taikomi ne tokie pat aplinkos, maisto saugos ir socialiniai standartai;
- AB. kadangi vaisių ir daržovių sektoriuje dažnos rinkos krizės, nes net esant nedideliame produkcijos pertekliui gamintojo kainos gali smarkiai kristi; kadangi dauguma vaisių ir daržovių greitai genda ir todėl turi būti parduodami greitai – dėl to, palyginus su stambiais mažmenininkais ir perdirbėjais, šio sektoriaus ūkininkų derybinė pozicija struktūriškai silpna;
- AC. kadangi krizė, kilusi dėl Rusijos paskelbto importo draudimo, labai neigiamai paveikė ir ateityje paveiks vaisių ir daržovių, kurių gamintojai patyrė didžiausių nuostolių, sektorių; kadangi reikia pabrėžti, jog svarbu, kad veiktų stiprios GO, kurios būtų organizuotos taip, kad galėtų imtis kolektyvinių veiksmų susidarius netikėtai nepalankiai padėčiai, ir kurios būtų remiamos tinkamomis Bendrijos priemonėmis, pritaikytomis atsižvelgiant į kiekvienos krizės rimumą, arba prireikus pradėjus taikyti Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nurodytas išimties priemones;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- AD. kadangi Komisijos ataskaitoje pripažįstama, kad po 2007 m. reformos nedaug naudotasi pagal vaisių ir daržovių sektoriaus tvarką nustatytais krizių prevencijos priemonėmis, ir kadangi paaiškėjo, jog šių priemonių neužtenka siekiant įveikti didelių krizių, kaip antai dėl *E. coli* kilusios arba dabartinės dėl Rusijos draudimo patiriamos krizės, padarinius; kadangi daugeliu atveju dėl neaiškių šios srities nuostatų šias priemones administraciniu požiūriu sunku taikyti, nekalbant apie produktų pašalinimą iš rinkos;
- AE. kadangi vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa, pagal kurią vartojama daug įvairių vietos bei sezoninių vaisių ir daržovių, sulaukė susidomėjimo ir buvo įgyvendinama sėkmingai;
- AF. kadangi galimybė gauti ES finansinę paramą už suteiktų paskolų, paimtų krizių prevencijos ir valdymo priemonėms finansuoti, pagrindinės sumos grąžinimą ir palūkanas, vykdant veiksmų programas, yra svarbi netikrumo rinkoje valdymo priemonė;
- AG. kadangi sudėtingos taisyklės ir teisinio tikrumo nebuvimas Komisijos ataskaitoje vadinami dabartinės vaisių ir daržovių sektoriaus tvarkos trūkumais; kadangi Komisijos narys Ph. Hogan išipareigojo patobulinti tvarką per pirmuosius savo kadencijos metus, atsižvelgdamas į skirtingų valstybių narių kultūrinius skirtumus ir rinkos realijų kontrastus bei būtinumą didinti šio sektoriaus konkurencingumą ir stiprinti jo inovacijų diegimo pajėgumus;
- AH. kadangi Vageningeno universiteto tyrime daroma išvada, jog dėl skirtingo ES įgyvendinimo teisės aktų aiškinimo nacionalinės administracijos ir GO susiduria su teisiniu netikrumu, kuris lėmė administracinės naštos padidėjimą, baimę rizikuoti ir GO kūrimo steigimo kliūtis;
- AI. kadangi vaisių ir daržovių sektoriaus tvarkos veikimui užtikrinti labai svarbu nustatyti aiškias ir prognozuojamas audito procedūras; kadangi, siekiant užtikrinti, kad valstybėms narėms nereikėtų atlikti didesnių nei būtina pataisų, reikėtų vengti vienas po kito atliekamų audito patikrinimų dubliavimo ir nereikėtų atlikti tolesnių audito patikrinimų, kol, atlikus sąskaitų patvirtinimą, nepateiktas galutinis sprendimas dėl ankstesnio audito;
- AJ. kadangi Reglamente (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, jau atsižvelgta į tam tikrus Europos Komisijos komunikato elementus ir kadangi reikia stabilizuoti Europos Sąjungoje galiojančias taisykles;
- AK. kadangi mažinant teisinį netikrumą, susijusį su vaisių ir daržovių sektoriaus tvarka, didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas proporcingumui, taip užtikrinant, kad dėl pavienių pažeidėjų padarytų pažeidimų nenukentėtų visa GO;
- AL. kadangi GO neretai susiduria su sunkumais siekdamas surasti ir apmokyti vadovus, kurie turėtų įgūdžių, būtinų komercinei veiklai konkurencingomis žemės ūkio sektoriaus verslo sąlygomis vykdyti; kadangi Komisijos ataskaitoje pažymima, kad GO skyrė mažai lėšų mokymų ir konsultacijų paslaugoms;
- AM. kadangi ūkine veikla besiverčiantys 28 ES valstybių narių gyventojai sparčiai senėja ir kadangi devyniems vyresniems nei 55 metų amžiaus ūkininkams vidutiniškai tenka tik vienas jaunesnis nei 35 metų amžiaus ūkininkas;
1. teigiamai vertina Komisijos ataskaitą, kurioje pateikiama nuosekli vaisių ir daržovių sektoriaus tvarkos raidos po 2007 m. reformos apžvalga, patvirtinama, kad pagrindinė šio sektoriaus organizavimo struktūra galioja, įvardijamos sritys, kuriose padaryta pažanga (pavyzdžiui, padidėjo GO koncentracija, todėl pagerėjo sektoriaus padėtis maisto tiekimo grandinėje), ir kartu nurodomos neišspręstos problemos;
  2. mano, kad parama turi būti skiriama apribojimų, taikomų gamintojų organizacijoms, rinkos požiūriu neigiamiems padariniams kompensuoti;
  3. teigiamai vertina pagal ES vaisių ir daržovių sektoriui taikomą tvarką numatytas priemones, kurių tikslas – raginti ES augintojus labiau orientuotis į rinką, skatinti inovacijas, vaisių ir daržovių sektorių, didinti augintojų konkurencingumą, gerinti rinkodarą bei produktų kokybę ir labiau atsižvelgti į su aplinka susijusius gamybos aspektus teikiant paramą GO, GO asociacijoms ir pripažįstant tarpšakines organizacijas, taip pat skatinant kurti branduolius, kurie generuotų naujus pajamų, kurios būtų skiriamos naujoms investicijoms, srautus;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

4. palankiai vertina tai, kad pagal naująją BŽŪP ir toliau taikoma vaisių ir daržovių sektoriaus tvarka ir kartu patvirtinama, kad, kaip savo viešų konsultacijų dokumente „ES vaisių ir daržovių sektoriaus tvarkos peržiūra“ pripažino Komisija, esamos priemonės ne visada buvo veiksmingos, ir todėl remia Niukaslo grupės darbą, kurio tikslas – tobulinti vaisių ir daržovių sektoriaus tvarką atsižvelgiant į specifinį valstybėse narėse veikiančioms kooperatyvams taikomas teisinės tvarkos pobūdį, kad nebūtų ribojamas naujų GO kūrimas ir kartu būtų paisoma to, kad augintojai gali nuspręsti neprisijungti prie GO sistemos;
5. ragina Komisiją dėti daugiau pastangų siekiant kovoti su nesąžiningos prekybos praktika maisto tiekimo grandinėje, dėl kurios daromas neigiamas poveikis gamintojų gaunamai grąžai, mažėja pajamos ir kyla grėsmė sektoriaus gyvybingumui ir tvarumui; mano, kad nesąžiningos prekybos praktika ir didžiųjų tiekimo grandinių spaudimas gamintojams, susibūrusiems į organizacijas arba ne, yra pagrindinė problema siekiant užtikrinti, kad vaisių ir daržovių augintojų pajamos būtų tinkamos; pabrėžia, kad šių gamintojų padėtį apsunkina dar ir tai, kad jie gamina greitai gendančius produktus; mano, kad minėtosios problemos, kaip antai žemės apleidimas arba aktyvių ūkininkų senėjimas, bus išspręstos tik tada, kai iš gamybos gaunamo pelno užteks ūkininkų ateičiai užtikrinti ir jauniems darbuotojams pritraukti;
6. ragina Komisiją nustatyti aiškias ES taisykles, taikomas gerosios praktikos maisto tiekimo grandinėje principams, kad būtų galima užtikrinti, kad nesąžiningos prekybos praktikai taikomos taisyklės būtų aiškinamos vienodai;
7. ragina Komisiją skatinti priemones, sudarančias palankias sąlygas tiesioginei prekybai GO produktais; mano, kad tiesioginė prekyba yra alternatyva stambios mažmeninės prekybos sektoriui ir jo vertybėms, susijusioms su požiūriu į maistą, žemės ūkį ir aplinką; mano, kad tiesiogiai parduodamų produktų kainos išlieka žemesnės nei stambios mažmeninės prekybos sektoriuje, nes nėra tarpininkų ir nepatiriama logistikos išlaidų; todėl mano, kad grandinės sutrumpinimas užtikrina tinkamas pajamas ūkininkams ir sudaro sąlygas pažaboti nesąžiningos prekybos praktiką;
8. pažymi, kad daug valstybių narių pradėjo taikyti kovos su nesąžiningos prekybos praktika priemones, ir ragina ES imtis suderintų veiksmų siekiant sustiprinti žemės ūkio produkcijos vidaus rinkos veikimą;
9. pabrėžia, kad svarbu išlaikyti Sąjungos šviežių vaisių ir daržovių kokybės standartus siekiant užtikrinti galutiniam vartotojui pastoviai aukštą kokybę maisto tiekimo grandinėje;
10. ragina Komisiją paaiškinti, kaip ji ketina taikyti Reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, 209 straipsnio 1 dalį, kad būtų užtikrintas didesnis teisinis tikrumas, susijęs su SESV 39 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimu, griežtai laikantis SESV 101 straipsnio dėl konkurencijos;
11. pažymi, kad šio sektoriaus jungimosi į organizacijas lygis, kurį parodo GO parduodamos vaisių ir daržovių produkcijos visos vertės dalis, pastaraisiais metais visos Sąjungos mastu nuosekliai didėjo, tačiau šis didėjimas būdingas tik kai kurioms valstybėms narėms;
12. pabrėžia, kad, nepaisant šio didėjimo, gamintojų jungimosi į organizacijas lygis vidutiniškai tebėra žemas, o tam tikrose valstybėse narėse daug žemesnis už ES vidurkį, ir kad vaisių ir daržovių sektoriaus tvarkos ateities požiūriu spręsti šią problemą nepaprastai svarbu, ypač mažinant didelius regioninius skirtumus; taip pat pabrėžia, kad sudėtingos GO taikomos taisyklės, dėl kurių kai kuriose valstybėse narėse buvo sustabdyta GO veikla ir panaikintas jų pripažinimas, nepadedą didinti šio žemo jungimosi į organizacijas lygio; todėl ragina Komisiją pakeisti šią tendenciją supaprastinant schemas taisykles, kad galimybė prisijungti prie GO taptų patrauklesnė;
13. pažymi, jog sektoriuje būtina gerinti jungimosi į organizacijas lygį atsižvelgiant į tai, kad jis akivaizdžiai aukštesnis regionuose, kur gamyba ir prekyba labiau modernizuotos ir orientuotos į eksportą, o žemiausias šalyse, kurios daug metų neturėjo galimybės naudotis veiklos fondais;
14. mano, kad būtina apsvarstyti galimybę nustatyti krizių valdymo priemones, taip pat turi būti sudarytos sąlygos aiškiai apibrėžti sėkmingas kai kurių GO iniciatyvas šioje srityje, kad būtų galima, kur įmanoma, ją pakartoti; šiuo tikslu ragina Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas sužinoti apie tokias iniciatyvas GO ir jų žinias;
15. primena, kad GO – tai priemonės gamintojams kolektyviai organizuoti savo veiklą rinkoje, kad galėtų apsaugoti savo pajamas, taip pat, kad GO yra ypač naudingos gamybos, orientuotos į vartojimo zonas, srityse, tačiau jomis nedaug naudojasi kai kurie gamintojai, taip pat jomis nedaug naudojamosi tam tikrose vietose ar nišinėse rinkose;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

16. atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad svarbu didinti bendrą paramos GO lygį ir numatyti didesnes paskatas tiek jau veikiančioms GO susijungti į GOA, tiek naujoms nacionaliniui ir tarptautiniui mastu steigti, kartu ragina vykdyti naujoms GO kurti suteiktos paramos lėšų investicijų stebėseną, siekiant užtikrinti, kad jos tikrai būtų investuojamos taip, kad padėtų padidinti organizacijoms priklausančių gamintojų pajamas;
17. apgailestauja, kad tam tikrose valstybėse narėse jungimosi į GO lygis yra labai žemas, ir rekomenduoja valstybėms narėms teikti pirmenybę gamintojų asociacijų skatinimui; ragina Komisiją išnagrinėti tų valstybių narių, kuriose gamintojų jungimosi į organizacijas lygis yra žemas, ypatumus;
18. šiomis aplinkybėmis ragina Komisiją vėl pradėti teikti finansinę paramą naujai įsteigtų vaisių ir daržovių sektoriaus GO investicijoms; mano, kad be šios paramos įsteigtoms organizacijoms labai sunku gauti jų veikimui reikalingą valstybės pripažinimą; todėl mano, kad parama yra viena iš veiksmingiausių organizacijų kūrimo ir jungimosi į organizacijas lygio didinimo priemonių;
19. ragina Komisiją, paprastinant BŽŪP, toliau stiprinti gamintojų organizacijų veiksmingumą, susijusį su tiekimo pajėgumų telkimu, ypač atsižvelgiant į pagrindinį jų komercinį vaidmenį vaisių ir daržovių tiekimo grandinėje;
20. mano, kad labai svarbu numatyti lengvatas gamintojų organizacijoms, nusprendusioms priimti jaunus ūkininkus; pabrėžia, kad GO gali būti galimybė paskatinti kartų atsinaujinimą žemės ūkio sektoriuje;
21. prašo Komisijos užtikrinti greitą ir suderintą nuostatų dėl vaisių ir daržovių įgyvendinimą, viena vertus, gamintojų organizacijų, kita vertus, tarpšakinių organizacijų atžvilgiu, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 1308/2013;
22. pakartoja, kad yra labai susirūpinęs dėl to, kad šiuo metu tik 7,5 proc. ES ūkininkų yra jaunesni nei 35 metų, ir mano, kad gerai veikiančios GO, gebančios pritraukti jaunimą, gali padėti pakeisti šią netvarią demografinę tendenciją;
23. pabrėžia, kad reikia teikti paskatas siekiant paskatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas gamintojų organizacijose; mano, kad daugiau inovacijų sudarys sąlygas GO tapti konkurencingesnėms ir kovoti su pavojingomis ligomis, kenkiančiomis Europos žemės ūkiui;
24. pabrėžia, kad būtina padėti GO didinti eksportą ir ieškoti naujų užsienio rinkų;
25. mano, kad būtina skatinti GO patrauklumą mažinant biurokratinę kliūtis ir didinant Europos Sąjungos paramą šioms grupėms, taip pat tobulinti krizių valdymo mechanizmus;
26. ragina Komisiją, atliekant savo būsimą įgyvendinimo teisės aktų peržiūrą ir įgyvendinant vadinamąją supaprastinimo darbotvarkę, užtikrinti didesnę teisinį tikrumą nacionalinėms administracijoms, GO ir GOA, taip pat sumažinti mažinti joms tenkančią administracinę našą; pabrėžia, kad atliekant šią peržiūrą neturėtų būti keičiama bazinė vaisių ir daržovių sektoriaus tvarkos struktūra arba nukentėti šio sektoriaus gamintojų interesai ar pajamos;
27. susirūpinęs pažymi, kad Komisijos auditoriai gali plačiai aiškinti GO taisykles ir kad dėl to atsiranda didelis netikrumas, o valstybėms narėms gali grėsti atmetimas ir teisminė kontrolė; taip pat pabrėžia, kad audito procedūros ir finansinės pataisos turi būti atliekamos punktualiau ir per sutartą audito laikotarpį;
28. prašo Komisijos gerokai sutrumpinti nagrinėjimo laikotarpį, per kurį turi būti atliktos reikalavimų laikymosi patikros;
29. ragina Komisiją, taip pat siekiant didesnio sistemos teisinio tikrumo, racionalizuoti patikras ir vykdant jas visų pirma tikrinti, kaip iš tikrųjų vykdomas kiekvienas pagal veiksmų programą patvirtintas veiksmas ar priemonė, ir tikrinti šiems veiksmams ir priemonėms skirtas išlaidas, aiškiai nustatant, kas tikrinama ir kas turi atlikti patikrą;
30. prašo Komisijos, siekiant GO ir jų nariams užtikrinti didesnę teisinį tikrumą, skiriant nuobaudas taikyti proporcingumo principą ir užtikrinti, kad auditai būtų užbaigiami per nustatytą laikotarpį;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

31. pažymi, kad sąlygos, keliamos norint kreiptis dėl pagal tvarką numatytos pagalbos ir pagrįsti paraišką, yra perteklinės ir netikslios ir kad tam taikomi daugybinių įvairių administracinių įstaigų patikrinimai, kurie dažnai nebūna nei nuoseklūs, nei tikslūs, dėl ko kai kurie partneriai nusprendžia atsisakyti šios tvarkos, o kai kurios GO – nebeteikti veiklos programų; atsižvelgdamas į tai mano, jog nepaprastai svarbu išaiškinti ES teisės aktus dėl GO pripažinimo, kad būtų užtikrintas tvarkos teisinis saugumas ir išvengta netikrumo tarp gamintojų;
32. primygtinai ragina Komisiją, siekiant užtikrinti nacionalinėms administracijoms ir susijusioms GO teisinį tikrumą, paaikškinti tarpvalstybinių GO (ir jų asociacijų) steigimo taisykles, visų pirma su atsakomybe ir išpareigojimais susijusias taisykles;
33. ragina, kad tarpšakinių organizacijų įgaliojimai būtų sustiprinti, visų pirma bendrosiose komunikacijos ir informacijos, taip pat piliečio vartotojo ugdymo, ypač susijusio su jo mityba, srityse;
34. pabrėžia tarpšakinių organizacijų vaidmenį gerinant sektoriaus vidaus dialogą;
35. reiškia susirūpinimą dėl to, kad didžiausios GO (apie 18 proc. visų GO – jų apyvarta siekia daugiau kaip 20 mln. EUR) gauna apie 70 % ES finansinės paramos lėšų;
36. mano, jog sudėtingumo mažinimas, įskaitant taisykles, taikomas naujų nacionalinių ir tarptautinių GO kūrimui, turėtų būti pirmas žingsnis siekiant, kad jos taptų patrauklesnės ūkininkams, bet tai nereiškia, kad gamintojų organizacijų struktūra turėtų būti susilpninta, sumažinant šių organizacijų gebėjimą veiksmingai veikti rinkoje; prašo Komisijos nustatyti papildomas priemones didesniai GO patrauklumui užtikrinti, visų pirma valstybėse narėse, kuriose jungimosi į organizacijas lygis yra žemas;
37. ragina Komisiją rūpestingai taikyti proporcingumo principą, nereikalaujant visų GO narių atsakomybės už atskirų asmenų padarytas klaidas;
38. mano, kad supaprastinant pripažinimo procedūrą neturėtų būti pažeidžiamos nacionalinės taisyklės, patvirtinančios sąlygas, kurių laikytis reikalaujama iš vaisių ir daržovių gamintojų organizacijų (pavyzdžiui, taikomos kooperatyvams);
39. ragina Komisiją, persvarstant vaisių ir daržovių sektoriuje taikomą tvarką, mažinti GO tenkančią administracinę našta panaikinant nacionalinių valdžios institucijų atliekamus laikotarpio vidurio vertinimus; pažymi, kad šiuose vertinimuose neretai kartojami nacionalinių valdžios institucijų metinėse ataskaitose pateikiami klausimai ir kad jie neduoda jokios akivaizdžios naudos; taip pat ragina Komisiją, siekiant savo tikslo mažinti biurokratiją, sumažinti iš nacionalinių valdžios institucijų ir GO metinėse ataskaitose prašomos pateikti informacijos kiekį ir užtikrinti, kad būtų renkami tik tie duomenys, kuriais Komisija iš tikrųjų naudojasi stebėdama schemos veiksmingumą;
40. primygtinai ragina Komisiją persvarstyti 2014 m. kovo 11 d. Deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 499/2014, kuriuo nustatyta daug sudėtingų GO patikrinimų, įskaitant neproporcingai dideles nuobaudas už sudėtingų pripažinimo kriterijų neatitikimą; pabrėžia, kad, norint skatinti naujus augintojus prisijungti prie šios schemos ir nesudaryti sąlygų esamiems nariams persigalvoti dėl savo dalyvavimo joje, būtina skiriant nuobaudas laikytis proporcingumo principo;
41. mano, kad GO konkurencingumas labai priklauso nuo jų valdymo; primygtinai ragina Komisiją plėtoti esamus veiksmus arba parengti naujus, įskaitant mokymo priemones ir keitimosi gerąja patirtimi iniciatyvas, kuriomis galėtų būti tobulinamas GO valdymas bei jų konkurencinė padėtis maisto tiekimo grandinėje, ir užtikrinti, kad į rinką orientuotai veiklai GO viduje būtų skiriamas svarbesnis vaidmuo; pabrėžia, kad GO turėtų būti valdomos žmonių, išmanančių rinkodarą ir gebančių veikti žemės ūkio sektoriaus krizių sąlygomis;
42. rekomenduoja Komisijai sutelkti dėmesį į GO integruotos gamybos ir platinimo modelius ir ragina vietos ir regionų valdžios institucijas teikti logistinę paramą ir padėti parduoti GO produktus regionuose;
43. prašo Komisijos imtis būtinų priemonių, kad gamintojų organizacijoms būtų sudarytos sąlygos visapusiškai atlikti savo, kaip priemonių didinti gamintojų pareigas, vaidmenį;
44. ragina Komisiją apsvarstyti galimybę išplėsti krizių prevencijos ir valdymo priemonių (teisė gauti finansinę paramą už paskolų pagrindinės sumos grąžinimą ir palūkanas), taip pat priemonių, skirtų gamintojų organizacijų ir jų asociacijų veiksmų programų tikslams pasiekti, finansavimo apimtį;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

45. primygtinai ragina Komisiją nustatyti veiksmus, skirtus valstybių narių, kurių gamintojų jungimosi į organizacijas lygis yra aukštas, administracinės ir struktūrinės praktinės patirties, susijusios su gamintojų jungimosi į organizacijas būdais, perdavimui valstybėms narėms, kurių gamintojų jungimosi į organizacijas lygis yra žemas;
46. pažymi, kad aplinkai nekenksminga veikla turi būti vykdoma ilgą laiką ir nedarant pertraukos ir kad dėl to reikia iš vienos veiksmų programos į kitą toliau finansuoti tokią veiklą bei išplėsti paramos skyrimo taikymo sritį, kad ji apimtų ir gamintojus, kurių sklypai ribojasi su gamintojų organizacijos narių naudojamais sklypais;
47. mano, kad gamintojų organizacijų asociacijos (GOA) galėtų atlikti svarbų vaidmenį stiprinant ūkininkų derybinę galią, ir ragina Komisiją stiprinti paskatas tiek nacionalinio, tiek Europos masto GOA steigti, stiprinti jų veiklos pajėgumus teisiniu požiūriu ir numatyti galimybę į jų veiklą įtraukti gamintojus, kurie nepriklauso GO, siekiant ateityje joms numatyti svarbesnį vaidmenį; pabrėžia, kad GOA gali ne tik veiksmingai telkti ir plėsti pasiūlą, bet ir užtikrinti veiksmingesnį paramos valdymą, nes jos skatinamos atlikti koordinuojamąjį vaidmenį veiklos vykdymo lygmeniu;
48. mano, kad reikia skatinti tarpšakines organizacijas, siekiant užtikrinti geresnį vaisių ir daržovių sektoriaus organizavimą; mano, kad šios organizacijos gali atlikti svarbų vaidmenį kuriant pridėtinę vertę ir skirtingoms sektoriaus grandims ja dalijantis, taip pat produkcijos kokybės, ilgalaikio jos gerinimo ir rinkos bei krizių valdymo srityse;
49. mano, kad gamintojų organizacijų asociacijos (GOA) galėtų atlikti svarbų vaidmenį numatant ir valdant konjunktūrines krizes; pabrėžia, jog naudinga, kad gamintojai, kurie nėra GO nariai, galėtų galėti savanoriškai prisijungti prie šių asociacijų, kad kolektyvinė gamintojų veikla taptų dar veiksmingesnė;
50. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad GO ir GOA struktūra bei veikimas būtų paremti nepriklausomumo ir demokratiškumo principais, siekiant padidinti gamintojų tarpusavio pasitikėjimą ir kovoti su nesąžiningos prekybos praktika ir oportunistiniu elgesiu;
51. tvirtai laikosi nuomonės, kad metodai, kuriuos trečiosios valstybės taiko produktams, eksportuojamiems į ES, gaminti, Europos vartotojams turi užtikrinti tokias pat su sveikata, maisto sauga, gyvūnų gerove, tvariu vystymusi ir minimaliais socialiniais standartais susijusias garantijas, kokių reikalaujama iš ES gamintojų; mano, kad tai reiškia, jog būtina, kad ES, sudarydama susitarimus su trečiosiomis šalimis, vadovautųsi tikro abipusiškumo principu patekimo į rinką ir gamybos taisyklių, taikomų ES gamintojams, laikymosi požiūriu;
52. pabrėžia, kad būtina padėti gamintojams lengviau patekti į trečiųjų šalių rinkas; ragina Komisiją labiau stengtis padėti vaisių ir daržovių eksportuotojams įveikti vis daugiau netarifinių kliūčių, kaip antai kai kurių trečiųjų šalių taikomi fitosanitariniai standartai, dėl kurių eksportuoti iš ES tampa sudėtinga ar net neįmanoma;
53. mano, kad, siekdama užtikrinti sąžiningesnę į Bendrijos rinką importuojamų produktų konkurenciją ir augalų sveikatos standartų abipusiškumą, Europos Sąjunga turėtų stiprinti importuojamų produktų patikros tvarką, kad suvienodintų ją su daugumos prekybos partnerių taikoma tvarka;
54. palankiai vertina neseniai priimtą naują horizontalųjį reglamentą dėl žemės ūkio produktų skatinimo, taip pat tikslą didinti lėšas, skiriamas naujų rinkų paieškai, visų pirma trečiosiose šalyse, ir ragina Europos Komisiją artimiausiais metais toliau tobulinti skatinimo priemones;
55. primygtinai ragina Europos Komisiją prekybos derybose su trečiosiomis šalimis dėti didesnes pastangas, kad būtų panaikintos ES gamintojams nustatytos tarifinės ir su augalų sveikata susijusios kliūtys ir taip sudarytos sąlygos naujoms rinkoms, į kurias būtų importuojami Bendrijos vaisiai ir daržovės, atverti;
56. primygtinai ragina Komisiją nustatyti priežastis, dėl kurių įsisavinama labai mažai krizių prevencijos ir valdymo (KPV) priemonių (šiais ištekliais, kurie sudaro vos 2,8 proc. visos paramos, naudojosi tik 16 proc. GO), skirtų tik nedidelėms sezoninėms krizėms įveikti, ir apsvarstyti, kaip būtų galima pagerinti padėtį, atsižvelgiant į geriausios veikiančių GO praktikos ir patirties pavyzdžius;
57. ragina Komisiją, kad svarbiausia krizių valdymo priemonė visada būtų pirmenybės teikimas vietos produktams, siekiant skatinti ir apsaugoti bendrąją rinką ir nuosavų Europos produktų vartojimą; siūlo Komisijai atidžiai stebėti rizikos valdymo priemones, kurios yra absoliučiai būtinos GO žemės ūkio gamybai užtikrinti;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

58. ragina Komisiją nustatyti geriau koordinuojamą mechanizmą, taikomą produktų pašalinimui iš rinkos kilus krizei, kad rinkos krizės netaptų rimtomis ir ilgai išliekančiomis kliūtimis, lemiančiomis didelį pajamų sumažėjimą vaisių ir daržovių augintojams;

59. pabrėžia, jog paaiškėjo, kad pašalinimo mechanizmu buvo naudojamos ribotai, ir mano, kad reikia persvarstyti krizių valdymo priemones ir, be kita ko: padidinti Sąjungos finansinės pagalbos procentinę dalį, pakoreguoti pašalinimo ir rinkos kainas, atsižvelgti į gamybos sąnaudas, padidinti produktų, kuriuos galima pašalinti iš rinkos, kiekį ir padidinti nemokamo vaisių ir daržovių tiekimo paramą (jų transportui ir pakuotėms), siekiant suteikti lankstumą priderinti paramą prie kiekvienos krizės pobūdžio ir masto;

60. prašo Komisijos apsvarstyti galimybę prisidėti prie savitarpio fondų, kuriuos galima naudoti kaip KPV priemonės, siekiant užtikrinti geresnę ūkininkų apsaugą rinkos krizių, dėl kurių stipriai sumažėja pajamos, atvejais, tačiau mano, kad jeigu krizė kyla dėl su sektoriumi nesusijusių dalykų, kaip Rusijos taikomo importo draudimo atveju, Komisija niekada neturi prisidėti prie šių fondų biudžeto punkto, skirto žemės ūkiui ir kaimo plėtrai, lėšomis; mano, kad šiais atvejais Komisija turėtų ieškoti kitų biudžeto punktų, kurių lėšas būtų galima panaudoti tam, kad būtų sušvelnintas neigiamas poveikis vaisių ir daržovių sektoriui;

61. mano, kad gamintojai neturėtų būti atsakingi už krizes, kurias lemia su žemės ūkio sektoriumi nesusijusios aplinkybės, kaip antai Rusijos paskelbtas importo iš ES draudimas, kuris padarė didelį neigiamą poveikį daugeliui ES vaisių ir daržovių augintojų ir kuris dar pagilino rinkos krizes, kaip antai patiriama kaulavaisių sektoriuje; šiomis aplinkybėmis prašo Bendrijos paramos priemones taikyti tiek, kiek reikės, kol bus visiškai atkurta įprasta rinkos padėtis;

62. pabrėžia, kad, įgyvendindamos savo veiklos programas, GO gali svariai prisidėti prie su aplinka susijusių tikslų ir maisto saugos standartų gerinimo; palankiai vertina su aplinka susijusius šios schemos tikslus, bet ragina Komisiją sudaryti sąlygas GO pritaikyti savo veiklos programas, kad jos atitiktų jų brandos lygį, taip pat skirti savo lėšas įvairesnėms priemonėms, kuriomis siekiama padidinti bendrą šio sektoriaus konkurencingumą; pabrėžia, kad skiriant daugiau dėmesio priemonėms, kuriomis siekiama diegti inovacijas ir kurti pridėtinę vertę, galima geriausiai padėti gamintojams didinti pajamas ir taip didinti prisijungimo prie GO patrauklumą;

63. primygtinai ragina Komisiją sustiprinti vaisių, daržovių ir pieno tiekimo mokykloms paramos sistemą, atsižvelgiant į sveikos ir subalansuotos mitybos nuo pat mažų dienų svarbą ir kartu priartinti jaunuosius vartotojus prie vietos gamintojų;

64. mano, kad būtina padidinti galiojančių Bendrijos teisės aktų, susijusių su augalų apsauga nuo kenksmingų organizmų iš trečiųjų šalių, veiksmingumą; pažymi, kad, plečiantis prekybai, ES šių organizmų vis daugėja, ir jie labai dažnai turi žalingą poveikį vaisių ir daržovių sektoriui;

65. mano, kad, kaip ir sektoriuose (pvz., alyvuogių auginimo), gamintojų organizacijoms galėtų būti suteiktas įvairių ES paramos sistemų papildomumo ir nuoseklumo užtikrinimo ir koordinavimo vaidmuo, taip užtikrinant didesnę sistemų skaidrumą, kad būtų išvengta dvigubo finansavimo;

66. primygtinai ragina Komisiją parengti gaires arba nustatyti politikos taisykles, kuriose būtų paaiškinama, kokiomis sąlygomis GO gali būti laikinai leidžiama nukrypti nuo SESV 101 straipsnio 1 dalies nuostatų remiantis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 222 straipsniu, kuriame numatyta GO galimybė imtis priemonių sektoriui stabilizuoti didelių rinkos pusiausvyros sutrikimų laikotarpiais;

67. pabrėžia trumpų tiekimo grandinių svarbą ir ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti plėtoti vietos rinkas, į kurias būtų tiekiami vaisiai ir daržovės;

68. ragina Komisiją intensyviau vykdyti invazinių rūšių, kaip antai *Drosophila suzukii*, keliamos grėsmės vaisių ir daržovių auginimui ES mokslinius tyrimus ir stebėseną;

69. apgailestauja dėl šių trūkumų rengiant tam tikras nacionalines strategijas: dėl pernelyg didelio tikslų skaičiaus, dėl to, kad iš anksto tiksliai neapibrėžiama, ko ketinama siekti įvairiais tikslais, ypač dėl labai nedidelio krizių prevencijos ir valdymo priemonių operatyvinio veiksmingumo – jos daugiausia naudojamos derliaus draudimo, reklamos ir komunikacijos bei produktų pašalinimo iš rinkos srityse, pirmiausia todėl, kad jos turi būti finansuojamos kitų struktūrinių priemonių sąskaita, o pagalba, teikiama produktui iš rinkos pašalinti, daugeliu atveju nepakankama, be to, esama didelės biurokratinės naštos; apgailestauja, kad šiomis priemonėmis galima įveikti tik atskiras rinkos krizes ir kad jų nepakanka didelio masto krizėms, pvz., dabartinei dėl Rusijos embargo kilusiai krizei, valdyti;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

70. mano, kad būtina numatyti prevencines priemones, skirtas padėti GO suprasti, teisingai apskaičiuoti ir panaudoti iš anksto apibrėžtus veiklos rezultatų rodiklius, ir pabrėžia, kad daugeliu atvejų veiklos rezultatų rodiklių yra per daug – dėl to procedūra tampa nepaprastai sudėtinga ir GO, ir administracijai; atsižvelgdamas į tai mano, kad gerokai daugiau naudos atneštų mažiau, bet reikšmingesnių rodiklių;

71. neabejoja, kad skatinimas laikytis sveikesnių mitybos įpročių neatsiejamas nuo geresnio nusimanymo apie ūkininkavimą ir maisto gamybos būdus, ir, atsižvelgdamas į tai, remia tikslą stiprinti daržovių, vaisių ir pieno vartojimo mokyklose programų ugdomąjį aspektą, taip pat ragina kuo greičiau patvirtinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo dėl vaisių ir daržovių, bananų ir pieno tiekimo švietimo įstaigoms pagalbos programos iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 ir Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013; šiuo požiūriu pabrėžia, kaip svarbu, kad GO dalyvautų vaisių vartojimo mokyklose programoje siekiant skatinti trumpą tiekimo grandinę, o vaikus – vartoti vietinius ir sezoninius vaisius ir daržoves;

72. laikosi nuomonės, kad pagrindinis veiksnys analizuojant vaisių ir daržovių auginimo sektoriaus padėtį yra sektoriaus ūkininkų pajamų pokyčiai, todėl ragina Komisiją imtis tyrimo, kuriame šiam klausimui būtų skirta daugiausia dėmesio, kad būtų galima suprasti, ar priimtos priemonės, kaip antai GO stiprinimas, iš tikrųjų buvo veiksmingos;

73. prašo Komisijos parengti skubų jaunimo integravimo į žemės ūkio sektoriaus darbo rinką planą, kad būtų išvengta ūkininkų senėjimo ir dėl to nebūtų apleista žemė ir gamyba;

74. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0252

Derybos dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (angl. TTIP) susitarimo**2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija su Europos Parlamento rekomendacijomis Europos Komisijai dėl derybų dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (TPIP) susitarimo (2014/2228(INI))**

(2017/C 265/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ES derybinius nurodymus dėl ES ir JAV transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (TPIP), kuriuos 2013 m. birželio 14 d.⁽¹⁾ vienbalsiai patvirtino ir 2014 m. spalio 9 d. išslaptino ir paskelbė Taryba,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 168 ir 191 straipsnius, ypač į 191 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą atsargumo principą,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 26 d. ES ir JAV aukščiausiojo lygio susitikimo bendrą pareiškimą⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 20 d. Komisijos narės Cecelios Malmström ir JAV prekybos atstovo Michaelo Fromano bendrą pareiškimą dėl viešųjų paslaugų neįtraukimo į ES ir JAV prekybos susitarimus,
- atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 20 d. Tarybos išvadą dėl TPIP,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 21 d. Tarybos išvadą dėl TPIP⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 16 d. JAV prezidento Baracko Obamos, Komisijos pirmininko Jeano-Claude'o Junckerio, Europos Vadovų Tarybos pirmininko Hermano Van Rompuy, Jungtinės Karalystės ministro pirmininko Davido Camerono, Vokietijos kanclerės Angelos Merkel, Prancūzijos prezidento François Hollande'o, Italijos ministro pirmininko Matteo Renzi ir Ispanijos ministro pirmininko Mariano Rajoy bendrą pareiškimą, kurį jie padarė po Brisbane (Australija) vykusio G 20 aukščiausiojo lygio susitikimo⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 26–27 d. Europos Vadovų Tarybos išvadą⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 15 d. būsimai Komisijai skirtas pirmininko J. C. Junckerio politines gaires „Nauja pradžia Europai. Mano darbotvarkė: darbo vietų kūrimas, augimas, teisingumas ir demokratiniai pokyčiai“⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 25 d. Komisijos komunikatą Komisijos kolegijai dėl derybų dėl TPIP skaidrumo (C(2014)9052)⁽⁷⁾, 2014 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimus dėl informacijos apie Komisijos narių ir organizacijų ar savarankiškai dirbančių asmenų susitikimus skelbimo (C(2014)9051) ir dėl informacijos apie Komisijos generalinių direktorių ir organizacijų ar savarankiškai dirbančių asmenų susitikimus skelbimo (C(2014)9048), į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus ir nuomones (C-350/12 P, 2/13, 1/09) dėl galimybės susipažinti su institucijų dokumentais ir 2015 m. sausio 6 d. Europos ombudsmenės sprendimą, priimtą baigus tyrimą savo iniciatyva (OI/10/2014/RA), dėl to, kaip Europos Komisija nagrinėja prašymus suteikti informaciją ir galimybę susipažinti su dokumentais (skaidrumas),

⁽¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11103-2013-DCL-1/lt/pdf>

⁽²⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/141920.pdf

⁽³⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/145906.pdf

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-14-1820_en.htm

⁽⁵⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-79-2014-INIT/en/pdf>

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_lt.pdf

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/news/2014/docs/c_2014_9052_en.pdf

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 3 d. ES ir JAV energetikos tarybos bendrą pareiškimą⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į ES 2004 m. nustatytą integruotą požiūrį į maisto saugą („nuo lauko iki stalo“)⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. sausio 13 d. Komisijos ataskaitą dėl viešų konsultacijų internetu investicijų apsaugos ir investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo (IVGS) pagal TPIP klausimu (SWD(2015)0003),
- atsižvelgdamas į dokumentų tekstų pasiūlymus, kuriuos ES pateikė diskutuodama su JAV per derybų dėl TPIP raundus, visų pirma tuos dokumentus, kuriuos išslaptino ir paskelbė Komisija, *inter alia*, ES pozicijos dokumentus „TPIP reguliavimo klausimai. Inžinerinė pramonė“⁽³⁾, „Funkcinės atitikties bandymas. Siūloma automobilių pramonės reguliavimo atitikties metodologija“⁽⁴⁾ ir „Prekybos ir tvaraus vystymosi skyrius: darbas ir aplinka. ES dokumentas, kuriame nurodomi pagrindiniai TPIP nuostatų klausimai ir elementai“⁽⁵⁾, taip pat į pasiūlymus dėl dokumentų, susijusių su techninėmis prekybos kliūtimis⁽⁶⁾, sanitarinėmis ir fitosanitarinėmis priemonėmis⁽⁷⁾, muitais ir prekybos lengvinimu⁽⁸⁾, mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis (MVI)⁽⁹⁾, galimomis nuostatomis dėl konkurencijos⁽¹⁰⁾, galimomis nuostatomis dėl valstybės įmonių ir įmonių, kurioms suteiktos specialios arba išimtinės teisės ar privilegijos⁽¹¹⁾, galimomis nuostatomis dėl subsidijų⁽¹²⁾, ginčų sprendimu⁽¹³⁾ ir pradinėmis nuostatomis dėl bendradarbiavimo reguliavimo srityje⁽¹⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę „Transatlantinė prekybos ir investicijų partnerystė (TPIP)“ (ECOS-V-063), patvirtintą per 110-ąją plenarinę sesiją (2015 m. vasario 11–13 d.), ir į 2014 m. birželio 4 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Transatlantiniai prekybos ryšiai ir EESRK nuomonė dėl tvirtesnio bendradarbiavimo ir galimo ES ir JAV LPS“,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 28 d. Komisijai skirtą bendrovės „Ecorys“ galutinę įžanginę ataskaitą „Prekybos poveikio tvarumui vertinimas, naudotinas derybose dėl Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų išsamaus prekybos ir investicijų susitarimo“⁽¹⁵⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2015 m. ataskaitą dėl prekybos ir investicijų kliūčių (COM(2015)0127)⁽¹⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio mėn. Europos politikos studijų centro (CEPS) paskelbtą Parlamentui skirtą „Išsamų Europos Komisijos atlikto ES ir JAV transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės poveikio vertinimą“,

⁽¹⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2341_en.htm

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/information_sources/docs/from_farm_to_fork_2004_en.pdf

⁽³⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153022.pdf

⁽⁴⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153023.pdf

⁽⁵⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153024.pdf

⁽⁶⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153025.pdf

⁽⁷⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153026.pdf

⁽⁸⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153027.pdf

⁽⁹⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153028.pdf

⁽¹⁰⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153029.pdf

⁽¹¹⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153030.pdf

⁽¹²⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153031.pdf

⁽¹³⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153032.pdf

⁽¹⁴⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/february/tradoc_153120.pdf

⁽¹⁵⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/may/tradoc_152512.pdf

⁽¹⁶⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/march/tradoc_153259.pdf

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas, ypač į 2012 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl prekybos ir ekonominių santykių su Jungtinėmis Valstijomis ⁽¹⁾, 2013 m. gegužės 23 d. rezoliuciją dėl ES derybų su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis dėl prekybos ir investicijų ⁽²⁾ ir 2015 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2013 m. veiklą ⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 4 dalį ir 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą ir Užsienio reikalų komiteto, Vystymosi komiteto, Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto, Teisės reikalų komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto, Konstitucinių reikalų komiteto ir Peticijų komiteto nuomones (A8-0175/2015),
- A. kadangi eksportas, kurį lemia prekyba, ir investicijomis skatinamas augimas yra pagrindiniai darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo veiksniai, kuriems nereikia vyriausybės investicijų;
- B. kadangi ES BVP labai priklauso nuo prekybos ir eksporto ir taisyklėmis grindžiama prekyba ir investavimas jam yra naudingi ir kadangi plataus užmojo suderintas susitarimas su JAV, kuriuo būtų stiprinama transatlantinė prekyba prekėmis ir paslaugomis, turėtų padėti reindustrializuoti Europą ir pasiekti tikslą iki 2020 m. ES pramonės sukuriama BVP padidinti nuo 15 iki 20 proc.; kadangi sudarius susitarimą gali atsirasti naujų galimybių, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), labai mažoms įmonėms (pagal Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB apibrėžtį), įmonių grupėms ir įmonių tinklams, kurie dėl netarifinių kliūčių patiria neproporcingai didesnę žalą nei didesnės įmonės, nes pastarosios pasižymi masto ekonomija, kuri suteikia joms galimybių lengviau patekti į abiejose Atlanto pusėse esančias rinkas; kadangi susitarimas tarp dviejų didžiausių pasaulio ekonominių blokų gali atverti galimybes kurti standartus, normas ir taisykles, kurios bus priimamos pasauliniu lygmeniu ir tai taip pat suteiktų naudos trečiosioms šalims ir padėtų išvengti tolesnio pasaulio prekybos susiskaidymo; kadangi nepasisekus deryboms dėl susitarimo šį vaidmenį galės perimti kitos trečiosios šalys, turinčios kitokius standartus ir vertybes;
- C. kadangi devynios Europos Sąjungos valstybės narės jau pasirašė dvišalį susitarimą su JAV ir taip sudarė sąlygas rengiant TPIP susitarimą pasinaudoti gerosios praktikos pavyzdžiais ir geriau šalinti kliūtis, su kuriomis susidūrė šios valstybės narės;
- D. kadangi pastarosios krizės prie ES sienų ir tai, kas vyksta visame pasaulyje, rodo, kad reikia investuoti į pasaulinį valdymą ir taisyklėmis bei vertybėmis grindžiamą sistemą;
- E. kadangi, atsižvelgiant į stiprėjančias pasaulio rinkų tarpusavio sąsajas, būtina, kad politinius sprendimus priimantys asmenys formuotų ir skatintų rinkų sąveiką; kadangi, tinkamos prekybos taisyklės ir nereikalingų kliūčių šalinimas yra nepaprastai svarbūs kuriant pridėtinę vertę ir kartu išlaikant ir plėtojant stiprią, konkurencingą ir įvairią Europos pramoninę bazę;
- F. kadangi ES pastangos spręsti problemas, susijusias su klimato kaita, aplinkosauga ir vartotojų sauga, lėmė dideles reglamentavimo išlaidas ES įmonėms ir aukštas energijos išteklių ir elektros kainas, o dėl to – jeigu šios problemos nebus sprendžiamos TPIP – gali paspartėti įmonių perkėlimo, deindustrializacijos ir darbo vietų praradimo procesas ir kilti

⁽¹⁾ OL C 68 E, 2014 3 7, p. 53.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0227.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0009.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

pavojus ES tikslams reindustrializacijos ir užimtumo srityse, taip pat sužlugti politikos tikslai, kurių siekiama ES reglamentais;

- G. kadangi gerai parengtas prekybos susitarimas galėtų padėti pasinaudoti globalizacijos teikiamomis galimybėmis; kadangi gerai parengtame ir plataus užmojo prekybos susitarime didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas ne tik tarifų ir netarifinių kliūčių mažinimui, bet pagal jį taip pat turėtų būti apsaugomi darbuotojai, vartotojai ir aplinka; kadangi gerai parengtas ir plataus užmojo prekybos susitarimas – tai galimybė kurti sistemą stiprinant reguliavimą, kad jis atitiktų aukščiausius standartus, laikantis bendrų vertybių, ir taip užkertant kelią socialiniam ir aplinkosauginiam dempingui ir užtikrinant aukšto lygio vartotojų apsaugą, atsižvelgiant į bendrą siekį užtikrinti atvirą konkurenciją vienodomis sąlygomis;
- H. kadangi reikėtų pripažinti, kad bendri aukšti standartai naudingi ne tik vartotojams, konvergencija svarbi ir įmonėms, nes dėl aukštesnių standartų padidėjusias kainas gali geriau kompensuoti potencialioje 850 mln. vartotojų rinkoje pagyvėjusi masto ekonomija;
- I. kadangi ankstesni prekybos susitarimai pasirodė esantys labai naudingi Europos ekonomikai, o tikrąjį TPIP poveikį ES ir JAV ekonomikai sunku įvertinti ir prognozuoti, kol derybos dar vyksta, ir atliekant tyrimus gaunami prieštaringi rezultatai; kadangi vien TPIP neišspręs ilgalaikių struktūrinių ES ekonominių problemų ir nepašalins pagrindinių jų priežasčių, tačiau partnerystė turėtų būti vertinama kaip platesnės Europos darbo vietų kūrimo ir ekonomikos augimo strategijos dalis ir lūkesčiai dėl TPIP turėtų atitikti užmojų, kurie bus užsibrėžti per derybas, dydį;
- J. kadangi Rusijos embargo pasekmės aiškiai parodė nuolatinę geopolitinę žemės ūkio svarbą, įvairių žemės ūkio rinkų prieinamumo svarbą ir stiprių ir strateginių prekybos partnerysčių su patikimais prekybos partneriais poreikį;
- K. kadangi Europos žemės ūkiui svarbu užtikrinti abiem šalims naudingą prekybos susitarimą su JAV, kad Europos, kaip pagrindinės veikėjos, pozicijos pasaulinėje rinkoje pagerėtų, tačiau nesumažėtų dabartiniai Europos žemės ūkio produktų kokybės standartai ir nebūtų trukdoma ateityje tobulinti šiuos standartus, sykiu išsaugant Europos žemės ūkio modelį ir užtikrinant jo ekonominį ir socialinį gyvybingumą;
- L. kadangi prekybos ir investicijų srautai nėra tikslas savaime ir prekybos susitarimo kriterijai yra paprastų piliečių, darbuotojų ir vartotojų gerovė, taip pat didesnės galimybės įmonėms, nes tai yra augimą ir darbo vietų kūrimą skatinantys veiksniai; kadangi TPIP turėtų būti gero ir šiuos reikalavimus atitinkančio prekybos susitarimo pavyzdys, kad juo būtų galima remtis mūsų būsimose derybose su kitais prekybos partneriais;
- M. kadangi vykdant derybas reikia tam tikro konfidencialumo, kad būtų galima pasiekti kokybiškų rezultatų, o ribotas ankstesnių derybų skaidrumas lėmė derybų proceso demokratinės kontrolės trūkumą;
- N. kadangi pirmininkas J. C. Juncker savo politinėse gairėse dar kartą aiškiai priminė, kad jis norėtų subalansuoto ir pagrįsto prekybos susitarimo su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir kad, nors ES ir JAV gali padaryti didelę pažangą pripažindamos viena kitos gaminių standartus ir kurdamos transatlantinius standartus, ES neatsisakys savo (maisto) saugos, sveikatos, gyvūnų sveikatos, socialinių, aplinkos, duomenų apsaugos standartų ir kultūros įvairovės, primindamas, kad maisto, kurį valgome, sauga, europiečių asmens duomenų apsauga ir visuotinės svarbos paslaugos yra nediskutuotinos, nebent būtų siekiama aukštesnio lygio apsaugos;
- O. kadangi svarbu užtikrinti sėkmingą derybų dėl „saugaus uosto“ susitarimo ir bendrojo susitarimo dėl duomenų apsaugos pabaigą;
- P. kadangi pirmininkas J. C. Juncker savo politinėse gairėse taip pat aiškiai nurodė, kad jis nesutiks, jog investuotojų ginčiuose taikant specialią tvarką būtų ribojama valstybių narių teismų jurisdikcija; kadangi dabar, gavus viešų konsultacijų dėl investicijų apsaugos bei investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo pagal TPIP rezultatus, trys ES institucijos, konsultuodamosi su pilietinės visuomenės ir verslo sektoriaus atstovais, atskirai ir tarpusavyje svarsto, kaip, atsižvelgiant į pareikštas nuomones, geriausia užtikrinti investicijų apsaugą ir vienodas sąlygas investuotojams, kartu valstybėms užtikrinant teisę reguliuoti;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- Q. kadangi Parlamentas visapusiškai palaiko Tarybos sprendimą išslaptinti derybinius nurodymus ir Komisijos skaidrumo iniciatyvą; kadangi visoje Europoje aktyviai vykstant viešosioms diskusijoms dėl TPIP matyti, jog derybas dėl TPIP reikia vesti skaidriau ir įtraukiau, atsižvelgiant į ES piliečių pareikštą susirūpinimą ir informuojant plačiąją visuomenę apie derybų rezultatus;
- R. kadangi JAV ir ES derybos tęsiasi nuo 2013 m. liepos mėn., bet iki šiol nesusitarta dėl jokio bendro dokumento;
- S. kadangi tikimasi, jog TPIP bus mišrus susitarimas, kurį turės ratifikuoti Europos Parlamentas ir visos 28 ES valstybės narės;
1. mano, kad ES ir JAV yra pagrindinės strateginės partnerės; pabrėžia, kad Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (TPIP) susitarimas yra svarbiausias pastarojo meto ES ir JAV projektas ir kad jis turėtų pagilinti visą transatlantinę partnerystę, ne tik jos prekybos aspektus; pabrėžia, kad politiniu požiūriu labai svarbu sėkmingai sudaryti šią partnerystę;
  2. atsižvelgdamas į vykstančias derybas dėl TPIP, pateikia Komisijai šias rekomendacijas:
    - a) dėl taikymo srities ir bendrųjų aplinkybių:
      - i) užtikrinti, kad skaidriomis derybomis dėl TPIP būtų pasiektas plataus užmojo, visapusiškas, subalansuotas ir aukštus standartus atitinkantis prekybos ir investicijų susitarimas, kuriuo būtų skatinamas visoms ES valstybėms narėms naudingas tvarus augimas, o partneriams teikiama abipusė nauda, didinamas tarptautinis konkurencingumas ir suteikiamos naujos galimybės ES įmonėms, ypač MVĮ, remiamas aukštos kokybės darbo vietų ES piliečiams kūrimas ir suteikta tiesioginė nauda Europos vartotojams; susitarimo turinys ir įgyvendinimas yra svarbesni nei derybų sparta; pabrėžti, kad Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystė (TPIP) yra svarbiausias pastarojo meto ES ir JAV projektas ir kad ji turėtų pagyvinti visą transatlantinę partnerystę, ne tik jos prekybos aspektus; pabrėžti, kad geopolitiniu požiūriu labai svarbu sėkmingai sudaryti šią partnerystę;
      - ii) pabrėžti, kad, nors derybas dėl TPIP sudaro derybos dėl trijų pagrindinių sričių – plataus užmojo siekis gerinti abipusį patekimą į rinką (prekių, paslaugų, investicijų ir visų valdžios sektoriaus lygmenų viešųjų pirkimų rinką), mažinti netarifines kliūtis bei didinti reguliavimo tvarkos suderinamumą ir parengti bendras taisykles, siekiant reaguoti į bendrus pasaulio prekybos iššūkius ir galimybes, – visos šios sritys yra vienodai svarbios ir turi būti įtrauktos į visapusišką paketą; TPIP turėtų būti plataus užmojo ir privalomas visais valdžios sektoriaus lygmenimis abipus Atlanto, susitarimu turėtų būti pasiektas ilgalaikis tikras abipusis rinkos atvirumas ir sukurtos palankesnės sąlygos prekybai vietoje, taip pat daug dėmesio turėtų būti skiriama struktūrinėms priemonėms, kuriomis būtų siekiama geresnio transatlantinio bendradarbiavimo laikantis reguliavimo standartų ir užtikrinant vartotojų apsaugą, taip pat užkertant kelią socialiniam, fiskaliniam ir aplinkosauginiam dempingui;
      - iii) atsižvelgti į strateginę ES ir JAV ekonominių santykių svarbą apskritai ir į TPIP svarbą konkrečiai, be kita ko, kaip galimybę propaguoti taisyklėmis grindžiama sistema įtvirtintus principus ir vertybes, kuriomis dalijasi ir kurias puoselėja ES ir JAV, ir parengti viziją ir bendrą požiūrį į pasaulio prekybą, investicijas ir su prekyba susijusius klausimus, kaip antai aukšti standartai, normos ir reguliavimas, siekiant sukurti platesnę transatlantinę viziją ir bendrą strateginių tikslų rinkinį; nepamiršti, kad, atsižvelgiant į transatlantinės rinkos dydį, TPIP yra galimybė formuoti ir reguliuoti tarptautinės prekybos tvarką, siekiant užtikrinti, kad abu blokai klestėtų glaudžiai tarpusavyje susiaistytame pasaulyje;
      - iv) užtikrinti, ypač atsižvelgiant į neseniai įvykusius teigiamus pokyčius Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO), kad susitarimas su JAV būtų tik tarpinis žingsnis siekiant platesnių prekybos derybų ir netrukdytų vykdyti PPO proceso ar nedarytų jam neigiamo poveikio; dvišaliai ir kelišaliai prekybos susitarimai apskritai turėtų būti laikomi antra geriausia galimybe ir jais neturi būti užkertamas kelias pastangoms siekti didelės daugiašalio lygmens pažangos; TPIP privalo užtikrinti sąveiką su kitais prekybos susitarimais, dėl kurių dabar deramasi;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- v) atsižvelgti į tai, kad SESV nustatyta, jog ES prekybos politika yra bendrų Sąjungos išorės veiksmų sudedamoji dalis, taigi reikia įvertinti galutinio susitarimo pasekmes, pripažįstant galimybes, kaip antai galimybės lengviau patekti į rinką nustačius bendrus transatlantinius standartus, ir pavojus, kaip antai prekybos srautų nukreipimas nuo besivystančių šalių nykstant muitų tarifų lengvatoms;
- vi) užtikrinti, kad susitarimu būtų garantuojamas visapusiškas ES standartų dėl pagrindinių teisių laikymasis, įtraukiant teisiškai privalomą ir stabdomojo poveikio nuostatą dėl žmogaus teisių, kuri būtų standartinė ES prekybos susitarimų su trečiosiomis šalimis dalis;

b) dėl patekimo į rinką:

- i) užtikrinti, kad įvairių sričių pasiūlymai dėl patekimo į rinką būtų abipusiai, vienodai plataus užmojo ir atitiktų abiejų šalių lūkesčius, pabrėžia, kad įvairūs tų sričių pasiūlymai privalo būti proporcingi;
- ii) siekti panaikinti visus tarifo muitus, atsižvelgiant į tai, kad abiejose susitarimo šalyse yra keletas jautrių žemės ūkio ir pramonės produktų, dėl kurių išsamių sąrašų turės būti susitarta derybų procese; numatyti jautriausiems produktams tinkamus pereinamuosius laikotarpius ir kvotas, o tam tikrais atvejais – jų išimtis, atsižvelgiant į tai, kad daugeliu atveju dėl ES taisyklių šių produktų gamybos išlaidos yra didesnės Europos Sąjungoje;
- iii) kaip aiškiai nurodyta derybų įgaliojimuose, susitarime įtvirtinti apsaugos išlygą, kuri būtų taikoma tuo atveju, jei padidėjęs tam tikrų prekių importas galėtų labai pakenkti vietos gamybai, konkrečiai nurodant ES maisto gamybą ir energijai imlius, cheminių produktų, žaliavų ir plieno sektorius, taip pat sektorius, kuriems būdingas anglies dioksido nutekėjimas;
- iv) turėti omenyje, kad, kadangi ES yra didžiausias prekybos blokas pasaulyje, itin specializuotame paslaugų sektoriuje, pavyzdžiui, inžinerijos ir kitų kvalifikuotų paslaugų, telekomunikacijų, finansų ar transporto paslaugų srityse, ES turi svarbių aktyvių interesų;
- v) didinti galimybes patekti į paslaugų rinką taikant vadinamąjį hibridinio sąrašo metodą, naudojantis patekimo į rinką teigiamais sąrašais, kuriuose aiškiai nurodomos paslaugos, kurias galės teikti užsienio įmonės, o naujos paslaugos neįtraukiamos, ir kartu užtikrinti, kad galimos neveikimo ir negrįžimo išlygos būtų taikomos tik nediskriminacinėms nuostatomis ir numatomas pakankamas lankstumas norint vėl pradėti taikyti viešąją kontrolę visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms, taip pat atsižvelgti į naujų ir novatoriškų paslaugų atsiradimą ir taikant nacionalinį režimą laikytis neigiamo sąrašo metodo;
- vi) derybose turėtų būti prasmingai atsižvelgiama į dabartinius Europos įmonių teikiamų jūrų ir oro transporto paslaugų apribojimus, kuriuos JAV yra nustačiusi tokiose teisėse aktuose kaip Joneso aktas, Užsienio dugno gilinimo įrangos aktas, Federalinis aviacijos aktas ir JAV oro kabotažo aktas, ir oro linijų priklausomybės užsienio subjektams kapitalo apribojimus, kuriais ES bendrovėms labai trukdoma patekti į rinką ir diegti inovacijas pačioje JAV, ir tokius apribojimus panaikinti;
- vii) remtis bendru pareiškimu, kuriame nurodytas aiškus derybininkų išipareigojimas į TPIP taikymo sritį neįtraukti dabartinių ir būsimų visuotinės svarbos paslaugų, taip pat visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (įskaitant vandens tiekimą, sveikatos ir socialines paslaugas, socialinės apsaugos sistemas ir švietimą, bet šiomis paslaugomis neapsiribojant), užtikrinti, kad nacionalinės ir, jei taikytina, vietos valdžios institucijos išsaugotų visapusišką teisę nustatyti, priimti, toliau taikyti ar panaikinti bet kokią priemonę, susijusią su į viešųjų paslaugų užsakymu, organizavimu, finansavimu ir teikimu, kaip nurodyta Sutartyse ir ES derybų įgaliojimuose; ši išimtis turėtų būti taikoma nepaisant to, kaip paslaugos teikiamos ir finansuojamos;
- viii) aktyviai siekti užtikrinti abipusį profesinių kvalifikacijų pripažinimą, visų pirma sukuriant teisinę sistemą, kurioje dalyvautų reguliavimo įgaliojimus šioje srityje turintys federaliniai teritoriniai vienetai, kad ES ir JAV specialistai

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

galėtų užsiimti profesine veikla abiejose Atlanto pusėse, ir sudaryti palankesnes sąlygas investuotojų, specialistų, aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir technikų judumui tarp ES ir JAV tuose sektoriuose, kuriems taikomas TPIP susitarimas;

- ix) turėti mintyje tai, kad Europos paslaugų teikėjams ir prekių tiekėjams taikomas vizų režimo supaprastinimas yra pagrindinis TPIP susitarimo naudą užtikrinantis elementas, ir vykstant deryboms padidinti politinį spaudimą JAV siekiant, kad būtų užtikrintas visiškas vizų režimo abipusiškumas ir vienodas, be diskriminacijos požiūris į visus ES valstybių narių piliečius, atsižvelgiant į jų patekimą į JAV;
- x) aukščiausiu lygmeniu suderinti derybas dėl patekimo į finansinių paslaugų rinką su finansinio reguliavimo konvergencija, kad būtų teikiama parama nustatant reguliavimą, kuris būtinas siekiant sustiprinti finansinį stabilumą, užtikrinti tinkamą finansinių produktų ir paslaugų vartotojų apsaugą ir remti dabartines pastangas bendradarbiauti kituose tarptautiniuose forumuose, pvz., Bazelio bankų priežiūros komitete ir Finansinio stabilumo taryboje, ir užtikrinant šio reguliavimo suderinamumą; užtikrinti, kad šiomis bendradarbiavimo pastangomis nebūtų ribojamas ES ir valstybių narių suverenumas reguliavimo ir priežiūros srityse, įskaitant jų gebėjimą uždrausti tam tikrus finansinius produktus ir veiklą;
- xi) sukurti tvirtesnę ES, valstybių narių ir JAV bendradarbiavimą, įskaitant veiksmingesnio tarptautinio bendradarbiavimo mechanizmus, siekiant nustatyti aukštesnius pasaulinius kovos su finansiniais ir mokestiniais nusikaltimais ir korupcija standartus;
- xii) užtikrinti, kad duomenų srautų liberalizavimas, visų pirma e. prekybos ir finansinių paslaugų srityje, nekeltų pavojaus ES duomenų apsaugos srities teisynui, pripažįstant duomenų srautų kaip transatlantinės prekybos ir skaitmeninės ekonomikos pagrindo reikšmę; įtraukti, kaip pagrindinį punktą, išsamią ir vienareikšmę atskirą horizontaliąją nuostatą, pagrįstą Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis (angl. GATS) XIV straipsniu, pagal kurią esamai ir būsimai ES teisinei sistemai dėl asmens duomenų apsaugos susitarimas būtų visiškai netaikomas, nenumatant jokios jos atitikties kitoms TPIP dalims sąlygos; derėtis dėl nuostatų, kurios susijusios su asmens duomenų srautu, tik tuo atveju, jei užtikrinamas visapusiškas asmens duomenų apsaugos taisyklių taikymas ir laikymasis abiejose Atlanto pusėse; bendradarbiauti su JAV siekiant paskatinti trečiąsias šalis visame pasaulyje priimti atitinkamai aukštus duomenų apsaugos standartus;
- xiii) turėti omenyje, kad esama pavojaus, jog Europos Parlamentas nepritaris galutiniam TPIP susitarimui, kol nėra visiškai nutraukta JAV visa apimanti masinio sekimo veikla ir nėra rastas tinkamas sprendimas dėl ES piliečių teisių į duomenų apsaugą, įskaitant teisių gynimo administracine tvarka ir teisme priemonės, kaip nurodyta 2014 m. kovo 12 d. Parlamento rezoliucijos⁽¹⁾ 74 dalyje;
- xiv) užtikrinti, kad būtų sparčiai ir visiškai atkurtas ES ir JAV tarpusavio pasitikėjimas, kuriam pakenkė masinio sekimo skandalai;
- xv) įtraukti plataus užmojo skyrių dėl konkurencijos užtikrinant, kad būtų tinkamai laikomasi Europos konkurencijos teisės, visų pirma skaitmeniniame pasaulyje; užtikrinti, kad privačiosios įmonės galėtų sąžiningai konkuruoti su valstybės įmonėmis arba valstybės kontroliuojamomis įmonėmis; užtikrinti, kad valstybės subsidijos privačiosioms įmonėms būtų reglamentuojamos ir joms būtų taikoma skaidri kontrolės sistema;
- xvi) raginti užtikrinti atvirą konkurenciją skaitmeninės ekonomikos, kuri pagal savo pobūdį yra visuotinė, bet turi pagrindines bazes ES ir JAV, srityje ir šios ekonomikos plėtrą; derybose pabrėžti, kad, atsižvelgiant į transatlantinę rinką, skaitmeninė ekonomika, daranti įtaką pasaulio ekonomikai ir tolesniam pasaulio rinkų atvėrimui, turi būti svarbiausia;
- xvii) atsižvelgiant į informacinės visuomenės ir telekomunikacijų paslaugas turėti omenyje, jog ypač svarbu, kad TPIP susitarimu būtų užtikrintos vienodos sąlygos ir vienodos bei skaidrios, abipusiškumu grindžiamos galimybės ES paslaugų įmonėms patekti į JAV rinką ir kad JAV paslaugų teikėjai, teikdami paslaugas Europoje ar Europos vartotojams, būtų įpareigoti laikytis visų atitinkamų pramonės ir produktų saugos standartų ir vartotojų teisių;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0230.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- xviii) susitarime, visapusiškai laikantis UNESCO konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo, numačius teisiškai privalomą visam susitarimui taikomą bendrąją nuostatą, užtikrinti, kad šalys išsaugotų savo teisę priimti arba toliau taikyti bet kokią priemonę (ypač reguliuojamojo ir (arba) finansinio pobūdžio), susijusią su kultūrų ir kalbų įvairovės apsauga ar skatinimu, kaip įtvirtinta atitinkamuose Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo straipsniuose, taip pat su žiniasklaidos laisve ir pliuralizmu, nepaisant to, kokios naudojamos technologijos arba platinimo platformos, ir turint omenyje, kad į Europos Komisijai valstybių narių suteiktus įgaliojimus aiškiai neįtrauktos audiovizualinės paslaugos;
- xix) nurodyti, kad nė viena susitarimo nuostata neturi poveikio ES ar ES valstybių narių galimybei teikti subsidijas ir finansinę paramą kultūros pramonei ir kultūros, švietimo, audiovizualinėms ir spaudos paslaugoms;
- xx) patvirtinti, kad knygų, laikraščių ir žurnalų kainos nustatymo sistemos nebus užginčytos vykdančios prievolės pagal TPIP susitarimą;
- xxi) įtraukus bendrąją nuostatą užtikrinti ES valstybių narių teisę patvirtinti ar toliau taikyti konkrečią priemonę dėl visų švietimo paslaugų, kurios teikiamos nesiekiant pelno ir (arba) gauna bet kokios formos ar dydžio viešąjį finansavimą ar valstybės pagalbą, teikimo ir užtikrinti, kad privačiai finansuojami užsienio teikėjai atitiktų tuos pačius kokybės ir akreditavimo reikalavimus, kurie taikomi ES paslaugų teikėjams;
- xxii) atsižvelgiant į didelį Europos įmonių, visų pirma MVI, suinteresuotumą gauti nediskriminacinę prieigą prie viešųjų sutarčių JAV tiek federaliniu, tiek žemesniu nei federaliniu lygmenimis, pavyzdžiui, prieigą prie statybos paslaugų, civilinės inžinerijos, transporto ir energetikos infrastruktūros ir prekių bei paslaugų sutarčių, laikytis plataus užmojo požiūrio į skyrių dėl viešųjų pirkimų, kartu užtikrinant skyriaus atitiktį naujoms ES viešųjų pirkimų ir koncesijų direktyvoms, siekiant laikantis abipusiškumo principo panaikinti didelius dviejų viešųjų pirkimų rinkų abiejose Atlanto pusėse atvirumo skirtumus, kurie šiuo metu egzistuoja, plačiai atveriant JAV rinką (vis dar valdomą pagal 1933 m. JAV viešųjų pirkimų įstatymą „Buy American“) federaliniu ir žemesniu nei federalinis lygmenimis, remiantis Sutartyje dėl viešųjų pirkimų prisiimtais įsipareigojimais ir panaikinant apribojimus, kurie šiuo metu taikomi federaliniu, valstybiniu ir vietos lygmenimis Jungtinėse Amerikos Valstijose; taip pat sukurti mechanizmus siekiant užtikrinti, kad JAV įsipareigojimai, prisiimti federaliniu lygmeniu, būtų įgyvendinami visais politiniais bei administraciniais lygmenimis;
- xxiii) siekiant sukurti atvirus, nediskriminacinius ir iš anksto žinomus procedūrinius reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad ES ir JAV įmonės, ypač MVI, turės vienodas galimybes dalyvaudamos viešųjų pirkimų konkursuose, užtikrinti, kad JAV jos teritorijoje taikomą sprendimų priėmimo procesą padarytų skaidresnį;
- xxiv) skatinti ES ir JAV bendradarbiavimą tarptautiniu lygmeniu, siekiant propaguoti bendrus viešųjų pirkimų tvarumo standartus visais federalinio ir žemesnio nei federalinis administravimo lygmenimis, be kita ko, įgyvendinant neseniai persvarstytą Sutartį dėl viešųjų pirkimų; skatinti priimti įmonių socialinės atsakomybės standartus, pagrįstus Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijomis daugiašalėms įmonėms, ir laikytis šių standartų;
- xxv) užtikrinti, kad Jungtinės Amerikos Valstijos būtų įtrauktos į derybų procesą, kad būtų pasiekta svarbių rezultatų JAV viešųjų pirkimų sutartis padarant prieinamas ES įmonėms;
- xxvi) kalbant apie viešuosius pirkimus, suvokti opų gynybos ir saugumo sričių pobūdį ir atsižvelgti į 2013 m. Gynybos taryboje valstybių ir vyriausybės vadovų nustatytus tikslus skatinti Europos saugumo ir gynybos rinkos ir Europos gynybos pramoninės ir technologinės bazės (EGPTB) sukūrimą;
- xxvii) užtikrinti, kad derantis dėl prekių kilmės taisyklių būtų siekiama suderinti ES ir JAV požiūrius ir sukurti veiksmingas prekių kilmės taisykles, išvengiant prekių kilmės taisyklių pažeidimo kitais susitarimais, ir derybas laikyti galimybe pereiti prie bendrų standartų privalomo produktų kilmės žymėjimo srityje; atsižvelgiant į užbaigtas derybas dėl ES ir Kanados išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo ir į galimą ES ir Meksikos

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

laisvosios prekybos susitarimo patobulinimą, reikės apsvarstyti kumuliacijos galimybę ir taikymo sritį; tačiau reikia turėti omenyje, kad TPIP tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas prekybai iš tikrųjų JAV ir ES pagamintais produktais, o ne leisti importuoti iš trečiųjų šalių, todėl išimtis tam tikrų produktų atžvilgiu turės būti svarstomos kiekvieno atskiru atveju, o jautriems sektoriams turėtų būti suteiktos išimties atsižvelgiant į visų rūšių kumuliaciją;

xxviii) užtikrinti, kad TPIP būtų atviras susitarimas, ir ieškoti būdų, kaip vertingi partneriai, kurie suinteresuoti derybomis dėl TPIP dėl muitų sąjungos susitarimų su ES arba JAV, galėtų būti aktyviau informuojami apie įvykius;

c) dėl bendradarbiavimo reguliavimo srityje ir nuoseklumo ramsčio, taip pat netarifinių kliūčių:

i) užtikrinti, kad bendradarbiavimo reguliavimo srityje skyriaus nuostatomis būtų skatinama skaidri, veiksminga, konkurencijai palanki ekonominė aplinka – būtų atpažintos ateityje galimos netarifinės prekybos kliūtys, kurios daro neproporcingai didelį poveikį MVĮ, ir užkertamas joms kelias, palengvinta prekyba ir investicijos, kartu gerinant ir užtikrinant aukščiausią sveikatos apsaugos ir saugos lygį, vadovaujantis SESV 191 straipsnyje nustatytu atsargumo principu, rengiant ir apsaugant su vartotojais, darbo aplinka ir gyvūnų gerove susijusius teisės aktus ir plėtojant ir saugant ES egzistuojančią kultūrų įvairovę; pritarti tam, kad skaidriausiu įmanomu būdu ir įtraukiant suinteresuotuosius subjektus būtų nustatytas reguliavimo institucijų struktūruotas dialogas ir bendradarbiavimas, visapusiškai atsižvelgiant į reguliavimo institucijų savarankiškumą; įtraukti kompleksinius reglamentavimo nuoseklumo ir skaidrumo klausimus, siekiant parengti ir įgyvendinti veiksmingas, ekonomiškai ir labiau suderintas prekių ir paslaugų taisykles; abiejų šalių derybininkai turi nustatyti ir labai aiškiai nurodyti, kurios techninės procedūros ir standartai yra pagrindiniai, dėl kurių neinama į kompromisus, kuriems gali būti taikomas bendras metodas, kuriose srityse pageidaujama abipusio pripažinimo, paremto bendrais aukštais standartais ir tvirta rinkos stebėsenos sistema, ir kuriose galimi tik geresni informacijos mainai, remiantis patirtimi, įgyta per kelerius metus vykstančias derybas įvairiuose forumuose, įskaitant Transatlantinę ekonomikos tarybą ir Aukščiausio lygio bendradarbiavimo reguliavimo srityje forumą, siekiant taip pat užtikrinti, kad tai neturės įtakos standartams, kurie dar turi būti nustatyti srityse, kuriose JAV teisės aktai arba standartai, palyginti su ES, labai skiriasi, pavyzdžiui, esamų (pagrindų) teisės aktų (pvz., REACH) įgyvendinimo, naujų teisės aktų (pvz., klonavimas) priėmimo ar būsimų apibrėžimų, kurie turi įtakos apsaugos lygiui (pvz., endokrininę sistemą ardančios cheminės medžiagos) srityse; užtikrinti, kad bet kokios TPIP nuostatos dėl bendradarbiavimo reguliavimo srityje nereiškia procedūrinio reikalavimo dėl su juo susijusio Sąjungos teisės aktų priėmimo ir nesukuria naujų įgyvendinamų teisių tuo atžvilgiu;

ii) derybas dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių ir priemonių dėl techninių prekybos kliūčių pagrįsti daugiašalės Sutarties dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių ir daugiašalės Sutarties dėl techninių prekybos kliūčių pagrindiniais principais ir apsaugoti Europos sanitarinius ir fitosanitarinius standartus ir procedūras; visų pirma siekti panaikinti arba labai sumažinti pernelyg didelę našą sudarančias sanitarines ir fitosanitarines priemones, įskaitant susijusias importo procedūras; ypač užtikrinti, kad išankstiniai patvirtinimai, privalomi protokolai arba patikros iki muitinio įforminimo nebūtų taikomos kaip nuolatinės importo priemonės; padidinti skaidrumą ir atvirumą, abipusį lygiaverčių standartų pripažinimą ir keitimąsi geriausia patirtimi, stiprinti reguliuotojų ir suinteresuotųjų subjektų dialogą ir gerinti tarptautinius standartus nustatančių organų bendradarbiavimą; derybose dėl sanitarinių ir fitosanitarinių ir techninių prekybos kliūčių priemonių užtikrinti, kad jokių būdu nebūtų mažinami aukšti standartai, nustatyti siekiant ES užtikrinti maisto saugą, apsaugoti žmonių, gyvūnų arba augalų gyvybę ar sveikatą;

iii) pripažįsta, kad srityse, kuriose ES ir JAV laikosi labai skirtingų taisyklių, nebus pasiektas susitarimas, pvz., dėl visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų, GMO, hormonų naudojimo galvijienos sektoriuje, cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) bei to įgyvendinimo, gyvūnų klonavimo ūkiniais tikslais, ir todėl šiais klausimais nesiderama;

iv) raginti JAV panaikinti jautienos importo iš ES draudimą;

v) atsižvelgiant į horizontalųjį bendradarbiavimo reguliavimo srityje skyrių, puoselėti reguliavimo institucijų dvišalį bendradarbiavimą siekiant išvengti nereikalingų skirtumų, ypač susijusių su naujomis technologijomis ir paslaugomis, kad tai būtų naudinga ES ir JAV konkurencingumui ir vartotojų galimybėms pasirinkti; šio tikslo siekti vykdant didesnius informacijos mainus ir patobulinti tarptautinių priemonių priėmimą ir įgyvendinimą atsižvelgiant į subsidiarumo principą, remiantis sėkmingais precedentais, kaip antai ISO standartais arba Jungtinių

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Tautų Europos ekonominės komisijos (JT EEK) Pasauliniu forumu transporto priemonių reglamentavimui suderinti (WP.29); prisiminti, kad kuo didesnio skaičiaus transporto priemonių saugos reguliavimo nuostatų lygiavertiškumo pripažinimas, paremtas patikrinta vienodo lygio apsauga, būtų vienas iš svarbiausių susitarimo pasiekimų; užtikrinti, kad, atliekant išankstinį kiekvieno norminio akto poveikio vertinimą, kartu su poveikiu prekybai ir investicijoms taip pat turėtų būti įvertintas jo poveikis vartotojams ir aplinkai; skatinti reguliavimo suderinamumą nekeliant pavojaus teisėtiems reguliavimo ir politikos tikslams ir nepažeidžiant ES ir JAV teisės aktų leidėjų kompetencijos;

- vi) siekti ir toliau užtikrinti aukštą produktų saugos lygį Sąjungoje, kartu panaikinant nereikalingą bandymų kartojimą, dėl kurio švaistomi išteklių, pirmiausiai mažos rizikos produktų bandymams;
- vii) spręsti mutinės klausimus, kurių neapima PPO prekybos lengvinimo susitarimo taisyklės, ir pabrėžti, kad siekiant iš tikrųjų pašalinti administracinę naštą būtina stengtis pasiekti kuo didesnę reguliavimo suderinimą mutinės ir pasienio politikos ir praktikos srityse;
- viii) atsižvelgiant į būsimą bendradarbiavimą reguliavimo srityje, aiškiai apibrėžti, kurios priemonės susijusios su techninėmis prekybos kliūtimis ir pasikartojančia arba pertekline administracine našta bei formalumais, o kurios – su pagrindiniais standartais ir normomis arba viešosios politikos tikslu vykdomomis procedūromis;
- ix) kuriant būsimą bendradarbiavimo sistemą visapusiškai laikytis abipus Atlanto nustatytų reguliavimo sistemų, taip pat atsižvelgti į Europos Parlamento vaidmenį ES sprendimų priėmimo procese ir jo demokratišką ES reguliavimo procesų priežiūrą ir kartu užtikrinti didžiausią skaidrumą ir budriai siekti subalansuoto suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo konsultacijose, kurios vykdomos rengiant reguliavimo pasiūlymą, ir nevilkinti ES teisėkūros proceso; konkrečiai nurodyti Bendradarbiavimo reguliavimo klausimais institucijos vaidmenį, sudėtį ir teisinį statusą, atsižvelgiant į tai, kad kiekvienas tiesioginis ir privalomas jos rekomendacijų taikymas reikštų Sutartyse nustatytų teisėkūros procedūrų pažeidimą; taip pat stebėti, kad būtų visapusiškai išlaikyta nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijų galimybė teisės aktais nustatyti savo politikos priemones, ypač socialinės ir aplinkos politikos priemones;

d) dėl taisyklių:

- i) suderinti derybas dėl patekimo į rinką ir bendradarbiavimą reguliavimo srityje su plataus užmojo taisyklių ir principų nustatymu, turint mintyje, kad kiekviename ramstyje esama specialių jautrių aspektų, tokiais klausimais, kaip, pvz., tvaraus vystymosi, energetikos, MVĮ, investicijų ir valstybės įmonių klausimai, bet jais neapsiribojant;
- ii) užtikrinti, kad tvaraus vystymosi skyrius būtų privalomas ir vykdytinas ir kad juo būtų siekiama visiško ir veiksmingo aštuonių pagrindinių Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijų ir jų turinio, TDO darbo darbotvarkės ir pagrindinių tarptautinių aplinkosaugos susitarimų ratifikavimo, įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo; nuostatomis turi būti siekiama toliau gerinti darbo ir aplinkosaugos standartų apsaugos lygį; plataus užmojo prekybos ir tvaraus vystymosi skyrius taip pat turi apimti EBPO rekomendacijomis daugiašalėms įmonėms pagrįstas įmonių socialinės atsakomybės taisykles ir aiškios struktūros dialogą su pilietine visuomene;
- iii) užtikrinti, kad darbo ir aplinkosaugos standartai nebūtų nagrinėjami tik prekybos ir tvaraus vystymosi skyriuje, bet būtų įtraukti ir į kitas susitarimo dalis, pavyzdžiui, susijusias su investicijomis, prekyba paslaugomis, bendradarbiavimu reguliavimo srityje ir viešaisiais pirkimais;
- iv) užtikrinti, kad darbo ir aplinkosaugos standartai būtų vykdytini, remiantis gera patirtimi, įgyta ES ir JAV įgyvendinant galiojančius laisvosios prekybos susitarimus ir nacionalinės teisės aktus; užtikrinti, kad būtų atliekama darbo nuostatų įgyvendinimo ir atitikties joms veiksminga stebėseną, į procesą įtraukiant socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės atstovus, ir kad šiuo požiūriu būtų taikomas bendras ginčų sprendimo mechanizmas, taikytinas visoms susitarimo nuostatomis;
- v) visapusiškai laikantis nacionalinės teisės aktų užtikrinti, kad transatlantinių įmonių, įregistruotų pagal ES valstybės narės teisę, darbuotojams būtų suteikta teisė gauti informaciją ir konsultacijas pagal Europos darbų tarybos direktyvą;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- vi) užtikrinti, kad TPIP ekonominis ir socialinis poveikis ir poveikis užimtumui ir aplinkai būtų iširtas taip pat atliekant išsamų ir objektyvų ex ante prekybos poveikio tvarumui vertinimą, visiškai laikantis ES direktyvos dėl poveikio tvarumui vertinimo nuostatų, ir užtikrinti aiškų ir struktūruotą visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę, dalyvavimą šiame procese; prašo Komisijos kiekvienoje valstybėje narėje atlikti palyginamąjį išsamų poveikio tyrimą ir ES sektorių bei analogiškų JAV sektorių konkurencingumo vertinimą, kad būtų galima pateikti prognozes dėl prarandamų ir naujai sukurtų darbo vietų kiekvienos valstybės narės paveiktuose sektoriuose, kai prisitaikymo išlaidos iš dalies būtų dengiamos ES ir valstybės narės lėšomis;
- vii) ir toliau siekti tikslo įtraukti atskirą skyrių dėl energetikos, įskaitant pramonines žaliavas; užtikrinti, kad vykstant deryboms abi šalys išnagrinėtų būdus, kaip palengvinti energijos eksportą, kad TPIP susitarimu būtų panaikinti bet kokie dviejų prekybos partnerių nustatyti kuro, įskaitant suskystintas gamtines dujas ir žalią naftą, eksporto apribojimai ar kliūtys, siekiant sukurti konkurencingą, skaidrią ir nediskriminacinę energijos rinką ir taip remti energijos išteklių įvairinimą, prisidėti siekiant tiekimo saugumo tikslo ir sudaryti sąlygas žemesnėms energijos kainoms; pabrėžia, kad į šį skyrių dėl energetikos turi būti įtrauktos aiškios garantijos, kad nebus pakenkta ES aplinkosaugos standartams ir veikslių klimato srityje tikslams; raginti ES ir JAV bendradarbiauti siekiant panaikinti komercinei aviacijai taikomas kuro mokesčių lengvatas, laikantis G 20 įsipareigojimų palaipsniui atsisakyti iškastinio kuro subsidijų;
- viii) užtikrinti, kad jokių susitarimų nebūtų daroma jokio poveikio nė vieno partnerio teisei valdyti ir reguliuoti energijos šaltinių žvalgymą, eksploatavimą ir gamybą, tačiau priėmus sprendimą dėl eksploatavimo turi būti taikomas nediskriminavimo principas; atsižvelgti į tai, kad, laikantis atsargumo principo, nė viena susitarimo nuostata neturi būti daromas neigiamas poveikis tiesėtiems nediskriminaciniams demokratiniais sprendimams dėl energijos gamybos; užtikrinti, kad ES arba JAV įmonėms taip pat nediskriminuojant būtų suteikta prieiga prie žaliavų ir energijos ir būtų laikomasi energinių produktų kokybės standartų, įskaitant energiniams produktams taikomus standartus, susijusius su jų poveikiu išmetamam CO₂ kiekiui, pvz., įtvirtintus Kuro kokybės direktyvoje;
- ix) užtikrinti, kad įgyvendinant TPIP būtų remiamas ekologiškų prekių ir paslaugų naudojimas ir skatinimas, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas jas plėtoti, ir būtų supaprastintas jų eksportas ir importas taip pasinaudojant didelėmis aplinkosauginės ir ekonominės naudos galimybėmis, kurias siūlo transatlantinė ekonomika, ir papildant vykstančias susitarimo dėl ekologiškų prekių derybas siekiant remti kovą su visuotiniu atšilimu ir kurti naujas žaliosios ekonomikos darbo vietas;
- x) užtikrinti, kad TPIP būtų forumas, kuriame rengiami plataus užmojo ir privalomi bendri energijos gamybos ir energijos vartojimo efektyvumo tvarumo standartai, visuomet atsižvelgiant į esamus abiejų šalių standartus, pvz., ES Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo ir Ekologinio projektavimo direktyvose nustatytus standartus, ir jų laikantis, ir ieškoti būdų, kaip būtų galima glaudžiau bendradarbiauti energetikos srities mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų srityje ir skatinant mažai anglies dioksido išmetančias ir ekologiškas technologijas;
- xi) užtikrinti, kad TPIP susitarimu būtų remiamas žuvininkystės išteklių tvarus valdymas, pirmiausia abiemis šalims bendradarbiaujant kovojant su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba (NNN);
- xii) užtikrinti, kad į TPIP susitarimą būtų įtrauktas konkretus skyrius dėl MVĮ, grindžiamas bendru abiejų derybų šalių įsipareigojimu, ir remiantis sukaupta faktine eksportuojančių MVĮ patirtimi juo būtų siekiama suteikti naujų galimybių Jungtinėse Amerikos Valstijose Europos MVĮ (įskaitant labai mažas įmones), pavyzdžiui, panaikinant dvigubo sertifikavimo reikalavimus, sukuriant internetinę informavimo apie skirtingą reguliavimą ir geriausios praktikos pavyzdžius sistemą, sudarant palankesnes galimybes MVĮ pasinaudoti paramos sistemomis, padedant taikyti paspartintas procedūras pasienyje ar panaikinant vis dar nustatomus specifinius didžiausius tarifus; šiame skyriuje reikėtų nustatyti abiemis šalims skirtus mechanizmus, kad jos galėtų bendradarbiauti siekdamas palengvinti MVĮ dalyvavimą transatlantinėje prekyboje ir investicijų srityje, pavyzdžiui, įgyvendinant bendrą MVĮ vieno langelio principą, kai MVĮ suinteresuotieji subjektai atliktų pagrindinį vaidmenį jį kuriant, ir pagal šį principą būtų teikiama konkreti informacija, kurios reikia MVĮ siekiant eksportuoti į JAV, importuoti iš jų ar jose investuoti, įskaitant informaciją apie muitus, mokesčius, reguliavimo nuostatas, muitinės procedūras ir rinkos galimybes;
- xiii) užtikrinti, kad TPIP apimtų išsamų skyrių dėl investicijų, įskaitant nuostatas dėl patekimo į rinką ir investicijų apsaugos, pripažįstant, kad galimybė gauti kapitalo gali skatinti užimtumą ir ekonomikos augimą; investicijų skyriuje turėtų būti siekiama užtikrinti nediskriminacines sąlygas steigiant Europos ir JAV įmones kitos susitarimo

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

šalies teritorijoje, kartu atsižvelgiant į jautrų kai kurių konkrečių sektorių pobūdį; šiomis nuostatomis reikėtų siekti sustiprinti Europos patrauklumą investicijoms, padidinti pasitikėjimą ES investicijomis JAV ir atsižvelgti į investuotojų išpareigojimus ir pareigas kaip kriterijus nurodant, be kita ko, EBPO daugiašalių įmonių principus ir JT verslo ir žmogaus teisių principus;

- xiv) užtikrinti, kad nuostatos dėl investicijų apsaugos apimtų tik po įsisteigimo taikomas nuostatas ir jose didžiausias dėmesys būtų skiriamas nacionaliniam režimui, didžiausio palankumo režimui, sąžiningoms ir teisingoms sąlygoms ir apsaugai nuo tiesioginės ir netiesioginės ekspropriacijos, įskaitant teisę nedelsiant, tinkamai ir veiksmingai gauti kompensaciją; turėtų būti tiksliai teisiškai parengti apsaugos standartai ir suformuluotos investuotojo bei investicijų apibrėžtys, kad būtų apsaugota teisė reguliuoti vadovaujantis viešuoju interesu, paaiškinta netiesioginės ekspropriacijos reikšmė ir užkirstas kelias nepagrįstoms ar tuščioms pretenzijoms; laisvi kapitalo pervedimai turėtų būti atliekami pagal ES sutarties nuostatas ir turėtų būti numatyta neribotos trukmės prudencinė išlyga, taikytina finansų krizių atveju;
- xv) užtikrinti, kad užsienio investuotojai nebūtų diskriminuojami ir nesinaudotų didesnėmis teisėmis nei nacionaliniai investuotojai, pakeisti investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo (IVGS) sistemą nauja sistema, kuri būtų skirta investuotojų ir valstybės ginčams spręsti, kuriai būtų taikomi demokratijos principai ir kontrolė, kuria remiantis galimas bylas skaidriai viešuose posėdžiuose nagrinėtų valstybės paskirti, nepriklausomi profesionalūs teisėjai, kuri apimtų apeliacijos mechanizmą ir pagal kurią būtų užtikrintas teismo sprendimų nuoseklumas, gerbiama ES bei valstybių narių teismų jurisdikcija ir pagal kurią privatūs interesai negalėtų kenkti viešosios politikos tikslams;
- xvi) užtikrinti, kad į TPIP būtų įtrauktas platus užmojo, subalansuotas ir modernus skyrius dėl intelektinės nuosavybės teisių ir jų tiksliai apibrėžtų sričių, įskaitant geografinių nuorodų pripažinimą ir sustiprintą jų apsaugą, ir kad TPIP garantuotų teisingą ir veiksmingą apsaugos lygį, netrukdam ES poreikiui reformuoti savo autorių teisių sistemą, kartu užtikrinant teisingą intelektinės nuosavybės teisių ir viešojo intereso pusiausvyrą, visų pirma patenkinant poreikį išsaugoti galimybes gauti vaistų prieinama kaina, toliau remiant intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (angl. TRIPS), lankstumą;
- xvii) laikytis nuomonės, jog yra labai svarbu, kad ES ir JAV ir toliau būtų išpareigojusios dalyvauti ir dalyvautų visuotinėse daugiašalėse diskusijose dėl patentų suderinimo, vykstančias esamose tarptautinėse organizacijose, ir todėl išpėja, kad nebūtų bandoma įtraukti į TPIP materialinės patentų teisės nuostatų, ypač dėl klausimų, susijusių su veiksmu naudotis patentu ir lengvatiniiais laikotarpiais;
- xviii) užtikrinti, kad į intelektinės nuosavybės teisių skyrių nebūtų įtrauktos nuostatos dėl interneto tarpininkų atsakomybės arba dėl baudžiamųjų sankcijų kaip priverstinio vykdymo priemonės, kurią jau anksčiau atmetė Parlamentas, įskaitant pasiūlytą Kovos su klastojimu prekybos susitarimą (angl. ACTA);
- xix) užtikrinti visapusišką ES geografinių nuorodų pripažinimą ir griežtą jų teisinę apsaugą ir priemones, kuriomis būtų kovojama su neteisingu naudojimu ir klaidinančia informacija bei praktika; kaip pagrindinę subalansuoto susitarimo dalį vartotojams užtikrinti šių produktų ženklumą, atsekamumą ir tikros kilmės nuorodą, o gamintojams – praktinės patirties apsaugą;
- e) dėl skaidrumo, pilietinės visuomenės dalyvavimo, visuomenės ir politinių institucijų informavimo:
- i) toliau stengtis didinti derybų skaidrumą plačiam visuomenei paskelbiant daugiau derybų pasiūlymų, įgyvendinti Europos ombudsmeno rekomendacijas, ypač susijusias su taisyklėmis dėl galimybės visuomenei susipažinti su informacija;
- ii) užtikrinti, kad šios pastangos siekti skaidrumo atneštų reikšmingų praktinių rezultatų, be kita ko, pasiekti susitarimų su JAV dėl skaidrumo didinimo, įskaitant galimybę Europos Parlamento nariams susipažinti su visais derybų dokumentais, taip pat ir konsoliduotais tekstais, kartu užtikrinant reikiamą konfidencialumą, siekiant sudaryti sąlygas Parlamento nariams ir valstybėms narėms vykdyti konstruktyvias diskusijas su suinteresuotaisiais subjektais ir visuomene; užtikrinti, kad abi derybų šalys turėtų pagrįsti kiekvieną atsisakymą atskleisti derybinį pasiūlymą;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- iii) skatinti dar glaudesnę bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis, kurios buvo atsakingos už derybų įgaliojimus, pagal kuriuos Europos Komisija pradėjo derybas su JAV, siekiant, kad joms aktyviai dalyvaujant būtų geriau informuojama apie susitarimo taikymo sritį ir galimą naudą ES piliečiams, kaip įsipareigota 2015 m. kovo 20 d. Tarybos išvadose, ir kad Europoje būtų užtikrinti plataus masto, faktais paremti vieši debatai dėl TPIP, siekiant išnagrinėti su susitarimu susijusius pagrindai susirūpinimą keliančius klausimus;
  - iv) derybų procese gerinti nuolatinį ir skaidrų bendradarbiavimą su įvairių sričių suinteresuotaisiais subjektais; ragina visus suinteresuotuosius subjektus aktyviai dalyvauti procese ir teikti deryboms svarbias iniciatyvas ir informaciją;
  - v) skatinti valstybes nares į procesą įtraukti nacionalinius parlamentus, atsižvelgiant į jų atitinkamas konstitucines prievoles, kad jie teiktų visą reikiamą paramą valstybėms narėms įgyvendinant šią užduotį, ir didinti nacionaliniams parlamentams skirtą informavimo veiklą, kad nacionaliniai parlamentai būtų tinkamai informuoti apie vykstančias derybas;
  - vi) remtis tvirtu bendradarbiavimu su Parlamentu ir siekti dar glaudesnio struktūruoto dialogo, nes Parlamentas ir toliau atidžiai stebės derybų procesą ir bendradarbiaus su Komisija, valstybėmis narėmis, JAV Kongresu ir administracija, taip pat su suinteresuotaisiais subjektais abipus Atlanto, siekdamas užtikrinti, kad derybų rezultatai būtų naudingi ES, JAV ir kitų valstybių piliečiams;
  - vii) užtikrinti, kad rengiant TPIP ir ateityje ją įgyvendinant būtų stiprinamas transatlantinis parlamentinis bendradarbiavimas, remiantis ir naudojantis Transatlantinio teisės aktų leidėjų dialogo patirtimi, o tai ateityje turėtų lemti platesnio masto ir tvirtesnę politinę sistemą, padedančią kurti bendrus metodus, stiprinti strateginę partnerystę ir gerinti pasaulinį ES ir JAV bendradarbiavimą;
3. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją su Europos Parlamento rekomendacijomis Komisijai, taip pat susipažinti Tarybai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JAV administracijai ir Kongresui.
-

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0264

Žaliojo užimtumo iniciatyva

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija Žaliojo užimtumo iniciatyva. Išnaudoti žaliosios ekonomikos darbo vietų kūrimo potencialą (2014/2238(INI))

(2017/C 265/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Žaliojo užimtumo iniciatyva. Išnaudoti žaliosios ekonomikos darbo vietų kūrimo potencialą“ (COM(2014)0446),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Žaliojo užimtumo iniciatyva. Išnaudoti žaliosios ekonomikos darbo vietų kūrimo potencialą“ (COM(2014)0440),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Žiedinės ekonomikos kūrimas. Europos be atliekų programa“ (COM(2014)0398),
- atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Ekologiško augimo darbo vietų kūrimo potencialo išnaudojimas“ (SWD(2012)0092),
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 6 d. Tarybos išvadą „Užimtumo politika siekiant konkurencingos, mažo anglies dioksido kiekio, efektyvaus išteklių naudojimo ir ekologiškos ekonomikos“,
- atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 21 d. Tarybos sprendimą Nr. 2010/707/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių,
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę „Žaliojo užimtumo iniciatyva“;
- atsižvelgdamas į EBPO/Europos profesinio mokymo plėtros centro 2014 m. tyrimą „Ekologiškesni gebėjimai ir darbo vietos, EBPO žaliojo ekonomikos augimo tyrimai“ (angl. „Greener Skills and Jobs, OECD Green Growth Studies“),
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio mėn. Europos užimtumo observatorijos apžvalgą „Žaliųjų darbo vietų skatinimas per visą krizės laikotarpį. Geriausios praktikos Europoje 2013 m. vadovas“ (angl. „Promoting green jobs throughout the crisis: a handbook of best practices in Europe 2013“),
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos/Europos profesinio mokymo plėtros centro 2011 m. ataskaitą „Žaliosiose darbo vietose reikalingi gebėjimai. Bendras požiūris. Apibendrinamoji ataskaita, paremta 21 šalies tyrimais“ (angl. „Skills for green jobs: a global view: synthesis report based on 21 country studies“),
- atsižvelgdamas į Europos profesinio mokymo plėtros centro 2010 m. ataskaitą „Žaliosiose darbo vietose reikalingi gebėjimai. Europos apibendrinamoji ataskaita“ (angl. „Skills for green jobs – European synthesis report“),
- atsižvelgdamas į Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (Eurofound) ataskaitas: „Darbo santykiai ir tvarumas. Socialinių partnerių vaidmuo pereinant prie žaliosios ekonomikos“ (2011 m.), „Europos ekonomikos žalinimas. Valstybių narių ir socialinių partnerių reagavimas ir iniciatyvos“ (2009 m.) ir „ES pramonės žalinimas. Poveikio darbo vietų skaičiui ir kokybei numatymas ir valdymas“ (2013 m.);
- atsižvelgdamas į EBPO programos CFE-LEED 2010 m. vasario 8 d. dokumentą „Žaliosios darbo vietos ir gebėjimai. Kovos su klimato kaita poveikis vietinei darbo rinkai“ (angl. „Green jobs and skills: the local labour market implications of addressing climate change“),
- atsižvelgdamas į tai, kad Tarptautinė darbo organizacija (TDO) ir Jungtinių Tautų aplinkos programa (UNEP) žaliąją darbo vietą apibrėžia kaip bet kurią deramą darbo vietą, padedančią išsaugoti ir atkurti kokybišką aplinką, – nesvarbu, ar kalbama apie žemės ūkį, pramonę, paslaugas ar administravimą;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2013 m. gruodžio 12 d. rezoliuciją „Ekologinės inovacijos: kurti darbo vietas ir skatinti augimą įgyvendinant aplinkos politiką“⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. plano⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2010 m. rugsėjo 7 d. rezoliuciją dėl darbo vietų potencialo plėtimo naujoje tvarioje ekonomikoje⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos bei Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetų pateiktas nuomones (A8-0204/2015),
- A. kadangi tokios pasaulinės tendencijos, kaip neefektyvus išteklių naudojimas, pernelyg didelė našta aplinkai ir klimato kaita, artėja prie ribos, kurią peržengus negalima išvengti negrįžtamo poveikio mūsų visuomenei ir natūraliai gamtinei aplinkai, o didėjanti socialinė atskirtis ir nelygybė yra iššūkis visuomenei;
- B. kadangi Europos aplinkos agentūros 2015 m. ataskaitoje pažymima, jog esamų priemonių, skirtų biologinės įvairovės apsaugos, iškastinio kuro naudojimo mažinimo, kovos su klimato kaita ir jos poveikio žmonių sveikatai ir aplinkos kokybei mažinimo tikslams pasiekti, nepakanka;
- C. kadangi dėl nepakankamo nuoseklios politikos atsako siekiant kovoti su šiomis bendromis problemomis atsiranda rizika, kad liks nepanaudota didelė dalis tvarių darbo vietų kūrimo potencialo, atsirandančio pereinant prie žaliosios ir socialiniu požiūriu integracinės ekonomikos;
- D. kadangi logiška reakcija į šias grėsmes yra naujų sektorių kūrimasis, pokyčiai daugelyje sektorių ir kai kurių sektorių nykimas, pavyzdžiui, tų, kurie smarkiai teršia aplinką; kadangi svarbu daugiau dėmesio skirti inovacijoms ir taršos mažinimo metodams; kadangi, turint omenyje kai kuriuos nuosmukį patiriančius sektorius, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas darbo jėgos perkvalifikavimui ir įdarbinimui kitose srityse; kadangi investicijos šiose srityse (įskaitant antrinį perdirbimą, biologinę įvairovę, energijos vartojimo efektyvumą, oro kokybę ir visas atsinaujinančių išteklių energijos technologijas, kaip antai jūrinius atsinaujinančiuosius energijos išteklius), kurioms Komisijos žaliųjų darbo vietų darbotvarkėje teikiamas prioritetas, gali labai paskatinti darbo vietų kūrimą, taip pat retai apgyvendintose teritorijose;
- E. kadangi, remiantis Europos aplinkos agentūros duomenimis, nuo 2000 iki 2011 m. ekologiškų prekių ir paslaugų sektorius išaugo daugiau kaip 50 proc., jame sukurta daugiau kaip 1,3 mln. darbo vietų, ir kadangi, Komisijos skaičiavimais, atsinaujinančiųjų energijos išteklių ekonomika iki 2020 m. Europoje padės sukurti 20 mln. naujų darbo vietų; kadangi plataus užmojo ir nuosekli ES politika ir investicijos atsinaujinančiųjų energijos išteklių, miškų valdymo, tvaraus žemės ūkio ir dirvožemio apsaugos (siekiant užkirsti kelią hidrogeologiniam nestabilumui ir su juo kovoti) srityse gali labai paskatinti darbo vietų kūrimą;
- F. kadangi darnaus vystymosi tikslas yra įtvirtintas Lisabonos sutartyje, jo įgyvendinimas reiškia, kad aplinkos klausimai vertinami taip pat, kaip ir ekonominiai bei socialiniai klausimai;
- G. kadangi pažangios, tvarios ir integracinės ekonomikos skatinimo strategijoje „Europa 2020“ pripažįstamas lemiamas perėjimo prie žaliosios ir socialiniu požiūriu teisingos ekonomikos vaidmuo;
- H. kadangi darbo rinkos nelankstumas trukdo kurti darbo vietas, o konkurencinga ES darbo rinka gali prisidėti įgyvendinant strategijoje „Europa 2020“ nustatytus užimtumo tikslus;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0584.

⁽²⁾ OL C 251 E, 2013 8 31, p. 75.

⁽³⁾ OL C 308 E, 2011 10 20, p. 6.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- I. kadangi 2010 m. Kankūne vykusioje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje ES ir jos valstybės narės įsipareigojo garantuoti tinkamą darbo jėgos perėjimą, užtikrinantį deramą darbą ir kokybiškas darbo vietas; kadangi tinkamas visų perėjimas prie ekologiškai tvarios ekonomikos turi būti gerai valdomas ir juo turėtų būti prisidedama prie tvaraus ir ilgalaikio užimtumo visiems (įskaitant labai kvalifikuoto darbo vietas, bet jomis neapsiribojant), socialinės įtraukties ir skurdo panaikinimo tikslų;
- J. kadangi penki tinkamo perėjimo ramsčiai apima: konsultacijas ir Sąjungos poziciją, investicijas į žaliąsias ir deramo darbo vietas, žaliuosius igūdžius, pagarbą darbo ir žmogaus teisėms bei darbuotojų ir bendruomenių, kurie pirmieji įgyvendina perėjimą nuo didelio prie mažo anglies kiekio technologijų ekonomikos, socialinę apsaugą;
- K. kadangi būtina, jog pereinant prie šios ekonomikos aktyviai dalyvautų darbuotojai, siekiant padidinti jų sąmoningumą aplinkosaugos srityje, efektyvaus išteklių naudojimo poreikio suvokimą ir sumažinti žmogaus veiklos poveikį aplinkai;
- L. kadangi kurti žaliąsias darbo vietas trukdo gebėjimų trūkumas, atsiradęs dėl įvairių veiksnių, įskaitant su tvarumu susijusių mokymo programų nevienodumą, konkrečiuose sektoriuose nustatytus trūkumus, būtinus igūdžius gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (MTIM) ir IT srityse turinčių studentų stygių ir vienos lyties koncentraciją kai kuriuose sektoriuose, taigi, neužtikrinamą lyčių lygybę;
- M. kadangi yra įrodymų, jog investicijos į energetiką ir efektyvų išteklių naudojimą, tiekimo grandinės kūrimas taikant aiškia pramonės strategiją, taip pat mokesčių naštos perkėlimas nuo darbo jėgos į kitus šaltinius turi teigiamą poveikį darbo vietų kūrimui;
- N. kadangi ES konkuruoja pasaulinėje rinkoje, o įperkama energija, ES vidaus rinkos sukūrimas ir palankesnė investavimo aplinka turi lemiamą reikšmę tvariam ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui;
- O. kadangi kai kurių sektorių, pvz., pastatų renovacijos siekiant padidinti jų energijos vartojimo efektyvumą, veikla gali būti vykdoma tik konkrečioje vietoje ir negali būti perkelta į užsienį ar kitur;
- P. kadangi netikrumas dėl politinės krypties ir jos nepakankamas nuoseklumas bei aiškių tikslų neturėjimas trukdo investuoti, ugdyti gebėjimus ir plėtoti mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą (MTTP), taigi trukdo plėtoti užimtumo galimybes;
- Q. kadangi visuomenei geriau suvokus poreikio kurti žaliąją ekonomiką svarbą padidėtų užimtumo galimybės;
- R. kadangi aiškūs, pastovūs, vidutinio laikotarpio ir ilgalaikiai taršos mažinimo tikslai, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo ir taršos tikslus, gali būti svarbūs pokyčius skatinantys veiksniai ir kadangi ES reglamentavimas šiuo atžvilgiu taip pat atlieka svarbų vaidmenį; kadangi tikslinės investicijos (įskaitant tiekimo grandinių plėtojimą ES), suteikiančios galimybių kurti darbo vietas, turėtų būti grindžiamos aiškia politikos sistema ir ją atitikti;
- S. kadangi viešasis sektorius ir vietos bei regioninės valdžios institucijos gali atlikti pagrindinį vaidmenį sudarant palankias sąlygas perėjimui prie žaliosios ekonomikos ir kuriant įtraukiąsias darbo rinkas;
- T. kadangi tokiomis priemonėmis, kaip Ekologinis ženklas, Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (EMAS) ir žalieji viešieji pirkimai, prisidedama prie žaliųjų darbo vietų kūrimo;
- U. kadangi labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės yra vieni svarbiausių užimtumo ES šaltinių, jose dirba gerokai daugiau kaip 80 proc. visų darbuotojų ir joms teko vadovaujamas vaidmuo daugelyje žaliųjų sektorių, tačiau jos gali susidurti su tam tikrais sunkumais, kai reikia numatyti būsimus gebėjimų poreikius ir išnaudoti darbo vietų kūrimo potencialą;
- V. kadangi integruotos gairės yra vienas iš pagrindinių valstybių narių ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo aspektų ir konkrečiai šaliai skirtų rekomendacijų pagrindas ir kadangi jomis turėtų būti grindžiami strategijos „Europa 2020“ tikslai, ypač užimtumo srityje, be kita ko, skatinant kokybiškų darbo vietų kūrimą, įskaitant per žaliąją užimtumą;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- W. kadangi tinkamos naujos žaliosios darbo vietos turi būti vienodai naudingos moterims ir turi būti įveiktos vadinamosios stiklo lubos;
- X. kadangi moterys neproporcingai nukenčia nuo krizių ir griežtos taupymo politikos, o žaliosios darbo vietos, kaip rodo patirtis, yra labiau atsparios krizėms nei kitos darbo vietos;
- Y. kadangi mažo anglies dioksido kiekio technologijų sektoriuose darbo našumas paprastai didesnis, o darbo užmokesčio dalis šiuose sektoriuose sumažėjo mažiau negu 15 kitų didžiausių anglies dioksido kiekį išmetančių pramonės šakų;
- Z. kadangi, remiantis Eurobarometro duomenimis apie žaliąsias darbo vietas MVL, matyti, jog energijos taupymas ir atliekų bei žaliavų kiekio mažinimas yra ekonomiškai efektyvios priemonės;

Žaliosios ekonomikos link. Galimybės darbo rinkai

1. pabrėžia, kad pereinant prie tvarios visuomenės ir ekonomikos, įskaitant tvarius vartojimo ir gamybos modelius, gali atsirasti galimybių kurti naujas kokybiškas darbo vietas ir paversti esamas darbo vietas į žaliąsias praktiškai visuose sektoriuose ir visoje vertės grandinėje: pradedant moksliniais tyrimais ir baigiant gamyba, platinimu ir aptarnavimu, tiek naujuose žaliųjų aukštųjų technologijų sektoriuose, pavyzdžiui, atsinaujinančiųjų išteklių energetikoje, tiek tradicinėse pramonės šakose, pavyzdžiui, gamybos ir statybos, žemės ūkio ir žuvininkystės, tiek paslaugų sektoriuose, pavyzdžiui, turizmo, maitinimo, transporto ir švietimo; kartu pabrėžia, kad investicijos į atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir energijos vartojimo efektyvumą ne tik padeda kurti daug darbo vietų, bet dar prisideda prie Europos ekonomikos ir pramonės konkurencingumo išlaikymo ir Europos energetinės priklausomybės mažinimo;
2. pabrėžia, kad du trečdaliai gamtos išteklių, įskaitant derlingą žemę, švarų vandenį ir orą, nyksta, o visuotinis atšilimas ir biologinės įvairovės mažėjimas artėja prie ribų, kurias peržengus neįmanoma išvengti negrįžtamo poveikio visuomenei ir gamtinei aplinkai;
3. pažymi, kad nuolatinis ekonomikos augimas įmanomas tik atsižvelgiant į ribotus aplinkos išteklius; šiomis aplinkybėmis pabrėžia, kad žaliaji ekonomika ir žiedinė ekonomika gali pasiūlyti sprendimų aplinkai bei ekonomikai ir visuomenei apskritai;
4. pabrėžia, kad visapusiškas aplinkos teisės aktų įgyvendinimas ir geresnis aplinkos aspektų integravimas bei skirtingų ES sektorinės politikos priemonių darna yra būtini, norint išnaudoti visas galimybes, susijusias su žaliaja ekonomika, taigi ir norint kurti žaliąsias darbo vietas;
5. primena, kad savo 2015 m. ataskaitoje Europos aplinkos agentūra pažymi, jog esamų priemonių nepakanka tikslams, susijusiems su biologinės įvairovės apsauga, iškastinio kuro naudojimo mažinimu, kova su klimato kaita ir jos poveikio žmonių sveikatai ir aplinkos kokybei prevencija, pasiekti;
6. pažymi, kad perėjimas prie naujos sistemos atveria dideles galimybes kurti vietines neperkeliamas darbo vietas tiek srityse, kurių veiklos negalima perkelti, tiek krizės paveiktuose sektoriuose, pavyzdžiui, statybos sektoriuje; pažymi, kad esama ryškių požymių, jog, atsižvelgiant į visus aspektus, perėjimas prie žaliosios ekonomikos darys teigiamą poveikį užimtumui, nes tvariai ekonominei veiklai, pavyzdžiui, energijos taupymui ar ekologiniam ūkininkavimui, vykdyti reikia daugiau darbo išteklių negu jos pakeičiamai veiklai, be to, ji galėtų suteikti galimybių regionams patiemis patenkinti daugiau savo poreikių;
7. mano, kad turėtų būti patvirtinta sutarta „žaliųjų darbo vietų“ sąvokos apibrėžtis, grindžiama TDO ir Tarptautinės darbo statistikos specialistų konferencijos (angl. *International Conference of Statisticians*) pateikta apibrėžtimi;

Teisingas perėjimas prie naujosios sistemos ir kokybiškų bei tvarių darbo vietų kūrimas

8. palankiai vertina Komisijos pareiškimą, kad restruktūrizavimas turėtų būti grindžiamas socialinės atsakomybės principu, tačiau kartu pripažįsta, kad įmonėms būtina diegti naujoves ir keisti savo veiklos struktūrą;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

9. mano, kad labai svarbu suteikti mūsų esamai darbo jėgai tinkamų galimybių įgyti žiedinei ekonomikai reikalingų naujų gebėjimų, norint kuo daugiau išnaudoti visas žaliosios ekonomikos teikiamas galimybes kurti naujas darbo vietas;

10. ragina valstybes nares skatinti politiką, susijusią su viešųjų pastatų saugumo užtikrinimu ir jų renovacijomis, siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti energijos suvartojimą;

11. ragina valstybes nares ir Komisiją, kai tinkama, išpareigoti įgyvendinti teisingą perėjimo prie naujos sistemos veiksmų planą, siekiant plataus užmojo aplinkos politikos tikslų, kartu stiprinant šiuos aspektus: tinkama socialinė apsauga ir darbo užmokestis, ilgalaikės darbo vietos ir sveikos bei saugios darbo sąlygos, valdžios institucijų organizuojamos investicijos į švietimo, mokymo ir gebėjimų ugdymo programas, pagarba darbo teisėms ir darbuotojų informavimo, konsultavimosi su jais bei dalyvavimo teisių stiprinimas, susijęs su darnaus vystymosi klausimais, bei veiksmingas atstovavimas darbuotojams; ragina valstybes nares siekti šių tikslų;

12. primena, kad persvarstytoje ES darbuotojų sveikatos ir saugos strategijoje atitinkamais atvejais turėtų būti atsižvelgiama į konkrečią raidą naujuose sektoriuose;

13. pabrėžia, kad norint numatyti pokyčius užimtumo srityje reikia iniciatyvaus pertvarkymo valdymo, patobulinto su esamais ir būsimais darbo rinkos poreikiais susijusių aukštos kokybės duomenų rinkimo, aktyviau dalyvaujant Europos aukštojo mokslo įstaigoms, ir kad ilgalaikis planavimas būtinas siekiant užtikrinti veiksmingą perėjimą ir didesnę užimtumą; pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka svarbų vaidmenį pereinant prie žalesnės ekonomikos švietimo, infrastruktūros, vietos įmonių rėmimo srityse, taip pat kuriant stabilias darbo vietas, kurioms taikomos kolektyvinės sutartys ir kitos priemonės, leidžiamos pagal nacionalinės teisės aktus; nurodo, kad socialinis dialogas yra vienas iš esminių pertvarkymo valdymo elementų; ragina Komisiją, valstybes nares, regionų ir vietos valdžios institucijas bei socialinius partnerius prisiimti atsakomybę ir stengtis drauge įveikti šį iššūkį, kartu laikantis subsidiarumo principo;

14. pažymi, kad pastaraisiais metais socialinių partnerių vaidmuo pereinant prie žaliųjų darbo vietų laipsniškai didėjo, tačiau primena, kad reikia padaryti daugiau siekiant užtikrinti ilgalaikį ir tvarų socialinį dialogą, galintį padėti įveikti iššūkius, kylančius pereinant prie konkurencingos, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikos;

15. pabrėžia nacionalinių vyriausybių svarbą skatinant sektorinį socialinį dialogą, ypač naujai besiformuojančiose žaliosios pramonės šakose, ir užtikrinant MVĮ įtrauktį;

16. pažymi, kad kai kurie regionai susiduria su daugiau problemų nei kiti dėl daug energijos ir išteklių naudojančių ir labai teršiančių pramonės šakų geografinės koncentracijos arba didesnio skurdo ar nedarbo; ragina vietos ir regionų valdžios institucijas, remiant Europos Sąjungai, bendradarbiauti su socialiniais partneriais ir drauge įgyvendinti teisingo perėjimo prie naujos sistemos veiksmų planus, įskaitant solidarumo mechanizmus, taikomus socialiai teisingam žaliajam vietos ir regionų ekonomikos pertvarkymui, kartu remiant pokyčių paveiktas bendruomenes bei darbuotojus ir tokiu būdu mažinant nesaugumą dėl darbo vietų perkėlimo ir užtikrinant, kad būtų patenkinama naujų darbo gebėjimų paklausa;

17. atkreipia dėmesį į tai, kad vietos valdžios institucijos gali atlikti labai svarbų vaidmenį skatinant kurti darbo vietas žaliojoje ekonomikoje, taip pat daugiau deramo ir įtraukaus darbo vietų toliau išvardytais būdais:

- investuojant į žaliąją ekonomiką,
- išnaudojant viešojo pirkimo poveikį, o tai pasiekama, be kita ko, į viešąjį pirkimą įtraukiant socialines ir aplinkosaugos sąlygas,
- steigiant partnerystes, be kita ko, su mokymo įstaigomis, siekiant geriau suderinti darbo gebėjimų pasiūlą ir paklausą vietos darbo rinkose,
- remiant tiek žaliąsias MVĮ, tiek jų žalinimą,
- rengiant įtraukaus žaliojo užimtumo programas, kuriomis užtikrinama, kad pažeidžiamos grupės taip pat turėtų naudoti iš žaliojo augimo;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

18. atkreipia dėmesį į duomenis, kurie išryškina įmonių vadovų ryšių su darbuotojais svarbą, siekiant užtikrinti, kad jie pakankamai dalyvautų įgyvendinant pokyčius pasitelkiant socialinę partnerystę; rekomenduoja įtraukti profesinių sąjungų „žaliuosius atstovus“ į bendradarbiavimą su darbdaviais ekonomikos žalinimo stiprinimo ir tvarumo darbo vietose didinimo srityse; ragina valstybes nares teikti tikslingą paramą bendroms darbuotojų ir darbdavių iniciatyvoms pramonės šakų žalinimo srityje;
19. mano, kad reikėtų rengti bandomuosius projektus, kuriais remiami kai kurie iš šių tikslų;
20. palankiai vertina Komisijos išsipareigojimą įgyvendinti tikslingas darbo jėgos judumo programas pagal Užimtumo ir socialinių inovacijų programą (EaSI), skatinant darbo ieškančių asmenų judumą;

Gebėjimai žaliosioms darbo vietoms

21. palankiai vertina gebėjimų ugdymo priemones ir Komisijos pasiūlytą gebėjimų poreikių prognozę; pabrėžia, kad gebėjimų ugdymas turėtų padėti skatinti ugdyti ekonomikoje plačiai naudojamus gebėjimus MTIM srityje; tačiau pabrėžia, kad reikia platesnio užmojo veiksmų ir investicijų; mano, kad, norint numatyti būsimus gebėjimų poreikius, reikia visais lygmenimis aktyviai įtraukti visus darbo rinkos suinteresuotuosius subjektus;
22. ragina valstybes nares bendradarbiauti su Komisija siekiant įsteigti duomenų banką, kuriame būtų nurodyti su žaliaja ekonomika susiję mokymo kursai ir darbo pasiūlymai, siekiant pagerinti kokybę turimos informacijos, patarimų ir rekomendacijų dėl karjeros ir gebėjimų, reikalingų pasinaudoti užimtumo galimybėmis, kurias teikia ekonomikos žalinimas;
23. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų surinkti duomenys apie visus žaliuosius sektorius, įskaitant tuos, kurie šiuo metu apiešti, pavyzdžiui, apie viešojo transporto ir mažmeninės prekybos sektorius; prašo Komisijos, renkant duomenis apie visus žaliąjį užimtumo sektorius ir padedant nacionaliniams statistikos biurams ir valstybinėms užimtumo tarnyboms (VUT) bei stiprinant kiekybinio modeliavimo priemonių naudojimą, atsižvelgti į lyčių lygybės aspektą;
24. prašo Komisijos atsižvelgti į lyčių aspektą rengiant naujus duomenų rinkimo, suskirstymo ir analizės metodus, pavyzdžiui, naudojant ekonometrinės analizės įrankį FIDELIO arba bendradarbiaujant su Tarptautine darbo statistikos specialistų konferencija ir panašiais suinteresuotaisiais subjektais;
25. pabrėžia, kad reikia skirti daugiau dėmesio gebėjimų trūkumo mažinimui skatinant gebėjimų ugdymą;
26. ragina Komisiją padėti skatinti ugdyti gebėjimus ES lygmeniu atnaujinant kvalifikacijas ir atitinkamas švietimo ir mokymo programas;
27. ragina Komisiją pabrėžti, kad reikia daugiau naudoti klasifikacijos sistemas, pavyzdžiui, ESCO, kurias galima taikyti siekiant nustatyti gebėjimų trūkumą;
28. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti geresnę švietimo sistemų ir naujai besiformuojančių žaliųjų darbo vietų sinergiją geriau derinant švietimo įstaigų ir darbdavių sąjungų bei kitų susijusių organizacijų veiklą;
29. ragina valstybes nares, regionų ir vietos valdžios institucijas drauge su socialiniais partneriais ir mokymo paslaugų teikėjais patvirtinti ir įgyvendinti gebėjimų ugdymo ir poreikių prognozavimo strategijas, kurių tikslas – gerinti bendruosius, sektorių ir konkrečiai profesijai reikalingus gebėjimus; be to, pabrėžia švietimo įstaigų, įmonių, socialinių partnerių ir valdžios institucijų partnerystės ir tarpusavio pasitikėjimo svarbą;
30. pažymi, kad šiose strategijose turėtų būti pateiktas nuodugnus žaliųjų darbo vietų, kurios turi būti sukurtos, pobūdžio ir skaičiaus bei reikalingų gebėjimų ir žinių įvertinimas, suteikiantis galimybę prognozuoti ir nustatyti gebėjimų spragas ir tikslingas profesinio mokymo ir mokymosi visą gyvenimą programas, kurios nukreiptos į gebėjimų pasiūlos ir paklausos suderinimą siekiant didinti užimtumą; pabrėžia, kad į strategijos taikymo sritį reikia aktyviai įtraukti atleistus ir žemos kvalifikacijos darbuotojus, kuriems gresia pavojus būti išstumtiems iš darbo rinkos, ir užtikrinti, kad gebėjimų ugdymas šiems darbuotojams būtų tikslingas, prieinamas ir nemokamas;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

31. atkreipia dėmesį į tai, jog Europos profesinio mokymo plėtros centras (angl. CEDEFOP) teigia, kad pritaikyti mokymo programas, kuriose atsispindėtų aplinkosauginis sąmoningumas bei darnaus vystymosi ir veiklos efektyvumo supratimas, yra geriau nei siūlyti naujas mokymo programas;

32. ragina valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas į mokymo ir švietimo sistemas integruoti tvarų vystymąsi, su aplinkos apsauga susijusius įgūdžius ir gebėjimus, visų pirma stiprinant profesinio rengimo ir mokymo sistemas ir skatinant mokslinių tyrimų centrus kurti technologijas, projektus ir patentus ekologiškiems produktams, bendradarbiaujant su naujomis žaliosiomis įmonėmis; skatina mokslinių tyrimų centrus, įmonių tinklus ir specialistus keistis idėjomis; primena gebėjimų MTIM srityse svarbą ir poreikį užtikrinti, kad daugiau moterų studijuotų MTIM dalykus;

33. ragina parengti plataus užmojo tvarių darbo vietų kūrimo strategiją, įskaitant gebėjimų pasiūlos ir paklausos neatitikties problemas sprendimą, ypatingą dėmesį skiriant tikslui patenkinti žalesnei ekonomikai reikalingų gebėjimų poreikį;

34. primygtinai ragina valstybes nares pasinaudoti su šiuo sektoriaus vystymusi susijusiomis galimybėmis, parengti aukštos kvalifikacijos pameistrystės programas, kad jaunimui būtų suteiktos specializuotos žinios bei mokymas ir būtų prisidėta sprendžiant didelio jaunimo nedarbo problemą;

35. ragina Komisiją ir valstybes nares pereinant prie žaliosios ekonomikos atsižvelgti į moterų ir mergaičių poreikius turėti geresnes mokymosi visą gyvenimą galimybes, ypač srityse, kuriose gali būti sukurta daug naujų žaliųjų darbo vietų, pvz., gamtos mokslų, mokslinių tyrimų, inžinerijos, skaitmeninės technologijos ir naujų technologijų srityse, siekiant sustiprinti moterų padėtį visuomenėje, panaikinti lyčių stereotipus ir suteikti darbo vietų, visapusiškai atitinkančių konkrečius moterų poreikius ir įgūdžius;

36. ragina Komisiją, valstybes nares, regionines ir vietos valdžios institucijas sistemingai įtraukti lyčių lygybės perspektyvą visais lygmenimis apibrėžiant, įgyvendinant ir stebint žaliųjų darbo vietų kūrimo politiką, siekiant užtikrinti, kad būtų garantuojamos lygios galimybės, atsižvelgiant į žaliųjų darbo vietų kūrimo kaimo vietovėse problemas; ragina valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas toliau stengtis sudaryti moterims galimybes visapusiškai dalyvauti formuojant politiką, priimant sprendimus ir įgyvendinant žaliojo užimtumo strategiją, kuri apimtų ekologiškus įgūdžius;

37. prašo Komisijos pradėti viešąsias diskusijas ir propaguoti „švietimo tvarios plėtros srityje“ koncepciją, ypatingą dėmesį skiriant mergaičių ir moterų švietimui; ragina valstybes nares ir Komisiją remti politiką, pagal kurią būtų skatinamas aktyvesnis moterų dalyvavimas MTIM mokymo programose ir verslumas, ir susieti žaliųjų darbo vietų darbotvarkę su moterų įgalėjimo didinimu pasitelkiant švietimą; ragina parengti priemones, kuriomis skatinamas moterų dalyvavimas profesinio rengimo ir mokymo programose, taip pat mokymosi visą gyvenimą galimybės žaliuosiuose sektoriuose;

38. ragina Komisiją priimti 2015–2020 m. ES lyčių lygybės strategiją, kurioje būtų atsižvelgiama į pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijoje „Europa 2020“ nustatytus užimtumo lygio tikslus;

39. pabrėžia, kad valdžios institucijoms ir tarnyboms reikia imtis tikslinių veiksmų, į kuriuos būtų įtrauktos visos suinteresuotosios šalys darbo rinkoje, įskaitant darbdavių ir darbuotojų organizacijas, siekiant pašalinti gebėjimų trūkumą; ragina valstybes nares ir regionines bei vietos valdžios institucijas perengti mechanizmus darbuotojams už užimtumą atsakingose institucijose ir tarnybose mokyti siekiant integruoti žaliosiose darbo vietose reikalaujamus gebėjimus į darbo rinkos politikos sritis ir sukurti tokio mokymo poveikio vertinimo priemones; pabrėžia, jog yra svarbu, kad Europos švietimo įstaigos pritaikytų savo programas prie žaliosios ekonomikos ir darbo rinkos poreikių apskritai;

40. ragina valstybes nares sukurti reglamentavimo aplinką, kuri skatintų inovacijas žaliosios ekonomikos srityje;

Politikos nuoseklumas siekiant visapusiškai išnaudoti tvarios ekonomikos darbo vietų kūrimo potencialą

41. ragina Komisiją ir valstybes nares patvirtinti tvarioms investicijoms skirtas plataus užmojo, ilgalaikes ir integruotąsias reglamentavimo fiskalines ir finansines sistemas ir skatinti inovacijas, tokiu būdu atveriant dėl šių pokyčių atsiradusias galimybes kurti darbo vietas; pabrėžia, kad politika turėtų būti formuojama pagal ilgalaikes perspektyvas, apimančias tikslus ir rodiklius, kuriais būtų vertinama siekiant tų tikslų padaryta pažanga;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

42. pabrėžia, kad svarbu koordinuoti visų Komisijos ir atitinkamų ministerijų padalinių veiklą nacionaliniu lygmeniu, siekiant sukurti pokyčiams palankią išsamią visos vyriausybės lygmens sistemą, gebančią skirti visą reikiamą dėmesį perėjimo pasiskirstymo poveikiui;

43. pažymi, kad Žaliojo užimtumo iniciatyvos sėkmė arba nesėkmė priklauso nuo Komisijos nustatytų privalomų tikslų atsinaujinančiosios energijos ir energijos vartojimo efektyvumo srityje užmojo ir investicijų į atsinaujinančiosios energijos technologijas ir energijos vartojimo efektyvumo programas, dėl kurių valstybės narės įsipareigojo;

44. pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės yra atsakingos už nuoseklios politikos, kuria būtų skatinama atsinaujinančiosios energijos gamyba ir didesnis energijos vartojimo efektyvumas, laikymąsi siekiant paspartinti vietos ir regionų plėtrą ir kokybiškų vietinių darbo vietų kūrimą; pabrėžia, kad investicijos į atsinaujinančiąją energiją ir energijos vartojimo efektyvumą artimoje ateityje gali tapti pagrindiniu darbo vietų kūrimo šaltiniu Europoje;

45. pažymi, kad teritorijų savarankiškumas energetikos srityje tebėra vienas iš ilgalaikių ES ekonomikos ir energetikos politikos tikslų; be to, teigia, kad reikia neabejotinai atsižvelgti į investicijų teritorinį aspektą, nes juo prisidedama įgyvendinant ES politikos tikslus teritorinės sanglaudos srityje, kuriais siekiama sujungti miestus ir kaimus;

46. palankiai vertina Komisijos sprendimą įtraukti deramo darbo vietų klausimą į ES derybų įgaliojimus per Paryžiuje vyksiančią 21-ąją Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferenciją, taip papildant 2010 m. Kankūno susitarimą ir paskesnes iniciatyvas; ragina Komisiją užtikrinti, kad tinkamo perėjimo darbotvarkė ir toliau būtų įtraukta į jos poziciją derybose;

47. ragina ES ir valstybes nares nustatyti privalomus energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo tikslus ir remti baltųjų sertifikatų sistemą kaip priemonę, kuria sudaromos palankesnės sąlygos su ES energijos taupymu susijusiems tikslams pasiekti; ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti ir vykdyti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą ir toliau laikytis savo įsipareigojimo pasiekti bent 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslus;

48. remia ES įsipareigojimus atkakliai siekti teisingo visuotinio perėjimo prie įtraukios žaliosios ekonomikos bendradarbiaujant su kitais tarptautiniais partneriais;

49. ragina valstybes nares visapusiškai paisyti naujų nuostatų, numatytų persvarstytuose ES teisės aktuose dėl viešųjų pirkimų, ir jas įgyvendinti, taip pat apsvarstyti, ar nustačius aplinkosauginius ir socialinius kriterijus viešųjų pirkimų politikoje būtų galima sukurti darbo vietų pereinant prie žalesnės ekonomikos; pabrėžia, kad būtų galima paaiškinti likusius teisinius neaiškumus, susijusius su socialinių ir aplinkosauginių sąlygų taikymu viešųjų pirkimų srityje;

50. ragina Komisiją padėti atgaivinti remonto sektorių, nes tai paskatintų kurti naujas darbo vietas, kurios pagal savo pobūdį yra aplinką tausojančios;

51. ragina valstybes nares paremti viešojo sektoriaus tarnybų indėlį į tinkamą perėjimą prie tvarios ekonomikos, pirmiausia imantis iniciatyvos ir užtikrinant, kad tokios paslaugos kaip, pvz., ryšių, energijos, transporto, atliekų tvarkymo ir vandentvarkos, būtų teikiamos paisant tvarumo principo;

52. reiškia didelį nusivylimą, kad buvo atšauktas žiedinės ekonomikos teisės aktų rinkinys, kadangi įgyvendinus jo nuostatas vien ES atliekų tvarkymo srityje buvo tikimasi sukurti iki 180 000 darbo vietų; todėl ragina Komisiją, paisant valstybių narių kompetencijos sričių, vykdyti savo įsipareigojimą kuo greičiau pasiūlyti plataus užmojo atliekų teisės aktų, kuriais būtų siekiama mažinti atliekų kiekį, nustatyti naujus perdirbimo tikslus ir iš naujo nustatyti skaičiavimo kriterijus, taikomus iš tikrųjų perdirbtų medžiagų kiekiui;

53. be to, ragina Komisiją apsvarstyti galimybę nustatyti kriterijus, siekiant suteikti paskatas tinkamą ir aplinką tausojantį atliekų tvarkymo ciklą naudojančioms įmonėms;

54. pripažįsta, kad, siejant tvarią žemės ūkio gamybą su žemės ūkių biologinės įvairovės stebėseną ir apsauga, o vėliau su pažangiu žemės ūkio produktų žymėjimu nurodant jų poveikį aplinkai, siekiant skatinti tarp vartotojų biologinei įvairovei palankios produkcijos paklausą, atveriami didelių galimybių kurti žaliąsias darbo vietas ES kaimo vietovėse;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

55. pažymi, kad tvarus miškų valdymas suteikia realių galimybių kurti darbo vietas aktyviai prisidedant prie klimato kaitos švelninimo ir biologinės įvairovės saugojimo;

56. ragina Komisiją naudotis ES semestru ir strategijos „Europa 2020“ peržiūra, siekiant remti žaliųjų darbo vietų kūrimą; ragina Komisiją parengti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, kuriomis būtų prisidedama prie didesnio užimtumo ir mažesnio ekologinio pėdsako; ragina atlikti išsamius ir nepriklausomus tyrimus, kokių išlaidų būtų patiriama ir kokios naudos būtų gaunama perkėlus mokesčių našą (pvz., perėjus nuo darbo jėgos apmokestinimo prie aplinkosauginių mokesčių) ir laipsniškai iki 2020 m. atsakius subsidijų;

57. pabrėžia, kad tokios rekomendacijos galėtų apimti perėjimą nuo darbo jėgos prie kitų išteklių ir kad tokio mokesčių naštos perkėlimo tikslas turėtų būti keisti aplinką teršiančią elgseną, tačiau neturėtų turėti nepageidaujimų padarinių socialinės apsaugos sistemoms ar neproporcingai paveikti mažas pajamas gaunančių asmenų;

58. ragina Komisiją ir valstybes nares palaipsniui atsisakyti tiesioginių ir netiesioginių subsidijų, kurios daro žalą aplinkai, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui ir kitas subsidijas; ragina Komisiją kurti modelius, kuriuos galėtų įgyvendinti valstybės narės, apmokestindamos ne darbo jėgą, o aplinkos taršą, ir atsižvelgti į prekių ir paslaugų poveikį aplinkai vadovaujantis principu „teršėjas moka“; ragina Komisiją paskelbti valstybėms narėms konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, kuriomis gali būti prisidėta prie žaliojo užimtumo skatinimo ir ekologinio pėdsako mažinimo pastangų; be to, ragina Komisiją aktyviai integruoti su aplinka ir klimatu susijusius aspektus į Europos semestrą, kad būtų remiamas žaliųjų darbo vietų kūrimas;

59. ragina valstybes nares pradėti taikyti tikslines subsidijas ir (arba) mokesčių lengvatas naujai kuriamoms bendrovėms ir labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kurios gamina produktus ir teikia paslaugas, turinčius didelę pridėtinę vertę aplinkai, taip pat mažinančius bendrą anglies dvideginio kiekį;

60. ragina Komisiją ir valstybes nares parodyti didesnę darną ir sanglaudą savo politikoje ir aukščiausiu lygmeniu priimti didesnius politinius įsipareigojimus susijusiose srityse, pvz., finansinių sandorių mokesčio ir kovos su mokesčiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu;

61. ragina Komisiją atnaujinti savo įsipareigojimą dėl strategijos „Europa 2020“ ir nedelsiant, vėliausiai iki 2015 m., paskelbti jos laikotarpio vidurio peržiūrą; ragina Komisiją dar kartą patvirtinti Europos semestro tikslus atsižvelgiant į makroekonominio disbalanso rezultatų suvestinę ir strategijos „Europa 2020“ peržiūrą; ragina Komisiją pasiūlyti platesnio masto socialinius ir aplinkosauginius 2030 ir 2050 m. tikslus; pabrėžia, kad kruopšti, metodologiškai pagrįsta ir bendrai atliekama žaliųjų darbo vietų stebėseną taip pat galėtų padėti valstybėms narėms įvertinti savo aplinkos ir darbo politikos veiksmingumą ir sustiprinti Europos lygmeniu parengtas priemones, padedančias stebėti pažangą ir kontroliuoti, kaip įgyvendinamos Užimtumo gairės pagal strategiją „Europa 2020“;

62. atkreipia dėmesį į 2030 m. klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinyje numatytas darbo vietų kūrimo galimybes ir vaidmenį, kurį ateityje atliks aplinkos teisės aktai siekiant ES ilgalaikių aplinkos apsaugos tikslų, kuriant darbo vietas ir skatinant ekologišką augimą;

63. ragina Komisiją laikyti inovacijas Europos pramonės pagrindu ir parengti aktyvią strategiją siekiant užtikrinti, kad socialinis perėjimas būtų tinkamai valdomas ir jo nauda pasklistų po visą Europą; ragina Komisiją ir valstybes nares remti besiformuojančias naujas tiekimo grandines ir pramonės tinklus efektyvaus išteklių naudojimo, prekių ir paslaugų srityje ir šiuo tikslu įgyvendinti tvarią pramonės politiką ir rinkos pertvarkos iniciatyvas;

64. pabrėžia, jog būtina, kad valstybės narės savo ekonomiką pritaikytų mažo anglies dioksido kiekio naudojimui ir efektyviam išteklių bei energijos vartojimui ateityje, kartu atsižvelgdamos į galimą darbo vietų perkėlimo ir anglies dioksido nutekėjimo riziką, kuri gresia dėl klimato politikos poveikio;

65. ragina Komisiją ir valstybes nares sustiprinti tarptautines pastangas sukurti visuotinę aplinkos politiką, kuri gali padėti sumažinti už ES ribų perkeliama pramonės gamybos ir anglies dioksido nutekėjimo daromą žalą;

66. ragina Komisiją kuo greičiau pristatyti savo pasiūlymą dėl ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos reformos, atsižvelgiant į poreikį apsaugoti pramonės šakas, kurioms gresia didelė vadinamojo anglies dioksido nutekėjimo rizika;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

67. ragina Komisiją atsižvelgti į žaliąsias darbo vietas įgyvendinant energetikos sąjungos nuostatas;

Investicijos į tvarų darbo vietų kūrimą

68. pabrėžia, kad reikia taikyti tinkamą pasiūlos ir paklausos valdymo intervencijų derinį, kurį sudaro darbo vietų kūrimo derinimas su tinkančia aktyvia darbo rinkos politika, skirta skirtingų vietos darbo rinkų poreikiams tenkinti;

69. ragina Komisiją ir valstybes nares, be kita ko, pasinaudojant Europos strateginių investicijų fondu, skatinti kokybiškas investicijas, kurios būtų naudingos visuomenei ir ekonomikai, pvz., investicijas į tvarias kokybiškas darbo vietas, lyčių lygybę, kokybišką švietimą ir inovacijas, padedančias skatinti perėjimą prie žaliosios ekonomikos ir mažinti energijos nepriteklių; ragina Komisiją ir valstybes nares nukreipti investicijas į sritis, kuriose jos turėtų teigiamą poveikį darbo rinkai, siekiant sukurti tvirtų ir visapusišką socialinę apsaugą užtikrinančių darbo vietų ir kovoti su nedarbu; pabrėžia, kad finansuojami projektai apčiuopiamai prisidės prie strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo; šiuo atžvilgiu pažymi, kad darbo vietų kūrimas žaliuosiuose sektoriuose išliko teigiamas per visą nuosmukio laikotarpį;

70. pabrėžia tai, kad investicijomis į energijos vartojimo efektyvumą gali būti skatinamas vietinių darbo vietų kūrimas ir vietos ekonominė plėtra bei mažinamas energijos nepriteklis, taip pat pabrėžia tai, kad vartojimo efektyvumo užtikrinimas pastatuose yra ekonomiškai efektyviausias būdas, suteikiantis ilgalaikių sprendimų energijos nepritekliui, kuris paveikia apytikriai 125 mln. Europos gyventojų, mažinti, ir yra svarbi efektyvesnio Europos energijos vartojimo užtikrinimo veiklos ir žaliųjų darbo vietų kūrimo dalis; pakartoja, kad šiuo aspektu taip pat itin svarbu užtikrinti pastatų saugumą; ragina Komisiją kuo greičiau pristatyti savo pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvą (angl. *Smart Financing for Smart Buildings*);

71. rekomenduoja, kad tikslai, susiję su kova su klimato kaita, atsinaujinančiąja energija ir energijos vartojimo efektyvumu, būtų laikomi investicijų tikslais ir svarbiausiu politiniu veikimo principu;

72. išpėja, kad nebūtų remiama veikla, daranti neigiamą poveikį aplinkai ir neigiamą socialinį poveikį, nes ja kenkiama politikos nuoseklumui, kuris yra būtinas siekiant kuo labiau išnaudoti žaliųjų darbo vietų teikiamas užimtumo didinimo galimybes;

73. rekomenduoja, kad kokybiškos investicijos į pagrindines viešąsias paslaugas, pvz., ryšių, energijos tiekimo, transporto, atliekų tvarkymo ir vandentvarkos, būtų tikslinės siekiant paremti tvarias viešojo pirkimo procedūras ir žaliųjų įgūdžių įtraukimą;

74. ragina valstybes nares visapusiškai išnaudoti galimybes pagal Europos struktūrinių ir investicijų fondų ir kitų ES finansavimo šaltinių teisinę sistemą, siekiant skatinti tvarius žaliojo užimtumo projektus ir užtikrinti, kad ES finansavimas ir finansinės priemonės būtų kuo lengviau prieinamos vietos valdžios institucijoms ir kad būtų nustatytos aiškios ir paprastos taisyklės bei pasiekiamos minimalios finansavimo ribos;

75. ragina Komisiją ir valstybes nares naudoti daugiametės finansinės programos (DFP) peržiūrą, kuri bus atlikta po 2016 m. rinkimų, kaip galimybę skatinti perėjimą prie žalesnės ekonomikos;

76. pažymi, kad Europos socialinio fondo (ESF) parama skiriama siekiant padėti remti žaliosios ekonomikos ir užimtumo augimą ir ja nacionalinės vyriausybės ir atitinkamos nacionalinės tarnybos raginamos apsvaistyti galimybę aktyviau naudoti šį finansavimą siekiant skatinti ekonomiškai pagrįstų ir tvirtų žaliųjų darbo vietų kūrimą;

77. pažymi, kad kai kurios valstybės narės padarė didelę pažangą žalindamos ekonomiką, ir ragina Sąjungą ir valstybes nares skatinti valstybes dalytis idėjomis, žiniomis, patirtimi ir geriausia praktika šioje srityje, kad būtų užtikrintas sklandus perėjimas prie šios ekonomikos;

78. ragina valstybes nares ir privatųjį sektorių taikyti tokias priemones, kaip ekologinis projektavimas, ekologinis ženklas, Aplinkosaugos vadybos ir audito sistema (EMAS) ir žalieji viešieji pirkimai, kadangi jos gali paskatinti žaliąją ekonomiką ir taip prisidėti prie žaliųjų darbo vietų kūrimo; ragina Komisiją parengti orientavimo priemones siekiant sukurti palankias rinkos sąlygas, skirtas šioms neprivalomoms priemonėms visapusiškai patvirtinti;

79. ragina valstybes nares didesnę dėmesį skirti aplinkos apsaugos vadybos bei aplinkosaugos audito sistemų, grindžiamų europiniu standartu (ISO 14000), įgyvendinimui;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ)

80. pritaria Žaliojo MVĮ veiksmų plano tikslams ir į MVĮ orientuotiems veiksams, įskaitant Europos efektyvaus išteklių naudojimo kompetencijos centro, teikiančio konsultacijas ir paramą MVĮ, siekiančioms pagerinti savo efektyvaus išteklių naudojimo rodiklius, remiančio žaliąjį verslumą, išnaudojančio galimybes turėti ekologiškesnes vertės grandines ir suteikiančio palankias sąlygas žaliosioms MVĮ ir labai mažoms įmonėms patekti į rinką, įsteigimą; mano, kad informuotumo didinimo veikla ir techninė pagalba yra būtinos MVĮ, kad jos galėtų aktyviai dalyvauti žiedinėje ekonomikoje;

81. primena, kad MVĮ turi didžiulį potencialą kurti darbo vietas, ypač jaunimui, ir propaguoti dvejopą profesinio mokymo ir pameistrystės programų sistemą;

82. pripažįsta, kad Europos strateginių investicijų fondas (ESIF) galėtų sudaryti palankesnes sąlygas labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms užsiimti veikla, susijusia su inovacijų diegimu aplinkos apsaugos ir socialinėje srityje plačiu mastu;

83. pažymi, kad iš Eurobarometro tyrimo, susijusio su ekologiškais darbo vietomis MVĮ, duomenų matyti, jog energijos taupymas ir atliekų ir naudojamų žaliavų kiekio mažinimas tapo naudingi ekonominiu požiūriu;

84. ragina Komisiją skatinti naujus verslo modelius, pvz., kooperatines bendroves, siekiant didinti gamybos ir platinimo procesų veiksmingumą, diegti naujoviškus sprendimus, skirtus ištekliams taupyti, ir teikti daugiau tvarių gaminių ir paslaugų;

85. pažymi, kad MVĮ gali prisidėti prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo tik tuo atveju, jei žaliaji ekonomika taip pat suteiktų palankių skatinamųjų galimybių;

86. ragina Komisiją užtikrinti, kad MVĮ skirtos žaliosios paskatos turėtų reikšmingą poveikį ten, kur jų labiausiai reikia;

87. pažymi, kad MVĮ ir labai mažos įmonės yra pagrindiniai darbo vietų kūrimo Europoje veiksniai; pabrėžia, kad MVĮ ir labai mažos įmonės susiduria su ypatingais sunkumais išnaudodamos žaliojo perėjimo suteikiamas darbo vietų kūrimo galimybes, ypač susijusias su galimybėmis gauti finansavimą, mokymu ir gebėjimų spragų šalinimu; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis plataus užmojo veiksmų, siekiant teikti paramą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos kurti žaliąsias darbo vietas MVĮ ir labai mažose įmonėse, įskaitant tikslingą informaciją, informuotumo didinimą, techninę pagalbą, galimybes gauti finansavimą ir mokymo priemonių;

88. pažymi, kad žalesnė vertės grandinė, apimanti perdirbimą, remontą, techninę priežiūrą, pakartotinį panaudojimą ir ekologinį projektavimą, gali suteikti daug verslo galimybių daugeliui MVĮ;

o

o o

89. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, taip pat valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0265

Mokesčių vengimas ir mokesčių slėpimas kaip besivystančių šalių problemos**2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl mokesčių vengimo ir slėpimo – su valdymu, socialine apsauga ir vystymusi besivystančiose šalyse susijusių problemų (2015/2058(INI))**

(2017/C 265/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Monterėjaus deklaraciją (2002 m.), Dohos konferenciją vystymosi finansavimo klausimais (2008 m.), Paryžiaus deklaraciją (2005 m.) ir Akros pokyčių darbotvarkę (2008 m.),
- atsižvelgdamas į JT Generalinės Asamblėjos rezolucijas Nr. 68/204 ir Nr. 68/279 dėl Trečiosios tarptautinės vystymosi finansavimo konferencijos, kuri vyks 2015 m. liepos 13–16 d. Adis Abeboje (Etiopija),
- atsižvelgdamas į JT Tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje ekspertų komiteto darbą ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į JT pavyzdinę išsivysčiusių ir besivystančių šalių dvigubo apmokestinimo vengimo sutartį ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/60/EB dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. balandžio 21 d. Komisijos komunikatą „Mokesčiai ir vystymasis. Bendradarbiavimas su besivystančiomis šalimis skatinant gerą mokesčių srities valdymą“ (COM(2010)0163),
- atsižvelgdamas į 2015 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Visuotinė skurdo panaikinimo ir darnaus vystymosi po 2015 m. partnerystė“ (COM(2015)0044),
- atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 18 d. Komisijos komunikatą dėl mokesčių skaidrumo kaip kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu priemonės (COM(2015)0136),
- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 21 d. rezoliuciją dėl kovos su mokestiniu sukčiavimu, mokesčių slėpimu ir mokesčių rojais ⁽⁴⁾;
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 8 d. rezoliuciją „Mokesčiai ir vystymasis. Bendradarbiavimas su besivystančiomis šalimis skatinant gerą mokesčių srities valdymą“ ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. vasario 10 d. rezoliuciją dėl gero valdymo mokesčių srityje skatinimo ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. spalio 8 d. rezoliuciją „Korupcija viešajame ir privačiajame sektoriuose: poveikis žmogaus teisėms trečiojoje šalyje“ ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. rezoliuciją dėl vystymosi skatinimo vykdant atsakingą verslo veiklą gavybos pramonės vaidmens besivystančiose šalyse atžvilgiu ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl ES ir visuotinės vystymosi programos po 2015 m. ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ <http://www.un.org/esa/ffd/tax/>

⁽²⁾ <http://www.un.org/esa/ffd/tax/unmodel.htm>

⁽³⁾ OL L 309, 2005 11 25, p. 15.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0205.

⁽⁵⁾ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 37.

⁽⁶⁾ OL C 341 E, 2010 12 16, p. 29.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0394.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0163.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2014)0059.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl ES 2013 m. politikos suderinamumo vystymosi labai ataskaitos ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į SESV 208 straipsnį, kuriame nurodoma, kad skurdo panaikinimas – tai pagrindinis ES vystymosi politikos tikslas, ir nustatomas politikos suderinamumo vystymosi labai principas,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto pranešimą ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonę (A8-0184/2015),
- A. kadangi neteisėti finansiniai srautai, t. y. visi neužregistruoti, privatūs, su neteisėtai gautu, perduotu ar panaudotu kapitalu susiję finansiniai srautai, paprastai yra siejami su mokesčių vengimu ir mokesčio sukčiavimo veikla, pvz., piktnaudžiavimu sandorių kainodara, pažeidžiant principą, kad mokesčiai turėtų būti mokami tuomet, kai yra gautas pelnas, ir kadangi visi pagrindiniai tarptautiniai dokumentai ir konferencijos vystymosi finansavimo srityje nustatė, kad mokesčių vengimas ir mokesčio sukčiavimo veikla labiausiai kliudo vystymosi tikslais telkti vidaus pajamas;
- B. kadangi, anot organizacijos „Global Financial Integrity“ pranešime pateiktų apskaičiavimų, suma, gauta sudėjus tiesiogines užsienio investicijas ir oficialią paramą vystymuisi (OPV) 2003–2012 m. yra šiek tiek mažesnė, nei neteisėtų finansinių srautų apimtis; kadangi neteisėti finansiniai srautai yra maždaug dešimt kartų didesni už besivystančių šalių gautos paramos, skirtos skurdui panaikinti ir gerovei bei tvariai plėtrai užtikrinti, suma, o tokiu būdu per metus iš besivystančių šalių neteisėtai nuteka kapitalo, kuris sudaro apie 1 trilijoną JAV dolerių;
- C. kadangi daugelio besivystančių šalių vystymosi strategijose, ypač mažiausiai išsivysčiusių šalių, numatyta, kad valstybės pajamas turi sudaryti iš gavybos pramonės šakų gaunamos lėšos, tačiau gavybos pramonės potencialas padidinti valstybės biudžetą apskritai nepakankamai išnaudojamas dėl netinkamų apmokestinimo taisyklių arba sunkumų jas vykdančioms, kadangi sudarant susitarimus tarp besivystančių šalių vyriausybių ir gavybos įmonių paprastai laikomasi *ad hoc* požiūrio, nesilaikoma aiškių taisyklių ir skaidrumo;
- D. kadangi dėl didelės neformaliojo sektoriaus apimties besivystančių šalių ekonomikose beveik neįmanoma užsitikrinti plačios pajamų apmokestinimo bazės, ir kadangi šalyse, kur didelė gyventojų dalis gyvena skurdo sąlygomis, nemaža BVP dalis nėra apmokestinama;
- E. kadangi taikant sąžiningą, subalansuotą, veiksmingą ir skaidrią apmokestinimo tvarką, vyriausybės yra aprūpinamos nepaprastai svarbiomis lėšomis, skirtomis užtikrinti piliečių teises į tokias pagrindines viešąsias paslaugas kaip visiems prieinama sveikatos priežiūra ir švietimas, ir kadangi veiksminga finansų perskirstymo politika prisidedama mažinant didėjančios nelygybės padarinius tiems, kuriems labiausiai reikia pagalbos;
- F. kadangi, Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos (UNCTAD) duomenimis, apie 30 proc. nuo tarpvalstybinių įmonių investicijų srautų apimties prieš patenkant į jų paskirties šalį gamybos priemonių forma buvo nukreipiama per tranzito šalis;
- G. kadangi pelno mokesčio pajamos sudaro didelę besivystančių šalių nacionalinių pajamų dalį, dėl to joms labai didelį poveikį daro pelno mokesčio vengimas, o pastaraisiais metais besivystančios šalys nuosekliai mažino pelno mokesčių lygius;
- H. kadangi mokesčių rojai ir slaptumo principo besilaikančios jurisdikcijos, kur leidžiama neskelbti finansinių duomenų, kartu su nuliniiais mokesčių tarifais, kuriais pritraukiami kapitalo srautai ir pajamos, kurie būtų apmokestinami kitose šalyse, sukuria nesveiką konkurenciją mokesčių srityje, kenkia mokesčių sistemos teisingumui ir iškreipia prekybą ir investicijas, tai daro poveikį ypač besivystančioms šalims, kurios kasmet praranda apie 189 mlrd. JAV dolerių mokesčių pajamų;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0251.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- I. kadangi mokesčiai gali būti patikimas ir tvarus pajamų šaltinis besivystančiose šalyse, kuris pasižymi stabilumu ir dėl to yra pranašesnis palyginti su įprastais finansavimo mechanizmais, pvz., lengvatinėmis paskolomis, bet tik su sąlyga, kad taikoma sąžininga, subalansuota, veiksminga ir skaidri apmokestinimo tvarka, sukurta veiksminga ir efektyvi mokesčių administravimo politika, užtikrinanti mokesčių prievolių vykdymą, ir užtikrinamas skaidrus ir atsakingas valstybės pajamų naudojimas;
- J. kadangi potenciali veiksmingos ir skaidrios apmokestinimo tvarkos ir fiskalinės politikos nauda – tai ne tik turimų išteklių, skirtų plėtrai skatinti, padidėjimas; tai taip pat turi teigiamą šalutinį poveikį geram valdymui ir valstybės kūrimui, stiprinant demokratines institucijas, teisės viršenybę, vyriausybės ir piliečių socialinį susitarimą, kad būtų sukurtas abipusis mokesčių, visuomenės ir socialinių paslaugų ryšys, ir būtų stengiamasi skatinti stabilų vyriausybės biudžetą, tokiu būdu skatinant ilgalaikę nepriklausomybę nuo užsienio paramos ir sudarant sąlygas besivystančioms šalims reaguoti ir teikti atsakymus už nacionalinius tikslus bei priimti atsakomybę už savo politinius sprendimus;
- K. kadangi poreikis didinti vidaus pajamas labai padidėjo dėl ekonominės ir finansų krizės;
- L. kadangi besivystančių šalių ištekliai, sukaupti pasitelkiant vidaus pajamas, vis didėjo ir buvo pasiekta svarbi pažanga su tarptautinių paramos teikėjų pagalba;
- M. kadangi besivystančios šalys, rinkdamos mokesčines pajamas, susiduria su dideliais politiniais, administraciniais ir techniniais sunkumais dėl nepakankamų žmogiškųjų ir finansinių išteklių mokesčiams surinkti, menkų administracinių pajėgumų, skirtų išspręsti mokesčių tarptautinėms bendrovėms nustatymo sudėtingumo klausimą, mokesčių rinkimo infrastruktūros stygiaus, aukštos kvalifikacijos darbuotojų nutekėjimo iš mokesčių administravimo įstaigų, korupcijos, politinės sistemos teisėtumo trūkumo, nepakankamo tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje, netolygaus pajamų paskirstymo ir prasto mokesčių valdymo;
- N. kadangi dabartinio pasaulio prekybos liberalizavimo kontekste per pastaruosius dešimtmečius buvo palaipsniui naikinamos kliūtys prekybai ir padidėjo tarpvalstybinės prekybos prekėmis apimtis, tačiau besivystančios šalys, kurios labai priklauso nuo prekybos mokesčių, taip pat patiria sunkumų kompensuojamos sumažėjusios prekybos mokesčius ir pereidamos prie kitų vietos išteklių tipų, ypač subalansuoto mokesčių rinkinio;
- O. kadangi pastaraisiais metais padidėjo išsivysčiusių ir besivystančių šalių sudarytų mokesčių sutarčių, kurie buvo panaudoti mažinant tarpvalstybinių finansinių sandorių apmokestinimą, iki minimumo sumažinant besivystančių šalių vidaus išteklių sutelkimo pajėgumus ir sudarant galimus kanalus, pagal kuriuos tarptautinės bendrovės gali išvengti apmokestinimo; kadangi Nyderlandų valdžios institucijų neseniai atliktame tyrime padaroma išvada, kad Nyderlandų apmokestinimo tvarka sudarė sąlygas išskaičiuojamojo mokesčio vengimui, dėl to besivystančios šalys negavo pajamų iš dividendų ir palūkanų apmokestinimo mokesčiu prie pajamų šaltinio, kurių suma siekia 150–550 mln. eurų per metus⁽¹⁾;
- P. kadangi besivystančios šalys, kurioms būdingos siauros mokesčių bazės, surenka palyginti daug mažiau pajamų nei išsivysčiusios ekonomikos šalys (mokesčių ir BVP santykis siekia nuo 10 % iki 20 %, o EBPO priklausančių šalių ekonomikose tai sudaro 30–40 %); kadangi yra daug galimybių padidinti mokesčių bazę ir mokesčių įplaukas, kad vyriausybė turėtų išteklių savo esminėms funkcijoms vykdyti;
- Q. kadangi besivystančios šalys mėgino pritraukti investicijas, visų pirma siūlydamos skirtingas mokesčių lengvatas ir išimtis, kurios nėra skaidrios ir nebuvo grindžiamos tinkama sąnaudų ir naudos analize, dažnai joms nepavyksta pritraukti realių ir tvirtų investicijų, dėl to besivystančių šalių ekonomikos konkuruoja, siekdamas pasiūlyti palankiausią mokesčių režimą, tai nulemia nepatenkinamus rezultatus kalbant apie veiksmingas ir efektyvias apmokestinamo tvarkas ir žalingą konkurenciją mokesčių srityje;

⁽¹⁾ „Vertinimo aspektai vystymosi finansavimo srityje. Nyderlandų pelno mokesčio politikos poveikio besivystančioms šalims tyrimas.“ Nyderlandų Užsienio reikalų ministerijos Politikos sričių ir veiklos vertinimo departamento užsakytas tyrimas, 2013 m. lapkričio mėn.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- R. kadangi valstybės narės jau įsipareigojo skirti 0,7 proc. jų BNP oficialiai paramai vystymuisi (OPV), ir kadangi paramos, skiriamos vidaus išteklių sutelkimui remti, apimtis vis dar maža – 2011 m. ji nesiekė net 1 proc. visos OPV, o 2012 m. pagal apskaičiavimus tik 0,1 proc. (118,4 mln. JAV dolerių) buvo skirta pajėgumams didinti mokesčių srityje;
- S. kadangi daug besivystančių šalių negali pasiekti net minimalaus mokesčių lygio, kuris yra būtinas pagrindinėms jų funkcijoms, viešosioms paslaugoms ir jų skurdo mažinimo pastangoms finansuoti;
- T. kadangi Europos investicijų bankas (EIB), Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB) ir valstybių narių vystymosi finansų įstaigos remia privačias įmones besivystančiose šalyse, tiesiogiai suteikdamos paskolas, arba per savo finansinius tarpininkus, pvz., komercinius bankus ir privataus kapitalo fondus, kurie savo ruožtu perskolina įmonėms arba į jas investuoja;
- U. kadangi besivystančios šalys yra turėtų būti geriau atstovaujamos tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje struktūrose ir procedūrose, kad jos galėtų vienodomis teisėmis dalyvauti formuojant ir pertvarkant pasaulinę mokesčių politiką;
- V. kadangi Tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje ekspertų komitetas – tai papildomas Ekonominės ir Socialinės tarybos organas, kuris skiria ypatingą dėmesį besivystančioms šalims ir pereinamosios ekonomikos šalims;
- W. kadangi surinkus pakankamas apimties valstybės finansus būtų galima ryžtingai skatinti teisingesnę visuomenę, kurioje nėra vietos vyrų ir moterų diskriminacijai ir kurioje ypatingas dėmesys skiriamas vaikams ir kitoms pažeidžiamoms gyventojų grupėms;
- ragina Komisiją nedelsiant pasiūlyti plataus užmojo veiksmų planą komunikato forma, siekiant paremti besivystančias šalis kovojant su mokesčių vengimu ir padėti joms sukurti sąžiningą, subalansuotą, veiksmingą ir skaidrią apmokestinimo tvarką, atsižvelgiant į EBPO paramos vystymuisi komiteto darbą, atliktą prieš prasidedant Vystymosi finansavimo konferencijai, kuri įvyks 2015 m. liepos 13–16 d. Adis Abeboje (Etiopija), ir tarptautinių mokesčių sutarčių poveikį besivystančioms šalims;
  - atkakliai tvirtina, kad veiksmingas vidaus išteklių telkimas ir mokesčių sistemų stiprinimas bus nepakeičiamas veiksnys įgyvendinant Tūkstantmečio vystymosi tikslus (TVT) pakeisiančią laikotarpio po 2015 m. programą – perspektyvią strategiją, skirtą ilgainiui panaikinti priklausomybę nuo užsienio pagalbos, ir kad veiksminga ir sąžininga apmokestinimo tvarka labai svarbi norint panaikinti skurdą, nelygybę, kurti gerą valdymą ir stiprinti valstybę; primena, kad tam tikra tarptautinė ekonominė veikla padarė poveikį šalių galimybėms rinkti vidaus vyriausybės pajamas ir pasirinkti apmokestinimo struktūrą, tuo tarpu didesnis kapitalo mobilumas, kartu su mokesčių rojais, labai pakeitė apmokestinimo sąlygas; taip pat reiškia susirūpinimą dėl korupcijos lygio ir neskaidraus viešojo administravimo, nes jie kliudo mokesčines pajamas investuoti į valstybės kūrimą, viešąsias paslaugas ar viešąją infrastruktūrą;
  - pažymi, kad mokesčių ištekliai vis dar sudaro nedidelę BVP dalį daugelyje besivystančių šalių, dėl to jos ypatingai pažeidžiamos individualių mokesčių mokėtojų ir bendrovių mokesčių vengimo ir mokesčių sukčiavimo veiklos atveju; pabrėžia, kad dėl mokesčių vengimo ir slėpimo besivystančios šalys patiria didelių finansinių nuostolių, tai skatina korupciją ir kenkia ES vystymosi politikai, ir kad tinkamų šiai praktikai užkirsti skirtų priemonių vykdymas nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu mastu turėtų būti vienas svarbiausių ES ir jos valstybių narių prioritetų, atsižvelgiant į besivystančių šalių poreikius ir sunkumus, su kuriais jos susiduria, rinkdamos mokesčines pajamas; mano, kad ES turėtų atlikti vadovaujamąjį vaidmenį, skatindama pastangas tarptautiniu mastu kovojant su mokesčių rojais, mokesčių sukčiavimu ir vengimu, rodydama pavyzdį, ir kad ji turėtų bendradarbiauti su besivystančiomis šalimis, imtis veiksmų prieš tam tikrų tarptautinių bendrovių taikomas agresyvias mokesčių vengimo praktikas, taip pat ieškoti būdų padėti joms nepasiduoti spaudimui konkuruoti mokesčių srityje;

Kovos su mokesčių vengimu ir slėpimu besivystančiose šalyse veiksmų planas

- ragina Komisiją imtis konkrečių ir veiksmingų priemonių, siekiant paremti besivystančias šalis ir regionines mokesčių administravimo sistemas, pvz., Afrikos mokesčių administracijos forumą ir Amerikos mokesčių administracijų centrą, kovojant su mokesčių vengimu, kuriant sąžiningą, subalansuotą, veiksmingą ir skaidrią mokesčių politiką, skatinant administracines reformas ir siekiant padidinti besivystančių šalių nacionalinėms mokesčių administravimo įstaigoms

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

skiriamos finansinės ir techninės pagalbos dalį bendroje pagalbos vystymuisi sumoje; mano, kad reikėtų teikti šią paramą siekiant stiprinti teismines institucijas ir su korupcija kovojančias įstaigas šiose šalyse; ragina apibendrinti valstybių narių ir paramą gaunančių šalių žinias viešojo sektoriaus srityje, siekiant stiprinti bendradarbiavimo veiklą, tuo tarpu užtikrinant, kad visų pirma paramą gaunančios šalys gautų konkrečių rezultatų; pritaria seminarų, mokymo sesijų, ekspertų misijų, mokomųjų vizitų ir konsultacijų rengimui;

5. ragina Komisiją gerą valdymą mokesčių ir sąžiningo, subalansuoto, veiksmingo ir skaidraus mokesčių rinkimo klausimą įtraukti į vieną pirmųjų dialogo politikos sričių tema (politikos, plėtros ir prekybos srityje) darbotvarkės ir visų vystomojo bendradarbiavimo susitarimų su šalimis partnerėmis punktų, skatinant jų atsakomybę ir atskaitomybę viduje, kuriant aplinką, kurioje nacionaliniai parlamentai galėtų prasmingai prisidėti formuojant valstybės biudžetą ir prižiūrint jo vykdymą, įskaitant vidaus pajamas ir mokesčių klausimus, ir remti pilietinės visuomenės vaidmenį užtikrinant visuomeninę mokesčių valdymo kontrolę, mokestinio sukčiavimo atvejų stebėseną, be kita ko, kuriant veiksmingus informatorių ir žurnalistų naudojamų informacijos šaltinių apsaugos mechanizmus;

6. primygtinai ragina, kad informacija apie tikrąją bendrovių, korporacijų ir kitų institucijų nuosavybę būtų paskelbta viešai atviru duomenų formatu siekiant užkirsti kelią naudojimuisi anonimiškais fiktyviomis įmonėmis ir panašiomis teisinėmis struktūromis pinigų plovimo tikslais, neteisėtai veiklai arba teroristiniams veiksams finansuoti arba korumpuotų asmenų ir nusikaltėlių tapatybei paslėpti, ir paslėpti pavogtas valstybės lėšas arba pelną, gautą iš neteisėtos prekybos ir neteisėto mokesčių vengimo; be to, mano, kad visos šalys turėtų bent patvirtinti ir visapusiškai įgyvendinti Finansinių veiksmų darbo grupės rekomendacijas dėl kovos su pinigų plovimu;

7. ragina ES ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų paisoma principo, kuriuo vadovaujantis biržoje kotiruojamos arba nekotiruojamos tarptautinės bendrovės iš visų šalių ir sektorių, ypač tos, kurios užsiima gamtinių išteklių gavyba, patvirtintų ataskaitų pagal atskiras šalis modelį kaip standartą, reikalaujant dėl kiekvienos šalies skelbiamose metinėse ataskaitose nurodyti kiekvienoje teritorijoje, kurioje jos veikia, visų įsisteigusių patronuojamųjų bendrovių pavadinimus, atitinkamai jų finansinės veiklos rezultatus, atitinkamą informaciją apie mokesčius, turtą ir darbuotojų skaičių ir užtikrinti, kad ši informacija būtų viešai prieinama, tuo tarpu siekiant mažinti administracinę naštą netaikyti šių taisyklių labai mažoms įmonėms; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, siekiant atitinkamai iš dalies pakeisti Apskaitos direktyvą; primena, kad viešas skaidrumas yra itin svarbus žingsnis siekiant sutvarkyti dabartinę mokesčių sistemą ir užtikrinti visuomenės pasitikėjimą; ragina EBPO rekomenduoti, kad visos tarptautinės bendrovės viešai paskelbtų jos siūlomą ataskaitų pagal atskiras šalis modelį, siekiant užtikrinti, kad visos mokesčių institucijos visose šalyse turėtų galimybę gauti išsamią informaciją, tai leistų joms įvertinti sandorių kainodaros riziką ir nuspręsti, kaip veiksmingiausiai panaudoti audito išteklius; pabrėžia, kad taikant užsienio investuotojams mokesčių lengvatas ir išimtis pagal dvišalius apmokestinimo susitarimus, tarptautinėms bendrovėms suteikiamas nesąžiningas konkurencinis pranašumas palyginti su vidaus įmonėmis, ypač MVĮ;

8. ragina peržiūrėti apmokestinimo sąlygas ir taisykles, kurios šiuo metu taikomos gavybos pramonei; ragina ES didinti paramą besivystančioms šalims, siekiant paremti tinkamą gamtinių išteklių gavybos apmokestinimo tvarką, stiprinti priimančiųjų šalių vyriausybės derybines pozicijas, kad jie galėtų gauti didžiausią naudą iš savo gamtinių išteklių bazės, ir skatinti jų ekonomikos įvairinimą; pritaria Gavybos pramonės skaidrumo iniciatyvai ir tam, kad ji būtų išplėsta įmonėms-gamintojoms ir biržoje prekiaujančioms įmonėms;

9. pritaria automatinio keitimosi informacija mechanizmo, vienos iš svarbiausių pasaulinio skaidrumo didinimo ir bendradarbiavimo stiprinimo kovojant su mokesčių vengimu ir slėpimu, priemonių patvirtinimui; tačiau pripažįsta, kad reikia nuolat teikti finansinę paramą bei technines žinias ir skirti pakankamai laiko tam, jog besivystančios šalys galėtų sustiprinti būtinus informacijos siuntimo ir tvarkymo pajėgumus; taigi pabrėžia, kad svarbu užtikrinti, kad EBPO visuotinis automatinis finansinių sąskaitų informacijos mokesčių klausimais mainų standartas numatytų pereinamąjį laikotarpį besivystančioms šalims, pripažįstant, kad abipusiškas šio standarto taikymas toms šalims, kurios neturi išteklių ir pajėgumų būtinai reikiamos informacijos rinkimo, tvarkymo ir persiuntimo infrastruktūrai sukurti, reikėtų, kad jos faktiškai neįtraukiamos; be to, mano, kad reikėtų numatyti bendrą konfidencialumo standartą;

10. ragina iki 2015 m. pabaigos nustatyti mokesčių rojaus apibrėžtį, sankcijas ekonominės veiklos vykdytojams, kurie jais naudojasi, ir juodąjį sąrašą šalių, įskaitant ES, kurios nekovoja su mokesčių vengimu arba jį laiko priimtiniu; ragina ES paremti tų besivystančių šalių, kurios veikia kaip mokesčių rojai, ekonomikos perorientavimą; prašo valstybes nares, turinčias priklausinių ir teritorijų, kurie nėra Sąjungos dalis, bendradarbiauti su šių teritorijų valdžios institucijomis siekiant priimti mokesčių skaidrumo principus ir užtikrinti, kad jie nebūtų mokesčių rojais;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

11. ragina Europos Sąjungą ir valstybes nares užtikrinti, kad derybose dėl susitarimų mokesčių ir investicijų srityje su besivystančiomis šalimis, pajamos arba pelnas iš tarpvalstybinės veiklos būtų apmokestinami kilmės šalyje, kur vertė kuriama arba gaunama; šiomis aplinkybėmis pabrėžia, kad JT pavyzdinė mokesčių konvencija užtikrina teisingą apmokestinimo teisių paskirstymą tarp kilmės ir gyvenamosios vietos šalių; pabrėžia, kad vedant derybas dėl mokesčių sutarčių Europos Sąjunga ir jos valstybės narės turėtų laikytis politikos nuoseklumo principo vystymosi srityje, kaip nurodyta SESV 208 straipsnyje;

12. ragina Komisiją ir visas valstybes nares, kad šios sektų kai kurių valstybių narių pavyzdžiu ir atliktų Europos mokesčių politikos poveikio besivystančioms šalims įvertinimą ir dalytųsi pažangiaja patirtimi, siekiant pagerinti politikos suderinamumą vystymosi labui ir pagerinti šiuo metu taikomą praktiką bei geriau atsižvelgti į galimą neigiamą šalutinį poveikį besivystančioms šalims ir ypatingus šių šalių poreikius; šiomis aplinkybėmis teigiamai vertina persvarstytą Komisijos veiksmų planą dėl kovos su mokesčiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu, kuris turi būti pristatytas 2015 m., ir ragina valstybes nares nedelsiant susitarti dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės;

13. tvirtai remia įvairias dabartines tarptautines iniciatyvas, kuriomis siekiama pertvarkyti pasaulinę sistemą, įskaitant EBPO mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo (BEPS) iniciatyvas, kurių dėmesio centre – aktyvesnis besivystančių šalių dalyvavimas tarptautinio bendradarbiavimo mokesčių srityje struktūrose ir procesuose; ragina ES ir valstybes nares užtikrinti, kad JT mokesčių komitetas būtų pertvarkytas į tikrą tarpvyriausybę įstaigą, turinčią geresnę įrangą ir atitinkamai papildomų išteklių JT Ekonominės ir Socialinės tarybos struktūroje, užtikrinant, kad visos šalys galėtų vienodomis teisėmis dalyvauti formuojant ir pertvarkant pasaulinę mokesčių politiką; pabrėžia, kad sankcijų taikymą reikėtų svarstyti nebendradarbiaujančioms jurisdikcijoms ir finansų institucijoms, veikiančioms mokesčių rojuje;

14. pabrėžia, kad turint pakankamos apimties valstybės finansus būtų galima prisidėti prie lyčių nelygybės problemos sprendimo ir suteikti lėšas siekiant geriau paremti vaikus ir pažeidžiamas visuomenės grupes, ir pripažįsta, kad mokesčių vengimas daro poveikį individualių asmenų gerovei, tuo tarpu jis labai kenkia nedidelės pajamas turintiems namų ūkiams, daugelyje iš jų neproporcingai didelę dalį sudaro moterys;

15. susirūpinęs pažymi, kad daugelis besivystančių šalių derybose su tam tikrais tiesioginiais užsienio investuotojais atsiduria labai silpnoje pozicijoje; laikosi nuomonės, jog reikėtų reikalauti, kad įmonės prisiimtų aiškiai apibrėžtus įsipareigojimus, kad jų investicijos turėtų teigiamą šalutinį poveikį vietos bendruomenei ir (arba) priimančiosios šalies socialinei ir ekonominei raidai; ragina Komisiją ir Tarybą bei šalių partnerių vyriausybes užtikrinti, kad mokesčių lengvatos nebūtų papildomos mokesčių vengimo alternatyvos; pabrėžia, kad paskatos turėtų būti skaidresnės ir idealiu atveju pritaikytos tam, kad būtų skatinamos investicijos į tvarų vystymąsi;

16. ragina EIB, ERPB ir valstybių narių vystymosi finansų įstaigas stebėti ir užtikrinti, kad paramą gaunančios bendrovės ir kiti juridiniai vienetai, nedalyvautų mokesčių vengimo ir slėpimo veikloje, naudodamiesi lengvatinių mokesčių centruose ir mokesčių rojuje įsteigtais finansų tarpininkais, arba skatindami neteisėtus kapitalo srautus, ir didinti jų politikos skaidrumą, pvz., viešai skelbiant visas ataskaitas ir tyrimų rezultatus; ragina EIB taikyti išsamius patikrinimus, kuriais reikalaujama teikti metines ataskaitas pagal šalis, sekti tikrus savininkus ir kontroliuoti sandorių kainodara, siekiant užtikrinti investicijų skaidrumą ir užkirsti kelią mokesčių vengimui ir mokesčių slėpimui;

o

o o

17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0266

Išteklių naudojimo efektyvumas: žiedinės ekonomikos kūrimas**2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „Efektyvus išteklių naudojimas. Žiedinės ekonomikos kūrimas“ (2014/2208(INI))**

(2017/C 265/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Žiedinės ekonomikos kūrimas. Europos be atliekų programa“ (COM(2014)0398),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Efektyvus išteklių naudojimo galimybės pastatų sektoriuje“ (COM(2014)0445),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Žalioji MVĮ veiksmų planas. Kaip padėti aplinkosaugos iššūkius paversti verslo galimybėmis“ (COM(2014)0440),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategija“ (COM(2015)0080),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Žaliųjų produktų bendrosios rinkos kūrimas. Informacijos apie produktų ir organizacijų aplinkosauginį veiksmingumą kokybės gerinimas“ (COM(2013)0196),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Inovacijos vardan tvaraus augimo. Bioekonomika Europai“ (COM(2012)0060),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Efektyvus išteklių naudojimo Europos planas“ (COM(2011)0571),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“ (COM(2011)0021),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. gruodžio 12 d. rezoliuciją „Ekologinės inovacijos: kurti darbo vietas ir skatinti augimą įgyvendinant aplinkos politiką“⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 14 d. rezoliuciją dėl Europos plastiko atliekų aplinkoje strategijos⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gegužės 24 d. rezoliuciją dėl efektyviai išteklius naudojančios Europos⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl veiksmingos Europos žaliavų strategijos⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 7-ąją aplinkosaugos veiksmų programą,
- atsižvelgdamas į ES darnaus vystymosi strategiją (2006 m.) ir į jos 2009 m. peržiūrą,
- atsižvelgdamas į Aplinkos tarybos 2014 m. spalio 28 d. išvada „Europos semestro ir strategijos „Europa 2020“ žalinimas. Laikotarpio vidurio peržiūra“,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0584.⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0016.⁽³⁾ OL C 264 E, 2013 9 13, p. 59.⁽⁴⁾ OL C 51 E, 2013 2 22, p. 21.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos aplinkos agentūros 2015 m. Europos aplinkos būklės ir perspektyvų apibendrinamąją ataskaitą,
  - atsižvelgdamas į Biologinės įvairovės konvenciją,
  - atsižvelgdamas į tvarios finansų sistemos kūrimo tyrimą, atliktą pagal Jungtinių Tautų aplinkos programą (angl. UNEP),
  - atsižvelgdamas į UNEP tarptautinės išteklių darbo grupės išvadas dėl antropogeninės kilmės metalo srautų ir ciklų keliamų grėsmių ir iššūkių aplinkai (2013 m.),
  - atsižvelgdamas į UNEP tarptautinės išteklių darbo grupės išvadas dėl gamtinių išteklių naudojimo ir poveikio aplinkai atsiejimo nuo ekonomikos augimo (2011 m.),
  - atsižvelgdamas į peticiją „Sustabdykite maisto švaistymą Europoje!“;
  - atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 10 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į Regionų komiteto 2015 m. vasario 12 d. nuomonę ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą ir Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomones (A8-0215/2015),
- A. kadangi netausūs išteklių naudojimas yra pagrindinė įvairių grėsmių aplinkai, pvz., klimato kaitos, dykumėjimo, miškų naikavimo, biologinės įvairovės praradimo ir ekosistemų funkcijų silpnėjimo, priežastis; kadangi vykdant pasaulinę gamybą ir absorbuojant atliekas pasaulinės ekonomikos naudojamų išteklių kiekis atitinka 1,5 planetos išteklių kiekį ir kadangi manoma, kad iki 2030 m. šis skaičius pasieks dviejų planetų išteklių kiekį;
- B. kadangi Europos priklausomybė nuo importuotų išteklių didesnė nei bet kurio kito pasaulio regiono ir daugelis išteklių baigsis per santykinai trumpą laiką; kadangi Europos konkurencingumas gali būti smarkiai padidintas tuomet, jei naudodama išteklius ekonomika kurs didesnę pridėtinę vertę ir jei bus skatinamas tvarus žaliavų tiekimas iš Europos šaltinių; kadangi, be to, norint prisidėti prie žaliavų tiekimo saugumo užtikrinimo, reikėtų labiau plėtoti pramonės, atliekų tvarkymo sektoriaus ir mokslinių tyrimų atstovų partnerystes naujovių srityje, kad būtų padidintos pagrindinių žaliavų perdirbimo galimybės;
- C. kadangi perėjimas prie žiedinės ekonomikos daugiausia yra ekonominis klausimas, susijęs su tvaria prieiga prie žaliavų, Europos reindustrializacija ir tolesniu skaitmeninimu, naujų darbo vietų kūrimu ir iššūkiams klimato kaitos, energetikos nesaugumo ir ribotų išteklių klausimais; kadangi dėl to investicijos į žiedinę ekonomiką gali būti visiškai suderinamos su Komisijos darbo vietų, augimo ir konkurencingumo darbotvarkė ir jos gali būti naudingos visiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams;
- D. kadangi užtikrinant efektyvų išteklių naudojimą taip pat būtina nuoseklumo sumetimais atsižvelgti į bendresnes tvarumo problemas, įskaitant aplinkos, etinius, ekonominius ir socialinius aspektus;
- E. kadangi 7-osios aplinkosaugos veiksmų programos tikslai ir galutiniai prioritetiniai veiksmai yra privalomi;
- F. kadangi Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) aplinkos programoje nurodoma, kad savanoriškų strategijų aplinkosauginis efektyvumas dažnai yra abejotinas ir kad jų ekonominis veiksmingumas paprastai yra mažas ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

⁽²⁾ OL C 140, 2015 4 28, p. 37.

⁽³⁾ EBPO aplinkos programa „Savanoriškos aplinkos apsaugos politikos strategijos“ (angl. „Voluntary approaches to environmental policy“), 2003.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- G. kadangi pereinant prie žiedinės ekonomikos reikalingi sisteminiai pokyčiai, kurie turės poveikio visiems vertės grandinės dalyviams, ir didelės naujovės technologijų srityje, įmonėse ir visos visuomenės gyvenime;
- H. kadangi piliečiai, mažosios įmonės ir vietos valdžios institucijos atlieka ypatingą vaidmenį užtikrinant efektyvų išteklių naudojimą ir skatinant atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo;
- I. kadangi norint, kad žiedinė ekonomika tinkamai veiktų, reikalingos konkurencingos įmonės, ir kadangi pačios įmonės yra perėjimo prie žiedinės ekonomikos varomosios jėgos;
- J. kadangi svarbu, kad MVĮ būtų ES efektyvaus išteklių naudojimo strategijos pagrindas, nes jos sudaro 99 proc. ES įmonių ir jose dirba du trečdaliai darbo jėgos;
- K. kadangi plataus užmojo Europos žiedinės ekonomikos dokumentų rinkiniu sudaromos verslo galimybės, užtikrinama prieiga prie žaliavų, prailginamas jų našus naudojimas (taikant pakartotinį panaudojimą, pergamimą, perdirbimą arba naudojant kaip atsargines dalis), garantuojami aukštos kokybės perdirbimo procesai, kai jos atsiduria gyvavimo ciklo pabaigoje, ir visi antriniai produktai ir atliekos laikomi vertingais išteklių srautais vėlesniam naudojimui;
- L. kadangi tvarus ir atsakingas pirminių žaliavų tiekimas yra gyvybiškai svarbus, kad būtų užtikrintas efektyvus išteklių naudojimas ir pasiekti žiedinės ekonomikos tikslai;
- M. kadangi būtina plėtoti antrinių žaliavų rinkas norint pasiekti efektyvaus išteklių naudojimo tikslus ir kurti žiedinę ekonomiką;
- N. kadangi Parlamentas ne kartą ragino Komisiją nustatyti rodiklius ir tikslus efektyvaus išteklių naudojimo klausimu;
- O. kadangi kuriant žiedinę ekonomiką pagrindinis vaidmuo tenka toksiinių cheminių medžiagų šalinimui, kuriam šiuo metu esama saugesnių alternatyvų arba jos bus sukurtos laikantis galiojančių chemines medžiagas reglamentuojančių teisės aktų;
- P. kadangi iš Eurostato duomenų apie miesto atliekų tvarkymą 28 valstybių narių Europos Sąjungoje aiškiai matyti, kad ne visada yra vienodos sąlygos įgyvendinant atliekų politiką ir kad esamų teisės aktų įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas kelia didelių problemų;
- Q. kadangi vidutiniškai tik 40 proc. kietųjų atliekų panaudojama pakartotinai arba perdirbama, o visa kita vežama į švartynus arba deginama;
- R. kadangi gaminant ir naudojant žemės ūkio maisto produktus sunaudojama didelė dalis išteklių ir tai daro didelį poveikį aplinkai, visuomenės sveikatai, gyvūnų sveikatai ir gerovei; kadangi būtina rasti tvarius sprendimus siekiant bendromis priemonėmis išspręsti neefektyvaus maisto išteklių naudojimo problemą;
- S. kadangi aplinkai žalingo poveikio turinčių subsidijų, įskaitant tiesiogines ir netiesiogines subsidijas iškastiniam kurui, panaikinimas padėtų gerokai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kovoti su klimato kaita ir įdiegti žiedinę ekonomiką;
1. palankiai vertina Komisijos komunikatą „Žiedinės ekonomikos kūrimas. Europos be atliekų programa“ (COM(2014)0398); pritaria Komisijos pozicijai kurti ir atnaujinti žiedinę ekonomiką, sukurti politikos sistemą siekiant remti efektyvų išteklių naudojimą, nustatyti efektyvaus išteklių naudojimo tikslą, kaip nurodyta komunikate, ir nurodyti konkrečią politikos sistemą, siekiant padėti MVĮ paversti aplinkosaugos iššūkius tvaraus verslo galimybėmis aplinkosaugos požiūriu; pabrėžia, kad siekiant pereiti prie žiedinės ekonomikos reikalingos teisėkūros priemonės, ir ragina Komisiją iki 2015 m. pabaigos pateikti plataus užmojo pasiūlymą dėl žiedinės ekonomikos, kaip nurodyta Komisijos 2015 m. darbo programoje;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

2. pabrėžia, kad sprendžiant išteklių trūkumo problemą reikia mažinti išteklių gavybą ir naudojimą, o ekonomikos augimas turi būti visiškai atsietas nuo gamtinių išteklių naudojimo; tai būtų sisteminis pokytis ir siekiant šio tikslo reikėtų atgaline tvarka numatyti būtinus atlikti veiksmus, žvelgiant iš tvarumo perspektyvos 2050 m., ir nedelsiant imtis veiksmų;
3. pabrėžia, jog gamybos ir vartojimo sričių klausimai turi būti sprendžiami taip, kad būtų užtikrintas suderinamumas su bendresniais tvaraus vystymosi tikslais;
4. primena, kad, nepaisant jau atliktų patobulinimų efektyvaus išteklių naudojimo srityje, nuolatinis gamybos augimas nustelbė šiuos efektyvumo laimėjimus; išteklių gavyba toliau drastiškai auga pasauliniu lygmeniu, taigi būtina nedelsiant sumažinti bendrą išteklių gavybą ir naudojimą siekiant išvengti atkryčio; primygtinai ragina Komisiją siūlyti atitinkamas priemones;
5. primena, kad apskaičiuojant, kiek žaliavų suvartojama, turėtų būti atsižvelgiama į vandenį – ir kaip į gamybos procesuose naudojamą gamtinį išteklių, ir kaip į viešąją gėrybę, be to, jis turėtų būti naudojamas efektyviai;
6. pabrėžia, kad pagerinus išteklių naudojimą taikant geresnio dizaino reikalavimus, taip pat priėmus atliekų teisės aktus, kuriais užtikrinama aukštesnė pozicija atliekų hierarchijoje (ir tokiu būdu skatinama atliekų prevencija, pakartotinis naudojimas, paruošimas pakartotiniam naudojimui ir perdirbimas), ES verslo įmonės, valdžios institucijos ir vartotojai galėtų sutaupyti apie 600 mlrd. EUR grynujų lėšų arba 8 proc. metinės apyvartos; kartu bendras metinis išmetamas ŠESD kiekis sumažėtų 2–4 proc.; pabrėžia, kad 30 proc. padidinus išteklių našumą iki 2030 m. BVP galėtų padidėti beveik 1 proc. ir būtų sukurta 2 mln. papildomų tvarių darbo vietų⁽¹⁾; primena, kad efektyvus išteklių naudojimas yra 7-osios aplinkosaugos veiksmų programos prioritetinis tikslas; programoje pabrėžiama būtinybė skatinti ekologiškai tvarių produktų ir paslaugų gamybą ir su jais susijusius vartotojų poreikius, pasitelkiant politiką, kuria skatinamas šių produktų prieinamumas, įperkamumas, funkcionalumas ir patrauklumas;
7. yra įsitikinęs, kad siekiant gerinti išteklių naudojimo efektyvumą reikalingos teisinės ir ekonominės paskatos, išorės sąnaudų priskyrimas vidaus sąnaudoms ir tolesnis mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimas, taip pat socialiniai ir gyvenimo būdo pokyčiai; pažymi, kad būtinos tam tikros priemonės įvairiais politiniais lygmenimis atsižvelgiant į subsidiarumo principą;
8. mano, kad visapusiškai įgyvendinant žiedinę ekonomiką reikia įtraukti visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, regionus, miestus, vietos bendruomenes, MVĮ, NVO, pramonės atstovus, profesines sąjungas ir piliečius;
9. ragina Komisiją įtraukti vietos ir regionines valdžios institucijas į žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinio rengimo procesą;
10. pabrėžia, kad visuomenės informuotumas, piliečių suvokimas ir dalyvavimas nepaprastai svarbūs norint sėkmingai pereiti prie žiedinės ekonomikos; pažymi, kad reikiamas dėmesys ir ištekliai turėtų būti skiriami švietimui ir informavimui, siekiant skatinti tvarius vartojimo ir gamybos modelius, ir pabrėžia perėjimo prie išteklių naudojimo požiūriu efektyvios žiedinės ekonomikos naudą;
11. pažymi, kad siekiant pereiti prie žiedinės ekonomikos būtina kvalifikuota darbo jėga ir kad švietimo ir mokymo srityje būtų atsižvelgta į ekologiškų gebėjimų poreikį;
12. pabrėžia, kad ES jau pradėjo taikyti žiedinę ekonomiką labiau skatinančias ir jai palankesnes finansines priemones, pirmiausia programą „Horizontas 2020“ ir priemonę „Life+“, ir kad tinkamai naudojant šias priemones būtų galima padėti skatinti ekologines inovacijas ir pramonės ekologiją ES valstybėse narėse ir regionuose;
13. pabrėžia, kad teisinis tikrumas ir ilgalaikis nuspėjamumas yra raktas į Europos strateginių investicijų fondo potencialo panaudojimą žiedinei ekonomikai vystyti, kad siekiant kurti tvarią ekonomiką būtų galima tikslingai pritraukti investicijų;

⁽¹⁾ 2014 m. liepos 2 d. Komisijos komunikatas „Žiedinės ekonomikos kūrimas. Europos be atliekų programa“ (COM(2014)0398).

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

14. atkreipia dėmesį į tai, kad perėjimas prie tvarios ir žiedinės ekonomikos turėtų apimti plataus užmojo aplinkosaugos tikslus ir griežtus socialinius reikalavimus, įskaitant deramo darbo, tinkamų ir saugių darbo sąlygų skatinimą (t. y., užtikrinti, kad darbuotojai darbo vietoje nepatirtų pavojingų medžiagų poveikio);

15. pabrėžia, kad būtina nustatyti nuoseklesnę tvarios gamybos ir vartojimo teisinę sistemą, kuri apimtų visą gamybos ciklą pradedant tvaria žaliavos gavyba ir baigiant utilizavimu baigiantis gyvavimo ciklui;

Rodikliai ir tikslai

16. pabrėžia, kad iki 2050 m. ES išteklių naudojimas turi būti tausus ir kad to siekiant reikia, *inter alia*, visiškai sumažinti išteklių naudojimą iki tvaraus lygio, remiantis patikimais suvartojamų išteklių skaičiavimais visoje tiekimo grandinėje, griežtai taikyti atliekų hierarchiją, įgyvendinti pakopinio išteklių naudojimo principą, pirmiausia sprendžiant biomasės naudojimo klausimą, užtikrinti atsakingą ir tvarų išteklių išgavimą, sukurti uždarąjį neatsinaujinančiųjų išteklių naudojimo ciklą, didinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, atsižvelgiant į jų atsinaujinimo ribas, palapsniui atsisakyti nuodingųjų medžiagų, ypač kurių saugesnės alternatyvos jau yra arba bus sukurtos vadovaujantis šiuo metu galiojančiais teisės aktais dėl cheminių medžiagų, siekiant užtikrinti, kad būtų vystomi netoksiškų medžiagų ciklai ir gerinama ekosistemų paslaugų kokybė;

17. primena, kad Parlamentas dar 2012 m. ragino nustatyti aiškius, tvirtus ir apskaičiuojamus ekonominės veiklos rodiklius, pagal kuriuos būtų atsižvelgiama į klimato kaitą, biologinę įvairovę ir efektyvų išteklių naudojimą gyvavimo ciklo požiūriu, bei naudoti šiuos rodiklius kaip teisėkūros iniciatyvų ir konkrečių mažinimo tikslų pagrindą;

18. primygtinai ragina Komisiją iki 2015 m. pabaigos pasiūlyti vieną pagrindinį efektyvaus išteklių naudojimo, įskaitant ekosistemų funkcijas, rodiklį ir papildomų rodiklių rinkinį; atkreipia dėmesį į tai, kad šie suderinti rodikliai nuo 2018 m. turėtų būti teisiškai privalomi ir pagal juos ES, valstybių narių ir pramonės lygmenimis turėtų būti vertinamas išteklių naudojimas, įskaitant importą ir eksportą, atsižvelgiant į visą produktų ir paslaugų gyvavimo ciklą, ir jie turėtų būti pagrįsti išteklių naudojimo metodika ir pagal juos turėtų būti apskaičiuojamas žemės, vandens ir žaliavų naudojimas bei išmetamo anglies dioksido kiekis;

19. primygtinai ragina Komisiją iki 2015 m. pabaigos pasiūlyti tikslą iki 2030 m. 30 proc. palyginti su 2014 m. rodikliais padidinti išteklių naudojimo efektyvumą ES lygmeniu, taip pat nustatyti atskirus tikslus kiekvienai valstybei narei; pabrėžia, kad, prieš įgyvendinant efektyvaus išteklių naudojimo tikslus, jie turi būti pagrįsti rodikliais;

20. ragina Komisiją pasitelkiant tarptautines konvencijas skatinti taikyti efektyvaus išteklių naudojimo rodiklius, kad būtų įmanomas ekonomikų tarpusavio palyginamumas ir vienodų sąlygų užtikrinimas, ir remti dialogą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis;

21. pabrėžia, kad šie rodikliai turėtų būti įtraukti į Europos semestrą ir visus poveikio vertinimus;

Produktų politika ir ekologinis projektavimas

22. pabrėžia gerai apgalvotos produktų politikos, kurią įgyvendinant padidinamas numatomas produkto gyvavimo laikas, ilgaamžiškumas ir pakartotinio naudojimo bei perdirbimo galimybės, svarbą; atkreipia dėmesį į tai, kad gyvavimo ciklo metu produktui reikalingų išteklių kiekis, taip pat galimybė jį pataisyti, naudoti pakartotinai ir perdirbti iš esmės nustatoma jį projektuojant; ragina Komisiją įgyvendinant produktų politiką taikyti į gyvavimo ciklą orientuotą požiūrį, visų pirma nustatant suderintus produktų vertinimo poveikio aplinkai atžvilgiu metodus;

23. todėl ragina Komisiją pateikti plataus užmojo darbo programą ir visapusiškai ir su užmoju įgyvendinti ekologinio projektavimo reikalavimus, numatytus dabartinės Ekologinio projektavimo direktyvos naujose ir atnaujintose įgyvendinimo priemonėse, pradedant nuo neatidėliotino jau parengtų priemonių įgyvendinimo;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

24. primygtinai ragina Komisiją remiantis poveikio vertinimu iki 2016 m. pabaigos pasiūlyti persvarstyti ekologinio projektavimo teisės aktus ir kitus susijusius produktų politikos teisės aktus ir persvarstant įtraukti šiuos svarbius pakeitimus: išplėsti ekologinio projektavimo reikalavimų taikymo sritį siekiant apimti visas pagrindinių produktų linijas, o ne tik su energija susijusius produktus; į privalomuosius produktų projektavimo reikalavimus palaipsniui įtraukti visus svarbius efektyvaus išteklių naudojimo elementus; pradėti taikyti privalomą produkto pasą, parengtą remiantis minėtaisiais reikalavimais įgyvendinti savikontrolę ir trečiųjų šalių vykdomą auditą siekiant užtikrinti, kad produktai atitiktų nurodytus standartus; taip pat apibrėžti horizontaliuosius reikalavimus dėl, *inter alia*, ilgaamžiškumo, pataisomumo, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo;

25. ragina Komisiją remiantis sąnaudų ir naudos analize įvertinti galimybę nustatyti mažiausią perdirbtų medžiagų kiekį naujuose produktuose ateityje persvarstant Ekologinio projektavimo direktyvą;

26. ragina Komisiją parengti kovos su suplanuotu nusidėvėjimu priemones ir toliau rengti žiedinei ekonomikai skirtų produktų standartų rinkinį, kuris apimtų geresnių sąlygų atnaujinimui ir taisymui sudarymą ir efektyvų žaliavų, atsinaujančiųjų išteklių ar perdirbtų medžiagų naudojimą produktuose;

27. primena, kad prieinami standartizuoti ir moduliniai komponentai, planavimas, numatant išardymą, ilgalaikio vartojimo produktų projektavimas ir efektyvūs gamybos procesai sėkmingoje žiedinėje ekonomikoje vaidina svarbų vaidmenį; ragina Komisiją imtis reikiamų veiksmų siekiant užtikrinti, kad produktai būtų ilgaamžiai ir juos būtų paprasta atnaujinti, pakartotinai naudoti, pritaikyti, pataisyti, perdirbti ir išmontuoti norint išgauti naujų išteklių ir kad jų dalys, kuriose yra pavojingųjų medžiagų būtų aiškiai nurodytos produkto vadove, kad prieš perdirbant būtų lengviau tas dalis atskirti;

28. pažymi, kad itin svarbu didinti vartotojų informuotumą ir stiprinti jų aktyvų vaidmenį;

29. ragina Komisiją pasiūlyti pratęsti ilgalaikio vartojimo prekėms taikomų minimalių garantijų trukmę, kad būtų pailgintas numatomas produkto gyvavimo laikas, ir patikslinti, kad pagal Direktyvą 1999/44/EB vartojimo prekių pardavėjai turėtų per pirmuosius dvejus teisinės garantijos metus iširti defektus ir reikalauti iš vartotojų mokesčių, tik jei defektas atsirado dėl netinkamo naudojimo;

30. ragina Komisiją pasiūlyti tinkamas priemones dėl atsarginių dalių pateikimo, kad būtų užtikrinta galimybė pataisyti produktus per jų gyvavimo laiką;

31. ragina Komisiją, valstybes nares ir Europos cheminių medžiagų agentūrą (ECHA) skubiau imtis veiksmų siekiant labai didelį susirūpinimą keliančias medžiagas pakeisti kitomis ir apriboti medžiagas, kurios kelia nepriimtina riziką žmonių sveikatai ar aplinkai, taikant REACH reglamentą, ypač kaip būdą įvykdyti Septintojo aplinkos veikslių plano reikalavimą kurti netoksinių medžiagų ciklus, kad perdirbtos atliekos būtų naudojamos kaip svarbus ir patikimas Sąjungos žaliavų šaltinis; todėl ragina Komisiją nedelsiant nutraukti vienašališką moratoriumą dėl ECHA rekomendacijų dėl labai didelį susirūpinimą keliančių medžiagų įtraukimo į REACH XIV priedą įgyvendinimo ir verčiau skubiai tas medžiagas įtraukti; pabrėžia, kad pagal atliekų hierarchiją prevencijai teikiama pirmenybė perdirbimo atžvilgiu ir kad, atsižvelgiant į tai, perdirbimas neturėtų pateisinti nuolatinio pavojingų likučių turinčių medžiagų naudojimo;

32. ragina Komisiją ir valstybes nares skubiau imtis veiksmų siekiant pavojingąsias medžiagas pakeisti kitomis įgyvendinant Direktyvą 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo siekiant nustatyti netoksinių medžiagų ciklus;

33. ragina valstybes nares vykdyti veiksmingą rinkos priežiūrą siekiant užtikrinti, kad tiek Europos, tiek importuoti produktai atitiktų produktų politikos ir ekologinio projektavimo reikalavimus; ragina valstybes nares, siekiant užtikrinti šią veiksmingą rinkos priežiūrą, nedelsiant toliau vykdyti teisėkūros procedūrą dėl rinkos priežiūros reglamento peržiūros; pažymi, kad tolesnis delsimas pakenktų įmonių ir piliečių interesams;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

Siekiant įgyvendinti atliekų išvengimo strategiją

34. atkreipia dėmesį į Komisijos tyrimą, iš kurio matyti, kad nustačius naujus tikslus atliekų srityje būtų sukurta 180 000 darbo vietų, Europa taptų konkurencingesnė ir sumažėtų brangiai kainuojančių ribotų išteklių poreikis⁽¹⁾; apgailestauja dėl to, kad teisėkūros pasiūlymas atliekų srityje buvo atšauktas⁽²⁾, tačiau po Komisijos pirmininko pavaduotojo F. Timmermanso pranešimo per 2014 m. gruodžio plenarinę sesiją mato, kad yra galimybė, jog bus pateiktas dar platesnio užmojo žiedinės ekonomikos teisės aktų rinkinys;

35. ragina Komisiją iki 2015 m. pabaigos pateikti žadėtą pasiūlymą siekiant persvarstyti teisės aktus atliekų srityje apdairiai taikant atliekų tvarkymo hierarchiją ir įtraukti į ją punktus dėl:

- aiškių ir nedviprasmiškų apibrėžčių;
- atliekų prevencijos priemonių parengimo;
- privalomų komunalinių, komercinių ir pramoninių atliekų mažinimo tikslų, kuriuos reikia pasiekti iki 2025 m., nustatymo;
- aiškių minimalių didesnės gamintojų atsakomybės reikalavimų nustatymo, kad būtų galima užtikrinti didesnės gamintojų atsakomybės reikalavimų skaidrumą ir ekonominį veiksmingumą;
- principo „mokėk už tiek, kiek išmeti“ taikymo galutinėms atliekoms, jį derinant su privalomo atskiro popieriaus, metalo, plastiko ir stiklo surinkimo sistemomis siekiant užtikrinti, kad perdirbamos medžiagos būtų kokybiškos; privalomo atskiro biologinių atliekų surinkimo įvedimo iki 2020 m.;
- perdirbimo ir paruošimo pakartotiniam naudojimui tikslų padidinimo, kad būtų siekiama iki 2030 m. perdirbti bent 70 proc. kietųjų komunalinių atliekų ir 80 proc. pakuočių atliekų, taikant patikimą atskaitomybės metodą, kuris užtikrintų, kad išmestų atliekų (išmestų į sąvartyną arba sudegintų) nebūtų įmanoma registruoti kaip perdirbtų atliekų, taikant tokius pačius suderintus metodus visose valstybėse narėse ir remiantis išorės subjektų patikrintais statistiniais duomenimis; prievolės perdirbėjams teikti duomenis apie gautus į rūšiavimo įmonę patenkančius atliekų kiekius ir perdirbimo įmonėje perdirbtų atliekų kiekius;
- deginimo išgaunant energiją arba jos neišgaunant griežto apribojimo iki 2020 m. jį taikant tik neperdirbamoms ir biologiškai neskaidžioms atliekoms;
- privalomo laipsniško šalinimo sąvartynuose mažinimo, kuris būtų užtikrintas trim etapais (2020 m., 2025 m. ir 2030 m.) laikantis perdirbimo reikalavimų ir kurių užtikrinus būtų uždraustas bet koks šalinimas sąvartynuose, išskyrus tam tikras pavojingas atliekas ir galutines atliekas, kurių atžvilgiu šalinimas sąvartynuose yra aplinkosaugos požiūriu tinkamiausias būdas;
- valstybių narių skatinimo pradėti taikyti mokesčius už sąvartynuose šalinamas ir deginamas atliekas;

36. pabrėžia, kad Europos atliekų politikos tikslai ir pridėtinė vertė yra labai svarbūs ne tik teisinio tikrumo, nuspėjamumo ir vienodų sąlygų kūrimo bendrojoje rinkoje požiūriais, bet ir siekiant užtikrinti, kad būtų apsaugota ir gerinama visų ES piliečių gyvenamoji aplinka;

37. ragina Komisiją visoms ES valstybėms narėms nustatyti vienodus tikslus, kad visoje ES būtų užtikrintas vienodai aukštas aplinkos apsaugos lygis ir nebūtų kenkiama bendrajai rinkai;

38. ragina Komisiją užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir tinkamai įgyvendinami atliekų teisės aktai ir siekiama užsibrėžtų tikslų, ypač įskaitant atskiro surinkimo sistemų prievolę, ir kad valstybės narės didintų pastangas siekdamos esamų tikslų ir nustatytų priemones, padedančias joms parengti tinkamas sistemas, kad šie tikslai būtų pasiekti per numatytą laiką;

⁽¹⁾ 2014 m. liepos 2 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentas, kuriame pateikiama poveikio vertinimo, pridėto prie pasiūlymo dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiamos atliekų srities direktyvos santrauka (SWD(2014)0208).

⁽²⁾ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų, 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų, 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų, 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (COM(2014)0397).

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

39. pabrėžia, kad norint kuo geriau išnaudoti turimus atliekų tvarkymo pajėgumus ES, reikia geriau planuoti ir dalytis informacija siekiant išvengti perteklinių pajėgumų;
40. ragina Komisiją toliau nagrinėti galimybę pasiūlyti išplėstinės gavybos sąvartynuose reguliavimo sistemą, kad būtų galima iš esamų sąvartynų išgauti ten esančias antrines žaliavas, ir tirti galimybę sukurti atliekų perdirbimo pramonei skirtą aplinkosaugos leidimų sistemą;
41. ragina Komisiją užtikrinti daugiau skaidrumo ir geresnę kontrolę, kad atliekos nebūtų vežamos į šalis, kuriose taikomi žemesni nei ES aplinkos apsaugos ir socialiniai standartai;
42. ragina Komisiją kartu su valstybėmis narėmis dėti daugiau pastangų kovojant su nelegaliu atliekų po vartojimo eksportu;
43. ragina Komisiją Atliekų pagrindų direktyvoje nustatyti nacionalinių atliekų prevencijos programų minimalius reikalavimus ir parengti tikslų bei rodiklių rinkinį, kuriuo vadovaujantis būtų galima palyginti atskirų valstybių narių veiklos rezultatus;
44. ragina Komisiją spręsti konkrečias su atliekomis susijusias problemas ir imtis veiksmų, nurodytų Komisijos komunikate dėl žiedinės ekonomikos (COM(2014)0398); skatina valstybes nares ir Komisiją užtikrinti, kad būtų sutelktos ES lėšos siekiant integruoto atliekų tvarkymo tikslų, pvz., atskiro atliekų surinkimo ir perdirbimo infrastruktūros kūrimo;
45. ragina Komisiją pasiūlyti tikslą iki 2025 m. sumažinti į jūrą išmestų šiukšlių kiekį 50 proc. palyginti su 2014 m. kiekiu;
46. pabrėžia, kad būtina suformuluoti konkrečių svarbių metalų surinkimo ir perdirbimo tikslus atsižvelgiant į tai, kad jų atsargos vis labiau senka, ir siekiant sumažinti priklausomybę;
47. ragina Komisiją iki 2015 m. pabaigos pasiūlyti tikslus, priemones ir būdus, kad būtų galima veiksmingai spręsti maisto švaistymo problemą, taip pat nustatyti privalomus maisto atliekų mažinimo tikslus, kad gamybos, pardavimo ir (arba) platinimo, maitinimo ir (arba) apgyvendinimo paslaugų sektoriuose ir namų ūkiuose susidarančių maisto atliekų kiekis iki 2025 m. sumažėtų bent 30 proc.; ragina Komisiją skatinti valstybėse narėse kurti konvencijas, kuriose būtų siūloma, kad mažmeninės prekybos sektoriaus subjektai neparduotus produktus dalytų labdaros asociacijoms; ragina Komisiją, atliekant naujų susijusių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio vertinimą, įvertinti galimą jų poveikį maisto atliekoms;

Tvarūs pastatai

48. palankiai vertina Komisijos komunikatą „Efektyvus išteklių naudojimo galimybės pastatų sektoriuje“ (COM(2014)0445); mano, kad būtina statybos strategija, pagrįsta veiksmų planu ir jo ilgalaikiais tikslais;
49. ragina Komisiją pasiūlyti, jog pastatų sektoriuje būtų visiškai taikomi žiedinės ekonomikos principai, rodikliai ir reikalavimai, taip pat toliau plėtoti politikos sistemą efektyvus išteklių naudojimo pastatuose klausimais, o tai apima rodiklių, standartų ir metodų bei kokybės reikalavimų, susijusių su žemės naudojimu ir miestų planavimu, architektūra, statybos inžinerija, konstravimu, priežiūra, pritaikymu, energijos vartojimo efektyvumu, renovacija, pakartotiniu panaudojimu ir perdirbimu, rengimą; pabrėžia, kad tvariems pastatams nustatomi rodikliai taip pat turėtų apimti žaliają infrastruktūrą, pvz., žaliuosius stogus; pabrėžia, kad svarbu parengti visuotinę Europos pastatų viziją, nustatant aiškius, platus užmojo ilgalaikius ir vidutinės trukmės tikslus ir sukuriant šios vizijos įgyvendinimo planus;
50. mano, kad į pastatų tvarumo vertinimą reikėtų įtraukti vidaus patalpų oro kokybės, gerovės ir naudotojų socialinių poreikių aspektus;
51. ragina Komisiją pagal bendrųjų efektyvus išteklių naudojimo rodiklių sistemą, naudojantis esamais standartais ir metodais ir laikantis aplinkos, ekonomikos ir socialinės srities atžvilgiu tvaraus požiūrio sukurti pastatų tvarumo per visą gyvavimo ciklą vertinimo rodiklius;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

52. prašo Komisiją nustatyti, ar geriausių prieinamų gamybos būdų principai ir standartai galėtų būti taikomi plačiau ir apimtų visas medžiagas ir visas pastato dalis, taip pat parengti pastato pasą, grindžiamą visu pastato gyvavimo ciklu;

53. mano, jog atsižvelgiant į tai, kad jau dabar pastatyti pastatai, kurie 2050 m. sudarys 90 proc. užstatytos aplinkos, reikėtų nustatyti konkrečius reikalavimus ir paskatas, taikomus renovacijos darbų sektoriui, kad iki 2050 m. būtų pagerinti pastatų energetiniai rodikliai; ragina Komisiją sukurti ilgalaikę esamų pastatų renovacijos strategiją ir išplėsti nacionalinių renovacijos strategijų, nustatytų Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, vaidmenį;

54. primygtinai ragina valstybes nares sudaryti geresnes sąlygas tobulinti antrinių perdirbimą kuriant išrūšiuotų statybos pramonės atliekų surinkimo ir perdirbimo infrastruktūrą;

55. ragina Komisiją ir valstybes nares išsiaiškinti galimybes, kurias teikia prieš griovimo darbus vykdomas auditas (pastato vertinimas prieš išmontavimą ar griovimą, kai aprašomos esamos medžiagos ir nustatoma, kurias dalis galima atskirti antriniam perdirbimui) ir vietoje atliekamas perdirbimui tinkamų medžiagų rūšiavimas (rūšiuojant vietoje antrinių žaliavų kokybė paprastai būna aukštesnė, negu rūšiavimą atliekant ne vietoje, ir tai darant galima sumažinti transporto poveikį aplinkai, pvz., smulkinant ir (arba) tankinant vietoje);

56. pažymi, kad betonai yra viena dažniausiai naudojamų medžiagų statybų sektoriuje; ragina Komisiją įvertinti galimybes padidinti betono antrinių perdirbimą statybos sektoriuje, kaip šiuo metu yra daroma Vokietijoje ir Šveicarijoje;

Antrinių žaliavų rinkų plėtojimas

57. ragina Komisiją parengti priemones, kuriomis būtų siekiama paskatinti ir palengvinti kokybiškų antrinių žaliavų rinkų kūrimą ir antrinių žaliavų pakartotiniu naudojimu grindžiamo verslo kūrimą;

58. mano, kad ilgalaikė ir nuspėjama politikos sistema padės paskatinti investicijas ir veiksmus, kurių reikia siekiant visiškai plėtoti ekologiškesnių technologijų rinkas ir skatinti tvarius verslo sprendimus; pabrėžia, kad efektyvaus išteklių naudojimo rodikliai ir tikslai, pagrįsti surinktais patikimais duomenimis, teiktų būtinas gaires viešojo ir privačiojo sektorių subjektams, priimančioms sprendimus dėl ekonomikos perorientavimo;

59. pabrėžia, jog svarbu, kad Komisija ir valstybės narės skatintų kurti pramonės simbiozės programas, kurias įgyvendinant būtų remiama pramonės pakartotinio naudojimo ir perdirbimo sinergija, o įmonėms, visų pirma MVĮ, būtų padedama suvokti, kaip jų energija, atliekos ir antriniai produktai gali tapti ištekliais kitiems; atkreipia dėmesį į kitas panašias sampratas, pvz., sampratą „nuo lopšio iki lopšio“ ir pramoninės ekologijos sampratą;

Kitos priemonės

60. ragina Komisiją pasiūlyti viešųjų pirkimų procedūras, kurias vykdant pirmenybė būtų teikiama pakartotinai naudojamiems, pataisytiesiems, atgamintiems, atnaujintiems ir kitiems tvariesiems ir efektyviai išteklius naudojant pagamintiems produktams ir teikiamoms paslaugoms, o tuo atveju, jei jiems pirmenybė neteikiama, turėtų būti vadovujamasi principu „laikykis arba paaškind“;

61. pabrėžia, kad reikia mokesčių sistemos, atitinkančios principą „teršėjas moka“, siunčiančios teisingus signalus investuojantiems į efektyvų išteklių naudojimą, gamybos procesų modernizavimą ir į labiau taisyti tinkamų bei ilgesnio vartojimo produktų gamybą; ragina valstybes nares, įgyvendinant Europos semestrą, siekti pažangos šioje srityje⁽¹⁾;

62. primygtinai ragina Komisiją ištirti ir pasiūlyti su apmokestinimu susijusias priemones, pvz., sumažintą PVM perdirbtiems, pakartotinai naudojamiems ir efektyviai išteklius naudojant pagamintiems produktams;

63. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares visapusiškai įgyvendinti Žaliąjį MVĮ veiksmų planą;

⁽¹⁾ Organizacija „Budget Europe“, „Konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos remiant Europos semestro procesą“, 6 psl. http://www.foes.de/pdf/2015-02-25_CSR%20Recommendations_FINAL.pdf.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

64. primygtinai ragina Komisiją parengti maisto medžiagomis skirtą politikos sistemą, kad būtų perdirbama daugiau šių medžiagų, būtų skatinamos su jomis susijusios inovacijos, gerinamos rinkos sąlygos ir tvarus jų naudojimas būtų skatinamas ES teisės aktais dėl trąšų, maisto, vandens ir atliekų;

65. primygtinai ragina Komisiją per pirmąjį 2016 m. pusmetį pateikti tvariam maistui skirtą komunikatą, kurio pateikimas atidėtas keletą kartų nuo 2013 m.; pabrėžia, kad dėl to, jog gaminant ir vartojant maistą sunaudojama labai daug išteklių, komunikate reikėtų visapusiškai aptarti neefektyvaus išteklių naudojimo maisto grandinėje klausimą ir paskatinti plėtoti tvarią maisto politiką; ragina Komisiją įvertinti padidėjusį aplinkai nekenkiančių maisto pakuočių naudojimo mastą ir nustatyti, ar įmanoma maisto pakuotes palaipsniui keisti Europos standartus atitinkančiomis biologiškomis, biologiškai skaidžiomis ir kompostuojamomis medžiagomis;

66. ragina Komisiją sukurti nuolatinę efektyvaus išteklių naudojimo platformą, įtraukiant visus susijusius suinteresuotuosius subjektus, siekiant paskatinti taikyti naujausius mokslinių tyrimų duomenis, keistis gerąja patirtimi ir kurti naują pramonės sintezę ir pramonines ekosistemas ir sudaryti palankesnes sąlygas visa tai daryti;

67. ragina Komisiją sukurti tarpsektorinę, bendrą generalinių direktoratų darbo grupę tvaraus finansavimo klausimais siekiant efektyvaus išteklių naudojimo rodiklius įtraukti į integruotą ataskaitų teikimo ir apskaitos sistemą bendrovių lygmeniu tuo pat metu užtikrinant tam tikros verslo informacijos konfidencialumą; be to, ragina Komisiją patikrinti, kaip reikėtų atsižvelgti į riziką efektyviam išteklių naudojimui ir aplinkai, *inter alia*, nustatant bankų kredito reitingus ir bankams taikomus kapitalo reikalavimus, parengti visapusišką draudimo nuo aplinkai keliamo pavojaus sistemą ir nustatyti investiciniams produktams taikomus informacijos teikimo reikalavimus, atliekant tinkamą poveikio vertinimą; mano, kad Komisijai būtų naudingas bendradarbiavimas su UNEP jai atliekant „Tvarios finansų sistemos kūrimo tyrimą“ šiuo klausimu; ragina Komisiją išnagrinėti esamas savanoriškas iniciatyvas valstybėse narėse, kad būtų galima keistis geriausia patirtimi;

68. kadangi tvarus ir atsakingas pirminių žaliavų išgavimas yra itin svarbus užtikrinant efektyvų išteklių naudojimą ir siekiant žiedinės ekonomikos tikslų, ragina Komisiją peržiūrėti Europos efektyvaus išteklių naudojimo platformos politikos rekomendacijas dėl tvaraus prioritetinių medžiagų ir produktų išgavimo standartų kūrimo; todėl atkreipia dėmesį į tai, kad Parlamentas ir Taryba bendrai remia Komisijos pasiūlymus dėl atsakingo metalų ir mineralų išgavimo konflikto zonose;

69. ragina Komisiją persvarstyti svarbiausių žaliavų apibrėžtį, labiau atsižvelgiant į poveikį ir grėsmes aplinkai, susijusias su jų gavyba ir perdirbimu, taip pat galimybes pakeisti jas antrinėmis žaliavomis;

70. pabrėžia, kad bet koks ES finansavimas, įskaitant finansavimą, teikiamą pasitelkiant Europos strateginių investicijų fondą (ESIF), programą „Horizontas 2020“, sanglaudos fondus ir Europos investicijų banką, turi būti telkiamas siekiant skatinti efektyvų išteklių naudojimą, atsižvelgiant į atliekų hierarchiją, ir primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares palaipsniui naikinti bet kokias žalingo poveikio aplinkai turinčias subsidijas, įskaitant subsidijas energijos gamybai iš biologiškai skaidžių pramoninių ir buitinių atliekų deginimo pagal Direktyvą 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir tiesiogines ir netiesiogines subsidijas iškastiniam kurui;

71. ragina skiriant finansavimą pagal ES Įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programą (COSME), programą „Horizontas 2020“ ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų daugiau dėmesio skirti tvariems, novatoriškiems ir išteklius tausojantiems sprendimams ir naujiems verslo modeliams (pvz., išperkamosios nuomos arba produktų paslaugų sistemų), produktų dizaino tobulinimui ir medžiagų vartojimo produktuose efektyvumo didinimui ir procesų našumui;

72. atkreipia dėmesį į tai, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos yra labai svarbios remiant perėjimą prie žiedinės ekonomikos Europoje ir kad būtina, įgyvendinant programą „Horizontas 2020“, remti mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus, kuriuos vykdant galima pademonstruoti ir praktiškai išbandyti žiedinės ekonomikos ekonominį ir aplinkosauginį tvarumą; pabrėžia, kad sykiu, laikantis sistemingo požiūrio, įgyvendinant šiuos projektus galima sudaryti palankesnes sąlygas parengti inovacijoms palankų ir lengviau įgyvendinamą reglamentą nustatčius galimus reglamentavimo netikrumus, kliūtis ir (arba) spragas, kurios gali trukdyti plėtoti efektyviu išteklių naudojimu grindžiamus verslo modelius;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

73. prašo Komisiją visapusiškai naudotis skaitmeninės darbotvarkės ir informacinių technologijų teikiamomis galimybėmis siekiant skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir perėjimą prie žiedinės ekonomikos;
74. pabrėžia, kad ES ekonomika yra atvira – ji vykdo ir importo, ir eksporto veiklą pasaulinėje rinkoje; atkreipia dėmesį į tai, kad pasaulinio masto išteklių eikvojimo problemą reikia spręsti ir tarptautiniu lygiu; ragina Komisiją ir valstybes nares aktyviai remti tarptautinės išteklių darbo grupės, veikiančios pagal Jungtinių Tautų aplinkos programą (UNEP), nagrinėjančios pasauliniu mastu itin svarbius išteklių klausimus ir ieškančios praktinių sprendimų, susijusių su politikos formavimu, pramone ir visuomene, darbą;
75. ragina Komisiją imtis reikiamų veiksmų tarptautiniu lygmeniu siekiant pagerinti produktų atsekamumą;
76. pabrėžia, kad energijos vartojimo efektyvumo didinimas gali mažinti ES energetinę priklausomybę ir energijos nepriteklių, dėl kurių poveikį patiria apie 125 mln. ES piliečių; atkreipia dėmesį į tai, kad energijos vartojimo efektyvumą verta laikyti atskiru energijos šaltiniu, kurio augimas gerokai prisideda prie ES pramonės plėtros, darbo vietų kūrimo ir žmonių sąskaitų už elektros energiją mažinimo;
77. primygtinai ragina Komisiją patikrinti, ar esamais ir numatomais teisės aktais nesudaroma kliūčių žiedinei ekonomikai, esamiems inovatyviems verslo modeliams, ar netrukdoma rasti naujiems verslo modeliams, pvz., išperkamosios nuomos ir skolinimo (bendro vartojimo) ekonomikos, arba, ar nekyla institucinių kliūčių šioje srityje; primygtinai ragina Komisiją tobulinti tokius teisės aktus ir šalinti tokias kliūtis, jei to reikia; ragina Komisiją peržiūrėti susijusius teisės aktus siekiant pagerinti produktų aplinkosauginį veiksmingumą ir išteklių naudojimo efektyvumą per visą jų gyvavimo ciklą ir geriau suderinti esamas priemones ir išplėtoti lyderystės nuostatą;
78. prašo Komisijos paaiškinti svarbius su žiedine ekonomika susijusius ES konkurencijos politikos aspektus, ypač pasirinkimą tarp slaptų susitarimų rinkoje rizikos ir būtinybės gamintojams ir jų tiekėjams glaudžiau bendradarbiauti;
79. ragina Komisiją iki 2018 m. pateikti Parlamentui ataskaitą, kaip įgyvendinamos visos minėtos priemonės, ir pasiūlyti tolesnius veiksmus;

o

o o

80. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.
-

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0268

Kapitalo rinkų sąjungos kūrimas

2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kapitalo rinkų sąjungos kūrimo (2015/2634(RSP))

(2017/C 265/09)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2015 m. vasario 18 d. Komisijos žaliąją knygą „Kapitalo rinkų sąjungos kūrimas“ (COM(2015)0063),
  - atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 15 d. Komisijos komunikatą „Europai – reformuotas finansų sektorius“ (COM(2014)0279),
  - atsižvelgdamas į savo 2014 m. kovo 11 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos finansų priežiūros institucijų sistemos (EFPI) peržiūros ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į Komisijos Europos finansų priežiūros institucijų sistemos peržiūros ataskaitas (COM(2014)0509 ataskaita dėl Europos priežiūros institucijų (EPI) ir COM(2014)0508 ataskaita dėl Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV)),
  - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 27 d. Komisijos komunikatą dėl ilgalaikio Europos ekonomikos finansavimo (COM(2014)0168),
  - atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 26 d. rezoliuciją dėl ilgalaikio Europos ekonomikos finansavimo ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 26 d. Komisijos komunikatą „Investicijų planas Europai“ (COM(2014)0903),
  - atsižvelgdamas į Komisijai pateiktą klausimą dėl žaliosios knygos „Kapitalo rinkų sąjungos kūrimas“ (O-000075/2015 – B8-0564/2015),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Parlamentas savo 2014 m. vasario 26 d. rezoliucijoje dėl ilgalaikio Europos ekonomikos finansavimo pabrėžė, jog reikia gerinti galimybes patekti į kapitalo rinkas naudojantis naujais finansavimo šaltiniais, taip pat pažymėjo, kad komerciniai bankai tikriausiai ir toliau bus vienas iš pagrindinių finansavimo šaltinių ir kad valstybėms narėms itin svarbu sukurti naujus šaltinius, kurie papildytų nusistovėjusius mechanizmus ir panaikintų finansavimo spragą, kartu numatant atitinkamą prie realiosios ekonomikos poreikių pritaikytą reguliavimo ir priežiūros sistemą;
- B. kadangi Komisija savo 2014 m. kovo 27 d. komunikate dėl ilgalaikio Europos ekonomikos finansavimo nagrinėjo galimybes imtis veiksmų, kuriais būtų galima diversifikuoti finansavimą, plėtoti Europos kapitalo rinkas ir gerinti galimybes gauti finansavimą, ypač MVĮ, pvz., akcijų ir įmonių obligacijų rinkų, paprasto ir skaidraus pakeitimo vertybiniais popieriais, padengtų obligacijų ir neviešo platinimo srityse;
- C. kadangi, kaip pareiškė Komisijos pirmininkas Jean-Claude Juncker, pirmasis Komisijos strateginis prioritetasis yra sustiprinti Europos konkurencingumą ir skatinti investuoti siekiant kurti darbo vietas;
- D. kadangi nepakankamai reglamentuojamos ir kontroliuojamos kapitalo rinkos buvo pagrindinė finansų krizės protrūkio priežastis; kadangi svarstant naujus pasiūlymus, visų pirma dėl pakeitimo vertybiniais popieriais, reikia tinkamai į tai atsižvelgti;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0202.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0161.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- E. kadangi prasidėjus finansų krizei ES institucijos priėmė daug teisės aktų, kuriais siekiama užtikrinti, kad tokių krizių nekiltų ateityje, ir sukurti finansinio stabilumo aplinką, nes tai būtina tikrai tvaraus augimo sąlyga; kadangi šie teisės aktai turėtų būti laikomi sistema, kurioje veikia kapitalo rinkų sąjunga, o ne jos kliūtimi;
- F. kadangi sumažinus kapitalo rinkų susiskaidymą galėtų sumažėti kapitalo sąnaudos ir pagerėti jo paskirstymas, vadinasi, tai galėtų skatinti verslo augimą, ypač MVI, ir darbo vietų kūrimą Europos Sąjungoje;
- G. kadangi kai kurios ES institucijos ir privatusis sektorius šiuo metu ieško sprendimų ar rengia rekomendacijas, siekdami toliau plėtoti kapitalo rinkas, pvz., paprasto ir skaidraus pakeitimo vertybiniais popieriais, neviešo platinimo, nuosavo kapitalo finansavimo, Europos padengtų obligacijų ir pradinio viešo akcijų platinimo (PVAP) srityse;
- H. kadangi kapitalo rinkų sąjunga turi papildyti ir toliau vystyti visas ankstesnes priemones reguliavimo srityje (Kapitalo reikalavimų direktyvą (KRD), Finansinių priemonių rinkų II direktyvą (FPRD II) ir Finansinių priemonių rinkų reglamentą (FPRR));

Ekonominės aplinkybės

1. atkreipia dėmesį į tai, kad keletą pastarųjų dešimtmečių investicijos į realiąją ekonomiką Europoje sąlyginai mažėjo nepaisant to, kad per tą patį laikotarpį Europos ir pasaulio finansų sektoriaus apimtis labai padidėjo; pažymi, kad realioji ekonomika labai priklauso nuo bankų ir kad ji jautriai reaguoja į bankų skolinimo sąlygų griežtinimą;
2. pažymi, kad didžiulės apimties valstybės intervencijos nuo krizės, kurią sukėlė finansų sektoriaus nepakankamumas, pradžios lėmė didelį likvidumą, tačiau tai nepadidino realiosios ekonomikos finansavimo paklausos;
3. pažymi, kad prieš krizę netrūko tarpvalstybinių srautų, tačiau jie buvo sutelkti tarpbankinio skolinimo ir paskolų srityse, kuriais dažnai naudodavosi didelį svertą naudojantys investuotojai, o tai sudarė sąlygas perkelti riziką vidaus rinkoje;
4. pažymi, kad prioritetu tapo ES bankų sektoriaus stabilumo atkūrimas, į antrą planą nustūmus ilgalaikių investicijų finansavimą ir realiąją ekonomiką;
5. pažymi, kad draudimo sektoriuje yra didelės nenaudojamo kapitalo atsargos, kurias būtų galima efektyviau panaudoti pagerinus reglamentavimo sistemą, t. y. persvarsčius tam tikrų investicijų, kurias vykdo draudimo sektorius, kapitalo reikalavimus;
6. pažymi, kad nepaisant gerai sutvarkytos ES kapitalo rinkos teikiamų galimybių, negalima nekreipti dėmesio į tai, kad esama didžiulių kliūčių kitose srityse, pvz., mokesčių, visų pirma praktikos, kurią taikant skatinamas skolos ir nuosavo kapitalo santykis, nemokumo ir apskaitos taisyklės; mano, kad ES teisės aktų suderinimas šiose srityse automatiškai neduotų papildomos naudos ir kad šiame kontekste neverta pradėti taikyti tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) Europoje;
7. pabrėžia, kad finansinės integracijos lygis nuo krizės pradžios sumažėjo, nes bankai ir investuotojai grįžta į savo šalių rinkas;
8. pabrėžia, kad paklausa ir pasiūla gali būti skatinamos užtikrinant pasitikėjimą realiąja ekonomika, pvz., valstybių narių ir Sąjungos lygmenimis nustatant aiškius išipareigojimus gerinti investicijoms palankią aplinką ir didinti teisinį tikrumą investuotojams, parengti ilgalaikius stabilizavimo tikslus, konkurencingumui ir augimui palankią teisės aktų sistemą, taip pat skatinti ir įvairinti investicijas į infrastruktūrą, vadinasi, suteikti įmonėms galimybių sudaryti ilgalaikius planus;
9. pripažįsta, kad Europos ateitis priklauso nuo jos gebėjimo kurti inovacijas; mano, kad pažangaus, tvaraus ir įtraukaus augimo būtina sąlyga yra ne tik inovacijoms palankios reglamentavimo sistemos sukūrimas, bet ir nesudėtinga, tinkama ir įvairiapusė įmonių prieiga prie finansavimo;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

10. pažymi, kad finansavimo sąlygų Europos įmonėms gerinimo pagrindas turi būti sustiprintas ekonominis ir finansinis stabilumas (tai apima reformų įgyvendinimą visose valstybėse narėse);

11. atkreipia dėmesį į tai, kad netobulos kapitalo rinkos lėmė netinkamą rizikos vertinimą ir neatitikimą tarp planuotos grąžos ir realios patiriamos rizikos, o tai lėmė nepalankių sąlygų susidarymą rinkose įmonėms, ypač MVĮ; mano, kad vienas iš kapitalo rinkų sąjungos tikslų turėtų būti rinkų veiksmingumo padidinimas ir sąžiningo, tinkamo ir ekonomiškai pagrįsto rizikos ir grąžos santykio ES kapitalo rinkose užtikrinimas;

Tikras europietiškas požiūris

12. mano, kad nors, pvz., JAV greičiau negu ES atsigavo po finansų krizės (iš dalies joms tai pavyko dėl to, kad JAV finansinė sistema labiau diversifikuota), ES turi sukurti savo kapitalo rinkų sąjungos versiją pasitelkdama kitų pasaulio šalių patirtį, bet jos tiesiogiai nepakopijuodama; tačiau pabrėžia, kad turėtų būti taikomas racionalus požiūris vienodų ar panašių trečiųjų šalių standartų pripažinimo klausimu, kad būtų galima užtikrinti Europos ir tarptautinių finansų rinkų suderinamumą;

13. mano, kad taikant tikrą europietišką požiūrį į kapitalo rinkas turėtų būti atsižvelgiama į tarptautinius įvykius, kad Europa išliktų patraukli tarptautiniams investuotojams ir kad nebūtų bereikalingų teisės aktų skirtumų ir dubliavimosi;

14. pabrėžia, kad procentine BVP išraiška Europa taupo daugiau negu JAV (šie rodikliai atitinkamai siekia 20 ir 17 proc.), tačiau ES savitarpio fonduose taupomos lėšos sudaro tik 50 proc. JAV lygio, o lėšos pensijų fonduose – tik 35 proc.; be to, nurodo, kad ES akcijų rinkos, įmonių obligacijų rinkos ir pakeitimas vertybiniais popieriais sudaro 60, 35 ir 20 proc. atitinkamų JAV rinkų lygio;

15. pabrėžia, kad Komisija turėtų atsižvelgti į kiekvienos valstybės narės MVĮ sektoriaus skirtingas ekonomines ir kultūrinės ypatybes, kad būtų galima išvengti nenumatytų kapitalo rinkų sąjungos įgyvendinimo aplinkybių, kurios gali išryškinti esamą galimybių gauti finansavimą valstybėse narėse disbalansą;

16. ragina Komisiją laikytis europietiško požiūrio stiprinant ir diversifikuojant finansavimo šaltinius ir investicijas į Europos įmones pasitelkiant kapitalo rinkų sąjungą, kuri grindžiama Europos bankininkystės ir kapitalo rinkų ypatybėmis ir tarpusavio priklausomybe, kartu atsižvelgiant į Europos verslo finansavimo modelio ypatumus ir poreikį vystyti nebankinius finansavimo šaltinius augimui skatinti ir papildyti juos būdais, kuriuos taikydami rinkos dalyviai galėtų gauti paskolų, kapitalo ir rizikos kapitalo tiesiogiai iš rinkos; pažymi, kad Komisija nebūtinai turi pasikliauti vien tarpusavio vertinimais su kitomis jurisdikcijomis; atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad nereikia ignoruoti kultūrinių skirtumų ir kad reikia taikyti tinkamas priemones siekiant su jais susidoroti; be to, mano, kad Komisija, vykdydama kapitalo rinkų reformą, turėtų atsižvelgti į naujausias technologijas ir plėtrą;

17. ragina Komisiją pripažinti, kad verslo modelių ir valstybių narių finansų rinkų skirtumai gali būti naudingi ir juos gali būti verta išlaikyti visoje Europoje;

18. pabrėžia, kad kapitalo rinkų sąjungos kūrimas ir ją reglamentuojančių teisės aktų priėmimas turėtų būti vykdomi turint tikslą visoje ES sukurti gerai veikiančias kapitalo rinkas, papildyti bendrąją rinką ir paskatinti tvarų ekonomikos augimą; pabrėžia, kad po finansų krizės buvo imtasi su bankų sektoriaus priežiūra susijusių veiksmų, tačiau jie nebuvo taikomi kapitalo rinkoms; pabrėžia, kad esama finansų sektorių skirtumų, todėl reikia ir skirtingų sprendimų; vis dėlto pabrėžia, kad turi būti užtikrintos vienodos sąlygos visiems dalyviams, vykdančiams panašių finansavimo veiklą, ir kad pagrindinis visų sektorių tikslas turi būti geresnis kapitalo paskirstymas visai Europos ekonomikai ir geresnis turimų nenaudojamų kapitalo atsargų panaudojimas;

19. pabrėžia, kad dėl šios priežasties reikia atlikti sąžiningą ir visapusišką kapitalo inventorizaciją ir atsižvelgti į visų per pastaruosius metus priimtų bylų bendrą poveikį kapitalo rinkoms; pažymi, kad tai reiškia ir nuodugnią peržiūrą, ar griežti bankų ir draudimo sektoriams taikomi kapitalo reikalavimai turėtų būti persvarstyti;

20. pabrėžia, kad kuriant kapitalo rinkų sąjungą nereikia išradinėti dviračio, bet reikia pripažinti, jog įmonių finansavimas Europoje grindžiamas gerai parengtomis, istoriškai susiformavusiomis struktūromis, kurios, nepaisant jų trūkumų, yra sėkmingos ir atsparios krizėms, ir kad tolesnis įvairinimas ir naujų šaltinių plėtra galėtų būti vertingi siekiant užtikrinti, kad įvairių tipų įmonės turėtų papildomą finansavimo šaltinį;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

21. pažymi, kad tradiciniai finansavimo per bankus kanalai dažnai yra netinkami inovaciniams projektams ir MVĮ; pabrėžia, kad nepakankamos galimybės gauti finansavimą MVĮ yra viena iš didžiausių ekonomikos augimo kliūčių ES; pabrėžia, kad MVĮ vis dar sunku gauti bankų paskolų ir kad reikalingos bankų finansavimo alternatyvos, visų pirma gerinant verslo aplinką rizikos kapitalui, tarpusavio skolinimui, neviešam platinimui, MVĮ paskolų pavertimui vertybiniais popieriais, skatinant kreditų unijas, taip pat visoje ES standartizuojant su viešojo ir privačiojo sektorių partnerystėmis (VPSP) susijusias taisykles;
22. pabrėžia, kad veiksmingesnis kapitalo paskirstymas ES ne visada lemia didesnius tarpvalstybinius kapitalo srautus; primena, kad kai kuriose valstybėse narėse susidariusius nekilnojamojo turto burbulus tam tikru atžvilgiu skatino itin didelės kapitalo įplaukos;
23. pabrėžia, kad būtina nustatyti esamas finansines struktūras, kurios pasirodė esą veiksmingos ir kurias dėl to reikėtų išlaikyti, taip pat struktūras, kurias reikia iš esmės pagerinti; mano, kad veiksmingos struktūros turėtų būti siūlomos vietos ir decentralizuotoms finansų institucijoms;
24. primena sėkmingas ES masto iniciatyvas, pvz., kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) iniciatyvą, kurią įgyvendinant ES investiciniai fondai, vykdančys veiklą visose valstybėse narėse, labai išaugo (dabar jie turi beveik 8 trilijonus EUR turto); mano, kad kitas geras pavyzdys yra Alternatyvaus investavimo fondų valdytojų (AIFV) direktyva;
25. palankiai vertina tai, kad buvo priimtas Europos ilgalaikių investicijų fondų (EIIF) reglamentas; mano, kad EIIF galėtų pakartoti KIPVPS pažangą skatinant aktyvesnį kapitalo skyrimą ilgalaikiams projektams, kuriems reikalingas finansavimas, pvz., projektams infrastruktūros ir energetikos sektoriuose, visų pirma tarpvalstybinio lygmens; ragina Komisiją išnagrinėti, kaip ypatingos investicijų programos (pvz., Europos strateginių investicijų fondas (ESIF)) ilguoju laikotarpiu galėtų būti sėkmingai prijungiamos prie įprastų ES fondų; mano, kad instituciniai investuotojai galėtų būti kviečiami prisidėti prie Europos kapitalo rinkų jų valdomomis lėšomis; mano, kad instituciniai investuotojai ir sąlygos, kuriomis jie gali patekti į rinką, turi atlikti svarbų kapitalo rinkų sąjungos plėtros vaidmenį;
26. primena anksčiau finansų rinkų integravimo srityje atliktą darbą, pvz., finansinių paslaugų veiksmų planą (1999 m.), Giovannini pranešimą ir Larosière pranešimą, taip pat raginimus Komisijai remtis šiais pranešimais rengiant kapitalo rinkų sąjungos veiksmų planą;
27. ragina Komisiją nuodugniai išnagrinėti kiekvienos valstybės narės dabartinę kapitalo rinkų padėtį, išsamiaje ekonominiame tyrime pateikti vertinimą, kur ir kokių mastu esama ES lygmens kliūčių investicijoms per kapitalo rinkas, ir nurodyti, kokiomis priemonėmis, įskaitant ne teisėkūros procedūromis ir rinkomis grįstas strategijas, šios kliūtys galėtų būti pašalintos arba sumažintos; mano, kad šis tyrimas yra būtina sąlyga, kad kapitalo rinkų sąjunga veiktų sėkmingai; ragina Komisiją paspartinti šį procesą;
28. ragina Komisiją nustatyti finansų ir kapitalo rinkų tarpvalstybinę riziką, kurią ES sukelia valstybių narių instituciniai, teisiniai ir reglamentavimo skirtumai, ir imtis spūstis su ja susijusias problemas taikant veiksmingas priemones, kad būtų galima racionalizuoti tarpvalstybinius kapitalo srautus ir sumažinti investuotojų tendencingumą savo šalies atžvilgiu;
29. ragina Komisiją taip pat atsižvelgti į pasiūlą, visų pirma išnagrinėti ir šalinti pagrindines priežastis, dėl kurių neprofesionalieji ir instituciniai investuotojai negali sutelkti ir transformuoti pakankamai kapitalo, kad būtų sustiprintos atskiros finansinės paslaugos ir ilgalaikės investicijos į realiąją ekonomiką;
30. siūlo Komisijai skatinti investuotojų ir įmonių, kaip kapitalo rinkų vartotojų, švietimą finansų srityje ir stiprinti ES duomenų ir mokslinių tyrimų prieinamumą standartizuojant ir tobulinant duomenų rinkimo tvarką, siekiant padėti įmonėms ir investuotojams suprasti skirtingų paslaugų, kurias teikia kapitalo rinkų dalyviai, lyginamąsias sąnaudas ir naudą;
31. ragina Komisiją ištirti būdus, kaip sumažinti nenuoseklų MVĮ informavimą kapitalo rinkose, analizuojant kredito reitingų agentūrų rinką ir naujiems šios rinkos dalyviams sudaromas kliūtis; atkreipia dėmesį į nepriklausomų Europos kredito agentūrų, siūlančių ir smulkiems investuotojams ekonomiškai efektyvius reitingus, idėją;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

32. teigiamai vertina Komisijos paskelbtą informaciją apie ketinimą persvarstyti Prospekto direktyvą siekiant spręsti dabartinės prospekto sistemos trūkumų problemą; pabrėžia, kad svarbu supaprastinti jos procedūras proporcingai mažinant administracinę našta emitentams ir sąrašų bendrovėms, ypač kai tai susiję su MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėmis; mano, kad gali būti verta analizuoti būdus, kaip geriau pritaikyti reikalavimus atsižvelgiant į turto ir (arba) investuotojų ir (arba) emitentų tipą; pažymi, kad, jei planuojama teikti informacija būtų standartizuota ir prieinama skaitmeniniu formatu, būtų sustiprintas skaidrumas, o sandorio sąnaudos sumažėtų;

33. ragina Komisiją užtikrinti didesnę aiškumą, kokia bus kapitalo rinkų sąjungos sąveika su kitais dviem Europos investicijų plano ramsčiais, t. y. Europos strateginių investicijų fondu ir Europos investavimo konsultacijų centru;

34. pabrėžia, kad svarbu integruoti kapitalo rinkų iniciatyvas į kitas politikos darbotvarkes, pvz., į bendrosios skaitmeninės rinkos vystymą, taip pat į šiuo metu bendrovių teisės ir įmonių valdymo srityje įgyvendinamas reformas, siekiant užtikrinti įvairių reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusių iniciatyvų ryšį bei nuoseklumą ir, savo ruožtu, maksimalų teigiamą įvairių sričių politikos, susijusios su ekonomikos augimu ir darbo vietų kūrimu, šalutinį poveikį;

Kapitalo rinkų sąjungos komponentai

35. laikosi nuomonės, kad kapitalo rinkų sąjunga turėtų veikti laipsniškai, o jos prioritetai turėtų būti trejopi: pirma, skatinti veiksmingiausią santaupų paskirstymą gilinant ir įvairinant įmonėms prieinamus finansų šaltinius ir siūlyti santaupų turintiems asmenims ir investuotojams didesnę pasirinkimą investuojant, didesnę skaidrumą ir portfelio diversifikaciją; antra, padėti labiau švelninti riziką kuriant tvirtesnes tarpvalstybines rinkas, stiprinant finansų sistemų atsparumą neigiamam didelių finansinių krizių poveikiui ir švelninant ypač didelių sukrėtimų poveikį; trečia, užtikrinti, kad būtų rastas veiksmingas papildomas realiosios ekonomikos finansavimo šaltinis;

36. prireikus ragina Komisiją teikti pasiūlymus siekiant peržiūrėti esamus teisės aktus, pirmiausia susijusius su kredito reitingų agentūromis ir audito įmonėmis, siekiant padidinti investuotojų apsaugą ir baigti įgyvendinti su ja susijusias priemones;

37. pabrėžia, kad būtina pašalinti esamas tarpvalstybinio finansavimo, ypač reikalingo MVĮ, kliūtis, siekiant didinti kapitalo rinkų sąjungos naudą įvairaus masto įmonėms, veikiančioms visose geografinėse vietovėse;

38. pabrėžia, kad esminis kapitalo rinkų sąjungos kūrimo principas turi būti didesnis dėmesys galutiniams kapitalo rinkų vartotojams, t. y. įmonėms ir investuotojams, ir pripažinimas, kad rinkos skirtos įmonėms ir investuotojams; todėl mano, jog įgyvendinant ES politiką ypatingas dėmesys turi būti skirtas siekiui užtikrinti, kad kapitalo rinkos įmonėms suteiktų geresnę prieigą prie kapitalo, o investuotojams – įvairias, skaidrias galimybes taupyti už prieinamą kainą;

39. ragina Komisiją teikti nuoseklius pasiūlymus siekiant užtikrinti, kad kapitalo rinkų sąjunga būtų neatsiejama nuo aiškios strategijos, kaip spręsti priešingus rezultatus duodančios šėšėlinės bankų sistemos poveikio problemą;

40. pabrėžia, kad, norint prisidėti prie pirmiau minėtų prioritetų užtikrinimo, kapitalo rinkų sąjungos iniciatyvomis turėtų būti siekiama riboti sudėtingumą, kartu didinant tarpininkavimo tarp santaupų turinčių asmenų ir investuotojų grandinės veiksmingumą ir mažinant jos sąnaudas, stiprinant galutinių vartotojų informavimą apie tarpininkavimo grandinę ir jos sąnaudų struktūrą, stiprinant investuotojų apsaugą, užtikrinant tarpininkavimo grandinės stabilumą tinkamomis prudenčiomis taisyklėmis ir užtikrinant, kad būtų pasirengta tarpininkų nesėkmėms ir kad jie galėtų būti pakeisti padarant kuo mažiau žalos finansų sistemai ir realiajai ekonomikai;

41. palankiai vertina Komisijos planą įvertinti bendrą finansų reguliavimo, pirmiausia penkerių pastarųjų metų teisės aktų, poveikį; pabrėžia, kad vertinant esamus finansinius reglamentus būtina atsižvelgti į pirmiau minėtus prioritetus;

42. pabrėžia, kad bankų finansavimas ir bankų, kaip tarpininkų, vaidmuo kapitalo rinkose yra svarbūs verslo finansavimo ramsčiai; atkreipia dėmesį į tai, kad kapitalo rinkų sąjunga turėtų būti pagrįsta siekiu papildyti esminį bankų vaidmenį, o ne juos išstumti, nes bankų finansavimas ir toliau turėtų atlikti svarbiausią vaidmenį finansuojant Europos ekonomiką; atkreipia dėmesį į svarbų ryšius su klientais stiprinančios banko veiklos vaidmenį finansuojant labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones; jis gali būti naudojamas ir alternatyviems finansavimo būdams užtikrinti; primena strateginį tvirto ir diversifikuoto Europos bankų sektoriaus užtikrinimo aspektą; ragina Komisiją ištirti, kokias galimybes gauti banko paskolą visoje Sąjungoje turi MVĮ, ir šalinti nederamas kliūtis;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

43. pabrėžia, kad MVĮ turėtų būti užtikrintas pats didžiausias finansavimo struktūrų pasirinkimas, kad jos pačios galėtų rinktis skirtingų sąnaudų reikalaujančias ir skirtingo sudėtingumo finansavimo galimybes, įskaitant hipotekinį skolinimą ir pakeitimu vertybiniais popieriais pagrįstą finansavimą;

44. pabrėžia, kad būtina puoselėti aplinką, kurioje priemonės, skirtos investuoti į kapitalo rinkas, pritrauktų didesni namų ūkių ir įmonių santaupų srautą ir kurioje investuotojai būtų skatinami paskirstyti kapitalą už valstybių narių ribų; pabrėžia, jog būtinos tinkamos apsaugos priemonės, ypač namų ūkiams, siekiant užtikrinti, kad apie kapitalo rinkų investicijų pranašumus ir trūkumus būtų žinoma viskas; pabrėžia, kad svarbu plėsti galimybes įgyti išsilavinimą finansų srityje, siekiant gerinti investuotojų – ypač neprofesionaliųjų – pasitikėjimą kapitalo rinkomis; taip pat pabrėžia, kad švietimas finansų srityje turėtų būti nukreiptas į MVĮ, siekiant jas išmokyti naudotis kapitalo rinkomis;

45. pabrėžia, kad KRS iniciatyvos turėtų sudaryti galimybes paskolų siekiantiems subjektams gauti lėšų iš rinkos šaltinių ir padėti padidinti paskolų formų įvairovę, pavyzdžiui, naudojant nuosavybės vertybiniais popieriais pagrįstas ir įmonių obligacijas, taip pat netiesioginio finansavimo formas, pagrįstas bankų ir rinkų sąveika;

46. pabrėžia, kad, siekiant sukurti efektyvią KRS, svarbu sudaryti palankesnes sąlygas atlikti suvokiamą finansiniams subjektams prieinamų investavimo alternatyvų palyginimą; atsižvelgdamas į tai, ragina stiprinti bendrąją sistemą, kuria užtikrinamas skirtingų finansinių priemonių palyginamumas ir skaidrumas, visų pirma tinkamai įgyvendinant priemones, šiam tikslui numatytas FPRD, Draudimo tarpininkavimo direktyvoje (DTD) ir mažmeninių ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų paketuose; pabrėžia, kad svarbus tiek bendras teisėkūros nuoseklumas, tiek konkrečiai šių dokumentų teisinė tarpusavio darna, siekiant išvengti reguliacinio arbitražo ir užtikrinti kuo aukštesnį investuotojų apsaugos standartų lygį skirtingose rinkose;

47. mano, kad KRS derėtų sukurti tinkamą reguliavimo aplinką, kuri skatina tarpvalstybinę prieigą prie informacijos apie įmones, suinteresuotas paskolų, nuosavo kapitalo ir kvazinuosavo kapitalo struktūromis, kad būtų skatinama dažniau naudoti ne bankų teikiamo finansavimo modelius, įskaitant sutelktinį finansavimą ir tarpusavio skolinimą; mano, kad MVĮ tokią informaciją turėtų atskleisti neprivaloma tvarka; pabrėžia, kad investuotojų apsaugos taisyklės turėtų būti taikomos visiems finansavimo modeliams vienodai, neatsižvelgiant į tai, ar jie priskiriami bankų ar ne bankų teikiamo finansavimo modeliams; mano, jog tokia sistema taip pat reikėtų, kad sisteminės svarbos finansų tarpininkai ne bankų sektoriuje būtų atsparesni sisteminiu požiūriu ir būtų labiau prižiūrimi;

48. mano, kad tam tikrų finansinių priemonių standartizavimas ir prieinamumas visoje ES vidaus rinkoje galėtų būti tinkama priemonė, padedanti didinti likvidumą, stiprinti bendrosios rinkos veikimą ir sudaryti Europos kapitalo rinkų visapusiškos apžvalgos ir priežiūros galimybes, tinkamai atsižvelgiant į geriausią šiuo metu valstybių narių taikomų standartų praktiką; pabrėžia, jog reikia išsaugoti galimybę išleisti konkrečius atskirų emitentų ir investuotojų poreikius atitinkančias finansines priemones;

49. primena, kad istorinėje finansinių paslaugų veiksmų plano apžvalgoje raginama išanalizuoti dvi teisinės spragas, kurios atsirado pasibaigus jo įgyvendinimui, poreikį atidžiai išnagrinėti ypatingą vidaus rinkai sukurtų priemonių poveikį euro zonos veikimui ir poreikį vienu metu tobulinti rinkos integraciją ir priežiūrą; ragina Komisiją rengiant veiksmų planą padaryti visas būtinas išvadas iš šio precedento;

50. pabrėžia, kad teisinė ir priežiūros sistemos turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį siekiant išvengti pernelyg didelės rizikos prisiėmimo ir nestabilumo finansų rinkose; pabrėžia, kad tvirtas KRS projektas turi būti įgyvendinamas drauge taikant griežtą ES masto ir nacionalinę priežiūrą, įskaitant tinkamas makroprudencines priemones; mano, kad, neskaitant kitų galimų alternatyvų, Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (ESMA) būtų galima suteikti svarbesnį vaidmenį didinant priežiūros konvergenciją;

51. ragina Komisiją atidžiai įvertinti kapitalo rinką pagrįsto kredito finansavimo riziką bei atitinkamą patirtį besiformuojant 2007–2008 m. finansų krizei ir spręsti su ja susijusias problemas;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

Kapitalo rinkų pritaikymas MVĮ

52. atkreipia dėmesį į tai, kad galimais esamos finansų tarpininkų reguliavimo sistemos pakeitimais ir papildymais turėtų būti siekiama panaikinti patekimo į rinką kliūtis mažiems ir vidutiniams tarpininkams ir sudaryti geresnes galimybes gauti finansavimą, ypač novatoriškoms veiklą pradedančioms įmonėms bei mažosioms ir vidutinėms įmonėms, taip pat užtikrinti prudenčių standartų proporcingumą rizikai;

53. teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu, ir Direktyvos 2013/34/ES nuostatos, susijusios su tam tikrais įmonės valdymo pareiškimo elementais (COM(2014)0213); visų pirma mano, kad šis pasiūlymas galėtų tapti priemone, skirta remti akcininkams patrauklią aplinką, gerinant investavimo į akcinį kapitalą grandinės efektyvumą; pabrėžia, kad patikima ir praktiška įmonių valdymo sistema sustiprintų KRS;

54. pabrėžia, kad kapitalo rinkų sudėtingumas neturėtų sukelti MVĮ atskirties, nes tai įmonės, kurioms labiausiai reikalingas papildomas finansavimas, ypač valstybėse narėse, kurios patiria (patyrė) ekonominių sunkumų; pabrėžia, kad sėkmingam MVĮ finansavimui palanki aplinka apima poreikį sukurti MVĮ palankias ekonomines ir reguliavimo sąlygas tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu; ypač pabrėžia, kad reikia atkreipti dėmesį į galimybę supaprastinti MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių prieigos prie PVAP tvarką, kartu užtikrinant, kad būtų išsaugoti griežti įmonių atsparumo ir atitikties PVAP reikalavimams vertinimo kriterijai; ragina Komisiją apsvarstyti, kaip dar galima padėti MVĮ pritraukti investicijų;

55. primena, kad informacijos apie MVĮ finansinę padėtį trūkumas yra viena iš didžiausių kliūčių investuoti į šio tipo įmones; ragina nuodugniai apsvarstyti būdus ir priemones, kuriais galima padidinti investuotojų prieigą prie skaidrių ir palyginamų duomenų apie MVĮ, kiek įmanoma apribojant papildomą naštą šioms įmonėms;

56. ragina Europos viešosiose rinkose sukurti įvairių ir patrauklių visų dydžių įmonių finansavimo bazę, kartu ES finansiniame reglamentavime, turinčiame poveikio naujo augimo bendrovėms, propaguojant koncepciją „visų pirma galvokime apie mažuosius“, taip pat persvarstant ES finansinį reglamentavimą, kad būtų galima 30–50 % sumažinti įmonių įtraukimo į biržos sąrašus administracines sąnaudas;

57. mano, kad, atsižvelgiant į MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių svarbą kuriant naujas darbo vietas, turi būti geriau išnaudojamos ne bankų teikiamo finansavimo galimybės, pavyzdžiui, plėtojant specializuotas antrines rinkas (pvz., MVĮ augimo rinkas) ir vykdant paprastą, skaidrų ir standartizuotą pakeitimą vertybiniais popieriais; palankiai vertina iniciatyvą, kurios tikslas – sukurti tvarią, skaidrią pakeitimo vertybiniais popieriais rinką, sukuriant specialią reguliavimo sistemą, kurioje vienodai apibrėžiamas aukštos kokybės pakeitimas vertybiniais popieriais ir taikomi veiksmingi rizikos stebėsenos, matavimo ir valdymo metodai; vis dėlto pabrėžia, kad MVĮ labai skirtingos ir kad pakeitimas vertybiniais popieriais nėra vienintelė turima priemonė; todėl ragina Komisiją taikyti įvairius metodus ir atsižvelgti į prekybos vietų įvairovę, siekiant pagerinti MVĮ finansavimą;

58. remia pasiūlymus gerinti Europos įmonių, ypač MVĮ, galimybes gauti duomenis; drauge atkreipia dėmesį į tai, kad rinkos duomenų kaina yra maža, palyginti su bendromis sandorio sąnaudomis;

59. ragina Komisiją stiprinti gebėjimą stebėti į bankininkystę panašios tarpininkavimo veiklos, vykdomos už reguliuojamo bankų sektoriaus ribų, rūšis, apimtis ir tendencijas, taip pat įgyvendinti atitinkamas priemones, skirtas užtikrinti, kad būtų taikomas principas „vienoda rizika, vienodos taisyklės“;

60. pažymi, kad privataus kapitalo ir rizikos kapitalo investicijos yra įdomi finansavimo alternatyva, ypač veiklą pradedančioms įmonėms; ragina Komisiją parengti papildomas priemones, remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant Europos rizikos kapitalo fondų ir Europos socialinio verslumo fondų veiklą, kad būtų galima pašalinti pagrindinius ES rizikos kapitalo rinkų trūkumus, pavyzdžiui, informacijos investuotojams trūkumą; mano, kad specialios duomenų bazės, skirtos rinkti savanoriškai pateikiamą informaciją apie MVĮ ir veiklą pradedančias įmones, sukūrimas galėtų būti naudinga priemonė siekiant teikti informaciją investuotojams, taip galiausiai padidinant rinkos subjektų įvairovę ir dar labiau sustiprinant rizikos kapitalo rinkas valstybėse narėse;

61. palankiai vertina pastangas remti privataus platinimo rinkų plėtrą taikant standartinius dokumentus ir apibrėžtis, kartu užtikrinant, kad galimi investuotojai būtų pakankamai informuoti apie šios formos investavimo riziką ir naudą;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

62. ragina Komisiją užtikrinti, kad, rengiant naujus pasiūlymus dėl fondų fondo, kuris būtų KRS dalis, neatsirastų spragų bendrame sisteminės ir specifinės rizikos vertinime ir valdyme;

63. tvirtina, kad kuriant KRS būtina sustiprinti ir pagerinti ES veiklos koordinavimą tarptautiniu lygmeniu, visų pirma Didžiojo dvidešimtuko (G20), Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos (IOSCO), Tarptautinių apskaitos standartų valdybos (IASB) ir Bazelio komiteto veikloje;

Nuosėklis ES kapitalo rinkų reguliavimo aplinkos kūrimas

64. dar kartą pabrėžia, kad svarbus nuosavo kapitalo finansavimas, kuris gali padėti švelninti rizikos poveikį ir sumažinti pernelyg didelį išiskolinimą ir svorto poveikį finansų sistemoje; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares peržiūrėti ir sumažinti pernelyg didelę privačių bendrovių nuosavo kapitalo finansavimo reguliavimo našta; pabrėžia, kad svarbu spręsti apmokestinimo šališkumo skolos, o ne nuosavo kapitalo naudai problemą;

65. supranta, kad nemokumo taisyklių skirtumai apsunkina tarpvalstybinių turto grupių kūrimą (taigi ir pakeitimo vertybiniais popieriais procesą); šiuo klausimu atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą spręsti tarpvalstybinio nemokumo problemą tiek, kiek tai būtina siekiant sukurti gerai veikiančią KRS; ragina įsteigti gaivinimo ir pertvarkymo sistemą subjektams, kurie nėra bankai, ypač pagrindinėms sandorio šalims (PSŠ);

66. primena mokėjimo sistemų ir vertybinių popierių atsiskaitymų vaidmenį pakeitimo vertybiniais popieriais rinkoje ir ragina šiuo tikslu sukurti Europos rinkos infrastruktūrą, taip pat koordinuotai bei labiau suderintai stebėti ypatingos svarbos rinkos infrastruktūrą, ypač galimybę sukurti pakeitimo vertybiniais popieriais duomenų bazę, kurioje būtų užregistruoti kiekvieno pakeitimo vertybiniais popieriais dalyviai, atsekamos rinkos dalyvių bendros pozicijos ir srutai tarp jų, stebimas politikos iniciatyvų efektyvumas ir veiksmingumas, taip pat nustatomi galimai besiformuojantys burbulai ir mažinama informacijos asimetrija;

67. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į informacinių ir ryšių technologijų vaidmenį, reikia spręsti kibernetinių išpuolių grėsmės problemą ir užtikrinti visos finansų sistemos atsparumą tokiems išpuoliams;

68. ragina Komisiją padidinti finansinės informacijos palyginamumą ir kokybę, atsižvelgiant į dabartinę apskaitos standartų sistemą, taip pat į pasaulinę perspektyvą ir konservatyvius vertės nustatymo modelius bei reikalavimų proporcingumą; supranta, kad pirmiausiai turi būti įvertintas praktinis neseniai persvarstytos Europos apskaitos teisės taikymas;

69. pabrėžia, kad būtina atlikti visų papildomų teisės aktų, įskaitant deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, poveikio vertinimą bei sąnaudų ir naudos analizę; atkreipia dėmesį į tai, kad nauji teisės aktai ne visada gali būti tinkamas politinis atsakas į šiuos iššūkius ir kad reikia apsvarstyti galimybę taikyti ne teisėkūros ir rinka grindžiamus metodus, o kai kuriais atvejais ir esamus nacionalinius sprendimus; ragina Komisiją atitinkamuose teisės aktuose įgyvendinti proporcingumo principą, kad būtų padidintas teigiamas poveikis MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėms;

70. mano, kad visapusiškai veiksmingos KRS pagrindiniai elementai turėtų būti sukurti ne vėliau kaip 2018 m.; pakartoja raginimą išsamiai išanalizuoti dabartinę ES kapitalo rinkų padėtį ir esamas ES masto kliūtis; ragina Komisiją paspartinti darbą rengiant veiksmų planą ir kuo greičiau pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra ir ne teisėkūros procedūra priimamų aktų, kad būtų pasiektas tikslas iki 2018 m. pabaigos sukurti visiškai integruotą bendrą ES kapitalo rinką;

71. pažymi, kad besivystanti skaitmeninė aplinka turėtų būti vertinama kaip galimybė pagerinti kapitalo rinkų sektoriaus veiklą ir padidinti jo naudą įmonėms, investuotojams ir plačiajai visuomenei;

o

o o

72. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai ir Tarybai.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0269

Europos saugumo darbotvarkė

2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos saugumo darbotvarkės (2015/2697(RSP))

(2017/C 265/10)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 3, 6, 7 ir 21 straipsnius ir į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 4, 16, 20, 67, 68, 70–72, 75, 82–87 ir 88 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 6, 7, 8 straipsnius, 10 straipsnio 1 dalį, 11, 12, 21, 47–50, 52 ir 53 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (EŽTK), Europos žmogaus teisių teismo praktiką, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos, Ministrų Komiteto, žmogaus teisių komisaro ir Venecijos komisijos konvencijas, rekomendacijas, rezoliucijas ir pranešimus,
- atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos komunikatą „Europos saugumo darbotvarkė“ (COM(2015)0185),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Veiksminga Pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimo Europos Sąjungoje strategija (COM(2010)0573) ir į Praktines gaires dėl atsižvelgimo į pagrindines teises Komisijos poveikio vertinimuose (SEC(2011)0567),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2014 m. balandžio 8 d. sprendimą sujungtose bylose C-293/12 ir C-594/12, pagal kurį pripažinta negaliojančia 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/24/EB dėl duomenų, generuojamų arba tvarkomų teikiant viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas arba viešuosius ryšių tinklus, saugojimo,
- atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 513/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/125/TVR⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl ES kovos su terorizmu politikos: svarbiausi laimėjimai ir ateities uždaviniai⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje (2012 m.)⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl JAV Nacionalinės saugumo agentūros (NSA) sekimo programos, sekimo tarnybų įvairiose valstybėse narėse ir jų poveikio ES piliečių pagrindinėms teisėms ir transatlantiniam bendradarbiavimui teisingumo ir vidaus reikalų srityje⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl ES vidaus saugumo strategijos atnaujinimo⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. vasario 11 d. rezoliuciją dėl kovos su terorizmu priemonių⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 28 d. plenarinio posėdžio diskusijas dėl Europos saugumo darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į klausimus Tarybai ir Komisijai dėl Europos saugumo darbotvarkės (O-000064/2015 – B8-0566/2015 ir O-000065/2015 – B8-0567/2015),

⁽¹⁾ OL L 150, 2014 5 20, p. 93.

⁽²⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 45.

⁽³⁾ Priimtas tekstas, P7_TA(2014)0173.

⁽⁴⁾ Priimtas tekstas, P7_TA(2014)0230.

⁽⁵⁾ Priimtas tekstas, P8_TA(2014)0102.

⁽⁶⁾ Priimtas tekstas, P8_TA(2015)0032.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi pavojai Sąjungos vidaus saugumui tapo sudėtingesni, hibridiniai, asimetriniai, netradiciniai, tarptautiniai, sparčiai kintantys ir sunkiai nuspėjami bei viršija bet kurios pavienės valstybės narės pajėgumus, todėl labiau nei bet kada reikia nuoseklaus, visapusiško, daugialypio ir suderinto ES atsako, kurio metu būtų visiškai atsižvelgiama į pagarbą pagrindinėms teisėms;
- B. kadangi ES saugumo politikos rengimas yra bendros atsakomybės klausimas, o tam reikia, kad suderintomis ir suvienytomis visų valstybių narių, ES institucijų ir agentūrų, pilietinės visuomenės ir teisėsaugos institucijų pastangomis būtų siekiama bendrų tikslų ir jos būtų grindžiamos teisinės valstybės principu ir pagarba pagrindinėms teisėms; kadangi tam, kad būtų pasiekta geriausių rezultatų, konkretus šių bendrų tikslų ir prioritetų įgyvendinimas turėtų būti susietas su aiškiu užduočių paskirstymu ES ir nacionaliniu lygmeniu, remiantis subsidiarumo principu ir taikant griežtą ir veiksmingą parlamentinę ir teisminę priežiūrą;
- C. kadangi į ES sutarties 4 straipsnio 2 dalį įtraukta nacionalinio saugumo išimtimi negalima pasinaudoti siekiant nacionalinėms saugumo agentūroms sudaryti sąlygas pažeisti kitų valstybių narių interesus, įskaitant ekonominius interesus, jų piliečių ir gyventojų teises ir Europos Sąjungos bei apskritai trečiųjų šalių įstatymus ir politiką;
- D. kadangi turėtų būti atkreiptas dėmesys į poreikį pasimokyti iš daugelio po 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių padarytų Europos ir visuotinių normų ir vertybių pažeidimų vidaus ir išorės saugumo bendradarbiavimo srityje;
- E. kadangi laisvė, saugumas ir teisingumas yra tikslai, kurių turėtų būti siekiama vienu metu; kadangi tam, kad būtų įtvirtinta laisvė ir teisingumas, laikantis būtinumo ir proporcingumo principų įgyvendinant saugumo priemones visada reikėtų gerbti demokratiją, teisinę valstybę ir pagrindines teises ir turėtų būti taikoma tinkama demokratinė priežiūra ir atskaitomybė; kadangi Europos saugumo darbotvarkėje nepakankamai atsižvelgiama į teisingumo ir prevencijos aspektą;
- F. kadangi daugelį pagrindinių nusikalstamumo priežasčių, pvz., didėjančios nelygybės, skurdo, rasinio bei ksenofobinio smurto ir neapykantos nusikaltimų, negalima pašalinti vien tik saugumo priemonėmis, tačiau jas reikia svarstyti atsižvelgiant į platesnį politikos kontekstą, įskaitant patobulintą socialinę, užimtumo, švietimo, kultūros ir išorės politiką;
- G. kadangi didėjančios ekonominės ir socialinės nelygybės, kuri kelia grėsmę socialiniam paktui ir pagrindinių teisių ir piliečių laisvių veiksmingam užtikrinimui, laikotarpiu prevencijos aspektas Europos saugumo darbotvarkėje yra itin svarbus; kadangi svarbus tokių prevencijos politikos priemonių elementas turėtų būti kalėjimui alternatyvios priemonės ir reintegracijos priemonės, ypač atsižvelgiant į nedidelius pažeidimus;
- H. kadangi pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, numatytam prie Sutarčių pridėtame Protokole Nr. 36, Komisija ir Europos Teisingumo Teismas įgijo visus įgaliojimus, susijusius su buvusio trečiojo ramsčio teisės aktais, ir dėl to padidėjo demokratinė ir su pagrindinėmis teisėmis susijusi atskaitomybė dėl priemonių, kurios atlieka svarbų vaidmenį kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę;
- I. kadangi elektroniniai nusikaltimai ir nusikaltimai, kurių vykdymą palengvina elektroninės priemonės, turi įtakos ES piliečių saugumui, vidaus rinkai ir Europos Sąjungos intelektinei nuosavybei bei klestėjimui; kadangi, pavyzdžiui, kenksmingu programiniu kodu užkrėstų kompiuterių tinklai elektroninių nusikaltimų pavidalu daro poveikį milijonams kompiuterių ir tūkstančiams taikinių tuo pačiu metu;
- J. kadangi ribos tarp vidaus ir išorės saugumo vis labiau nyksta, o tam reikia geresnio valstybių narių bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo, taigi ir išsamesnį ir įvairiapusį požiūrį;
- K. kadangi reikia skirti ypatingą dėmesį paramai visoms terorizmo ir nusikaltimų aukoms ir jų apsaugai visoje ES, kaip pagrindinei saugumo darbotvarkės daliai;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

1. atkreipia dėmesį į Komisijos siūlomą 2015–2020 m. Europos saugumo darbotvarkę ir joje įtvirtintus prioritetus; mano, kad atsižvelgiant į problemas, su kuriomis šiuo metu susiduria Europos Sąjunga, terorizmas, smurtinis ekstremizmas, tarpvalstybinis organizuotas nusikalstamumas ir elektroniniai nusikaltimai yra didžiausios grėsmės, kurioms pašalinti reikia suderintų veiksmų nacionaliniu, ES ir pasauliniu lygmenimis; atkreipia dėmesį į tai, kad darbotvarkės struktūra turėtų būti lanksti, kad būtų galima reaguoti į galimas naujas problemas ateityje;

2. pakartoja, kad reikia toliau tirti ir šalinti pagrindines nusikalstamumo priežastis, įskaitant nelygybę, skurdą ir diskriminaciją; be to, pabrėžia, kad reikia užtikrinti pakankamai išteklių socialiniams darbuotojams, vietos ir nacionalinės policijos pareigūnams ir teisminių institucijų pareigūnams, kurių institucijų biudžetai buvo sumažinti tam tikrose valstybėse narėse;

3. ragina rasti tinkamą prevencijos politikos ir represinių priemonių pusiausvyrą siekiant išsaugoti laisvę, saugumą ir teisingumą; pabrėžia, kad saugumo priemonės visada turėtų būti taikomos laikantis teisinės valstybės principų ir gerbiant pagrindines teises, pavyzdžiui, teisę į privatumą ir duomenų apsaugą, saviraiškos ir asociacijų laisvę ir teisę į tinkamą teismo procesą; todėl ragina Komisiją įgyvendinant Europos saugumo darbotvarkę deramai atsižvelgti į neseniai priimtą Teisingumo Teismo nutarimą dėl Duomenų saugojimo direktyvos (sprendimas sujungtose bylose C-293/12 ir C-594/12), kuriame reikalaujama, kad visos priemonės atitiktų proporcingumo, būtinumo ir teisėtumo principus ir į jas būtų įtrauktos atitinkamos atskaitingumo ir teismo teisinių gynybos priemonės; ragina Komisiją visapusiškai įvertinti šio sprendimo poveikį visoms priemonėms, susijusioms su duomenų saugojimu teisėsaugos tikslais;

4. primena, kad siekdama būti patikima veikia skatinant pagrindines teises tiek ES, tiek ir už jos ribų, Europos Sąjunga savo saugumo politiką, kovą su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, taip pat savo partnerystę su trečiosiomis šalimis saugumo srityje turėtų grįsti visapusišku požiūriu, kuris apimtų visus veiksnius, dėl kurių žmonės įsitraukia į terorizmą ar organizuotą nusikalstamumą, taigi apimtų ekonominę ir socialinę politiką, plėtojamą ir įgyvendinamą visapusiškai gerbiant pagrindines teises ir vykdant teisminę ir demokratinę kontrolę ir išsamius vertinimus;

5. palankiai vertina Komisijos pasirinkimą darbotvarkę grįsti visiško teisinės valstybės principų laikymosi ir pagarbos pagrindinėms teisėms principais, kurie turėtų būti užtikrinti taikant tinkamą teisminę priežiūrą; didesniu skaidrumu, atskaitomybe ir demokratinė kontrolė; geresniu galiojančių teisės aktų taikymu ir įgyvendinimu; bendresniu tarpžinybiniu ir tarpsektoriniu požiūriu; ir glaudesnėmis vidaus ir išorės aspektų saugumo sąsajomis; ragina Komisiją ir Tarybą įgyvendinant darbotvarkę griežtai laikytis šių principų; pažymi, kad Parlamentas, stebėdamas darbotvarkės įgyvendinimą, daugiausia dėmesio skirs šioms principams;

6. palankiai vertina tai, kad pagrindinėms teisėms darbotvarkėje skiriamas ypatingas dėmesys ir visų pirma Komisijos įsipareigojimą griežtai vertinti kiekvieną savo siūlomą saugumo priemonę ne tik tuo požiūriu, koku mastu bus pasiekti priemonės tikslai, bet ir dėl jos atitikties pagrindinėms teisėms; pabrėžia, kad Komisija į savo vertinimą privalo įtraukti visas atitinkamas įstaigas ir agentūras, ypač ES pagrindinių teisių agentūrą, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūną, Europolą ir Eurojustą; prašo Komisijos pateikti visą informaciją ir dokumentus apie šį vertinimą siekiant, kad Parlamentas galėtų veiksmingai vykdyti demokratinę priežiūrą;

7. atsižvelgdamas į tai primena griežtai smerkiantis priemones, apimančias platų ir sistemingą visa apimančių nekaltų žmonių asmens duomenų rinkimą, ypač atsižvelgiant į galimą didelį poveikį teisei į teisingą bylos nagrinėjimą, nediskriminavimą, privatumą ir duomenų apsaugą, spaudos laisvę, minties ir žodžio bei susirinkimų ir asociacijų laisvę, taip pat dėl didelių galimybių piktnaudžiauti surinkta informacija prieš politinius priešininkus; išreiškia rimtų abejonių dėl masinio sekimo priemonių naudingumo, nes naudojantis jomis dažnai per plačiai renkama informacija ir todėl sukuriama per daug klaidingų teigiamų ir neigiamų rezultatų; perspėja dėl masinio sekimo priemonių keliamo pavojaus neatsižvelgti į poreikį investuoti į galbūt pigesnes, veiksmingesnes ir mažiau intervencines teisėsaugos priemones;

8. ragina valstybes nares užtikrinti, kad visuose su saugumu susijusiuose teisės aktuose būtų atsižvelgiama į svarbiausių vaiko interesų principą;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

9. atkreipia dėmesį į tai, kad ES neturi suderintos termino „nacionalinis saugumas“ apibrėžties ir dėl to esama neapibrėžtumo ES teisės aktuose, kuriuose yra nuorodų į terminą „nacionalinis saugumas“;

10. mano, jog siekiant, kad piliečiai labiau pasitikėtų saugumo politika, ES institucijos ir agentūros, taip pat valstybės narės turėtų užtikrinti politikos formavimo ir įgyvendinimo proceso skaidrumą, atskaitomybę ir demokratinę kontrolę; palankiai vertina Komisijos ketinimą reguliariai teikti Parlamentui ir Tarybai naujausią informaciją apie tai, kaip įgyvendinama darbotvarkė; pakartoja savo ketinimą bendradarbiaujant su nacionaliniais parlamentais reguliariai stebėti, ar darbotvarkė įgyvendinama tinkamai ir ar užtikrinama pažanga; susidomėjęs atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymą įsteigti ES patariamąjį forumą saugumo klausimu; ragina šį forumą užtikrinti proporcingą visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų atstovavimą ir laukia išsamesnės informacijos apie forumą, ypač susijusios su jo tikslu vaidmeniu, užduotimis, sudėtimi ir galiomis ir Europos Parlamento bei nacionalinių parlamentų dalyvavimu jo veikloje;

11. pabrėžia būtinybę tobulinti valstybių narių žvalgybos tarnybų demokratinę ir teisminę priežiūrą; pažymi, kad Parlamentas, Teisingumo Teismas ir Europos ombudsmenas neturi pakankamai galių, kad galėtų atlikti veiksmingą Europos saugumo politikos tikrinimą;

12. ragina Komisiją ir Tarybą kuo skubiau parengti veiksmų planą (ar panašų mechanizmą), pagal kurį būtų užtikrintas veiksmingas ir operatyvinis darbotvarkės įgyvendinimas, pateikti jį Parlamentui, o tuomet per kitus šešis mėnesius pradėti jo įgyvendinimą; mano, kad požiūris, grindžiamas ES politikos ciklu (bendrų grėsmių ir pažeidžiamumo nustatymas bei įvertinimas, politinių prioritetų nustatymas ir strateginių ir veiklos planų parengimas, veiksmingas įgyvendinimas su aiškiais nurodymais, tvarkaraščiais ir rezultatais, taip pat vertinimas), turėtų užtikrinti būtiną darbotvarkės įgyvendinimo nuoseklumą ir tęstinumą su sąlyga, kad Parlamentas tinkamai dalyvauja nustatant politinius prioritetus ir strateginius tikslus; tikisi toliau diskutuoti šiais klausimais su Komisija ir Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatinio komiteto (COSI);

13. palankiai vertina pagrindinį darbotvarkės principą – saugumo srityje visapusiškai taikyti ir įgyvendinti esamas priemones prieš pasiūlant naujas; pakartoja, kad reikia greitesnio ir veiksmingesnio keitimosi atitinkamais duomenimis ir informacija, taikant tinkamas duomenų apsaugos ir privatumo apsaugos priemones; tačiau apgailestauja, kad, nepaisant nuolatinių Parlamento raginimų, vis dar neatliktas esamų ES priemonių veiksmingumo vertinimas, taip pat atsižvelgiant į naujas saugumo grėsmes, su kuriomis susiduria ES; mano, kad tokį vertinimą reikia atlikti tam, kad būtų užtikrinta, kad Europos saugumo politika būtų veiksminga, būtina, proporcinga, nuosekli ir išsami; ragina Komisiją pagal darbotvarkės įgyvendinimo veiksmų planą pateikti prioritetinę priemonę – minėtą esamų ES priemonių, išteklių ir finansavimo vidaus saugumo srityje veikimo vertinimą; dar kartą ragina Tarybą ir Komisiją, pasinaudojant SESV 70 straipsnyje išdėstyta procedūra, išsamiai įvertinti priemonių, priimtų vidaus saugumo srityje prieš įsigaliojant Lisabonos sutarčiai, įgyvendinimą;

14. palankiai vertina tai, kad Komisija sutelkia dėmesį į sienų valdymą, kaip esminį tarpvalstybinio nusikalstamumo ir terorizmo prevencijos aspektą; pabrėžia, kad ES sienų saugumas turėtų būti stiprinamas atliekant sistemingas patikras naudojant esamas duomenų bazines, tokias kaip Šengeno informacinė sistema (SIS); teigiamai vertina Komisijos įsipareigojimą iki 2016 m. pradžios pateikti persvarstytą pasiūlymą dėl pažangiai valdomų sienų;

15. pritaria Komisijos raginimui laikytis labiau sujungto, įvairias agentūras ir sektorius apimančio požiūrio ir pasiūlytomis priemonėmis siekiant gerinti keitimąsi informacija ir geros praktikos pavyzdžiais, taip pat siekiant intensyviai operatyvinį valstybių narių ir ES agentūrų bendradarbiavimą; pakartoja savo raginimą labiau naudotis esamomis priemonėmis ir duomenų bazėmis, pvz., Šengeno informacinė sistema (SIS) ir Europos nuosprendžių registrų informacinė sistema (ECRIS), taip pat jungtinėmis tyrimų grupėmis; ragina Komisiją imtis visų būtinų priemonių siekiant paspartinti vis dar nesudarytų darbo susitarimų tarp agentūrų sudarymą; apgailestaudamas pažymi, kad darbotvarkėje numatyta nepakankamai konkrečių priemonių, kuriomis būtų galima stiprinti jos teisingumo aspektą; ragina integruoti visus teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose aspektus ir toliau juos plėtoti, be kita ko, sustiprinant įtariamųjų ir kaltinamųjų, aukų ir liudininkų teises ir užtikrinant geresnį galiojančių ES tarpusavio pripažinimo priemonių įgyvendinimą;

16. visiškai pritaria tam, kad Komisija teikia pirmenybę siekdama padėti valstybėms narėms labiau stiprinti tarpusavio pasitikėjimą, visapusiškai naudotis esamomis keitimosi informacija priemonėmis ir skatinti tarpvalstybinį kompetentingų institucijų operatyvinį bendradarbiavimą; pabrėžia, kad toks tarpvalstybinis operatyvinis bendradarbiavimas, ypač pasienio regionuose, yra labai svarbus;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

17. ragina Komisiją greitai pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų keičiamas 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo ⁽¹⁾, siekiant suderinti išpėjimo kriterijus ir nustatyti, kad išpėjimai apie terorizmu įtariamus ar už terorizmą nuteistus asmenis būtų privalomi;

18. palankiai vertina Europos policijos registrų rodyklės sistemos (EPRIS) būtinumo ir galimos pridėtinės vertės vertinimą, apie kurį pranešė Komisija, siekiant palengvinti tarpvalstybinę prieigą prie informacijos, saugomos nacionaliniuose policijos įrašuose, ir visapusiškai remia valstybių narių grupės planuojamą pradėti bandomąjį projektą siekiant sukurti automatines tarpvalstybinės paieškos nacionalinėse rodyklėse mechanizmus, remiantis sistema „yra atitiktis/nėra atitiktis“; pabrėžia, kad tarpvalstybinė prieiga prie informacijos, ypač pasienio regionuose, yra labai svarbi;

19. pabrėžia jungtinių tyrimų grupių svarbą siekiant tirti konkrečius tarpvalstybinio pobūdžio atvejus ir ragina valstybes nares reguliariau taikyti šią sėkmingą priemonę; ragina Komisiją parengti pasiūlymus dėl teisinės sistemos, pagal kurią būtų galima sukurti laikinas arba nuolatinės jungtines tyrimų grupes, kurios spręstų su nuolat iškylančiomis grėsmėmis susijusias problemas, ypač pasienio regionuose, pvz., neteisėtos prekybos narkotikais, prekybos žmonėmis, taip pat motociklininkų gaujų problemas;

20. apgailestauja dėl to, kad tokios priemonės kaip nusikalstamu būdu įgyto turto išaldymas ir konfiskavimas netaikomos sistemingai visais tinkamais tarpvalstybiniais atvejais, ir ragina valstybes nares ir Komisiją dėti daugiau pastangų šioje srityje;

21. pabrėžia, kad nacionalinėms žvalgybos agentūroms bendradarbiaujant tarpvalstybinio lygmeniu matomi labai dideli demokratinės ir teisminės priežiūros skirtumai; reiskia susirūpinimą dėl to, kad demokratinėi ir teisminei priežiūrai kyla didelių kliūčių dėl trečiosios šalies taisyklės dėl prieigos prie dokumentų;

22. pažymi, kad riba tarp išorės ir vidaus saugumo vis labiau nyksta, todėl palankiai vertina Komisijos išsipareigojimą užtikrinti, kad saugumo politikos vidaus ir išorės aspektai būtų tvirtai susieti; ragina Komisiją ir valstybes nares reguliariai vertinti darbotvarkės poveikį ES išorės saugumo strategijai ir atvirkščiai, įskaitant išsipareigojimus gerbti ir propaguoti pagrindines laisves ir teises, demokratijos vertybes ir principus, nurodytus tarptautinėse konvencijose ir susitarimuose, kuriuos jos yra ratifikavusios arba pasirašiusios; pabrėžia poreikį toliau stiprinti darbotvarkės ir strategijos sąsajas, sinergiją ir didinti suderinamumą, ypač Europai susiduriant su naujomis, kompleksinėmis ir hibridinėmis grėsmėmis, gerbiant Sąjungos vertybes ir pagrindines teises; ragina Komisiją nuolat pranešti Parlamentui apie visus tolesnius veiksmus, kuriais siekiama sukurti saugumo politikos vidaus ir išorės aspektų ir jos bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis saugumo srityje ryšį, kad Parlamentas galėtų pasinaudoti savo demokratinės kontrolės teise kartu su nacionaliniais parlamentais;

23. pabrėžia vykdomos strateginės peržiūros, kuriai vadovauja vyriausioji įgaliotinė ir pirmininko pavaduotoja, kurią jai patikėjo 2013 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba ir kurios rezultatas turėtų būti naujos Europos saugumo strategijos patvirtinimas, svarbą ir savalaikiškumą; plataus masto strategijoje, apimančioje užsienio ir saugumo politikos klausimus, turėtų būti nustatyti ir aprašyti ES interesai, prioritetai ir tikslai, esamos ir būsimos grėsmės, uždaviniai ir galimybės bei ES priemonės bei būdai šiuos tikslus pasiekti;

24. ragina bendradarbiavimo susitarimuose dėl bendradarbiavimo saugumo srityje su trečiosiomis šalimis, ypač Šiaurės Afrikoje ir Persijos įlankos regione, numatyti labai tvirtas nuostatas dėl žmogaus teisių; ragina iš naujo apsvarstyti bendradarbiavimą su nedemokratinėmis šalimis, kuriose žmogaus teisių padėtis labai bloga;

25. pabrėžia, kad labai svarbu šalinti pagrindines ginkluoto konflikto, ekstremizmo ir skurdo trečiosiose šalyse priežastis, nes dėl jų ES iškyla problemų saugumo srityje; primygtinai ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją/Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant remti įtraukias, pliuralistines ir gerai funkcionuojančias valstybes, kuriose veikia stipri ir gyvybinga pilietinė visuomenė, galinčias savo piliečiams užtikrinti laisvę, saugumą, teisingumą ir užimtumą;

⁽¹⁾ OL L 381, 2006 12 28, p. 4.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

26. primygtinai ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją/Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę pateikti bendrosios pozicijos dėl ginkluotų bepiločių orlaivių naudojimo projektą, kuris atitiktų 2014 m. vasario 27 d. Parlamento rezoliucijos dėl ginkluotų bepiločių orlaivių naudojimo nuostatas ⁽¹⁾;

27. atkreipia dėmesį į Komisijos griežtą raginimą užbaigti darbą, susijusį su ES direktyvos dėl keleivio duomenų įrašo priėmimu; pakartoja, kad yra išsipareigojęs siekti užbaigti rengti šią direktyvą iki metų pabaigos; pabrėžia, kad pagal Direktyvą dėl keleivio duomenų įrašo turi būti gerbiamos pagrindinės teisės ir duomenų apsaugos standartai, įskaitant atitinkamą Teisingumo Teismo praktiką, taip pat numatyta veiksminga ES lygmens priemonė; ragina Komisiją ir toliau remti šį procesą ir teikti visus atitinkamus papildomus elementus siekiant Direktyvos dėl keleivio duomenų įrašo būtinumo ir proporcingumo; prašo, kad ateityje rengiant kiekvieną pasiūlymą, kuriuo sukuriama tokios saugumo srities priemonė kaip keleivio duomenų įrašas, sistemingai būtų įtraukiami valstybių narių keitimosi informacija ir bendradarbiavimo mechanizmai;

28. pritaria Komisijai dėl didelės paramos priemonių, susijusių su mokymu, moksliniais tyrimais ir inovacijomis, svarbos ir svarbaus darbo, kurį šioje srityje atlieka Europos policijos koledžas (CEPOL); mano, kad teisėsaugos pareigūnams rengiami mokymai ir mainų programos yra nepaprastai svarbūs siekiant toliau puoselėti Europos teisėsaugos kultūrą ir gerąją praktiką šioje srityje; mano, kad reikia daugiau investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas, susijusius su saugumu, be kita ko, prevencijos srityje;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl greitai besikeičiančios saugumo padėties reikia numatyti lankstų požiūrį, grindžiamą gebėjimu prisitaikyti ir reaguoti, sukurti techninius pajėgumus ir nuolat persvarstyti prioritetinius veiksmus, numatytus darbotvarkėje; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į tai, kad būtų galima pritaikyti SESV 222 straipsnį, pagal kurį reikalaujama, kad Europos Vadovų Taryba reguliariai vertintų Sąjungai išylančias grėsmes, be kita ko, remdamasi esamais grėsmių vertinimais, kuriuos atliko valstybės narės ir Europolas, ir informuotų Europos Parlamentą ir nacionalinius parlamentus apie rezultatus bei tolesnius veiksmus;

Terorizmas

30. palankiai vertina darbotvarkėje įtvirtintas priemones, skirtas kovai su terorizmu, kovai su terorizmo finansavimu, kovai su grėsme, kylančia dėl to, kad ES piliečiai ir rezidentai vyksta į užsienį terorizmo tikslais (užsienio kovotojai) ir radikalėjimo prevencijai; atkreipia dėmesį į pasiūlytą naują Europos kovos su terorizmu centro, kuris bus įsteigtas prie Europolo, struktūrą ir ragina Komisiją išsamiau paaiškinti konkretų jo vaidmenį, užduotis, galias ir priežiūrą, visų pirma siekiant atitinkamu lygmeniu užtikrinti tinkamą vidaus demokratinei ir teisminei priežiūrai, taip pat atliekant šiuo metu vykdomą Europolo įgaliojimų svarstymą; pabrėžia, kad sustiprintas valstybių narių dalijimasis informacija yra labai svarbus kovojant su terorizmu ir kad tai turėtų būti daroma labiau struktūruotai;

31. smerkia bet kokias analizes, kurios skatina painiavą tarp terorizmo, nesaugumo, islamo ir migrantų;

32. atsižvelgdamas į neseniai Briuselyje, Paryžiuje, Kopenhagoje ir Sen Kanten Falavjė (Saint-Quentin-Fallavier) įvykdytus teroristinius išpuolius, primena, kad ES turi nedelsiant geriau įvertinti grėsmę ES saugumui ir sutelkti dėmesį į kovos su terorizmu neatidėliotinų prioritetų sritis: ES sienų saugumo stiprinimą, internetinės informacijos žymėjimo pajėgumų stiprinimą, kovą su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais, taip pat nacionalinių teisėsaugos institucijų ir žvalgybos tarnybų dalijimosi tarpusavyje informacija bei operatyvinio bendradarbiavimo gerinimą;

33. primena, kad, kovojant su teroristų tinklais ir organizuotomis nusikalstamomis grupuotėmis, itin svarbu sekti finansinius srautus ir juos nutraukti, įskaitant ir ne SWIFT finansinius srautus; palankiai vertina pastangas, kurių imamasi siekiant užtikrinti sąžiningą ir subalansuotą dalyvavimą Terorizmo finansavimo sekimo programoje (TFSP);

34. pabrėžia, kad pačioje ES išugdytų teroristų grėsmė pasiekė naują pavojingą lygį nuo tada, kai islamo fundamentalistai užėmė teritorijas Sirijoje ir Irake ir pradėjo propagandos kampaniją visame pasaulyje, kad suvienytų savo pajėgas su džihadistais ir vykdytų išpuolius ES teritorijoje;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0172.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

35. pabrėžia, kad norint duoti atkirtį užsienio kovotojų ir, apskritai, terorizmo keliamai grėsmei reikia kovos su terorizmu strategijos, kuri būtų pagrįsta daugialypiu požiūriu, kuria būtų siekiama nuosekliai kovoti su tokiais veiksniais kaip radikalėjimas, plėtoti socialinę sanglaudą ir įtraukti, sudaryti sąlygas reintegracijai skatinant politinę ir religinę toleranciją, nagrinėti internetu vykdomą kurstymą vykdyti teroristinius išpuolius ir duoti jam atkirtį, užkirsti kelią išvykimui norint prisijungti prie teroristinių organizacijų, neleisti verbuoti dalyvauti ir neleisti dalyvauti ginkluotuose konfliktuose ir šią veiklą apriboti, trukdyti teikti finansinę pagalbą teroristinėms organizacijoms ir pavieniams asmenims, kurie nori prie jų jungtis, prireikus užtikrinti griežtą baudžiamąjį persekiojimą ir teisėsaugos institucijoms suteikti tinkamas priemones, kad jos galėtų savo pareigas vykdyti visiškai gerbdamos pagrindines teises;

36. ragina Komisiją kartu su valstybėmis narėmis parengti tikrą strategiją dėl Europos kovotojų, kurios dabar trūksta saugumo darbotvarkėje, ir ypač dėl tų, kurie grįžta iš konfliktų zonų ir nori pasitraukti iš juos užverbavusių teroristinių organizacijų bei rodo norą vėl integruotis į visuomenę; mano, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skirtas jaunų Europos kovotojų padėčiai;

37. pakartoja, kad yra pasiryžęs vykdyti atvirus ir skaidrius tyrimus ir taip užtikrinti atskaitomybę už didelius pagrindinių teisių pažeidimus, padarytus prisidengiant kova su terorizmu, ypač atsižvelgiant į CŽV vykdytą kalinių gabenimą ir neteisėtą kalinimą Europos šalyse; ragina suteikti apsaugą tiems asmenims, kurie praneša apie šiuos pažeidimus, pvz., žurnalistams ir informatoriams;

Radikalėjimas

38. pritaria, kad radikalėjimo prevencija turėtų būti ES prioritetas; apgailestauja, kad darbotvarkėje stinga priemonių, kuriomis būtų sprendžiamas radikalėjimo Europoje klausimas, ir ragina Komisiją imtis skubių ir visapusiškų veiksmų siekiant suintensyvinti priemones, skirtas radikalėjimo ir smurtinio ekstremizmo prevencijai, užkertant kelią ekstremistinių ideologijų plitimui ir skatinant integravimą ir įtraukti; ragina Komisiją sustiprinti Informacijos apie radikalizaciją tinklą, vienijantį visus atitinkamus veikėjus, kurie dalyvauja iniciatyvose, radikalėjimo problemos sprendžiamos vietoje lygiu, ir paaiškinti, kokie yra naujai pasiūlyto Informacijos apie radikalizaciją tinklo kompetencijos centro įgaliojimai, užduotys ir veiklos sritys; rekomenduoja, kad jo struktūra taip pat apimtų vietas ir nacionaliniu lygmeniu sprendimus priimančius asmenis, kad būtų užtikrintas praktinis ekspertų ir suinteresuotųjų subjektų parengtų rekomendacijų įgyvendinimas; ragina numatyti ryžtingesnes priemones, kuriomis būtų sprendžiama radikalėjimo internete ir interneto tinklapių ar socialinių tinklų naudojimo radikalių ideologijų skleidimui Europoje problema; palankiai vertina tai, kad Europole sukurtas Internetinės informacijos žymėjimo padalinys, kuris, bendradarbiaudamas su pramonės atstovais, padės valstybėms narėms nustatyti ir pašalinti smurtinį ekstremistinį turinį internete, ir ragina Komisiją skirti jo veiklai būtinų papildomų išteklių; apgailestauja, kad stinga konkrečių priemonių, kuriomis būtų stiprinamas interneto kaip informavimo ir sąmoningumo didinimo įrankio, nukreipto prieš radikalėjimą, vaidmuo, ir priemonių, kurios, visų pirma, būtų skirtos atsvaros prieš teroristinę propagandą turinio internete aktyviam platinimui, kad taip šiai propagandai būtų užkirstas kelias;

39. pabrėžia, kad sėkminga saugumo politika turi kovoti su pagrindiniais ekstremizmo veiksniais, kaip antai radikalėjimu, netolerancija ir diskriminacija, skatinant politinį ir religinį pakantumą, plėtojant socialinę sanglaudą ir įtraukti ir sudarant palankias sąlygas reintegracijai;

40. mano, kad su finansine ir operatyvine Komisijos pagalba turėtų būti atlikti platūs moksliniai tyrimai ir parengtos konkrečios priemonės, kad veiksmingais ryšių kanalais būtų skatinamos mūsų bendros pakantumo, pliuralizmo, pagarbos žodžio ir sąžinės laisvei vertybės ir apskritai mūsų pagrindinės teisės ir jomis dalinamasi su Europos piliečiais; mano, kad darbotvarkėje taip pat turi būti akcentuojamas poreikis kvoti su neteisėtomis nuostatomis apie religijas, visų pirma, islamą, nes pačios religijos nevaicina jokio vaidmens radikalėjimo ir terorizmo procese;

41. reiškia susirūpinimą dėl pastaruoju metu padažnėjusių neapykantos nusikaltimų, taip pat ir internete, prieš Europos piliečius; ragina valstybes nares apsaugoti savo piliečius nuo būsimų išpuolių ir užkirsti kelią neapykantos kurstymui ir bet kokiems netolerancijos dėl kilmės, tikėjimo ar religijos veiksams, taip pat vykdamt pedagoginį darbą su jaunimu ir skatinant įtraukų dialogą;

Organizuotas nusikalstamumas

42. sutinka, kad prekyba žmonėmis yra reiškinys, kurį reikia efektyviau spręsti Europos lygmeniu; tačiau griežtai atmeta svarstymus apie bet kokius ryšius tarp nelegalios migracijos ir terorizmo; pažymi, kad dėl teisėtų būdų patekti į ES stygiaus

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

su tikslu prašyti apsaugos nuolat atsiranda nelegalių būdų paklausa, todėl keliamas pavojus pažeidžiamiems migrantams, kuriems reikia tarptautinės apsaugos;

43. pabrėžia organizuoto nusikalstamumo prekybos žmonėmis srityje rimtumą; atkreipia dėmesį į tai, kokio ekstremalaus lygio smurtą ir žiaurumą nusikaltėliai priverčia patirti šią itin pažeidžiamą grupę; palankiai vertina esamus teisės aktus ir sutinka su tuo, kad reikalinga laikotarpiui po 2016 m. skirta strategija, kurią įgyvendinant dalyvautų Europolas ir Eurojustas su savo specifinėmis žiniomis šioje srityje;

44. pripažįsta, kad kova su organizuotu nusikalstamumu reikalauja ryžtingų Europos veiksmų; remia Komisijos pasiryžimą spręsti šią problemą; ragina Komisiją visų pirma sukurti tvirtą bendradarbiavimą kovojant su prekyba žmonėmis, bet taip pat bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis siekiant užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui, kad nebeįvyktų naujų tragedijų Viduržemio jūroje;

45. pabrėžia, kad daugiau dėmesio turėtų būti skiriama tarpvalstybinio organizuoto nusikalstamumo pokyčiams, atsižvelgiant į neteisėtą prekybą ginklais, prekybą žmonėmis ir neteisėtą narkotikų gamybą bei prekybą; su pasitenkinimu pažymi, kad darbotvarkėje pripažįstamas narkotikų problemos dinamiškas pobūdis, ypač jos ryšys su organizuotu nusikalstamumu, ir auganti grėsmė dėl rinkos inovacijų gaminant tiek naujus, tiek įprastinius narkotikus ir jais prekiaujant; pabrėžia, kad reikia skubiai priimti pasiūlytą dokumentų rinkinį dėl naujų psichoaktyviųjų medžiagų ir ragina Tarybą daryti pažangą šioje srityje;

46. mano, kad be ES turimų kovos su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu priemonių Europos saugumo darbotvarkėje turėtų būti įtraukti ir šių sunkių nusikaltimų aukų apsaugos mechanizmai, kad būtų užkirstas kelias tolimesnei viktimizacijai; pažymi, kad aukų apsauga turi būti laikoma svarbia kovos su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu priemone, nes taip aiškiai parodoma nusikaltėliams, kad visuomenė nepasiduos smurtui ir visada apgins aukas ir jų orumą;

Elektroniniai nusikaltimai

47. pabrėžia, kad teroristinės organizacijos ir organizuotos nusikalstamos grupuotės vis labiau naudojasi kibernetine erdve, kad galėtų lengviau vykdyti visų rūšių nusikaltimus, ir kad kibernetiniai nusikaltimai ir nusikaltimai, kurių vykdymą palengvina elektroninės priemonės, yra didžiausia grėsmė ES piliečiams ir ES ekonomikai; pažymi, kad skaitmeninėje epochoje dėl kibernetinio nusikalstamumo reikia naujo požiūrio į teisės saugą ir teisminį bendradarbiavimą; atkreipia dėmesį į tai, kad technologijų vystymasis sustiprina kibernetinio nusikalstamumo poveikio mastą ir greitį, ir todėl ragina Komisiją atlikti išsamią teisės saugos ir teisminių institucijų galių ir šių institucijų teisiinių ir techninių pajėgumų internete ir realiaame gyvenime analizę, kad jos galėtų veiksmingai kovoti su kibernetiniu nusikalstamumu, nors taip pat pabrėžia, kad visos teisės saugos priemonės turi griežtai atitikti pagrindines teises, būti būtinos ir proporcingos bei neprieštarauti ES ir nacionalinei teisei; ypač ragina Komisiją užtikrinti, kad teisė naudoti šifravimą išliktų nepaliekta visoje Europos Sąjungoje ir kad, nors visuomet galima perimti pranešimus policijos tyrimo arba teismo proceso tikslais gavus tinkamą teisminės institucijos leidimą, valstybės narės neįgyvendintų jokių priemonių, kuriomis pažeidžiama asmenų teisė naudoti šifravimą; prašo Komisiją suteikti Europolo Internetinės informacijos žymėjimo padalinii papildomų išteklių, reikalingų jo veikimui, užuot vykdžius vidinius darbo vietų persikirstymus, įskaitant ir Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centro (EC3), kuriam neturėtų stigtį darbuotojų, darbuotojus;

48. pabrėžia ypatingą mokslinių tyrimų ir inovacijų svarbą siekiant, kad ES neatsiliktų nuo kintančių saugumo poreikių; pabrėžia konkurencingos ES saugumo pramonės svarbą prisidedant prie ES nepriklausomumo saugumo srityje; pakartoja raginimą sustiprinti ES IT saugumo nepriklausomumą ir poreikį įvertinti galimybes naudoti ES pagamintus saugumo prietaisus bei paslaugas ypatingos svarbos infrastruktūros objektuose ir teikiant viešąsias paslaugas;

49. ragina Komisiją pradėti atitinkamą informavimo apie riziką, susijusią su sunkiais elektroniniais nusikaltimais, ir pasirengimo kampaniją, siekiant padidinti atsparumą kibernetiniams išpuoliams;

50. teigiamai vertina ECS atliekamą darbą kovojant su sunkiais tarpvalstybiniais elektroniniais nusikaltimais ir nusikaltimais, kurių vykdymą palengvina elektroninės priemonės; pabrėžia, kad ECS tenka pagrindinis vaidmuo teikiant pagalbą valstybėms narėms, visų pirma kovoje su vaikų seksualiniu išnaudojimu; pakartoja, kad Komisija buvo skelbusi suteiksianti EC3 būtinų ekspertų ir biudžetą, kad paskatintų Europos bendradarbiavimą srityse, kurioms nebuvo skirta dėmesio nuo 2013 m., kai buvo sukurtas šis centras;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

51. ragina Komisiją atlikti išsamų esamų kovos su seksualiniu vaikų išnaudojimu internete priemonių vertinimą, nustatyti, ar reikia papildomų teisėkūros procedūra priimamų aktų, ir apsvarstyti, ar Europolas turi pakankamai ekspertų, išteklių ir darbuotojų, kad galėtų kovoti su šiuo baisiu nusikaltimu;

Finansavimas

52. apgailestauja, kad Komisijos 2016 m. biudžeto projekte Europolo biudžeto padidinti numatyta tik apytiksliai 1,5 mln. EUR, tačiau šių išteklių neužtenka, kad jis galėtų, kaip numatyta darbotvarkėje, įsteigti Europos kovos su terorizmu centrą ir Internetinės informacijos žymėjimo padalinį;

53. palankiai vertina Komisijos pirmininko pirmojo pavaduotojo Franso Timmermanso Europos Parlamente padarytą pareiškimą apie tai, kad Komisija suderins turimus finansinius išteklius su darbotvarkės prioritetais; šiuo aspektu dar kartą pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad atitinkamoms ES agentūroms būtų skirta atitinkamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių darbotvarkėje nustatytoms dabartinėms ir būsims užduotims atlikti; ketina atidžiai stebėti įgyvendinimą ir įvertinti būsimas Vidaus saugumo fondo reikmes ES ir nacionaliniu lygmenimis;

o

o o

54. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0270

Padėtis Jemene**2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Jemene (2015/2760(RSP))**

(2017/C 265/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Jemeno,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 26 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini pareiškimą dėl padėties Jemene,
  - atsižvelgdamas į bendrą 2015 m. balandžio 1 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės Federicos Mogherini ir už humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą atsakingo Komisijos nario Christoso Stylianideso pareiškimą dėl kovų Jemene poveikio,
  - atsižvelgdamas į bendrą 2015 m. gegužės 11 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės Federicos Mogherini ir už humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą atsakingo Komisijos nario Christoso Stylianideso pareiškimą dėl pasiūlytų paliaubų Jemene,
  - atsižvelgdamas į bendrą 2015 m. liepos 3 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės Federicos Mogherini ir už humanitarinę pagalbą ir krizių valdymą atsakingo Komisijos nario Christoso Stylianideso pareiškimą dėl krizės Jemene,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 20 d. Tarybos išvadas dėl Jemeno,
  - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas 2014 (2011 m.), 2051 (2012 m.), 2140 (2014 m.), 2201 (2015 m.) ir 2216 (2015 m.),
  - atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 24 d. 24-ojo Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos ir Europos Sąjungos Jungtinės tarybos ir ministrų posėdžio pirmininkų pareiškimą,
  - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos 2015 m. birželio 25 d. pranešimą spaudai dėl padėties Jemene,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. rugsėjo 21 d. Taikos ir nacionalinės partnerystės susitarimą, 2014 m. sausio 25 d. Nacionalinio dialogo konferencijos rezultatų dokumentą ir 2011 m. lapkričio 21 d. Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos iniciatyvą,
  - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi dabartinė krizė Jemene – tai viena po kitos dirbusių vyriausybių nesugebėjimo pateisinti teisėtų Jemeno gyventojų lūkesčių, susijusių su demokratija, ekonominiu ir socialiniu vystymusi, stabilumu ir saugumu, padariny; kadangi dėl šios nesėkmės susidarė sąlygos smurtiniam konfliktui prasidėti, nes nepavyko suformuoti įtraukios vyriausybės ir sąžiningai pasidalyti valdžią ir buvo sistemingai ignoruojami įvairių šalies genčių nesutarimai, vyraujantis nesaugumas ir ekonominis paralyžius;
- B. kadangi dabartinis konfliktas Jemene išplito į 20 iš 22 šalies teritorinių vienetų; kadangi, remiantis naujausiais konsoliduotais Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, 2015 m. kovo 19 d. – gegužės 5 d. žuvo mažiausiai 1 439 žmonės, o dar 5 951 sužeista, iš kurių daugelis buvo civiliai gyventojai; kadangi nuo konfliktų pradžios žuvo daugiau nei 3 000 žmonių ir daugiau nei 10 000 buvo sužeista;
- C. kadangi Jemenas – viena vargingiausių šalių Artimuosiuose Rytuose, kurioje aukštas nedarbo ir neraštingumo lygis ir neteikiamos pagrindinės paslaugos; kadangi šiuo metu 20 mln. žmonių reikia humanitarinės pagalbos, įskaitant maždaug 9,4 mln. Jemeno vaikų, daugiau kaip 250 000 pabėgėlių ir 335 000 šalies viduje perkeltų asmenų;
- D. kadangi pastarojo meto įvykiai kelia didelį pavojų regiono, visų pirma Somalio pusiasalio, Raudonosios jūros ir platesnio Artimųjų Rytų regiono, stabilumui.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- E. kadangi 2015 m. kovo 26 d. Saudo Arabijos vadovaujama koalicija, įskaitant Bahreiną, Egiptą, Jordaniją, Kuveitą, Maroką, Katarą, Sudaną ir Jungtinius Arabų Emyratus, Jemeno Prezidento Abd-Rabbu Mansouro Hadi prašymu pradėjo karinę operaciją Jemene prieš *Houthi* grupuotės sukilėlius; kadangi pranešama, kad ši koalicija Jemene naudoja tarptautiniu mastu uždraustas kasetines bombas, ir kadangi šiuos atvejus šiuo metu tiria JT vyriausiasis žmogaus teisių komisaras;
- F. kadangi labai daug civilių gyventojų žuvo dėl *Houthi* grupuotės karinių grupių ir susijusių pajėgų veiksmų, be kita ko, dėl priešlėktuvinių šaudmenų, kurie sprogsa numesti į apgyvendintas teritorijas, taip nužudydami ir sulošindami civilius gyventojus, naudojimo;
- G. kadangi per Saudo Arabijos vadovaujamos karinės koalicijos vykdomus oro antpuolius Jemene kelis kartus žuvo civiliai gyventojai, pažeidžiant tarptautinę humanitarinę teisę, pagal kurią reikalaujama imtis visų reikiamų žingsnių siekiant užkirsti kelią civilių gyventojų aukoms ar kuo labiau jas sumažinti;
- H. kadangi, Saudo Arabija vykdė ne tik šiuos oro antpuolius, bet ir pradėjo Jemeno jūrinę blokadą, kurios poveikis civiliams gyventojams yra dramatiškas: 22 mln. žmonių, beveik 80 proc. visų gyventojų, skubiai reikalingas maistas, vanduo ir medicinos reikmenys;
- I. kadangi 2015 m. birželio 15 d., atsižvelgiant į JT taikos derybas, JT Generalinis Sekretorius Ban Ki-moon paragino atnaujinti humanitarines paliaubas bent dviem savaitėms per ramadaną, kad ypač svarbi pagalba pasiektų visus Jemeno gyventojus, kuriems jos reikia, tačiau kadangi joks susitarimas nebuvo pasiektas; kadangi 2015 m. birželio 19 d. Jemeno konfliktuojančioms šalims nepavyko pasiekti susitarimo dėl ugnies nutraukimo vykstant diplomatinėms deryboms, kurioms tarpininkavo JT specialusis pasiuntinys Ismail Ould Cheikh Ahmed;
- J. kadangi 2015 m. birželio 30 d. apie 1 200 kalinių, įskaitant „Al-Qaeda“ įtariamuosius, pabėgo iš Taizo miesto centrinio kalėjimo; kadangi apie 300 kalinių jau buvo pabėgę iš kito kalėjimo Chadramauto provincijoje 2015 m. balandžio mėn.; kadangi Jemene vyksta teroristų užpuoliai, pvz., 2015 m. birželio 17 d. užpuolis Sanoje, įskaitant tris mečetes, kurio metu žuvo ir buvo sužeista daug žmonių;
- K. kadangi 2015 m. liepos 1 d. Jungtinės Tautos paskelbė trečio lygio krizę Jemene ir tai yra aukščiausio lygio nepaprastoji padėtis; kadangi pagal ekstremaliosios padėties planą Jungtinės Tautos pamėgins padėti 11,7 mln. žmonių, kuriems labiausiai reikia pagalbos; kadangi pranešama, kad sveikatos apsaugos sistema yra atsidūrusi prie žlugimo ribos: mažiausiai 160 sveikatos priežiūros įstaigų uždaryta dėl nesaugios padėties ir kuro bei reikmenų trūkumo;
- L. kadangi 15,9 mln. Jemeno gyventojų reikia humanitarinės pagalbos; kadangi dėl šiuo metu plačiai paplitusio nesaugumo pažeidžiamiausi vaikai neturės galimybės naudotis jiems reikalingomis sveikatos priežiūros ar maitinimo paslaugomis;
- M. kadangi nuo 2015 m. kovo mėn. 9,9 mln. vaikų labai nukentėjo nuo konflikto, o 279 vaikai žuvo ir 402 buvo sužeisti; kadangi mažiausiai 1,8 mln. vaikų nebegali lavintis, nes dėl konflikto uždarytos mokyklos, taigi didėja pavojus, kad juos užverbuos ar išnaudos ginkluotos grupuotės ir jie patirs kitokį netinkamą elgesį; kadangi, remiantis UNICEF duomenimis, vaikai sudaro beveik trečdalį visų kovotojų Jemene, iš kurių mažiausiai 140 buvo užverbuota vien tik 2015 m. kovo 26 d. – balandžio 24 d.; kadangi patvirtinta, kad 156 vaikai buvo užverbuoti ir naudojami ginkluotų grupuočių 2014 m.; kadangi 2015 m. šis skaičius jau padvigubėjo;
- N. kadangi, Jungtinių Tautų vaikų fondo vertinimu, daugiau nei pusei milijono jaunesnių nei penkeri metai vaikų gresia didelis ūmus mitybos nepakankamumas, o 1,2 mln. jaunesnių nei penkerių metų vaikų gresia vidutinis ūmus mitybos nepakankamumas – šis skaičius nuo krizės pradžios išaugo beveik du kartus;
- O. kadangi sveikatos priežiūros sistema gali netrukus žlugti, nes nutraukus skiepavimo paslaugas maždaug 2,6 mln. jaunesnių nei 15 metų vaikų kyla pavojus užsikrėsti tymais, o 2,5 mln. vaikų kyla pavojus susirgti viduriavimu – galimai mirtina liga, kuri greitai plinta konfliktų ir gyventojų perkėlimo metu; kadangi daugėja dengė karštingės atvejų, negydomos lėtinės ligos, o gyvybiškai būtinų medicinos priemonių tiekimas atitinkamiems gyventojams ir gydytojų patekimas pas juos blokuojamas;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- P. kadangi šalyje sparčiai senka kuro atsargos ir kadangi dėl to jau labai varžomas pagalbos paskirstymas, be to, greitai pradės trūkti vandens ir iškilis pavojus žmonių gyvybėms, nes sausros ištikto Jemeno vandens tiekimas visiškai priklauso nuo kuru varomų giluminių šulinių siurblių;
- Q. kadangi Jemenui taip pat tiesioginę įtaką daro humanitarinė krizė Somalio pusiasalyje, nes daugiau nei 250 000 pabėgėlių, daugiausiai iš Somalio, atsidūrė šalyje ir gyvena prastomis sąlygomis; kadangi, be to, vyriausybės apskaičiavimais, Jemene yra apie vieną milijoną Etiopijos imigrantų;
- R. kadangi dėl blogėjančios saugumo padėties humanitarinės organizacijos perkėlė daugumą savo tarptautinių darbuotojų už šalies ribų; kadangi vis dar mažai organizacijų gali vykdyti veiklą Jemene ir jų veikla yra labai apribota;
- S. kadangi „Al-Qaeda“ Arabijos pusiasalyje galėjo pasinaudoti politinės ir saugumo padėties Jemene pablogėjimu ir plėstis, didindama savo teroristinių išpuolių skaičių ir mastą;
- T. kadangi vadinamoji grupuotė „Islamo valstybė“ (ISIS)/„Da'esh“ įsitvirtino Jemene ir vykdė teroristinius išpuolius prieš šiitų mečetes, nužudydama šimtus žmonių; kadangi tikėtina, jog „Al-Qaeda“ Arabijos pusiasalyje ir grupuotė „Islamo valstybė“/„Da'esh“ pasinaudos saugumo vakuumu Jemene, kad padidintų savo pajėgumus ir rengtų išpuolius prieš Jemeno saugumo pajėgas, *Houthi* grupuotę ir bet kokias Vakarų pajėgas;
- U. kadangi ginkluoto konflikto eskalavimas kelia grėsmę Jemeno kultūros paveldui; kadangi 2015 m. liepos 2 d. Pasaulio paveldo komitetas įtraukė dvi Jemeno vietas – Sanos senamiestį ir seną siena apjuostą Šibamo miestą – į pasaulio paveldo objektų, kuriems gresia pavojus, sąrašą;
- V. kadangi ES nustatė ginklų embargą ir kitas tikslines sankcijas *Houthi* grupuotės vadui ir buvusio prezidento Ali Abdullaho Saleho sūnui; kadangi kitiems dviem *Houthi* grupuotės nariams, taip pat buvusiam prezidentui nuo 2014 m. gruodžio mėn. taikomi tie patys apribojimai;
- W. kadangi 2015 m. Komisijos Humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos departamentas (ECHO) skyrė 25 mln. EUR siekdamas padėti šios šalies bendruomenėms, kurios kenčia nuo ypač prastos mitybos, konfliktų ir priverstinių perkėlimų; kadangi 2014 m. bendras ES finansavimas iš valstybių narių ir Komisijos humanitarinei pagalbai Jemene finansuoti sudarė 100,8 mln. EUR, iš kurių 33 mln. EUR skyrė ECHO;
- X. kadangi persvarstytame JT humanitarinės pagalbos prašyme reikalauta 1,6 mlrd. JAV dolerių, tačiau kadangi šiuo metu skirta tik apie 10 proc. šios sumos;
1. yra labai susirūpinęs dėl sparčiai blogėjančios politinės, saugumo ir humanitarinės padėties Jemene; primygtinai ragina visas kariaujančias šalis nedelsiant nutraukti smurtą; reiškia užuojautą aukų šeimoms; pabrėžia, kad ES dar kartą patvirtino savo išsipareigojimą toliau remti Jemeną ir Jemeno žmones;
  2. patvirtina, kad tvirtai remia Jemeno vienybę, suverenumą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą ir palaiko Jemeno gyventojus;
  3. smerkia destabilizuojančius ir smurtinius vienašališkus veiksmus, kuriuos vykdo *Houthi* grupuotė ir buvusiam prezidentui Salehui ištikimi kariniai daliniai; taip pat smerkia Saudo Arabijos vadovaujamos koalicijos vykdomus oro antpuolius ir vykdomą Jemeno jūrinę blokadą, dėl kurių žuvo tūkstančiai žmonių, Jemenas buvo dar labiau destabilizuotas, buvo sukurtos palankesnės sąlygos teroristų ir ekstremistų organizacijų, pvz., grupuotės „Islamo valstybė“/„Da'esh“ ir „Al-Qaeda“ Arabijos pusiasalyje, plėtrai ir buvo pabloginta jau ir taip kritiška humanitarinė padėtis;
  4. primygtinai ragina visas Jemeno šalis, visų pirma *Houthi* judėjimą, dėti pastangas siekiant dialogu ir konsultacijomis išspręsti tarpusavio nesutarimus; ragina visus regioninius subjektus konstruktyviai palaikyti ryšius su Jemeno šalimis, kad būtų sudarytos sąlygos deeskaluoti krizę ir išvengti tolesnio regioninio nestabilumo; ragina visas šalis nepulti kultūros paveldo objektų ir pastatų juos apšaudant artilerija ar vykdant oro antskrydžius ir nenaudoti jų kariniais tikslais;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

5. palankiai vertina tai, kad ES pakartojo esanti tvirtai įsipareigojusi ir pasiryžusi kovoti su ekstremistų ir teroristų grupuočių, pavyzdžiui, „Al-Qaeda“ Arabijos pusiasalyje, grėsme, ir neleisti joms toliau naudotis susidariusia padėtimi;
6. smerkia bet kokią smurtą, bandymus ar grąsinimus naudoti smurtą siekiant įbauginti asmenis, dalyvaujančius konsultacijose, kuriose tarpininkauja JT; pabrėžia, kad JT tarpininkaujamam įtraukiam politiniam dialogui turi vadovauti Jemenas, o tarpininkavimu turi būti siekiama rasti sutarimu pagrįstą Jemeno krizės politinį sprendimą vadovaujantis Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos iniciatyva ir jos įgyvendinimo priemonė, visapusiškos Nacionalinio dialogo konferencijos rezultatai, Taikos ir nacionalinės partnerystės susitarimu ir susijusiomis JR Saugumo Tarybos rezoliucijomis;
7. griežčiausiai smerkia grupuotės „Islamo valstybė“/„Da'esh“ vykdomus teroristinius išpuolius prieš šių mečetes Sanoje ir Sadoje, kurių metu žuvo ir buvo sužeista šimtai žmonių, taip pat neigiamai vertina kraštutinės religinės ideologijos, kuria grindžiama ši nusikalstama veika, plitimą;
8. yra itin susirūpinęs dėl to, kad „Al-Qaeda“ Arabijos pusiasalyje sugebėjo pasinaudoti blogėjančia politine ir saugumo padėtimi Jemene; primygtinai ragina visas konflikto šalis parodyti tvirtą įsipareigojimą ir ryžtą didžiausią prioritetą teikti kovai su ekstremistų ir teroristų grupuotėmis, pvz., grupuote „Islamo valstybė“/„Da'esh“ ir „Al-Qaeda“ Arabijos pusiasalyje;
9. smerkia tai, kad konflikto šalys verbuoja ir naudoja vaikus;
10. išreiškia savo visapusišką paramą JT ir JT Generalinio Sekretoriaus specialiojo pasiuntinio Jemeniui Ismailio Ouldo Cheikho Ahmedo pastangoms tarpininkauti šalių taikos deryboms; remia Omano pastangas užtikrinti, kad *Houthi* grupuotė ir Jemeno vyriausybei ištikimos pajėgos nutrauktų ugnį – tai būtų pirmas žingsnis siekiant rasti politinį sprendimą derantis;
11. pabrėžia, kad konflikto sprendimas gali būti tik politinis, įtraukus ir pasiektas derybomis; todėl primygtinai ragina visas Jemeno konflikto šalis nesutarimų sprendimo siekti palaikant dialogą, siekiant kompromiso ir galių pasidalijimo ir sudarant sąlygas nacionalinės vienybės vyriausybės suformavimui, kad būtų atkurta taika, išvengta ekonominio ir finansinio žlugimo ir sprendžiama humanitarinės krizės problema;
12. ragina paskelbti humanitarines paliaubas, kad gyvybių gelbėjimo pagalba galėtų nedelsiant pasiekti Jemeno žmones; primygtinai ragina visas šalis remiantis nešališkumo, neutralumo ir nepriklausomumo principais sudaryti palankesnes sąlygas nedelsiant teikti humanitarinę pagalbą visiems Jemeno regionams, taip pat humanitarinės pagalbos teikėjams greitai, saugiai ir nekliudomai pasiekti žmones, kuriems tokios pagalbos reikia, įskaitant medicininę pagalbą; primena, kad taip pat būtina toliau sudaryti palankias sąlygas prekybos laivams patekti į Jemeną;
13. ragina visas šalis laikytis tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės, užtikrinti, kad būtų apsaugoti civiliai gyventojai, ir nesitaikyti tiesiogiai į civilinę infrastruktūrą, visų pirma medicinos įstaigas ir vandens tiekimo sistemas, nesinaudoti civilinių pastatų kariniais tikslais ir skubiai pradėti bendradarbiauti su JT ir humanitarinės pagalbos organizacijomis, siekiant suteikti pagalbą tiems, kuriems jos reikia;
14. pabrėžia, kad reikia koordinuoti humanitarinius veiksmus vadovaujant JT, ir primygtinai ragina visas šalis prisidėti prie humanitarinių poreikių tenkinimo; ragina tarptautinę bendruomenę prisidėti prie persvarstyto JT humanitarinės pagalbos prašymo;
15. ragina atlikti nepriklausomą visų tariamų tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų tyrimą;
16. palankiai vertina Konstitucijos rengimo komiteto padarytą pažangą ir ragina parengti įtraukią, skaidrią konstituciją, kuri atitiktų Jemeno gyventojų teisėtus siekius ir atspindėtų Nacionalinio dialogo konferencijos rezultatus, ir surengti referendumą dėl konstitucijos projekto ir savalaikius visuotinius rinkimus, siekiant užkirsti kelią tolesniam humanitarinės ir saugumo padėties Jemene blogėjimui;
17. primena, kad religijos ir tikėjimo laisvė yra pagrindinė teisė, ir griežtai smerkia visų formų smurtą ir diskriminaciją dėl religijos ir tikėjimo; dar kartą tvirtina, kad remia visas iniciatyvas, kurių tikslas – skatinti dialogą ir abipusę religinių ir kitų bendruomenių pagarbą; ragina visas religines institucijas skatinti toleranciją ir imtis iniciatyvos kovojant su neapykanta, sektantiškumu ir smurtiniu bei ekstremistiniu radikalėjimu;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

18. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę skubiai Jungtinėse Tautose užtikrinti paramą didžiajam tarptautiniam planui užtikrinti Jemene vandens tiekimą, nes tokia iniciatyva galėtų iš esmės padėti sėkmingai užbaigti galimą taikos procesą ir suteikti gyventojams galimybės pagerinti žemės ūkį, prasimaitinti ir atstatyti šalį perspektyvą;

19. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos generaliniam sekretoriui, Arabų Valstybių Lygos generaliniam sekretoriui ir Jemeno vyriausybei.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0271

Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono saugumo problemos ir politinio stabilumo perspektyvos

2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl saugumo iššūkių Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikos regione ir politinio stabilumo perspektyvų (2014/2229(INI))

(2017/C 265/12)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 8 ir 21 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Irako Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą ir į savo 2013 m. sausio 17 d. poziciją dėl šio susitarimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2003 m. gruodžio 12 d. Europos saugumo strategiją ir 2008 m. gruodžio 11 d. Europos Sąjungos Tarybos pareiškimą dėl gebėjimų stiprinimo,
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 8 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai ir ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių partnerystės siekiant demokratijos ir bendros gerovės komisijos bendrą komunikatą (COM(2011)0200),
- atsižvelgdamas į Dovylio partnerystę, kurią 2011 m. gegužės 21 d. Dovylyje vykusiame valstybių ir vyriausybės vadovų aukščiausio lygio susitikime pradėjo Didysis aštuonetas (G8),
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Europos Komisijos 2011 m. gegužės 25 d. bendrą komunikatą „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę“ (COM(2011)0303),
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos 2015 m. vasario 6 d. bendrą komunikatą dėl Sirijai ir Irakui, taip pat grupuotės „Da'esh“ keliamos grėsmės klausimui skirtos ES regioninės strategijos elementų (JOIN(2015)0002),
- atsižvelgdamas į per trečią Europos Sąjungos ir Arabų Valstybių Lygos užsienio reikalų ministrų 2014 m. birželio 11 d. susitikimą Atėnuose priimtą deklaraciją ir į Europos išorės veiksmų tarnybos ir Arabų Valstybių Lygos generalinio sekretoriato 2015 m. sausio 19 d. Briuselyje pasirašytą susitarimo memorandumą,
- atsižvelgdamas į Tarybos 2014 m. rugpjūčio 30 d. išvadas dėl Irako ir Sirijos,
- atsižvelgdamas į 2014 m. rugsėjo 15 d. Paryžiuje vykusios tarptautinės konferencijos taikos ir saugumo Irake klausimais išvadas,
- atsižvelgdamas į 2014 m. lapkričio 17 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl Artimųjų Rytų taikos proceso,
- atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 15 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl Europos Sąjungos regioninės strategijos, skirtos Sirijai ir Irakui,
- atsižvelgdamas į 2015 m. vasario 9 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl kovos su terorizmu,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos santykių ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0023.

⁽²⁾ OL C 247 E, 2012 8 17, p. 1.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl ES požiūrio į Iraną⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. gegužės 10 d. rezoliuciją „Pokyčių darbotvarkė: ES prekybos ir investicijų strategija Viduržemio jūros regiono pietuose po Arabų pavasario revoliucijų“⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2014 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl Saudo Arabijos, jos santykių su ES ir jos vaidmens Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje⁽⁴⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2014 m. rugsėjo 18 d. rezoliuciją dėl padėties Irake bei Sirijoje, grupuotės „Islamo valstybė“ agresijos ir mažumų persekiojimo⁽⁵⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2015 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl padėties Libijoje⁽⁶⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2015 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl humanitarinės krizės Irake ir Sirijoje, ypač susijusios su grupuote „Islamo valstybė“⁽⁷⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2015 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos ir Arabų Valstybių Lygos valstybių ryšių ir bendradarbiavimo kovojant su terorizmu⁽⁸⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2015 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl pastarųjų grupuotės ISIL/„Da'esh“ išpuolių ir žmonių, ypač asirų, grobimų Artimuosiuose Rytuose⁽⁹⁾,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 23 d. Briuselyje įvykusio Libijos savivaldybių atstovų susitikimo, kurį sukviė Jungtinių Tautų paramos misija Libijoje ir kurį organizavo Europos Sąjunga, išvadas,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 13 d. Barselonoje vykusį Ispanijos, Tarybai pirmininkaujančios Latvijos ir ES surengtą ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių užsienio reikalų ministrų susitikimą, skirtą Europos kaimynystės politikos ateičiai aptarti,
  - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas Nr. 2139 (2014), 2165 (2014) ir 2191 (2014), pagal kurias JT ir jų partneriams leidžiama teikti tarpvalstybinę humanitarinę pagalbą ir pagalbą opozicijos kontroliuojamose zonose Sirijoje be valstybės sutikimo,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę (A8–0193/2015),
- A. kadangi konfliktai Sirijoje, Irake, Jemene ir Libijoje ir didėjanti įtampa visame Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos (MENA) regione yra pagrindiniai šio regiono destabilizavimo veiksniai; kadangi tarp Sahelio ir Artimųjų Rytų frontų yra sandūra kovojant su terorizmu ir šie frontai yra arti pažeidžiamos Somalio pusiasalio teritorijos; kadangi tokios padėties pasekmės viso regiono saugumui yra katastrofiškos, nes daro ilgalaikę žalą politinei ir ekonominei plėtrai, ypatingos svarbos infrastruktūros objektams ir demografiniai sanglaudai regione; kadangi šių įvykių keliamas pavojus Europos saugumui, piliečiams ir jų interesams yra didelis; kadangi yra didelis civilių gyventojų aukų ir teroro aktų prieš civilius

⁽¹⁾ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 163.

⁽²⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 26.

⁽³⁾ OL C 261 E, 2013 9 10, p. 21.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0207.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2014)0027.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0010.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0040.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0077.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0071.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

gyventojus skaičius; kadangi grubiai pažeidžiamos žmogaus teisės ir humanitarinė teisė, ypač etninių ir religinių mažumų atžvilgiu; kadangi šių konfliktų sukelta sunki humanitarinė krizė lėmė didelio masto gyventojų perkėlimus ir itin sudėtingas gyvenimo sąlygas pabėgėliams ir juos priimančioms bendruomenėms; kadangi nuolat atsiranda sunkumų numatyti nuoseklią konfliktų sprendimo strategiją ir nustatyti teisėtą ir patikimą įtraukaus dialogo su įvairiomis susijusiomis šalimis pagrindą;

- B. kadangi, atsižvelgiant į sukilimų arabų šalyse pasekmes atitinkamoms šalims, susidariusią naują ir sudėtingą padėtį ir todėl atsiradusią būtinybę kovoti su grupuote ISIL ir kitomis teroristinėmis organizacijomis, reikia persvarstyti ES veiksmus Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione; kadangi reikia daryti didesnę spaudimą autoritariniams režimams, kad jie pradėtų įgyvendinti įtraukią politiką; kadangi regiono stabilizavimo tikslas yra ne tik saugumo klausimas, bet ir ekonominiai, politiniai ir socialiniai padariniai, dėl kurių reikia, kad Sąjunga ir jos valstybės narės plėtotų strateginę visuotinę ir daugialypę politiką ir bendradarbiavimą su šio regiono veikėjais vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu;
- C. kadangi teroristinė organizacija ISIL/„Da'esh“ šiaurės Irake ir Sirijoje pradėjo sistemingas etninio valymo kampanijas ir etninių ir religinių mažumų atžvilgius vykdo karo nusikaltimus, įskaitant masinio susidorojimo žudynes ir grobimus; kadangi JT jau pranešė apie tikslines žudymus, priverstinį atvertimą į islamą, grobimus, prekybą moterimis, moterų ir vaikų pavergimą, vaikų verbavimą savižudiškų sprogdinimų tikslais, seksualinę prievartą ir fizinį smurtą bei kankinimą; kadangi grupuotė ISIL/„Da'esh“ yra nusitaikiusi į krikščionių, jazidų, turkmėnų, šabakų, kakajų, saabėjų ir šiitų bendruomenes, taip pat į daugybę arabų ir musulmonų sunitų;
- D. atsižvelgdamas į tai, kad Artimieji Rytai ir Šiaurės Afrika išgyvena su geopolitine padėtimi susijusį perversmą, kuris gali lemti esminius ir nuspėjamus regiono pusiausvyros pokyčius; kadangi regione vis dažniau kyla politinio, etninio ir religinio pobūdžio krizės ir konfliktai, stiprėja sukarintos grupuotės ir susilpnėja ar žlunga kai kurios regiono valstybės ar režimai; kadangi šiomis aplinkybėmis yra daugybė žmogaus teisių pažeidimų; kadangi Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalys ir tarptautinė bendruomenė, kovodamos su terorizmu ir remdamos įtraukią demokratinę reformą šiame regione, turi bendrų saugumo interesus;
- E. kadangi dėl konfliktų Irake ir Sirijoje, kaip ir dėl konflikto Jemene ir Libijoje, didėja įtampa regione ir tarptautinė įtampa; kadangi religinis ir etnis pagrindas naudojamas kaip priemonė siekiant su politika ir valdžia susijusių interesų; kadangi todėl kyla konfrontacijos tarp sunitų ir šiitų grėsmė, plintanti už tiesioginių geografinių ribų;
- F. kadangi Tunisas yra ryškiausias demokratizacijos po sukilimų arabų šalyse pavyzdys, tačiau jį paveikė grupuotės ISIL/„Da'esh“ 2015 m. kovo 18 d. teroristinis išpuolis, kuris primena, kad šio regiono šalims, ypač Tunisui, būtina stipri ir nuolatinė parama;
- G. kadangi, atsižvelgiant į 2008 m. ES gaires dėl smurto prieš moteris ir mergaites, moters teisių ir lyčių lygybės skatinimas turėtų būti svarbiausia ES ir Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos (MENA) regiono šalių politinių ir žmogaus teisių dialogo sudėtinė dalis; kadangi moterų dalyvavimas ir galių moterims suteikimas viešojoje, politinėje, ekonominėje ir kultūrinėje srityse Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse yra pagrindinis stabilumo, taikos ir ekonominės gerovės stiprinimo ilguoju laikotarpiu veiksnys; kadangi galių moterims ir mergaitėms suteikimas per švietimą yra labai svarbus skatinant jų vaidmenį visose šiose srityse; kadangi moterų teises ir lyčių lygybę ginančios pilietinės visuomenės organizacijos gali atlikti svarbų vaidmenį suteikiant moterims galių Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse;
- H. kadangi valstybių narių įtaką regione labai nevienoda; kadangi būtina didinti Europos Sąjungos įtaką; kadangi ilgalaikis politinis ir ekonominis Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono stabilumas yra pagrindinis strateginis Sąjungos uždavinys; kadangi dėl šios priežasties Sąjunga turi atlikti pagrindinį vaidmenį skatinant spręsti konfliktus ir užtikrinti demokratinį valdymą Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione;
- I. kadangi praityje ES parama Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalims buvo pernelyg fragmentiška ir pernelyg lėtai pritaikoma prie šių šalių politinių ir ekonominių poreikių, todėl kilo grėsmė ES gebėjimui atlikti svarbų vaidmenį šiame regione;
- J. kadangi praityje ES pagalba Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalims, visų pirma pagal Europos kaimynystės politiką (EKP), buvo labai dažnai teikiama taikant vienodą, prie savitumų nepritaikytą strateginį požiūrį, nebuvo tinkamai

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

atsižvelgiama į šių šalių specifinę padėtį ir nebuvo nustatomi pilietinės visuomenės partneriai, kuriems reikalinga parama ir gebėjimų stiprinimo pagalba; kadangi demokratizacijos mėginimams, kurių imtasi po vadinamojo Arabų pavasario sukilimų, reikalinga aktyvi parama, pagrįsta struktūriniu ilgalaikiu požiūriu;

- K. atsižvelgdamas į tai, kad perversmai Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione daro poveikį ES gebėjimui skatinti savo politines ir demokratines vertybes; kadangi tokie perversmai kenkia ES ekonominių santykių su atitinkamomis šalimis raidai ir galėtų sukelti grėsmę ES energetiniam saugumui;
- L. kadangi ES, priversta skubiai reaguoti į vieną po kitos Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione prasidėjusias krizes, kurių, nepaisant tam tikrų ženklų, jai nepavyko numatyti, nesugebėjo išanalizuoti pagrindinių duomenų ar reaguoti į po 2011 m. arabų šalių sukilimų susidariusią sudėtingą padėtį, atsiradusius lūkesčius ir atsivėrusias perspektyvas; kadangi, visų pirma, ES nesugebėjo sureaguoti į būtinybę sukurti labai ilgalaikę strategiją, skirtą teisingam perėjimui prie demokratijos remti, ekonomikos plėtrai ir politiniam stabilumui užtikrinti; kadangi Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai, vadovaudamasi 2013 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos pateiktais nurodymais, pradėjo esminį strateginių svarstymų procesą; kadangi Komisija ir Europos išorės veiksnių tarnyba (EIVT) pradėjo išsamių konsultacijų dėl Europos kaimynystės politikos (EKP) persvarstymo procesą; kadangi EIVT institucinė sąranga užtikrina galimybę atlikti kiekvienos šalies politinę ir strateginę analizę, kuri turėtų būti vienas iš pagrindinių veiksnių planuojant paramą regiono šalims, taip pat teikiamą įgyvendinant Europos kaimynystės politiką;
- M. kadangi tam, kad Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse galėtų atlikti teigiamo svorto vaidmenį, ES privalo gebėti pasiūlyti daugiau nei vien tik ekonominio bendradarbiavimo perspektyvą, būtent ji turėtų pasiūlyti didelio masto politinę ir strateginę partnerystę;
- N. kadangi per 2015 m. birželio 26–30 d. Tunise, Kuveite ir Jemene įvykdytus išpuolius, už kuriuos atsakomybę prisiėmė grupuotė „Da'esh“/ISIL, 92 žmonės žuvo ir dar keli šimtai buvo sužeisti; kadangi tie išpuoliai dar kartą patvirtina, jog būtina veiksmingai spręsti saugumo problemas, ir rodo politinio stabilumo šiame regione stoką;

Grėsmių šalinimas ir saugumo padėtis

1. ragina ES ir jos valstybes nares šalinti pagrindines sparčiai blogėjančios padėties Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione priežastis taikant visaapimančią ir plačių užmojų požiūrį; remia tarptautinę kampaniją prieš grupuotę ISIL/„Da'esh“ ir palankiai vertina koalicijos partnerių išsipareigojimą bendradarbiauti vadovaujantis bendra strategija; ypač palankiai vertina ES valstybių narių, kurios dalyvauja tarptautinėje koalicijoje prieš grupuotę ISIL prisidėdamos prie karinės intervencijos arba teikdamos logistinę, finansinę ir humanitarinę pagalbą, veiksmus; vis dėlto ragina labiau sutelkti veiksmus visose srityse ir pabrėžia būtinybę imtis labiau koordinuotų veiksmų; pažymi, kad šie veiksmai galėtų būti koordinuojami prižiūrint ES, prireikus, kaip dalis bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) veiksmų, ir šiuo tikslu ragina ES sukurti pakankamai veiklos pajėgumų ir parengti iš tiesų bendrą Europos gynybą; vis dėlto pabrėžia, kad būtina rasti pritaiktą, politikos ir regionų skirtumais pagrįstą sprendimą kovos su ISIL/„Da'esh“, Al Nusra frontu ir kitomis teroristinėmis grupuotėmis klausimui spręsti; ragina ES imtis pagrindinio tarpininko regioniniame dialoge, į jį įtraukiant visus regiono suinteresuotuosius subjektus, įskaitant Arabų Valstybių Lygą, Saudo Arabiją, Egiptą, Turkiją ir Iraną, vaidmens; primena, kad siekiant šiame regione užtikrinti ilgalaikį stabilumą, labai svarbu patenkinti teisėtus vietos gyventojų poreikius, visų pirma išreikštus per 2011 m. arabų šalių sukilimus; atkreipia dėmesį į neseniai paskelbtą Arabų Valstybių Lygos pranešimą apie nuolatinio greitojo reagavimo padalinio, kuris itin daug dėmesio skirs kovai su grupuote ISIL ir kitomis besiformuojančiomis teroristinėmis grupuotėmis, suformavimą;

2. pabrėžia nuolatinio ES politinio dalyvavimo aukščiausiu lygmeniu svarbą siekiant užtikrinti ilgalaikį strateginį politinį dialogą ir nuoširdžias bendras diskusijas su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalimis svarstant jų poreikių, siekiant regiono stabilumo, klausimą; pabrėžia, kad Europos Sąjunga bus veiksminga dalyvė tarptautinėje arenoje tik tuo atveju, jei sugebės išreikšti vieningą nuomonę; todėl ragina ES nedelsiant nustatyti iš tiesų bendrą užsienio politiką, kurią įgyvendinant glaudžiai koordinuojami vidaus ir išorės veiksmai; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir ES vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai dirbti kartu su ES valstybių narių užsienio reikalų ministrais ar regiono veikėjų pripažintais politikais siekiant užtikrinti, jai vadovaujant ir Sąjungos vardu, nuolatinį dialogą su šio regiono šalimis; primena, kad reikia nustatyti pagrindines šalis partneres ir jomis pasikliauti siekiant užtikrinti ilgalaikį politinį stabilumą ir saugumą;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

3. pabrėžia, kad svarbu ir būtina 2015 m. veiksmingai įgyvendinti šias iniciatyvas: remti gebėjimų stiprinimo projektus ir tokio pobūdžio veiklą Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse, kovoti su radikalizacija ir smurtiniu ekstremizmu, skatinti tarptautinį bendradarbiavimą, šalinti esminius veiksnius ir besitęsiančias krizes ir stiprinti partnerystę su pagrindinėmis šalimis, be kita ko, stiprinant politinį dialogą su Arabų Valstybių Lyga, Islamo bendradarbiavimo organizacija, Afrikos Sąjunga (AS) ir kitomis atitinkamomis regioninėmis koordinavimo struktūromis, kaip antai „G5 Sahel“;

4. teigia, kad Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono stabilumas ir saugumas yra esminiai siekiant užtikrinti ES saugumą; primena, kad ISIL/„Da'esh“ ir kitos teroristinės organizacijos jau daug metų yra išisaknijusios Irake ir Sirijoje ir siekia daryti poveikį regione; pažymi, kad grupuotės pergalės lemia institucinės, demokratinės ir saugumo krizės šiose šalyse ir jų bendros sienos pralaidumas; pabrėžia, kad grupuotės ISIL/„Da'esh“ ir Al Nusra fronto verbavimo pajėgumą ir jų plėtimąsi skatina regioną apėmusi ekonominė, politinė, socialinė ir kultūrinė krizė; ragina Sąjungą kartu su arabų pasauliu įvertinti pagrindines radikalizacijos priežastis ir patvirtinti bendrą saugumo, demokratinio valdymo pajėgumų ugdymo, politinio, ekonominio, socialinio ir kultūrinio vystymosi aspektais grindžiamą požiūrį, pagal kurį įtraukimas turėtų būti pagrindinis principas; mano, kad, kol nėra konkretaus ir ilgalaikio šių rimtų problemų sprendimo, bet kokie veiksmai siekiant neutralizuoti grupuotės ISIL/„Da'esh“ ir kitų teroristinių grupuočių keliamą grėsmę susidurs su vis didesniais ir nuolatiniais sunkumais;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad ES strategijai „Sirijai ir Irakui, taip pat ISIL/„Da'esh“ keliamos grėsmės klausimui spręsti skirtos ES regioninės strategijos elementai“ įgyvendinti skirta 1 mlrd. eurų, iš kurių 400 mln. eurų numatyta humanitarinei pagalbai; palankiai vertina pastangas pritaikyti ES humanitarinę pagalbą prie konkrečių poreikių, atsižvelgiant į lytį ir amžių; ragina ypatingą dėmesį skirti Jordanijai ir Libanui, nes į šias šalis persikelia daugiausia pabėgėlių, palyginti su jų gyventojų skaičiumi; pabrėžia, jog svarbu, kad šios dvi šalys sudarytų palankesnes sąlygas pabėgėliams saugiai pereiti į jų teritoriją bei laikytųsi negražinimo principo; taip pat primena pabėgėlių krizės pasekmes Irako Kurdistan regioninės vyriausybės (KRG); nerimauja, kad dėl didžiulio skurdo ir nepritekliaus pabėgėlių stovyklose jos gali tapti radikalizacijos židiniiais; mano, kad ilgai šios stovyklos tampa destabilizuojančiais veiksniais priimančiojoje šalyje, todėl prašo surasti ilgalaikius sprendimus, kaip padėti pabėgėliams ir juos priimančiosioms šalims; ragina ES bendradarbiauti su kitais partneriais, būtent su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuru (UNHCR) ir Jungtinių Tautų vaikų fondu (UNICEF), siekiant išspręsti nuolatinės problemas pabėgėlių ir šalies viduje perkeltų asmenų stovyklose Irake, Jordanijoje, Libane ir Turkijoje, ypač susijusias su nepakankamu jaunimo ir vaikų mokykliniu lavinimu; palankiai vertina tai, kad pagal naują strategiją ir priemonę, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, skiriama lėšų priimančiųjų šalių gyventojams; ragina visas ES valstybes nares padidinti savo išpareigojimus, susijusius su pabėgėlių krize, numatant finansinių išteklių ir pažeidžiamiausių pabėgėlių perkėlimą;

6. atkreipia dėmesį į nuolat didėjantį prieglobsčio prašymų iš Sirijos ir Irako skaičių ir ragina ES valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant priimti prieglobsčio prašytojus ir skubiai išnagrinėti nebaigtus svarstyti prieglobsčio prašymus;

7. palankiai vertina tai, kad kai kurios Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono valstybės dalyvauja tarptautinėje koalicijoje prieš grupuotę ISIL/„Da'esh“; ragina jų vyriausybes ir tarptautinę bendruomenę padvigubinti pastangas siekiant užkirsti kelią tarptautinio terorizmo finansavimui ir karui Sirijoje ir Libijoje; dar kartą ragina visas šio regiono šalis sutrukdyti asmenims ir privačiojo ar viešojo sektorių subjektams finansuoti arba tarpininkauti finansuojant teroristines organizacijas ar Sirijos individualius asmenis ar įmones, susijusius su Sirijos vyriausybe, kuriems taikomos ES sankcijos, kurios turi būti gana griežtos; ragina jas dalyvauti regioninio bendradarbiavimo programose, skirtose kapitalo srautų stebėsenai vykdyti, pagal kurias pradamas bendradarbiavimas su Persijos įlankos bendradarbiavimo taryba (GCC), Arabų Valstybių Lyga, Islamo bendradarbiavimo organizacija ir ES institucijomis; pabrėžia, kad reikia skubiai pradėti taikyti veiksmingą sankcijų sistemą, suderintą su Arabų Valstybių Lyga, Islamo bendradarbiavimo organizacija ir Persijos įlankos bendradarbiavimo taryba, siekiant nutraukti tarptautinių subjektų finansavimą grupuotei ISIL/„Da'esh“ ir teroristinių organizacijų neteisėtai išgautos naftos komercializaciją; taip pat primena, kad reikia skubiai užtikrinti glaudesnę muitinės įstaigų bendradarbiavimą Turkijos, Irako ir Sirijos pasienyje, siekiant neleisti grupuotei ISIL/„Da'esh“ parduoti neteisėtai išgautą naftą;

8. pabrėžia struktūrinio, strateginio ir ilgalaikio dialogo su Arabų Valstybių Lyga, Islamo bendradarbiavimo organizacija ir Persijos įlankos bendradarbiavimo taryba svarbą; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina tai, kad 2014 m. birželio 11 d. Atėnuose buvo priimta deklaracija, o 2015 m. sausio mėn. – susitarimo memorandumas, ir ragina juos visapusiškai įgyvendinti; pabrėžia, kad itin svarbu reguliariai rengti ES ir Arabų Valstybių Lygos, Islamo bendradarbiavimo organizacijos ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos aukščiausiojo lygio susitikimus; pabrėžia, kad Arabų Valstybių Lyga turės atlikti pagrindinį vaidmenį sprendžiant krizių klausimą; mano, kad šios krizės pabrėžia poreikį, kad Arabų Valstybių Lygos narės transformuotų šią organizaciją į visapusišką vykdomąjį organą, gebantį priimti privalomus sprendimus; atkreipia dėmesį į Europos Sąjungos ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos strateginį bendradarbiavimą; pabrėžia, kad Persijos įlankos bendradarbiavimo taryba gali daryti teigiamą politinę įtaką krizių ir konfliktų valdymui Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

9. taip pat pabrėžia regioninių dialogų su Turkija ir Iranu svarbą; palankiai vertina neseniai ES3 + 3 ir Irano pasiektą susitarimą dėl Irano branduolinės programos ir tikisi, kad iki sutarto termino bus parengtas galutinis išsamus susitarimas; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir valstybes nares tuo atveju, jei bus pasiektas galutinis susitarimas branduolinės veiklos klausimu, surengti išsamias konsultacijas su Iranu ir tuo pat metu, belaukiant atitinkamų tarptautinių institucijų, įskaitant TATENA, patvirtinimo, užtikrinti, kad jis išsipareigotų neplatinti ginklų; šiuo tikslu primygtinai ragina ES aktyviai dalyvauti skatinant didesnę Irano ir Saudo Arabijos tarpusavio pasitikėjimą; pabrėžia būtinybę intensyviai bendradarbiauti su Turkija kovos su terorizmu srityje; teigia, kad Turkija, kaip NATO narė, gali atlikti svarbų vaidmenį kovojant su grupuote ISIL/„Da'esh“ ir stabilizuoti padėtį Irake ir Sirijoje; ragina Turkiją pašalinti tam tikrus dviprasmiškumus ir visapusiškai atlikti savo, kaip stabilizuojančios jėgos regione, vaidmenį veiksmingai kontroliuojant savo sienas su Sirija ir, bendradarbiaujant su ES, aktyviau kovojant su grupuote ISIL/„Da'esh“;

10. ragina šio regiono šalis susilaikyti nuo terorizmo ir ginklų eksporto į kaimynines šalis, nes tai galėtų dar labiau destabilizuoti padėtį;

11. primena, kad būtina sudaryti sąlygas Izraelio ir Palestinos Administracijos taikos deryboms atnaujinti siekiant tvaraus konflikto sprendimo, suteikiančio abiems šalims galimybę taikiai ir saugiai gyventi viena greta kitos ir pagrįsto 1967 m. nustatytomis sienomis, o Jeruzalė pagal tarptautinę teisę turėtų būti abiejų valstybių sostinė; dar kartą išreiškia didžiulį susirūpinimą dėl sparčiai blogėjančios humanitarinės padėties Gazos ruože; yra labai susirūpinęs dėl Izraelio gyvenviečių politikos Vakarų Krante; yra labai susirūpinęs dėl to, kad Izraelio ir Palestinos dialogas pateko į aklavietę ir kad tarp šių dviejų šalių didėja įtampa; ragina abi šalis, ES ir tarptautinę bendruomenę dėti daug ir patikimų pastangų šiam klausimui išspręsti; palankiai vertina ir remia Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės F. Mogherini ryžtą didinti ES įsitraukimą į Artimųjų Rytų taikos procesą ir būti šiame procese tarpininke; primygtinai ragina visas šalis susilaikyti nuo bet kokių galinčių padėti pabloginti veiksnių – kurstymo, provokacijų, perteklinio jėgos naudojimo ar keršto; primena, kad visapusiškai remia 2002 m. Arabų taikos iniciatyvą ir ragina Arabų Valstybių Lygos šalis ir Izraelį ją įgyvendinti; pabrėžia, kad bet kokios diskusijos dėl taikos proceso atnaujinimo ir Gazos Ruožo administracinės ir politinės kontrolės, kurią vykdytų Palestinos Administracija, būtų kur kas veiksmingesnės, jei jose dalyvautų Arabų Valstybių Lyga; pažymi esminį Egipto vaidmenį pasiekiant galutinio ugnies nutraukimo 2014 m. vasarą vykusiame „Hamas“ ir Izraelio konflikte; prašo tarptautinius pagalbos teikėjus laikytis 2014 m. spalio mėn. vykusioje Kairo konferencijoje prisiimtų įsipareigojimų;

12. visapusiškai remia konkrečius veiksmus, kuriuos ES turi vykdyti įgyvendindama stiprią BSGP, kuria siekiama skatinti Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos valstybių stabilumą ir saugumą; apgailestauja, kad regione vykdomų BSGP misijų ir operacijų (EUBAM Libya, EUPOL COPPS ir EUBAM Rafah) nepakanka ir jos atitrūkusios nuo saugumo problemų regione, ir ragina strategiškai įvertinti šią veiklą; pabrėžia, kad ES, įgyvendindama šį įsipareigojimą gerbti žmogaus teises ir teisinės valstybės principus, galėtų atlikti svarbų vaidmenį, teikdama konkrečią pagalbą, ugdydama specialius įgūdžius baudžiamojo teisingumo sistemos reformos, saugumo sektoriaus reformos, nusiginklavimo, demobilizacijos ir reintegracijos, sienų kontrolės, kovos su terorizmu ir radikalizacija, ginklų, narkotikų kontrabandos ir žmonių gabenimo prevencijos srityse; ragina ypač daug dėmesio skirti Libijai; pabrėžia dialogo ir bendradarbiavimo su Arabų Valstybių Lyga ir Afrikos Sąjunga svarbą tam, kad valstybės partnerės galėtų ugdyti įgūdžius ir turėtų būtinų kovoti su ekstremizmu karinių ir žmoniškųjų išteklių;

13. tvirtai nepitaria nepilotuojamų orlaivių naudojimui vykdant neteismines ir ekstrateritorines teroristine veikla įtariamų asmenų egzekucijas ir reikalauja uždrausti nepilotuojamų orlaivių naudojimą šiuo tikslu;

14. ragina ES valstybių narių ir Artimųjų Rytų bei Šiaurės Afrikos šalių valdžios institucijas taikyti kankinimo draudimą, visų pirma įteisintą Jungtinių Tautų konvencijoje prieš kankinimą ir kitokią žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, kurią dauguma jų pasirašė ir ratifikavo; dar kartą pakartoja, kad kankinant išgauti prisipažinimai negalioja, ir smerkia tokią praktiką;

15. ypač yra susirūpinęs dėl to, kad dėl įvairių politinių krizių regione sumažėjo valstybių narių žvalgybos pajėgumai; primena, kad itin svarbu skatinti geresnę ES valstybių narių ir Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių bendradarbiavimą kovos su terorizmu srityje atsižvelgiant į žmogaus teises ir tarptautinę teisę; ragina šias šalis nuosekliai ir veiksmingai bendradarbiauti tarpusavyje, taip pat su Europolu ir Interpolu, siekiant padėti joms parengti reikiamas struktūras ir išteklius kovos su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu srityse, įskaitant prekybą žmonėmis, diegiant integruotas gynybos sistemas, skirtas visų pirma apsaugoti kiekvieno individo žmogaus teises, jei jau yra taikomos atitinkamos žmogaus teisių apsaugos priemonės; atkreipia dėmesį į dialogą „5+5“, kuriuo papildomi Sąjungos veiksmai Viduržemio jūros regione ir

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

kuris padeda plėsti bendradarbiavimą saugumo srityje; pabrėžia, kad reikia įveikti vis dar esamus bendradarbiavimo su užsienio kovotojų kilmės, tranzito ir paskirties šalimis trūkumus; ragina ES valstybes nares suvienyti savo išteklius, stiprinti esamas priemones (FRONTEX, EUROSUR) ir sukurti Europos keleivio duomenų įrašą, siekiant pagerinti ES išorės sienų kontrolę; pabrėžia, kad reikėtų stiprinti aktyvų užsienio ir vidaus reikalų ministrų bendradarbiavimą, ypač susijusį su teismų ir policijos bendradarbiavimu ir keitimusi informacija;

16. primena, kad reikia kuo greičiau rasti politinį Sirijos konflikto sprendimą; tvirtina, kad, siekiant išlaikyti šalies vienybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą, ilgalaikiam sprendimui rasti reikia, kad Sirija vadovautų įtraukiam procesui, kurio rezultatas būtų pereinamasis laikotarpis, remiantis 2012 m. birželio 30 d. Ženevos komunikatu ir vadovaujantis atitinkamomis JT Saugumo Tarybos rezoliucijomis; palankiai vertina Sirijos nacionalinės koalicijos pastangas išplėsti savo narystę ir imtis bendros veiklos su kitomis opozicijos grupėmis, įskaitant pastarąją bendrą veiklą su Nacionaliniu koordinavimo komitetu siekiant suformuoti opozicijos viziją, kaip turėtų vykti politinis pereinamasis procesas; pritaria JT specialiojo pasiuntinio Staffano de Mistura pastangoms siekiant sustabdyti ginkluotus konfliktus ir vėl pradėti politinį dialogą; pabrėžia, kad svarbu saugoti ir remti demokratinę Sirijos opoziciją; primena, kad būtina užtikrinti atskaitomybę už konflikto metu Basharo al-Assado režimo įvykdytus nusikaltimus žmoniškumui, karo nusikaltimus ir sunkius žmogaus teisių pažeidimus;

17. ragina, kad rengiant bet kokią iniciatyvą, kuria siekiama nutraukti kovas Sirijoje, būtų atsižvelgta į tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinių žmogaus teisių reikalavimus (pastarieji taikomi ir karo, ir taikos metu), taip pat į tarptautinę baudžiamąją teisę; ragina Europos Sąjungą daryti didesnę spaudimą B. Assado režimui, kad jis laikytųsi JT Saugumo Tarybos rezoliucijų 2139 (2014), 2165 (2014) ir 2191 (2014), ir dėti daugiau pastangų, kad humanitarinė pagalba pasiektų savo paskirties vietas, taip pat ir esančias Sirijos nuosaikiosios opozicijos kontroliuojamose zonose, ir padėti jai stiprinti gebėjimus; palankiai vertina per Kuveito III konferenciją priimtus išpareigojimus ir ragina ES ir kitus tarptautinius paramos teikėjus vykdyti savo finansinius išpareigojimus reaguojant į Sirijos krizę; pritaria Komisijos rekomendacijai skatinti administracijos ir viešųjų paslaugų atkūrimą nukentėjusiuose Sirijos regionuose ir skubiai ragina padėti atstatyti Kobanės miestą;

18. yra labai susirūpinęs dėl ketverius metus blogėjančios Sirijos humanitarinės padėties; pažymi, kad galimybė teikti humanitarinę pagalbą mažėja dėl sąmoningo trukdymo ją teikti ir kad būtina nedelsiant pašalinti šiuos trukdymus; labai su nerimais pažymi, kad per pastaruosius dvejus metus beveik dvigubai padaugėjo žmonių, gyvenančių pagalbos agentūroms sunkiai pasiekiamose arba nepasiekiamose vietovėse;

19. pažymi, kad karo metu vykdomi moterų ir mergaičių išžaginimai yra patvirtinti dokumentais, visų pirma Sirijoje, Irake ir grupuotės „Da'esh“ kontroliuojamose teritorijose; ragina užtikrinti, kad ginkluoto konflikto metu išžaginimo aukomis tapusioms moterims ES finansuojamose humanitarinėse įstaigose būtų suteiktos visapusiškos lytinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugos, vadovaujantis tarptautine humanitarine teise, JT Saugumo Tarybos rezoliucijomis ir Ženevos konvencijų bendru 3 straipsniu, pagal kurį garantuojama visa būtina medicininė priežiūra, kurios reikia sužeistiesiems ir sergantiems, nedarant jiems nepalankių skirtumų;

20. pabrėžia, jog reikia, kad Irako vyriausybė skatintų politinės atsakomybės, valdžios ir pajamų už naftą įtraukaus pasidalijimo sistemą, kuri turėtų apimti visas religines ir etnines šalies bendruomenes ir ypač sunitų mažumas; prašo, kad ši pasidalijimo sistema būtų pagrindinė sąlyga įgyvendinant Europos Sąjungos ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą; ragina Irako vyriausybę nedelsiant suteikti apsaugą etninėms ir religinėms mažumoms, neleisti sukarintoms šių grupuotėms smurtauti prieš sunitų mažumas, taip pat ragina nuo grupuotės ISIL teroro pabėgusiems asmenims suteikti saugų prieglobstį ir būtinąją pagalbą; atkreipia dėmesį į Irako vyriausybės ir Kurdistano regioninės vyriausybės (KRG) pasiektą susitarimą ir ragina jį visiškai įgyvendinti, taip pat ragina Iraką visapusiškai gerbti KRG finansines teises, kaip numatyta Konstitucijoje; pabrėžia, kaip svarbu toliau stiprinti Bagdado ir Erbilio bendradarbiavimą siekiant saugumo ir ekonominės gerovės Irake ir regione, ir skatina tai daryti; ragina ES prisidėti prie Irako vyriausybės politinių, administracinių ir karinių gebėjimų stiprinimo, ypač siekiant įveikti dėl socialinės ir ekonomikos krizės ir nepakankamos žmogaus teisių apsaugos iškilusius iššūkius;

21. yra įsitikinęs, kad, siekiant ilgalaikio saugumo nuo grupuotės ISIL ar kitų teroristinių grupuočių jau išlaisvintuose regionuose, reikia tuos regionus toliau stabilizuoti; pažymi, kad tai gali būti daroma teikiant humanitarinę pagalbą, vykdam išminavimo programas ir policijos reidus;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

22. labai smerkia 2015 m. kovo 18 d. Bardo muziejuje Tunise įvykdytą teroro aktą, už kurį atsakomybę prisiėmė grupuotė „Da'esh“; yra susirūpinęs dėl priėmimo į teroristų tinklus pajėgumų valstybėje, kuriai vadovauja nacionalinės vienybės vyriausybė, įskaitant nuosaikiųjų islamistų partiją „Ennahda“; taip pat yra susirūpinęs dėl pralaidžių Tuniso sienų su Libija, per kurias visų pirma vykdoma neteisėta prekyba narkotikais ir ginklais, ir palankiai vertina Tuniso ir ES bei jos valstybių narių vėliausią bendradarbiavimą šiuo klausimu; vis dar yra susirūpinęs dėl masinio pabėgėlių iš Libijos antplūdžio į Tunisą, kuris labai veikia šalies stabilumą, ir palankiai vertina tai, kad Tunisas priima pabėgėlius ir šiuo metu jau yra suteikęs prieglobstį daugiau kaip milijonui Libijos pabėgėlių; pabrėžia, jog svarbu, kad ES ir Tunisas tęstų ir stiprintų bendradarbiavimą saugumo srityje, ypač įgyvendindami bendras saugumo programas; mano, kad Tuniso problemai būtina skirti daugiau paramos, prisiimant konkrečius ekonominius ir su investicijomis susijusius išsipareigojimus, siekiant remti trapų perėjimą prie demokratijos, suvokiant, kad visas regionas ir ES yra suinteresuoti, kad Tuniso bandymas pavyktų; primygtinai ragina Komisiją pabrėžti demokratizacijos svarbą ir po arabų šalių sukilimų išsiųsti simbolinę žinią – Tunise surengti ES bei Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių aukščiausiojo lygio susitikimą;

23. yra labai susirūpinęs dėl blogėjančios saugumo ir humanitarinės padėties Libijoje; yra labai susirūpinęs dėl to, kad šalyje plinta teroristinės grupuotės, ypač grupuotė ISIL/„Da'esh“, kurios naudojasi politiniu vakuumu ir smurto eskalavimu; pabrėžia, kad svarbu imtis skubių priemonių ir siekiant apriboti ir pašalinti teroristinių organizacijų Libijos teritorijoje įtaką; yra su nerimėmis dėl itin sunkios padėties pietinėje šalies dalyje, nes ji naudojama kaip organizuoto nusikalstamumo ir ginkluotų grupuočių platforma; pabrėžia, kad reikia išsaugoti Libijos teritorinį vientisumą ir nacionalinę vienybę, o tai galima pasiekti tik įgyvendinant politiką, kurioje dalyvauja visi aiškiai apibrėžti dalyviai; dar kartą patvirtina savo pritarimą JT vadovaujamoms deryboms, kurias vykdo JT generalinio sekretoriaus specialusis atstovas Bernardino León siekiant rasti suderintą sprendimą, kuris padėtų suformuoti vieningą Libijos vyriausybę; palankiai vertina Alžyro ir Maroko pastangas Libijos vidiniam dialogui skatinti; pabrėžia, kad ES jau pareiškė esanti pasirengusi nustatyti ribojamąsias priemones dialogo procesą apsunkinantiesiems subjektams, kaip nurodyta JT Saugumo Tarybos rezoliucijoje 2174 (2014); pabrėžia, kad ES turėtų būti pasirengusi suteikti paramą Libijos institucijoms, kai tik bus pasiektas politinis sprendimas ir sudarytos paliaubos; pabrėžia, kad ES turėtų prisidėti prie nusiginklavimo, demobilizacijos ir reintegracijos bei saugumo sektoriaus reformos iniciatyvų, kai tik bus inauguruota vieninga vyriausybė ir kai ji to paprašys; vis dėlto įspėja, kad politinių derybų patekimo į aklavietę ir sustiprėjusio ginkluoto konflikto atveju ES privalo būti pasirengusi prisidėti prie bet kokios pagal JT Saugumo Tarybos įgaliojimus vykdomos taikos palaikymo intervencijos;

24. yra su nerimėmis dėl blogėjančios saugumo padėties Jemene; pabrėžia, kad politinė krizė peraugo į saugumo ir humanitarinę krizę, kuri destabilizuoja padėtį visame Arabijos pusiasalyje ir taip pat visose Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse; remia JT pastangas atnaujinti derybas; pabrėžia, kad tik taikiomis pagrindinių politinių grupių derybomis pasiektu plačiu politiniu sutarimu, kai neįveikiama baimė, gali būti tvariai įveikta dabartinė krizė ir išsaugota šalies vienybė ir teritorinis vientisumas; ragina ES ir valstybes nares imtis konkrečių priemonių siekiant padėti civiliams gyventojams ir įveikti krizę;

25. griežtai smerkia išpuolius prieš Jemeno civilinę infrastruktūrą ir gyventojus, kurių metu nukentėjo daug asmenų ir labai pablogėjo jau ir taip prasta humanitarinė padėtis; ragina ES kartu su tarptautiniais ir regiono subjektais tarpininkauti, kad būtų nedelsiant paskelbtos paliaubos ir nutrauktas smurtas prieš civilius gyventojus; ragina, koordinuojant veiksmus su kitais tarptautiniais paramos teikėjais, skirti papildomų lėšų, kad būtų galima užkirsti kelią humanitarinei krizei ir suteikti būtiną pagalbą tiems, kuriems jos reikia;

26. ragina Komisiją kartu su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalimis struktūriškai spręsti problemą, kurią kelia jaunimas, išvykstantis iš ES kovoti grupuotės ISIL/„Da'esh“ ir kitų teroristinių organizacijų pusėje Sirijoje ir Irake; ragina valstybes nares imtis reikiamų priemonių siekiant užkirsti kelią kovotojams išvykti iš savo teritorijos, kaip numatyta JT Saugumo Tarybos rezoliucijoje Nr. 2170 (2014), ir parengti saugumo tarnyboms ir ES agentūroms bendrą džihadistų stebėsenos ir kontrolės strategiją; ragina bendradarbiauti ES ir tarptautiniu lygmeniu siekiant imtis tinkamų teisinių veiksmų prieš bet kurį asmenį, įtariamą prisidėjus prie teroro aktų, ir kitų prevencinių priemonių, kuriais siekiama nustatyti radikalizaciją ir ją sustabdyti; ragina valstybes nares aktyviau bendradarbiauti ir keistis informacija tarpusavyje bei su ES įstaigomis;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

27. pabrėžia, kaip svarbu, kad Egipto vyriausybė, kovodama su terorizmu, gerbtų pagrindines žmogaus teises ir politines laisves, nutrauktų sistemingus taikių protestuotojų bei aktyvistų areštus ir užtikrintų teisę į teisingą bylos nagrinėjimą; pažymi, kad teigiamai vertintų mirties bausmės uždraudimą, kuris būtų taikomas neseniai mirties bausme nuteistiems politinių ir socialinių organizacijų nariams;

28. teigiamai vertina 2015 m. kovo 23 d. pasiektą Egipto, Sudano ir Etiopijos preliminarų susitarimą dėl Nilo upės vagos; pabrėžia, kad siekiant visų dalyvaujančių šalių saugumo būtina bendrai susitarti dėl Nilo upės vandenų naudojimo; pabrėžia, kad ES turėtų būti pasirengusi palengvinti tolesnį visų suinteresuotųjų šalių dialogą, jei manoma, kad tai padės deryboms;

Bendros demokratijos ir žmogaus teisių strategijos stiprinimas

29. yra įsitikinęs, kad demokratijos stoka yra viena iš pagrindinių politinio nestabilumo regione priežasčių ir kad žmogaus teisių ir pagrindinių demokratinių principų laikymasis yra tvirčiausia ilgalaikė apsauga nuo nuolatinio nestabilumo Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalyse; ragina ES ir jos valstybes nares nežiūrėti į Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regioną vien tik trumpalaikės grėsmės saugumui aspektu ir aktyviai ir nuosekliai remti šio regiono visuomenių demokratijos siekius; pabrėžia, jog, įgyvendinant visapusišką ir plačių užmojų požiūrį siekiant demokratijos, būtina imtis suderintų veiksmų tam, kad saugumo politika būtų susieta su žmogaus teisių srities politika, kuri yra vienas iš ES prioritetų; pabrėžia, kad svarbu gerinti ilgalaikį stabilumą Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione toliau teikiant ES paramą pilietinei visuomenei, visų pirma naudojantis Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemone (EDŽTRP), Europos kaimynystės priemonės pilietinės visuomenės priemone, taip pat naujomis priemonėmis demokratijai remti, kaip antai Europos demokratijos fondas (EDF); ragina valstybes nares, iš solidarumo ir laikantis įsipareigojimų, skirti demokratijos fondo biudžetui pakankamai lėšų siekiant užtikrinti kuo lankstesnę ir veiksmingesnę paramą demokratinių permąnų siekiantiems vietos veikėjams; ragina EIVT padvigubinti pastangas skleidžiant ir aiškinant Europos vertybes, pirmiausia palaikant reguliarius ryšius su institucijomis ir tuo pat metu su pilietinės visuomenės atstovais;

30. palankiai vertina tai, kad Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai pradėjo išsamias konsultacijas dėl EKP peržiūros; ragina Komisiją, EIVT, Tarybą ir valstybes nares plėtoti veiksmingesnį ir naujoviškesnį politinį ir strateginį EKP aspektą; palankiai vertina ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių užsienio reikalų ministrų susitikimą; primena, kad šis susitikimas buvo pirmasis užsienio reikalų ministrų susitikimas per septynerius metus; mano, kad ministrai turėtų susitikti kasmet; ragina EIVT ir Komisiją toliau skatinti demokratines reformas ir remti demokratinius veikėjus Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione, visų pirma ES kaimyninėse šalyse; pabrėžia, kad skiriant EKP lėšas svarbu išlaikyti dabartinę lėšų paskirstymo pusiausvyrą; primena, kad šalims, kurios daro pažangą įgyvendindamos reformas ir vykdo Europos politiką, turėtų būti teikiama papildoma parama, ypatingą dėmesį skiriant Tunisui, ir pabrėžia, kad reikia skatinti moterų teises;

31. ragina ES ir jos valstybes nares parengti specialią paramos ir reabilitacijos programą, skirtą moterims ir mergaitėms, patyrusioms seksualinį smurtą ir vergovę Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono konfliktų zonose, ypač Sirijoje ir Irake; ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalių vyriausybes, JT, ES ir atitinkamas NVO atsizvelgti į ypatingą pabėgėlių moterų ir mergaičių, ypač nuo savo šeimų atskirtų moterų ir mergaičių, pažeidžiamumą ir užtikrinti joms tinkamą apsaugą, taip pat dėti daugiau pastangų siekiant padėti seksualinę prievartą patyrusioms moterims ir mergaitėms, tuo pat metu taikant socialinės politikos priemones, kurios joms padėtų integruotis į visuomenę; ragina ginkluoto konflikto šalis laikytis JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1325 (2000) nuostatų, taikyti moterų ir mergaičių apsaugos priemones, visų pirma apsaugoti jas nuo seksualinės prievartos, neteisėto gabenimo ir prekybos sekso paslaugomis, taip pat kovoti su nusikaltimų vykdytojų nebaudžiamumu; primygtinai ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalių vyriausybes pasirašyti ir ratifikuoti Konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo, kuri yra galinga priemonė visapusiškai kovojant su smurtu prieš moteris ir mergaites, įskaitant smurtą šeimoje ir moters lyties organų žalą;

32. pabrėžia, kad derybomis dėl asociacijos susitarimų suteikiama galimybė skatinti reformas; pabrėžia, kad reikėtų susieti visus tokių susitarimų aspektus, kad ES galėtų plėtoti savo ryšius visa apimančiu ir suderintu būdu; pabrėžia, kad į tokius susitarimus reikia įtraukti realias ir apčiuopiamas paskatas partneriams, kad reformų procesas taptų patrauklesnis, veiksmingas ir suprantamas civiliams gyventojams;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

33. pabrėžia, kad ES bei Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalys turi glaudžiau bendradarbiauti siekdamas tarpusavyje priimtinių ir bendrais interesais grindžiamų tikslų; pabrėžia ES pagalbos, skiriamos Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalims, koordinavimo su kitais tarptautiniais pagalbos teikėjais privalumus; ragina Komisiją pateikti pasiūlymų, kaip šį koordinavimą pagerinti, ir pabrėžia, kad pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju reikia koordinuoti su ilgalaikę parama vystymuisi;

34. tvirtai mano, kad vietos demokratijos vystymas ir veiksmingas vietos lygmens valdymas yra itin svarbūs siekiant stabilizuoti padėtį Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse, todėl ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse instituciniu lygmeniu įtvirtinti vietos ir regioninės valdžios institucijų asociacijas ir stiprinti jų gebėjimus;

35. smerkia regione toliau vykdomus teisės į religijos ar tikėjimo laisvę pažeidimus ir primena, kad ES šis klausimas yra svarbus; dar kartą nurodo, kad minties, sąžinės ir religijos laisvė yra viena iš pagrindinių žmogaus teisių; todėl pabrėžia, kad reikia veiksmingai kovoti su visų formų diskriminacija prieš religines mažumas; ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių vyriausybes ginti religinį pliuralizmą; ragina Europos Sąjungą dėti daugiau pastangų propaguojant aktyvią religinių mažumų apsaugą ir suteikiant joms saugų prieglobstį; palankiai vertina tai, kad ataskaitiniu 2013 m. laikotarpiu priimtos ES religijos ar tikėjimo laisvės skatinimo ir apsaugos gairės, ir ragina ES institucijas ir valstybes nares tarptautiniuose ir regioniniuose forumuose ir dvišaliuose santykiuose su trečiosiomis šalimis ypač daug dėmesio skirti šių gairių įgyvendinimui; ragina ES vyriausiąją įgaliojantinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją dalyvauti nuolatiniam dialoge su NVO, religinėmis ar tikėjimo grupėmis ir religiniais lyderiais;

36. yra įsitikinęs, kad bendradarbiavimas ir diplomatija kultūros srityje, taip pat akademinėje srityje ir dialogas religiniais klausimais yra būtini siekiant kovoti su terorizmu ir visų formų radikalizmu; pabrėžia, kad Europai, kaip ir Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regionui, švietimas ir kritinio mąstymo ugdymas taip pat yra kovos su radikalizacija priemonė, ir todėl ragina ES ir jos valstybes nares pritarti šiose srityse būtinoms investicijoms; pabrėžia, kad itin svarbu skatinti kultūrinius ir akademinius mainus, įskaitant mainus tarp islamo atstovų Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikos šalyse ir islamo religinių bendruomenių Europoje; ragina valstybes partneres dalyvauti ES kultūrinėse programose; ragina Europos Komisiją imtis veiksmų dėl Europos Parlamento pasiūlymo sukurti plačių užmojų Europos ir Viduržemio jūros regiono programą „Erasmus“, kuri skirtųsi nuo programos „Erasmus+“; ragina Komisiją artimiausiu metu ypatingą dėmesį skirti programoms „Erasmus +“, parengtoms pietinėms Viduržemio jūros regiono šalims; ragina į mainų programas įtraukti taip pat dalyvius iš Artimųjų Rytų bei Šiaurės Afrikos šalių, kurios nėra Europos kaimynystės politikos narės;

37. pabrėžia, kad visoms valstybėms narėms būtina parengti veiksmingą bendrą Europos atsaką į džihadistų propagandą ir vidinę radikalizaciją, atsižvelgiant į skaitmeninių priemonių, interneto ir socialinių tinklų naudojimą ir įtraukiant Europos vietos valdžios institucijas, taip pat bendradarbiaujant su ES piliečių, kurie turi tvirtus kultūrinius ryšius su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalimis, bendruomenėmis; mano, kad ši atsvara propagandai turėtų būti paremta bendrų vertybių skatinimu, grindžiamu žmogaus teisių visuotinumu idėja ir turėtų diskredituoti konflikto tarp religijų ar civilizacijų idėją; ragina Europos išorės veiksmų tarnyboje (EIVT) įdarbinti Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regiono šalių kalbas mokančių darbuotojų siekiant pagerinti komunikacijos veiksmingumą; pabrėžia, kad reikia skleisti pozityvią informaciją apie Europos Sąjungos ir Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių santykius ir bendradarbiavimą, pateikiant konkrečių pavyzdžių; pabrėžia, kad reikia pagerinti Europos Sąjungos ir jos valstybių narių matomumą šiame regione;

38. pažymi EKP teikiamas galimybes vykdyti kultūrinį ir įvairių religijų dialogą; pabrėžia ryšį tarp ES ir EKP šalių mainų ir bendradarbiavimo kultūros ir švietimo srityse ir atviros pilietinės visuomenės, demokratijos ir teisinės valstybės kūrimo ir stiprinimo bei pagrindinių laisvių ir žmogaus teisių skatinimo;

39. pabrėžia, kad svarbu plėtoti tiesioginį dialogą su Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių pilietinėmis visuomenėmis siekiant geriau suprasti jų lūkesčius; pabrėžia, kad remia konsultavimąsi su pilietinės visuomenės organizacijomis ir naujomis kartomis ir jų stiprinimą įgyvendinant EKP; ypač pabrėžia, kad svarbu įtraukti šių šalių jaunimą į nuosirdžiais, atvirais ir lygiaverčiais santykiais paremtą dialogą; primena rinkimų stebėjimo misijų svarbą ir ragina Europos Parlamentą bei EIVT jas siųsti į visas šio regiono šalis, tų šalių vyriausybėms pakvietus, kai teisingų demokratinį rinkimų perspektyvos yra realios, taip pat užtikrinti, kad tokiomis misijomis nebūtų įteisinta surežisuota įvykių eiga; ragina nuolat stebėti, kaip atsižvelgiamą į šių misijų parengtas rekomendacijas;

40. pabrėžia, kad būtina pabrėžti pagrindinį Viduržemio jūros sąjungos, kaip vienintelio dialogo Europos Sąjungos ir visų Viduržemio jūros regiono valstybių partnerystės forumo, kuris turėtų paskatinti investicijas į tvarų regiono socialinį ir ekonominį vystymąsi, vaidmenį; pažymi, kad Viduržemio jūros sąjunga pati turėtų gebėti sutelkti šiemis projektams įgyvendinti reikalingų lėšų; pritaria ministrų susitikimų pasirinktai kryptčiai; ragina plačiau informuoti apie susijusias

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

programas ir veiksmus, įskaitant bendras rinkimų stebėjimo misijas ir bendras įvertinimo misijas, ir labiau bendradarbiauti su Europos Sąjunga; primena, kad svarbu suteikti naują postūmį Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių parlamentinei asamblėjai ir atgaivinti jos politines ambicijas siekiant kartu įveikti su saugumu ir stabilumu Viduržemio jūros regione susijusius iššūkius tokiu būdu, kuris būtų priimtinas abiem pusėms;

41. yra labai susirūpinęs dėl žmogaus teisių pažeidimų, ypač įvykdytų prieš pažeidžiamas grupes Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse, kuriose vyksta konfliktai; mano, kad vaikai yra viena iš pažeidžiamiausių grupių, ir todėl primena, kad reikia dėti daugiau pastangų persvarstyti ES gairių dėl vaikų ir ginkluotų konfliktų įgyvendinimo strategijai įgyvendinti; ragina ES toliau stiprinti bendradarbiavimą su JT specialioju įgaliotiniu nuo ginkluotų konfliktų nukentėjusių vaikų klausimais, remiant susijusius veiksmų planus ir stebėsenos bei ataskaitų teikimo mechanizmus;

Bendradarbiavimo stiprinimas siekiant ekonominės plėtros

42. nurodo, kad Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regionas itin kenčia dėl skurdo ir nelygybės; yra įsitikinęs, kad norint pasiekti politinį stabilumą būtinas ekonominis ir socialinis vystymasis, derinamas su didesne demokratija ir teisingumu; yra susirūpinęs dėl jaunimo padėties ir mano, kad būtina jaunimui užtikrinti deramas ir teisėtas ateities perspektyvas; pabrėžia, kad Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse labai svarbu kovoti su korupcija siekiant ne tik pritraukti Europos investicijų ir sudaryti tvarios ekonominės plėtros sąlygas, bet ir spręsti saugumo problemas; pabrėžia, kad nustatytas skaidrumo, teisinės valstybės principų laikymosi ir kovos su terorizmu ryšys, taigi visus šiuos klausimus reikia spręsti kartu; ragina EIVT, Komisiją ir valstybes nares aktyviau bendradarbiauti kovojant su korupcija Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse – tai turėtų būti kovos su terorizmu prioritetas;

43. mano, kad strateginiam ES ir Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių dialogui reikėtų suteikti papildomą impulsą aptarti tvariam ekonomikos vystymuisi, kuris padėtų pašalinti nelygybę ir sukurtų darbo vietų ir mokymosi galimybių, visų pirma jauniems žmonėms; pabrėžia, kad svarbu sudaryti palankesnes sąlygas Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalims patekti į bendrą ES rinką, nustatant visas būtinas apsaugos priemones; pabrėžia, kad svarbu skatinti Europos investicijas Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse, įskaitant į energetikos ir infrastruktūros projektus, siekiant strateginio tikslo – skatinti tvarų vystymąsi ir demokratinę atskaitomybę;

44. primena, kad 2015 m. yra paskelbti Europos vystomojo bendradarbiavimo metais siekiant daugiau europiečių įkvėpti dalyvauti skurdo panaikinimo iniciatyvose visame pasaulyje, o tai sutampa su tarptautinės bendruomenės planais susitarti dėl darnaus vystymosi tikslų rinkinio; ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių visų lygmenų valdžios institucijas šių tikslų įgyvendinimui teikti pirmenybę;

45. pabrėžia, kad intensyvesnis dialogas klausimais, susijusiais su energetika, Viduržemio jūros regione gali suteikti postūmį regioniniam bendradarbiavimui, skatinti regioninį stabilumą ir užtikrinti aplinkosauginį naudingumą; todėl siūlo ES aktyviau dalyvauti diplomatinėje veikloje energetikos srityje Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos regione, kaip apibrėžta energetikos sąjungos nuostatose; pabrėžia strateginę ir ekonominę energijos tiekimo ES pietinėms kaimyninėms šalims svarbą; palankiai vertina tai, kad įsteigta Europos ir Viduržemio jūros dujų platforma, ir patvirtina, kad reikia skatinti Europos ir Viduržemio jūros regiono tinklų jungtis dujų ir elektros energijos sektoriuose;

46. remia akademinio ir profesinio mokymosi finansavimą siekiant Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse sukurti didelį profesinės kompetencijos rezervą; pažymi, kad profesiniam mokymui skirta ES apykaitinio judumo programa turėtų būti kiek įmanoma išplėsta į visas Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalis taikant lanksčias ir nuolat vystomas priemones, kaip antai judumo partnerystės;

47. ragina ES patvirtinti, kad ji, naudodama visas turimas priemones, dalyvaus visuose regiono valstybių ekonominio vystymosi etapuose; primena, kad šios priemonės yra labai įvairios – nuo humanitarinės pagalbos iki visapusiškų ir išsamių laisvosios prekybos susitarimų ir yra skirtos ir krizei įveikti, ir stabilioms institucijoms sukurti;

48. apgailestauja, kad reikia laukti mažiausiai vienerius metus tam, kad būtų galima skirti makrofinansinę pagalbą šalims, kurių finansinė padėtis yra labai pažeidžiama; ragina ES labai skubiai mobilizuoti lėšas arba jas nukreipti iš kitur; reikalauja sukurti naujas ES pagalbos procedūras, kurios būtų taikomos teikiant pagalbą naudojantis Europos Sąjungos išorės veiksmų finansinėmis priemonėmis ir teikiant makrofinansinę paramą; makrofinansinės paramos klausimu pabrėžia, kad ES reikia tinkamai įvertinti priemonių, kurių reikalaujama iš paramą gaunančių šalių, socialinį ir ekonominį poveikį ir

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

jų poveikį žmogaus teisėms, siekiant užtikrinti, kad tokia parama nebūtų nestabilumo veiksnys, pvz., nesutrikdytų socialinių tarnybų darbo; ragina pagalbos teikėjus iš arabų šalių koordinuoti pagalbą su Arabų Valstybių Lyga ir Persijos įlankos bendradarbiavimo taryba, taip pat, kiek įmanoma, su Europos Sąjunga;

49. ragina Europos investicijų banką (EIB) ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką (ERPB) derinti savo investicijų strategijas su Viduržemio jūros sąjunga tam, kad būtų sukurta teigiama sąveika;

50. ragina ES plėtoti partnerystes su šio regiono šalimis, kurios nėra tiesioginės jos kaimynės; pritaria, kad būtų sudaryta sutartis, kuria įsteigiama ES ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos laisvosios prekybos erdvė, tuo atveju, jei bus pasiektas abipusiai naudingas susitarimas, kuriuo ES būtų suteikta daugiau galimybių dalyvauti ir išlikti svertu regione, visų pirma atnaujinant derybas dėl naujos bendros veiksmų programos; primena, kad toks Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos ir ELPA susitarimas įsigaliojo 2014 m. liepos 1 d.

51. skatina ES tęsti diskusijas dėl to, kad būtų pradėtos derybos dėl išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų su kai kuriomis regiono valstybėmis, remiantis Europos Sąjungos išpareigojimais, prisiimtais pagal Dovylio partnerystę; primena, kad prekybos santykių plėtra yra ES išorės politikos dalis ir prisideda prie taikos, gerovės ir stabilumo tikslų įgyvendinimo;

52. pabrėžia, kad Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių regioninė integracija sudarytų sąlygas stiprinti politinius ryšius ir skatinti prekybą ir plėtrą; ragina Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalis įvairinti savo ekonomiką ir importą; pažymi, kad didžioji dauguma Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalių prekybos vykdoma su šiam regionui nepriklausančiomis šalimis; apgailestauja dėl aklavietės, į kurią pateko ES, susijusios su Arabų Magrifo sąjunga (AMS); ragina ES dėti visas pastangas diplomatinėmis, politinėmis ir finansinėmis priemonėmis siekiant padėti Magrifo šalims vykdyti regioninę integraciją pagal AMS arba geografiškai platesnius Agadiro susitarimus;

53. palankiai vertina Užsienio reikalų tarybos paramą Investicijų pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse koordinavimo iniciatyvai (AMICI); pabrėžia iniciatyvų, kuriomis skatinami nuoseklūs ir efektyvūs Europos Sąjungos išorės veiksmai, svarbą;

54. remia tolesnę bendradarbiavimą transporto sektoriuje, įskaitant vykdomą tvirčiau susiejant Europos Sąjungos ir šalių partnerių infrastruktūros tinklus siekiant palengvinti žmonių ir prekių judėjimą;

o

o o

55. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES Regionų komitetui, ES valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Arabų Valstybių Lygos ir Viduržemio jūros sąjungos generaliniams sekretoriams ir jų valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0272

Europos kaimynystės politikos peržiūra

2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo (2015/2002(INI))

(2017/C 265/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį, 3 straipsnio 5 dalį ir 8 bei 21 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 4 d. Europos Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės priimtą bendrą konsultacijų dokumentą „Naujos Europos kaimynystės politikos link“⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į bendrą Komisijos ir Pirmininko pavaduotojos–vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatą „ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių partnerystė siekiant demokratijos ir bendros gerovės“ (COM(2011)0200)⁽²⁾, paskelbtą 2011 m. kovo 8 d., ir į komunikatą „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę“ (COM(2011)0303)⁽³⁾, paskelbtą 2011 m. gegužės 25 d.,
- atsižvelgdamas į 2003 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui „Platesnė Europos kaimynystė: naujos ribos ES santykiuose su rytinėmis ir pietinėmis kaimynėmis“ (COM(2003)0104)⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 18 d. Tarybos išvadas dėl Europos kaimynystės politikos⁽⁵⁾ ir į 2015 m. balandžio 20 d. išvadas dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. Užsienio reikalų tarybos patvirtintas Lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių (LGBTI) asmenų naudojimosi visomis žmogaus teisėmis skatinimo ir gynimo gaires,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Europos kaimynystės politikos: 2003 m. lapkričio 20 d. rezoliuciją dėl ES santykių su rytinėmis ir pietinėmis kaimynėmis⁽⁶⁾, 2004 m. balandžio 20 d. rezoliuciją dėl platesnės Europos naujos kaimynystės politikos⁽⁷⁾, 2006 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos⁽⁸⁾, 2007 m. lapkričio 15 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos stiprinimo⁽⁹⁾, 2011 m. balandžio 7 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros pietų aspekto⁽¹⁰⁾, 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo⁽¹¹⁾, 2013 m. spalio 23 d. rezoliuciją „Europos kaimynystės politika: siekis stiprinti partnerystę. Europos Parlamento pozicija dėl 2012 m. ataskaitų“⁽¹²⁾ ir 2014 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl ES santykių su Rytų partnerystės šalimis vertinimo ir prioritetų nustatymo⁽¹³⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 22 d. ES Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo Rygos deklaraciją,

⁽¹⁾ JOIN (2015)0006. <http://ec.europa.eu/enlargement/neighbourhood/consultation/consultation.pdf>

⁽²⁾ http://eeas.europa.eu/euromed/docs/com2011_200_en.pdf

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0303:FIN:lt:PDF>

⁽⁴⁾ http://eeas.europa.eu/enp/pdf/pdf/com03_104_en.pdf

⁽⁵⁾ 2008 m. vasario 18 d. Išorės santykių tarybos išvados, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/98818.pdf

⁽⁶⁾ OL C 87 E, 2004 4 7, p. 506.

⁽⁷⁾ OL C 104 E, 2004 4 30, p. 127.

⁽⁸⁾ OL C 287 E, 2006 11 24, p. 312.

⁽⁹⁾ OL C 282 E, 2008 11 6, p. 443.

⁽¹⁰⁾ OL C 296 E, 2012 10 2, p. 105.

⁽¹¹⁾ OL C 296 E, 2012 10 2, p. 114.

⁽¹²⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 26.

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0446.

⁽¹⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0229.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į aukšto lygio svarstymų grupės ataskaitą dėl ateities Energetikos bendrijos,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A8-0194/2015),
- A. kadangi Europos kaimynystės politika (EKP) sukurta siekiant gilinti santykius, tvirtinti bendradarbiavimą ir stiprinti ES partnerystę su kaimyninėmis šalimis, kad būtų plėtojama bendra stabilumo, saugumo ir gerovės erdvė, kaip pabrėžiama ES sutarties 8 straipsnyje; kadangi tikslas lieka tas pats;
- B. kadangi dėl daugėjančių senų ir naujai atsirandančių saugumo iššūkių šiuo metu kaimynystė nuolat keičiasi ir yra ne tokia stabili ir žymiai mažiau saugi, taip pat patiria didesnę ekonomikos krizę negu EKP įgyvendinimo pradžioje;
- C. kadangi ES persvarstyta politika turi būti grindžiama apibūsiu atskaitingumu ir bendru išpareigojimu gerbti ES vertybes ir principus, įskaitant demokratiją, teisinės valstybės principą, žmogaus teises ir veiksmingas, atskaitingas ir skaidrias valdžios institucijas, ir tai atitinka kaimyninių šalių visuomenės interesus, taip pat pačios ES interesus užtikrinti stabilumą, saugumą ir gerovę; kadangi ES, nepaisydama praktinių sunkumų ir iššūkių, turi ir toliau tvirtai remti perėjimo procesus visose ir bet kurioje šalyje, demokratizaciją, pagarbą žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principą;
- D. kadangi ginkluoti arba išaldytieji konfliktai ir krizės ir toliau daro įtaką didelei daliai kaimyninių šalių; kadangi šalys partnerės turi siekti taikaus esamų konfliktų sprendimo; kadangi konfliktai, įskaitant išaldytuosius arba užsitęsčius konfliktus, trukdo imtis ekonominės, socialinės ir politinės pertvarkos, taip pat užtikrinti regioninį bendradarbiavimą, stabilumą ir saugumą; kadangi taikiai sprendžiant esamus konfliktus ES turėtų veikti aktyviau;
- E. kadangi šie konfliktai kenkia EKP tikro ir veiksmingo daugiašalio aspekto vystymuisi; kadangi taika ir stabilumas yra pagrindinės EKP sudedamosios dalys; kadangi partnerės šalys turi laikytis šių principų;
- F. kadangi ES griežtai smerkia visų formų žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant smurtą prieš moteris ir mergaites, žaginimą, vergiją, nusikaltimus dėl garbės, priverstines santuokas, vaikų darbą ir moterų lyties organų žalojimą;
- G. kadangi įvykiai regione nuo 2004 m. ir visų pirma per pastaruosius kelerius metus parodė, kad EKP negali tinkamai ir greitai reaguoti į sparčiai besikeičiančias ir sudėtingas aplinkybes;
- H. kadangi EKP tebėra strateginis ES užsienio politikos prioritetasis; kadangi EKP persvarstymas turi būti atliekamas siekiant ją sustiprinti ir vadovaujantis ilgalaikės pažangos siekiant įgyvendinti visapusišką ir veiksmingą visą ES bendrą užsienio ir saugumo politiką principu;
- I. kadangi Komisija kir EIVT kartu su Taryba ur Parlamentu nesėkmingai stengėsi pertvarkyti EKP, kad pašalintų jos trūkumus ir pritaikytų ją prie pasikeitusių nacionalinių ir tarptautinių sąlygų, ypač po Arabų pavasario; kadangi tai atsispindėjo naujoje finansavimo priemonėje, skirtoje EKP 2014–2020 m. laikotarpiu, – Europos kaimynystės priemonėje (EKP); kadangi persvarstant EKP turi būti atsižvelgiama į dabartinius uždavinius, atsiradusius dėl krizės Ukrainoje, Krymo okupacijos ir „Da'esh“;
- J. kadangi nesaugumas, nestabilumas ir nepalankios socialinės ir ekonominės sąlygos kaimyninėse šalyse gali daryti neigiamą poveikį ir visiškai pakeisti praeities demokratijos kryptis;
- K. kadangi 2011 m. įdiegus naują požiūrį politiniai įvykiai kaimynystėje parodė, kad ES turi iš naujo apmąstyti santykius su savo kaimynėmis, atsižvelgdama į skirtingas realias išorines ir vidines aplinkybes; kadangi ES turi spręsti naujus uždavinius savo kaimynystėje ir pritaikyti strategiją analizuojant interesus ir prioritetus bei įvertinant taikomas savo politikos priemones, paskatas ir turimus išteklius bei jų patrauklumą partneriams;
- L. kadangi 2011 m. EKP peržiūroje teigiama, kad naujas požiūris turėtų būti paremtas abipuse atskaitomybe ir bendru išpareigojimu puoselėti pagrindines vertybes – žmogaus teises, demokratiją ir teisinę valstybę;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- M. kadangi taikiai sprendžiant esamus konfliktus, ypač išaldytuosius arba užsitęsusius konfliktus, kurie šiuo metu yra neįveikiama kliūtis, trukdanti visapusiškai plėtoti EKP tiek Rytuose, tiek Pietuose ir palaikyti gerus kaimyninius santykius bei regioninį bendradarbiavimą, Europos Sąjungos vaidmuo turėtų būti aktyvesnis;
- N. kadangi EKP apima skirtingas kaimynines šalis – valstybes, turinčias skirtingus interesus, užmojus ir pajėgumus;
- O. kadangi reikalingas diferencijuotas ir prie konkrečių poreikių pritaikytas požiūris, visų pirma dėl to, kad ES kaimynystė tapo labiau susiskaidžiusi nei bet kada anksčiau, o šalys skiriasi daugeliu aspektų, įskaitant jų užmojus ir lūkesčius, susijusius su ES, problemas, su kuriomis jos susiduria, ir jas supančią aplinką; kadangi ES dvišaliai santykiai su EKP šalimis yra skirtinguose vystymosi etapuose; kadangi formuojant ir diferencijuojant santykius su šalimis partnerėmis esminę svarbą turi veiksmingas principo „parama pagal pažangą“ naudojimas ir ES turėtų tiek išteklių, tiek kitų paskatų EKP srityje aspektu „apdovanoti“ tas šalis, kurios rodo tvirtą bendradarbiavimą su ja ir daro pažangą siekdamas Europos vertybių; kadangi ES kaimyninės šalys turėtų galėti priimti sprendimus dėl savo ateities nepatirdamos išorės spaudimo;
- P. kadangi pažanga, daroma sprendžiant EKP šalių tarpusavio konfliktus ir nesutarimus, turėtų būti laikoma kriterijumi, kuris turi būti įvertinamas metinėse pažangos ataskaitose;
- Q. kadangi pagarba suverenių valstybių teritoriniam vientisumui yra pagrindinis principas, kuriuo grindžiami Europos kaimyninių šalių tarpusavio santykiai, o vienos šalies vykdoma kitos šalies teritorijos okupacija yra nepriimtina;
- R. kadangi ES turimi ištekliai, kuriuos ji gali skirti savo, kaip „pasaulinio masto veikėjos“, veiksams iki 2020 m. pagal daugiametę finansinę programą, sudaro tik 6 proc. viso biudžeto ir apima visas susijusias programas, įskaitant paramą vystymuisi ir bendradarbiavimui;
- S. kadangi EKP padėjo išreikšti bendrą ES poziciją visose kaimyninėse šalyse; kadangi ES valstybės narės turėtų atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant Europos kaimynystės politiką, derindamos savo pastangas ir per bendrą poziciją didindamos ES patikimumą ir įtakingumą;
- T. kadangi Komisijos ir EIVT vykdomas konsultavimosi procesas turėtų būti išsamus ir įtraukus, siekiant užtikrinti, kad būtų konsultuojamasi su visomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, kadangi reikėtų pabrėžti, kaip svarbu skatinti moterų teisių ir lyčių lygybės srityje dirbančias organizacijas dalyvauti šiame konsultavimosi procese; kadangi reikia dėti tolesnes pastangas siekiant pagerinti EKP matomumą ir informuotumą apie ją šalių partnerių visuomenėje;
- U. kadangi rytinėse ir pietinėse kaimyninėse šalyse kyla skirtingų problemų, o norint jas sėkmingai išspręsti reikia, kad EKP būtų lanksti ir pritaikoma prie konkrečių kiekvieno regiono poreikių ir iššūkių,
1. pabrėžia, kad svarbu ir reikalinga užtikrinti laiku atliekamą EKP persvarstymą; pabrėžia, kad persvarstyta EKP turėtų užtikrinti galimybę pateikti greitą, lankstų ir tinkamą atsaką į esamą padėtį, taip pat parengti ryžtingą strateginę santykių su kaimyninėmis šalimis plėtotės viziją tiek dvišaliu, tiek daugiašaliu aspektu, laikantis išpareigojimo skatinti pagrindines vertybes, kuriomis EKP grindžiama;
  2. pabrėžia, kad EKP yra esminė ES užsienio politikos dalis ir turi likti bendra politika; mano, kad ji priklauso ES išorės veiksams, kurių potencialas ir unikalumas grindžiami daugybe naudotinių priemonių diplomatijos, saugumo, gynybos, ekonomikos, prekybos, vystymosi ir humanitarinės pagalbos srityse; laikosi nuomonės, kad veiksminga EKP yra gyvybiškai svarbi siekiant sustiprinti ES užsienio politikos patikimumą ir padėti pasaulyje ir kad EKP turi parodyti, jog ES yra tikra lyderė kaimyninėse šalyse ir santykių su savo pasauliniais partneriais srityje;
  3. yra įsitikinęs, kad pirminiai EKP tikslai sukurti Sąjungos pagrindinėmis vertybėmis ir principais grindžiamą gerovės, pastovumo, saugumo ir geros kaimynystės erdvę teikiant paramą ir paskatą išsamioms struktūrinėms reformoms kaimyninėse šalyse, už kurių vykdymą būtų atsakingos pačios kaimyninės šalys ir dėl kurių būtų su jomis susitarta ir kurios suteiktų galimybę tvirtiau bendradarbiauti su ES, teikia nuolatinę vertę; todėl pabrėžia, kad būtina atsižvelgti į įgytą patirtį, grįžti prie pamatinių dalykų ir vėl įtraukti šiuos tikslus į darbotvarkę;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

4. pabrėžia strateginę EKP svarbą, nes ji yra politikos kryptis, padedanti kurti daugiasluoksnius ES ir jos partnerių kaimyninių šalių santykius ir užtikrinti tvirtą tarpusavio priklausomybę; pabrėžia, kad pagrindinis EKP uždavinys – apčiuopiamai ir konkrečiai pagerinti šalių partnerių piliečių gyvenimą; mano, kad EKP turėtų tapti stipresne, labiau politine ir veiksmingesne politikos kryptimi, be kita ko, stiprinant teigiamas jos sudedamąsias dalis, įskaitant didesnę dėmesį partnerystei su visuomene, diferenciacijai ir požiūriui „parama pagal pažangą“;

5. pabrėžia, kad, kaip nurodoma kiekvieno ES ir trečiųjų šalių sudaromo tarptautinio susitarimo 2 straipsnyje, pagarba visuotinėms pagrindinėms žmogaus teisių, teisinės valstybės, demokratijos, laisvės, lygybės ir pagarbos žmogaus orumui vertybėms, kuriomis yra grindžiama ES, turi išlikti persvarstytos politikos pagrindu; pakartoja, kad teisinės valstybės stiprinimas ir parama demokratijai bei žmogaus teisėms atitinka šalių partnerių interesus, ir ragina nustatyti griežtesnes pagarbos šioms bandroms pagrindinėms vertybėms sąlygas; pabrėžia ES specialiojo įgaliojimo (angl. EUSR) žmogaus teisių klausimais ir Europos demokratijos fondo (angl. EED) atliekamą vaidmenį šioje srityje;

6. pabrėžia, kad atnaujinta politika turi būti strategiškesnė, labiau sutelkta į tikslus, lanksti ir nuosekli ir turi turėti politinį pagrindą; ragina ES suformuoti aiškia ir ryžtingą EKP politinę viziją ir skirti ypatingą dėmesį savo pačios prioritetams Rytų ir Pietų kaimyninėse šalyse, atsižvelgiant į įvairias problemas, su kuriomis susiduria šalys kiekviename regione, taip pat į jų skirtingus lūkesčius ir politinius siekius; laikosi nuomonės, kad Rytų partnerystė ir Viduržemio jūros partnerystė turi lemiamą svarbą; ragina paskirti specialiuosius įgaliojimus rytinėms ir pietinėms šalims, skiriant jiems užduotį politiškai koordinuoti persvarstytą politiką ir dalyvauti visuose ES veiksmuose kaimyninėse šalyse;

7. pabrėžia, kad formuojant nuoseklią ES politiką valstybės narės, jų patirtis ir dvišaliai santykiai su EKP šalimis atlieka svarbų vaidmenį; pabrėžia, kad siekiant išvengti pastangų dubliavimo būtina tinkamai koordinuoti Komisijos pirmininko pavaduotojos-vyriausiosios įgaliojtinės, už Europos kaimynystės politiką ir plėtros derybas atsakingo Komisijos nario, ES delegacijų ir ES specialiųjų įgaliojinių veiksmus; laikosi nuomonės, kad įgyvendinant EKP svarbų vaidmenį turi atlikti delegacijos;

8. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliojtinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją parengti pasiūlymus dėl bendradarbiavimo su norinčiomis bendradarbiauti Europos kaimynystės šalimis, pagrįsto Europos ekonominės erdvės modeliu, o tai galėtų būti tolimesnis žingsnis link europinės perspektyvos, pagrįstos didesne integracija į ES erdvę laisvių ir visiškos integracijos bendrojoje rinkoje srityje, taip pat į bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP) įtraukti glaudesnę bendradarbiavimą;

9. primygtinai ragina apibrėžti trumpo, vidutinės trukmės ir ilgojo laikotarpio prioritetus bei strateginius tikslus, turint omenyje, kad EKP turėtų būti siekiama sukurti diferencijuotą požiūrį siekiant stiprinti bendradarbiavimą skirtingose srityse tarp EKP šalių ir su jomis; pabrėžia, kad apibrėždama savo požiūrį, ES turėtų atsižvelgti į savo ir atskirų susijusių šalių interesus ir prioritetus, taip pat į jų išsivystymo lygį ir į visuomenės interesus ir lūkesčius, politinius siekius ir geopolitinę aplinką;

10. pabrėžia, kad atsakomybė vietos lygmeniu, skaidrumas, tarpusavio atskaitomybė ir įtrauktis turėtų būti svarbiausi naujo požiūrio aspektai, siekiant užtikrinti, kad EKP teikiamos naudos gautų ne tik tam tikros grupės, o visi atitinkamų šalių bendruomenės ir visuomenės sluoksniai;

11. pabrėžia įsitikinimą, kad, norint padėti stiprinti šalių partnerių vystymosi potencialą, būtina išplėsti šiuo metu EKP vykdomą dialogą – jis turėtų būti ne tik politinis, bet ir socialinis, ekonominis ir kultūrinis ir jame turėtų atsispindėti visa šalių partnerių politinė, socialinė, etninė ir kultūrinė įvairovė; pabrėžia teigiamą teritorinio bendradarbiavimo reikšmę ir patirtį, kai tiesiogiai dalyvauja vietos valdžios institucijos;

12. apgailestauja dėl ribotų išteklių, skiriamų ES bendradarbiavimui su savo kaimyniniais partneriais, visų pirma lyginant su gerokai aukštesniu išteklių, kuriuos trečiųjų šalių suinteresuotieji subjektai investavo EKP šalyse, lygiu; pažymi, kad dėl to mažėja ES gebėjimai skatinti ir įgyvendinti jos strateginius interesus kaimyninėse šalyse atitinkančią politiką; pabrėžia poreikį integruoti paramą ir padidinti lėšas siekiant veiksmingai apdovanoti ir remti šalis partneres, kurios yra tikrai įsipareigojusios atlikti reformas, vykdyti demokratizaciją ir gerbti žmogaus teises ir daro su tuo susijusią apčiuopiamą pažangą;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

13. pabrėžia būtinybę stiprinti atskaitomybės ir skaidrumo mechanizmus šalyse partnerėse, siekiant užtikrinti, kad jos būtų pajėgios efektyviai ir prasmingai naudoti ir leisti skirtas lėšas; taigi ragina Komisiją užtikrinti veiksmingus naudojimosi ES parama stebėsenos ir priežiūros mechanizmus EKP šalyse, be kita ko, pilietinei visuomenei atliekant tikrinimą;

14. primygtinai ragina ES gerinti koordinavimą su kitais paramos teikėjais ir tarptautinėmis finansų įstaigomis, be kita ko, įgyvendinant pietinių Viduržemio jūros regiono šalių investicijų koordinavimo iniciatyvą (angl. AMICI), laikantis įsipareigojimo tapti nuoseklesne, labiau gerbiama ir veiksmingesne pasauline veikėja, taip pat pabrėžia poreikį vykdyti bendrą programavimą su valstybėmis narėmis; pabrėžia, kad būtinas geresnis koordinavimas su valstybėmis narėmis ir regionų bei vietos valdžios institucijomis, norint priimti bendrą, suderintą ir veiksmingą požiūrį į trumpalaikius ir vidutinės trukmės tikslus ES bendradarbiavimo su kaimyninėmis šalimis srityje ir jo laikytis, ir ragina pradėti diskusijas šiuo klausimu su Taryba;

15. pabrėžia, kad ES užmojus aktyviau dalyvauti kaimynystės procesuose turėtų atitikti pakankamas finansavimas; mano, kad atliekant išorės finansavimo priemonių laikotarpio vidurio peržiūrą turėtų būti atsižvelgiama į persvarstytos politikos apžvalgą ir kad todėl Europos kaimynystės priemonė turėtų atspindėti siekį užtikrinti veiksmingesnę EKP ir ES bendradarbiavimo su savo partneriais nuspėjamumą ir tvarumą, taip pat atitinkamą procedūrinį lankstumą; be to, ragina užtikrinti didesnę įvairių ES išorės finansavimo priemonių tarpusavio suderinamumą ir nuoseklumą;

16. pabrėžia, kad Europos demokratijos fondas atlieka tarpininko vaidmenį, nes papildo turimas ES priemones nauju, lankstesniu, galinčiu padėti reaguoti ir panaikinti spragas, taip pat finansškai veiksmingu metodu; ragina Komisiją Europos demokratijos fondui skirti daugiau išteklių;

17. pripažįsta, kad kaimyninėse šalyse vyraujantis požiūris į Europą ir ES daro tikrą poveikį konfliktui, tačiau atmeta bet kokias galimybes bendrininkauti vykdant represijas ir žmogaus teisių pažeidimus kaimyninėse šalyse imantis netinkamų trumpalaikių pastangų užtikrinti stabilumą;

Veiksmų ES lygmeniu pridėtinė vertė***Europos kaimynystės politikos pertvarkymas***

18. pabrėžia, kad būtina pertvarkyti EKP siekiant kurti tvirtus, strateginius ir ilgalaikius partnerystės ryšius su EKP šalimis, pagrįstus ES vertybių ir principų išsaugojimu bei suderinimu su jais ir apibusių interesų skatinimu; ragina politikos techninius aspektus grįsti aiškia politine vizija;

19. pažymi, kad, plėtojant EKP, turėtų būti pasitelkiama jos pačios metodika ir priemonės, kurios turėtų atitikti užmojų, poreikių ir tikslų, kurių siekia EKP šalys savo santykiuose su ES, lygi;

20. ragina Komisiją remiantis bendrais interesais sutelkti dėmesį į kartu su savo partneriais nustatytus sektorius, kuriuose galima pasiekti pažangą ir visuotinę pridėtinę vertę, taip pat laipsniškai plėsti bendradarbiavimą, grindžiamą pažanga ir užmojais, visų pirma prisidėti prie ekonomikos augimo ir žmogaus socialinės raidos, itin daug dėmesio skiriant naujosioms kartoms; pabrėžia, kad ekonominės reformos turi būti vykdomos kartu su politinėmis reformomis ir kad gerą valdymą galima užtikrinti tik pasitelkiant atvirą, atskaitingą ir skaidrų sprendimų priėmimo procesą, kurį vykdytų demokratinės institucijos;

21. pabrėžia, kad plėtos politika ir kaimynystės politika yra atskiros politikos sritys, turinčios skirtingus tikslus; tačiau pakartoja, kad Europos šalys, įgyvendindamos EKP, kaip bet kuri Europos valstybė gali kreiptis dėl narystės, jeigu jos atitinka priėmimo kriterijus ir sąlygas pagal ES sutarties 49 straipsnį; pripažindamas, kad pirmiausia reikia imtis reformų ir pereiti prie demokratijos, taip pat nenorėdamas suteikti netikroviškų lūkesčių, mano, kad narystės perspektyva turi būti palaikoma kaip paskata visoms reikalavimus atitinkančioms ir parodžiusioms aiškius su Europa siejamus lūkesčius ir siekius šalims;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

Parama demokratijos, teismų reformos, teisinės valstybės, gero valdymo principams ir institucinių gebėjimų stiprinimui

22. mano, kad parama demokratijai, teisei valstybei, geram valdymui, valstybės stiprinimui, taip pat žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms yra pagrindinis EKP aspektas; pabrėžia, kad pagal EKP neturėtų būti tvirtinamos jokios politikos kryptys, dėl kurių kiltų pavojus šioms pagrindinėms vertybėms; pabrėžia, kad ES ir jos valstybės narės turėtų teikti paskatas ir praktinę patirtį vykdant ir remiant demokratines reformas ir įveikiant politinius, ekonominius ir socialinius sunkumus;

23. pabrėžia, kad būtina nuolat telkti dėmesį į demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo, teismų sistemos nepriklausomumo, kovos su korupcija ir pagarbos įvairovei bei mažumų teisėms, įskaitant religinių grupių, LGBTI asmenų, neigiamųjų ir etninėms mažumoms priklausančių asmenų teises, stiprinimą ir įtvirtinimą; pabrėžia, kad, stiprinant gebėjimus nacionalinėse institucijose, įskaitant nacionalines asamblėjas, ir kartu teikiant paramą pilietinei visuomenei, demokratinėms grupėms ir politinėms partijoms, bus gerinamas politinis dialogas ir pliuralizmas;

24. pabrėžia, kad moterų teisės, lyčių lygybė ir teisė būti nediskriminuojamam yra pagrindinės teisės ir pagrindiniai ES užsienio politikos principai; pabrėžia, kad siekiant sukurti įtraukią, klestinčią ir stabilią ES kaimyninių šalių visuomenę svarbu skatinti vaikų bei jaunimo teises ir lyčių lygybę, taip pat suteikti ekonomines ir politines galias moterims;

25. mano, kad persvarstyta EKP turėtų sustiprinti pagrindinių laisvių rėmimą EKP šalyse, skatinant jose žodžio, galimybės laisvai burtis į taikius susirinkimus ir asociacijas teises, spaudos ir žiniasklaidos laisvę kaip įgalinančią teisę įgyvendinti ekonomines, socialines ir kultūrinės teises;

26. pabrėžia, kad svarbu vystyti EKP socialinį aspektą kartu su partneriais mažinant skurdą ir atskirtį, skatinant užimtumą ir sąžiningą augimą, padedant sveikiems darbo santykiams ir skatinant švietimą, deramą darbą, tokiu būdu sprendžiant ir kai kurias pagrindines nelegalią migraciją sukeliančias problemas;

27. pripažįsta ES ir kaimyninių šalių kultūrinio dialogo svarbą tokiose srityse kaip konfliktų prevencija ir taikos užtikrinimas, kūrybos sektorių vystymas, žodžio laisvės stiprinimas, socialinio ir ekonominio vystymosi rėmimas, taip pat dialogo su pilietine visuomene ir kultūrų bei religijų dialogo stiprinimas, be kita ko, siekiant kovoti su didėjančia mažumų ir religinių grupių, diskriminacija ir persekiojimu; ragina stiprinti santykių kultūros srityje sistemą, kad būtų galima vystyti judumo, mokymo ir gebėjimų kūrimo programas ir mainus kultūros ir švietimo srityje;

28. pabrėžia, kad „partneryste su visuomene“ grindžiamas požiūris turėtų būti stiprinamas ir skatinamas; primygtinai teigia, kad bendri šios politikos interesai ir siekiai turėtų būti apibrėžti konsultuojantis ne tik su valdžios institucijomis, bet ir su visais suinteresuotaisiais įvairių visuomenių subjektais;

29. pabrėžia, kad svarbu kurti klestinčią ir aktyvią pilietinę visuomenę vykdant transformacijos ir demokratizacijos procesus, į kuriuos įtraukiami socialiniai partneriai ir verslo bendruomenė; ragina toliau remti pilietinę visuomenę, vietos MVĮ ir kitus nevalstybinius subjektus, nes jie yra varomoji reformų proceso jėga, taip pat ragina aktyviau vystyti ES ir kaimyninių šalių įvairių pilietinės visuomenės veikėjų ir sektorių dialogą ir partnerystę EKP kontekste; pabrėžia Europos bendrovių ir jų vaidmens svarbą skatinant ir skleidžiant tarptautinius verslo standartus, įskaitant įmonių socialinę atsakomybę;

Diferenciacija ir sąlygos

30. ragina plėtoti EKP taip, kad ji taptų labiau pritaikoma ir lankstesne politine struktūra, kurią būtų galima pritaikyti prie esamos šalių partnerių įvairovės, ir nuosekliai įgyvendinti diferencijuotą požiūrį; pabrėžia, kad turi būti diferencijuojamos EKP šalys;

31. pabrėžia, kad reikia veiksmingai įgyvendinti sąlygas, susijusias su reformų procesais, ir pabrėžia, kad ES turi labiau suderinti savo pozicijas ir sąlygas dėl finansinių išteklių; pabrėžia, kad ES negali pažeisti savo pagrindinių vertybių bei teisių ir turėtų vengti dvigubų standartų kūrimo; pabrėžia, kad šalims, kurios daro pažangą įgyvendinant reformas, lemiančias ilgalaikę politinę, ekonominę ir socialinę raidą, ir siekia glaudesnio politinio bendradarbiavimo su ES, turėtų būti skiriami didesni ES išsipareigojimai ir parama, taip pat jos turėtų būti tvirtinamos remiantis atskirais pasiekimais šių reformų srityje; pabrėžia, kad svarbu taikyti principą „parama pagal pažangą“;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

32. pabrėžia, kad asociacijos susitarimai yra pažangiausias, bet ne galutinis ES ir jos kaimyninių šalių santykių etapas;
33. mano, kad ES turėtų paraginti neasocijuotąsias šalis partneres įsitraukti į sektorių bendradarbiavimą, įskaitant galimybę sudaryti naujus sektorinius susitarimus arba sustiprinti jau esamus, pvz., dėl Energijos bendrijos, dėl kurių tokioms šalims būtų lengviau integruotis į ES keturių pagrindinių laisvų bendrosios erdvės konkrečių sektorių dalis;
34. mano, kad įgyvendinant EKP, specialus dėmesys turėtų būti skiriamas su ekonomikos valdymu ir viešųjų finansų tvarumu EKP šalyse susijusiam bendradarbiavimui;

Saugumo matmuo

35. pažymi, kad saugumas ir stabilumas yra pagrindiniai susirūpinimą keliantys klausimai kaimyninėse šalyse ir kad saugumo padėtis sparčiai prastėja; ragina į EKP įtraukti tvirtą saugumo aspektą ir tinkamas politines priemones, kurių, deja, iki šiol nebuvo; pabrėžia, kad ES turėtų skirti pagrindinį dėmesį dabartinių jos krizės valdymo priemonių veiksmingumui ir efektyvumui gerinti, kad sukurtų galimybes išplėsti intervencinių krizės valdymo priemonių spektrą; pabrėžia, kad saugumas, stabilumas ir vystymasis yra tarpusavyje susiję ir kad reikalingas visapusiškas požiūris saugumo problemoms ir jų pagrindinėms priežastims šiame regione spręsti;
36. mano, kad Sahelio ir Sacharos regiono stabilumas turėtų būti suvokiamas kaip nesaugumo šaltinis Afrikos šiaurėje ir pietuose – taip pat kaip grėsmė Europos stabilumui – ir kad šio regiono nestabilumą lemia prekybos ginklais, narkotikais, žmonėmis tinklų dubliavimas;
37. ragina glaudžiau koordinuoti Europos kaimynystės politiką ir platesnę bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) veiklą, kartu sprendžiant įvairius EKP šalių ir ES saugumo aspektus ir stiprinant vidaus ir išorės saugumo ryšį; pabrėžia, kad EKP peržiūra ir Europos saugumo strategijos peržiūra turi tarpusavyje derėti ir viena kitą atitikti;
38. pabrėžia, kad būtina visa apimanti politinė strategija siekiant kartu užtikrinti visišką atitiktį tarptautinei teisei ir įsipareigojimams, kaip nustatyta 1975 m. Helsinkio baigiamajame akte, vadovaujantis pagarba žmogaus teisėms, mažumų teisėms ir pagrindinėms laisvėms, nepriklausomybei, suverenumui ir teritoriniam valstybių vientisumui, sienų neliečiamumui, lygioms teisėms ir tautų apsisprendimo teisei bei taikiu konfliktų sprendimu; pažymi, kad Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO), kaip didžiausia regioninė organizacija, atsakinga už saugumą, gali atlikti svarbų vaidmenį šioje srityje, ir mano, kad ji turėtų būti iš naujo paskatinta veikti, prisiimdama tarpininkės vaidmenį; palaiko partnerių teisę priimti nepriklausomus ir suverenus sprendimus dėl užsienio ir saugumo politikos, nepaisant išorinio spaudimo ir prievartos;
39. ragina, įgyvendinant persvarstytą politiką, remti šalis partneres kuriant tinkamas valstybės struktūras saugumo klausimams, kaip antai veiksmingos teisėsaugos, terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo ir žvalgybos ir saugumo, įskaitant kibernetinį saugumą, spręsti, kurios turėtų būti kuriamos visiškai atsižvelgiant į žmogaus teises ir kurioms turėtų būti taikoma tinkama parlamentinė demokratinė kontrolė; pabrėžia, kad ES turėtų įsitraukti į tokias veiklos sritis kaip saugumo sektoriaus reforma (SSR) ir, po konfliktų, į nusiginklavimą, demobilizaciją ir reintegraciją (DDR); ragina ES skirti dėmesį šalių partnerių pasienio kontrolės pajėgumų stiprinimui; pripažįsta kai kurių iš tų šalių šiuo metu jau daromą nuolatinį indėlį; kviečia kaimynines šalis atitinkamais atvejais prisijungti prie BSGP misijų; ragina ES skatinti bendras kaimyninių šalių iniciatyvas saugumo srityje, kad jos galėtų prisiimti daugiau atsakomybės ir daugiau prisidėti prie saugumo savo regione;
40. primena valstybėms narėms jų įsipareigojimus pagal ES bendrąją poziciją 2008/944/BUSP dėl ginklų eksporto, pagal kurią, be kita ko, reikalaujama, kad jos nesuteiktų jokiai kaimyninei šaliai karinės technologijos arba įrangos eksporto licencijos, jei yra aiškus pavojus, kad ši ketinama eksportuoti karinė technologija arba įranga bus naudojama vidinėms represijoms, sunkiems tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimams, provokuoti arba pailginti ginkluotus konfliktus arba pabloginti įtemptą padėtį ar konfliktus paskirties šalyje, arba ji būtų agresyviai eksportuojama kitos šalies atžvilgiu arba siekiant jėga pareikšti pretenzijas į teritorijas;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

41. pabrėžia, kad būtina aktyviai skatinti ir padėti taikiai spręsti konfliktus ir vykdyti vėlesnę susitaikymo politiką ES kaimynystėje, taikant įvairias priemones ir būdus ir remiantis pridėtine verte, kurią jie gali suteikti; mano, kad tokios priemonės turėtų apimti ES specialiųjų įgaliotinių veiklą, pasitikėjimo stiprinimo programas, dialogo atkūrimą, tarpininkavimą skatinant žmonių tiesioginius ryšius ir BSGP misijas; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir EIVT kurti novatoriškas priemones ir metodus, įskaitant viešosios komunikacijos strategijas ir neoficialias konsultacijas, kad būtų remiamas dialogas ir susitaikymas; pažymi, kad ES delegacijos atlieka pagrindinį vaidmenį nustatant išankstinio perspėjimo mechanizmus, kuriant glaudžius prevencijos tinklus su įvairiomis pilietinės visuomenės organizacijomis;

42. primena, kad remia šalių partnerių suverenumą, teritorinį vientisumą ir politinę nepriklausomybę; mano, kad EKP turėtų praktiškai skatinti ir remti šiuos principus; pabrėžia, kad išaldytieji arba užsitęsę konfliktai kenkia visaverčiam EKP vystymui; šiuo požiūriu apgailestauja, kad nuo tada, kai EKP buvo pradėta įgyvendinti, sprendžiant esamus konfliktus nepadaryta jokios pažangos; primena savo poziciją, kad šalies partnerės teritorijos okupavimas pažeidžia pagrindinius EKP politikos principus ir tikslus; pabrėžia, kad būtina kuo skubiau taikiai išspręsti išaldytuosius konfliktus remiantis tarptautinės teisės normomis ir principais; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją imtis aktyvesnio vaidmens ir paaiškinti, kad dvišalių santykių stiprinimas yra susijęs su taikiu konfliktų sprendimu ir tarptautinės teisės laikymusi; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad svarbu siekti principingos politikos dėl atsakomybės už visus žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus ir vengti taikyti dvejopus standartus, ypač šiuo klausimu;

43. primygtinai ragina ES regioniniuose konfliktuose vadovautis Europos integracijos istorine patirtimi ir pamokomis, nes dvišaliai klausimai turi būti sprendžiami taikiai, o geri kaimynystės santykiai ir regioninis bendradarbiavimas yra pagrindiniai EKP elementai; šiuo atžvilgiu ragina įtraukti piliečius ir visuomenės veikėjus į horizontaliąsias partnerystes ir bendrus projektus su bendradarbiais Sąjungoje, tai pat siekiant permainų dirbti su bendruomene ir jaunąja karta;

Regioninės integracijos skatinimas

44. pabrėžia EKP regioninio aspekto svarbą ir tai, kad būtina skatinti regioninę sinergiją ir integraciją ir prie jos prisidėti įgyvendinant regioninio bendradarbiavimo programas; pažymi, kad siekiant stabilumo ir klestėjimo Europos kaimyninėse šalyse, reikalingas stipresnis EKP šalių bendradarbiavimas tarpusavyje;

45. šiuo atžvilgiu ragina ES dvišalius santykius su EKP šalimis papildyti daugiašaliu aspektu vykdant daugiau veiklos ir iniciatyvų šioje srityje, ypatingą dėmesį skiriant tarptautiniams projektams, žmonių tiesioginių ryšių plėtojimo programoms, regioninio bendradarbiavimo paskatų vystymui ir tolesniam aktyvaus dialogo su pilietine visuomene stiprinimui; mano, kad būsimoje EKP turėtų būti numatyta įtraukti regioninė platforma žmogaus teisių problemoms aptarti laikantis pagrindinių EKP principų;

46. ragina sistemingai vertinti prekybos susitarimų ir ES finansinės paramos programoms ir projektams pagal EKP poveikį žmogaus teisėms, įskaitant lyčių perspektyvą;

47. ragina, įgyvendinant persvarstytą politiką, stiprinti esamas bendradarbiavimo platformas, visų pirma Viduržemio jūros sąjungą ir Rytų partnerystę, siekiant toliau remti regioninę integraciją, pagal kurią nustatyti partnerių prioritetai yra panašūs konkrečioje politikos srityje, spręsti specifinius subregioninius klausimus, pvz., judumo, energetikos ar saugumo, ir užtikrinti, kad partneriai glaudžiau bendradarbiautų ekonominių standartų ir teisės aktų srityje; mano, kad daugiašalės EKP struktūros turėtų būti konsoliduotos ir plėtojamoms labiau strategiškai;

48. pabrėžia daugiašalių asamblėjų, pavyzdžiui, EURONEST ir Viduržemio jūros sąjungos parlamentinių asamblėjų vaidmenį, kaip politinio dialogo ir atsakomybės už kaimynystės politiką priemonės, svarbą ir primygtinai ragina jas aktyviau ir deramai dalyvauti;

49. pabrėžia parlamentinės diplomatijos ir nuolatinių dvišalių tarpparlamentinių posėdžių, kuriuos EP rengia su bendradarbiais iš kaimyninių šalių, kaip priemonės dalytis patirtimi ir įvertinti atskirų šalių santykių su ES būseną pridėtine verte; ragina valstybių narių nacionalinius parlamentus rengti dvišalius tarpparlamentinius posėdžius pagal EKP, kaip būdą darniam požiūriui užtikrinti;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

50. pabrėžia Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų konferencijos (CORLEAP) bei Viduržemio jūros regiono valstybių vietos ir regionų valdžios institucijų asamblėjos (ARLEM), kurios suteikia galimybę vietos ir regionų atstovams plėtoti dialogą su ES institucijomis ir vystyti ekonominį, socialinį ir teritorinį bendradarbiavimą, vaidmens svarbą;

51. pabrėžia, kad regioninių pilietinės visuomenės platformų, pvz., Rytų partnerystės ir Pietų kaimynystės pilietinės visuomenės forumus, kūrimas stiprina daugelio suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą ir taip skatina demokratizaciją ir ekonominių reformų darbotvarkę kaimynystėje;

Kaimyninių šalių kaimynai

52. pabrėžia, kad būtina kurti tvirtesnes partnerystes su kaimyninėmis šalimis; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad EKP būtų platesnės ES išorės politikos dalis ir pripažinti, kad yra kitų strateginių veikėjų, „kaimyninių šalių kaimynų“, kurie turi įtakos kaimyninėms šalims taip pat tarptautinėms ir regioninėms organizacijoms, be kita ko, sprendžiant visiems rūpimas problemas ir dvišales problemas, įskaitant regioninio ir visuotinio saugumo, taikant esamas dvišales sistemas arba daugiašalį dialogą, kai manoma, kad to reikia ir tai yra aktualu;

53. pabrėžia, kad ES turėtų realistiškai apsvarstyti įvairias politikos galimybes, kurių turi jos partnerės, ir būdus, kaip užmegzti ryšius su savo kaimynėmis skirtingais lygmenimis bei spręsti kaimynystėje esančių trečiųjų šalių užsienio politikos klausimus, užtikrinant, kad tik ES ir jos suverenios partnerės galėtų spręsti, kaip jos nori toliau tęsti savo santykius;

54. pakartoja savo įsitikinimą, kad išsamaus ir visapusiško laisvosios prekybos susitarimo nuostatos nekelia jokių komercinių problemų Rusijos Federacijai ir kad asociacijos susitarimai neturėtų būti vertinami kaip kenkiantys rytinių šalių partnerių ir jų kaimyninių šalių santykiams;

55. ragina ES sukurti veiksmingas palaikymo priemones EKP šalims partnerėms, kurios siekia įgyvendinti plačių užmojų Europos darbotvarkę ir dėl to kenčia nuo trečiųjų šalių baudžiamųjų priemonių, prekybos suvaržymų ar tiesioginės karinės agresijos; pakartoja kad, EKP nėra nukreipta prieš jokią kitą strateginį veikėją ir atmeta niekam nenaudingo geopolitinio varžymosi kaimyninėse šalyse supratimą, tačiau ES turi užtikrinti patikimus įsipareigojimus ir tvirtą politinę paramą šalims partnerėms, norinčioms glaudžiau susisieti;

56. ragina ES pasinaudoti regioninių organizacijų, kurioms priklauso kaimyninės šalys, patirtimi – tai būtų, pvz., Europos Taryba, ESBO, Afrikos Sąjunga, atitinkami Jungtinių Tautų regioniniai biurai ir Arabų Valstybių Lyga, ir aktyviai dalyvauti jose bei bendradarbiauti su jomis, kad būtų išspręsti regioniniai konfliktai; primena, kad tai yra svarbūs forumai, į kuriuos vertėtų įtraukti partnerius įgyvendinant reformas, sprendžiant žmogaus teisių klausimus, regionų problemas – už kurias jos turėtų priimti didesnę atsakomybę – ir skatinant demokratizaciją;

Politikos tikslai ir priemonės*Diversifikuotas pasiūlymas: prioritetiniai sektoriai*

57. ragina ES kartu su partneriais iširti ir nustatyti prioritetus dėl glaudesnio bendradarbiavimo ir įvairių politikos sričių integracijos, pvz., ekonominės plėtros ir žmogaus socialinės raidos, konfliktų ir nelaimių prevencijos, infrastruktūros ir regioninės plėtros, aplinkos, prekybos konkurencijos politikos, MVĮ, migracijos, saugumo, energetikos ir energijos vartojimo efektyvumo, siekiant sukurti gerovės, stabilumo ir geros kaimynystės erdvę;

58. mano, kad tikslas suderinti ES vidaus ir išorės politiką, taip pat glaudėti ir vis didėjanti sąsaja tarp tam tikrų vidaus ir išorės klausimų turėtų būti atskleisti naujojoje EKP;

59. mano, kad tvirtesnis bendradarbiavimas skaitmeninės bendrosios rinkos srityje ir parama el. administravimo reformoms ir atviros vyriausybės sprendimams yra priemonė piliečių dalyvavimui užtikrinti;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

60. pabrėžia laisvo asmenų judėjimo svarbą ir remia judumo didinimą kaimyninėse šalyse, saugioje ir gerai valdomoje aplinkoje, supaprastinant ir liberalizuojant vizų režimą, visų pirma studentams, jaunimui, menininkams ir mokslininkams; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, toliau stiprinti partnerystes judumo srityje kaimyninėse šalyse ir suteikti galimybes vystyti apykaitinės migracijos sistemas, kuriomis migrantams būtų atveriami saugūs ir teisėti keliai; ragina ES aiškiai atskirti prieglobsčio prašytojus bėgančius nuo persekiojimo ir nelegalius ekonominius migrantus; smerkia prekybą žmonėmis, kurių daugiausia yra moterys, ir pabrėžia, kad siekiant su ja kovoti svarbu stiprinti bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis;

61. ragina Komisiją remiant profesinį ir akademinį mokymą atkreipti dėmesį į lyčių lygybės aspektą, taip pat į apykaitinės migracijos programų sistemą su kaimyninėmis šalimis, kad būtų sustiprintas moterų dalyvavimas jų šalių ekonomikoje;

62. pažymi, kad aukštas nedarbo lygis, ypač jaunimo, laisvos prieigos prie informacijos trūkumas, socialinė atskirtis ir skurdas, taip pat neapsaugotos mažumų teisės, kartu su menku moterų politiniu ir socialiniu ir ekonominiu dalyvavimu, blogas valdymas ir aukštas korupcijos lygis yra nestabilumo priežastis, ir reikalauja, kad būtų imtasi veiksmų ne tik išsamiose ir visapusiškose laisvosios prekybos erdvėse (IVLPE), bet ir kitose erdvėse; pabrėžia, kad vienintelė prekybos ir laisvosios prekybos susitarimų perspektyva nebėra pakankamai veiksmingas svirtas stiprinant mūsų partnerystę su kaimyninėmis šalimis, ypač Viduržemio jūros regiono pietinės dalies šalimis; atkreipia dėmesį į ES kaimyninių šalių regioninio ekonominio bendradarbiavimo trūkumą ir ragina kurti subregionines iniciatyvas, kad būtų paskatinta jų tarpusavio prekyba;

63. pabrėžia, kad svarbu investuoti į jaunimui, moterims ir būsimiems lyderiams skirtus projektus, išnaudojant visas stipendijų galimybes pagal programą „Erasmus +“, kad būtų paskatinti studentų ir mokytojų mainai tarp EKP šalių ir ES valstybių narių, siekiant parengti būsimus lyderius iš EKP šalių ir ES valstybių narių, taip pat toliau remiant akademinis ir švietimo projektus, kurie jau įrodė, kad yra vertingi šioje srityje, pvz., Europos kolegija;

64. ragina Komisiją ištirti ir pasiūlyti EKP šalims įvairių lygių įsitraukimą, bendradarbiavimą ir dalyvavimą ES politikoje, programose ir agentūrose, pvz., Europolo, FRONTEX ir muitinių valdymo veikloje, kovos su prekyba žmonėmis, ekonominiiais ir tarpvalstybiniais nusikaltimais srityje ir Energijos bendrijos, kuri, kaip sėkmingas integracijos susitarimas, gali vaidinti EKP svarbesnį vaidmenį, veikloje; pabrėžia, kad svarbus energetinis saugumas ir glaudesnis Europos kaimyninių šalių bendradarbiavimas energetikos srityje, siekiant bendro tikslo dėl netrikdomo įperkamos, tvarios, veiksmingos ir švarios energijos tiekimo; ragina energetikos sąjungai palaipsniui atsiverti EKP šalims; ragina Komisiją remti Budapešto konvenciją kovai su skaitmeniniais nusikaltimais EKP šalyse ir paraginti jas prisijungti, jei jos to dar nepadarė;

65. mano, kad daugiau dėmesio turėtų būti skiriama techninės pagalbos programų naudojimui, pvz., „TAIEX“ ir „Twinning“, ir kad partneriai turėtų būti įtraukti į ES programas, kaip antai „Erasmus“ ir „Horizontas 2020“, nes jomis prisidedama prie dalijimosi žiniomis ir tinklų kūrimo įvairiais lygmenimis ir jos yra pagrindas kuriant bendrą kaimynystės erdvę;

66. mano, kad reikia stiprinti politikos parlamentinį aspektą skatinant tarpparlamentinių posėdžių ir bendrų parlamentinių institucijų, sukurtų pagal susitarimus su ES, ir parlamentinių asamblėjų veiklos efektyvumą; todėl palankiai vertina naują Parlamento požiūrį į parlamentinės demokratijos rėmimą; pabrėžia EKP šalių parlamentų vaidmenį užtikrinant vyriausybės atsakomybę ir ragina stiprinti jų stebėsenos pajėgumus; ragina Europos Parlamentą prisijungti įgyvendinant naują EKP ir būti reguliariai informuojamu bei konsultuotais dėl EKP pažangos šalyse partnerėse; laikosi nuomonės, kad Europos politinės partijos bei frakcijos valstybių narių nacionaliniuose parlamentuose ir Europos Parlamente gali vaidinti svarbų vaidmenį ir prisiimti didžiausią atsakomybę už politinės kultūros, pagrįstos pilnavertėmis demokratinėmis institucijomis, teisinės valstybės principais, daugpartine demokratija ir visišku moterų dalyvavimu priimančius sprendimus, rėmimą;

67. pabrėžia, jog siekiant, kad EKP būtų sėkminga politika, turėtų būti užtikrinta ir valstybių narių atsakomybė, įskaitant pavyzdinių iniciatyvų plėtimą; todėl ragina Komisiją stiprinti finansinės paramos politinį koordinavimą ir bendrą programavimą bei numatyti priemones, kuriomis būtų skatinamas valstybių narių ir ES dalijimasis informacija apie EKP šalis, o taip pat valstybės narės, ES struktūros ir kaimyninės šalys būtų skatinamos konsultuotis; mano, kad ES finansinė ir techninė pagalba turėtų būti teikiama su sąlyga, kad bus pasiekti realūs reformų proceso kriterijai, kuriais remiantis bus skirstoma tolesnė parama;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis*Vertinimas ir matomumas*

68. pabrėžia, kad veiksmų planuose, parengtuose glaudžiai bendradarbiaujant su šalių partnerių valdžios institucijomis ir konsultuojantis su pilietinės visuomenės organizacijomis, dėmesys turėtų sutelktas į ribotą skaičių realių prioritetų, kurie turi būti įgyvendinti, ir kad jų įgyvendinimas turėtų būti vertinamas reguliariai arba kai to reikalauja pasikeitusios aplinkybės, nustatant politikos alternatyvas, dėl kurių galėtų būti pasiektas bendras sutarimas; pažymi, kad svarbu sukurti konsultacijų su pilietinės visuomenės organizacijomis procesą dėl kriterijų apibrėžimo;

69. pabrėžia, kad pažangos ataskaitose turėtų būti susitelkta į veiksmų planuose nustatytų prioritetų įgyvendinimą ir jose turi atsispindėti šalies partnerės dalyvavimo mastas; pakartoja savo raginimą vertinti ataskaitose pateiktus duomenis taip, kad būtų atsižvelgiama į nacionalines aplinkybes ir būtų įtraukiamos ankstesnių metų tendencijos; laikosi nuomonės, kad reikėtų iš tikrųjų įtraukti visus pagrindinius EKP šalių suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pilietinę visuomenę, ir prieš rengiant šias ataskaitas su jais konsultuotis; ragina užtikrinti, kad pagrindiniai dokumentai, pvz., pažangos ataskaitos, būtų plačiai prieinami atitinkamų ES delegacijų interneto svetainėse ir išversti į vietos kalbą; ragina ES taikyti kokybiškesnes pažangos šalyse partnerėse vertinimo priemones ir įgyvendinti veiksmingas sąlygų laikymosi priemones, suderintas su partnerių daroma pažanga žmogaus teisių, teisinės valstybės ir demokratijos srityse;

70. mano, jog turi būti stiprinamas ES paramos matomumas, kad šalių partnerių ir ES valstybių narių gyventojai aiškiai suprastų ES paramos privalumus; ragina Komisiją sukurti specialią priemonę ES humanitarinei pagalbai kaimyninėms šalims teikti, kuri skirtųsi nuo visoms trečiosioms šalims visame pasaulyje naudojamo metodo, ir užtikrinti didelį ES matomumą ir politinę darbotvarkę tarp kitų tikslų; pabrėžia, kad svarbu ir būtina turėti priemonę, kurią taikant būtų galima užtikrinti ES teikiamos finansinės paramos skaidrumą;

71. ragina ES stiprinti savo gebėjimus kovoti su dezinformacijos ir propagandos kampanijomis, nukreiptomis prieš ją ir jos valstybes nares, kuriomis siekiama mažinant jų vienybę ir solidarumą; ragina ES stiprinti savo matomumą, kad būtų aiškiai parodyta jos parama šalims partnerėms ir įsipareigojimai šiose šalyse; pabrėžia, kad svarbu remti objektyvią, nepriklausomą ir nešališką informaciją ir žiniasklaidos laisvę EKP šalyse, taip pat strateginių informavimo kaimyninėse šalyse, įskaitant apie jos vertybes ir tikslus, pastangų poreikį, parengiant išsamią, veiksmingą ir sistemingą komunikacijos strategiją pagal pervarstytą politiką;

72. ragina ES savo dalyvavimą šalyse partnerėse didinti atitinkama vietos kalba naudojant interaktyvesnes garso ir vaizdo priemones ir socialinę žiniasklaidą, kad ji pasiektų visą visuomenę; ragina Komisiją parengti aiškią ryšių palaikymo strategiją EKP šalių visuomenei, siekiant jai išaiškinti, kuo jai naudingi asociacijos susitarimai, įskaitant glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškas laisvosios prekybos zonas (angl. DCFTA), kaip priemones jų politinėms sistemoms ir ekonomikai modernizuoti;

o

o o

73. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, EKP šalių vyriausybėms ir parlamentams, Euronest ir Viduržemio jūros sąjungos parlamentinėms asamblėjomis, Arabų Valstybių Lygai, Afrikos Sąjungai, Europos Tarybai ir ESBO.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0273

Autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimas**2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo įgyvendinimo (2014/2256(INI))**

(2017/C 265/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 4, 26, 34, 114, 118 ir 167 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 27 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 1994 m. Sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS),
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 20 d. UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo,
- atsižvelgdamas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 11, 13, 14, 16, 17, 22 ir 52 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Berno konvenciją dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos, ypač į trijų pakopų testą,
- atsižvelgdamas į 1996 m. gruodžio 20 d. Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) autorių teisių sutartį,
- atsižvelgdamas į 1996 m. gruodžio 20 d. PINO atlikimų ir fonogramų sutartį,
- atsižvelgdamas į PINO sutartį dėl audiovizualinių kūrinių atlikimo apsaugos, priimtą 2012 m. birželio 24 d. Pekine vykusioje PINO diplomatinėje konferencijoje audiovizualinių kūrinių apsaugos klausimais,
- atsižvelgdamas į 2013 m. rugsėjo mėn. Europos patentų tarnybos (EPT) ir Vidaus rinkos derinimo tarnybos (VRDT) kartu atliktą intelektinės nuosavybės teisių tyrimą „Sektoriai, kuriuose svarbi dalis tenka intelektinės nuosavybės teisėms: indėlis į ekonominius rezultatus ir užimtumą Europos Sąjungoje“
- atsižvelgdamas į Marakešo sutartį dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūrinių sudarymo akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims,
- atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/37/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/98/EB dėl viešo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/28/ES dėl tam tikro leistino nenustatytų autorių teisių kūrinių naudojimo ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL L 167, 2001 6 22, p. 10.⁽²⁾ OL L 84, 2014 3 20, p. 72.⁽³⁾ OL L 175, 2013 6 27, p. 1.⁽⁴⁾ OL L 299, 2012 10 27, p. 5.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/77/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/116/EB dėl autorių ir tam tikrų gretutinių teisių apsaugos terminų ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 1993 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyvą 93/83/EEB dėl tam tikrų autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių, taikomų palydoviniam transliavimui ir kabeliniam perdavimui, koordinavimo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/115/EB ⁽⁵⁾, kuria iš dalies keičiama Direktyva 92/100/EEB ⁽⁶⁾ dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje,
- atsižvelgdamas į 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/84/EB dėl originalaus meno kūrinio perpardavimo teisės autoriaus naudai ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl mokesčių už kopijavimą asmeniniam naudojimui ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl Europos kultūros ir kūrybos sektorių rėmimo siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją dėl audiovizualinių kūrinių platinimo internetu ES ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. rugsėjo 22 d. rezoliuciją dėl intelektinės nuosavybės teisių įgyvendinimo vidaus rinkoje ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į viešas konsultacijas ES autorių teisių peržiūros klausimu, kurias Komisija rengė nuo 2013 m. gruodžio 5 d. iki 2014 m. kovo 5 d.,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. vasario 16 d. rezoliuciją dėl Peticijos Nr. 0924/2011 dėl galimybės akliems naudotis knygomis ir kitais spaudiniais, kurią pateikė Jungtinės Karalystės pilietis Dan Pescod Europos aklųjų sąjungos (EBU) ir Karališkojo nacionalinio aklųjų instituto (RNIB) vardu ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos žaliąją knygą dėl audiovizualinių kūrinių platinimo internetu Europos Sąjungoje: galimybės ir problemos kuriant bendrąją skaitmeninę rinką (COM(2011)0427),
- atsižvelgdamas į Komisijos žaliąją knygą „Autorių teisės žinių ekonomikoje“ (COM(2008)0466),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Intelektinės nuosavybės teisių bendroji rinka. Kūrybingumo ir naujovių skatinimas ekonomikos augimui, kokybiškų darbo vietų kūrimui ir aukščiausios kokybės produktams ir paslaugoms Europoje teikti“ (COM(2011)0287),

⁽¹⁾ OL L 372, 2006 12 27, p. 12.

⁽²⁾ OL L 265, 2011 10 11, p. 1.

⁽³⁾ OL L 248, 1993 10 6, p. 15.

⁽⁴⁾ OL L 157, 2004 4 30, p. 45.

⁽⁵⁾ OL L 376, 2006 12 27, p. 28.

⁽⁶⁾ OL L 346, 1992 11 27, p. 61.

⁽⁷⁾ OL L 272, 2001 10 13, p. 32.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0179.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0368.

⁽¹⁰⁾ OL C 353 E, 2013 12 3, p. 64.

⁽¹¹⁾ OL C 50 E, 2012 2 21, p. 48.

⁽¹²⁾ OL C 249 E, 2013 8 30, p. 49.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. rugsėjo 20 d. Susitarimo memorandumą dėl kūrinų, kuriais nebeprekiuojama, skaitmeninimo ir prieigos prie jų užtikrinimo pagrindinių principų, siekiant sudaryti geresnes sąlygas skaitmeninti Europos bibliotekoms ir kitoms panašioms įstaigoms skirtas knygas ir mokslo žurnalus ir suteikti galimybę jais naudotis,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą ir į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto ir Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomones (A8-0209/2015),
- A. kadangi Direktyvos 2001/29/EB peržiūra yra labai svarbi norint skatinti kūrybiškumą ir inovatyvumą, kultūros įvairovę, ekonomikos augimą, konkurencingumą, bendrąją skaitmeninę rinką ir užtikrinti prieigą prie žinių ir informacijos, sykiu garantuojant pakankamą literatūros ir meno kūrinų autorių intelektualinės nuosavybės teisių pripažinimą ir apsaugą;
- B. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 167 straipsnyje nustatyta, kad Europos Sąjunga skatina valstybių narių kultūrų klestėjimą ir įvairovę, ypač remdama meninę ir literatūrinę kūrybą;
- C. kadangi Direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo tikslas buvo suderinti teisės aktus dėl autorių ir gretutinių teisių atsižvelgiant į technologijų pokyčius;
- D. kadangi Direktyva 2001/29/EB taip pat susijusi su tam tikrais Sąjungos išsipareigojimais pagal tarptautinę teisę, įskaitant Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinų apsaugos, PINO autorių teisių sutarties ir PINO atlikimų ir fonogramų sutarties nuostatas;
- E. kadangi Komisija ir valstybės narės nemažai investuoja į gausių Europos kultūros paveldo įstaigų kolekcijų skaitmeninimą ir prieigą internetu, kad bet kur esantys piliečiai, naudodamiesi bet kokiais prietaisais, galėtų jas pamatyti;
- F. kadangi Europos kultūros ir kūrybos sektoriai yra ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo Europos Sąjungoje varomoji jėga ir didele dalimi prisideda prie ES ekonomikos, nes šių sektorių darbuotojų yra daugiau kaip 7 mln. ir jie sudaro daugiau kaip 4,2 proc. BVP pagal naujausius paskaičiavimus, ir kadangi 2008–2012 m. ekonomikos krizės laikotarpiu kultūros sektoriuje toliau buvo kuriamos darbo vietos;
- G. kadangi iš 2013 m. rugsėjo mėn. bendro EPT ir VRDT tyrimo matyti, kad beveik 39 proc. bendros Sąjungos ekonominės veiklos (kurios vertė – maždaug 4 700 mlrd. EUR kasmet) sukuriama sektoriuose, kuriuose svarbi dalis tenka intelektualinei nuosavybei teisėms: be kita ko, šiuose sektoriuose yra 26 proc. tiesioginių darbo vietų (t. y. 56 mln.) ir 9 proc. netiesioginių darbo vietų, vertinant visas darbo vietas Europos Sąjungoje;
- H. kadangi dėl skaitmeninės revoliucijos atsirado naujų technologijų ir ryšio priemonių, suteikusių naujų išraiškos formų, kurios, nors ir sukėlė diskusijų dėl trišalio santykio, paprastai siejančio kūrėjus, vartotojus ir kultūros sektoriaus verslininkus, sudarė sąlygas žiniomis pagrįstos ekonomikos vystymuisi kuriant naujas darbo vietas ir skatinant kultūrą bei inovacijas;
- I. kadangi visos politinės iniciatyvos, susijusios su bendrąja skaitmenine rinką, turi atitikti Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač jos 11, 13, 14, 16, 17 ir 22 straipsnius;
- J. kadangi kultūrų įvairovė ir kalbų įvairovė peržengia nacionalines sienas, nes tam tikromis kalbomis Europoje kalbama keliose šalyse;
- K. kadangi Pagrindinių teisių chartijos nuostatomis saugoma saviraiškos ir informacijos laisvė, menų ir mokslo laisvė ir užtikrinama asmens duomenų ir kultūrų ir kalbų įvairovės apsauga, teisė į nuosavybę ir intelektualinės nuosavybės apsauga, teisė į mokslą ir laisvę užsiimti verslu;
- L. kadangi ir skaitmeniniame amžiuje turi būti užtikrinama autoriaus teisė į savo kūrybos apsaugą;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- M. kadangi reikia apsvarstyti priemones, kuriomis būtų prisidedama prie tolesnio kultūros mainų plėtojimo ir didinamas teisinis tikrumas šiame sektoriuje; kadangi įgyvendinant Direktyvą 2001/29/EB buvo išplėta daug internetu teikiamų kūrybos paslaugų ir kadangi vartotojai niekada anksčiau neturėjo galimybės naudotis tokiu dideliu kūrybos ir kultūros paslaugų asortimentu; kadangi vartotojams būtina turėti prieigą prie plataus, įvairaus ir kokybiško kultūrinio turinio;
- N. kadangi darniai ir sistemingai plėtojama ES iniciatyva 2008 m. sukurta Europos skaitmeninė biblioteka EUROPEANA, kurioje prieinami valstybių narių bibliotekose saugomi kūriniai;
- O. kadangi sukurti kūriniai yra vienas pagrindinių šaltinių, iš kurių finansuojama skaitmeninė ekonomika ir informacinių technologijų sektoriaus subjektai, kaip antai naršyklių, socialinių tinklų ir vartotojų kuriamo turinio platformų atstovai, tačiau beveik visa iš sukurtų kūrinių gauta nauda perduodama šiems skaitmeninio sektoriaus tarpininkams, kurie atsisako mokėti atlyginimus autoriams arba susitaria dėl labai mažų atlyginimų;
- P. kadangi Direktyva 2011/77/ES ir Direktyva 2006/116/EB buvo suderinti autorių ir gretutinių teisių apsaugos terminai nustatant visapusišką visų rūšių kūrinių ir visų gretutinių teisių apsaugos valstybėse narėse laikotarpio suderinimą;
- Q. kadangi ES teisėkūros institucijų užduotis – pasiekti, kad būtų sukurta visoms suinteresuotosioms šalims, ypač visiems gyventojams, aiški ir suprantama autorių ir gretutinių teisių reglamentavimo sistema, kuri užtikrintų teisinį tikrumą;
- R. kadangi tam tikri tarpininkai internete įgyja konkurencinį pranašumą ir vis daugiau galios ir kadangi ši situacija turi neigiamą poveikį autorių kūrybos potencialui ir kitų sukurtų kūrinių platintojų siūlomų paslaugų plėtrai;
- S. kadangi apibrėžiant autorių ir gretutinių teisių reglamentavimo sistemą reikia atsižvelgti į būtinybę skatinti inovatyvių pramonės ir verslo modelių kūrimą, išnaudojant naujų technologijų teikiamas galimybes, siekiant padidinti ES įmonių konkurencingumą;
- T. kadangi augimo užtikrinimas ir darbo vietų kūrimas Europoje yra Komisijos prioritetas ir svarbiausia 2014–2019 m. jos programos dalis;
1. primena, kad autorių teisės yra konkreti priemonė, leidžianti užtikrinti kūrėjų atlyginimą ir kūrybos finansavimą;
  2. teigiamai vertina Komisijos iniciatyvą surengti konsultacijas autorių teisių klausimu, kurios labai sudomino įvairius suinteresuotuosius subjektus, įskaitant kultūros sektoriaus ir pilietinės visuomenės atstovus ⁽¹⁾;
  3. teigiamai vertina naujosios Komisijos išipareigojimą vykdant savo įgaliojimus toliau plėtoti ES skaitmeninę darbotvarkę, įskaitant autorių teisių klausimus; palankiai vertina 2015 m. Komisijos darbo programą, nes joje žadama parengti bendrosios skaitmeninės rinkos dokumentų rinkinį, įskaitant pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto autorių teisių taisyklėms modernizuoti, kad jos atitiktų skaitmeninio amžiaus reikmes;
  4. primena, kad autorių teisėmis ir gretutinėmis teisėmis apsaugomas ir skatinamas naujų gaminių bei paslaugų vystymas ir pardavimai, taip pat jų kūrybinio turinio vystymas ir panaudojimas, tuo prisidedant prie didesnio konkurencingumo, užimtumo ir inovacijų ne viename ES pramonės sektoriuje;
  5. pabrėžia, kad autorių teisės veiksmingos tik jei veiksmingos taikomos jų apsaugos priemonės ir kad norint užtikrinti klestintį ir novatorišką kūrybos sektorių autorių teisės turi būti užtikrinamos griežtai;
  6. primena, kad nuo autorių teisių ir gretutinių teisių yra neatsiejamas teritorialumas; pabrėžia, kad šis principas neprieštarauja tam, kad būtų užtikrintas turinio perkeliamumas;

⁽¹⁾ Europos Komisijos Vidaus rinkos ir paslaugų generalinio direktorato parengta atsiliepiamų į viešas konsultacijas ES autorių teisių peržiūros klausimu ataskaita, 2014 m. liepos mėn.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

7. pabrėžia, kad persvarstant Direktyvą 2001/29/EB toliau turėtų būti užtikrinamas principas, pagal kurį teisių turėtojams mokamas teisingas atlyginimas; prašo dar kartą patvirtinti teritorialumo principą, pagal kurį kiekviena valstybė narė, vykdydama savo kultūros politiką, gali užtikrinti teisingo atlyginimo principo taikymą;
8. pažymi, kad nuo Direktyvos 2001/29/EB įgyvendinimo pradžios padidėjo teisėta kūrybinių pasiūla vartotojams; be to, pažymi, kad, norint užtikrinti tarpvalstybinę prieigą prie įvairių naudojimo būdų, kurie vartotojams atsirado dėl technologinės pažangos, gali reikėti atlikti įrodymais pagrįstus dabartinių teisės aktų patobulinimus siekiant labiau plėtoti įvairaus kultūros ir kūrybos turinio teisėtą pasiūlą internete, kad būtų užtikrintos galimybės susipažinti su Europos kultūrų įvairove;
9. primena, kad vartotojams pernelyg dažnai užkertamas kelias pasinaudoti konkrečiomis turinio paslaugomis argumentuojant geografinėmis priežastimis, o tai prieštarauja Direktyvos 2001/29/EB tikslui įgyvendinti keturias vidaus rinkos laisves; todėl primygtinai ragina Komisiją pasiūlyti deramus geresnės tarpvalstybinės vartotojų prieigos prie paslaugų ir autorių teisėmis saugomo turinio sprendimus;
10. mano, kad kitų rūšių turinio srityje galima pasimokyti iš Direktyvoje 2014/26/ES dėl kolektyvinio teisių administravimo taikomo požiūrio, tačiau klausimai, susiję su perkeliamumu ir geografiniu blokavimu, negali būti išspręsti vienu visa apimančiu sprendimu ir jiems išspręsti gali reikėti keletą skirtingų veikslių tiek reglamentavimo, tiek rinkos srityse;
11. pabrėžia, kad ES kūrybinė produkcija – vienas iš gausiausių jos išteklių ir kad norintys ja naudotis asmenys turėtų turėti galimybę už tai sumokėti, nors ji parduodama tik kitoje valstybėje narėje;
12. primena galimybę teikti daugiateritorines licencijas, kaip numatyta Direktyvoje 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių administravimo, jeigu platintojai nori apimti visą ES teritoriją;
13. primena, kad filmų ir televizijos programų finansavimas, gamyba ir bendra gamyba labai priklauso nuo išimtinių teritorinių licencijų, kurios teikiamos vietos platintojams, veikiančioms įvairiose platformose, atitinkančiose įvairių Europos rinkų kultūrinius ypatumus; todėl pabrėžia, kad laisvė sudaryti sutartis ir pasirinkti teritorinę taikymo sritį bei įvairias platinimo platformas skatina investicijas į filmus ir televizijos programas, taip pat skatina kultūrų įvairovę; ragina Komisiją užtikrinti, kad prieš imantis autorių teisių modernizavimo iniciatyvos būtų atliktas platus šios iniciatyvos poveikio filmų ir televizijos programų gamybai, finansavimui ir platinimui, taip pat kultūrų įvairovei vertinimas;
14. pabrėžia, kad sektoriaus taikomi geografinio blokavimo metodai neturėtų kliudyti ES valstybėse narėse gyvenančioms kultūrinėms mažumoms savo kalba susipažinti su esamu turiniu ar gauti paslaugas, nemokamai arba sumokėjus mokesčių;
15. remia iniciatyvas, kuriomis siekiama visoje ES gerinti internetu teikiamų paslaugų, susijusių su teisėtai įsigytu ir teisėtai pateiktu turiniu, perkeliamumą, visiškai paisant autorių teisės ir teisių turėtojų interesus;
16. primena, kad Europos kultūros rinkos dėl Europos kultūrų ir kalbų įvairovės yra iš prigimties nevienalytės; pažymi, kad ši įvairovė turėtų būti laikoma privalumu, o ne kliūtimi bendrajai rinkai;
17. atkreipia dėmesį į tai, kad teritorinės licencijos ES yra labai svarbios, visų pirma audiovizualinių kūrybinių ir filmų gamybai, kuri visų pirma pagrįsta transliuotojų išankstinio pirkimo arba išankstinio finansavimo sistemomis;
18. susirūpinęs pažymi, kad padaugėjo internetu teikiamų neteisėtų paslaugų ir piratavimo atvejų ir apskritai padaugėjo intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų, o tai yra rimta grėsmė valstybių narių ekonomikai ir ES kūrybos sektoriui;
19. pabrėžia, kad bet kokia autorių teises reglamentuojančių aktų reforma turėtų būti grindžiama aukšto lygio apsauga, nes teisės yra itin svarbios intelektinei kūrybai ir siekiant užtikrinti stabilų, aiškų ir lankstų teisinį pagrindą, kuris skatintų investicijas ir augimą kūrybos ir kultūros sektoriuose, tuo pačiu pašalinant teisinį netikrumą ir nenuoseklumą, kurie daro neigiamą įtaką vidaus rinkos veikimui;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

20. pabrėžia, jog be svarbaus veikiančių skaitmeninės vidaus rinkos struktūrų plėtojimo būtina taip pat užtikrinti, kad analoginė vidaus rinka ir toliau veiktų tinkamai;
21. primena, kad sektoriuose, kuriuose svarbi dalis tenka intelektualės nuosavybės teisėms, Sąjungoje dirba daugiau kaip 7 mln. asmenų; todėl ragina Komisiją užtikrinti, kad prieš imantis bet kokios teisėkūros iniciatyvos, susijusios su autorių teisių modernizavimu, būtų atliktas išsamus šios iniciatyvos *ex ante* poveikio augimui ir užimtumui, taip pat naudai ir išlaidoms, kurios gali atsirasti dėl tokios iniciatyvos, vertinimas, laikantis geresnio reglamentavimo principų;
22. pabrėžia, kad būsimas ES autorių teises reglamentuojančių aktų persvarstymas turi būti tikslingas ir pagrįstas įrodymais, siekiant užtikrinti tolesnę kūrybos sektorių plėtrą Europoje;
23. pripažįsta, kad komercinė veikla, kuria pažeidžiamos autorių teisės, kelia rimtą grėsmę bendrosios skaitmeninės rinkos veikimui ir įvairaus kultūros ir kūrybos turinio teisėtos pasiūlos plėtojimui internete;
24. mano, kad būtina stiprinti autorių ir kūrėjų poziciją ir didinti jų atlyginimus, susijusius su skaitmeniniu jų kūrinių platinimu ir naudojimu;

Išimtinės teisės

25. pripažįsta, kad turi būti užtikrinta teisinė autorių ir atlikėjų kūrybinio ir meninio darbo apsauga; pripažįsta viešąjį interesą, susijusį su kultūros ir žinių sklaida; pripažįsta, kad svarbų vaidmenį pateikiant kūrinius į rinką atlieka prodiuseriai ir leidėjai ir kad visų kategorijų teisių turėtojams būtina užtikrinti teisingą ir tinkamą atlyginimą; ragina gerinti autorių ir atlikėjų sutartinę padėtį, palyginti su kitais teisių turėtojais ir tarpininkais, ypač apsvaustant pagrįstą naudojimosi autorių tretiesiems asmenims perduotomis teisėmis laikotarpi, kuriam pasibaigus šios teisės nebegaliojotų, nes sutartiniai mainai gali pasižymėti pusiausvyros nebuvimu; todėl pabrėžia laisvės sudaryti sutartis svarbą;
26. pažymi, kad derama autorių teisių saugomų kūrinių ir kitų saugomų objektų apsauga yra itin svarbi, taip pat ir kultūros aspektu, ir kad pagal SESV 167 straipsnį Sąjunga, imdamasi veiksmų, turi atsižvelgti į kultūros aspektus;
27. pabrėžia, kad autoriai ir atlikėjai skaitmeninėje aplinkoje lygiai taip pat kaip analoginėje aplinkoje turi gauti teisingą atlyginimą;
28. ragina Komisiją įvertinti tikslingas ir tinkamas priemones, kurios padėtų didinti teisinį tikrumą, laikantis Komisijos tikslo gerinti reglamentavimą; ragina Komisiją išnagrinėti bendros Europos Sąjungos autorių teisių sampratos poveikį skaitmeninėms darbo vietoms ir inovacijoms, autorių, atlikėjų ir kitų teisių turėtojų interesams ir vartotojų prieigos prie regiono kultūrų įvairovės skatinimui;
29. primena, kad išimtinės teisės ir laisvė sudaryti sutartis yra svarbiausi pažeidžiamos kūrybos ekosistemos ir jos finansavimo veiksniai, nes dėl jų galima geriau paskirstyti riziką, į bendrus projektus įtraukti įvairius dalyvius – tai naudinga kultūrinio požiūriu įvairiai visuomenei – ir skatinti investicijas į profesinio turinio gamybą;
30. rekomenduoja ES teisėkūros institucijoms, siekiant ginti bendrąjį interesą ir sykiu apsaugoti asmeninę informaciją, apsvaustyti, kaip dar labiau sumažinti daugkartinio naudojimosi viešojo sektoriaus informacija kliūtis; pažymi, kad toks teisės aktų koregavimas turėtų būti atliekamas visiškai laikantis Direktyvos 2013/37/ES, pagrindinių autorių teisių sistemos principų ir atitinkamos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos;
31. ragina Komisiją veiksmingai apsaugoti visuomenei priklausomus kūrinius, kuriems, kaip tokiems, autorių teisių apsauga netaikoma; todėl ragina Komisiją išaiškinti, kad, kai kūrinys priklauso visuomenei, bet koks šio kūrinio skaitmeninimas nesukuriant naujo, transformatyvaus kūrinio, išlieka visuomenės nuosavybe; taip pat ragina Komisiją apsvaustyti, ar teisių turėtojams gali būti suteikiama teisė atiduoti savo kūrinius visuomenei;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

32. ragina Komisiją labiau suderinti autorių teisių apsaugos terminą ir nebeprailginti apsaugos termino, laikantis Berno konvencijoje nustatytų tarptautinių standartų; skatina valstybes nares sklandžiai užbaigti šios Direktyvos 2006/116/EB ir Direktyvos 2011/77/ES perkėlimą į vidaus teisę ir įgyvendinimą;

Išimtys ir apribojimai

33. ragina ES teisėkūros institucijas toliau tvirtai siekti Direktyvoje 2001/29/EB nustatyto tikslo garantuoti tinkamą autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą, kuri yra vienas iš pagrindinių būdų užtikrinti, kad Europos kultūra skatintų kūrybingumą, ir teisingą skirtingų kategorijų teisių į saugomą medžiagą turėtojų ir jos naudotojų, taip pat skirtingų kategorijų teisių turėtojų padėties pusiausvyrą; be to, pabrėžia, jog bet koku šios srities teisės aktų pakeitimu turi būti užtikrinta, kad neįgalieji galėtų naudotis paslaugomis ir kūrniais (bet kokio formato), kuriems taikoma autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga;

34. pabrėžia, kad autorių teisės ir gretutinės teisės sudaro Europos kultūros ir kūrybos sektorių, taip pat švietimo ir mokslinių tyrimų sektorių bei sektorių, kurie naudojami šių teisių išimtimis ir ribojimu, teisinę sistemą, jomis taip pat grindžiama šių sektorių veikla ir užimtumas;

35. pažymi, kad išimtys ir apribojimai turėtų būti taikomi atsižvelgiant į tikslus, kuriais jie buvo numatyti, ir į skaitmeninės ir analoginės aplinkos ypatumus, sykiu išlaikant pusiausvyrą tarp teisių turėtojų ir visuomenės interesų; todėl ragina Komisiją apsvarstyti galimybę peržiūrėti esamų išimčių ir apribojimų skaičių, kad jie būtų labiau pritaikyti prie skaitmeninės aplinkos, atsižvelgiant į dabartinius pokyčius skaitmeninėje aplinkoje ir konkurencijos poreikius;

36. pabrėžia, jog svarbu, kad išimtys ir apribojimai būtų taikomi neįgaliesiems asmenims; todėl atkreipia dėmesį į Marakešo sutarties, kuri padės sudaryti palankesnes sąlygas regos sutrikimų negalią turintiems asmenims naudotis knygomis, sudarymą ir skatina greitai ratifikuoti šią sutartį, nedarant jos ratifikavimo ES teisės aktų peržiūros sąlyga; mano, kad ši sutartis yra tinkamas žingsnis į priekį, tačiau dar lieka padaryti daug darbo, kad įvairią negalią turintys asmenys turėtų prieigą prie turinio;

37. pažymi Europos kultūrų įvairovės svarbą ir tai, kad valstybių narių tarpusavio skirtumai įgyvendinant išimtis gali turėti neigiamo poveikio vidaus rinkos veikimui, turint mintyje tarpvalstybinės veiklos plėtojimą ir visos ES konkurencingumą ir inovacijas, ir dėl jų autoriams ir naudotojams gali atsirasti teisinio netikrumo; todėl mano, kad taikant kai kurias išimtis ir apribojimus gali būti naudinga remtis bendresnėmis taisyklėmis; tačiau pažymi, jog skirtumai gali būti pateisinami, kad valstybės nars galėtų priimti teisės aktus atsižvelgdamos į savo kultūrinius ir ekonominius ypatumus ir laikydamosi subsidiarumo ir proporcingumo principų,

38. ragina Komisiją apsvarstyti galimybę taikyti būtiniausius su išimtimis ir apribojimais susijusius standartus, taip pat užtikrinti tinkamą išimčių ir apribojimų, nustatytų Direktyvoje 2001/29/EB, įgyvendinimą ir kultūros įvairovės vidaus rinkoje prieinamumą nepaisant sienų bei didesnį teisinį tikrumą;

39. mano, kad būtina sustiprinti išimtis, kuriomis gali naudotis viešojo intereso institucijos, tokios kaip bibliotekos, muziejai ar archyvai, siekiant sudaryti plačias galimybes susipažinti su kultūros paveldu, naudojantis ir interneto platformomis;

40. ragina Komisiją atsargiai apsaugoti pagrindines teises, ypač kovoti su diskriminacija ar apsaugoti spaudos laisvę; todėl primena, kad taikant šias išimtis turėtų būti numatytas teisingas atlygis;

41. primena kultūros ir kūrybos sektoriams priklausančių mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) svarbą kuriant darbo vietas ir skatinant augimą ES; pabrėžia, kad didžioji dauguma kultūros ir kūrybos sektoriams priklausančių MVI remiasi lanksčia autorių teisių sistema kurdamos kultūros kūrinius ir kūrybinius darbus, į juos investuodamos ir juos platindamos, taip pat ieškomos novatoriškų sprendimų, leidžiančių vartotojams internetu pasiekti kūrybinius darbus, pritaikytus vietos rinkai atsižvelgiant į jos prioritetus ir ypatumus;

42. su susidomėjimu atkreipia dėmesį į naujus kūrinių naudojimo skaitmeniniuose tinkluose būdus, pirmiausia į vadinamąjį transformatyvųjį naudojimą (angl. *transformative use*), ir pabrėžia, kad būtina apsvarstyti, kokie galėtų būti sprendimai siekiant suderinti veiksmingą apsaugą, kuria užtikrinamas tinkamas atlygis ir teisingos kompensacijos kūrėjams, ir visuomenės interesą naudotis kultūros vertybėmis bei žiniomis;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

43. pabrėžia, kad tais atvejais, kai jau taikoma tam tikra išimtis ar apribojimas, nauji turinio naudojimo būdai, kurie atsirado dėl technologijų raidos ar technologijų naujų taikymo būdų, turėtų būti aiškinami kuo labiau atsižvelgiant į esamą išimtį ar apribojimą, jeigu naujasis naudojimo būdas panašus į esamą, siekiant padidinti teisinį tikrumą – tam turėtų būti taikoma trijų pakopų testo taisyklė; pripažįsta, kad toks lankstumas aiškinant išimtis ir apribojimus gali leisti atitinkamas išimtis ir apribojimus pritaikyti prie nacionalinių aplinkybių ir visuomenės poreikių;
44. pabrėžia, kad būtina užtikrinti išimčių ir apribojimų technologinį neutralumą ir suderinamumą su ateities pokyčiais tinkamai atsižvelgiant į žiniasklaidos konvergencijos poveikį, kartu remti visuomenės interesą stiprinant paskatas kurti, finansuoti ir platinti naujus kūrinius ir padaryti šiuos kūrinius viešai prieinamus taikant naujus, novatoriškus ir patrauklius būdus;
45. siūlo persvarstyti paslaugų teikėjų ir tarpininkų atsakomybę, kad būtų tiksliau apibrėžtas jų teisinis statusas ir atsakomybė autorių teisių atžvilgiu, siekiant ES užtikrinti deramą reikalavimų vykdymą viso kūrybinio proceso ir tiekimo grandinėje ir garantuoti teisingą atlygį kūrėjams ir teisių turėtojams;
46. pabrėžia, kad skaitmeninė rinka negali vystytis nesivystant kultūros ir kūrybos sektoriams;
47. pabrėžia, jog tam, kad gyvuotų demokratiškos diskusijos svarbu karikatūroms, parodijoms ir pastišui taikyti išimtis; mano, kad ši išimtis turi padėti užtikrinti kūrėjo ir originalių personažų interesų bei teisių ir saugomo kūrinio naudotojo, kuris remiasi karikatūros, parodijos ir pastišo išimtimi, saviraiškos laisvės pusiausvyrą;
48. pabrėžia, kad būtina tinkamai įvertinti galimybę mokslinių tyrimų tikslais taikyti automatizuotus teksto ir duomenų analitinius metodus (pvz., tekstų ir duomenų gavybą ar turinio gavybą), tačiau turi būti gautas leidimas skaityti kūrinių;
49. pabrėžia, kad skaitmeninės rinkos vystymasis glaudžiai susijęs su kultūros ir kūrybos sektorių vystymusi, todėl ilgalaikė gerovė įmanoma tik subalansuotai vienu metu vystantis abiem šioms sritims;
50. pažymi, kad teisė į privačią nuosavybę – vienas iš modernios visuomenės pagrindų; taip pat pažymi, kad švietimo medžiagos ir kultūros prekių prieinamumas yra labai svarbus kuriant žinių visuomenę ir kad teisėkūros institucijos turėtų į tai atsižvelgti;
51. ragina taikyti išimčių mokslinių tyrimų ir švietimo tikslais – ji turėtų būti taikoma ne tik švietimo įstaigoms, bet ir apimti su kompetentingų institucijų ar teisės aktų pripažinta švietimo įstaiga ar institucija susijusią arba pagal švietimo programą vykdomą akredituotą švietimo ar mokslinių tyrimų veiklą, įskaitant veiklą internetu ir tarpvalstybinę veiklą;
52. pabrėžia, kad bet kokios naujos išimtys arba apribojimai, prieš juos įvedant į ES autorių teisių teisinę sistemą, turi būti tinkamai pagrįsti patikimos ir objektyvios ekonominės bei teisinės analizės išvadomis;
53. pripažįsta bibliotekų svarbą siekiant žinių ir ragina Komisiją įvertinti galimybę patvirtinti išimtis, kurią taikant viešosios ir mokslinių tyrimų bibliotekos galėtų teisėtai ribotą laikotarpį skolinti visuomenei skaitmeninio formato kūrinius internetu arba per bibliotekų tinklus, nes tai padėtų joms veiksmingai ir naujoviškai atlikti savo viešojo intereso funkciją – skleisti žinias; rekomenduoja autoriams teisingai kompensuoti už e. skolinimą taikant valstybių narių teritorinius apribojimus tokiu pat mastu, kaip tai daroma fizinių knygų skolinimo atveju;
54. prašo Komisijos įvertinti galimybę patvirtinti išimtis, kad bibliotekoms būtų leista skaitmeninti turinį konsultavimo, katalogų sudarymo ir archyvavimo tikslais;
55. pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į daugybės eksperimentų, kuriuos vykdė knygų pramonė, išvadas, siekiant parengti sąžiningus, suderintus bei perspektyvius verslo modelius;
56. pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse buvo įstatymais nustatytos licencijos, kurių tikslas – kompensuojamosios schemos; pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad išliktų veiksmai, kurie galimi pritaikyti išimtis; primena, kad kompensacija už išimčių ir apribojimų taikymą turi būti svarstoma tik tais atvejais, kai veiksmais, kurių imamasi pritaikyti išimtis, padaroma žala teisių turėtojui; be to, ragina Europos intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų stebėsenos centrą atlikti išsamų tokių valstybių narių priemonių ir jų poveikio kiekvienam suinteresuotajam subjektui mokslinį vertinimą;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

57. primena, kokia svarbi kopijavimui asmeniniam naudojimui taikoma išimtis, kuri negali būti techniškai ribojama, susieta su teisingu atlygiu kūrėjams; ragina Komisiją, remiantis moksliniais įrodymais, 2014 m. vasario 27 d. Parlamento rezoliucija dėl mokesčių už kopijavimą asmeniniam naudojimui ⁽¹⁾ ir paskutinio Komisijos vykdyto proceso tarpininkavimo klausimu rezultatais ⁽²⁾, išanalizuoti esamų priemonių dėl teisingo atlygio teisių turėtojams už fizinių asmenų asmeniniam naudojimui pasidarytas atgamintas kopijas pagrįstumą, ypač turint mintyje skaidrumo priemones;
58. pažymi, kad mokesčiai už kopijavimą asmeniniam naudojimui turi būti reglamentuojami taip, kad piliečiai būtų informuojami apie faktinį jų dydį, tikslus ir panaudojimo būdus;
59. pabrėžia, kad mokesčiai skaitmeninėms laikmenoms turėtų būti skaidresni ir tobulesni siekiant apsaugoti teisių turėtojų ir vartotojų teises bei atsižvelgiant į Direktyvą 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje;
60. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti didesnę autorių teisių tvarkos aiškumą ir skaidrumą tiems, kurie naudojami autorių teisėmis, ypač kai tai susiję su vartotojų kuriamu turiniu ir autorių teisių mokesčiais, siekiant skatinti kūrybiškumą, toliau vystyti interneto platformas ir užtikrinti deramą atlygį autorių teisių turėtojams;
61. pažymi Direktyvos 2001/29/EB 6 straipsnio 4 dalies svarbą ir pabrėžia, kad faktiškas išimčių ar apribojimų taikymas ir prieiga prie turinio, kuriam netaikoma autorių ar gretutinių teisių apsauga, neturi būti panaikinami sutartimis ar sutarčių sąlygomis;
62. ragina platintojus skelbti visą su reikalingomis technologinėmis priemonėmis susijusią informaciją, kad būtų užtikrintas jų turinio sąveikumas;
63. pabrėžia, kad reikia skatinti geresnę programinės įrangos ir įrenginių tarpusavio sąveiką, nes jos trūkumas stabdo inovacijas, mažina konkurencingumą ir kenkia vartotojams; mano, kad sąveikumo trūkumas lemia vieno konkretaus gaminio ar paslaugos dominavimą rinkoje, kas savo ruožtu slopina konkurencingumą ir riboja vartotojų pasirinkimo galimybes Europos Sąjungoje;
64. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl sparčios technologijų plėtros skaitmeninėje rinkoje reikalingi technologinio neutralumo principu pagrįsti teisės aktai, reglamentuojantys autorių teises;
65. pripažįsta proporcingo ir veiksmingo taisyklių vykdymo užtikrinimo svarbą siekiant paremti kūrėjus, teisių turėtojus ir vartotojus;
66. ragina Komisiją ir ES teisėkūros institucijas apsvarstyti sprendimus dėl vertės perkėlimo iš turinio į paslaugas; pabrėžia, jog būtina pakoreguoti tarpininko statuso dabartinėje skaitmeninėje aplinkoje apibrėžtį;
67. pabrėžia, kad vartotojai dažnai susiduria su įvairiais apribojimais ir kad autorių teises reglamentuojančiuose aktuose labai dažnai pasigendama vartotojo teisių sąvokos; ragina Komisiją įvertinti dabartinės autorių teises reglamentuojančių aktų veiksmingumą vartotojo požiūriu ir parengti aiškių ir išsamių vartotojo teisių rinkinį;

o

o o

68. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių parlamentams ir vyriausybėms.

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0179.

⁽²⁾ 2013 m. sausio 31 d. António Vitorino rekomendacijos, parengtos pasibaigus paskutiniam Komisijos vykdytam tarpininkavimo mokesčių už kopijavimą asmeniniam naudojimui ir reprografiją klausimu procesui.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0274

Europos demokratijos fondo (EDF) veiklos vertinimas

2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija „Naujasis ES požiūris į žmogaus teises ir demokratiją. Nuo pat Europos demokratijos fondo (EDF) įsteigimo dienos vykdytos veiklos įvertinimas“ (2014/2231(INI))

(2017/C 265/15)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 6, 8 ir 21 straipsnius,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 29 d. rekomendaciją Tarybai dėl galimo Europos demokratijos fondo (EDF) įsteigimo tvarkos ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. liepos 7 d. rezoliuciją dėl ES išorės politikos siekiant demokratizacijos ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 11 d. rezoliuciją dėl skaitmeninės laisvės strategijos ES užsienio politikoje ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į ES metinę ataskaitą dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje 2013 m., kurią 2014 m. birželio 23 d. priėmė Taryba,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje 2013 m. ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 236/2014, kuriuo nustatomos bendros Sąjungos išorės veiksmų finansavimo priemonių įgyvendinimo taisyklės ir procedūros ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 235/2014, įsteigiantį demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonę ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 18 d. Tarybos išvadas dėl paramos demokratiniam valdymui siekiant tobulesnės ES sistemos ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. lapkričio 17 d. Tarybos išvadas dėl paramos demokratijai Europos Sąjungai plėtojant išorės santykius ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 13 d. Tarybos išvadas ir į jas įtrauktą 2010 m. pažangos ataskaitą ir siūlomų bandomųjų šalių sąrašą ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. birželio 20 d. Tarybos išvadas dėl Europos kaimynystės politikos ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ OL C 257 E, 2013 9 6, p. 13.

⁽²⁾ OL C 33 E, 2013 2 5, p. 165.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0470.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0076.

⁽⁵⁾ OL L 77, 2014 3 15, p. 95.

⁽⁶⁾ OL L 77, 2014 3 15, p. 85.

⁽⁷⁾ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=LT&f=ST%209908%202009%20INIT>

⁽⁸⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/gena/111250.pdf

⁽⁹⁾ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/118433.pdf

⁽¹⁰⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/122917.pdf

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 1 d. Tarybos išvadas dėl Europos demokratijos fondo ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 25 d. Tarybos išvadas dėl žmogaus teisių ir demokratijos ⁽²⁾ ir į ES strateginę programą ir veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje, kuriuos Taryba taip pat priėmė 2012 m. birželio 25 d. ⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 31 d. Tarybos išvadas dėl ES paramos tvariems pokyčiams prie demokratijos pereinančiose šalyse ⁽⁴⁾,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. kovo 4 d. Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos bendrą konsultacijų dokumentą „Naujos Europos kaimynystės politikos link“ (JOIN(2015)0006),
  - atsižvelgdamas į 2013 m. Europos išorės veiksmų tarnybos apžvalgą ⁽⁵⁾,
  - atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės 25 d. Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos bendrą komunikatą „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę. Europos kaimynystės politikos apžvalga“ (COM(2011)0303),
  - atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 25 d. laišką tuometiniam Europos Parlamento Pirmininkui Jerzy Buzekui ir tuometinei Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai Catherine Ashton dėl paramos įsteigiant Europos demokratijos fondą (EDF),
  - atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 3 d. EDF valdytojų tarybos sprendimą panaikinti pradinius EDF geografinius apribojimus,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį ir 132 straipsnio 2 dalį,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A8–0177/2015),
- A. kadangi demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių universalumui ir nedalumui propagavimas ir rėmimas yra vieni iš svarbiausių ES užsienio politikos tikslų, kaip įtvirtinta Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje ir ES pagrindinių teisių chartijoje;
- B. kadangi ES mano, kad atsakomybės už demokratijos stiprinimo procesus principas yra nepaprastai svarbus puoselėjant tikrąją demokratijos kultūrą;
- C. kadangi per pastaruosius dešimtmečius daug valstybių narių sėkmingai užbaigė visuomenės demokratinių pokyčių procesą ir šioje srityje sukaupė daug patirties, kuri galėtų būti svarbi ir kuri gali ir turėtų būti naudojama ekspertų ir politinių lygmenimis vykdant EDF veiklą;
- D. kadangi Arabų pavasario ir rytinėse kaimyninėse šalyse vykstantys įvykiai paskatino performuoti ES politikos priemones, kuriomis propaguojamos žmogaus teisės ir parama demokratijai;
- E. kadangi kai kuriose šalyse, kuriose vykdoma EDF veikla, mažėja erdvės teisėtai pilietinės visuomenės veiklai ir skiriama mažiau išorės finansavimo pilietinės visuomenės organizacijoms, nes autoritariniai režimai naudoja vis įmantresnes priemones, be kita ko, teisės aktus, siekdami apriboti NVO ir demokratiją remiančių subjektų, įskaitant EDF paramos gavėjus, darbą;

⁽¹⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/126505.pdf

⁽²⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131171.pdf

⁽³⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

⁽⁴⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/135130.pdf

⁽⁵⁾ http://eeas.europa.eu/library/publications/2013/3/2013_eeas_review_lt.pdf

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- F. kadangi per pastaruosius metus ES kaimyninės šalys susidūrė su daugeliu politinių, saugumo ir ekonominių iššūkių, dėl kurių daromas didelis spaudimas demokratizacijos pastangoms ir siekiui užtikrinti žmogaus teises ir pagrindines laisves;
- G. kadangi būtina skatinti objektyvios ir nepriklausomos informacijos teikimą ir stiprinti žiniasklaidos aplinką, įskaitant internetą ir socialinę žiniasklaidą, šalyse, kuriose vykdoma EDF veikla, apsaugant spaudos ir žodžio laisvę ir kovojant su visų formų socialine ir politine cenzūra; kadangi šiose šalyse taip pat būtina remti demokratizacijos pastangas, be kita ko, teisinės valstybės konsolidavimą ir kovą su korupcija;
- H. kadangi įsteigus EDF ir kartu įgyvendinant kitas ES programas, pvz., Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę (EDŽTRP) ir Europos kaimynystės politikos (EKP) pilietinės visuomenės priemonę, papildomas tradicinis į valstybę orientuotas metodas taikant labai reikalingą, labiau subalansuotą, ilgalaikį ir į visuomenę orientuotą požiūrį, kai daug dėmesio skiriama tiesioginiam bendradarbiavimui su vietos ir regioniniais visuomeniniais judėjimais bei demokratiniais politiniais veikėjais;
- I. kadangi paramos demokratijai veiklos, pvz., kurią vykdo EDF, poveikio vertinimas ir toliau yra iš esmės sudėtinga užduotis, visų pirma dėl to, kad susijusių šalių politinė pertvarka yra nelijininė ir ilgai trunkanti, o vykdoma veika – dažnai konfidenciali;
- J. kadangi naujos informacinės technologijos ir socialinė žiniasklaida tapo svarbiomis priemonėmis kovojant už demokratiją ir todėl Europos pagalbos demokratijai darbotvarkėje joms turi būti skiriamas didelis dėmesys;
- K. kadangi iki 2015 m. birželio 30 d. iš EDF buvo finansuotos 186 iniciatyvos: pietinėms kaimyninėms šalims iš viso buvo skirta daugiau nei 5,2 mln. EUR, o rytinėms kaimyninėms ir kitoms šalims – daugiau nei 5,3 mln. EUR;
- L. kadangi EDF bendro finansavimo forma yra išskirtinė, pagal kurią administracinį EDF biudžetą suteikia Komisija, o vietoje vykdoma veikla yra finansuojama valstybių narių ir trečiųjų šalių įnašais;

Bendras įvertinimas

1. atsižvelgiant į dabartinę probleminę tarptautinę aplinką palankiai vertina iki šios dienos sukauptą su EDF veikla susijusių patirtį ir mano, kad yra įgyvendinamas pagrindinis šio fondo tikslas – „šalyse, kuriose vyksta politiniai pokyčiai, ir demokratizacijos siekiančių šalių visuomenėse skatinti ir stiprinti demokratizaciją ir tvirtą bei tvarią demokratiją“⁽¹⁾, įskaitant „neremiamų subjektų rėmimą“, ir tai daryti kovojant su korupcija, propaguojant įvairius subjektus apimančių nesmurtinį dialogą, skatinant socialinį ir politinį dalyvavimą ir apsaugant aktyvistus ir žurnalistus, kurie vietoje deda visas įmanomas pastangas, kad užtikrintų ir paspartintų demokratinį procesą, ir taip sudaryti daugiau galimybių siekti teisingumo;
2. su malonumu konstatuoja, kad, nepaisant neilgą laiką vykdytos veiklos ir ribotų lėšų, taip pat sunkumų, kurie būdingi siekiant įvertinti paramos demokratijai veiklos poveikį, EDF įgyvendina Parlamento rekomendacijas ir kuria esamos ES paramos demokratijai pridėtinę vertę, skirdamas greitą, lankstų, principu „iš apačios į viršų“ pagrįstą ir į paklausą orientuotą finansavimą, teikiamą tiesiogiai paramos gavėjams ekonomišku būdu, kuris papildo kitas ES priemones, nes EDF valdyba nustatė paprastas procedūras, kuriomis nesukuriama daug administracinės naštos;
3. laikosi nuomonės, kad EDF, kaip vienas paramos demokratijai būdų, padeda mažinti politinę ir asmeninę riziką;
4. pabrėžia, kad visapusiškai ir nuolat remia įvairiapuses ES pastangas remti pilietinės visuomenės organizacijas, socialinius judėjimus ir aktyvistus visame pasaulyje; pakartoja, kad svarbu išvengti dubliavimosi ir toliau užtikrinti EDF veiklos ir esamų ES išorės finansinių priemonių, ypač EDŽTRP ir Europos kaimynystės priemonės (EKP), papildomumą, nes jomis visomis siekiama propaguoti demokratijos principus ir užtikrinti žmogaus teises bei pagrindines laisves ES kaimyninėse šalyse;

⁽¹⁾ EDF įstatų 2 straipsnis, su kuriuo galima susipažinti šioje interneto svetainėje: <https://www.democracyendowment.eu/about-eed/>

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

5. palankiai vertina tai, kad EDF veikla nuolat siekiama užtikrinti žodžio, asociacijų ir žiniasklaidos laisves, kurti ir stiprinti teisinę valstybę, kovoti su korupcija, užtikrinti socialinį ir politinį pliuralizmą – tai išsipareigojimas, kuriuo siekiama padėti plėtoti demokratinius režimus tiek rytinėse, tiek pietinėse ES kaimyninėse šalyse;
6. laikosi nuomonės, kad iniciatyvos, kurių ėmėsi EDF, pademonstravo jo unikalią gebėjimą mažinti skirtumus ir užpildyti spragas tais atvejais, kai nebūdavo galima gauti ES valstybių narių ar ES nepriklausančių šalių finansavimo;
7. ragina ES ir jos valstybes nares nustatyti holistinį požiūrį siekiant remti politines permainas ir demokratizaciją trečiojoje šalyse, kuris apimtų pagarbą žmogaus teisėms, teisingumui, skaidrumui, atskaitomybei, susitaikymui ir teisinės valstybės propagavimą ir demokratiškas institucijas, įskaitant teisėkūros institucijas, stiprinimą;

Finansavimas

8. ragina EDF šalis steigėjas, ypač visas valstybes nares ir Komisiją, mokėti įnašus EDF ar juos padidinti, laikantis jų priimtų išsipareigojimų;
9. primena, kad iki 2015 m. balandžio 26 d. šios šalys išsipareigojo ir sumokėjo įnašą EDF: Belgija, Bulgarija, Čekijos Respublika, Danija, Estija, Ispanija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Nyderlandai, Rumunija, Slovakija, Švedija, Šveicarija, Vengrija ir Vokietija, o likusios 12 valstybių narių to dar nebuvo padariusios;
10. pabrėžia, kad, siekiant išlaikyti EDF veiksmingumo lygį ir jį dar padidinti, nepaprastai svarbu užtikrinti ilgalaikį, pakankamą, stabilų, skaidrų ir prognozuojamą finansavimą;
11. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir už Europos kaimynystės politiką ir plėtros derybas atsakingą Komisijos narį neseniai pradėtos vykdyti EKP peržiūros metu apsvarstyti pridėtinę EDF vertę ir tvaraus EDF finansavimo teikimo būdus;
12. ragina Belgiją bent įvertinti galimybę grąžinti tam tikrą dalį ar visas iš EDF ir jo darbuotojų gautas mokestines pajamas finansuojant EDF projektus; primena, kad pagal Belgijos teisę EDF veikia kaip privatus fondas;
13. džiaugiasi Šiaurės, Vidurio ir kai kurių Pietų Europos valstybių narių finansiniais įnašais; ragina likusias pietines valstybes nares (kai kurios iš jų turi ypač glaudžius istorinius, ekonominius ar kultūrinius ryšius su pietinėmis kaimyninėmis šalimis) dėti dideles pastangas ir prisidėti prie EDF lėšomis arba delegavimu;
14. palankiai vertina tokių ES partnerių, kaip Šveicarija ir Kanada, EDF skirtus finansinius įnašus; ragina kitas valstybes, ypač Europos laisvosios prekybos asociacijos šalis, paremti EDF;
15. ragina visas EDF paramos teikėjas užtikrinti visapusišką EDF vykdomojo komiteto nepriklausomumą atrenkant paramos gavėjus remiantis valdytojų tarybos patvirtintu darbo planu ir ragina nutraukti paramos teikėjų lėšų skyrimo tam tikroms šalims ar projektams praktiką;

Žmogiškųjų išteklių pajėgumai

16. ragina sustiprinti EDF sekretoriato pajėgumus numatant pakankamai žmogiškųjų išteklių, leidžiančių jam vykdyti jo naujas užduotis;
17. ragina valstybes nares imtis tolesnių veiksmų pagal savo pareikštą norą ir deleguoti nacionalinius ekspertus į EDF sekretoriatą;

EDF geografinių įgaliojimų išplėtimas ir Rytų ir Pietų pusiausvyra

18. palankiai vertina pradinių EDF geografinių apribojimų panaikinimą, kaip buvo patvirtinta 2014 m. gruodžio 3 d. valdytojų tarybos posėdyje;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

19. palankiai vertina EDF gebėjimą finansuojant projektus išlaikyti geografinę Rytų ir Pietų kaimynystės šalių pusiausvyrą;

Dotacijos ir paramos gavėjai

20. mano, jog itin svarbu užtikrinti tvarų EDF paramos gavėjų finansavimą ilguoju laikotarpiu gerinant papildomumo sąsajas su kitais dvišaliais paramos teikėjais ir Europos išorės finansinėmis priemonėmis, ypač EDŽTRP, kurias taikant prireikus būtų galima perimti vidutinės trukmės finansinės paramos vadinamiesiems brandiems EDF paramos gavėjams teikimą, ir šiuo tikslu:

a) ragina EDF ir Komisiją įsteigti kontaktinę grupę, kurios tikslas būtų nustatyti geriausią būdą, kaip EDF paramos gavėjai galėtų pereiti prie EDŽTRP finansinės paramos ir

b) ragina Komisiją ir Europos išorės veikslių tarnybą (EIVT) pateikti konkrečių pasiūlymų dėl programų sąsajos ir bendradarbiavimo su EDF mechanizmu, kad būtų užtikrintas nuoseklumas ir tvarumas ilgesniu laikotarpiu;

21. ragina EDF toliau aktyviai vykdyti veiklą tose šalyse, kuriose labai kliudoma teikti išorės paramą pilietinei visuomenei arba kuriose valstybės finansavimas yra diskriminacinis ir teikiamas tik tam tikroms organizacijoms arba pilietinėms visuomenėms; remia EDF pastangas ieškoti novatoriškų būdų paremti pokyčius skatinančius subjektus, veikiančius ypač sudėtingomis politinėmis aplinkybėmis;

22. primygtinai ragina valdytojų tarybą ir toliau teikti paramą už demokratiją kovojantiems politiniams aktyvistams ir skirti lėšų įtraukimams politiniams procesams; laikosi nuomonės, kad EDF turėtų prisidėti prie politinių partijų, aiškiai įsipareigojusių laikytis demokratinės principų, formavimosi ir konsolidavimo ir remti šiuos procesus bendradarbiaujant, jei tik galima, su esamais politiniais fondais;

23. palankiai vertina EDF stebėsenos ir vertinimo gaires; vis dėlto pabrėžia, kad šios įgyvendinimo gairės turėtų būti proporcingos atsižvelgiant į EDF dydį ir žmogiškųjų išteklių pajėgumus;

24. ragina EDF toliau taikyti naujas technologijas ir integruoti technologijų paramą į savo dotacijų procesą;

25. palankiai vertina tai, kad EDF skyrė dotacijas Ukrainos subjektams ir taip parodė gerą skubios paramos teikimo politiniams ir pilietiniams aktyvistams, kurie vėliau tapo demokratiškai išrinktais atstovais, pavyzdį; palankiai vertina EDF paramą, teikiamą visiems demokratiją propaguojantiems aktyvistams, veikiančiams ES kaimyninėse šalyse, kuria siekiama paremti konsoliduotą demokratinį režimų plėtojimą;

26. palankiai vertina tai, kad EDF skyrė dotacijas kai kurių Pietų kaimynystės šalių aktyvistams, nes tokios dotacijos demonstruoja darbo, kurį atlieka EDF skatindamas demokratiją ypač priešiškoje aplinkoje, pridėtinę vertę;

27. ryžtingai ragina vykdant EDF veiklą daugiau dėmesio skirti grupėms, kurios socialiai atskirtos ar politiškai marginalizuotos, remiant, be kita ko, moterų judėjimus, kurie propaguoja moterų teises ir didina jų dalyvavimą visuomenės veikloje, etnines ir kalbines mažumas, LGBTI žmogaus teisių aktyvistus, persekiojamas religines mažumas ir su religinėmis bendruomenėmis susijusius pilietinius aktyvistus, taip pat visuomeninius judėjimus, pažeidžiamus arba besiformuojančius politinius judėjimus, profesines sąjungas, tinklaraštininkus ir naujos žiniasklaidos aktyvistus;

28. ragina EDF, jei ir kai reikia, plėtoti bendradarbiavimą su pilietinių aktyvistų grupėmis, susijusiomis su religinėmis bendruomenėmis, įskaitant persekiojamas religines mažumas; primena, kad Centrinėje ir Rytų Europoje bažnyčia atliko itin svarbų vaidmenį dalyvaudama pasipriešinimo komunistų režimui ir demokratinėms pokyčių procesuose;

29. ragina EDF teikti daugiau paramos kylantiems jauniems lyderiams ir naujai išrinktoms moterims, jaunimo ar mažumų atstovams šalyse, kuriose vyksta politinės permainos;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

30. ragina valstybes nares pasinaudojant EDF ir toliau teikti finansinę paramą Rusijos pilietinei visuomenei ir žiniasklaidai; atkreipia dėmesį į tai, kad pastarųjų įvykių, pvz., pilietinės visuomenės organizacijoms nustatytų apribojimų, prieš politinę opoziciją nukreiptų represijų ir valstybės kontroliuojamos žiniasklaidos priemonių vykdomų agresyvių tikslinių dezinformavimo kampanijų, tikslas, atrodo, yra sąmoningai sukurti ekstremaliai nacionalistinei politinei aplinkai palankią terpę, kurios ženklai yra prieš demokratiją nukreipta retorika, represijos ir neapykantą kurstanti kalba;

Parlamento ir EDF bendradarbiavimas

31. teigiamai vertina pirmosios EDF metinės ataskaitos pristatymą Užsienio reikalų komitete, kuris surengtas laikantis EDF įstatų 8 straipsnio 4 dalies nuostatų; pabrėžia, kad svarbu tokių pristatymą surengti kasmet ir kad jis yra gera galimybė siekiant apžvelgti padėtį ir kurti naujas sąsajas;

32. ragina EDF, Paramos demokratijai ir rinkimų koordinavimo grupę ir atitinkamus Parlamento komitetus bei nuolatines delegacijas palaikyti veiksmingus tarpusavio ryšius; ragina Parlamento narius remti EDF ir atkreipti dėmesį į jo veiklą vykdančias intervencijas ir Europos Parlamento delegacijoms vykstant su vizitu į trečiąsias šalis, įskaitant susitikimus su paramos gavėjais;

33. ragina plėtoti EDF, jo paramos gavėjų ir Sacharovo premijos tinklo tolesnį bendradarbiavimą;

34. ragina EDF toliau plėtoti bendradarbiavimą su Parlamento jaunųjų lyderių forumu;

Politikos nuoseklumas ir koordinavimas

35. ragina valstybes nares ir ES institucijas užtikrinti tikrą demokratijos skatinimo vidaus ir išorės veiksmų nuoseklumą ir šiuo požiūriu pripažinti EDF vaidmenį;

36. ragina tose šalyse, kuriose veikia EDF, įsteigtas ES delegacijas ir valstybių narių diplomatinės misijas atkreipti EDF dėmesį į potencialius paramos gavėjus ir informuoti potencialius paramos gavėjus apie EDF; kita vertus, ragina EDF darbuotojus glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamų ES ir valstybių narių diplomatinėmis misijomis darbuotojais galimų paramos gavėjų, kurie negali būti remiami EDF lėšomis, klausimu ir parodyti tarpusavio pagarbą informacijos slaptumo ir visų susijusių šalių saugumo klausimais;

37. ragina ES delegacijas ir valstybių narių diplomatinės atstovybes struktūriškai bendradarbiauti siekiant supaprastinti EDF dotacijų gavėjų, pakviestų atvykti į Europos Sąjungą, prašymų išduoti vizą nagrinėjimo procesą;

38. teigiamai vertina EIVT ir Komisijos pastangas informuoti savo darbuotojus, visų pirma ES delegacijose, apie EDF;

39. ragina kas trejus metus ministrų lygmeniu rengti EDF valdytojų tarybos posėdį, per kurį būtų svarstoma ES paramos demokratijai politika ir būsiami EDF strateginiai prioritetai;

Bendradarbiavimas su kitais paramos demokratijai veikėjais

40. ragina EDF, laikantis EDF įstatų, toliau bendradarbiauti su tokiomis Europoje įsteigtomis organizacijomis, kaip antai Europos Taryba, Tarptautinis paramos demokratijai ir rinkimams institutas (angl. IDEA) ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija;

41. ragina EDF plėtoti bendradarbiavimą su paramos demokratijai srityje veikiančiais pagrindiniais subjektais ir tarptautinėmis, regioninėmis bei nacionalinėmis organizacijomis, kurie yra arba įsisteigę ES, arba veikia šalyse, kuriose veiklą vykdo EDF;

42. ragina EDF nustatyti galimus bendradarbiavimo su tarptautinėmis pilietinės visuomenės organizacijomis, be kita ko, Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumu ir Annos Lindh fondu, būdus;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

Kitos rekomendacijos

43. ragina EDF toliau kurti naujas novatoriškas paramos demokratijai, įskaitant politinius veikėjus ar aktyvistus, priemones ir dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais siekiant prisitaikyti prie daugelyje autoritarinio režimo šalių nustatomų vis didesnių apribojimų, ypač didelį dėmesį skiriant naujai žiniasklaidai ir visuomeninėms iniciatyvoms šiose šalyse; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu parengti konkrečiai šaliai skirtas strategijas;

44. atsižvelgdamas į savo demokratinę dvasį, ragina užtikrinti, kad EDF valdytojų taryboje pagal D'Hondto sistemą būtų atstovaujama frakcijoms;

45. palankiai vertina ligi šiol vykdomą visuomenės informavimo apie EDF laimėjimus veiklą ir mano, kad jei ir toliau bus atkreipiamas dėmesys į EDF unikalumą bei pridėtinę vertę ir plačiu mastu reguliariai teikiama informacija šia tema, EDF galimybės rinkti lėšas išaugs;

o

o o

46. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos išorės veikslių tarnybai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Europos demokratijos fondui.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0275

Padėtis Burundyje**2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Burundyje (2015/2723(RSP))**

(2017/C 265/16)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes EP rezoliucijas dėl Burundžio,
  - atsižvelgdamas į Kotonu susitarimą,
  - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos 2014 m. balandžio 10 d. pareiškimą dėl padėties Burundyje,
  - atsižvelgdamas į Arušos taikos ir susitaikymo susitarimą dėl Burundžio,
  - atsižvelgdamas į Burundžio Konstituciją,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 31 d. Dar es Salame (Tanzanijoje) Rytų Afrikos bendrijos valstybių vadovų padarytą pareiškimą,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 28 d. buvusių Burundžio valstybės vadovų, politinių partijų ir pilietinės visuomenės organizacijų Bužumbūroje paskelbtą primygtinį raginimą,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 13 d. Afrikos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikime priimtus sprendimus dėl padėties Burundyje,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 22 d. Tarybos išvadas dėl Burundžio,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 28 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini pareiškimą dėl ES rinkimų stebėjimo misijos Burundyje veiklos sustabdymo ir į 2015 m. birželio 29 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės atstovo spaudai pareiškimą dėl padėties Burundyje,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 14 d. AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos biuro sprendimą dėl padėties šalyje sustabdyti šios asamblėjos rinkimų stebėjimo misijos Burundyje veiklą,
  - atsižvelgdamas į ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų ir ES žmogaus teisių gaires dėl saviraiškos laisvės ir į 2014 m. birželio mėn. Tarybos išvadas, kuriose Taryba įsipareigojo suaktyvinti savo veiklą žmogaus teisių gynėjų klausimu,
  - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
  - atsižvelgdamas į Afrikos demokratijos, rinkimų ir valdymo chartiją,
  - atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
  - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi Burundžio Konstitucijos 96 straipsnyje ir Arušos taikos ir susitaikymo susitarimo 7.3 straipsnyje nustatyta, kad prezidentas pareigas gali eiti tik dvi kadencijas; kadangi prezidentas Pierre Nkurunziza pareigas eina nuo 2005 m., nes 2010 m. buvo perrinktas rinkimuose, kuriuos boikotavo opozicija, apkaltinusi vyriausybę bauginimais;
- B. kadangi 2015 m. balandžio 26 d. prezidentas P. Nkurunziza paskelbė kandidatuosis trečiai kadencijai, pareikšdamas turįs teisę tą daryti, nes pirmą kadencijai jį buvo paskyręs teisės aktų leidėjas, o dėl to šalyje kilo suirutė, sparčiai išplito protestai ir 2015 m. gegužę žlugo karinis perversmas;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- C. kadangi po šio pareiškimo, nepavykus perversmui, kuriam vadovavo iš šalies pabėgęs buvęs kariuomenės generolas majoras Godefroid Niyombare ir po kurio per smurtinius veiksmus ir įvairius išpuolius naudojant granatas buvo nužudyta daugiau kaip 70 žmonių, 2015 m. gegužės 14 d. buvo suimta 17 karininkų;
- D. kadangi baimindamiesi dėl savo pačių saugumo iš šalies pabėgo du Nepriklausomos nacionalinės rinkimų komisijos aukščiausio rango nariai, taip pat Konstitucinio Teismo vyriausiasis teisėjas, turėjęs priimti sprendimą dėl prezidento trečios kadencijos teisėtumo, ir Nacionalinės Asamblėjos pirmininkas; kadangi 2015 m. birželio 25 d. iš šalies taip pat pabėgo Burundžio viceprezidentas Gervais Rufyikiri, išreiškęs abejones dėl prezidento teisės eiti pareigas trečią kadenciją;
- E. kadangi policija panaudojo pernelyg didelę jėgą prieš taikius protestuotojus, o dėl to žuvo žmonių; kadangi, policijos duomenimis, 2015 m. balandžio 26 d.–gegužės 12 d. dėl protestų sulaukyti 892 asmenys, vėliau 568 asmenys paleisti; kadangi 280 sulaikytųjų buvo perkelti į prokuratūrą;
- F. kadangi dėl su valdžios institucijomis susijusių karinių grupuočių veiksmų smurto dar daugiau padaugėjo; kadangi NVO ir žmogaus teisių gynėjai pasmerkė tai, kad į policiją ir ginkluotąsias pajėgas buvo įtrauktos Nacionalinės demokratijos gynimo tarybos Demokratijos gynimo pajėgų (CNDD-FDD) karinės grupuotės;
- G. kadangi opozicinės partijos ir pilietinė visuomenė boikotavo rinkimus, savo sprendimą pagrįsdamos tuo, kad CNDD-FDD karinės jaunimo grupuotės („Imbonerakure“) savo tikslais naudojasi valstybės institucijomis, naudoja smurtą ir bauginimus, kad nepakankamai pasitikima Burundžio nepriklausoma nacionaline rinkimų komisija ir vyriausybės strategijomis, kurių tikslas – sumažinti rinkimų proceso įtraukumą, įskaitant balsuotojų užsiregistravimo sunkumus ir rinkimų apygardų, kurios palankios valdančiajai partijai, performavimo mastą; kadangi dėl tokios padėties ir Burundžio Katalikų bažnyčia atšaukė kunigus, kuriuos buvo paskyrusi padėti organizuoti rinkimus, teigdama, jog negali remti rinkimų, kuriuose labai daug trūkumų;
- H. kadangi Burundžio valdančioji partija nesutinka atnaujinti tarpininkavimo derybų, kurias globoja JT tarpininkas Abdoulaye Bathily (ši partija reikalavo jo atsistatydinimo) ir „tarpininkavimo“ grupę, kurią sudaro Jungtinių Tautų, Afrikos Sąjungos (AS), Rytų Afrikos bendrijos (RAB) ir Tarptautinės konferencijos Didžiųjų ežerų regiono klausimais atstovai;
- I. kadangi tarptautinė bendruomenė, kaip Arušos susitarimų sergėtoja, atlieka reikšmingą vaidmenį regione ir kadangi tokios institucijos kaip Tarptautinis baudžiamasis teismas yra ypač svarbios atliekant nepriklausomus smurtinių veiksmų ir nusikaltimų, įvykdytų Burundyje, tyrimus;
- J. kadangi, nepaisant tarptautinės bendruomenės raginimų atidėti rinkimus ir nepaisant to, kad rinkimus boikotuoja pilietinė visuomenė ir opozicija, parlamento rinkimai įvyko 2015 m. birželio 29 d., o prezidento rinkimus numatyta surengti 2015 m. liepos 15 d.;
- K. kadangi 2015 m. birželio 29 d. ES atšaukė savo rinkimų stebėjimo misiją Burundyje ir pareiškė, kad surengus įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimus nesudarant minimalių sąlygų tam, kad būtų užtikrinamas jų patikimumas, skaidrumas ir įtrauktis, krizė tik pagilėtų;
- L. kadangi JT stebėtojai paskelbė, kad 2015 m. birželio 29 d. tam tikrose šalies dalyse buvo balsuojama esant įtemptai politinei krizei ir vyraujant išplitusios baimės ir bauginimo atmosferai, todėl jie priėjo prie išvados, kad nebuvo sudaryta laisviems, patikimiems ir įtraukiamiems rinkimams palanki aplinka;
- M. kadangi rinkimų procesą toliau labai temdo nepriklausomai žiniasklaidai nustatyti apribojimai, pernelyg didelis jėgos naudojimas prieš demonstrantus, opozicinių partijų ir pilietinės visuomenės bauginimo atmosfera ir nepakankamas pasitikėjimas rinkimų institucijomis ir dėl to ES nusprendė sustabdyti rinkimų stebėjimo misijos veiklą;
- N. kadangi RAB ir AS yra pareiškusios, kad kol kas nėra palankių sąlygų rinkimams surengti ir kad nebus įmanoma sudaryti tokių sąlygų per laiką, kuris nustatytas Burundžio Konstitucijoje;
- O. kadangi, pasak JT vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro, apie 127 000 žmonių pabėgo iš Burundžio į kaimynines valstybes ir dėl to Kongo Demokratinėje Respublikoje, Ruandoje ir Tanzanijoje susidarė ekstremali humanitarinė padėtis ir pranešama apie tenykštį choleros protrūkį;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- P. kadangi politinė aklavietė Burundyje ir blogėjanti saugumo ir ekonominė padėtis turi rimtų pasekmių gyventojams ir kelia pavojų visam regionui, nes šiuo metu Burundis patiria didžiausią krizę nuo 12 metų trukusio ir dėl etninių priežasčių kilusio pilietinio karo, per kurį iki 2005 m. žuvo apie 300 000 žmonių, pabaigos;
- Q. kadangi, reaguodami į ankstesnes Europos Parlamento rezoliucijas, ypač į jose pateikiamas nuorodas į Kotonu susitarimo 96 straipsnį, ES atstovai pabrėžė, kad būtinas įtraukus visų šalies politinių jėgų dalyvavimas rinkimų procese, laikantis rinkimų veiksmų plano ir rinkimų elgesio kodekso;
- R. kadangi ES sustabdė likusios 1,7 mln. EUR rinkimų paramos sumos mokėjimą Burundžiui, nes šiuo metu nesudarytos išankstinės sąlygos, būtinos siekiant užtikrinti, kad rinkimų procesas būtų patikimas ir vykėtų sklandžiai, taikiai, įtraukiai, skaidriai ir visapusiškai laikantis politinių laisvių principų, įskaitant saviraiškos laisvę;
- S. kadangi Belgija taip pat paskelbė sustabdomą rinkiminę pagalbą, nusprendusi nesuteikti pusės 4 mln. EUR sumos, kuri buvo skirta rinkimams, ir atsisakydama susitarimo bendradarbiavimo policijos srityje dėl 5 mln. EUR, bendrai skiriamų kartu su Nyderlandais; kadangi Prancūzija taip pat sustabdė bendradarbiavimą saugumo srityje su Burundžiu, o Vokietija paskelbė sustabdomą bet kokią dvišalį Vokietijos ir Burundžio vyriausybės bendradarbiavimą;
- T. kadangi saviraiškos laisvė garantuojama Burundžio Konstitucijoje ir Burundžio ratifikuotose tarptautinėse ir regioninėse sutartyse ir yra įtraukta į Nacionalinę gero valdymo ir kovos su korupcija strategiją, taigi, yra esminė laisvų, sąžiningų, skaidrių ir taikių rinkimų sąlyga; kadangi, nepaisant to, žiniasklaida visiškai suvaržyta: tai lėmė gegužės mėn. viduryje nutraukta privačių transliuotojų veikla, masinis žurnalistų išvykimas ir nuolatinė grėsmė Burundyje likusiems žurnalistams;
- U. kadangi ES užtikrina labai didelę Burundžio metinio biudžeto dalį, kurio apie pusę sudaro tarptautinės pagalbos lėšos, ir kadangi Burundžiui (vienai iš skurdžiausių pasaulio tautų) iš 2014–2020 m. Europos plėtros fondo ES neseniai skyrė 432 mln. EUR, be kita ko, kad padėtų gerinti valdymą ir kurti pilietinę visuomenę;
- V. kadangi dabartinė padėtis paveikė visų Burundžio gyventojų ekonominę ir socialinę gyvenimą; kadangi dauguma mokyklų ir universitetų miestelių uždaryti dėl smurtinių demonstracijų sostinėje Bužumbūroje, o uždarius komercinius centrus ir sulėtėjus prekybai su kaimyninėmis valstybėmis nuvertėjo vietos valiuta, išaugo nedarbas ir sumažėjo įplaukos iš mokesčių;
- yra itin sunerimęs dėl prastėjančios politinės ir humanitarinės padėties Burundyje ir visame regione; ragina nedelsiant sustabdyti smurtinius veiksmus ir liautis vykdyti politinių oponentų bauginimą, taip pat nedelsiant nusiginkluoti visoms ginkluotoms jaunimo grupuotėms, susijusiomis su politinėmis partijomis; užjaučia nuo smurto nukentėjusius asmenis, gailisi žuvusiųjų ir ragina nedelsiant suteikti humanitarinę pagalbą žmonėms, kurie buvo priversti palikti namus;
  - smerkia Burundžio vyriausybės sprendimą toliau rengti rinkimus nepaisant itin sudėtingos politinės ir saugumo padėties, kadangi rinkimų procesą labai temdo nepriklausomai žiniasklaidai nustatyti apribojimai, pernelyg didelis jėgos naudojimas prieš demonstrantus, opozicinių partijų ir pilietinės visuomenės bauginimo atmosfera ir nepakankamas pasitikėjimas rinkimų institucijomis; primygtinai ragina Burundžio valdžios institucijas, reaguojant į Afrikos Sąjungos raginimus, atidėti 2015 m. liepos 15 d. planuojamus prezidento rinkimus ir visus suinteresuotuosius subjektus įtraukti į darbą stengiantis sukurti sąlygas, būtinas taikiam, patikimam, laisvam ir sąžiningam rinkimų procesui užtikrinti;
  - ragina visus rinkimų proceso dalyvius, įskaitant už rinkimų organizavimą atsakingus organus ir saugumo tarnybas, laikytis pagal Arušos susitarimą prisiimtų įsipareigojimų ir primena, kad šiuo susitarimu buvo baigtas pilietinis karas ir yra grindžiama Burundžio Konstitucija; pabrėžia, kad svarbu pasiekti bendrą susitarimą dėl rinkimų grafiko remiantis techniniu vertinimu, kurį atliks JT;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

4. dar kartą pabrėžia, kad tik Burundžio vyriausybės, opozicijos ir pilietinės visuomenės dialogas ir konsensusas laikantis Arušos susitarimo ir Burundžio Konstitucijos gali suteikti galimybę rasti tvarų politinį sprendimą, padėsiantį užtikrinti saugumą ir demokratiją visiems Burundžio gyventojams; ragina visus Burundžio suinteresuotuosius subjektus vėl pradėti dialogą visais klausimais, dėl kurių nesutariama; todėl remia AS, RAB ir JT dedamas tarpininkavimo pastangas ir yra pasirengęs remti konkrečių neseniai AS paskelbtų priemonių įgyvendinimą;

5. dar kartą reiškia paramą RAB nuolat dedamoms pastangoms ir pabrėžia, kad 2015 m. gegužės 13 d. ir 31 d. Dar es Salame surengtuose aukščiausio lygio susitikimuose priimtos priemonės, įskaitant raginimą atidėti rinkimus ir nedelsiant nutraukti smurtą, nuginkluoti su politinėmis partijomis susijusias ginkluotas jaunimo gruputes, inicijuoti Burundžio suinteresuotųjų subjektų dialogą ir regionui išsipareigoti imtis veiksmų, jei padėtis pablogėtų, yra tinkamos ir yra pagrindas politiniam ir bendru sutarimu pagrįstam sprendimui rasti;

6. primena, kad ES partnerystę su Burundžiu reglamentuoja Kotonu susitarimas ir kad visos šalys turi laikytis susitarimo sąlygų, ypač dėl žmogaus teisių paisymo, ir jas įgyvendinti; pažymi, kad Burundis taip pat yra pasirašęs ir ratifikavęs Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją, todėl privalo paisyti visuotinių žmogaus teisių ir saviraiškos laisvės; taigi, ragina Burundžio vyriausybę netrukdyti tikriems ir atviriems politiniams debatams, kad jie vyktų be baimės, ir nesinaudoti teisminėmis institucijomis politiniams oponentams šalinti;

7. atkreipia dėmesį į ES ir Burundžio valdžios institucijų dialogą pagal Kotonu susitarimo 8 straipsnį; vis dėlto mano, kad ir toliau pažeidžiami svarbiausi ir pagrindiniai Kotonu susitarimo elementai, ypač susiję su žmogaus teisėmis ir demokratijos principais, todėl ragina Komisiją inicijuoti 96 straipsnyje numatytus veiksmus, kad būtų imtasi atitinkamų priemonių;

8. be to, ragina Komisiją kuo skubiau dar kartą įvertinti ES pagalbą, siekiant ją perorientuoti, padidinti finansinę paramą pilietinei visuomenei ir sutelkti dėmesį į humanitarinę pagalbą, o ne į paramą bendrajam biudžetui, sykiu atsižvelgiant į labai pagirtiną Burundžio kariuomenės vaidmenį palaikant taiką Somalyje;

9. palaiko 2015 m. birželio 22 d. ES Užsienio reikalų tarybos raginimą Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai parengti sąrašą tikslinių ribojamų priemonių ir draudimų išduoti vizas ir keliauti, skirtų dėl smurtinių veiksmų, represijų ir sunkių žmogaus teisių pažeidimų kaltiems asmenims ir asmenims, kurie aktyviai trukdo surasti politinį sprendimą laikantis AS ir RAB pasiūlytos sistemos, ir taip pat prašo Komisijos pirmininko pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės imtis reikiamų priemonių, kad visų šių asmenų turtas ES valstybėse narėse būtų išaldytas;

10. reiškia didelį susirūpinimą dėl aukų ir sunkių žmogaus teisių pažeidimų skaičiaus nuo krizės pradžios, visų pirma dėl pažeidimų, kuriuos, kaip manoma, padarė „Imbonerakure“ nariai; pažymi, kad žmogaus teisių gynėjai, politiniai aktyvistai ir žurnalistai yra bauginami ir jiems kyla pavojus, taip pat savavališkai suimami opozicinės partijos nariai; ragina nedelsiant besąlygiškai paleisti visus asmenis, kurie buvo sulaukyti, nes naudojosi savo teise rinktis į taikius susirinkimus ir saviraiškos laisvę;

11. ragina organizaciją „Imbonerakure“ nedelsiant liautis vykdyti smurtinius veiksmus ir bauginimus; ragina CNDD-FDD imtis skubių veiksmų, kad karinės jaunimo grupuotės būtų nuginkluotos ir jų nariai liautųsi baugininti ir puldinėti oponentus, ir užtikrinti, kad tokius veiksmus vykdytų asmenys būtų patraukti atsakomybėn; ragina atlikti nepriklausomą tarptautinį tyrimą dėl pranešimų, kad CNDD-FDD ginkluoja ir apmoko savo jaunimo organizaciją; be to, ragina opozicinių partijų lyderius užkirsti kelią smurtui prieš jų oponentus;

12. dar kartą primena, kad asmenys, įvykdę sunkius žmogaus teisių pažeidimus, negali likti nenubausti ir šie asmenys turi būti laikomi asmeniškai atsakingais ir atsakyti už savo veiksmus teisme; mano, jog labai svarbu tai, kad būtų nedelsiant atsiųsti žmogaus teisių stebėtojai ir kariniai ekspertai, kaip pranešė AS;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

13. pažymi, kad kai kurių pajėgų mėginimai riaušes paversti etniniu konfliktu žlugo ir kad politinis susiskaldymas Burundyje nėra akivaizdžiai etninis; mano, kad tokia padėtis parodo, jog pagal Arušos susitarimus sėkmingai sukurta etniniu požiūriu darnūs kariuomenė ir policijos pajėgos; ragina Tarptautinio baudžiamojo teismo prokurorą atidžiai stebėti minėtas žiniasklaidos priemones ir politinių lyderių kalbas dėl etninės neapykantos kurstymo;

14. šiomis aplinkybės pakartoja, kad svarbu tvirtai laikytis rinkimų elgesio kodekso ir rinkimų veiksmų plano, dėl kurio tarpininkavo JT ir kurių politiniai subjektai pasirašė 2013 m., ir visiškai palaiko JT ir regionų pastangas, kuriomis siekiama išvengti tolesnio politinio smurto masto didėjimo;

15. ragina nedelsiant panaikinti žiniasklaidai ir prieigai prie interneto taikomus apribojimus ir dar kartą atkreipia dėmesį į nuolat nustatomus apribojimus Viešajam Afrikos radijui, kuris yra vienas iš pagrindinių šalies naujienų kanalų; mano, kad teisėti rinkimai negali įvykti, jeigu žiniasklaidos priemonės negali dirbti be jokių apribojimų, o žurnalistai rengti reportažų be jokių bauginimų;

16. palankiai vertina humanitarinių organizacijų ir kaimyninių šalių institucijų, kurios padeda patenkinti dėl krizės bėgančių asmenų reikmes ir siūlo pabėgėliams apsaugą, vaidmenį; teigiamai vertina Komisijos pareiškimą apie papildomus 1,5 mln. EUR humanitarinei padėčiai palengvinti; tačiau išpėja, kad ES ir valstybės narės turi kuo skubiau priimti daugiau išsipareigojimų, nes esama didelio pabėgėlių antplūdžio į jau ir taip pažeidžiamą regioną, užfiksuota choleros protrūkių ir gaunama susirūpinimą keliančių pranešimų apie seksualinį smurtą; pabrėžia, kad ilgalaikė strategija svarbi ne tik dėl medicininės pagalbos ir pagalbos maisto produktais, bet taip pat dėl reintegracijos bei psichologinės pagalbos asmenims, kurie buvo priversti bėgti;

17. ragina ES ir valstybes nares įvykdyti visus išsipareigojimus, numatytus JT regioninės pagalbos teikimo Burundžio pabėgėliams plane; pagal šį planą iki 2015 m. rugsėjo mėn. turi būti skirta 207 mln. JAV dolerių, kurie papildys esamas dotacijas regionui, taip siekiant padėti 200 000 Burundžio pabėgėlių (manoma, kad jų tiek bus);

18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms, Burundžio vyriausybei, Didžiųjų Ežerų regiono šalių vyriausybėms, Rytų Afrikos bendrijos šalių vyriausybėms, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicai Mogherini, Afrikos Sąjungai, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos pirmininkams ir Panafrikos Parlamentui.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0276

Srebrenicos žudynių metinių minėjimas

2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Srebrenicos žudynių metinių minėjimo (2015/2747(RSP))

(2017/C 265/17)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2005 m. liepos 7 d. ⁽¹⁾ ir 2009 m. sausio 15 d. ⁽²⁾ EP rezoliucijas dėl Srebrenicos,
  - atsižvelgdamas į Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos, Europos žmogaus teisių konvencijos ir Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių paktą nuostatas, kuriomis pripažįstama kiekvieno asmens teisė į gyvybę, laisvę ir saugumą, taip pat į minties, sąžinės ir religijos laisvę,
  - atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Bosnijos ir Hercegovinos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, pasirašytą 2008 m. birželio 16 d. Liuksemburge ir įsigaliojusį 2015 m. birželio 1 d.,
  - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos 1993 m. gegužės 25 d. rezoliuciją 827, 2004 m. liepos 9 d. rezoliuciją 1551 ir 2004 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją 1575,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi 2015 m. liepos 11 d. minimos 20-osios Bosnijos karo metu Srebrenicoje ir jos apylinkėse įvykdyto genocido akto ir etninio valymo metinės, turėsiančios vėl priminti apie ekstremalių formų nacionalizmo ir netolerancijos visuomenėje pavojų, kuris dar labiau padidėja karo metu;
- B. kadangi 1995 m. liepos 11 d. Bosnijos Srebrenicos miestą, kuris JT Saugumo Tarybos 1993 m. balandžio 16 d. rezoliucijoje 819 buvo paskelbtas saugia zona, užėmė generolo Ratko Mladičiaus vadovaujamos ir tuometiniam Serbijos Respublikos prezidentui Radovanui Karadžičiui pavaldžios pajėgos;
- C. kadangi, pasidavus Srebrenicai, per kelias skerdynių dienas generolo Mladičiaus vadovaujamos Bosnijos serbų pajėgos ir sukarinti daliniai, įskaitant nereguliuojamas policijos pajėgas, išžudė daugiau kaip 8 tūkstančius musulmonų tikėjimo vyrų ir berniukų, ieškojusių saugios prieglaudos JT apsaugos pajėgų (UNPROFOR) saugomoje zonoje; kadangi beveik 30 000 moterų, vaikų ir vyresnio amžiaus žmonių buvo prievarta ištremti vykdant masinę etninio valymo kampaniją, taigi, tai buvo didžiausias karo nusikaltimas Europoje nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos;
- D. kadangi tragiški Srebrenicos įvykiai gyvų išlikusių žmonių sąmonėje paliko gilius emocinius randus ir sukūrė ilgalaikių kliūčių, trukdančių siekti Bosnijos ir Hercegovinos etninių grupių politinio susitaikymo;
- E. kadangi Tarptautinis baudžiamasis tribunolas buvusiajai Jugoslavijai (ICTY) 2004 m. balandžio 19 d. sprendime apeliaciniame procese (*Prokuroras v. Radislav Krstić*, bylos Nr. IT-99-33) ir Tarptautinis Teisingumo Teismas 2007 m. vasario 27 d. sprendime byloje dėl Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį taikymo (*Bosnija ir Hercegovina v. Serbiją ir Juodkalniją*, 297 dalis, 127 psl.) Srebrenicos žudynes pripažino genocidu;
- F. kadangi Bosnijos serbų pajėgos Srebrenicos civilių gyventojų atžvilgiu įvykdė daugybę Ženevos konvencijos pažeidimų, įskaitant tūkstančių moterų, vaikų ir vyresnio amžiaus žmonių deportaciją ir daugybės moterų prievartavimus;

⁽¹⁾ OL C 157 E, 2006 7 6, p. 468.

⁽²⁾ OL C 46 E, 2010 2 24, p. 111.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- G. kadangi nepaisant pastangų, įdėtų mėginant surasti ir ekshumuoti masines ir pavienes kapavietes, vis dar nesurasta beveik 1 200 vyrų ir berniukų palaikų ir nenustatyta jų tapatybė;
- H. kadangi 1999 m. Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius savo ataskaitoje apie Srebrenicos žudynes paskelbė, kad JT nesugebėjo įvykdyti savo mandato, visų pirma apsaugant vadinamąsias saugias zonas, todėl taip pat prisiima kaltę;
- I. kadangi ES sukurta ant taikos jos narių sugyvenimo ir nuoširdaus jų bendradarbiavimo pamato; kadangi vienas iš svarbiausių judėjimo už Europos integracijos procesą motyvų yra siekis Europoje užkirsti kelią karams ir nusikaltimams pažeidžiant tarptautinę humanitarinę teisę;
- J. kadangi 2015 m. sausio 30 d. ICTY patvirtino nuosprendžius penkiems aukšto rango Bosnijos serbų armijos karininkams, pripažintiems kaltais dėl dalyvavimo 1995 m. Srebrenicos genocide; kadangi kai kurie iš kaltais pripažintų karininkų buvo tiesiogiai pavaldūs buvusiam Bosnijos serbų armijos vadui Ratko Mladičiui, kurio bylą dėl nusikaltimų, įskaitant genocidą, šiuo metu nagrinėja ICTY;
1. pamini ir pagerbia visas buvusioje Jugoslavijoje vykusio karo metu vykdytų Srebrenicos genocido ir žiaurumų aukas; aukų šeimoms, kurių dauguma gyvena negavusios galutinio patvirtinimo apie jų artimųjų likimą, reiškia užuojautą ir vienybę su jomis;
  2. kuo griežčiausiai smerkia genocidą Srebrenicoje; iškilmingai pareiškia, kad tokie siaubingi nusikaltimai negali pasikartoti, ir tvirtina, kad padarys viską, ką gali, kad tokie veiksmai ateityje nebesikartotų; nepritaria bet kokiam genocido neigimui, sureliatyvinimui ar neteisingam aiškinimui;
  3. pabrėžia, kad politiniai atstovai Bosnijoje ir Hercegovinoje turi pripažinti praeitį, kad būtų įmanoma kartu sėkmingai dirbti dėl geresnės ateities užtikrinimo visiems šalies piliečiams; pažymi svarbų kaimyninių šalių, religinių autoritetų, pilietinės visuomenės, meno, kultūros, žiniasklaidos ir švietimo sistemų vaidmenį šiame sudėtingame procese;
  4. pabrėžia, kad ICTY atliktas darbas yra svarbus ir kad reikia imtis visų reikalingų priemonių teismo procesams ir apeliaciniams procesams pagreitinti ir juos baigti nereikalingai nedelsiant; pakartoja, kad daugiau dėmesio reikia skirti nacionalinių lygmeniu vykdomų procesų dėl karo nusikaltimų nagrinėjimui;
  5. pakartoja ES išipareigojimą dėl Bosnijos ir Hercegovinos ir visų Vakarų Balkanų šalių europinės perspektyvos ir tolesnio stojimo į ES proceso; mano, kad regioninis bendradarbiavimas ir Europos integracijos procesas yra geriausias būdas susitaikymui skatinti ir neapykantai bei susiskaldymui įveikti;
  6. primygtinai ragina plėtoti švietimo ir kultūros programas, kuriomis skatinamas tokių žiaurumų priežasčių suvokimas ir didinamas informuotumas apie būtinybę puoselėti taiką ir propaguoti žmogaus teises ir religinių grupių tarpusavio toleranciją; reiškia paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, pvz., Srebrenicos motinų asociacijai ir organizacijai „Žepos anklavai“, už jų labai svarbų vaidmenį didinant informuotumą ir klojant platesnį pagrindą visų šalies piliečių susitaikymui;
  7. apgailestauja, kad JT Saugumo Taryba, kuri visų pirma atsakinga už tarptautinės taikos ir saugumo palaikymą, nesugebėjo priimti rezoliucijos, pažyminties Srebrenicos genocidą; tai kelia ypatingai daug apgailestavimų, nes Tarptautinis Teisingumo Teismas, pagrindinė JT teisminė institucija, nustatė, kad Srebrenicoje įvykdyti nusikaltimai yra genocidas;
  8. ypač palankiai vertina Bosnijos ir Hercegovinos ministrų tarybos vieningai priimtą sprendimą liepos 11 d. paskelbti gedulo diena Bosnijoje ir Hercegovinoje;
  9. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms, Bosnijos ir Hercegovinos ir jos teritorinių vienetų vyriausybei ir parlamentui ir Vakarų Balkanų šalių vyriausybėms ir parlamentams.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0277

Kambodžos įstatymų dėl NVO ir profesinių sąjungų projektai

2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Kambodžos NVO ir profesinių sąjungų įstatymų projektų (2015/2756(RSP))

(2017/C 265/18)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kambodžos,
  - atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo teisės laisvai rinktis į taikius susirinkimus ir burtis į asociacijas klausimais 2015 m. birželio 22 d. pranešimą,
  - atsižvelgdamas į JT Žmogaus teisių komiteto baigiamąsias išvadas 2015 m. balandžio 27 d. Kambodžos antroje periodinėje ataskaitoje,
  - atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo žmogaus teisių padėties Kambodžoje klausimais 2014 m. rugpjūčio 15 d. pranešimą,
  - atsižvelgdamas į įvairias tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas, visų pirma į Konvenciją dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo (Nr. 87) ir Konvenciją dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo (Nr. 98),
  - atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 10 d. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
  - atsižvelgdama į 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
  - atsižvelgdamas į 1997 m. Europos Bendrijos ir Kambodžos Karalystės bendradarbiavimo susitarimą,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi gyvybinga Kambodžos pilietinė visuomenė, ypač aktyvistai teisių į žemę klausimais, profesinių sąjungų nariai, žurnalistai ir opozicinės partijos nariai, atliko svarbų taisomąjį vaidmenį;
- B. kadangi 2015 m. birželio 5 d. Kambodžos vyriausybė patvirtino asociacijų ir nevyriausybinių organizacijų įstatymo (toliau – SNVOĮ) projektą; kadangi 2015 m. birželio 16 d. įstatymo projektas nusiųstas svarstyti Kambodžos Nacionalinei asamblėjai;
- C. kadangi ES yra didžiausia Kambodžos partnerė vystymo pagalbos srityje, kuri 2014–2020 m. laikotarpiui vėl skyrė 410 mln. EUR; kadangi ES remia nemažai Kambodžos nevyriausybinių organizacijų (NVO) ir pilietinės visuomenės organizacijų vykdomų žmogaus teisių iniciatyvų, taip pat stebėjo nacionalinius ir bendruomenių lygmens rinkimus ir remia rinkimų procesą; kadangi Kambodža labai priklauso nuo vystymo pagalbos;
- D. kadangi JT specialusis pranešėjas teisės laisvai rinktis į taikius susirinkimus ir burtis į asociacijas klausimais pareiškė, jog Kambodžos pilietinė visuomenė nedalyvavo rengiant SNVOĮ projektą;
- E. kadangi keletas gerai žinomų NVO atkreipė dėmesį į tai, kad SNVOĮ panašus į ankstesnes iniciatyvas, kurios vėliau buvo atsiimtose dėl vietinio ir tarptautinio pasipriešinimo, jog būtų priimtas įstatymas, pagal kurį būtų numatyti neteisėti susirinkimai ir saviraiškos laisvės suvaržymai ir sudarytos galimybės nepagrįstai nutraukti politiškai nepalankių NVO, taip pat samdančių žmogaus teisių gynėjus, veiklą arba atsisakyti jas registruoti;
- F. kadangi saviraiškos laisvė nustatyta Kambodžos konstitucijos 41 straipsnyje, o teisė dalyvauti politiniame gyvenime – jos 35 straipsnyje;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- G. kadangi teisė laisvai rinktis į taikius susirinkimus įtvirtinta Kambodžos konstitucijoje, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 20 straipsnyje ir Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 21 straipsnyje;
- H. kadangi teisė dalyvauti tvarkant viešuosius reikalus nustatyta Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 25 straipsnyje ir kadangi asociacijų laisvė, užtikrinta pagal to paties pakto 22 straipsnį, labai svarbi, susijusi ir dažnai būtina tokiam dalyvavimui; kadangi skaidrumas ir atsiskaitomybė būtini veikiančios demokratijos elementai;
- I. kadangi manoma, kad priėmus tokią įstatymą šalis netektų 600–700 mln. JAV dolerių, skirtų vystymo projektams; kadangi SNVOI nustatytų biudžeto suvaržymus, dėl kurių kiltų grėsmė tarptautinių NVO gebėjimams vykdyti ekonomiškai efektyvius projektus;
- J. kadangi profesinių sąjungų įstatymo projektas pažeistų teisę jungtis į asociacijas ir griežtai ribotų nepriklausomų profesinių sąjungų, įskaitant veikiančias profesines sąjungas, teises; kadangi įstatymo projekte nustatytas nepagrįstas darbuotojų, kurie turi prisijungti prie profesinės sąjungos, kad ši galėtų būti registruota, skaičiaus (20 proc.) reikalavimas; kadangi įstatymo projektas Darbo ministerijos pareigūnams suteikia nevaržomus įgaliojimus pritarti streikams ir nemotyvuotai ir nesilaikant tinkamo proceso sustabdyti profesinės sąjungos registravimą; kadangi pagal įstatymo projektą dirbantieji namuose neturi teisės jungtis į profesines sąjungas, profesinių sąjungų lyderiams taikomas raštingumo reikalavimas, taigi diskriminuojamos moterys ir kitų valstybių piliečiai, draudžiami kontaktai su NVO ir nustatytos neveiksmingai mažos baudos darbdaviams, pažeidžiantiems darbo teisę;
- K. kadangi nuo 2014 m. gegužės mėnesį vykusių konsultacijų, į kurias pakviestos darbo teisių grupės, Kambodžos valdžios institucijos nevykdė jokių viešų konsultacijų dėl vėlesnių teisės akto projekto redakcijų; kadangi iš nuolatinių vyriausybės pareigūnų pareiškimų žiniasklaidoje matyti, kad profesinių sąjungų įstatymas įsigalios 2015 m.;
- L. kadangi Kambodžoje registruota apie 500 NVO, teikiančių pagalbą tokiose srityse kaip žmogaus teisės, sveikatos apsauga, pilietinė visuomenė ir žemės ūkis;
- M. kadangi 2015 m. birželio 16 d. Ministras pirmininkas Hun Sen susitikime su ES ambasadoriumi Kambodžai Jean-François Cautain'u pareiškė, kad Nacionalinė asamblėja planuoja vykdyti konsultacijas dėl NVO įstatymo projekto, ir išreiškė pageidavimą į šias konsultacijas įtraukti pilietinę visuomenę ir vystymo partneres;
1. ragina Kambodžos vyriausybę atsiimti SNVOI projektą;
  2. ragina Kambodžos vyriausybę pripažinti teisėtą ir reikalingą pilietinės visuomenės, profesinių sąjungų ir politinės opozicijos vaidmenį prisidedant prie bendro Kambodžos ekonominio ir politinio vystymosi; primena, kad pilietinė visuomenė – vienas iš pagrindinių bet kokios šalies vystymosi ramsčių; pabrėžia, kad asociacijų ir NVO įstatymas turėtų sudaryti galimybes pilietinei visuomenei toliau prisidėti vystant Kambodžą;
  3. ragina Kambodžos vyriausybę atsiimti profesinių sąjungų įstatymo projektą, viešai atskleisti dabartinį projektą ir konsultuotis su specialistais ir profesinių sąjungų nariais siekiant jį pakeisti, kad prieš vėl pateikiant svarstymui, jis atitiktų tarptautinę teisę ir TDO konvencijas, visų pirma į Konvenciją dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo (Nr. 87) ir Konvenciją dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas principų taikymo (Nr. 98);
  4. pritaria JT specialiojo pranešėjo pareiškimui, kad tokie teisės aktai turėtų būti priimami tik vykdant visa apimančią dalyvavimo procesą, kuris būtų pakankamai integracinis ir užtikrintų visų suinteresuotųjų asmenų išsipareigojimus laikytis to teisės akto turinio;
  5. prašo pilietinės visuomenės ir Kambodžos žmonių skirti pakankamai laiko bet kokių teisės aktų peržiūrai ir konsultacijoms dėl jų, kad būtų galima pateikti komentarus išrinktiesiems atstovams prieš jiems balsuojant dėl šių teisės aktų;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

6. ragina, kad visuose teisės aktuose būtų gerbiamos tarptautiniu mastu pripažintos kalbos, asociacijų ir susirinkimų laisvės, kurias Kambodža įsipareigojo gerbti, ratifikuodama Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, ir nebūtų netinkamai varžomos pilietinės visuomenės galimybės efektyviai ir laisvai veikti;
  7. ragina Kambodžos vyriausybę toliau stiprinti demokratiją, teisinės valstybės principą ir pagarbą žmogaus teisėms bei pagrindinėms teisėms, visų pirma saviraiškos ir susirinkimų laisvei;
  8. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai paremti raginimą atsiimti SNVOI projektą ir profesinių sąjungų įstatymo projektą ir nedelsiant šį klausimą iškelti Kambodžos vyriausybei;
  9. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai-Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, Pietryčių Azijos valstybių asociacijos sekretoriatui, JT Žmogaus teisių tarybai ir Kambodžos Karalystės vyriausybei ir Nacionalinei asamblėjai.
-

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0278

Kongo Demokratinė Respublika, ypač dviejų sulaikytų žmogaus teisių aktyvistų Yves'o Makwambala ir Fredo Bauma atvejis**2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Kongo Demokratinės Respublikos (KDR), ypač dviejų sulaikytų žmogaus teisių aktyvistų Yves'o Makwambala ir Fredo Bauma atvejo (2015/2757(RSP))**

(2017/C 265/19)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas dėl Kongo Demokratinės Respublikos, ypač į 2013 m. rugsėjo 12 d. rezoluciją ⁽¹⁾, taip pat į AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos rezoluciją šia tema,
  - atsižvelgdamas į Europos išorės veikslių tarnybos atstovo spaudai pareiškimus dėl padėties Kongo Demokratinėje Respublikoje, ypač į 2015 m. sausio 21 d. pareiškimą,
  - atsižvelgdamas į ES delegacijos Kongo Demokratinėi Respublikai pareiškimus dėl žmogaus teisių padėties šalyje, ypač į 2015 m. vasario 11 d. pareiškimą,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 22 d. Tarybos priimtą ES metinę žmogaus teisių ir demokratijos ataskaitą,
  - atsižvelgdamas į Tarybos 2015 m. sausio 19 d. išvadas dėl Kongo Demokratinės Respublikos,
  - atsižvelgdamas į tarptautinių pasiuntinių Didžiųjų ežerų regione 2015 m. sausio 22 d. pareiškimą dėl padėties Kongo Demokratinėje Respublikoje,
  - atsižvelgdamas į Afrikos Sąjungos (AS) specialiojo pranešėjo žmogaus teisių gynėjų klausimais ir AS specialiojo pranešėjo kalėjimų ir kalinimo sąlygų Afrikoje klausimais 2015 m. vasario 12 d. bendrą pranešimą spaudai dėl žmogaus teisių padėties po įvykių Kongo Demokratinėje Respublikoje pakeitus rinkimus reglamentuojanti įstatymą,
  - atsižvelgdamas į 2000 m. birželio mėn. pasirašytą Kotonu partnerystės susitarimą,
  - atsižvelgdamas į ES žmogaus teisių gynėjų gaires ir ES žmogaus teisių gaires dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime,
  - atsižvelgdama į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir 1966 m. Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą,
  - atsižvelgdama į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją, kurią Kongo Demokratinė Respublika ratifikavo 1982 m.,
  - atsižvelgdamas į Kongo Demokratinės Respublikos Konstituciją, ypač į jos 22, 23, 24 ir 25 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į iniciatyvos „Free Filimbi Activists“ kreipimąsi, kurį 2015 m. birželio 15 d. paskelbė daugiau kaip 200 žmogaus teisių grupių,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2015 m. sausio 19–21 d. visos šalies mastu kilo protestai dėl rinkimų įstatymo projekto, kuriuo, prieštaraujant konstitucinėms nuostatomis, būtų buvę leista pratęsti prezidento kadenciją, ir būtų reikėję prieš įvykstant nacionaliniams rinkimams surengti galima labai ilgą gyventojų surašymą;
- B. kadangi valdžios institucijų duomenimis per protestus žuvo 27 žmonės, nors kiti šaltiniai praneša apie 42 žuvusius, ir kadangi 350 žmonių buvo suimta, o kai kurie iš jų vis dar yra kalėjime ir nėra teisiami arba priverstinai dingę;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0388.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- C. kadangi per 2015 m. sausio mėn. protestus vyriausybė išjungė interneto ir mobiliojo ryšio tekstinių pranešimų paslaugas;
- D. kadangi galiausiai parlamento priimtame rinkimų įstatyme nebuvo kontraversiškos nuostatos;
- E. kadangi vos prasidėjus protestams valdžios institucijos pradėjo susidorojimą su žmogaus teisių aktyvistais ir opozicijos politikais, kurie taikiai demonstravo prieš minėtą nuostatą, įskaitant Christopherį Ngoyi, Jean-Claude'ą Muyambo, Vano Kiboko ir Cyrille'ą Dowe, kurie vis dar yra sulaikyti dėl, kaip atrodo, priežasčių, grindžiamų politiniais motyvais;
- F. kadangi 2015 m. kovo 15 d. Kongo Demokratinės Respublikos (KDR) Nacionalinė žvalgybos agentūra (ANR) be kaltinimų sulaikė ir įkalino daugiau kaip 30 asmenų per demokratiją remiančio jaunimo judėjimo „Filimbi“ pristatymo renginį, įskaitant tarptautinius dalyvius ir KDR aktyvistus, muzikantus, verslininkus ir žurnalistus;
- G. kadangi dauguma aktyvistų ir rėmėjų buvo paleisti, o užsieniečiai išsiųsti iš šalies, bet Yves Makwambala ir Fred Bauma vis dar kalinami Makala kalėjime Kinšasoje ir yra kaltinami tuo, kad priklausė grupei, kuri sudaryta siekiant puldinėti žmones ir turtą, rengti šamokslą prieš valstybės vadovą, bandyti sunaikinti arba pakeisti „konstitucinį režimą“ ir kurstyti žmones imtis ginklo prieš valstybės valdžios institucijas; kadangi valdžios institucijos taip pat apkaltino Fredą Bauma viešosios tvarkos trikdymu, o Yves'ą Makwambala viešu valstybės vadovo įžeidimu, nors jie naudojos savo saviraiškos, taikių susirinkimų ir asociacijų teise;
- H. kadangi judėjimas „Filimbi“ buvo sukurtas kaip platforma siekiant skatinti KDR jaunimą taikiai ir atsakingai atlikti pilietines pareigas;
- I. kadangi 2015 m. balandžio ir birželio mėn. Gomoje (KDR rytinėje dalyje), valdžios institucijos sulaikė ir vėliau išlaisvino bent 15 aktyvistų iš LUCHA jaunimo judėjimo, kurie dalyvavo taikioje demonstracijoje reikalaudami išlaisvinti jų kolegas, suimtus Kinšasoje; kadangi keturiems iš šių aktyvistų pateikti kaltinimai dėl kurstymo nepaklusti viešosios valdžios institucijai;
- J. kadangi 2015 m. kovo 27 d. KDR Nacionalinė Asamblėja įsteigė parlamento informavimo misiją, kurios paskirtis – surinkti informaciją ir pranešti apie suėmimus; kadangi šios misijos ataskaitoje padaryta išvada, kad nėra jokių įrodymų, jog „Filimbi“ vadovai ir dalyviai vykdė arba buvo suplanavę teroristinius išpuolius ar kitus smurtinius nusikaltimus, ir paragino rasti politinį sprendimą, siekiant nedelsiant juos išlaisvinti;
- K. kadangi 2015 m. birželio 15 d. 14 tarptautinių organizacijų ir 220 KDR žmogaus teisių organizacijų paragino nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti šiuos du aktyvistus;
- L. kadangi šiomis aplinkybėmis Maluku (maždaug 80 km nuo centrinės Kinšasos dalies) aptikta masinė kapavietė, kurioje, kaip manoma, rasta 421 kūnai;
- M. kadangi teisingumo ministras neseniai pripažino, kad KDR teisingumo sistemoje esama daug problemų, įskaitant klientelizmą, naudojimąsi įtaka, korupciją, nebaudžiamumą ir neteisingumą priimant teismo sprendimus;
- N. kadangi spaudos laisvė ribojama grasinimais ir išpuoliais prieš žurnalistus, be to, daugelis žiniasklaidos priemonių uždarytos ar neteisėtai cenzūruojamos;
- O. kadangi ateinančius nacionalinius rinkimus numatoma surengti 2016 m. lapkričio mėn., o tam prireiks sunkių organizavimo ir finansavimo pasiruošimų;
- P. kadangi pilietinė visuomenė atliko svarbų vaidmenį KDR vykstant 2003 m. politiniam pereinamajam procesui, 2006 m. ir 2011 m. rinkimams, kasybos sutarčių peržiūrai, 2013 m. sustabdant KDR dalyvavimą Gavybos pramonės skaidrumo iniciatyvoje, taip pat parengiant 2013 m. rinkimų įstatymą ir kovos su seksualine prievarta teisės aktus;
- Q. kadangi vyriausybės reakcija į pilietinės visuomenės dalyvavimą yra mėginimas vertinti aktyvistus ir teisių gynimo organizacijas kaip politinę opoziciją, siekiant suvaržyti jų veiklą;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- R. kadangi 2014 m. birželio mėn. ES pasiuntė tolesnės rinkimų veiklos stebėsenos misiją, kuri atkreipė dėmesį į tai, kad reikia atnaujinti rinkėjų sąrašus, sudaryti sąlygas sąžiningai konkurencijai tarp kandidatų ir stiprinti visuomenės laisvių apsaugą, rinkimų ginčų sprendimo sistemą ir kovą su nebaudžiamumu;
- S. kadangi KDR skirta 2014–2020 m. nacionalinė orientacinė programa, kuriai pagal 11-ąją Europos plėtros fondo skiriami 620 mln. EUR, pirmenybę teikia valdymo ir teisinės valstybės principo, įskaitant teisminių institucijų, policijos ir kariuomenės reformas, stiprinimui;
1. apgailestauja dėl žuvusiųjų ir savavališko smurto prieš demonstrantus protestų metu 2015 m. sausio mėn. ir jų suėmimų, taip pat dėl susidorojimo su aktyvistais ir politiniais oponentais, ypač dėl įvykių, kurie įvyko 2015 m. kovo mėn. steigiant „Filimbi“ judėjimą;
  2. ragina KDR valdžios institucijas nedelsiant ir be jokių sąlygų paleisti Yves'ą Makwambalą ir Fredą Baumą ir atšaukti visus jiems ir kitiems „Filimbi“ lyderiams bei visiems kitiems aktyvistams, sąžinės kaliniams ir politiniams oponentams, neteisėtai suimtiems ir sulaikytiems vien dėl jų politinių priežasčių ar dalyvavimo taikioje veikloje, pateiktus kaltinimus;
  3. remia KDR Nacionalinės Asamblėjos raginimą skubiai pasiekti politinį sprendimą, kuris sudarytų sąlygas „Filimbi“ judėjimo nariams ir kitoms taikioms pilietinės visuomenės asociacijoms naudotis saviraiškos ir asociacijų laisve, nesibaiminant, kad už tai bus sekami arba persekiojami;
  4. primygtinai ragina valdžios institucijas užtikrinti, kad sulaikytieji nebuvo ir nebūtų kankinami ar su jais nebuvo ir nebūtų netinkamai elgiamasi, ir užtikrinti visišką apsaugą ir galimybę susitikti su šeimomis bei advokatais;
  5. mano, kad tai, jog Nacionalinė žvalgybos agentūra nepateikusi kaltinimų laikė sulaikytuosius daugiau nei 48 valandas, neleidama pasinaudoti teisine pagalba ir neperduodamas jų kompetentingai teisminei institucijai, yra didžiulis KDR konstitucija užtikrinamų teisių pažeidimas;
  6. prašo, kad KDR vyriausybė kartu su tarptautiniais partneriais pradėtų visapusišką, išsamų ir skaidrų 2015 m. sausio ir kovo mėn. įvykių tyrimą ir kad būtų nustatyti bet kokie kiti neteisėti veiksmai arba teisių ar laisvių pažeidimai; primygtinai reikalauja, kad bet kuris pareigūnas, įtariamasis už tai, kad pažeidė nacionalinių ir tarptautinių teisės aktų užtikrinamas teises arba laisves turi būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn;
  7. yra rimtai susirūpinęs dėl nuolatinių bandymų apriboti žodžio, taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę bei padažnėjusių institucijų vykdomų šių laisvių pažeidimų, nes tinkamas politinis klimatas yra būtinas, kad kitais metais KDR sėkmingai būtų užbaigtas rinkimų ciklas;
  8. itin apgailestauja dėl to, kad šie pažeidimai yra specialiai nukreipti prieš opozicijos lyderius ir jaunimo judėjimus;
  9. ragina KDR valdžios institucijas užtikrinti, kad minėtų laisvių būtų paisoma nedelsiant ir besąlygiškai, ypač rinkimų laikotarpiu, kaip tai garantuoja KDR konstitucija ir tarptautinė žmogaus teisių teisė;
  10. primena, kad pagarba politinei įvairovei ir opozicijai, atviroms ir taikioms politinėms diskusijoms ir galimybė visapusiškai naudotis konstitucinėmis saviraiškos, taikių susirinkimų, asociacijų ir informacijos laisvėmis yra būtinos sąlygos siekiant užtikrinti demokratinius rinkimus, kurie būtų patikimi, įtraukūs, taikūs ir savalaikiai; primygtinai pabrėžia, kad tokios garantijos yra labai svarbios itin nestabiliame Didžiųjų ežerų regione ir taip pat priklauso nuo sėkmingo Adis Abebos taikos, saugumo ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo; atsižvelgdamas į tai, remia tarptautinių pasiuntinių Didžiųjų ežerų regione pastangas;
  11. ragina KDR parlamentą, senatą ir prezidentą Josephą Kabilą įgyvendinti visas būtinas priemones siekiant įtvirtinti demokratiją ir užtikrinti tikrą visų politinių jėgų, pilietinės visuomenės ir demokratiją remiančių judėjimų, išreiškiančių KDR tautos valią, dalyvavimą valdant šalį, pagal konstitucines ir kitų teisės aktų taisykles ir surengus laisvus ir sąžiningus rinkimus;
  12. skatina tokių platformų kaip „Filimbi“, kurios leidžia demokratiją remiančioms jėgoms būti išklausytoms, plėtrą ir skatina jaunų jaunimo dalyvavimą rinkimų procese, iš kurio jie buvo nesąžiningai pašalinti;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

13. primena KDR pagal Kotonu susitarimą priisiimtus išipareigojimus gerbti demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių principus, kurie apima saviraiškos laisvę, žiniasklaidos laisvę, gerą valdymą ir politinių pareigų vykdymo skaidrumą; ragina KDR vyriausybę laikytis šių nuostatų pagal Kotonu susitarimo 11 straipsnio b punktą, 96 ir 97 straipsnius ir prašo Komisiją, jai to nepadarius, pradėti atitinkamą procedūrą pagal Kotonu susitarimo 8, 9 ir 96 straipsnius;
14. tvirtina, kad tolesnės ES paramos rinkimų procesui KDR pobūdis ir mastas turi priklausyti nuo pažangos, padarytos įgyvendinant 2011 m. ES rinkimų stebėjimo misijos ir 2014 m. tolesnės veiklos misijos rekomendacijas, rinkimų tvarkaraščio laikymosi ir patikimo biudžeto pateikimo;
15. ragina ES delegaciją stebėti įvykius ir imtis visų tinkamų veiksmų ir priemonių, įskaitant Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę, siekiant paremti žmogaus teisių gynėjus ir demokratinius judėjimus;
16. ragina KDR teismines institucijas apginti savo nepriklausomumą nuo bet kokio naudojimo jomis politiniais tikslais ir užtikrinti teisinėmis priemonėmis pripažintų teisių, pvz., teisės kreiptis į teismą ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, apsaugą;
17. ragina KDR valdžios institucijas nemenkinti masinių kapaviečių prie Kinšasos reikšmės ir pritaria ES ir JT raginimui skubiai, skaidriai ir patikimai atlikti tyrimą siekiant nuraminti dingusių žmonių artimuosius ir padaryti galą įvairiems įtarimams;
18. smerkia tai, kad neteisėtai uždaromos ir piktnaudžiaujant cenzūruojamos žiniasklaidos priemonės, taip pat tai, kad laikinai sustabdomos telekomunikacijos;
19. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Afrikos Sąjungai, Didžiųjų ežerų regiono šalių vyriausybėms, Kongo Demokratinės Respublikos ministrui pirmininkui ir parlamentui, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, JT Žmogaus teisių tarybai ir AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0279

Bahreinas, ypač Nabeelio Rajabo atvejis**2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Bahreino, ypač Nabeelio Rajabo atvejo (2015/2758(RSP))**

(2017/C 265/20)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Bahreino, ypač į savo 2014 m. vasario 6 d. rezoliuciją dėl Bahreino, ypač Nabeelio Rajabo, Abdulhadi al-Khawaja ir Ibrahimio Sharifo atvejų ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 17 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai atstovo spaudai pareiškimą dėl partijos „al-Wefaq“ generalinio sekretoriaus Ali Salmano nuteisimo,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 24 d. Dohoje, Katare, vykusį 24-ąjį ES ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos Bendrosios tarybos bei ministrų susitikimą,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. rugsėjo 1 d. Kaire susirinkusios Arabų lygos ministrų tarybos sprendimą Bahreino sostinėje Manamoje įsteigti Arabų žmogaus teisių teismą,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. rugsėjo mėn. Bahreino vyriausybės pateiktą ataskaitą, kurioje išsamiai išdėstoma, kaip Bahreinas įgyvendina 2014 m. vasario mėn. Bahreino Nepriklausomos tyrimų komisijos rekomendacijas, ir atnaujintą visuotinį periodinį vertinimą;
  - atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą, Konvenciją prieš kankinimą ir kitokią žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, Vaiko teisių konvenciją ir Arabų žmogaus teisių chartiją, prie kurių yra prisijungęs Bahreinas,
  - atsižvelgdamas į 2004 m. birželio mėn. patvirtintas ir 2008 m. peržiūrėtas Europos Sąjungos gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,
  - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų konvenciją dėl asmenų be pilietybės skaičiaus mažinimo,
  - atsižvelgdamas į naujuosius ES strateginę programą ir veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje, kuriais siekiama žmogaus teisių apsaugą ir stebėseną paversti vienu svarbiausių visų sričių ES politikos aspektu ir į kuriuos yra įtrauktas atskiras skirsnis dėl žmogaus teisių gynėjų apsaugos,
  - atsižvelgdamas į ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais Stavro Lambrinidžio vizitą į Bahreiną 2015 m. gegužės pabaigoje,
  - atsižvelgdamas į Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 5 ir 19 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi po to, kai 2011 m. lapkričio 23 d. Bahreino nepriklausoma tyrimų komisija paskelbė ataskaitą ir 2012 m. lapkričio 21 d. paskelbė tolesnę ataskaitą, Bahreinas pažadėjo padaryti pažangą vykdydamas reformas, susijusias su žmogaus teisių padėtimi;
- B. kadangi teikia vilčių tai, kad buvo sukurta Vidaus reikalų ministerijos ombudsmeno pareigybė, Kalinių ir sulaukytųjų teisių komisija ir Specialiųjų tyrimų skyrius; kadangi šias institucijas reikėtų padaryti labiau nešališkas, skaidrias ir nepriklausomas nuo vyriausybinių institucijų;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0109.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- C. kadangi nuo 2011 m. sukilimo pradžios Bahreino valdžios institucijos vis dažniau naudoja represines priemones prieš pilietinės visuomenės aktyvistus ir taikią opoziciją; kadangi 2014 m. birželio 10 d. 47 valstybės, įskaitant visas 28 ES valstybes nares, per 28-ąją JT Žmogaus teisių tarybos sesiją pasirašė bendrą pareiškimą, kuriame išreiškė rimtą susirūpinimą dėl žmogaus teisių padėties Bahreine; kadangi bendrame pareiškime buvo nurodytos sritys, kurios kelia susirūpinimą, įskaitant nuosprendžius už naudojimąsi teise į taikių susirinkimų ir asociacijų laisvę, kuriais įkalinama ilgam laikui, pakankamų garantijų dėl sąžiningo teismo proceso trūkumą, demonstracijų malšinimą, asmenų, besinaudojančių teise į nuomonės ir išraiškos laisvę, nuolatinį persekiojimą ir įkalinimą, netinkamą elgesį ir kankinimą sulaikymo įstaigose, savavališką pilietybės atėmimą be tinkamo proceso ir nepakankamą atsakomybę už žmogaus teisių pažeidimus;
- D. kadangi Bahreino žmogaus teisių gynėjas, Bahreino žmogaus teisių centro pirmininkas, Tarptautinės žmogaus teisių federacijos generalinio sekretoriaus pavaduotojas ir organizacijos „Human Rights Watch“ Vidurio Rytų skyriaus patariamąjį komiteto narys Nabeel Rajab buvo nuteistas šešiams mėnesiams kalėti vien dėl to, kad taikiai naudojosi savo saviraiškos laisve; kadangi Nabeel Rajab buvo suimtas 2014 m. spalio 1 d. po jo vizito Europos Parlamento Žmogaus teisių pakomitetyje remiantis kaltinimais, kad jis paskelbė „Twitter“ žinutes apie Bahreino piliečių grupę, kuri galbūt bendradarbiauja su IS/„Da'esh“; kadangi jam pateikti kaltinimai dėl viešos institucijos ir kariuomenės įžeidimo; kadangi 2013 m. lapkričio mėn. Jungtinių Tautų darbo grupės savavališko sulaikymo klausimais Nabeelo Rajabo sulaikymą apibūdino kaip savavališką;
- E. kadangi Nabeel Rajab nuo to laiko, kai sukūrė Bahreino žmogaus teisių centrą, keletą kartų buvo nuteistas kalėti; kadangi Nabeelui Rajabui iškelti kiti kaltinimai, susiję su jo saviraiškos laisve, ir jam gresia įkalinimas dešimčiai metų už tariamą „statutinės institucijos įžeidimą“ ir „gandų skleidimą karo metu“;
- F. kadangi panašiai, kaip Nabeel Rajab, daug žmogaus teisių gynėjų, pvz., Naji Fateel, Danijos žmogaus teisių gynėjas Adbullhadi Al-Khawaja, Švedijos politinis aktyvistas Mohammed Habib Al-Muqdad ir kiti taip vadinamo Bahreino tryliktuko nariai, buvo sulaikyti, Bahreine patyrė teisinį priekabiavimą, buvo įkalinti ir kalės ilgą laiką arba iki gyvos galvos ir šie veiksmai yra tiesioginės represijos dėl jų veiklos ginant žmogaus teises; kadangi pranešama, kad prieš daugelį iš jų buvo naudojama prievarta, su jais buvo netinkamai elgiamasi ir jie buvo fiziškai arba psichologiniai kankinami;
- G. kadangi, pasak Bahreino žmogaus teisių centro, daugiau nei 3 000 kalinių yra savavališkai sulaikyti, daug iš jų yra žmogaus teisių gynėjai, kurie buvo įkalinti ir kalės ilgą laiką arba iki gyvos galvos ir šie veiksmai yra tiesioginės represijos dėl jų veiklos ginant žmogaus teises kadangi pranešama, kad prieš daugelį iš jų buvo naudojama prievarta, su jais buvo netinkamai elgiamasi ir jie buvo fiziškai arba psichologiškai kankinami;
- H. kadangi 2015 m. birželio 16 d. pagrindinės Bahreino opozicijos partijos „al-Wefaq“ generalinis sekretorius Sheikh Ali Salman buvo nuteistas kalėti ketverius metus dėl antivyriausybinų protestų, kilusių 2011 m., pačiame regione vykusių Arabų pavasario sukilimų įkarštyje; kadangi pranešama, kad jo advokatams teismas neleido pateikti žodinių argumentų ir jiems nebuvo suteikta jokia realios galimybė išnagrinėti įrodymus; kadangi Jungtinių Tautų nepriklausomų ekspertų grupė, kurios dalis žinoma kaip Žmogaus teisių tarybos specialiosios procedūros, paragino Bahreino valdžios institucija paleisti Sheikhą Ali Salmaną;
- I. kadangi nuo 2012 m. Bahreinas piktnaudžiavo teisės aktais dėl kovos su terorizmu ir savavališkai atėmė pilietybę iš aktyvistų ir opozicijos narių, įskaitant mažiausiai devynis nepilnamečius, tai naudodamas kaip represinę priemonę už prieštaravimą; kadangi, remiantis keliais pranešimais, vien tik 2015 m. pilietybę atimta daugiau kaip 100 aktyvistų, protestuotojų ir politikų ir daugelis jų tapo asmenimis be pilietybės, pažeidžiant JT konvenciją dėl asmenų be pilietybės skaičiaus mažinimo;
- J. kadangi nuo 2011 m. padaugėjo mirties bausmės naudojimo politinėse bylose atvejų; kadangi nuo 2011 m. mažiausiai septyniems asmenims buvo paskelbti mirties bausmės nuosprendžiai politinėse bylose ir vien tik 2015 m. buvo nuteisti keturi iš jų;
- K. kadangi karaliaus įsakymu įsteigta Bahreino nepriklausoma tyrimų komisija Bahreine 2011 m. vasario mėn. įvykiams tirti ir ataskaitoms dėl jų teikti pateikė keletą rekomendacijų dėl žmogaus teisių ir politinių reformų; kadangi buvo padaryta pažanga pertvarkant teisinę ir teisėsaugos sistemas, tačiau vyriausybė įgyvendino ne visas pagrindines Komisijos rekomendacijas, pvz., ji neįgyvendino rekomendacijos paleisti protesto vadovus, nuteistus už tai, kad naudojo savo teise į saviraiškos ir susirinkimų laisvę; kadangi susitaikymo derybos, dar vadinamos nacionaliniu dialogu, užstrigo; kadangi kai kurios grupės vis dar neturi atstovų politinėje sistemoje, o saugumo pajėgos išlieka neatskaitingos;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

1. ragina panaikinti kaltinimus visiems žmogaus teisių gynėjams, politiniams aktyvistams ir kitiems asmenims, sulaukytiems ir apkaltintiems padarius pažeidimus, susijusius su teise į saviraišką, taikius susirinkimus ir asociacijas, įskaitant Nabeelį Rajabą, Sheikhą Ali Salmaną ir „Bahreino tryliktuką“, ir juos nedelsiant ir besąlygiškai paleisti;
2. pripažįsta Bahreino valdžios institucijų išipareigojimus įgyvendinti Bahreino Nepriklausomos tyrimų komisijos 2011 m. rekomendacijas ir JT visuotiniame periodiniame vertinime pateiktas rekomendacijas, taip pat rekomendacijas, kurios buvo pateiktos pagal kitus JT mechanizmus, ir tai, kad neseniai buvo paleista daug kalinių, apkaltintų nusikaltimais, susijusiais su jų politine asociacija ir saviraiška; ragina Bahreino vyriausybę įgyvendinti visas Bahreino Nepriklausomos tyrimų komisijos atskaitoje ir visuotiniame periodiniame vertinime pateiktas rekomendacijas, nutraukti visus žmogaus teisių pažeidimus ir gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves, laikantis Bahreino tarptautinių išipareigojimų žmogaus teisių srityje;
3. išreiškia savo didelį susirūpinimą dėl piktnaudžiavimo Bahreine teisės aktais dėl kovos su terorizmu, pažeidžiant žmogaus teises, įskaitant pilietybės atėmimą;
4. smerkia tolesnį kankinimų naudojimą ir kitą žiaurų ir žeminančių Bahreino valdžios institucijų elgesį su kaliniais, taikiais protestuotojais ir opozicijos nariais ar jų baudimą ir ragina Bahreino vyriausybę laikytis savo prievolių ir išipareigojimų pagal JT konvenciją prieš kankinimą;
5. ragina Bahreino vyriausybę bendradarbiauti su JT specialiaisiais pranešėjais (visų pirma specialiaisiais pranešėjais teisės laisvai rinktis į taikius susirinkimus ir burtis į asociacijas klausimais, kankinimų klausimais bei teisėjų ir teisininkų nepriklausomumo klausimais) ir jiems išduoti nuolatinį kvietimą;
6. atkreipia dėmesį į Bahreino vyriausybės dedamas pastangas reformuoti baudžiamąjį kodeksą ir teises procedūras ir ragina šį procesą tęsti; ragina Bahreino vyriausybę imtis visų priemonių, kad būtų užtikrinta nešališka ir teisinga teismų sistema, užtikrintas tinkamas teisminis procesas ir užtikrintas jo ombudsmeno, Specialiųjų tyrimų skyriaus ir Nacionalinės žmogaus teisių institucijos nepriklausomumas;
7. ragina nedelsiant ratifikuoti Konvencijos prieš kankinimą fakultatyvų protokolą, Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrąjį fakultatyvinį protokolą, kuriuo siekiama panaikinti mirties bausmę, Tarptautinę konvenciją dėl visų asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo ir Tarptautinę konvenciją dėl visų darbuotojų migrantų ir jų šeimos narių teisių apsaugos;
8. ragina Bahreino valdžios institucijas tęsti nacionalinį dialogą dėl konsensuso siekiant ilgalaikio ir įtraukaus nacionalinio susitaikymo ir tvarių politinių krizės sprendimų; pažymi, kad tvariame politiniame procese turėtų būti galima laisvai išreikšti teisėtą ir taikią kritiką; atsižvelgdamas į tai, primena Bahreino valdžios institucijoms, kad šių daugumos ir jų taikių politinių atstovų įtraukimas remiantis žmogišku orumu, pagarba ir teisingumu turėtų būti būtina bet kokios patikimos nacionalinio susitaikymo ir tvarios reformos dalis;
9. palankiai vertina tai, kad 2015 m. birželio mėn. suteikus karaliaus atleidimą, anksčiau laiko buvo paleistas opozicijos lyderis Ibrahim Sharif; mano, kad šis sprendimas yra laukiamas ir svarbus žingsnis pasitikėjimo skatinimo Bahreine procese;
10. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę toliau pabrėžti reformų ir susitaikymo svarbą visuomet, kai ji bendraus su Bahreino vyriausybe; tvirtai skatina įsteigti ES ir Bahreino darbo grupę žmogaus teisių klausimais, tačiau pažymi, kad ES ir Bahreino dialogas žmogaus teisių klausimais negali pakeisti visapusiško vyriausybės ir opozicijos dialogo pačiame Bahreine;
11. atkreipia dėmesį į ombudsmeno, Kalinių ir sulaukytųjų teisių komisijos ir Nacionalinės žmogaus teisių institucijos rekomendacijas, visų pirma dėl sulaukytųjų teisių ir jų sąlygų kalėjime, įskaitant rekomendacijas dėl kaltinimų dėl netinkamo elgesio ir kankinimo; skatina tas institucijas nepriklausomai, nešališkai ir skaidriai tęsti savo veiklą ir ragina Bahreino valdžios institucijas visiškai įgyvendinti šias rekomendacijas;
12. ragina ES skubiai imtis bendrų veiksmų, kad būtų sukurta strategija, dėl to, kaip ES ir Komisija galėtų aktyviai daryti spaudimą, kad būtų paleisti įkalinti veikėjai ir sąžinės kaliniai; ragina EIVT ir valstybes nares užtikrinti, kad ES delegacija Rijade ir valstybių narių ambasados Bahreine tinkamai įgyvendintų ES žmogaus teisių gaires, visų pirma žmogaus teisių gynėjų ir kankinimo klausimais, ir teiktų ataskaitas apie jų įgyvendinimą;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

13. ragina ES uždrausti ašarinių dujų ir minios kontroliavimo priemonių eksportą, kol nebus atlikti tyrimai dėl jų netinkamo naudojimo ir kol nebus patraukti atsakomybėn tokio netinkamo naudojimo kaltininkai;
  14. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Bahreino Karalystės vyriausybei ir parlamentui ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos valstybėms narėms.
-

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0280

Dviejų krikščionių pastorių padėtis Sudane**2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl dviejų krikščionių pastorių padėties Sudane (2015/2766(RSP))**

(2017/C 265/21)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Sudano,
  - atsižvelgdamas į žmogaus teisių ekspertų 2014 m. gegužės 19 d. ataskaitą, parengtą vadovaujantis JT žmogaus teisių tarybos specialiosiomis procedūromis,
  - atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
  - atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir į JT deklaraciją dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos religijos ir tikėjimo pagrindu panaikinimo,
  - atsižvelgdama į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
  - atsižvelgdamas į 2000 m. Kotonu susitarimą,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. ES religijos ir tikėjimo laisvės gaires,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. priimtą Sudano nacionalinį žmogaus teisių planą, pagrįstą universalumo ir visų žmonių lygybės principais,
  - atsižvelgdamas į JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijas, t. y. į 2007 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją Nr. 62/149, 2008 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją Nr. 63/168, 2010 m. gruodžio 21 d. rezoliuciją Nr. 65/206, 2012 m. gruodžio 20 d. rezoliuciją Nr. 67/176 ir 2014 m. gruodžio 18 d. rezoliuciją Nr. 3/69 mirties bausmės taikymo moratoriumo klausimu, kuriose ji ragino šalis, kur tebevykdoma mirties bausmė, įvesti egzekucijų moratoriumą, siekiant ją panaikinti,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi Sudano nacionalinė žvalgybos tarnyba (NISS) suėmė Pietų Sudano Evangelikų presbiterionų bažnyčios pastorių Michaelą Yatą po pamokslų, kurį lankydamasis Sudane 2014 m. gruodžio 21 d. jis skaitė Chartumo Šiaurės bažnyčioje (tai Sudano Evangelikų presbiterionų bažnyčios atšaka); kadangi jis buvo suimtas iš karto po to, kai baigė skaityti pamokslą, kuriame, kaip teigiama, pasmerkė prieštaringą bažnyčios žemės ir nuosavybės pardavimą bei elgesį su krikščionimis Sudane;
- B. kadangi 2015 m. sausio 11 d. buvo suimtas pastorius Peter Yen Reith – tai įvyko jam įteikus laišką Sudano religinių reikalų biurui, kuriame jis teiravosi apie pastorių Michaelą ir prašė suteikti daugiau informacijos apie jo suėmimą;
- C. kadangi abu vyrai iki 2015 m. kovo 1 d. buvo kalinami be teisės susirašinėti, o 2015 m. gegužės 4 d. abu buvo apkaltinti įvairiais nusikaltimais pagal 1991 m. Sudano baudžiamąjį kodeksą, įskaitant: bendrus nusikalstamus veiksmus (21 straipsnis), grėsmės konstitucinei tvarkai kėlimą (51 straipsnis), karą prieš valstybę (50 straipsnis), šnipinėjimą (53 straipsnis), neteisėtą oficialių dokumentų gavimą ar atskleidimą (55 straipsnis), neapykantos kurstymą (64 straipsnis), taikos trikdymą (69 straipsnis) ir piktžodžiavimą (125 straipsnis);
- D. kadangi pripažinus asmenį kaltu pagal Sudano baudžiamojo kodekso 50 ir 53 straipsnius jam įvykdoma mirties bausmė;
- E. kadangi 2015 m. liepos 1 d. Sudano valdžios institucijų atstovai atvyko nugriauti dalies Bahri Evangelikų bažnyčios komplekso; kadangi bažnyčios advokatas Mohamed Mustafa – jis yra ir abiejų suimtų pastorių advokatas – ir Bahri Evangelikų bažnyčios pastorius Hafez pasiskundė, kad vyriausybės atstovas griovė ne tą komplekso dalį; kadangi jie abu buvo suimti už trukdymą valstybės tarnautojui vykdyti savo pareigą; kadangi vyriausybės pareigūnas toliau griovė ne tą komplekso dalį;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- F. kadangi nuo 2011 m., kai atsiskyrė Pietų Sudanas, Sudane nuolat dažnėjo grasinimai bažnyčios vadovams, krikščionių bendruomenių bauginimas ir bažnyčios turto griovimas;
- G. kadangi 12 jaunų krikščionių mergaičių iš Nubos kalnų 2015 m. birželio 25 d. buvo suimtos joms išeinant iš baptistų bažnyčios ir apkaltintos tuo, kad buvo nepadoriai apsirengusios; kadangi kitą dieną dvi iš jų buvo išlaisvintos nepateikus kaltinimų, o likusios 10 buvo paleistos už užstatą;
- H. kadangi krikščionės mergaitės turės stori prieš teismą jas apkaltinus pagal Sudano baudžiamojo kodekso 152 straipsnį, kuriame teigiama, kad asmuo, kuris viešoje vietoje elgiasi nepadoriai arba kurio veiksmai prieštarauja visuomenės moralės principams arba kuris vilkti nepadorius ar visuomenės moralės principams prieštaraujančius drabužius arba įžeidžia visuomenės jausmus, baudžiamas nuplakant, tačiau neviršijant keturiasdešimties kirčių, arba jam skiriama bausmė arba abi bausmės;
- I. kadangi Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartija, kurią yra ratifikavęs Sudanas, apima teisę į gyvybę, taip pat draudimą kankinti ir žiaurių, nežmoniškų ar žeminamų bausmių ir elgesio draudimą, tačiau, kadangi šioje šalyje už ne vieną nusikalstamą veiką tebetaikoma mirties bausmė, taip pat galūnių nukirsdinimas, plakimas ir kitos fizinės bausmės;
- J. kadangi visuotinio mirties bausmės moratoriumo paskelbimas siekiant visiškai ją panaikinti turi likti vienu iš pagrindinių tarptautinės bendruomenės tikslų – tai pakartota JT Generalinės Asamblėjos 2014 m. gruodžio 18 d. rezoliucijoje;
1. ragina Sudano valdžios institucijas panaikinti visus kaltinimus pastoriams Michaelui Yatui ir Peteriui Yenui Reithui ir ragina juos nedelsiant besąlygiškai išlaisvinti; tuo pačiu ragina Sudano vyriausybę užtikrinti, kad laukdami išlaisvinimo abu pastoriai nebūtų kankinami ar kad su jais nebūtų dar kaip nors netinkamai elgiamasi ir kad būtų tinkamai užtikrinamas jų fizinis ir protinis neliečiamumas;
  2. ragina ES delegaciją Sudane stebėti teismo procesą ir teikti pagalbą pastoriams; ragina ES imtis vadovaujamo vaidmens atkreipiant dėmesį į sunkius ir paplitusius žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus šalyje ir juos pasmerkiant;
  3. primena Sudano valdžios institucijoms jų išpareigojimus saugoti religijos ir tikėjimo laisvę, prisiimtus nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis; pakartoja, kad religijos, sąžinės ir tikėjimo laisvė – visuotinė žmogaus teisė, kuri turi būti saugoma visur ir užtikrinama visiems; griežtai smerkia visų formų smurtą ir bauginimą, dėl kurio varžoma teisė savo nuožiūra priimti ar išpažinti pasirinktą religiją arba tokios neišpažinti, įskaitant grasinimų, fizinės jėgos ar baudžiamųjų sankcijų taikymą, siekiant priversti tikinčiuosius atsisakyti savo religijos, o netikinčiuosius atsiversti;
  4. smerkia 12 krikščionių mergaičių suėmimą; ragina Sudano vyriausybę nutraukti bylą prieš 10 mergaičių, kurios tebeturi būti išteisintos dėl nusikaltimo;
  5. ragina Sudano vyriausybę panaikinti visus teisės aktus, kuriais diskriminuojama dėl religijos, ir apsaugoti mažumų grupių, įskaitant visus tikėjimus išpažįstančias mažumas, tapatybę;
  6. smerkia krikščionių persekiojimą ir kišimąsi į bažnyčios reikalus; ragina Sudano vyriausybę liautis vykdyti tokią veiklą; ragina Sudaną panaikinti įstatymus dėl atsimetimo ir neuždarinėti bažnyčių ir kitų religinių vietų;
  7. ragina Sudano vyriausybę reformuoti šalies teisinę sistemą atsižvelgiant į tarptautinius žmogaus teisių standartus, siekiant apsaugoti pagrindines žmogaus teises ir laisves bei užtikrinti kiekvieno asmens žmogaus teisių apsaugą, ypač moterų, religinių mažumų ir nepalankioje padėtyje esančių grupių atveju;
  8. pakartoja, kad visais atvejais smerkia mirties bausmę ir kad visame pasaulyje būtina paskelbti moratoriumą siekiant ją panaikinti; taigi ragina Sudano vyriausybę panaikinti mirties bausmę, taip pat iki šiol taikomą bausmę nuplakant ir sušvelninti mirties nuosprendžius;
  9. ypač susirūpinęs dėl didėjančių represijų, nukreiptų prieš opozijos narius; griežtai smerkia Oumdoormano teismo 2015 m. liepos 6 d. sprendimą skirti nedelsiant taikytiną nuplakimo 20 kirčių bausmę Kongreso partijos pirmininko pavaduotojui Mastourui Ahmedui Mohamedui ir kitiems dviems partijos vadovams Assemui Omarui ir Ibrahimui Mohamedui; reiškia paramą už pastangas, ypač pastangas, kurias įdėjo JT, ES, Afrikos Sąjunga ir trejetas (Norvegija, JK ir JAV), siekdamas derybomis pasiekti sprendimą dėl padėties Sudane ir paremti pilietinės visuomenės ir opozicijos šalių veiksmus įtraukiam taikos procesui paskatinti;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei bendrai užsienio ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Sudano Respublikos vyriausybei, Afrikos Sąjungai, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos pirmininkams ir Panafrikos Parlamentui.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS PARLAMENTAS

P8_TA(2015)0239

Audito Rūmų nario skyrimas: Bettina Michelle Jakobsen, DK

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento sprendimas dėl siūlymo skirti Bettiną Michellę Jakobsen Audito Rūmų nare (C8-0122/2015 – 2015/0803(NLE))

(Konsultavimasis)

(2017/C 265/22)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 286 straipsnio 2 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C8-0122/2015),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 121 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A8-0198/2015),
  - A. kadangi Parlamento Biudžeto kontrolės komitetas įvertino siūlomos kandidatės kvalifikaciją, visų pirma atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 286 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus;
  - B. kadangi per 2015 m. birželio 17 d. Biudžeto kontrolės komiteto posėdį buvo surengtas kandidatės, kurią Taryba siūlo skirti Audito Rūmų nare, klausymas;
    1. teikia teigiamą nuomonę dėl Tarybos pasiūlymo paskirti Bettiną Michellę Jakobsen Audito Rūmų nare;
    2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Tarybai ir susipažinti – Audito Rūmams, kitoms Europos Sąjungos institucijoms ir valstybių narių audito institucijoms.
-

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0240

Sąjungos teisių, suteiktų tarptautinėmis prekybos taisyklėmis, įgyvendinimas ***I

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pakeisto pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio Sąjungos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti tarptautinėmis prekybos taisyklėmis, ypač sudarytomis globojant Pasaulio prekybos organizacijai (PPO), suteiktų Sąjungos teisių įgyvendinimą (kodifikuota redakcija) (COM(2015)0049 – C8-0041/2015 – 2014/0174(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: kodifikavimas)

(2017/C 265/23)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2015)0049),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 207 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0041/2015),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. gruodžio 10 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į 1994 m. gruodžio 20 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl pagreitinto teisės aktų tekstų oficialaus kodifikavimo darbo metodo ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 ir 59 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A8-0203/2015),
- A. kadangi, Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomone, minėtuoju pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus nekeičiant jų esmės;
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
  2. paveda Pirmininkui Parlamento poziciją perduoti Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P8_TC1-COD(2014)0174

Europos Parlamento ir Tarybos pozicija, priimta 2015 m. liepos 7 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/..., kuriuo nustatomos Sąjungos procedūros bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti tarptautinėmis prekybos taisyklėmis, ypač sudarytomis globojant Pasaulio prekybos organizacijai (PPO), suteiktų Sąjungos teisių įgyvendinimą (kodifikuota redakcija)

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2015/1843.)

⁽¹⁾ Dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje.

⁽²⁾ OL C 102, 1996 4 4, p. 2.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0241

Apsauga nuo žalingo laivų įkainojimo ***I

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl apsaugos nuo žalingo laivų įkainojimo (kodifikuota redakcija) (COM(2014)0605 – C8-0171/2014 – 2014/0280(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: kodifikavimas)

(2017/C 265/24)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2014)0605),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 207 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0171/2014),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
  - atsižvelgdamas į 1994 m. gruodžio 20 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl pagreitinto teisės aktų tekstų oficialaus kodifikavimo darbo metodo ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 ir 59 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A8-0202/2015),
- A. kadangi, Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomone, minėtuojų pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus nekeičiant jų esmės;
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
  2. paveda Pirmininkui Parlamento poziciją perduoti Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P8_TC1-COD(2014)0280

Europos Parlamento ir Tarybos pozicija, priimta 2015 m. liepos 7 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/... dėl apsaugos nuo žalingo laivų įkainojimo (kodifikuota redakcija)

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) 2016/1035.)

⁽¹⁾ OL C 102, 1996 4 4, p. 2.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0242

ES vandenyse prie Prancūzijos Gvianos kranto su Venesuelos vėliava plaukiojančių žvejybos laivų žvejybos galimybės ***

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Deklaracijos dėl žvejybos ES vandenyse netoli Prancūzijos Gvianos kranto esančioje išskirtinėje ekonominėje zonoje galimybių suteikimo su Venesuelos Bolivarо Respublikos vėliava plaukiojantiems žvejybos laivams patvirtinimo Europos Sąjungos vardu projekto (05420/2015 – C8-0043/2015 – 2015/0001(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2017/C 265/25)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo dėl Deklaracijos dėl žvejybos ES vandenyse netoli Prancūzijos Gvianos kranto esančioje išskirtinėje ekonominėje zonoje galimybių suteikimo su Venesuelos Bolivarо Respublikos vėliava plaukiojantiems žvejybos laivams patvirtinimo Europos Sąjungos vardu projektą (05420/2015),
  - atsižvelgdamas į Deklaracijos dėl žvejybos ES vandenyse netoli Prancūzijos Gvianos kranto esančioje išskirtinėje ekonominėje zonoje galimybių suteikimo su Venesuelos Bolivarо Respublikos vėliava plaukiojantiems žvejybos laivams projektą (05420/2015),
  - atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsnio 2 dalį ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto v papunktį (C8-0043/2015),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 99 straipsnio 1 dalies pirmą ir trečią pastraipus ir 2 dalį, taip pat į 108 straipsnio 7 dalį,
  - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto rekomendaciją (A8-0195/2015),
1. pritaria Deklaracijos patvirtinimui;
  2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių bei Venesuelos Bolivarо Respublikos vyriausybėms ir parlamentams.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0243

Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projektas. 2014 finansinių metų perteklius

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projekto, kuriuo įtraukiamas 2014 finansinių metų perteklius (09765/2015 – C8-0161/2015 – 2015/2077(BUD))

(2017/C 265/26)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾, ypač į jo 41 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2015 finansinių metų bendrąjį biudžetą, galutinai priimtą 2014 m. gruodžio 17 d. ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į Taisomąjį biudžetą Nr. 1/2015, galutinai priimtą 2015 m. balandžio 28 d. ⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽⁴⁾,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 21 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2015/623, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽⁵⁾,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽⁶⁾,
  - atsižvelgdamas į 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimą Nr. 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ⁽⁷⁾,
  - atsižvelgdamas į Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projektą, kurį Komisija priėmė 2015 m. balandžio 15 d. (COM(2015)0160),
  - atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 19 d. priimtą ir tą pačią dieną Europos Parlamentui perduotą Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projekto (09765/2015),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 88 ir 91 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A8–0219/2015),
- A. kadangi Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projektu siekiama į 2015 m. biudžetą įtraukti 2014 finansinių metų perviršį, kuris sudaro 1 435 mln. EUR;
- B. kadangi pagrindiniai šio perviršio elementai yra didesnės nei planuota pajamos – 1 183 mln. EUR, numatytoms išlaidoms nepanaudota 142 mln. EUR suma ir pajamos dėl valiutų keitimo kurso skirtumų, kurios siekia 110 mln. EUR;
- C. kadangi du pagrindiniai pajamų elementai yra palūkanos už pavėluotus mokėjimus ir baudos (634 mln. EUR) ir didesni nei planuota nuosavi ištekliai (479 mln. EUR);

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.

⁽²⁾ OL L 69, 2015 3 13.

⁽³⁾ OL L 190, 2015 7 17.

⁽⁴⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 884.

⁽⁵⁾ OL L 103, 2015 4 22, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 163, 2007 6 23, p. 17.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- D. kadangi, kalbant apie išlaidas, nepakankamas asignavimų pagal III skirsnį panaudojimas yra itin mažas ir 2014 m. sudaro 29 mln. EUR, o 2013 m. – 6 mln. EUR perkėlimų į kitą laikotarpį, bet kitoms institucijoms jis padidėjo iki 101 mln. EUR;
- E. kadangi labai mažas nepakankamas asignavimų pagal III skirsnį panaudojimas atkreipia dėmesį į nuolatinį mokėjimų asignavimų trūkumą, kuris išliks pagrindiniu iššūkiu įgyvendinant 2015 m. biudžetą;
1. atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projektą, kuris skirtas vien tik tam, kad, vadovaujantis Finansinio reglamento 18 straipsniu ir Tarybos pozicija šiuo klausimu, į biudžetą būtų įtrauktas 2014 m. susidaręs 1 435 mln. EUR perviršis;
  2. primena, kad vykstant deryboms dėl 2015 m. biudžeto Taryba primygtinai reikalavo mokėjimus, susijusius Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF) lėšų mobilizavimu pagal Taisomųjų biudžetų Nr. 5/2014 ir Nr. 7/2014 projektus, iš viso sudarančius 126,7 mln. EUR sumą, perkelti į 2015 m. biudžetą;
  3. mano, kad atsižvelgiant į perteklių, kaip pateikta Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projekte, šie du 2014 m. taisomųjų biudžetų projektai, apimantys iš viso 7 ESSF atvejus, galėjo būti lengvai apmokėti 2014 m. biudžeto lėšomis;
  4. apskritai apgailestauja dėl tendencijos Taryboje užuot vykdytų savo įsipareigojimus šalims, kurioms reikia pagalbos ir kurios įvykdė sąlygas, taikomas ESSF lėšų mobilizavimui panaudojant papildomus išteklius, numatytus pagal specialiąsias priemones, atimti esamoms programoms skirtus pinigus; vis dėlto džiaugiasi, kad Taryba nesivadovavo šia taisykle Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 atveju;
  5. primena, kad Komisija su Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projektu pateikė kitą Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektą, susijusį su bendros 66,5 mln. EUR sumos iš ESSF lėšų mobilizavimu Rumunijos, Bulgarijos ir Italijos reikmėms;
  6. primena, kad priėmus Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projektą, valstybių narių BNP įnašai į Sąjungos biudžetą sumažės 1 435 mln. EUR, taigi jų įnašas Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektui finansuoti bus kompensuotas su kaupu; todėl pabrėžia, kad abiejų dokumentų priėmimo tvarkaraštis bendras, nes politiniu aspektu jie yra glaudžiai susiję;
  7. pabrėžia savo ketinimą kiek įmanoma greičiau priimti Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 ir Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektus tokius, kaip pateikė Komisija;
  8. patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projekto;
  9. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 3/2015 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
  10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Audito Rūmams ir nacionaliniams parlamentams.
-

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0244

Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektas. ES solidarumo fondo lėšų mobilizavimas Rumunijai, Bulgarijai ir Italijai

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projekto, pridedamo prie pasiūlymo mobilizuoti Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšas Rumunijai, Bulgarijai ir Italijai (09767/2015 – C8-0162/2015 – 2015/2078(BUD))

(2017/C 265/27)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾, ypač į jo 41 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2015 finansinių metų bendrąjį biudžetą, galutinai priimtą 2014 m. gruodžio 17 d. ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Taisomąjį biudžetą Nr. 1/2015, galutinai priimtą 2015 m. balandžio 28 d. ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽⁴⁾ (DFP reglamentas),
- atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 21 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 2015/623, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimą 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektą, kurį Komisija priėmė 2015 m. balandžio 15 d. (COM(2015)0161),
- atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 15 d. Komisijos priimtą pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl ES solidarumo fondo lėšų mobilizavimo (potvyniai Rumunijoje, Bulgarijoje ir Italijoje) (COM(2015)0162),
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 19 d. priimtą ir tą pačią dieną Parlamentui perduotą Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projekto (09767/2015),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 88 ir 91 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A8–0220/2015),

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.

⁽²⁾ OL L 69, 2015 3 13.

⁽³⁾ OL L 190, 2015 7 17.

⁽⁴⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 884.

⁽⁵⁾ OL L 103, 2015 4 22, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 163, 2007 6 23, p. 17.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- A. kadangi Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektas susijęs su 66 505 850 EUR įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų sumos iš Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF) mobilizavimu dėl 2014 m. pavasarį ir vasarą Rumunijoje įvykusių dviejų potvynių, dėl kurių pateiktos paraiškos pagalbai gauti iš viso 8 495 950 EUR sumai, dėl 2014 m. liepos–rugpjūčio mėn. Bulgarijoje įvykusių potvynių, dėl kurių pateiktos paraiškos pagalbai gauti iš viso 1 983 600 EUR sumai, ir dėl 2014 m. spalio–lapkričio mėn. Italijoje įvykusių potvynių, dėl kurių pateiktos paraiškos pagalbai gauti iš viso 56 026 300 EUR sumai;
- B. kadangi pagal Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektą siekiama oficialiai įtraukti šį biudžeto koregavimą į 2015 m. biudžetą;
1. atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektą ir į Tarybos poziciją dėl jo;
  2. pabrėžia, kad šalims, nukentėjusiems nuo šių gaivalinių nelaimių, reikia kuo skubiau suteikti finansinę paramą iš ESSF, atsižvelgiant į tai, kad ESSF išreiškia solidarumą su nukentėjusio nuo nelaimių regiono gyventojais;
  3. primena, kad derybų dėl 2015 m. biudžeto metu Taryba primygtinai ragino mokėjimus, susijusius su ESSF lėšų mobilizavimu, numatytus Taisomųjų biudžetų Nr. 5/2014 ir Nr. 7/2014 projektuose, kurie iš viso sudaro 126,7 mln. EUR, perkelti į 2015 m. biudžetą;
  4. mano, kad, atsižvelgiant į Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projekte nurodytą perteklių, šiuos du 2014 m. Taisomųjų biudžetų projektus, iš viso apimančius 7 su ESSF susijusius atvejus, būtų buvę galima nesunkiai finansuoti iš 2014 m. biudžeto, turint mintyje tai, kad ESSF siekia užtikrinti greitą, veiksmingą ir lankstų atsaką į šias ekstremalias situacijas;
  5. apskritai apgailėstauja dėl tendencijos Taryboje įsipareigojimus šalims, kuriose įvyko didelio masto nelaimė ir kurios dėl šios priežasties atitinka ESSF fondo mobilizavimo sąlygas, vykdyti veikiau panaudojant kitoms programoms skirtas lėšas, o ne mobilizuojant papildomus išteklius, kaip numatyta specialiose priemonėse; vis dėlto palankiai vertina tai, kad Taryba netaikė šio metodo Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projektui;
  6. ypač pabrėžia, kad esant dabartinei kritinei mokėjimų padėčiai, neįmanoma naudotis kitu finansavimo šaltiniu, nei pasiūlė Komisija, kaip nurodyta Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projekte; primena, kad ESSF yra speciali priemonė, kuriai skirti atitinkami asignavimai turi būti įtraukti į biudžetą neatsižvelgiant į atitinkamas daugiametės finansinės programos viršutinės ribas;
  7. primena, kad priėmus Taisomojo biudžeto Nr. 3/2015 projektą, 1 435 mln. EUR sumažės valstybių narių BNP pagrįsti įnašai į Sąjungos biudžetą, todėl bus pervirš kompensuotas jų įnašas į Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projekto finansavimą; todėl pabrėžia, kad abiejų dokumentų priėmimo tvarkaraštis bendras, nes jie glaudžiai susiję politiniu požiūriu;
  8. pabrėžia savo pasiryžimą kuo greičiau priimti abu Komisijos pateiktus Taisomųjų biudžetų projektus;
  9. patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 4/2015 projekto;
  10. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 4/2015 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
  11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Audito Rūmams bei nacionaliniams parlamentams.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0245

ES solidarumo fondo lėšų mobilizavimas. Potvyniai Rumunijoje, Bulgarijoje ir Italijoje

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo pagal 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo 11 punktą (potvyniai Rumunijoje, Bulgarijoje ir Italijoje) (COM(2015)0162 – C8-0094/2015 – 2015/2079(BUD))

(2017/C 265/28)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2015)0162 – C8-0094/2015),
  - atsižvelgdamas į 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiamečių finansinė programa ⁽²⁾, ypač į jo 10 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽³⁾, ypač į jo 11 punktą,
  - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto laišką,
  - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A8-0211/2015),
1. pritaria prie šios rezoliucijos pridedamam sprendimui;
  2. paveda Pirmininkui pasirašyti šį sprendimą su Tarybos pirmininku ir užtikrinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
  3. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir jos priedą Tarybai ir Komisijai.

PRIEDAS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl ES solidarumo fondo lėšų mobilizavimo (potvyniai Rumunijoje, Bulgarijoje ir Italijoje)

(Šio priedo tekstas čia nepateikiamas, nes jis atitinka galutinį aktą – Sprendimą (ES) 2015/1180.)

⁽¹⁾ OL L 311, 2002 11 14, p. 3.

⁽²⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 884.

⁽³⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0247

Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projektas. Europos strateginių investicijų fondas (ESIF)

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projekto, III skirsnis – Komisija, pridedamas prie Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos strateginių investicijų fondo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013, pasiūlymo (09876/2015 – C8-0172/2015 – 2015/2011(BUD))

(2017/C 265/29)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾, ypač į jo 41 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2015 finansinių metų bendrąjį biudžetą, galutinai priimtą 2014 m. gruodžio 17 d. ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Taisomąjį biudžetą Nr. 1/2015, galutinai priimtą 2015 m. balandžio 28 d. ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 21 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2015/623, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projektą, kurį Komisija priėmė 2015 m. sausio 13 d. (COM(2015)0011),
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 26 d. priimtą ir tą pačią dieną Europos Parlamentui perduotą Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projekto (09876/2015 – C8-0172/2015),
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/1017 dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalų, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 88 ir 91 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto ir Regioninės plėtros komiteto nuomones (A8-0221/2015),

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.

⁽²⁾ OL L 69, 2015 3 13.

⁽³⁾ OL L 190, 2015 7 17.

⁽⁴⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 884.

⁽⁵⁾ OL L 103, 2015 4 22, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 169, 2015 7 1, p. 1.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- A. kadangi Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projektu siekiama perkelti būtinus pakeitimus į biudžeto nomenklatūrą laikantis teisėkūros susitarimo dėl Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) nuostatų ir numatyti būtiną lėšų perkėlimą siekiant gauti 1 360 mln. EUR įsipareigojimų asignavimų ir 10 mln. EUR mokėjimų asignavimų;
- B. kadangi garantijų fondo atidėjiniams 2015 m. bendra 1 350 mln. EUR suma, skirta įsipareigojimų asignavimams, perkelta iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės (790 mln. EUR), programos „Horizontas 2020“ (70 mln. EUR) ir ITER (490 mln. EUR);
- C. kadangi Komisija ketina kompensuoti ITER sumažintas lėšas skirdama atitinkamai didesnes sumas per 2018–2020 m. laikotarpį;
- D. kadangi po 10 mln. EUR įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų sudarantys atidėjiniai Europos investavimo konsultacijų centrui visi gauti perkėlus lėšas iš ITER (biudžeto straipsnis 08 04 01 02);
- E. kadangi visi papildomi asignavimai ESIF įgyvendinti, kuriuos sudaro įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai, gauti tik perkėliant lėšas, taigi bendros 2015 m. biudžeto įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų sumos liko nepakeistos;
1. atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projektą ir į Tarybos poziciją dėl jo;
  2. džiaugiasi, jog dėl visų institucijų sprendimo užtikrinti, kad ESIF pradėtų veikti kuo greičiau, buvo galima greitai pasiekti susitarimą dėl šio fondo; nors derybų rezultatai geresni nei pirminis Komisijos pasiūlymas, apgailestauja dėl neigiamo poveikio programai „Horizontas 2020“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemonei;
  3. primena Sąjungos biudžeto papildomos naudos, sutelkiant lėšas ir užtikrinant didelę Europos struktūrinių ir investicijų fondų bei ESIF sąveiką, kartu stiprinant Sąjungos įnašų didinamąjį poveikį, užtikrinimo funkciją; pritaria tam, kad būtų mobilizuoti papildomi privačiojo ir viešojo finansavimo šaltiniai siekiant finansuoti su Europos lygmens tikslais susijusias investicijas, ypač skirtas tarpvalstybiniais uždaviniais spręsti tokiose srityse kaip energetika, aplinka ir transporto infrastruktūra;
  4. džiaugiasi, kad papildoma 1 000 mln. EUR suma, palyginti su pradiniu Komisijos pasiūlymu, bus finansuojama panaudojant bendrąją DFP įsipareigojimų maržą, susidariusią iš maržos, paliktos 2014 ir 2015 m. biudžetuose, ir taip bus perkelta mažiau lėšų iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės ir programos „Horizontas 2020“; primena, kad, vadovaujantis DFP reglamento 14 straipsnio nuostatomis, bendrosios DFP įsipareigojimų maržos ištekliais bus galima naudotis tik nuo 2016 m.;
  5. vis dėlto apgailestauja, kad apskritai perkeliama lėšos iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės ir programos „Horizontas 2020“, nes tai yra pagrindinės užimtumo ir ekonomikos augimo Europoje programos; todėl ketina kompensuoti šias perkeltas lėšas vykdant būsimo metinės biudžeto sudarymo procedūras;
  6. nurodo, kad investicijos į mokslinius tyrimus ir transportą yra labai svarbios norint sustiprinti Sąjungos biudžeto vaidmenį ir tikslą skatinti augimą, konkurencingumą ir užimtumą bei įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ tikslus; šiuo požiūriu primena, kad programa „Horizontas 2020“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) programa 1a išlaidų kategorijoje „Konkurencingumas augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti“ yra įrašytos kaip vienos svarbiausių programų;
  7. patvirtina savo pasirengimą priimti Tarybos pakeistą Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projektą, laikydamasis teisėkūros susitarimo dėl ESIF ir atsižvelgdamas į tai, kad yra suinteresuotas, jog ESIF pradėtų veikti kuo greičiau;
  8. taigi patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 1/2015 projekto;
  9. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 2/2015 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Audito Rūmams ir nacionaliniams parlamentams.
-

2015 m. liepos 7 d., antradienis

P8_TA(2015)0248

Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projektas. Reagavimas į migracijos spaudimą

2015 m. liepos 7 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2015 finansinių metų Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projekto – reagavimas į migracijos spaudimą (09768/2015 – C8-0163/2015 – 2015/2121(BUD))

(2017/C 265/30)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾, ypač į jo 41 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2015 finansinių metų bendrąjį biudžetą, galutinai priimtą 2014 m. gruodžio 17 d. ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į Taisomąjį biudžetą Nr. 1/2015, galutinai priimtą 2015 m. balandžio 28 d. ⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽⁴⁾ (DFP reglamentas),
  - atsižvelgdamas į 2015 m. balandžio 21 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 2015/623, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽⁵⁾,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽⁶⁾,
  - atsižvelgdamas į Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projektą, kurį Komisija priėmė 2015 m. gegužės 13 d. (COM(2015)0241),
  - atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 19 d. priimtą ir tą pačią dieną Europos Parlamentui perduotą Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projekto (09768/2015 – C8-0163/2015),
  - atsižvelgdamas į savo 2015 m. balandžio 29 d. rezoliuciją dėl pastaruoju metu Viduržemio jūroje įvykusių nelaimių ir ES migracijos ir prieglobsčio politikos ⁽⁷⁾,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 13 d. Komisijos komunikatą „Europos migracijos darbotvarkė“ (COM(2015)0240),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 88 ir 91 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomonę (A8-0212/2015),
- A. kadangi Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projekto tikslas – sustiprinti Sąjungos išteklius, skirtus migracijai ir pabėgėlių srautams valdyti po neseniai Viduržemio jūroje įvykusių nelaimių ir padidėjus migrantų srauto mastui;

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.

⁽²⁾ OL L 69, 2015 3 13.

⁽³⁾ OL L 190, 2015 7 17.

⁽⁴⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 884.

⁽⁵⁾ OL L 103, 2015 4 22, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0176.

2015 m. liepos 7 d., antradienis

- B. kadangi išipareigojimų asignavimai padidinami 75 722 000 EUR;
- C. kadangi 69 652 000 EUR siekiantis mokėjimų asignavimų padidinimas visiškai perkeliamas iš programos „Galileo“ ir bendras 2015 m. biudžeto mokėjimų asignavimų lygis lieka nepakitęs;
- D. kadangi siūlomas Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrai (FRONTEX) skirtų asignavimų padidinimas iš viso siekia 26,8 mln. EUR tiek išipareigojimų, tiek mokėjimų asignavimų, iš dalies paimtų iš papildomų asignavimų patvirtinus Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projektą ir iš dalies perkėlus lėšas skyriuje 18 02 (Vidaus saugumas) dėl senų bylų, priklausiusių Išorės sienų fondui, užbaigimo;
- E. kadangi finansinė našta, susijusi su ekstremaliąja situacija, iki šiol tekdavo daugiausiai Sąjungos pietinėje pakrantėje esančių valstybių narių nacionaliniams biudžetams;
- F. kadangi atsižvelgiant į vidutinės trukmės laikotarpio makroekonominę prognozę ir priešingas demografines tendencijas Sąjungoje ir kaimyniniuose regionuose, ypač Vakarų ir Centrinėje Afrikoje, migracijos į Europą padidėjimas negali būti laikomas laikinu reiškiniumi;
- G. kadangi pagal Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projektą taip pat padidinamas 3 agentūrų darbuotojų skaičius, t. y. FRONTEX skiriama 16 papildomų darbo vietų, 4 darbo vietos – Europos prieglobsčio paramos biurui (EASO) ir 3 darbo vietos – Europos policijos biurui (Europolui);
- H. kadangi, jei migrantų srautai nebus veiksmingai ir laiku valdomi, dėl jų gali atsirasti didelių išlaidų kitose politikos srityse;
1. atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projektą ir į Tarybos poziciją dėl jo;
  2. džiaugiasi, kad visos institucijos nori padidinti su migracija ir prieglobsčiu susijusius biudžeto asignavimus, atsižvelgiant į akivaizdų ir skubų poreikį;
  3. primena, kad per 2014 m. spalio mėnesį Parlamente vykusį 2015 m. biudžeto svarstymą Parlamentas jau ragino žymiai padidinti šių biudžeto eilučių asignavimus ir susijusioms agentūroms skirti papildomų darbuotojų;
  4. vis dėlto apgailestauja, kad Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projekte siūlomų padidinimų suma yra ribota ir ji neatitinka dabartinių poreikių, atsižvelgiant į tebesitęsiančią ir tikriausiai blogėjančią krizę Viduržemio jūros regione, didėjantį pavojų, kad padaugės pabėgėlių iš Ukrainos, taip pat į poreikį apskritai spręsti migracijos problemas; vis dėlto pabrėžia, kad reikia griežtai kontroliuoti šių lėšų paskirtį, taigi užtikrinti didesnę skaidrumą sutarčių sudarymo ir subrangos procedūrų srityje, atsižvelgiant į įvairius tyrimus dėl valstybėse narėse nustatytų piktnaudžiavimo atvejų;
  5. apgailestauja dėl Taryboje išryškėjusio valstybių narių susiskaldymo dėl Komisijos pasiūlymo, pateikto „Europos migracijos darbotvarkėje“; primena, kad dėl migracijos reiškinio pobūdžio ekstremalioji situacija gali būti veiksmingiau reguliuojama Sąjungos lygmeniu;
  6. mano, kad atitinkamose agentūrose neturėtų būti mažinamas darbuotojų skaičius arba darbuotojai perkelti į kitą vietą; mano, kad tos agentūros turi tinkamai paskirstyti savo darbuotojus, kad galėtų vykdyti vis didesnes savo pareigas;
  7. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į didelį skaičių žmonių, atvykstančių prie Sąjungos pietinių pakrančių, į didėjantį Europos prieglobsčio paramos biuro (EASO) vaidmenį, kurį jam tenka atlikti valdant prieglobsčio teikimą, ir į aiškų raginimą telkti asignavimus laikotarpio pradžioje siekiant pagerinti priėmimo sąlygas, pasiūlymas Europos prieglobsčio paramos biure įdarbinti tik 4 papildomus darbuotojus yra aiškiai nepakankamas; todėl prašo, kad EASO 2016 m. būtų skirta pakankamai darbuotojų ir pakankamas biudžetas, kad šis biuras galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis ir veiksmus;

2015 m. liepos 7 d., antradienis

8. mano, kad Komisija turėtų detaliai įvertinti priemonių, pristatytų kaip ES migracijos darbotvarkės ir Europos saugumo darbotvarkės dalis, poveikį Europolo biudžetui ir su jomis susijusias papildomas užduotis, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų tinkamai patikslinti Europolo biudžetinius ir darbuotojų poreikius; pabrėžia Europolo vaidmenį teikiant tarpvalstybinę paramą valstybėms narėms ir keičiantis informacija; pabrėžia, kad būtina užtikrinti, jog Europolui 2016 m. būtų numatytas pakankamas biudžetas ir skirta pakankamai darbuotojų, kad šis biuras galėtų efektyviai atlikti savo užduotis ir veiksmus;
9. prašo Komisijos atliekant daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą kuo tiksliau įvertinti Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo poreikius iki 2020 m.; prašo Komisijos peržiūrėjus finansines perspektyvas pateikti pasiūlymą dėl tinkamo finansavimo padidinimo ir kartu dėl patikslinto lėšų paskirstymo įvairioms fondo lėšų panaudojimo programoms ir priemonėms;
10. išreiškia ketinimą iš dalies pakeisti Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo biudžeto nomenklatūrą siekiant skaidrumo ir geresnės metinių asignavimų paskirstymo fondo lėšų panaudojimo programoms ir priemonėms kontrolės, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 516/2014 ⁽¹⁾;
11. taip pat pabrėžia, kad Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projekte nenumatyti papildomi bendri mokėjimų asignavimai 2015 m. biudžete, bet tik dar kartą perskirstomi jau esami ištekliai;
12. primygtinai teigia, kad „Galileo“ programai skirtų lėšų perskirstymą reikės tinkamai kompensuoti 2016 m. biudžete;
13. vis dėlto patvirtina savo ketinimą atsižvelgiant į tai, kad padėtis skubi, kuo greičiau priimti Komisijos pateiktą Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projektą;
14. todėl patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 5/2015 projekto;
15. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 5/2015 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
16. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Audito Rūmams ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ Pagal Reglamentą (ES) Nr. 516/2014 visų Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondui 2014–2020 m. skirtų išteklių suma yra 3 137 mln. EUR. ši suma paskirstoma taip:
a) 2 392 mln. EUR nacionalinėms programoms (19 straipsnis);
b) 360 mln. EUR II priede išvardytiems konkreitiems veiksams vykdyti (16 straipsnis), perkėlimo programoms (17 straipsnis) ir perkėlimams (18 straipsnis);
c) 385 mln. EUR Sąjungos veiksams (20 straipsnis), pagalbai ekstremaliosios situacijos atveju (21 straipsnis), Europos migracijos tinklui (22 straipsnis), techninei pagalbai (23 straipsnis).
Dabartinė biudžeto nomenklatūra visiškai neatitinka šio paskirstymo.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0253

Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo su buvusiaja Jugoslavijos Respublika Makedonija protokolas, kuriuo atsižvelgiama į Kroatijos įstojimą į ES ***

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos stabilizacijos ir asociacijos susitarimo protokolo, kuriuo atsižvelgiama į Kroatijos Respublikos įstojimą į Europos Sąjungą, sudarymo Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu projekto (05548/2014 – C8-0127/2014 – 2013/0386(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2017/C 265/31)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (05548/2014),
  - atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos stabilizacijos ir asociacijos susitarimo protokolo, kuriuo atsižvelgiama į Kroatijos Respublikos įstojimą į Europos Sąjungą, projektą (05547/2014),
  - atsižvelgdamas į Tarybos prašymą dėl pritarimo, pateiktą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 217 straipsnį, 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto i papunktį ir 218 straipsnio 8 dalies antrą pastraipą (C8-0127/2014),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 99 straipsnio 1 dalies pirmą ir trečią pastraipą, 99 straipsnio 2 dalį ir 108 straipsnio 7 dalį,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto rekomendaciją (A8-0188/2015),
1. pritaria protokolo sudarymui;
  2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai bei valstybių narių ir buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos vyriausybėms ir parlamentams.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0254

Stabilizacijos ir asociacijos susitarimas su Serbija (protokolas, kuriuo atsižvelgiama į Kroatijos įstojimą į ES) ***

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Serbijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimo protokolo, kuriuo atsižvelgiama į Kroatijos Respublikos įstojimą į Europos Sąjungą, sudarymo Europos Sąjungos bei jos valstybių narių vardu projekto (06682/2014 – C8-0098/2014 – 2014/0039(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2017/C 265/32)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (06682/2014),
  - atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Serbijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimo protokolo, kuriuo atsižvelgiama į Kroatijos Respublikos įstojimą į Europos Sąjungą, projektą (06681/2014),
  - atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 217 straipsnį, 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto i papunktį ir 218 straipsnio 8 dalies antrą pastraipą (C8-0098/2014),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 99 straipsnio 1 dalies pirmą ir trečią pastraipą ir 2 dalį, taip pat į 108 straipsnio 7 dalį,
  - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto rekomendaciją (A8-0189/2015),
1. pritaria protokolo sudarymui;
  2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių bei Serbijos Respublikos parlamentams ir vyriausybėms.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0255

Mokslinis ir technologinis bendradarbiavimas su Indija: susitarimo atnaujinimas *****2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Indijos Respublikos Vyriausybės mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo atnaujinimo projekto (05872/2015 – C8-0074/2015 – 2014/0293(NLE))****(Pritarimo procedūra)**

(2017/C 265/33)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Indijos Respublikos Vyriausybės mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo atnaujinimo projektą (05872/2015),
  - atsižvelgdamas į 2002 m. birželio 25 d. Tarybos sprendimą 2002/648/EB dėl susitarimo dėl mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo sudarymo tarp Europos bendrijos ir Indijos Respublikos Vyriausybės ⁽¹⁾;
  - atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 186 straipsnį ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punkto v papunktį (C8-0074/2015),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 99 straipsnio 1 dalies pirmą ir trečią pastraipus ir 2 dalį, taip pat į 108 straipsnio 7 dalį ir 50 straipsnio 1 dalį,
  - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto rekomendaciją (A8-0179/2015),
1. pritaria susitarimo atnaujinimui;
  2. paveda Parlamento Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių bei Indijos Respublikos vyriausybėms ir parlamentams.

⁽¹⁾ OL L 213, 2002 8 9, p. 29.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0256

Mokslinis ir technologinis bendradarbiavimas su Farerų Salomis: programa „Horizontas 2020“ ***

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Farerų Salų susitarimo dėl mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo, pagal kurį Farerų Salos tampa bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) asocijuotąja šalimi, sudarymo projekto (05660/2015 – C8-0057/2015 – 2014/0228(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2017/C 265/34)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (05660/2015),
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Farerų Salų susitarimo dėl mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo, pagal kurį Farerų Salos tampa bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) asocijuotąja šalimi, projektą (14014/2014),
  - atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 186 straipsnį, 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktą ir 218 straipsnio 8 dalies pirmą pastraipą (C8-0057/2015),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 99 straipsnio 1 dalies pirmą ir trečią pastraipas ir 2 dalį, taip pat į 108 straipsnio 7 dalį ir 50 straipsnio 1 dalį,
  - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto rekomendaciją (A8-0180/2015),
1. pritaria susitarimo sudarymui;
  2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių bei Farerų Salų vyriausybėms ir parlamentams.
-

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0257

Akcininkų ilgalaikis dalyvavimas ir įmonės valdymo pareiškimas ***I

2015 m. liepos 8 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu, ir Direktyvos 2013/34/ES nuostatos, susijusios su tam tikrais įmonės valdymo pareiškimo elementais (COM(2014)0213 – C7-0147/2014 – 2014/0121(COD))⁽¹⁾

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2017/C 265/35)

[Pakeitimas 1, nebent būtų nurodyta kitaip]

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI (*)

Komisijos pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2015/...

kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu, Direktyvos 2013/34/ES nuostatos, susijusios su tam tikrais įmonės valdymo pareiškimo elementais, ir Direktyvos 2004/109/EB nuostatos

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 50 ir 114 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/36/EB⁽²⁾ nustatomi reikalavimai dėl naudojimosi tam tikromis akcininkų teisėmis, kurias akcijos su balsavimo teise suteikia bendrovių, kurių registruota buveinė yra valstybėje narėje ir kurių akcijos įtrauktos į prekybą valstybėje narėje esančioje arba veikiančioje reguliuojamoje rinkoje, visuotiniuose susirinkimuose;

⁽¹⁾ Klausimas buvo grąžintas iš naujo nagrinėti atsakingam komitetui pagal Darbo tvarkos taisyklių 61 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą (A8-0158/2015).

(*) Pakeitimai: naujas arba pakeistas tekstas žymimas pusjuodžiu kursyvu, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu ■ .

⁽¹⁾ OL C 451, 2014 12 16, p. 87.

⁽²⁾ 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/36/EB dėl naudojimosi tam tikromis akcininkų teisėmis bendrovėse, kurių akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje (OL L 184, 2007 7 14, p. 17).

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- (2) **nors akcininkams nepriklauso bendrovės, kurios yra atskiri teisės subjektai ir kurių jie negali visapusiškai kontroliuoti, jiems tenka svarbus vaidmuo tas bendroves valdant.** Finansų krizė atskleidė, jog akcininkai daugeliu atvejų pritarė, kad vadovybė prisiimtų pernelyg didelę trumpalaikę riziką. Be to, esamas institucinių investuotojų bei turto valdytojų „stebėjimo“ ir dalyvavimo lygis bendrovėse, į kurias investuojama, dažnai yra netinkamas ir pernelyg orientuotas į trumpalaikį pelną, todėl biržinių bendrovių valdymas ir veiklos rezultatai yra nepakankami;
- (2a) **aktyvesnis akcininkų dalyvavimas bendrovių valdyme yra vienas iš svertų, galinčių padėti pagerinti finansinius ir nefinansinius jų veiklos rezultatus. Kadangi akcininkų teisės nėra vienintelis ilgalaikis veiksnys, į kurį reikia atsižvelgti valdant bendrovę, šias teises reikėtų papildyti priemonėmis, kurios užtikrintų aktyvesnį visų subjektų, ypač darbuotojų, vietos valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės dalyvavimą;**
- (3) Europos bendrovių teisės ir įmonių valdymo veiksmų plane Komisija paskelbė įvairius įmonių valdymo srities veiksmus, visų pirma tuos, kuriais skatinamas ilgalaikis akcininkų dalyvavimas ir bendrovių bei investuotojų tarpusavio skaidrumas;
- (4) siekiant **sudaryti dar palankesnes sąlygas akcininkų naudojimuisi savo teisėmis bei biržinių bendrovių ir akcininkų tarpusavio bendradarbiavimui**, biržinėms bendrovėms reikėtų suteikti teisę identifikuoti savo akcininkus ir tiesiogiai su jais bendrauti. Todėl, **siekiant didinti skaidrumą ir gerinti dialogą**, šia direktyva turėtų būti numatyta sistema, kuria siekiama užtikrinti, kad akcininkus būtų galima identifikuoti; [29 pakeit.]
- (5) veiksmingas naudojimasis akcininkų teisėmis daug priklauso nuo tarpininkų, laikančių vertybinių popierių sąskaitas akcininkams, ypač tarpvalstybinėmis aplinkybėmis, grandinės veiksmingumo. Šia direktyva siekiama pagerinti tarpininkų informacijos teikimą per akcinio kapitalo grandinę, kad akcininkams būtų paprasčiau naudotis savo teisėmis;
- (6) atsižvelgiant į svarbų tarpininkų vaidmenį, juos reikėtų įpareigoti sudaryti geresnes sąlygas akcininkams naudotis savo teisėmis, kai **akcininkai norėtų** šiomis teisėmis naudotis patys arba šiam tikslui paskirti trečiąjį asmenį. Jeigu **akcininkai** nenori patys naudotis savo teisėmis ir tam paskyrė trečiąjį asmenį, pastarasis turėtų būti įpareigotas šias teises įgyvendinti esant aiškiam **akcininkų** leidimui ir nurodymui bei jų naudai;
- (7) siekiant skatinti investicijas į akcinį kapitalą visoje Sąjungoje ir naudotis su akcijomis susijusiomis teisėmis, šia direktyva reikėtų **užtikrinti didelį sąnaudų, patiriamų tarpininkams teikiant paslaugas, skaidrumą. Siekiant užkirsti kelią tarpvalstybinių akcijų paketų, palyginti su vien nacionaliniais, kainų diskriminacijai, bet kokie nustatytų sąnaudų, patiriamų nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmeniu naudojantis teisėmis, skirtumai turėtų būti tinkamai pagrįsti ir atspindėti** tarpininkams teikiant paslaugas patiriamų faktinių sąnaudų pokytį. Sąjungoje filialą įsteigusiems trečiųjų šalių tarpininkams turėtų būti taikomos taisyklės dėl akcininkų identifikavimo, informacijos perdavimo, geresnių sąlygų akcininkams naudotis teisėmis sudarymo ir **sąnaudų** skaidrumo, siekiant užtikrinti veiksmingą nuostatų dėl per tokius tarpininkus turimų akcijų taikymą;
- (8) veiksmingas ir tvarus akcininkų dalyvavimas yra **svarbus** biržinių bendrovių valdymo modelio aspektas, kuris priklauso nuo įvairių organų ir suinteresuotųjų subjektų stabdžių ir atsvarų sistemos. **Tinkamas suinteresuotųjų subjektų, ypač darbuotojų, dalyvavimas turėtų būti laikomas svarbiausiu aspektu kuriant subalansuotą Europos įmonių valdymo sistemą;**
- (9) instituciniai investuotojai ir turto valdytojai **dažnai** yra svarbūs Sąjungos biržinių bendrovių akcininkai, todėl gali atlikti reikšmingą vaidmenį ne tik valdant šias bendroves, bet ir apskritai šių bendrovių strategijos ir ilgalaikių rezultatų srityje. Tačiau pastarųjų metų patirtis parodė, kad instituciniai investuotojai ir turto valdytojai dažnai **tinkamai** nedalyvauja bendrovėse, kuriose turi akcijų, ir kapitalo rinkos **dažnai** daro spaudimą bendrovėms per trumpą laiką pasiekti rezultatų, **o tai neigiamai veikia ilgalaikius bendrovių finansinės ir nefinansinės veiklos rezultatus ir, be kitų neigiamų pasekmių**, nulemia nepakankamą investicijų, pvz., į mokslinius tyrimus ir plėtrą, lygį, taip pakenkiant ilgalaikiams bendrovių veiklos rezultatams;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- (10) instituciniai investuotojai ir turto valdytojai dažnai nepateikia skaidrios informacijos apie investavimo strategiją ir dalyvavimo politiką, **jų** įgyvendinimą **ir rezultatus**. Viešas tokios informacijos atskleidimas **teigiama** **paveiktų** investuotojų informuotumą, galutiniams naudos gavėjams, pvz., būsimiems pensininkams, **suteiktų** galimybę gerinti investavimo sprendimus, **palengvintų** bendrovių ir jų akcininkų tarpusavio dialogą, **užtikrintų didesnį** akcininkų dalyvavimą ir **didintų** bendrovių atskaitingumą **suinteresuotiesiems subjektams ir** pilietinei visuomenei;
- (11) todėl instituciniai investuotojai ir turto valdytojai turėtų sukurti akcininkų dalyvavimo politiką, kuria, be kitų dalykų, būtų nustatyta, kaip jie įtraukia akcininkų dalyvavimą į savo investavimo strategiją, stebi bendroves, į kurias investuoja, **taip pat jų riziką su aplinka ir socialine sritimi susijusiais klausimais**, veda dialogą su bendrovėmis, į kurias investuoja, **ir jų suinteresuotaisiais subjektais** ir įgyvendina balsavimo teises. Tokia dalyvavimo politika turėtų apimti faktinių ar galimų interesų konfliktų valdymo politiką tais atvejais, kai, pavyzdžiui, institucinis investuotojas ar turto valdytojas arba su jais susijusios bendrovės teikia finansines paslaugas bendrovėms, į kurias investuoja. Todėl ši politika, jos įgyvendinimas ir rezultatai turėtų būti kasmet viešai atskleidžiami **ir nusiunčiami institucinių investuotojų klientams**. Jeigu instituciniai investuotojai arba turto valdytojai nusprendžia nerengti dalyvavimo politikos ir (arba) neatskleisti jos įgyvendinimo ir rezultatų, jie aiškiai ir pagrįstai paaiškina, kodėl jie taip nusprendė;
- (12) instituciniai investuotojai turėtų kasmet atskleisti visuomenei, kaip jų investavimo **strategija** atitinka jų įsipareigojimų pobūdį ir trukmę ir kaip ja prisidedama prie jų turto vidutinės trukmės ir ilgalaikių rezultatų. Jeigu suteikdami diskrecinius įgaliojimus, apimančius turto valdymą individualiai, arba per sukauptas lėšas, pasitelkia turto valdytojus, jie turėtų visuomenei atskleisti svarbiausius jų susitarimo su turto valdytoju aspektus, susijusius su keliais aspektais, pvz., ar turto valdytojas juo skatinamas suderinti savo investavimo strategiją ir sprendimus su institucinio investuotojo įsipareigojimų pobūdžiu ir trukme, ar juo turto valdytojas skatinamas investavimo sprendimus priimti remiantis bendrovės vidutinės trukmės ar ilgalaikiais rezultatais ir dalyvauti bendrovėse, kaip juo vertinami turto valdytojų veiklos rezultatai, atlygio už turto valdymo paslaugas struktūra ir tikslinė portfelio apyvarta. Taip būtų lengviau tinkamai suderinti institucinių investuotojų galutinių naudos gavėjų, turto valdytojų ir įmonių, į kurias investuojama, interesus ir galbūt būtų galima parengti ilgesnio laikotarpio investavimo strategiją ir išplėtoti santykius su bendrovėmis, į kurias investuojama, kartu dalyvaujant akcininkams;
- (13) turėtų būti reikalaujama, kad turto valdytojai **viešai** atskleistų informaciją apie tai, kaip jų investavimo strategija ir jos įgyvendinimas atitinka turto valdymo susitarimą ir kaip jų investavimo strategija ir sprendimais prisidedama prie institucinio investuotojo turto vidutinės trukmės ir ilgalaikių veiklos rezultatų. Be to, turto valdytojai turėtų **viešai** atskleisti **informaciją apie portfelio apyvartą, tai**, ar jie priima investavimo sprendimus remdamiesi sprendimais dėl bendrovės, į kurią investuojama, vidutinės trukmės ir ilgalaikių veiklos rezultatų, **ir** ar jie naudojami įgaliojimų konsultantų paslaugomis savo dalyvavimo veiklos tikslams. **Kitą informaciją turto valdytojai turėtų atskleisti tiesiogiai instituciniams investuotojams, įskaitant informaciją apie portfelio sudėtį, portfelio apyvartos sąnaudas, kilusius interesų konfliktus ir tai, kaip jie buvo išspręsti**. Ši informacija leistų instituciniams investuotojams geriau stebėti turto valdytojus ir užtikrinti paskatas tinkamai suderinti interesus bei dalyvauti akcininkams;
- (14) kad pagerintų investavimo į acinį kapitalą grandinės informaciją, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad įgaliotieji konsultantai priimtų ir įgyvendintų tinkamas priemones, kuriomis užtikrinama, **pasitelkiant visus jų pajėgumus**, kad jų balsavimo rekomendacijos būtų tikslios ir patikimos, grindžiamos išsamia visos jiems prieinamos informacijos analize ir kad jų nepaveiktų esamas ar galimas interesų konfliktas ar verslo santykis. **Įgaliotieji konsultantai turėtų priimti elgesio kodeksą ir juo vadovautis. Nukrypimai nuo šio kodekso turėtų būti deklaruojami ir paaiškinami, kartu nurodant visus priimtus alternatyvius sprendimus. Įgaliotieji konsultantai kasmet turėtų pateikti savo elgesio kodekso taikymo ataskaitą**. Jie turėtų atskleisti tam tikrą svarbiausią informaciją, susijusią su jų balsavimo rekomendacijų parengimu ir visais esamais ar galimais interesų konfliktais ar verslo santykiais, kurie galėtų paveikti balsavimo rekomendacijų parengimą;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- (15) kadangi atlygis yra viena iš bendrovių turimų svarbiausių priemonių jų ir jų direktorių interesams suderinti ir atsižvelgiant į esminį direktorių vaidmenį bendrovėse, svarbu, kad bendrovių atlyginimų politika būtų nustatoma tinkamai, nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES ⁽¹⁾ nuostatomis dėl atlygio **ir atsižvelgiant į bendrovių valdybų struktūrų skirtumus įvairiose valstybėse narėse. Direktorių veiklos rezultatai turėtų būti vertinami naudojant tiek finansinius, tiek nefinansinius veiklos rezultatų kriterijus, įskaitant aplinkos apsaugos, socialinius ir valdymo aspektus;**
- (15a) **bendrovių direktorių atlyginimų politika taip pat turėtų padėti užtikrinti ilgalaikį bendrovės augimą, taigi, ši politika turėtų atitikti veiksmingesnę bendrovės valdymo praktiką ir nebūtų visiškai ar didele dalimi susieta su trumpalaikio investavimo tikslais;**
- (16) siekiant užtikrinti, kad akcininkai galėtų veiksmingai pareikšti nuomonę dėl atlyginimų politikos, jiems turėtų būti suteikta teisė **balsuoti dėl** atlyginimų **politikos**, remiantis aiškia, suprantama ir išsamia bendrovės atlyginimų politikos apžvalga, suderinant šią politiką su bendrovės verslo strategija, tikslais, vertybėmis ir ilgalaikiais interesais ir įtraukiant į ją interesų konfliktų vengimo priemones. Bendrovės turėtų mokėti atlyginimą direktoriams tik pagal **atlyginimų politiką, dėl kurios balsavo akcininkai**. Atlyginimų politika, **dėl kurios balsuota**, turėtų būti nedelsiant paskelbta viešai; **[30 pakeit.]**
- (17) siekiant užtikrinti, kad atlyginimų politikos įgyvendinimas atitiktų patvirtintą politiką, akcininkams turėtų būti suteikta **patariamąjį pobūdį** teisė balsuoti dėl bendrovės atlyginimų ataskaitos. Siekiant užtikrinti direktorių atskaitingumą, atlyginimų ataskaita turėtų būti aiški ir suprantama ir joje turėtų būti išsamiai apžvelgti per pastaruosius finansinius metus atskiriems direktoriams skirti atlyginimai. Jeigu akcininkai balsuoja prieš atlyginimų ataskaitą, **bendrovė, jei reikia, turėtų pradėti dialogą su akcininkais, kad nustatytų atmetimo priežastis. Bendrovė** kitoje atlyginimų ataskaitoje turėtų paaiškinti, kaip atsižvelgta į akcininkų balsavimą; **[31 pakeit.]**
- (17a) **siekiant užtikrinti akcininkų ir kitų Sąjungos piliečių pasitikėjimą bendrovėmis ir sudaryti geresnes sąlygas jiems jose dalyvauti, labai svarbu padidinti skaidrumą, susijusį su didžiųjų bendrovių veikla ir visų pirma gautu pelnu, sumokėtais pelno mokesčiais ir gautomis subsidijomis. Todėl privalomą ataskaitų teikimą šioje srityje galima laikyti svarbiu bendrovių atsakomybės suinteresuotiesiems subjektams ir visuomenei aspektu;**
- (18) kad **suinteresuotieji subjektai**, akcininkai **ir pilietinė visuomenė** galėtų lengvai gauti visą reikšmingą įmonės valdymo informaciją, atlyginimų ataskaita turėtų būti įtraukta į įmonės valdymo pareiškimą, kurį biržinės bendrovės turėtų skelbti pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/34/ES ⁽²⁾ 20 straipsnį;
- (18a) **direktorių atlyginimų nustatymo procedūras reikia atskirti nuo darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo sistemų. Taigi, nuostatos dėl atlyginimų neturėtų daryti poveikio visapusiškai naudojantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 153 straipsnio 5 dalimi užtikrintomis pagrindinėmis teisėmis, bendraisiais nacionalinės sutarčių ir darbo teisės principais ir, taikytiniais atvejais, socialinių partnerių teisėmis sudaryti kolektyvines sutartis ir užtikrinti jų vykdymą laikantis nacionalinės teisės aktų ir papročių;**
- (18b) **atitinkamais atvejais nuostatos dėl atlyginimų taip pat neturėtų daryti poveikio nuostatomis dėl atstovavimo darbuotojams administraciniuose, valdymo ar priežiūros organuose, kaip nustatyta nacionalinės teisės aktuose;**

⁽¹⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

⁽²⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB ir panaikinamos Tarybos direktyvos 78/660/EEB ir 83/349/EEB (OL L 182, 2013 6 29, p. 19).

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- (19) sandoriai su susijusiomis šalimis gali pakenkti bendrovėms **■**, nes jais susijusiai šaliai gali būti suteikta galimybė igyti bendrovei priklausanti atitinkamą vertę. Taigi, tinkamos **bendrovių** interesų apsaugos garantijos yra svarbios. Dėl šios priežasties valstybės narės turėtų užtikrinti, kad **reikšmingus sandorius** su susijusiomis šalimis **patvirtintų akcininkai arba bendrovės administracinis ar priežiūros organas, laikantis tvarkos, pagal kurią būtų užkertamas kelias susijusiai šaliai pasinaudoti savo padėtimi ir tinkamai apsaugomi bendrovės ir akcininkų, visų pirma smulkiųjų akcininkų, kurie nėra susijusios šalys, interesai**. Apie **reikšmingus** sandorius su susijusiomis šalimis **■** bendrovės turėtų viešai skelbti **vėliausiai** sandorio sudarymo metu ir prie skelbimo pridėti nepriklausomo trečiojo asmens ataskaitą, kurioje įvertinama, ar sandoris vykdomas rinkos sąlygomis, ir patvirtinama, kad **bendrovės**, įskaitant smulkiuosius akcininkus, požiūriu sandoris yra sąžiningas ir pagrįstas. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama reikalavimu netaikyti sandoriams tarp bendrovės ir **bendrujų įmonių bei vienos ar daugiau jos grupės narių, jei visos tų grupės narių ar bendrujų įmonių nuosavybės teisės priklauso bendrovei arba jei nė viena kita bendrovės susijusi šalis neturi tų grupės narių ar bendrujų įmonių akcijų, o sandoriai sudaromi vykdant įprastinę veiklą ir įprastomis rinkos sąlygomis**;
- (20) atsižvelgiant į 1995 m. spalio 24 d. 6 Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB⁽¹⁾, reikia užtikrinti paprastesnio akcininkų teisių įgyvendinimo ir teisės į privatumą bei asmens duomenų apsaugą pusiausvyrą. Akcininkų identifikacinė informacija turėtų apimti tik atitinkamo akcininko pavadinimą (vardą, pavardę) ir kontaktinius duomenis, **įskaitant pilną adresą, telefono numerį ir, jei būtina, elektroninio pašto adresą, taip pat turimų akcijų skaičių ir balsavimo teises**. Ši informacija turėtų būti tiksli ir naujausia, o tarpininkai ir bendrovės turėtų leisti ištaisyti ar ištrinti visus neteisingus ar neišsamius duomenis. Ši identifikacinė informacija apie akcininkus neturėtų būti naudojama jokiam kitam tikslui, išskyrus tam, kad būtų paprasčiau naudotis akcininkų teisėmis, **užtikrinti akcininkų dalyvavimą ir palengvinti bendrovės ir akcininko dialogą**;
- (21) siekiant užtikrinti, **kad būtų vienodai taikomi akcininkų identifikavimą, informacijos perdavimą, palankesnių sąlygų naudotis akcininkų teisėmis sudarymą ir atlyginimų ataskaitas reglamentuojantys straipsniai**, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti **deleguoti** įgaliojimai **priimti deleguotuosius aktus dėl specialiųjų reikalavimų, taikomų informacijos apie akcininkų tapatybę perdavimui, bendrovių ir akcininkų tarpusavio informacijos perdavimui, tarpininko užtikrinamam paprastesniam akcininkų teisių įgyvendinimui ir standartizuotam atlyginimų ataskaitos pateikimui, nustatymo**. Ypač svarbu, **kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais**. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, **kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai**;
- (22) siekiant užtikrinti, kad šios direktyvos reikalavimai ar jos įgyvendinimo priemonės būtų taikomi praktiškai, už bet kokią šių reikalavimų pažeidimą reikėtų taikyti sankcijas. Dėl to sankcijos turėtų būti pakankamai atgrasios ir proporcingos;
- (23) kadangi, atsižvelgiant į tarptautinį Sąjungos akcinio kapitalo rinkos pobūdį, šios direktyvos tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir vien valstybių narių veiksmais būtų nustatytos skirtingos taisyklės, galinčios pakenkti vidaus rinkos veikimui ar sudaryti jam naujas kliūtis, ir kadangi dėl jų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (24) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą⁽²⁾ dėl aiškinamųjų dokumentų valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose būtų paaiškintos direktyvos sudėtinųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas mano, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas,

⁽¹⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31).

⁽²⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2007/36/EB pakeitimai

Direktyva 2007/36/EB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma tokiu sakiniu:

„Ja taip pat nustatomi *specifiniai* reikalavimai, kurių tikslas – *palengvinti ilgalaikį akcininkų dalyvavimą, įskaitant reikalavimus dėl akcininkų identifikavimo, informacijos perdavimo ir paprastesnio akcininkų teisių įgyvendinimo. Be to, ja sukuriamas institucinių investuotojų ir turto valdytojų dalyvavimo politikos ir įgaliotųjų konsultantų veiklos skaidrumas ir nustatomi tam tikri reikalavimai, taikomi direktorių atlyginimams bei susijusių šalių sandoriams.*“

aa) Po 3 dalies įterpiama ši dalis:

„3a. 3 dalyje nurodytos įmonės jokia būdu negali būti atleidžiamos nuo 1b skyriuje išdėstytų nuostatų taikymo.“

b) Po 3a dalies įterpiama ši dalis:

„3b 1b skyrius taikomas instituciniams investuotojams ir turto valdytojams tiek, kiek jie tiesiogiai ar per kolektyvinio investavimo subjektą investuoja institucinių investuotojų vardu, jeigu šie investuoja į akcijas. Jis taikomas ir įgaliotiesiems konsultantams.“

ba) Po 3b dalies įterpiama ši dalis:

„3c. Šios direktyvos nuostatos taikomos nepažeidžiant nuostatų, nustatytų sektoriniuose ES teisės aktuose, reglamentuojančiuose konkrečių rūšių bendroves ar subjektus, kurių akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje. Tais atvejais, kai šioje direktyvoje išdėstyti reikalavimai prieštarauja sektoriniuose ES teisės aktuose nustatytiems reikalavimams, sektorinių ES teisės aktų nuostatos viršesnės už šios direktyvos nuostatas. Srityse, kuriose šioje direktyvoje nustatyta konkretesnių taisyklių ar papildomų reikalavimų, palyginti su sektoriniuose ES teisės aktuose išdėstytais nuostatomis, tos nuostatos taikomos kartu su šios direktyvos nuostatomis.“

2) 2 straipsnis papildomas d–je punktais:

„d) tarpininkas – juridinis asmuo, kurio buveinė, centrinė administracija ar pagrindinė veiklos vieta yra Europos Sąjungoje ir kuris klientams tvarko vertybinių popierių sąskaitas;

da) didžioji bendrovė – bendrovė, atitinkanti Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus;

db) didžioji grupė – grupė, atitinkanti Direktyvos 2013/34/ES 3 straipsnio 7 dalyje nustatytus kriterijus;

e) trečiosios šalies tarpininkas – juridinis asmuo, kurio buveinė, centrinė administracija ar pagrindinė veiklos vieta yra ne Sąjungoje ir kuris klientams tvarko vertybinių popierių sąskaitas;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- f) institucinis investuotojas – įmonė, vykdanči gyvybės draudimo veiklą, apibrėžtą 2 straipsnio **3 dalies a, b ir c punktuose, ir perdraudimo veiklą, susijusią su gyvybės draudimo prievolėmis** ir neįtrauktą į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos **2009/138/EB** ⁽¹⁾ 3, 4, 9, 10, 11 arba 12 straipsnyje numatytas išimtis, taip pat įstaiga, atsakinga už profesinių pensijų skyrimą, kuriai taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/41/EB ⁽²⁾ laikantis jos 2 straipsnio, nebent valstybė narė pagal tos direktyvos 5 straipsnį yra nusprendusi netaikyti šiai įstaigai visos tos direktyvos ar jos dalies;
- g) turto valdytojas – investicinė įmonė, kaip ji apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos **2014/65/ES** ⁽³⁾ 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte, teikianti portfelio valdymo paslaugas instituciniams investuotojams, alternatyvaus investavimo fondo valdytojas (AIFV), kaip jis apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/61/ES ⁽⁴⁾ 4 straipsnio 1 dalies b punkte, kuris pagal tos direktyvos 3 straipsnį neatitinka išimties sąlygų, arba valdymo įmonė, kaip ji apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/65/EB ⁽⁵⁾ 2 straipsnio 1 dalies b punkte, arba investicinė įmonė, įgaliota pagal Direktyvą 2009/65/EB, jeigu tik ji nepaskyrė valdymo įmonės, pagal minėtą direktyvą įgaliotos ją valdyti;
- h) akcininko dalyvavimas – tai paties akcininko ar kartu su kitais akcininkais vykdomas bendrovių stebėjimas tokiais **aktualiais** klausimais kaip strategija, **finansinės ir nefinansinės** veiklos rezultatai, rizika, kapitalo struktūra, **žmogiškieji ištekliai, socialinis poveikis ir poveikis aplinkai bei** įmonės valdymas, vykdamas dialogą šiais klausimais su bendrove **ir jos akcininkais** bei **naudojantis balsavimo teisėmis ir kitomis su akcijomis susijusiomis teisėmis**;
- i) įgaliotasis konsultantas – juridinis asmuo, kuris profesiniu pagrindu teikia akcininkams rekomendacijas dėl jų balsavimo teisių įgyvendinimo;
- l) direktorius:
- bet kuris bendrovės administracinių, valdymo ar priežiūros organų narys;
  - **vykdomasis direktorius ir vykdomojo direktoriaus pavaduotojai, jei jie nėra administracinių, valdymo ar priežiūros organų nariai**;
- j) susijusi šalis – apibrėžiama taip pat kaip tarptautiniuose apskaitos standartuose, priimtuose pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002 ⁽⁶⁾.
- ja) turtas – viso turto vertė, pateikiama bendrovės konsoliduotame balanse, parengtame pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus;
- jb) suinteresuotasis subjektas – asmuo, grupė, organizacija ar vietos bendruomenė, kuriems turi poveikio arba kurie yra suinteresuoti bendrovės veikla ir jos rezultatais;
- jc) informacija apie akcininko tapatybę – bet kokia informacija, leidžianti nustatyti akcininko tapatybę, įskaitant bent:
- **akcininkų pavadinimus (vardus, pavardes) ir kontaktinius duomenis (įskaitant pilną adresą, telefono numerį ir elektroninio pašto adresą), taip pat, jei akcininkai yra juridiniai asmenys, unikalųjį identifikatorių, o jei jo nėra, kitus identifikavimo duomenis**;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

— turimų akcijų skaičių ir su tomis akcijomis susijusias balsavimo teises.“

- (¹) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1).
- (²) 2003 m. birželio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/41/EB dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros (OL L 235, 2003 9 23, p. 10).
- (³) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (nauja redakcija) (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).
- (⁴) 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/61/ES dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kuria iš dalies keičiami direktyvos 2003/41/EB ir 2009/65/EB bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L 174, 2011 7 1, p. 1).
- (⁵) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, 2009 11 17, p. 32).
- (⁶) 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo (OL L 243, 2002 9 11, p. 1).

2a) 2 straipsnis papildomas šia dalimi:

„Valstybės narės į 1 dalies 1 punkte nurodytą direktoriaus apibrėžtį šios direktyvos tikslais gali įtraukti kitus panašias pareigas užimančius asmenis.“

2b) Po 2 straipsnio įterpiamas šis straipsnis:

„2a straipsnis

Duomenų apsauga

Valstybės narės užtikrina, kad bet koks asmens duomenų tvarkymas pagal šią direktyvą būtų atliekamas laikantis nacionalinės teisės aktų, kuriais perkeliama Direktyva 95/46/EB.“

3) Po 3 straipsnio įterpiami tokie skyriai Ia ir 1b:

„IA SKYRIUS

AKCININKŲ IDENTIFIKAVIMAS, INFORMACIJOS PERDAVIMAS IR PAPRASTESNIS AKCININKŲ TEISIŲ ĮGYVENDINIMAS

3a straipsnis

Akcininkų identifikavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad **bendrovės turėtų teisę identifikuoti savo akcininkus, atsižvelgiant į jau taikomas nacionalines sistemas.**

2. Valstybės narės užtikrina, kad bendrovei paprašius tarpininkas pernelyg nedelsdamas **pateiktų** bendrovei **informaciją apie** akcininko **tapatybę**. Jeigu akcijų paketo grandinėje yra daugiau negu vienas tarpininkas, bendrovės prašymas pernelyg nedelsiant **perduodamas tarp tarpininkų. Tarpininkas, turintis informaciją apie akcininko tapatybę, perduoda ją tiesiogiai bendrovei.**

Valstybės narės gali nustatyti, kad už informacijos apie akcininko tapatybę rinkimą ir jos perdavimą tiesiogiai bendrovei, kaip vieni iš tarpininkų, atsako centriniai vertybinių popierių depozitoriumai (CVPD).

3. Tarpininkas turi tinkamai pranešti akcininkams, kad **informacija apie** jų **tapatybę** gali būti **tvarkoma** pagal šį straipsnį **ir, prireikus, kad ši informacija iš tiesų perduota bendrovei.** Ši informacija gali būti naudojama tik siekiant palengvinti akcininko teisių įgyvendinimą, **bendrovės ir akcininko tarpusavio bendradarbiavimą ir dialogą su bendrove susijusiais klausimais. Bendrovėms visais atvejais leidžiama tretiesiems asmenims pateikti bendrovės akcininkų struktūros apžvalgą nurodant skirtingas akcininkų kategorijas.** Bendrovė ir tarpininkas užtikrina, kad fiziniai **ir juridiniai** asmenys galėtų ištaisyti arba ištrinti visus neišsamius arba netikslius duomenis. **Valstybės narės**

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

užtikrina, kad bendrovės ir tarpininkai pagal šį straipsnį jiems perduotos informacijos, susijusios su **akcininko tapatybe, nelaikytų** ilgiau negu reikia ir, bet kokių atveju, **nelaikytų ilgiau negu 24 mėnesius nuo to laiko, kai bendrovė ar tarpininkai sužinojo, kad atitinkamas asmuo nustojo būti akcininku.**

4. Valstybės narės užtikrina, kad tarpininkas, **pagal 2 dalį** pranešantis **bendrovei informaciją apie** akcininko tapatybę, nebūtų laikomas pažeidusiu koki nors pagal sutartį arba įstatymo ar kito teisės akto nuostatą nustatytą informacijos atskleidimo apribojimą

5. **Siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą, Komisijai pagal 14a straipsnį suteikiami įgaliojimai** priimti **deleguotuosius** aktus, kuriais ji patikslina 2 ir 3 dalyse nustatytus **būtinuosius** reikalavimus perduoti informaciją, **kiek tai susiję su perduotinos informacijos forma, prašymo forma, įskaitant saugias naudotinas formas, bei terminais**, kurių reikia laikytis. [24 pakeit.]

3b straipsnis

Informacijos perdavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad bendrovei **tiesiogiai nebendraudant** su savo akcininkais, tarpininkas pernelyg nedelsdamas visais toliau nurodytais atvejais **bendrovės interneto svetainėje** jiems arba pagal akcininko nurodymus trečiajam asmeniui **pateiktų ir perduotų** su jų akcijomis susijusią informaciją:

a) informacija yra būtina akcininko teisei, kurią jam suteikia jo akcijos, įgyvendinti;

b) informacija skirta visiems tos klasės akcijų turėtojams.

2. Valstybės narės reikalauja, kad bendrovės standartizuotai ir laiku tarpininkui pateiktų ir pristatytų informaciją, susijusią su akcijų suteikiamų teisių įgyvendinimu pagal 1 dalį.

3. Valstybės narės įpareigoja tarpininką pagal iš akcininkų gautus nurodymus pernelyg nedelsiant bendrovei perduoti iš akcininkų gautą informaciją, susijusią su jų akcijų suteikiamų teisių įgyvendinimu.

4. Jeigu akcijų paketo grandinėje yra daugiau negu vienas tarpininkas, 1 ir 3 dalyse nurodyta informacija pernelyg nedelsiant perduodama tarpininkams.

5. **Siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą, Komisijai pagal 14a straipsnį** suteikiami įgaliojimai priimti **deleguotuosius** aktus, kuriais ji patikslina 1–4 dalyse nustatytus **būtinuosius** reikalavimus perduoti informaciją, kiek tai susiję su perduotinos informacijos turiniu, terminais, kurių reikia laikytis, ir perduotinos informacijos rūšimis ir forma, **įskaitant saugias naudotinas formas.**

3c straipsnis

Paprastesnis akcininkų teisių įgyvendinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad **tarpininkai** palengvintų **akcininkų** teisių įgyvendinimą, įskaitant teisę dalyvauti visuotiniuose susirinkimuose ir juose balsuoti. Toks palengvinimas apima bent **vieną** iš toliau nurodytų dalykų:

a) tarpininkas sudaro reikiamus susitarimus už akcininką arba jo paskirtą trečiąjį asmenį, kad pats galėtų įgyvendinti teises;

b) tarpininkas įgyvendina akcijų suteikiamas teises pagal aiškų akcininko leidimą ir nurodymą bei jo naudai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad bendrovės **savo interneto svetainėse viešai skelbtų visuotinių susirinkimų protokolus ir balsavimų rezultatus. Valstybės narės užtikrina, kad bendrovės** patvirtintų visuotiniuose susirinkimuose akcininkų ar jų vardu atiduotus balsus, **kai balsavimas vyksta elektroninėmis priemonėmis.** Jeigu tarpininkas balsuoja, jis balsavimo patvirtinimą perduoda akcininkui. Jeigu akcijų paketo grandinėje yra daugiau negu vienas tarpininkas, patvirtinimas pernelyg nedelsiant perduodamas tarp tarpininkų.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

3. **Siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą**, Komisijai **pagal 14a straipsnį** suteikiami įgaliojimai priimti **deleguotuosius** aktus, kuriais būtų patikslinti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų akcininkų teisių paprastesnio įgyvendinimo **būtinieji** reikalavimai, kiek tai susiję su paprastesnio įgyvendinimo rūšimis, balsavimo patvirtinimo forma **■** ir terminais, kurių reikia laikytis.

3d straipsnis

Sąnaudų skaidrumas

1. Valstybės narės **gali leisti** tarpininkams **bendrovių prašyti atlyginti** pagal šį skyrių teiktinos paslaugos **sąnaudas**. Tarpininkai viešai atskleidžia informaciją apie kainas, įkainius ir visus kitus mokėjimus, taikomus kiekvienai šiame skyriuje nurodytai paslaugai.

2. **Tais atvejais, kai tarpininkams leidžiama prašyti atlyginti sąnaudas pagal 1 dalį, valstybės narės užtikrina, kad tarpininkai viešai atskleistų informaciją apie kiekvienos atskiros šiame skyriuje nurodytos paslaugos sąnaudas.**

Valstybės narės užtikrina, kad **visos sąnaudos**, kurias tarpininkas gali prašyti akcininkų, bendrovių ar kitų tarpininkų atlyginti, būtų **nediskriminacinės, pagrįstos ir proporcingos. Leidžiama nustatyti skirtingus** vidaus ir tarpvalstybiniam teisių įgyvendinimui **nustatytus įkainius tik** tinkamai **juos pagrindžiant, jie turi atspindėti paslaugoms suteikti patirtų faktinių sąnaudų pokytį.**

3e straipsnis

Trečiųjų šalių tarpininkai

Šio skyriaus nuostatos taikomos trečiosios šalies tarpininkui, įsteigusiam filialą Sąjungoje.“

IB SKYRIUS

INSTITUCINIŲ INVESTUOTOJŲ, TURTO VALDYTOJŲ IR ĮGALIOJŲ KONSULTANTŲ SKAIDRUMAS

3f straipsnis

Dalyvavimo politika

1. **Nedarant poveikio 3f straipsnio 4 daliai**, valstybės narės užtikrina, kad instituciniai investuotojai ir turto valdytojai parengtų akcininkų dalyvavimo politiką (toliau – dalyvavimo politika). Šia dalyvavimo politika nustatoma, kaip instituciniai investuotojai ir turto valdytojai atlieka visus toliau nurodytus veiksmus:

- a) įtraukia akcininkų dalyvavimo klausimą į savo investavimo strategiją;
- b) stebi bendroves, į kurias investuojama, įskaitant jų nefinansinės veiklos rezultatus, **ir tai, kaip mažinama socialinė rizika ir pavojus aplinkai;**
- c) veda dialogą su bendrovėmis, į kurias investuojama;
- d) įgyvendina balsavimo teises;
- e) naudojami įgaliotųjų konsultantų teikiamomis paslaugomis;
- f) bendradarbiauja su kitais akcininkais;

fa) vykdo dialogą ir bendradarbiauja su bendrovių, į kurias investuojama, kitais suinteresuotaisiais subjektais..

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

2. **Nedarant poveikio 3f straipsnio 4 daliai**, valstybės narės užtikrina, kad į dalyvavimo politiką būtų įtraukta esamų ar galimų su akcininkų dalyvavimu susijusių interesų konfliktų valdymo politika. Tokia politika visų pirma rengiama visiems toliau nurodytiems atvejams:

- a) institucinis investuotojas, turto valdytojas arba kitos su jais susijusios bendrovės siūlo finansinius produktus arba palaiko kitokį komercinį ryšį su bendrove, į kurią investuojama;
- b) institucinio investuotojo arba turto valdytojo direktorius taip pat yra bendrovės, į kurią investuojama, direktorius;
- c) įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, turtą valdantis turto valdytojas investuoja į bendrovę, kuri įneša įnašą į šią instituciją;
- d) institucinis investuotojas arba turto valdytojas yra susijęs su bendrove, dėl kurios akcijų yra pateiktas perėmimo pasiūlymas.

3. Valstybės narės užtikrina, kad instituciniai investuotojai ir turto valdytojai kasmet viešai skelbtų savo dalyvavimo politiką, kaip ji buvo įgyvendinama ir kokie jos rezultatai. **Pirmame** sakinyje nurodyta informacija turi būti **nemokamai** prieinama bent bendrovės interneto svetainėje. Instituciniai investuotojai **tą informaciją kartą per metus pateikia** savo **klientams**.

Instituciniai investuotojai ir turto valdytojai kiekvienos bendrovės, kurios akcijų turi, atveju viešai skelbia informaciją apie tai, ar balsuoja jos visuotiniuose susirinkimuose, o jeigu balsuoja, tai kaip, ir paaiškina savo balsavimą. Jeigu turto valdytojas balsuoja institucinio investuotojo vardu, institucinis investuotojas nurodo, ar turto valdytojas paskelbė tokią balsavimo informaciją. **Šioje dalyje nurodyta informacija turi būti nemokamai prieinama bent bendrovės interneto svetainėje.**

4. Jeigu instituciniai investuotojai arba turto valdytojai nusprendžia nerengti dalyvavimo politikos arba neatskleisti jos įgyvendinimo ir rezultatų, jie aiškiai ir pagrįstai paaiškina, kodėl jie taip nusprendė. **[25 pakeit.]**

3 g straipsnis

Institucinių investuotojų investavimo strategija ir susitarimai su turto valdytojais

1. Valstybės narės užtikrina, kad instituciniai investuotojai visuomenei atskleistų **informaciją apie tai**, kaip jų investavimo **strategija** (toliau – investavimo strategija) yra suderinta su jų išipareigojimų pobūdžiu ir trukme ir kaip ji **padeda siekti vidutinės trukmės ir ilgalaikių jų turto veiklos** rezultatų. **Pirmajame** sakinyje nurodyta informacija turi būti **nemokamai** prieinama bent bendrovės interneto svetainėje tol, kol ji yra taikytina, **ir turi būti kasmet siunčiama bendrovės klientams kartu su informacija apie jų dalyvavimo politiką.**

2. Jeigu turto valdytojas institucinio investuotojo vardu investuoja savo nuožiūra, atsižvelgdamas į kiekvieną konkretų klientą, arba per kolektyvinio investavimo subjektą, institucinis investuotojas kasmet atskleidžia visuomenei informaciją apie svarbiausius susitarimo su turto valdytoju elementus tokiais aspektais:

- a) ar jis skatina turto valdytoją suderinti jo investavimo strategiją ir sprendimus su jo išipareigojimų pobūdžiu ir trukme, o jeigu skatina, tai kokiu mastu jis tai daro;
- b) ar jis skatina turto valdytoją priimti investavimo sprendimus remiantis vidutinės trukmės ar ilgalaikiais bendrovės veiklos rezultatais, įskaitant nefinansinės veiklos rezultatus, ir dalyvauti bendrovėse siekiant gerinti bendrovės veiklos rezultatus investicijų grąžos srityje, o jeigu skatina, tai kokiu mastu jis tai daro;
- c) turto valdytojo veiklos rezultatų vertinimo būdas ir laikotarpis, visų pirma tai, kaip šiuo vertinimu atsižvelgiama į absoliučiuosius ilgalaikius rezultatus, skirtingai nuo veiklos rezultatų pagal lyginamąjį kriterijų ar kitų turto valdytojų, įgyvendinančių panašią investavimo strategiją;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- d) kaip atlygio už turto valdymo paslaugas struktūra padedama turto valdytojo priimtus investavimo sprendimus suderinti su institucinio investuotojo įsipareigojimų pobūdžiu ir trukme;
- e) tikslinė portfelio apyvarta ar apyvartos ribos, apyvartai apskaičiuoti taikomas metodas ir tai, ar yra nustatyta procedūra, kai turto valdytojas ją viršija;
- f) susitarimo su turto valdytoju trukmė.

Jeigu į susitarimą su turto valdytoju neįtraukti vienas ar daugiau a–f punktuose nurodytų elementų, institucinis investuotojas pateikia aiškų ir pagrįstą paaiškinimą, kodėl taip yra. **[26 pakeit.]**

3h straipsnis

Turto valdytojų skaidrumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad turto valdytojai atskleistų, **kaip nurodyta 2 ir 2a dalyse**, informaciją apie tai, kaip jų investavimo strategija ir jos įgyvendinimas atitinka **3 g straipsnio 2 dalyje nurodytą** susitarimą **■**.

2. Valstybės narės užtikrina, kad turto valdytojai **visuomenei kasmet** atskleistų visą toliau nurodytą informaciją:

a) ar jie priima investavimo sprendimus remdamiesi sprendimais dėl bendrovės, į kurią investuojama, vidutinės trukmės ir ilgalaikių veiklos rezultatų, įskaitant nefinansinės veiklos rezultatus, o jeigu taip, tai kaip jie priima šiuos sprendimus;

■

b) portfelio apyvartos dydį, jos apskaičiavimo metodą ir paaiškinimą, jeigu apyvarta viršijo užsibrėžtą dydį;

■

c) ar dėl dalyvavimo veiklos yra kilę ar gali kilti interesų konfliktų, o jeigu jų yra kilę, tai kaip turto valdytojas juos išsprendė;

d) ar turto valdytojas naudojami įgaliotųjų konsultantų paslaugomis dalyvavimo veiklos tikslais, o jeigu taip, tai kaip jis jomis naudojasi;

e) **kaip investavimo strategija ir jos įgyvendinimu apskritai padedama siekti institucinio investuotojo turto vidutinės trukmės ir ilgalaikių veiklos rezultatų.**

2a. Valstybės narės užtikrina, kad turto valdytojai instituciniam investuotojui, su kuriuo yra sudarę 3 g straipsnio 2 dalyje nurodytą susitarimą, kasmet atskleistų visą toliau nurodytą informaciją:

a) **kaip buvo sudarytas portfelis, paaiškinant bet kokius reikšmingus jo praėjusio laikotarpio pokyčius;**

b) **portfelio apyvartos sąnaudas;**

c) **savo vertybinių popierių skolinimo politiką ir jos įgyvendinimą.**

3. Pagal 2 dalį atskleista informacija **turi būti nemokamai prieinama bent turto valdytojo interneto svetainėje. Pagal 2a dalį atskleista informacija** teikiama nemokamai, o jeigu turto valdytojas valdo turtą ne savo nuožiūra, atsižvelgdamas į kiekvieną konkretų klientą, paprašius informacija turi būti teikiama ir kitiems investuotojams.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

3a. Valstybės narės gali numatyti, kad išimtiniais atvejais turto valdytojui gali būti leidžiama, jei tam pritaria kompetentinga institucija, neatskleisti tam tikros informacijos, kuri turi būti atskleista pagal šį straipsnį, dalies, jeigu ta dalis susijusi su būsimais įvykiais ar reikalais, dėl kurių vyksta derybos, ir jos atskleidimas padarytų labai didelį poveikį turto valdytojo komercinei pozicijai.

3i straipsnis

Igaliojimų konsultantų skaidrumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad įgaliotieji konsultantai priimtų ir įgyvendintų tinkamas priemones siekdami **pagal visas savo išgales** užtikrinti, kad jų **tyrimo ir** balsavimo rekomendacijos būtų tikslios ir patikimos, paremtos išsamia visos jiems prieinamos informacijos analize, **ir būtų rengiamos vadovaujantis tik jų klientų interesais.**

1a. Valstybės narės užtikrina, kad įgaliotieji konsultantai nurodytų elgesio kodeksą, kurį jie taiko. Jeigu jie nesilaiko kurios nors to elgesio kodekso rekomendacijos, jie tai deklaruoja, paaiškina tokio sprendimo priežastis ir nurodo visas alternatyvias priemones, kokios buvo priimtos. Ši informacija skelbiama įgaliotojo konsultanto interneto svetainėje, kartu nurodant elgesio kodeksą, kurį jie taiko.

Igaliotieji konsultantai kasmet pateikia ataskaitą apie to elgesio kodekso taikymą. Metinės ataskaitos skelbiamos įgaliotojo konsultanto interneto svetainėje ir yra nemokamai prieinamos bent trejus metus nuo paskelbimo dienos.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įgaliotieji konsultantai kasmet **atskleistų** visą toliau nurodytą informaciją, susijusią su **tyrimo ir** balsavimo rekomendacijų parengimu:

- a) esmines jų taikomos metodikos ir modelių savybes;
- b) svarbiausius jų naudojamus informacijos šaltinius;
- c) ar jie atsižvelgia į nacionalinės rinkos, teisinės, reguliavimo **ir bendrovei būdingas** sąlygas, o jeigu taip, tai kaip atsižvelgia;

ca) esminių vykdomų tyrimų ir balsavimo politikos, taikomos kiekvienai rinkai, bruožus;

- d) ar jie **bendrauja ar** veda dialogą su bendrovėmis, kurios yra jų **tyrimo ir** balsavimo rekomendacijų objektas, **ir jų suinteresuotaisiais subjektais**, o jeigu taip, tai šio dialogo mastą ir pobūdį;

da) politiką, susijusią su galimų interesų konfliktų prevencija ir valdymu;

- e) visą darbuotojų, dalyvaujančių rengiant balsavimo rekomendacijas, skaičių **ir jų kvalifikaciją;**

- f) visą per praėjusius metus pateiktų balsavimo rekomendacijų skaičių.

Ši informacija skelbiama **įgaliotųjų konsultantų** interneto svetainėje ir turi būti **nemokamai** prieinama bent trejus metus nuo paskelbimo dienos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad įgaliotieji konsultantai identifikuotų ir pernelyg nedelsdami atskleistų savo klientams **informaciją** apie visą esamą ar galimą interesų konfliktą ar verslo santykius, galinčius paveikti **tyrimo ir** balsavimo rekomendacijų rengimą, ir veiksmus, kurių jie ėmėsi esamam ar galimam interesų konfliktui pašalinti ar sušvelninti.“

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

4) Įterpiami šie straipsniai:

„9a straipsnis

Teisė balsuoti dėl atlyginimų politikos

1. *Valstybės narės užtikrina, kad bendrovės parengtų direktorių atlyginimų politiką ir pateiktą ją balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime, o balsavimo rezultatai būtų privalomi. Bendrovės direktoriams atlyginimą moka tik pagal atlyginimų politiką, už kurią balsuota visuotiniame akcininkų susirinkime. Dėl bet kokių šios politikos pakeitimų balsuojama visuotiniame akcininkų susirinkime ir ši politika visais atvejais teikiama tvirtinti visuotiniam susirinkimui bent kas trejus metus.*

Vis dėlto valstybės narės gali numatyti, kad visuotinio susirinkimo balsavimas dėl atlyginimų politikos yra patariamojo pobūdžio.

Jeigu jokia atlyginimų politika nebuvo įgyvendinta pirmiau ir akcininkai atmetė jiems pateiktą politikos projektą, bendrovė taisydama projektą ne ilgiau kaip metus iki projekto patvirtinimo gali mokėti savo direktoriams atlyginimą pagal galiojančią praktiką.

Jeigu esama galiojančios atlyginimų politikos ir akcininkai atmetė jiems pagal pirmą pastraipą pateiktą politikos projektą, bendrovė, taisydama projektą, ne ilgiau kaip metus iki projekto patvirtinimo gali mokėti savo direktoriams atlyginimą pagal galiojančią politiką.

2. ■ Atlyginimų politika **turi būti** aiški, suprantama, **atitikti** bendrovės verslo strategiją, tikslus, vertybes ir ilgalaikius interesus ir ■ į ją **turi būti** įtrauktos interesų konfliktų vengimo priemonės

3. Atlyginimų politikoje paaiškinama, kaip ja prisidedama prie bendrovės ilgalaikių interesų ir tvarumo. Joje nustatomi aiškūs fiksuotojo ir kintamojo atlyginimo skyrimo kriterijai, įskaitant visas **premijas ir visas** bet kokios formos privilegijas.

Atlyginimų politikoje **nurodoma tinkama** santykinė skirtingų fiksuotojo ir kintamojo atlyginimo sudedamųjų dalių dalis. Joje paaiškinama, kaip nustatant atlyginimų politiką ar direktorių atlyginimą buvo atsižvelgta į bendrovės darbuotojų atlyginimo ir įdarbinimo sąlygas ■

Atlyginimų politikoje nurodomi kintamajam atlyginimui taikytini finansinės ir nefinansinės veiklos rezultatų kriterijai, **be kita ko, kai tinkama, atsižvelgiant į programas ir rezultatus, susijusius su įmonių socialine atsakomybe, ir** paaiškinama, kaip jais prisidedama prie bendrovės ilgalaikių interesų ir tvarumo, taip pat metodai, kurie turi būti taikomi siekiant nustatyti, koku mastu veiklos rezultatų kriterijų yra laikomasi; nurodomi atidėjimo laikotarpiai, akcijomis grindžiamo atlyginimo suteikimo ir akcijų išlaikymo po suteikimo laikotarpiai ir informacija apie bendrovės galimybę susigrąžinti kintamąjį atlyginimo dalį.

Valstybės narės užtikrina, kad akcijų vertė nebūtų svarbiausias veiksnys vertinant finansinės veiklos rezultatų kriterijus.

Valstybės narės užtikrina, kad akcijomis grindžiamas atlyginimas nesudarytų pagrindinės direktorių kintamojo atlyginimo dalies. Valstybės narės gali numatyti nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo šios pastraipos nuostatų, su sąlyga, kad atlyginimų politika apima aiškų ir pagrįstą paaiškinimą, kaip tokia išimtis prisideda prie ilgalaikių bendrovės interesų ir tvarumo.

Atlyginimų politikoje nurodomos pagrindinės direktorių sutarčių sąlygos, įskaitant sutarčių trukmę ir taikytinus išpėjimo terminus, **taip pat sutarčių nutraukimo ir su juo susijusių mokėjimų sąlygos bei papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemų savybės. Tais atvejais, kai pagal nacionalinę teisę bendrovėms leidžiama su direktoriais sudaryti susitarimus nesudarant sutarties, politika nurodo pagrindines tokių su direktoriais sudaromų susitarimų sąlygas, įskaitant jų trukmę ir taikomus išpėjimo terminus, taip pat sutarčių nutraukimo ir su juo susijusių mokėjimų sąlygas bei papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemų savybes.**

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Politikoje nurodomos bendrovės procedūros, kurias taikant nustatomas direktorių atlyginimas, be kita ko, atlyginimų komiteto vaidmuo ir veikimas.

Atlyginimų politikoje paaiškinamas **konkretus** jos nustatymo sprendimų priėmimo procesas. Jeigu atlyginimų politika keičiama, į ją įtraukiamas visų reikšmingų jos pakeitimų paaiškinimas ir paaiškinama, kaip jais atsižvelgta į akcininkų **balsavimo rezultatus ir** nuomonę dėl **šios** politikos, taip pat **pateikiama bent trejų iš eilės paskutinių** metų ataskaita.

4. Valstybės narės užtikrina, kad akcininkams patvirtinus atlyginimų politiką ji būtų pernellyg nedelsiant paskelbta **ir nemokamai** prieinama bendrovės interneto svetainėje bent tol, kol ji yra taikytina. [27 rev. pakeit.]

9b straipsnis

Atlyginimų ataskaitoje pateiktina informacija ir teisė balsuoti dėl atlyginimų ataskaitos

1. Valstybės narės užtikrina, kad bendrovė parengtų aiškią ir suprantamą atlyginimų ataskaitą, išsamiai apžvelgdama atlyginimus, įskaitant visas bet kokios formos privilegijas, **pagal 9a straipsnyje nurodytą atlyginimų politiką** per praėjusius finansinius metus **skirtus** atskiriems direktoriams, įskaitant naujai įdarbintus direktorius ir buvusius direktorius. Jei taikytina, turi būti nurodyta visa ši informacija:

- a) visas skirtas, **išmokėtas** ar **mokėtinas** atlyginimas, suskirsčius pagal sudedamąsias dalis, atitinkama santykinė fiksuotojo ir kintamojo atlyginimo dalis, paaiškinimas, kaip visas atlyginimas susijęs su ilgalaikiais veiklos rezultatais, ir informacija apie tai, kaip buvo taikomi **finansiniai ir nefinansiniai** veiklos rezultatų kriterijai;
- b) santykinis **vykdomųjų** direktorių atlyginimo pokytis per pastaruosius trejus finansinius metus, **jų** santykis su bendrovės **bendrų veiklos rezultatų** pokyčiais ir **vidutinio darbuotojų** darbo **užmokesčio pokyčiais per tą patį laikotarpį**;
- c) bendrovės direktorių iš bet kurios tai pačiai grupei priklausančios įmonės gautas **arba dar mokėtinas** atlyginimas;
- d) suteiktų akcijų skaičius ir pasiūlytų ar suteiktų akcijų pasirinkimo sandorių skaičius ir svarbiausios teisių įgyvendinimo sąlygos, įskaitant kainą ir datą, ir bet kokie jų pakeitimai;
- e) informacija apie pasinaudojimą galimybe susigrąžinti kintamąjį atlyginimą;
- f) informacija apie tai, kaip nustatytas direktorių atlyginimas, įskaitant informaciją apie atlyginimų komiteto vaidmenį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad tvarkant direktorių asmens duomenis pagal Direktyvą 95/46/EB būtų apsaugota fizinių asmenų teisė į privatumą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad akcininkai per metinį visuotinį susirinkimą turėtų teisę **surengti patariamąjį balsavimą** dėl praėjusių finansinių metų atlyginimų ataskaitos. **Jeigu akcininkai balsuoja prieš atlyginimų ataskaitą, bendrovė, jei reikia, pradeda dialogą su akcininkais, kad galėtų nustatyti atmetimo priežastis.** Bendrovė kitoje atlyginimų ataskaitoje paaiškina, **kaip buvo atsižvelgta** į akcininkų balsavimą **█**.

3a. Šio straipsnio ir 9a straipsnio nuostatos dėl atlyginimų neturi poveikio nacionalinėms darbuotojų atlyginimų nustatymo sistemoms ir, kai taikytina, nacionalinėms nuostatoms dėl atstovavimo darbuotojams tarybose.

4. **Siekiant užtikrinti vienodą šio straipsnio taikymą, Komisijai pagal 14a straipsnį suteikiami įgaliojimai** priimti **deleguotuosius** aktus, **kuriais** būtų nustatyta **standartizuoto informacijos, nurodytos šio straipsnio 1 dalyje, pateikimo tvarka.** [28 pakeit.]

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

9c straipsnis

Teisė balsuoti dėl susijusių šalių sandorių

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai **sudaromi reikšmingi** sandoriai su susijusiomis šalimis **█**, bendrovės viešai paskelbtų apie tokius sandorius **vėliausiai** jų sudarymo metu ir prie pranešimo pridėtų **█** ataskaitą, kurioje įvertinama, ar sandoris vykdomas rinkos sąlygomis, patvirtinama, kad sandoris **bendrovės** požiūriu yra sąžiningas ir pagrįstas, **ir paaiškinami vertinimo kriterijai, kuriais grindžiamas vertinimas**. Pranešime turi būti pateikta informacija apie susijusios šalies santykio pobūdį, susijusios šalies pavadinimas (vardas, pavardė), sandorio suma ir visa kita **█** informacija, **būtina norint įvertinti, ar sandoris bendrovės požiūriu yra ekonomiškai sąžiningas, įskaitant smulkiuosius akcininkus**.

Valstybės narės apibrėžia konkrečias ataskaitų taisykles, kurias reikia priimti pagal pirmą pastraipą, įskaitant už ataskaitų teikimą atsakingą subjektą, kuris yra vienas iš šių subjektų:

- nepriklausomas trečiasis asmuo,
- bendrovės priežiūros organas arba
- nepriklausomų direktorių komitetas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad **reikšmingus sandorius** su susijusiomis šalimis **patvirtintų akcininkai arba bendrovės administravimo ar priežiūros organas, laikantis tvarkos, pagal kurią užkertamas kelias susijusiai šaliai pasinaudoti savo padėtimi ir tinkamai apsaugoti bendrovės ir akcininkų, visų pirma smulkiųjų akcininkų, kurie nėra susijusios šalys, interesus**.

Valstybės narės gali nustatyti, kad akcininkai turi teisę balsuoti dėl bendrovės administravimo arba priežiūros organo patvirtintų reikšmingų sandorių.

Taip siekiama neleisti susijusioms šalims naudotis savo ypatinga padėtimi ir tinkamai apsaugoti bendrovės interesus.

2a. Valstybės narės užtikrina, kad susijusios šalys ir jų atstovai nebūtų įtraukiami į pirmoje dalyje nurodytą ataskaitos rengimo procesą, taip pat į balsavimo ir sprendimų priėmimo pagal 2 dalį procesus. Jeigu susijusių šalių sandoryje dalyvauja akcininkas, jis negali balsuoti dėl to sandorio. Valstybės narės gali leisti akcininkui, kuris yra susijusi šalis, balsuoti, jeigu nacionalinės teisės nuostatomis užtikrinamos pakankamos apsaugos priemonės, taikomos per balsavimo procesą, kad būtų apsaugoti akcininkų, kurie nėra susijusios šalys, įskaitant smulkiuosius akcininkus, interesus ir neleidžiama susijusiai šaliai patvirtinti sandorio, jeigu dauguma akcininkų, kurie nėra susijusios šalys, tam nepritaria arba jeigu tam nepritaria dauguma nepriklausomų direktorių.

3. Valstybės narės užtikrina, kad sandoriai su ta pačia susijusia šalimi, sudaryti per **bet kurį** 12 mėnesių laikotarpį arba tais pačiais finansiniais metais ir kuriems netaikomos 1, 2 ir 3 dalyse išvardytos pareigos, taikant **šių dalių** nuostatas būtų sumuojami. **█**

4. Valstybės narės gali **netaikyti** šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių reikalavimų:

- **sandoriams**, kuriuos sudaro bendrovė ir viena ar daugiau jos grupės narių arba bendrųjų įmonių, jeigu visos tų grupės narių ar bendrųjų įmonių nuosavybės teisės priklauso bendrovei arba jeigu **nė viena kita susijusi šalis neturi tų grupės narių ar bendrųjų įmonių akcijų**;
- **sandoriams, kurie sudaromi vykdant įprastinę veiklą ir įprastomis rinkos sąlygomis**.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

4a. Valstybės narės apibrėžia, kas yra reikšmingi sandoriai su susijusiomis šalimis. Reikšmingi sandoriai su susijusiomis šalimis apibrėžiami atsižvelgiant į:

- a) galimą informacijos apie sandorį poveikį subjektų, dalyvaujančių patvirtinimo procese, sprendimams;
- b) sandorio poveikį bendrovės veiklos rezultatams, turtui, kapitalizacijai arba apyvartai ir susijusios šalies pozicijai;
- c) riziką, kurią sandoris kelia bendrovei ir jos smulkiesiems akcininkams.

Apibrėždamos reikšmingus sandorius su susijusiomis šalimis, valstybės narės gali nustatyti vieną ar daugiau kiekybinių rodiklių, pagrįstų sandorio poveikiu bendrovės pajamoms, turtui, kapitalizacijai arba apyvartai, arba atsižvelgti į sandorio pobūdį ir susijusių šalių padėtį.“

5) Po 14 straipsnio įterpiamas šis IIa skyrius:

„IIA SKYRIUS

DELEGUOTIEJI AKTAI IR SANKCIJOS

14a straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 3a straipsnio 5 dalyje, 3b straipsnio 5 dalyje, 3c straipsnio 3 dalyje ir 9b straipsnyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo ...*.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3a straipsnio 5 dalyje, 3b straipsnio 5 dalyje, 3c straipsnio 3 dalyje ir 9b straipsnyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po to jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Pagal 3a straipsnio 5 dalį, 3b straipsnio 5 dalį, 3c straipsnio 3 dalį ir 9b straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per tris mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas trim mėnesiais.

14b straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, pažeidimą ir imasi visų priemonių, būtinų, kad jos būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios. Valstybės narės apie šias nuostatas praneša Komisijai *ne vėliau kaip [ ] perkėlimo į nacionalinę teisę diena* ir nedelsdamos praneša apie visus paskesnius poveikį šioms nuostatomis turinčius pakeitimus.“

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

2 straipsnis

Direktyvos 2013/34/ES pakeitimai

Direktyva 2013/34/ES iš dalies keičiama taip:

-1) 2 straipsnis papildomas šiuo punktu:

„17) sprendimas dėl mokesčių – bet koks teisinių nuostatų dėl tarpvalstybinės padėties arba bendrovės sandorio, dėl kurių valstybės narės gali patirti mokesčių nuostolių arba kurios gali padėti bendrovei sutaupyti mokesčių dirbtinai pervedant pelną grupės viduje, išankstinis išaiškinimas ar taikymas.“

-1a) 18 straipsnyje po 2 dalies įterpiama ši dalis:

„2a. Finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte didžiosios įmonės ir viešojo intereso subjektai, nurodydami valstybę narę ir trečiąją valstybę, kuriose jie įsisteigę, taip pat atskleidžia šią konsoliduotą informaciją apie finansinius metus:

a) pavadinimą (-us), veiklos pobūdį ir geografinę padėtį;

b) apyvartą;

c) darbuotojų skaičių visos darbo dienos ekvivalentais;

d) turto vertę ir metines to turto išlaikymo sąnaudas;

e) pardavimų ir pirkimų duomenis;

f) pelną arba nuostolius, neatskaičius mokesčių;

g) pelno mokesčių arba nuostolius;

h) gautas viešąsias subsidijas;

i) kartu su atitinkamais duomenimis patronuojančiosios įmonės pateikia kiekvienoje valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje veikiančių patronuojamųjų įmonių sąrašą.“

-1b) 18 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Valstybės narės gali numatyti, kad 1 dalies b punktas ir 2a dalis netaikomi įmonės metinėms finansinėms ataskaitoms, kai ta įmonė įtraukta į pagal 22 straipsnį reikalaujamas parengti konsoliduotąsias finansines ataskaitas, su sąlyga, kad tokia informacija pateikiama konsoliduotosios finansinės ataskaitos aiškinamajame rašte.“

-1c) Įterpiamas šis straipsnis:

„18a straipsnis

Papildoma informacija, kurią turi atskleisti didžiosios įmonės

1. Be informacijos, kurios reikalaujama pagal 16, 17, 18 straipsnius ir kitas šios direktyvos nuostatas, finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte didžiosios įmonės viešai atskleidžia pagrindinius sprendimų dėl mokesčių aspektus ir informaciją apie juos, išvardydamos valstybes nares ir trečiąsias valstybes, kuriose minėtos įmonės turi patronuojamąsias įmones. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 49 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatoma informacijos skelbimo forma ir turinys.

2. Įmonės, kurių vidutinis darbuotojų skaičius pagal konsoliduotus duomenis finansiniais metais neviršija 500 ir balanso sudarymo dienos suma pagal konsoliduotus duomenis arba bendra balanso suma neviršija 86 mln. EUR arba grynosios apyvartos suma neviršija 100 mln. EUR, atleidžiamos nuo šio straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga netaikoma jokiai įmonei, kurios veikla reglamentuojama valstybės narės teisės nuostatomis, jeigu ją patronuojančiai įmonei taikomi tos valstybės narės teisės aktai ir tos įmonės duomenys yra įtraukti į informaciją, kurią ta patronuojančioji įmonė atskleidžia pagal šio straipsnio 1 dalį.

4. 1 dalyje nurodyta informacija tikrinama pagal Direktyvą 2006/43/EB.“

1) 20 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šiuo h punktu:

„h) Direktyvos 2007/36/EB 9b straipsnyje **apibrėžta** atlyginimų ataskaita.“

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Pagal įstatymą įgaliotas auditorius arba audito įmonė pagal 34 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą pareiškia nuomonę dėl pagal šio straipsnio 1 dalies c ir d punktus parengtos informacijos ir patikrina, ar pateikta šio straipsnio 1 dalies a, b, e, f, g ir h punktuose nurodyta informacija.“

c) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės gali netaikyti 1 dalies a, b, e, f, g ir h punktų įmonėms, nurodytoms 1 dalyje, kurios išleido tik vertybinius popierius, o ne akcijas, kuriomis prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, kaip nurodyta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, nebent tokios įmonės yra išleidusios akcijas, kuriomis prekiaujama daugiašalėje prekybos sistemoje, kaip nurodyta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 15 punkte.“

2a straipsnis

Direktyvos 2004/109/EB pakeitimai

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB ⁽¹⁾ iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„r) sprendimas dėl mokesčių – bet koks teisinių nuostatų dėl tarpvalstybinės padėties arba bendrovės sandorio, dėl kurių valstybės narės gali patirti mokesčių nuostolių arba kurios gali padėti bendrovei sutaupyti mokesčių dirbtinai pervedant pelną grupės viduje, išankstinis išaiškinimas ar taikymas.“.

2) Įterpiami šie straipsniai:

„16a straipsnis

Papildoma informacija, kurią turi atskleisti emitentai

1. Valstybės narės reikalauja, kad kiekvienas emitentas kasmet viešai atskleistų šią konsoliduotą informaciją apie finansinius metus, nuroydamas valstybę narę ir trečiąją valstybę, kurioje emitentas turi patronuojamąją įmonę:

a) pavadinimą (-us), veiklos pobūdį ir geografinę padėtį;

b) apyvartą;

⁽¹⁾ 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB dėl informacijos apie emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, skaidrumo reikalavimų suderinimo, iš dalies keičianti Direktyvą 2001/34/EB (OL L 390, 2004 12 31, p. 38).

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- c) darbuotojų skaičių visos darbo dienos ekvivalentais;
- d) pelną arba nuostolius, neatskaičius mokesčių;
- e) pelno mokesčių arba nuostolius;
- f) gautas viešąsias subsidijas.

2. 1 dalyje nustatyta pareiga netaikoma jokiame emitentui, kurio veikla reglamentuojama valstybės narės teisės nuostatomis, jeigu jį patronuojančiai įmonei taikomi tos valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos emitento duomenys yra įtraukti į informaciją, kurią ta patronuojančioji įmonė atskleidžia pagal šio straipsnio 1 dalį.

3. 1 dalyje nurodyta informacija tikrinama pagal Direktyvą 2006/43/EB ir viešai skelbiama, jei įmanoma, kaip atitinkamo emitento metinių finansinių ataskaitų arba, kai taikytina, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų priedas.

16b straipsnis

Papildoma informacija, kurią turi atskleisti emitentai

1. Valstybės narės reikalauja, kad kasmet kiekvienas emitentas viešai atskleistų konsoliduotą informaciją apie finansinius metus, nuroydamas pagrindinius sprendimų dėl mokesčių aspektus ir informaciją apie juos, išvardydamas valstybes nares ir trečiąsias valstybes, kuriose jis turi patronuojamąsias įmones. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 27 straipsnio 2a, 2b ir 2c dalis priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatoma informacijos skelbimo forma ir turinys.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta pareiga netaikoma jokiame emitentui, kurio veikla reglamentuojama valstybės narės teisės nuostatomis, jeigu jį patronuojančiai įmonei taikomi tos valstybės narės teisės aktai ir to emitento duomenys yra įtraukti į informaciją, kurią ta patronuojančioji įmonė atskleidžia pagal šio straipsnio 1 dalį.

3. 1 dalyje nurodyta informacija tikrinama pagal Direktyvą 2006/43/EB ir viešai skelbiama, jei įmanoma, kaip atitinkamo emitento metinių finansinių ataskaitų arba, kai taikytina, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų priedas“.

3) 27 straipsnio 2a dalis pakeičiama taip:

„2a) 2 straipsnio 3 dalyje, 5 straipsnio 6 dalyje, 9 straipsnio 7 dalyje, 12 straipsnio 8 dalyje, 13 straipsnio 2 dalyje, 14 straipsnio 2 dalyje, 16a straipsnio 1 dalyje, 17 straipsnio 4 dalyje, 18 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 4 dalyje, 21 straipsnio 4 dalyje, 23 straipsnio 4 bei 5 dalyse ir 23 straipsnio 7 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami ketverių metų laikotarpiui nuo 2011 m. sausio mėn. Likus ne mažiau kaip šešioms mėnesiams iki ketverių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudotimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaiame pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas ar Taryba juos atšaukia pagal 27a straipsnį.“

3 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip [18 mėnesių po jos įsigaliojimo dienos]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstus.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstą.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

4 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ...,

*Europos Parlamento vardu**Pirmininkas**Tarybos vardu**Pirmininkas*

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0258

Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervas ***I

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB (COM(2014)0020 – C8-0016/2014 – 2014/0011(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2017/C 265/36)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2014)0020),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 192 straipsnio 1 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0016/2014),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. birželio 4 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,
  - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
  - atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 13 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A8-0029/2015),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
  2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
  3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P8_TC1-COD(2014)0011

Europos Parlamento pozicija, priimta 2015 m. liepos 8 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2015/... dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo bei kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Sprendimą (ES) 2015/1814.)

⁽¹⁾ OL C 424, 2014 11 26, p. 46.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0259

Jūrininkai ***I

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl jūrininkų, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/94/EB, 2009/38/EB, 2002/14/EB, 98/59/EB ir 2001/23/EB (COM(2013)0798 – C7-0409/2013 – 2013/0390(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2017/C 265/37)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2013)0798),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 153 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0409/2013),
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 25 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 3 d. Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į Tarybos atstovo 2015 m. gegužės 13 d. laišku prisiimtą išsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir į Žuvininkystės komiteto nuomonę (A8-0127/2015),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
  2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
  3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P8_TC1-COD(2013)0390

Europos Parlamento ir Tarybos pozicija, priimta 2015 m. liepos 8 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/..., kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2008/94/EB, 2009/38/EB ir 2002/14/EB bei Tarybos direktyvų 98/59/EB ir 2001/23/EB nuostatos, susijusios su jūrininkais

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Direktyvą (ES) 2015/1794.)

⁽¹⁾ OL C 226, 2014 7 16, p. 35.

⁽²⁾ OL C 174, 2014 6 7, p. 50.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0260

Mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimas su Šveicarija: „Horizontas 2020“ ir ITER veikla ***

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo, pagal kurį Šveicarijos Konfederacija tampa Bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ ir Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programos, kuria papildoma programa „Horizontas 2020“, asocijuotąja šalimi ir kuriuo reglamentuojamas Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimas Branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės vykdomoje ITER veikloje, sudarymo projekto (05662/2015 – C8-0056/2015 – 2014/0304(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2017/C 265/38)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (05662/2015),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo, pagal kurį Šveicarijos Konfederacija tampa bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ ir Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų ir mokymo programos, kuria papildoma programa „Horizontas 2020“, asocijuotąja šalimi ir kuriuo reglamentuojamas Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimas Branduolių sintezės energetikos vystymo bendrosios įmonės vykdomoje ITER veikloje, projektą (15369/2014),
- atsižvelgdamas į prašymą dėl pritarimo, kurį Taryba pateikė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 186 straipsnį, 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktą, 218 straipsnio 7 dalį ir 218 straipsnio 8 dalies pirmą pastraipą (C8-0056/2015),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 99 straipsnio 1 dalies pirmą ir trečią pastraipas ir 2 dalį, taip pat į 108 straipsnio 7 dalį ir 50 straipsnio 1 dalį,
- atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto rekomendaciją (A8-0181/2015),
  1. pritaria susitarimo sudarymui;
  2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių bei Šveicarijos Konfederacijos vyriausybėms ir parlamentams.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0261

Valstybių narių užimtumo politikos gairės ***2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (COM(2015)0098 – C8-0075/2015 – 2015/0051(NLE))****(Konsultavimosi procedūra)**

(2017/C 265/39)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2015)0098),

  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 148 straipsnio 2 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C8-0075/2015),

  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,

  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A8-0205/2015),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;

  2. ragina Komisiją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;

  3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;

  4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina Komisijos pasiūlymą keisti iš esmės;

  5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 1
Pasiūlymas dėl sprendimo
1 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (1) valstybės narės ir Sąjunga turėtų veikti siekdamos plėtoti suderintą užimtumo strategiją, **ypač** ugdydamos kvalifikuotą, profesiniu atžvilgiu pasirengusią ir mokančią prisitaikyti darbo jėgą bei darbo rinkas, prisitaikančias prie ekonomikos pokyčių, kad būtų pasiekti Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje nustatyti visiško užimtumo ir socialinės pažangos tikslai. Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalinę administracijos ir darbuotojų pareigų pasidalijimo tvarką, užimtumą turi laikyti bendro intereso reikalu ir savo veiksmus šiuo atžvilgiu derinti Taryboje;

Pakeitimas

- (1) valstybės narės ir Sąjunga turėtų veikti siekdamos plėtoti **veiksmingą ir** suderintą užimtumo strategiją, **skirtą kovoti su rintomis nedarbo pasekmėmis**, ugdydamos kvalifikuotą, profesiniu atžvilgiu pasirengusią ir mokančią prisitaikyti darbo jėgą bei darbo rinkas, prisitaikančias prie ekonomikos, **socialinių ir aplinkos** pokyčių, **t. y. tikslingai skatindamos mokymus mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos sektoriuose bei pritaikydamos švietimo sistemas**, kad būtų pasiekti Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje nustatyti visiško užimtumo ir socialinės pažangos tikslai. **Reikėtų dėti dideles pastangas siekiant padidinti darbuotojų, turinčių itin žemą išsilavinimą ar kvalifikaciją ir negalinčių greitai gauti mokymų ar įgyti įgūdžių, užimtumą ir sumažinti vis didėjantį didelio masto ir ilgalaikį nedarbą, ypačingą dėmesį skiriant atsiliekančioms regionams.** Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalinę administracijos ir darbuotojų pareigų pasidalijimo tvarką, užimtumą turi laikyti **prioritetu ir** bendro intereso reikalu ir savo veiksmus šiuo atžvilgiu derinti Taryboje. **Sąjunga šias pastangas turėtų papildyti politiniais pasiūlymais, kuriais būtų siekiama Sutarties tikslų ir užtikrinama įtrauki, integruota darbo rinka bei deramos darbo sąlygos visoje Sąjungoje, įskaitant deramą darbo užmokestį, taip pat suderintą vedant kolektyvines derybas;**

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl sprendimo
1 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (1a) Eurostato skaičiavimais, 2015 m. sausio mėn. Sąjungoje buvo 23 815 000 bedarbių, iš kurių 18 059 000 euro zonoje;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl sprendimo
1 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (1b) *Šiandien būtina nustatyti patikimus skurdo rodiklius, nes tokiomis sąlygomis gyvena daugybė Sąjungos piliečių, palyginti su Tarybos sprendime 2010/707/ES ^(1bis) pateiktais duomenimis, iš kurių buvo matyti, kad būtina pašalinti skurdo ir atskirties riziką ne mažiau kaip 20 milijonų žmonių;*

^(1bis) 2010 m. spalio 21 d. Tarybos sprendimas 2010/707/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (OL L 308, 2010 11 24, p. 46).

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl sprendimo
2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (2) Sąjunga turi kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminavimu, užtikrinti vienodas galimybes naudotis pagrindinėmis teisėmis ir skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą. Apibrėždama ir įgyvendindama savo politiką ir veiklą, Sąjunga turėtų atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimu ir kova su socialine atskirtimi bei aukštu švietimo ir mokymo lygiu;
- (2) Sąjunga turi kovoti su socialine atskirtimi, **visų formų skurdu** ir diskriminavimu, užtikrinti vienodas galimybes naudotis pagrindinėmis teisėmis ir skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą. **Šiam bendram tikslui neturėtų kelti pavojaus pašalinis kitų teisės aktų ar politikos priemonių poveikis.** Apibrėždama ir įgyvendindama savo politiką ir veiklą, Sąjunga turėtų atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimu ir kova su socialine atskirtimi bei aukštu švietimo ir mokymo lygiu;

Pakeitimas 6
Pasiūlymas dėl sprendimo
4 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (4) valstybės narės savo ekonomikos politiką turėtų laikyti bendro intereso reikalu ir ją derinti Taryboje. Taryba turėtų priimti užimtumo gaires ir bendras ekonominės politikos gaires, kuriomis turėtų būti vadovaujamosi valstybių narių ir Sąjungos politikoje;
- (4) valstybės narės savo ekonomikos politiką **kartu su socialine politika** turėtų laikyti bendro intereso reikalu ir ją derinti Taryboje. Taryba turėtų priimti užimtumo gaires ir bendras ekonominės politikos gaires, kuriomis turėtų būti vadovaujamosi valstybių narių ir Sąjungos politikoje;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl sprendimo

4 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (4a) *siekiant užtikrinti demokratiškesnį sprendimų dėl integruotų gairių, kurios daro poveikį piliečiams ir darbo rinkoms visoje Sąjungoje, priėmimą, svarbu, kad dėl užimtumo gairių ir bendrų ekonominės politikos gairių sprendimą priimtų Taryba ir Europos Parlamentas. Pagal integruotas gaires valstybėms narėms pirmiausia turi būti leista Sąjungos, nacionaliniu ir vietos lygmenimis taikyti tvarius ir integruotus ekonomikos modelius;*

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl sprendimo

5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (5) pagal **Sutarties nuostatas** Sąjunga parengė ir įgyvendino fiskalinės politikos ir makrostruktūrinės politikos derinimo priemones. Europos semestras šias skirtingas priemones sujungia į visa apimančią sistemą, skirtą integruotai daugiašalei ekonomikos ir **biudžeto** priežiūrai. Europos semestro racionalizavimas ir sustiprinimas, kaip išdėstyta Komisijos 2015 m. metinėje augimo apžvalgoje, dar **pagerins** jo veikimą;
- (5) pagal **Sutartį** Sąjunga parengė ir įgyvendino fiskalinės politikos ir makrostruktūrinės politikos, **kurios daro didelį poveikį socialinei ir užimtumo padėčiai Sąjungoje**, derinimo priemones. **Tos politikos kryptys kai kuriose Sąjungos dalyse gali lemti ekonomikos sąstingį ir defliaciją, kuriems esant nebūtų skatinamas augimas ir užimtumas. Todėl itin svarbu atsižvelgti į naujus socialinius rodiklius ir asimetrinius sukrėtimus, kuriuos dėl finansų ir ekonomikos krizės patyrė tam tikros valstybės narės.** Europos semestras šias skirtingas priemones sujungia į visa apimančią sistemą, skirtą integruotai daugiašalei ekonomikos, **biudžeto, užimtumo ir socialinės politikos** priežiūrai, **ir turėtų būti geriau pritaikytas strategijos „Europa 2020“ tikslams siekti.** Europos semestro racionalizavimas ir sustiprinimas, kaip išdėstyta Komisijos 2015 m. metinėje augimo apžvalgoje, **gali dar pagerinti jo veikimą, tačiau taikant tą priemonę dar nebuvo pagerinta ekonominė padėtis nuo krizės nukentėjusiose valstybėse narėse.**

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 9**Pasiūlymas dėl sprendimo****5 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (5a) *Europos socialinių reikalų observatorijos (OSE) duomenimis, įvairių pajamų rėmimo ir socialinės apsaugos formų esama jau 26 Europos Sąjungos narėse^(1bis). Už užimtumą, socialinius reikalus, gebėjimus ir darbo jėgos judumą atsakinga komisijos narė Marianne Thyssen pareiškė, kad „jeigu [ji] galėtų nuspręsti dėl to, kas vyksta visose valstybėse narėse Europoje, visose Europos šalyse būtų nustatytos minimalios pajamos“;*

^(1bis) http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/revenu-minimum_-etude-ose_vfinale_en-2.pdf

Pakeitimas 10**Pasiūlymas dėl sprendimo****5 b konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (5b) *kad būtų sukurta Sąjungos minimalaus atlyginimo reglamentavimo sistema, trūksta Sąjungos lygmens reglamentavimo kompetencijos;*

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 47
Pasiūlymas dėl sprendimo
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (6) finansų ir ekonomikos krizė atskleidė ir išryškino **esminius Sąjungos ir jos** valstybių narių ekonomikos trūkumus. Krizės metu taip pat paaiškėjo, kad tarp valstybių narių ekonomikos ir darbo rinkų egzistuoja glaudi tarpusavio priklausomybė. Pagrindinis uždavinys šiandien – paskatinti tvirtą, tvarų ir integracinį augimą ir darbo vietų kūrimą Sąjungoje. Tam reikia suderintų **ir** plataus užmojo politikos veiksmų ir Sąjungos, ir nacionaliniu lygmeniu, vadovaujantis Sutarties nuostatomis ir Sąjungos ekonomikos valdymu. Šie veiksmai, kuriais derinamos pasiūlos ir paklausos priemonės, turėtų apimti postūmį investicijoms, atnaujintą išsipareigojimą vykdyti struktūrines reformas ir laikytis fiskalinės atsakomybės;

Pakeitimas

- (6) finansų ir ekonomikos krizė atskleidė ir išryškino **rimtus** valstybių narių ekonomikos **ir Sąjungos koordinavimo mechanizmų** trūkumus. Krizės metu taip pat paaiškėjo, kad tarp valstybių narių ekonomikos ir darbo rinkų egzistuoja glaudi tarpusavio priklausomybė. Pagrindinis uždavinys šiandien – paskatinti tvirtą, tvarų ir integracinį augimą ir darbo vietų kūrimą Sąjungoje, **taigi reikia sustabdyti didelį nedarbo augimą kai kuriose jos teritorijos dalyse**. Tam reikia **tvirtų**, suderintų, plataus užmojo **ir, svarbiausia, veiksmingų** politikos veiksmų ir Sąjungos, ir nacionaliniu lygmeniu, vadovaujantis Sutarties nuostatomis ir Sąjungos ekonomikos valdymu. Šie veiksmai, kuriais derinamos pasiūlos ir paklausos priemonės, turėtų apimti postūmį investicijoms, **ypač skirtoms mažosioms ir vidutinėms įmonėms, labai mažoms įmonėms, inovatyviems startuoliams ir ekologiškas darbo vietas skatinančioms įmonėms vystyti, ir atnaujintą išsipareigojimą vykdyti struktūrines reformas ir laikytis fiskalinės atsakomybės. Šie veiksmai turėtų apimti ir labiau įtraukios teisėmis pagrįstos darbo rinkos, kurioje būtų užtikrinama derama socialinė apsauga, kūrimą. Jie taip pat turėtų apimti socialinės apsaugos priemones, kaip antai garantuotos minimalios pajamos, kurios turėtų būti nustatomos atsižvelgiant į nacionalinę praktiką, siekiant kovoti su ypač dideliu skurdu ir socialine atskirtimi;**

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 12
Pasiūlymas dėl sprendimo
7 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (7) valstybės narės ir Sąjunga taip pat turėtų spręsti dėl krizės socialinio poveikio ir siekti sukurti **darnią** visuomenę, kurioje žmonėms būtų suteikta galių numatyti ir valdyti pokyčius ir jie galėtų aktyviai dalyvauti visuomenėje ir ekonomikoje. Turėtų būti užtikrinta prieiga ir galimybės kiekvienam ir sumažintas skurdas ir socialinė atskirtis, visų pirma užtikrinant veiksmingą darbo rinkų ir socialinės gerovės sistemų veikimą ir pašalinant kliūtis dalyvauti darbo rinkoje. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad ekonomikos augimas atneštų naudą visiems piliečiams ir visiems **regionams**;

Pakeitimas

- (7) valstybės narės ir Sąjunga taip pat turėtų spręsti dėl krizės socialinio poveikio **kilusias problemas, pateikdamos patikimesnius su visišku skurdu susijusius duomenis**, ir siekti sukurti **įtraukią ir teisingesnę** visuomenę, kurioje žmonėms būtų suteikta galių numatyti ir valdyti pokyčius ir jie galėtų aktyviai dalyvauti visuomenėje ir ekonomikoje. Turėtų būti užtikrinta **nediskriminacinė** prieiga ir galimybės kiekvienam ir **iš esmės** sumažintas skurdas ir socialinė atskirtis, visų pirma užtikrinant veiksmingą darbo rinkų ir **tinkamų** socialinės gerovės sistemų veikimą ir pašalinant **nerikalingas administracines kliūtis ir kliūtis** dalyvauti darbo rinkoje, **ypač tas, kurios daro poveikį neįgaliesiems**. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad ekonomikos augimas atneštų naudą visiems piliečiams ir visiems **regioniniams ir vietos subjektams**. **Bendroje užimtumo ataskaitoje pateikta pagrindinių užimtumo ir socialinių rodiklių suvestinė yra itin naudinga priemonė šiuo klausimu, padedanti laiku aptikti pagrindines užimtumo ir socialines problemas ir skirtumus ir nustatyti sritis, kuriose labiausia reikia imtis politinių veiksmų. Vis dėlto j tolesnius suvestinės leidimus reikėtų įtraukti ir pagal lytis suskirstytus duomenis;**

Pakeitimas 13
Pasiūlymas dėl sprendimo
7 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (7a) **Audito Rūmai nustatė tris su Jaunimo garantijų iniciatyva susijusias problemas: bendro finansavimo tinkamumas, „aukštos kokybės pasiūlos“ apibrėžtis ir Komisijos vykdoma stebėseną bei atsiskaitymas apie schemos taikymo rezultatus;**

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl sprendimo

7 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (7b) Tarybos sprendime 2010/707/ES^(1bis) nustatyti šie tikslai: iki 2020 m. 75 proc. padidinti 20–64 metų amžiaus moterų ir vyrų užimtumą; sumažinti mokyklos nebaigimo rodiklį iki mažiau nei 10 proc.; bent iki 40 proc. padidinti 30–34 metų amžiaus asmenų, turinčių tretinį ar lygiavertį išsilavinimą, dalį; skatinti socialinę įtrauktį, ypač mažinant skurdą, kad skurdas ir atskirtis nebegręstų bent 20 mln. žmonių. Strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimas užimtumo ir socialinėje srityse tebėra pagrindinis valstybių narių užimtumo politikos tikslas;

- ^(1bis) 2010 m. spalio 21 d. Tarybos sprendimas 2010/707/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (OL L 308, 2010 11 24, p. 46).

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl sprendimo

8 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8) veiksmai pagal šias gaires – svarbus indėlis siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų. Šios gairės yra integruotas Europos ir nacionalinių politikos priemonių rinkinys, kurį valstybės narės ir Sąjunga turėtų įgyvendinti, kad būtų pasiektas teigiamas šalutinis koordinuotų **struktūrinių** reformų poveikis, atitinkamas bendras ekonominės politikos kryptčių derinys ir nuoseklesnis Europos politikos priemonių įnašas siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų;

- (8) veiksmai pagal šias gaires – svarbus indėlis siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų, **kurie dar nebuvo pasiekti. 2014 m. viešųjų konsultacijų strategijos „Europa 2020“ klausimais rezultatai aiškiai parodė, kad strategijoje nustatyti užimtumo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo bei švietimo tikslai tebėra labai aktualūs ir vienodai svarbūs, tarpusavyje susiję bei vieni kitus papildantys.** Šios gairės yra integruotas Europos ir nacionalinių politikos priemonių rinkinys, kurį valstybės narės ir Sąjunga turėtų įgyvendinti, kad būtų pasiektas teigiamas šalutinis koordinuotų reformų, **kuriomis siekiama sumažinti nelygybę ir padidinti piliečių gerovę**, poveikis, atitinkamas bendras ekonominės politikos kryptčių derinys ir nuoseklesnis Europos politikos priemonių įnašas siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 16
Pasiūlymas dėl sprendimo
9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (9) nors šios gairės yra skirtos valstybėms narėms ir Sąjungai, jos turėtų būti įgyvendinamos kartu su visomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, **glaudžiai įtraukiant parlamentus**, taip pat socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės atstovais;

Pakeitimas

- (9) **formuodamos ir įgyvendindamos nacionalinę politiką, valstybės narės turėtų užtikrinti veiksmingą valdymą.** Nors šios gairės yra skirtos valstybėms narėms ir Sąjungai, jos turėtų būti įgyvendinamos, **stebimos ir vertinamos** kartu su visomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, **parlamentais**, taip pat socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės atstovais;

Pakeitimas 17
Pasiūlymas dėl sprendimo
10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (10) bendros ekonominės politikos gairės nustato valstybėms narėms reformų įgyvendinimo kryptis ir **atspindi tarpusavio priklausomybę. Jos atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Šios gairės** turėtų būti bet kokių konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, kurias Taryba gali pateikti valstybėms narėms, pagrindas,

Pakeitimas

- (10) bendros ekonominės politikos gairės **ir užimtumo gairės** nustato valstybėms narėms reformų įgyvendinimo kryptis ir turėtų būti bet kokių konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, kurias Taryba gali pateikti valstybėms narėms, pagrindas. **Kadangi valstybių narių ekonomika ir darbo rinkos yra glaudžiai tarpusavyje susijusios, Taryba, priimdama konkrečiai šalims skirtas rekomendacijas, turėtų atsižvelgti į kaimyninių šalių bei šalių, su kuriomis atitinkama valstybė narė turi aiškių sąsajų dėl darbuotojų migracijos tendencijų ar kitų susijusių rodiklių, padėti. Todėl Komisija tuo atveju, jei konkrečiai šalims skirtos rekomendacijos turi būti pakoreguotos, turėtų turėti tikslus ir atnaujintus statistinius duomenis;**

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 5 gairės pirma pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės turėtų sudaryti palankesnes sąlygas kurti darbo vietas, mažinti kliūtis įmonėms samdyti žmones, skatinti verslumą ir ypač remti mažų įmonių kūrimą ir augimą, kad padidėtų moterų ir vyrų užimtumas. Valstybės narės **taip pat** turėtų aktyviai skatinti socialinę ekonomiką ir puoselėti socialines inovacijas.

Pakeitimas

Valstybės narės, **bendradarbiaudamos su regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis**, turėtų **veiksmingai ir skubiai spręsti rimtas nedarbo problemas**, sudaryti palankesnes sąlygas kurti **tvarias ir kokybiškas** darbo vietas **bei investuoti į jų kūrimą, spręsti galimybių sudarymo rizikos grupėms problemas ir** mažinti kliūtis įmonėms samdyti **įvairių lygių kvalifikaciją turinčius** žmones **visuose darbo rinkos sektoriuose, įskaitant biurokratizmo mažinimą, laikantis darbo ir socialinių standartų**, skatinti **jaunimo** verslumą ir ypač remti **labai** mažų, **mažųjų ir vidutinių** įmonių kūrimą ir augimą, kad padidėtų moterų ir vyrų užimtumas. Valstybės narės, **be kita ko**, turėtų aktyviai skatinti **žaliąsias, baltąsias ir mėlynąsias darbo vietas**, socialinę ekonomiką ir puoselėti socialines inovacijas.

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 5 gairės antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Mokesčių našta turėtų būti perkelta nuo darbo jėgos kitiems apmokestinimo šaltiniams, kad būtų mažiau varžomas užimtumas ir augimas, tuo pačiu apsaugant pajamas, reikalingas tinkamai socialinei apsaugai ir **augimą skatinančioms** išlaidoms. Darbo jėgos apmokestinimo mažinimas turėtų būti nukreiptas į atitinkamas mokesčių naštos dalis; juo taip pat turėtų būti šalinamos kliūtys dalyvauti darbo rinkoje ir paskatos joje nedalyvauti, visų pirma kalbant apie labiausiai nuo darbo rinkos nutolusius asmenis.

Pakeitimas

Mokesčių našta turėtų būti perkelta nuo darbo jėgos kitiems apmokestinimo šaltiniams, kad būtų mažiau varžomas užimtumas ir augimas, tuo pačiu apsaugant pajamas, reikalingas tinkamai socialinei apsaugai ir išlaidoms, **kurios skiriamos valstybės investicijoms, inovacijoms ir darbo vietų kūrimui**. Darbo jėgos apmokestinimo mažinimas turėtų būti nukreiptas į atitinkamas mokesčių naštos dalis; juo taip pat turėtų būti **kovojama su diskriminacija ir** šalinamos kliūtys dalyvauti darbo rinkoje ir paskatos joje nedalyvauti, visų pirma kalbant apie **neįgaluosius ir** labiausiai nuo darbo rinkos nutolusius asmenis, **laikantis galiojančių darbo standartų**.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 20**Pasiūlymas dėl sprendimo****Priedo 5 gairės trečia pastraipa**

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės kartu su socialiniais partneriais turėtų **skatinti taikyti** darbo užmokesčio nustatymo **mechanizmus**, kurie leistų darbo užmokesčiui reaguoti į produktyvumo pokyčius. Čia turėtų būti **atsižvelgiama į** gebėjimų ir vietos darbo rinkos sąlygų **skirtumus, taip pat į regionų, sektorių ir bendrovių ekonominės veiklos rezultatų skirtumus**. Nustatydami minimalų darbo užmokestį, valstybės narės ir socialiniai partneriai turėtų įvertinti jo poveikį dirbančiųjų skurdui, darbo vietų kūrimui ir konkurencingumui.

Pakeitimas

Siekiant kurti darbo vietas ir mažinti skurdą Sąjungoje, tebėra svarbu vykdyti politiką, kuria siekiama užtikrinti, kad atlyginimai būtų deramos pragyvenimo pajamos. Todėl valstybės narės kartu su socialiniais partneriais turėtų laikytis darbo užmokesčio nustatymo mechanizmų, kurie leistų tikram darbo užmokesčiui reaguoti į produktyvumo pokyčius ir padėtų mažinti buvusius skirtumus nedidinant defliacijos spaudimo, ir skatinti juos taikyti. Tais mechanizmais turėtų būti užtikrinama pakankamai išteklių svarbiausiems poreikiams patenkinti, atsižvelgiant į skurdo rodiklius, kurie būdingi kiekvienai valstybei narei atskirai. Čia turėtų būti tinkamai įvertinami gebėjimų ir vietos darbo rinkos sąlygų skirtumai siekiant visoje Sąjungoje užtikrinti deramą atlyginimą. Nustatydami minimalų darbo užmokestį pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką, valstybės narės ir socialiniai partneriai turėtų užtikrinti, kad jis būtų deramas, ir įvertinti jo poveikį dirbančiųjų skurdui, šeimų ūkių pajamoms, bendrai paklausai, darbo vietų kūrimui ir konkurencingumui.

Pakeitimas 21**Pasiūlymas dėl sprendimo****Priedo 5 gairės 3 a pastraipa (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės turėtų sumažinti biurokratizmą, kad būtų sumažinta mažosioms ir vidutinėms įmonėms tenkanti našta, nes jos labai prisideda prie darbo vietų kūrimo.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 6 gairės pirma pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės turėtų skatinti našumą ir įsidarbinimo galimybes tinkamai aprūpindamos asmenis reikalingomis žiniomis ir įgūdžiais. Valstybės narės turėtų daryti **būtinąs** investicijas į **švietimo** ir profesinio mokymo sistemas ir gerinti jų veiksmingumą ir efektyvumą, kad gerėtų darbo jėgos įgūdžiai ir kad ji galėtų geriau numatyti ir atitikti sparčiai kintančius dinamiškų darbo rinkų poreikius skaitmenėjančioje ekonomikoje. **Valstybės narės turėtų sustiprinti pastangas gerinti visuotinę prieigą prie kokybiško suaugusiųjų mokymo ir įgyvendinti aktyvaus senėjimo strategijas, kad profesinis gyvenimas taptų ilgesnis.**

Pakeitimas

Valstybės narės turėtų skatinti **tvarų** našumą ir **kokybiško** įsidarbinimo galimybes tinkamai aprūpindamos asmenis reikalingomis **ir visiems prieinamomis** žiniomis ir įgūdžiais. **Ypatingą dėmesį reikėtų skirti sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ir transporto paslaugų sritims, kuriose trūksta arba vidutinės trukmės laikotarpiu ims trūkti darbuotojų.** Valstybės narės turėtų daryti **veiksmingas** investicijas į **kokybišką** ir **įtraukų švietimą nuo mažens** ir profesinio mokymo sistemas ir gerinti jų veiksmingumą ir efektyvumą, kad gerėtų darbo jėgos **praktinės žinios ir įgūdžiai ir didėtų įgūdžių įvairovė**, kad ji galėtų geriau numatyti ir atitikti sparčiai kintančius dinamiškų darbo rinkų poreikius skaitmenėjančioje ekonomikoje **ir visos visuomenės poreikius. Todėl reikėtų atsižvelgti į tai, kad socialiniai emociniai gebėjimai, pvz., komunikaciniai gebėjimai, tampa vis svarbesni daugeliui profesijų.**

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 6 gairės 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės turėtų skatinti verslumą tarp jaunimo, *inter alia*, rengdamos laisvai pasirenkamus verslumo kursus ir skatindamos kurti studentų įmones aukštosiose mokyklose ir kolegijose. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis, turėtų labiau stengtis, kad jaunuoliai baigtų mokyklą ir kad būtų užtikrintas sklandesnis perėjimas prie profesinės veiklos įgijus išsilavinimą ir baigus mokymus, pagerėtų prieiga prie aukštos kokybės suaugusiųjų mokymosi visiems ir panaikintos kliūtys jo siekti, ypačingą dėmesį skiriant didelės rizikos grupėms ir jų reikmėms, siūlant galimybę persikvalifikuoti, kai netekus darbo ir keičiantis darbo rinkai kyla aktyvios reintegracijos būtinybė. Tuo pat metu valstybės narės turėtų įgyvendinti vyresnių žmonių aktyvumo strategijas, kad darbas sveikatai tinkamomis sąlygomis būtų įmanomas iki pat faktinio pensinio amžiaus.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 24
Pasiūlymas dėl sprendimo
Priedo 6 gairės 1 b pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Užtikrinamos būtina įgūdžių lygi, kurio reikalauja nuolatiniai pokyčiai darbo rinkoje, ir remdamos švietimą ir mokymą kartu su suaugusiųjų mokymosi programomis, valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai, kad reikalingas ir žemos kvalifikacijos darbas ir kad aukštos kvalifikacijos darbuotojams įsidarbinti lengviau negu vidutinės ir žemos kvalifikacijos darbuotojams.

Pakeitimas 25
Pasiūlymas dėl sprendimo
Priedo 6 gairės 1 c pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Galimybė naudotis prieinamomis aukštos kokybės ankstyvojo ugdymo ir priežiūros paslaugomis turėtų būti visapusiškos politikos ir investicijų prioritetas, kartu remiant šeimas ir tėvus bei taikant derinimo priemones, kad tėvai galėtų subalansuoti darbą ir šeimos gyvenimą – tai padėtų užkirsti kelią mokyklų anksti paliekančių vaikų skaičiaus augimui ir užtikrinti jaunimui daugiau galimybių darbo rinkoje.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 26

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 6 gairės antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Turėtų būti įveiktas didelis nedarbas ir užkirstas kelias ilgalaikiam nedarbui. Ilgalaikių bedarbių skaičius turėtų būti žymiai sumažintas visa apimančiomis ir viena kitą papildančiomis ir sutvirtinančiomis strategijomis, įskaitant **konkrečios** aktyvios paramos *suteikimą* ilgalaikiams bedarbiams, kad jie grįžtų į darbo rinką. Būtina plačiai spręsti jaunimo nedarbo klausimą, **be kita ko, aprūpinant atitinkamas institucijas** reikalingomis priemonėmis visiškai ir nuosekliai įgyvendinti jų nacionalinius Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planus.

Pakeitimas

Nedarbo – pirmiausia ilgalaikio nedarbo ir didelio nedarbo regionuose – klausimas turėtų būti sprendžiamas veiksmingai ir nedelsiant, be to, kelias nedarbui turėtų būti užkirstas taikant įvairias paklausos ir pasiūlos valdymo priemones. Ilgalaikių bedarbių skaičius **ir igūdžių neatitikimo bei pasenusių igūdžių problema** turėtų būti **sprendžiama** visa apimančiomis ir viena kitą papildančiomis ir sutvirtinančiomis strategijomis, įskaitant **asmeninėmis reikmėmis pagrįstos** aktyvios paramos **ir tinkamų socialinės apsaugos schemų užtikrinimą** ilgalaikiams bedarbiams, kad jie **sąmoningai ir atsakingai** grįžtų į darbo rinką. Būtina plačiai spręsti jaunimo nedarbo klausimą **vadovaujantis bendra jaunimo užimtumo strategija. Tai apima investicijas į sektorius, kuriuose gali būti kuriamos kokybiškos darbo vietos jaunimui, ir atitinkamų subjektų, pvz., jaunimo paramos tarnybų, švietimo ir mokymo įstaigų, jaunimo organizacijų ir viešų užimtumo tarnybų, aprūpinimą** priemonėmis, kurios reikalingos jų nacionaliniams Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planams visiškai ir nuosekliai įgyvendinti, **tačiau taip pat greitą išteklių įsisavinimą valstybėse narėse. Prieiga prie finansavimo tiems, kurie nusprendžia pradėti verslą, turėtų būti palengvinta teikiant daugiau informacijos, ribojant pernelyg didelę biurokratiją ir sudarant galimybę kelių mėnesių bedarbio išmokas paversti išankstine dotacija startuoliui pradėti pateikus verslo planą ir laikantis nacionalinės teisės aktų.**

Pakeitimas 27

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 6 gairės 2 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės, rengdamos ir taikydamos kovos su nedarbu priemones, turėtų atsižvelgti į vietos ir regionų skirtumus bei bendradarbiauti su vietos užimtumo tarnybomis.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 28**Pasiūlymas dėl sprendimo****Priedo 6 gairės trečia pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Turėtų būti šalinamos struktūrinės švietimo ir mokymo sistemų silpnybės, kad būtų užtikrinti kokybiški mokymo rezultatai ir išspręsta mokyklos nebaigimo problema. Valstybės narės turėtų didinti **išsimokslinimo lygį ir apsvarstyti** dvejopo mokymosi **sistemų galimybę bei galimybę tobulinti** profesinį mokymą, **tuo pačiu metu didindamos ne formaliojo švietimo sistemoje įgytų gebėjimų pripažinimo galimybes.**

Pakeitimas

Turėtų būti šalinamos struktūrinės švietimo ir mokymo sistemų silpnybės, kad būtų užtikrinti kokybiški mokymo rezultatai ir išspręsta mokyklos nebaigimo problema **ir skatinamas visa apimantis aukštos kokybės švietimas pradedant pačiu pagrindiniu lygmeniu. Tam būtinos lanksčios švietimo sistemos, pagal kurias ypatingas dėmesys būtų skiriamas praktikai.** Valstybės narės, **bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis, turėtų didinti lavinantis įgyjamų žinių kokybę sudarydamos galimybę išsilavinimą įgyti visiems, rengti ir tobulinti savo reikmėms pritaikytas dvejopo mokymosi sistemas gerindamos profesinį mokymą ir esamas programas, pvz., Europasą, kartu prireikus užtikrindamos galimybę prireikus pakeisti kvalifikaciją ir už formaliojo švietimo sistemos ribų įgytos kvalifikacijos pripažinimą.** Turėtų būti stiprinami švietimo ir darbo rinkos ryšiai kartu užtikrinant pakankamai platų švietimą, kad žmonės įgytų solidų pagrindą rasti darbą visą gyvenimą.

Pakeitimas 29**Pasiūlymas dėl sprendimo****Priedo 6 gairės 3 a pastraipa (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

Valstybės narės turėtų labiau pritaikyti savo mokymo sistemas prie darbo rinkos poreikių, kad pereiti prie darbinės veiklos baigus mokymus būtų lengviau. Pirmiausia atsižvelgiant į skaitmeninimą ir naujas technologijas, nepaprastai svarbios žaliosios darbo vietos ir sveikatos priežiūra.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 30

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 6 gairės ketvirta pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Turėtų būti mažinamos kliūtys dalyvauti darbo rinkoje, ypač **moterims, vyresniems darbuotojams, jaunimui, neįgaliesiems ir teisėtiems migrantams**. Darbo rinkoje turi būti užtikrinta lyčių lygybė, įskaitant vienodą darbo užmokestį, taip pat galimybė naudotis prieinamu ir kokybišku ankstyvuoju ugdymu ir priežiūra.

Pakeitimas

Turi būti toliau mažinama diskriminacija darbo rinkoje – **taip pat ir susijusi su prieiga prie jos** – ypač **kalbant apie grupes, patiriančias diskriminaciją ar atskirtį, pvz., moteris, vyresnius darbuotojus, jaunimą, neįgaliuosius ir teisėtus migrantus**. Darbo rinkoje turi būti užtikrinta lyčių lygybė, įskaitant vienodą darbo užmokestį, taip pat galimybė naudotis prieinamu ir kokybišku ankstyvuoju ugdymu ir priežiūra **bei lankstumas, būtinas norint nuo atskirties apsaugoti asmenis, sustabdžiusius karjerą dėl pareigų šeimoje, pvz., neformaliuosius slaugytojus. Atsižvelgdamos į tai valstybės narės turėtų liautis blokavusios direktyvą dėl moterų įmonių valdybose**.

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 6 gairės 4 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Šiuo požiūriu valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai, kad nesimokančių ir nedirbančių (NEET) jaunų moterų daugiau nei vyrų ir kad NEET jaunimo reiškinį daugiausia lemia išaugęs jaunimo nedarbas, tačiau taip pat ir nepakankamo išsilavinimo nulemtas neveiklumas.

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 6 gairės penkta pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Kad pagerėtų užimtumas, socialinė įtrauktis, švietimas **ir** viešasis administravimas, valstybės narės turėti visiškai išnaudoti Europos socialinio fondo ir kitų Sąjungos fondų paramą.

Pakeitimas

Kad **būtų kovojama su skurdu**, pagerėtų **kokybiškas** užimtumas, socialinė įtrauktis, švietimas, viešasis administravimas **ir viešosios paslaugos**, valstybės narės turėtų visapusiškai **veiksmingai ir produktyviai** išnaudoti Europos socialinio fondo ir kitų Sąjungos fondų paramą. **Taip pat turėtų būti mobilizuoti Europos strateginių investicijų fondas ir jo investavimo platformos siekiant užtikrinti, kad būtų kuriamos kokybiškos darbo vietos, o darbuotojai turėtų įgūdžių, kurie būtini Sąjungai norint pereiti prie tvaraus augimo modelio**.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 33**Pasiūlymas dėl sprendimo****Priedo 7 gairės pirma pastraipa***Komisijos siūlomas tekstas*

Valstybės narės turėtų mažinti darbo rinkos segmentaciją. Darbo santykių apsaugos taisyklės ir institucijos turėtų sudaryti tinkamą įdarbinimo aplinką ir teikti pakankamą apsaugą dirbantiems ir ieškantiems darbo arba dirbantiems pagal laikinąsias ar civilinės teisės sutartis. Turėtų būti užtikrinta užimtumo kokybė socialinio ir ekonominio saugumo, švietimo ir mokymosi galimybių, **darbo (įskaitant sveikatos ir saugos) sąlygų** ir darbo ir asmeninio gyvenimo derinimo atžvilgiu.

Pakeitimas

Valstybės narės turėtų mažinti darbo rinkos segmentaciją **kovodamos su mažų garantijų darbu, dideliu nedarbu, nedeklaruojamu darbu ir nefiksuoto darbo laiko sutartimis**. Darbo santykių apsaugos taisyklės ir institucijos turėtų sudaryti tinkamą įdarbinimo aplinką ir teikti pakankamą apsaugą dirbantiems ir ieškantiems darbo arba dirbantiems pagal laikinąsias, **darbo ne visą darbo laiką, netipines** ar civilinės teisės sutartis **aktyviai įtraukdamos socialinius partnerius ir skatindamos kolektyvines derybas**. Turėtų būti užtikrinta užimtumo kokybė **visiems** socialinio ir ekonominio saugumo, **patvarumo, deramo darbo užmokesčio, teisių darbe, deramų sąlygų darbo vietoje (įskaitant sveikatos ir saugos aspektus), socialinės apsaugos, lyčių lygybės**, švietimo ir mokymosi galimybių atžvilgiu. **Todėl būtina padėti jaunimui ateiti į darbo rinką, skatinti ilgai nedirbusiųjų reintegraciją** ir darbo ir asmeninio gyvenimo derinimą **teikiant priežiūros paslaugas už prieinamą kainą ir modernizuojant darbo organizavimą**. **Visoje Sąjungoje turėtų būti skatinama didesnė darbo sąlygų konvergencija**.

Pakeitimas 34**Pasiūlymas dėl sprendimo****Priedo 7 gairės 1 a pastraipa (nauja)***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

Sudarius galimybes patekti į darbo rinką turėtų būti skatinamas verslumas, tvarus darbo vietų kūrimas visuose sektoriuose, įskaitant žaliąsias darbo vietas, taip pat socialinė priežiūra ir inovacijos, kad būtų geriausiai panaudojami žmonių įgūdžiai, puoselėjimas jų vystymas visą gyvenimą ir skatinamos darbuotojų siūlomos inovacijos.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 35

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 7 gairės antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės turėtų glaudžiai įtraukti nacionalinius parlamentus **ir** socialinius partnerius rengdamos ir įgyvendindamos atitinkamas reformas ir politikos priemones, kaip įprasta nacionalinėje praktikoje, ir remti socialinio dialogo nacionaliniu lygmeniu veikimo ir efektyvumo gerinimą.

Pakeitimas

Valstybės narės turėtų glaudžiai įtraukti nacionalinius parlamentus, socialinius partnerius, **pilietinės visuomenės organizacijas, regionų ir vietos valdžios institucijas** rengdamos ir įgyvendindamos atitinkamas reformas ir politikos priemones, kaip **numatyta pagal partnerystės principą ir nacionalinę praktiką**, ir remti socialinio dialogo nacionaliniu lygmeniu veikimo ir efektyvumo gerinimą, **ypač tose valstybėse, kuriose esama didelių problemų, susijusių su darbo užmokesčio devalvacija, kurios priežastis – neseniai panaikintas darbo rinkų reguliavimas ir silpnos kolektyvinės derybos.**

Pakeitimas 36

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 7 gairės trečia pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės turėtų **stiprinti aktyvias** darbo rinkos **priemones plėsdamos** jų tikslinę auditoriją, informavimo veiklą, aprėptį ir sąveiką su pasyviomis priemonėmis. Šiomis priemonėmis turėtų būti siekiama gerinti **atitiktį** darbo **rinkos poreikiams** ir remti tvarų perėjimą darbo rinkoje, viešosioms įdarbinimo tarnyboms teikiant individualizuotą pagalbą ir diegiant veiksmingumo matavimo sistemas. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad jų socialinės apsaugos sistemos veiksmingai įtrauktų ir įgalintų tuos, kas gali dalyvauti darbo rinkoje, apsaugotų (laikinais) neįtrauktuosius į darbo rinkas ir (arba) negalinčius jose dalyvauti ir parengtų asmenis galimiems pavojams; investuodamos į žmogiškąjį kapitalą. Valstybės narės turėtų skatinti įtraukias ir atviras visiems darbo rinkas ir įgyvendinti veiksmingas kovas su diskriminacija priemones.

Pakeitimas

Valstybės narės turėtų **užtikrinti pagrindinius aktyvių** darbo rinkos **priemonių kokybės standartus tobulindamos** jų tikslinę auditoriją, informavimo veiklą, aprėptį ir sąveiką su **pagalbinėmis, pvz., socialinės apsaugos**, priemonėmis. Šiomis priemonėmis turėtų būti siekiama gerinti **galimybes patekti į darbo rinką, stiprinti kolektyvines derybas ir socialinį dialogą** ir remti tvarų perėjimą darbo rinkoje, **itin aukštos kvalifikacijos** viešosioms įdarbinimo tarnyboms teikiant individualizuotą pagalbą ir diegiant veiksmingumo matavimo sistemas. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad jų socialinės apsaugos sistemos veiksmingai įtrauktų ir įgalintų tuos, kas gali dalyvauti darbo rinkoje, apsaugotų (laikinais) neįtrauktuosius į darbo rinkas ir (arba) negalinčius jose dalyvauti ir parengtų asmenis galimiems pavojams **ir kintančioms ekonominėms ir socialinėms sąlygoms**, investuodamos į žmogiškąjį kapitalą. **Valstybės narės turėtų nustatyti minimalias pajamas, kurios proporcingai atitiktų jų konkrečią socialinę ir ekonominę padėtį – tai būtų viena galimų priemonių skurdui mažinti.** Valstybės narės turėtų skatinti įtraukias ir atviras visiems darbo rinkas ir įgyvendinti veiksmingas kovas su diskriminacija priemones.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 37

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 7 gairės ketvirta pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Turėtų būti užtikrinamas **darbuotojų judumas**, kad būtų galima išnaudoti visą Europos darbo rinkos potencialą, be kita ko, gerinant pensijų perkėlimo galimybę ir kvalifikacijos pripažinimą. Kartu valstybės narės turėtų **prižiūrėti, kad nebūtų piktnaudžiuojama esamomis taisyklėmis**.

Pakeitimas

Darbuotojų judumas turėtų būti užtikrinamas kaip pagrindinė teisė ir laisvas pasirinkimas, kad būtų galima išnaudoti visą Europos darbo rinkos potencialą, be kita ko, gerinant pensijų perkėlimo galimybę ir **veiksmingą** kvalifikacijos **ir igūdžių** pripažinimą, **taip pat atsikratant biurokratijos ir kitų esamų kliūčių**. Kartu valstybės narės turėtų **spręsti kalbos kliūčių klausimą, tobulindamos mokymo sistemas šioje srityje**. Valstybės narės **taip pat turėtų tinkamai pasinaudoti EURES tinklu darbuotojų judumui skatinti**. Turėtų būti skatinama investuoti į regionus, netenkančius darbo jėgos, kad būtų švelninamos protų nutekėjimo pasekmės, o mobilieji darbuotojai būti skatinami grįžti.

Pakeitimas 38

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 7 a gairės (nauja) antraštė

Komisijos siūlomas tekstas

Visų lygmenų švietimo ir mokymo sistemų kokybės ir rezultatų gerinimas

Pakeitimas

Pakeitimas 39

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 7 a gairė (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės turėtų teikti prioritetą galimybės naudotis priežiūros ir kokybiško ankstyvojo ugdymo už prieinamą kainą paslaugomis užtikrinimui, nes ir viena, ir kita yra svarbios pagalbinės priemonės darbo rinkos subjektams ir jomis prisidedama prie bendro užimtumo lygio didinimo, kartu padedant asmenims atlikti savo pareigas. Valstybės narės turėtų parengti visapusišką politiką ir skirti investicijas, būtinas norit gerinti šeimoms ir tėvams skiriamą paramą ir derinimo priemones, kuriomis naudodamiesi tėvai galėtų derinti darbą ir šeiminių gyvenimą – taip būtų prisidėta prie ankstyvo mokyklos nelankymo prevencijos, o jaunuoliai įgytų daugiau galimybių darbo rinkoje.

Pakeitimas

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 40
Pasiūlymas dėl sprendimo
Priedo 8 gairės antraštė

Komisijos siūlomas tekstas

Teisingumo užtikrinimas, kova su skurdu ir lygių galimybių skatinimas

Pakeitimas

Socialinio teisingumo užtikrinimas, kova su skurdu ir lygių galimybių skatinimas

Pakeitimas 41
Pasiūlymas dėl sprendimo
Priedo 8 gairės pirma pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės turėtų **modernizuoti** socialinės apsaugos sistemas, kad **jos teiktų veiksmingą, efektyvią ir tinkamą apsaugą** visais asmens gyvenimo etapais, užtikrindamos teisingumą ir šalindamos nelygybės apraiškas. Reikia, kad socialinė politika būtų paprastesnė **ir** tikslingesnė ir **kad ją papildytų prieinamos ir kokybiškos** vaikų priežiūros ir švietimo **paslaugos, mokymas ir pagalba** ieškant darbo, būsto **parama ir prieinamos** sveikatos priežiūros **paslaugos, galimybė** naudotis tokiais būtinausiomis paslaugomis kaip banko sąskaita ir internetas; **taip pat** reikia imtis kovoti su mokyklos nebaigimu ir socialine atskirtimi.

Pakeitimas

Valstybės narės, **bendradarbiaudamos su vietos ir regionų valdžios institucijomis**, turėtų **gerinti savo** socialinės apsaugos sistemas **užtikrindamos pagrindinius standartus, kad būtų teikiama veiksminga, efektyvi ir tvari apsauga** visais asmens gyvenimo etapais, užtikrindamos **orų gyvenimą, solidarumą, teisę į socialinę apsaugą, visapusišką pagarbą socialinėms teisėms**, teisingumą ir šalindamos nelygybės apraiškas, **taip pat užtikrindamos įtrauktį siekiant panaikinti skurdą, pirmiausia kalbant apie žmones, išstumtus iš darbo rinkos ir priklausančius pažeidžiamesnėms grupėms**. Reikia, kad socialinė politika būtų paprastesnė, tikslingesnė ir **didesnio užmojo – taip pat ir užtikrinant prieinamas ir kokybiškas** vaikų priežiūros ir švietimo **paslaugas, efektyvų mokymą ir pagalbą** ieškant darbo, būsto **paramą ir visiems prieinamas aukštos kokybės** sveikatos priežiūros **paslaugas, galimybę** naudotis tokiais būtinausiomis paslaugomis kaip banko sąskaitos ir internetas; **be to**, reikia imtis kovoti su mokyklos nebaigimu, **ypač dideliu skurdu**, socialine atskirtimi **ir, kalbant bendriau, su visų formų skurdu**. **Ypač ryžtingai turėtų būti sprendžiama vaikų skurdo problema.**

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 42

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 8 gairės antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Šiuo tikslu turi būti naudojamos įvairios priemonės, kurios viena kitą papildo, įskaitant įtraukimo į darbo rinką paslaugas ir pajamų paramą, pritaikytą individualiems poreikiams. Socialinės apsaugos sistemos turi būti kuriamos taip, kad jomis galėtų pasinaudoti visi **turintys tokią teisę**, kad būtų remiamos investicijos į žmogiškąjį kapitalą ir būtų padedama užkirsti kelią skurdui, jį mažinti ir nuo jo apsaugoti.

Pakeitimas

Šiuo tikslu turi būti naudojamos įvairios priemonės, kurios viena kitą papildo, įskaitant įtraukimo į darbo rinką paslaugas ir pajamų paramą, pritaikytą individualiems poreikiams. **Šiuo požiūriu kiekviena valstybė narė turėtų savo nuožiūra nustatyti minimalių pajamų dydį atsižvelgdama į nacionalinę praktiką, kad jis proporcingai atitiktų konkrečią atitinkamos valstybės narės socialinę ir ekonominę padėtį.** Socialinės apsaugos sistemos turėtų būti kuriamos taip, kad **jos būtų lengviau prieinamos ir jomis nediskriminuojant** galėtų pasinaudoti visi, kad būtų remiamos investicijos į žmogiškąjį kapitalą ir būtų padedama užkirsti kelią skurdui **ir socialinei atskirčiai, taip pat kitokiai rizikai, pvz., pablogėjusiai sveikatai ar nedarbui, juos mažinti ir nuo jų apsaugoti. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas vaikams, kurie skursta dėl ilgalaikio savo tėvų nedarbo.**

Pakeitimas 43

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 8 gairės trečia pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pensijų **sistemos** turėtų būti **reformuotos**, kad **būtų užtikrintas** jų tvarumas ir pakankamumas moterims ir vyrams **ilgėjant gyvenimo trukmei ir vykstant demografiniams pokyčiams; be kita ko, įstatymu nustatytas pensinis amžius turėtų būti susietas su numatoma gyvenimo trukme, faktinis pensinis amžius turėtų būti didinamas ir turi būti kaupiamos papildomos santaupos pensijai.**

Pakeitimas

Pensijų **sistemų struktūra** turėtų būti **tokia**, kad jų tvarumas, **saugumas** ir pakankamumas moterims ir vyrams **būtų užtikrinamas stiprinant pensijų sistemas ir siekiant užtikrinti deramas – bent skurdo ribą viršijančias – pajamas išėjus į pensiją.** Pensijų sistemos turėtų būti tokios, kad būtų konsoliduojami, toliau vystomi ir tobulinami trys taupymo pensijai sistemų ramsčiai. Pensinio amžiaus ir gyvenimo trukmės susiejimas – ne vienintelė priemonė, kurią taikant galima spręsti su senėjimu susijusias problemas. Pensijų sistemų reformos turėtų, inter alia, atspindėti ir darbo rinkos tendencijas, gimstamumą, demografinę padėtį, sveikatos ir gerovės padėtį, darbo sąlygas ir ekonominės priklausomybės rodiklį. Geriausias būdas spręsti senėjimo problemą – didinti bendrą užimtumo lygį, užtikrinant, inter alia, socialines investicijas į vyresnių žmonių aktyvumą.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Pakeitimas 44

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 8 gairės ketvirta pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės turėtų gerinti sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros sistemų prieinamumą, produktyvumą ir efektyvumą užtikrindamos finansinį tvarumą.

Pakeitimas

Valstybės narės turėtų gerinti sveikatos priežiūros sistemų ir **gerovės paslaugų kokybę, įperkamumą**, prieinamumą, produktyvumą ir efektyvumą, **taip pat užtikrinti deramas darbo sąlygas susijusiuose sektoriuose, gerindamos solidarumu grindžiamą finansavimą ir taip** užtikrindamos finansinį šių sistemų tvarumą.

Pakeitimas 45

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 8 gairės 4 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės turėtų visapusiškai naudotis Europos socialinio fondo ir kitų Sąjungos fondų parama, kad kovotų su skurdu, socialine atskirtimi ir diskriminacija, gerintų prieinamumą neįgaliesiems, siekdamos skatinti lyčių lygybę ir gerinti viešąjį administravimą.

Pakeitimas

Pakeitimas 46

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 8 gairės 4 b pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pagrindiniai strategijos „Europa 2020“ tikslai, kuriais remdamosi valstybės narės nustato savo nacionalinius tikslus atsižvelgdamos į savo atitinkamą atspirties poziciją ir nacionalines aplinkybes – iki 2020 m. 75 proc. padidinti 20–64 metų amžiaus moterų ir vyrų užimtumą; sumažinti mokyklos nebaigimo rodiklį iki mažiau nei 10 proc.; bent iki 40 proc. padidinti 30–34 metų amžiaus asmenų, turinčių tretinį ar lygiavertį išsilavinimą, dalį; skatinti socialinę įtrauktį, ypač mažinant skurdą, kad skurdas ir atskirtis nebegrėstų bent 20 mln. žmonių ^(1bis).

Pakeitimas

^(1bis) Gyventojais vadinamas tam tikras skaičius žmonių, kuriems skurdas ir atskirtis gresia pagal tris rodiklius (skurdo rizika, materialinis nepriteklus ir namų ūkis, kuriame nėra nė vieno dirbančiojo). Valstybės narės gali savo nuožiūra nusistatyti nacionalinius tikslus pagal joms tinkamiausius rodiklius, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes ir prioritetus.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0262

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų mobilizavimas: Suomijos paraiška „EGF/2015/001 FI/Broadcom

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų mobilizavimo pagal 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo 13 punktą (Suomijos paraiška „EGF/2015/001 FI/Broadcom“) (COM(2015)0232 – C8-0135/2015 – 2015/2125(BUD))

(2017/C 265/40)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2015)0232 – C8-0135/2015),
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1309/2013 dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (2014–2020 m.), kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1927/2006 ⁽¹⁾ (EGF reglamentas),
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽²⁾, ypač į jo 12 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽³⁾ (2013 m. gruodžio 2 d. TIS), ypač į jo 13 punktą,
  - atsižvelgdamas į trišalio nagrinėjimo procedūrą, numatytą pagal 2013 m. gruodžio 2 d. TIS 13 punktą,
  - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto laišką,
  - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto laišką,
  - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A8–0210/2015),
- A. kadangi Sąjunga, siekdama teikti papildomą paramą darbuotojams, patiriantiems žalą dėl esminių struktūrinių pasaulio prekybos sistemos pokyčių ar pasaulinės finansų ir ekonomikos krizės, ir padėti jiems vėl integruotis į darbo rinką, nustatė teisėkūros ir biudžetines priemones;
- B. kadangi, remiantis 2008 m. liepos 17 d. taikinimo posėdyje patvirtinta bendra Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos deklaracija ir tinkamai atsižvelgiant į 2013 m. gruodžio 2 d. TIS nuostatas dėl sprendimų mobilizuoti Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (EGF) lėšas priėmimo, Sąjungos finansinė parama atleistiems darbuotojams turėtų būti dinamiška ir prieinama kuo greičiau ir veiksmingiau;
- C. kadangi priimtas EGF reglamentas atspindi Parlamento ir Tarybos pasiektą susitarimą vėl numatyti su krize susijusį mobilizavimo kriterijų, padidinti Sąjungos finansinį įnašą iki 60 proc. bendrų numatomų siūlomų priemonių išlaidų, padidinti Komisijos EGF paraiškų tvarkymo veiksmingumą ir sutrumpinti Parlamento ir Tarybos atliekamo paraiškų vertinimo ir tvirtinimo laiką, išplėsti reikalavimus atitinkančių veiksmų ir paramos gavėjų sąrašą, įtraukiant į jį savarankiškai dirbančius asmenis ir jaunimą, ir finansuoti paskatas nuosavam verslui steigti;

⁽¹⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 855.

⁽²⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 884.

⁽³⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- D. kadangi Suomija pateikė paraišką „EGF/2015/001 FI/Broadcom“ dėl finansinės paramos iš EGF po to, kai buvo atleisti 568 darbuotojai iš bendrovės „Broadcom Communications Finland“, veikiančios ekonominės veiklos sektoriuje NACE 2 red. 46 skyriuje (Didmeninė prekyba, išskyrus prekybą variklinėmis transporto priemonėmis ir motociklais) ⁽¹⁾, ir iš 2 tiekėjų ar tolesnės gamybos grandies įmonių;
- E. kadangi paraiška atitinka EGF reglamente nustatytus finansinės paramos skyrimo kriterijus;
1. pritaria Komisijai, kad įvykdytos EGF reglamento 4 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytos sąlygos ir kad todėl Suomija turi teisę gauti finansinę 1 365 000 EUR paramą pagal šį reglamentą;
  2. pažymi, kad Suomijos valdžios institucijos 2015 m. sausio 30 d. pateikė paraišką dėl finansinės paramos iš EGF ir kad 2015 m. birželio 2 d. Komisija pateikė jos vertinimą; palankiai vertina tai, kad paraiška buvo greitai (trumpiau nei per penkis mėnesius) įvertinta;
  3. primena, kad šio amžiaus pirmąjį dešimtmetį užsienyje įsteigtų patronuojamųjų Suomijos įmonių darbuotojų skaičius visuose žemynuose padidėjo, 2004 m. Azija tapo elektronikos ir elektros prietaisų pramonės lydere pagal darbuotojų skaičių, o darbuotojų skaičius Europoje ėmė mažėti; mano, kad atleidimai iš bendrovės „Broadcom“ iš dalies yra susiję su tendencija, kuri veikia visą Suomijos elektronikos pramonę ir kuri pasiekė kulminacinį tašką, kai „Nokia“ 2011 m. paskelbė didelio masto atleidimus; vis dėlto daro išvadą, kad šie įvykiai yra labai susiję su esminiais pasaulio prekybos sistemos struktūriniais pokyčiais, vykstančiais dėl globalizacijos;
  4. pažymi, kad dėl šių atleidimų dar labiau pablogės nedarbo padėtis, ypač Šiaurės Pohjanmos regione (NUTS 2 ⁽²⁾) lygmens regiono dalis, F11A), kur atleisti 424 darbuotojai iš 568 darbuotojų; pažymi, kad šiame regione nedarbo lygis nuolat yra keliais procentiniais punktais didesnis už nacionalinį vidurkį; pažymi, kad 2014 m. rugpjūčio mėn. nedarbo lygis buvo 12,2 proc., Šiaurės Pohjanmoje – 14,1 proc., o labiausiai paveiktame Oulu mieste – 16,1 proc., ir kad tą patį regioną labai paveikė nuo 2011 m. vykdomi didelio masto atleidimai iš įmonės „Nokia“;
  5. mano, kad įmonių apklausa ir vizitai yra veiksmai, kurie gali būti naudingi ne tik atleistiems darbuotojams, dėl kurių teikiama paraiška, bet taip pat gali padėti plėsti žinias apie užimtumo problemas šiame sektoriuje, naudingas atleidimų ateityje atvejais; pažymi, kad šie konkretūs veiksmai yra tęsinys jau vykdytos panašios priemonės pagal ankstesnę EGF paraišką „EGF/2013/001 FI/Nokia“ (Suomija);
  6. pažymi, kad iki šiol skyrius „Didmeninė prekyba, išskyrus prekybą variklinėmis transporto priemonėmis ir motociklais“ buvo kitos EGF paraiškos („EGF/2010/012 NL/Noord Holland ICT“), kuri taip pat buvo pagrįsta globalizacijos kriterijumi, objektas;
  7. su pasitenkinimu pažymi, kad Suomijos valdžios institucijos, siekdamos suteikti darbuotojams skubią paramą, 2014 m. rugpjūčio 11 d. (gerokai anksčiau prieš priimant sprendimą ir netgi prieš pateikiant paraišką dėl EGF paramos suteikimo siūlomam suderintam paslaugų paketui) nusprendė atleistiems darbuotojams pradėti taikyti prie individualių poreikių pritaikytas priemones;
  8. pažymi, kad atleistiems darbuotojams, kuriems taikoma ši paraiška, Suomija planuoja taikyti trejopas priemones: i) padėti jiems rasti naują darbą, ii) padėti jiems sukurti nuosavą verslą ir iii) suteikti jiems mokymosi ir studijų galimybių;
  9. atkreipia dėmesį į tai, kad valdžios institucijos planuoja 17,46 proc. visų išlaidų panaudoti išmokoms ir paskatoms darbo užmokesčio subsidijų forma (kaip dalis atlyginimo už kiekvienus darbo santykius, nustatytus su remtinu darbuotoju) ir kelionės, nakvynės ir perkraustymo išlaidoms, kurios sudaro pusę didžiausios leistinos 35 proc. visų išlaidų dalies;
  10. palankiai vertina tvarką, pagal kurią Suomijos valdžios institucijos konsultavosi su tiksliniais paramos gavėjais ar jų atstovais arba socialiniais partneriais, vietos ar regiono valdžios institucijomis;

⁽¹⁾ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

⁽²⁾ 2012 m. lapkričio 8 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1046/2012, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo nuostatos dėl naujojo regionų suskirstymo laiko eilučių perdavimo (OL L 310, 2012 11 9, p. 34).

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

11. primena, kad svarbu didinti visų darbuotojų įsidarbinimo galimybes rengiant pritaikytus mokymus ir pripažįstant įgūdžius ir gebėjimus, įgytus per darbuotojo profesinę karjerą; tikisi, kad pagal suderintą paketą siūlomi mokymai bus pritaikyti ne tik prie atleistų darbuotojų poreikių, bet ir prie dabartinės verslo aplinkos;
12. primena, kad, kaip nustatyta EGF reglamento 7 straipsnyje, rengiant suderintą prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų rinkinių reikėtų iš anksto numatyti būsimas darbo rinkos perspektyvas ir gebėjimus, kurių prireiks ateityje, ir šį rinkinių pritaikyti prie perėjimo prie efektyvaus išteklių naudojimo ir tvarios ekonomikos;
13. palankiai vertina siūlomų EGF intervencinių veiksmų papildomumą su kitais veiksmais, finansuojamais nacionalinėmis ar Sąjungos lėšomis;
14. pažymi, kad informacija apie suderintą prie individualių poreikių pritaikytų paslaugų paketą, kuris turi būti finansuojamas EGF lėšomis, apima duomenis apie tai, kaip šiomis priemonėmis papildomi struktūrinių fondų lėšomis finansuojami veiksmai; pabrėžia, kad Suomijos valdžios institucijos patvirtino, kad tinkami finansuoti veiksmai neremiami taikant kitas Sąjungos finansines priemones; dar kartą ragina Komisiją į jos rengiamas metines ataskaitas įtraukti lyginamąjį tų duomenų vertinimą, siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi esamos tvarkos ir kad nebūtų dubliuojamos Sąjungos finansuojamos paslaugos;
15. palankiai vertina tai, kad Komisija, atsižvelgdama į Parlamento raginimą pagreitinti išmokų skyrimą, patobulino procedūrą; atkreipia dėmesį į laiko trūkumą, susijusį su nauju tvarkaraščiu, ir galimą poveikį paraiškų nagrinėjimo efektyvumui;
16. pritaria prie šios rezoliucijos pridedamam sprendimui;
17. paveda Pirmininkui pasirašyti šį sprendimą su Tarybos pirmininku ir užtikrinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir jos priedą Tarybai ir Komisijai.

PRIEDAS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų mobilizavimo (Suomijos paraiška „EGF/2015/001 FI/Broadcom“)

(Šio priedo tekstas čia nepateikiamas, nes jis atitinka galutinį aktą – Sprendimą (ES) 2015/1477.)

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0263

2016 m. biudžetas. Įgaliojimai, susiję su trišaliu dialogu

2015 m. liepos 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl įgaliojimų, susijusių su trišaliu susitikimu dėl 2016 m. biudžeto projekto (2015/2074(BUD))

(2017/C 265/41)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 312 ir 314 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2016 finansinių metų bendrojo biudžeto projektą, kurį Komisija priėmė 2015 m. birželio 24 d. (COM(2015)0300),
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl 2016 m. biudžeto sudarymo bendrųjų gairių, III skirsnis – Komisija ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2015 m. vasario 17 d. Tarybos išvadas dėl 2016 m. biudžeto gairių,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių II antraštinės dalies 8 skyrių,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto, Tarptautinės prekybos komiteto, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Konstitucinių reikalų komiteto laiškus,
- atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą ir kitų suinteresuotų komitetų nuomones (A8-0217/2015),

2016 m. biudžeto projektas: įsipareigojimų vykdymas ir atsižvelgimas į finansinius prioritetus

1. primena, kad savo minėtoje 2015 m. kovo 11 d. rezoliucijoje Parlamentas kaip pagrindinius 2016 m. biudžeto prioritetus nurodė deramų ir kokybiškų darbo vietų kūrimą, įmonių plėtojimą ir verslumo siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo visoje Sąjungoje skatinimą (trys veiksniai) kartu su vidaus ir išorės solidarumu saugioje Europoje; pakartoja, kad Parlamentas didelę reikšmę teikia teisinių ir politinių įsipareigojimų vykdymui, ir raginimą institucijoms vykdyti savo pažadus;

2. atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad 2014–2020 m. daugiametėje finansinėje programoje (DFP) nustatytos visų išlaidų kategorijų viršutinės ribos, bet taip pat numatytas specialus ir didžiausias galimas lankstumas siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai vykdyti savo teises prievolės ir specialios priemonės siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai reaguoti į konkrečias nenumatytas aplinkybes arba finansuoti aiškiai nustatytas išlaidas, viršijančias viršutines ribas;

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.

⁽²⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 884.

⁽³⁾ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0061.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

3. palankiai vertina tai, kad Komisijos pateiktame Europos Sąjungos 2016 finansinių metų bendrojo biudžeto projekte įtvirtinami minėtieji prioritetai ir siūloma didinti ES paramą investicijoms, žinioms, darbo vietų kūrimui ir į augimą orientuotoms programoms ir ypač reprezentatyviai judumo programai, pvz., „Erasmus+“; laikosi nuomonės, kad 2016 m. biudžeto projektas – tai teigiamas žingsnis siekiant padėti valstybėms narėms spręsti struktūrines problemas, ypač konkurencingumo praradimo problemą; palankiai vertina tai, kad Komisija ne tik numatė daugiau lėšų 3 išlaidų kategorijoje (saugumas ir pilietybė) ir 4 išlaidų kategorijoje (Europos vaidmuo pasaulyje), kaip pagrįstai tikėtasi, bet ir yra pasiryžusi reaguoti į naujus įvykius, pvz., krizes Ukrainoje, Sirijoje ir Viduržemio jūros regione, patenkindama ES ir valstybių narių poreikius saugumo ir migracijos srityse, parodydama tvirtą politinę valią išorės veiksmų srityje ir prisiimdama biudžetinių įsipareigojimų kilmės ir tranzito šalių atžvilgiu;

4. palankiai vertina tai, kad į 2016 m. biudžeto projektą įtrauktas Europos strateginių investicijų fonas (ESIF), ir ypač tai, kad siekiant padengti dalį išlaidų, skirtų ESIF garantijų fondo 8 mlrd. EUR sumai finansuoti, buvo panaudota bendroji įsipareigojimų marža, o ne vien tik sumažintos programai „Horizontas 2020“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP) numatytos lėšos; pabrėžia, kad Parlamentas siekė kuo labiau sumažinti poveikį šioms dviem programoms ir kad teisėkūros institucijų susitarimu lėšų apribojimas buvo dar labiau sumažintas bendra 1 mlrd. EUR suma, be kita ko, išsaugant fundamentiniams tyrimams numatytas lėšas; tikisi, kad ESIF susitarimas kuo greičiau bus atspindėtas 2016 m. biudžete, parengus taisomąjį raštą;

5. tačiau primena, kad sprendimą dėl metinių asignavimų, kuriuos bus leidžiama panaudoti siekiant sudaryti ESIF garantijų fondą, priims tik biudžeto valdymo institucija, vykdydama metinę biudžeto procedūrą; atsižvelgdamas į tai, įsipareigoja toliau kompensuoti programai „Horizontas 2020“ ir EITP numatytų lėšų sumažinimą, kuris ir toliau yra didelis, kad įgyvendinant šias programas būtų visapusiškai pasiekti tikslai, dėl kurių susitarta dar tik prieš dvejus metus per derybas dėl jų atitinkamų teisinių pagrindų; taip pat ketina atidžiai stebėti, ar šis lėšų mažinimas turėtų būti atliekamas tik 2016–2018 m. laikotarpiu, kaip siūlė Komisija, ar paskirstytas 2019–2020 m. laikotarpiu, kad būtų sumažintas šioms programoms daromas poveikis;

6. apgailestauja dėl to, kad Įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programai (COSME) skiriami įsipareigojimų asignavimai 2016 m. nominaliai sumažinami palyginti su 2015 m.; atkreipia dėmesį į tai, jog toks mažinimas reikštų labai neigiamą signalą tuo metu, kai MVĮ kaip inovatorių ir darbo vietų kūrėjų potencialas yra itin reikalingas, kad būtų skatinamas ES ekonomikos atsigavimas, sumažinti investicijų atotrūkią ir prisidedama prie Sąjungos gerovės ateityje; primena, kad verslumo skatinimas, konkurencingumo ir Sąjungos įmonių, įskaitant socialines įmones, galimybių patekti į rinkas didinimas ir MVĮ, kurios labai prisideda prie Europos ekonomikos ir konkurencingumo skatinimo, galimybių pasinaudoti finansavimu gerinimas – tai prioritetai, kuriems aiškiai pritaria visos institucijos, dėl šios priežasties COSME asignavimai per pastaruosius dvejus metus buvo telkiami laikotarpio pradžioje ir didinami, atsižvelgiant į didelį programos įgyvendinimo lygį; todėl ketina užtikrinti, kad ši programa būtų sėkmingai vykdoma 2016 m.;

7. pakartoja savo susirūpinimą dėl Jaunimo užimtumo iniciatyvos finansavimo, nes ši iniciatyva yra pagrindinė kovos su jaunimo nedarbu Sąjungoje, kuri yra svarbiausias visų ES politikos formuotojų prioritetas, priemonė; atkreipia dėmesį į Jaunimo užimtumo iniciatyvai skirtų papildomų asignavimų telkimą laikotarpio pradžioje 2014 m. ir 2015 m.; apgailestauja dėl to, kad 2016 m. nepasiūlyta numatyti naujų įsipareigojimų; primena, kad DFP numatyta bendrąją įsipareigojimų maržą viršijant viršutines ribas jau nuo 2016 m. panaudoti tam, kad būtų pasiekti su ekonomikos augimu ir užimtumu, ypač jaunimo užimtumu, susiję politiniai tikslai; todėl primena, kad Europos socialinio fondo reglamente numatyta, jog ištekliai Jaunimo užimtumo iniciatyvai 2016–2020 m. gali būti persvarstyti ir padidinti vykdant biudžeto procedūrą; taigi ragina toliau įgyvendinti Jaunimo užimtumo iniciatyvą pasinaudojant visomis DFP numatytomis nuostatomis dėl lankstumo ir ketina užtikrinti, kad 2016 m. biudžete būtų numatytos reikiamos sumos;

8. pažymi, kad dėl laiku pasiektos susitarimo dėl įsipareigojimų perprogramavimo pagal pasidalijamąjį valdymą 2014–2020 m. DFP, nes atitinkamos taisyklės ir programos buvo patvirtintos pavėluotai, į savo 2016 m. biudžeto projektą (2 ir 3 išlaidų kategorijos) Komisija įtraukė 4,5 mlrd. EUR įsipareigojimų asignavimų sumą, kuri negalėjo būti panaudota 2014 m.; primena, kad pagal Taisomąjį biudžetą Nr. 1/2015 jau buvo sudarytos sąlygos pagal 1b, 2 ir 3 išlaidų kategorijas 16,5 mlrd. EUR perkelti iš 2014 į 2015 m.; pabrėžia, kad tai vis dėlto yra gryni perkėlimai iš 2014 m. asignavimų, dėl kurių jau susitarta, todėl, palyginimo tikslais, į šią sumą neturėtų būti atsižvelgiama vertinant 2016 m. biudžeto raidą, palyginus su 2015 m. biudžetu; todėl atkreipia dėmesį į tai, kad atitinkamoms programoms iš tiesų numatyti padidinti įsipareigojimų asignavimai 2016 m. biudžeto projekte;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

9. yra susirūpinęs dėl lėtesnio nei planuota naujų programų pagal 2014–2020 m. DFP pradėjimo, nes buvo per vėlai patvirtinti teisiniai pagrindai ir veiklos programos, taip pat 2014 m. trūko mokėjimų asignavimų; įsipareigoja išnagrinėti, ar įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai, kurių prašoma, iš tiesų sudarys sąlygas tas naujas programas vykdyti visu pajėgumu; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų būtinų priemonių, kad būtų kompensuotas programų įgyvendinimo vėlavimas;

10. pažymi, kad ES 2016 m. biudžeto projektą sudaro 153,5 mlrd. EUR įsipareigojimų asignavimų (įskaitant iš 2014 m. perskirtus 4,5 mlrd. EUR) ir 143,5 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų; pabrėžia, kad, nepaisant perprogramavimo 2015 m. ir 2016 m. poveikio, tai yra 2,4 proc. daugiau įsipareigojimų ir 1,6 proc. daugiau mokėjimų, palyginti su 2015 m. biudžetu; pabrėžia, kad šis apskritai nedidelis padidėjimas, atitinkantis DFP nustatytas gaires ir atspindintis infliaciją, realiai beveik nėra padidėjimas ir tai parodo išlaidų efektyvumo ir veiksmingumo svarbą;

11. pabrėžia, kad pagal DFP viršutines ribas Komisija palieka 2,2 mlrd. EUR įsipareigojimų asignavimų (iš kurių 1,2 mlrd. EUR numatyta pagal 2 išlaidų kategoriją) ir 1,6 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų maržas; primena, kad paliktos įsipareigojimų ir mokėjimų maržos ir neatlikti mokėjimai įtraukiami į bendras maržas, kurios turi būti panaudotos vėlesniais metais, iškilus poreikiui; pažymi, kad bendroji įsipareigojimų marža panaudojama pirmą kartą ir kad dalis jos bus panaudota ESIF tikslais; iš esmės palankiai vertina pasiūlytą lankstumo priemonės panaudojimą aiškiai nustatytoms išlaidoms, kurios susidaro vykdamas naujas ES iniciatyvas prieglobsčio ir migracijos srityse ir kurios negali būti finansuojamos neviršijant 3 išlaidų kategorijos ribų, finansuoti; siekdamas daugiau lėšų skirti svarbiausiems prioritetams, ketina panaudoti dalį likusių maržų ir pasinaudoti atitinkamomis DFP numatytomis nuostatomis dėl lankstumo;

Mokėjimai: pasitikėjimo atkūrimas

12. primena, kad 2014 m. mokėjimų trūkumas, iš esmės dėl nepakankamų mokėjimų asignavimų viršutinių ribų ir pernelyg mažo biudžeto, pasiekė precedento neturintį aukštą lygį ir išliks didelis 2015 m.; baiminasi, kad dėl šios priežasties toliau bus daromas neįgiamas poveikis naujų 2014–2020 m. DFP programų įgyvendinimui ir toliau bus daroma žala naudos gavėjams, ypač nacionalinėms, regioninėms ir vietos valdžios institucijoms, susiduriančioms su ekonominiais ir socialiniais suvaržymais; remia Komisijos atliekamą aktyvų mokėjimų valdymą, bet yra susirūpinęs dėl kvietimų teikti paraiškas atidėjimo, išankstinio finansavimo sumažinimo ir vėluojančių mokėjimų, nes tai gali pakenkti siekti ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslų; pakartoja savo susirūpinimą dėl *ad hoc* mokėjimų sumažinimo, kurių per metinių biudžetų svarstymą atliko Taryba, įskaitant programų, numatytų 1a išlaidų kategorijoje „Konkurencingumas augimui ir užimtumui skatinti“; ragina Komisiją ne vėliau kaip iki 2016 m. kovo 31 d. parengti ataskaitą dėl poveikio paramos gavėjams, kuriems Sąjungos mokėjimai 2013–2015 m. buvo atidėti, taip pat dėl poveikio programų įgyvendinimui;

13. palankiai vertina tai, kad ES biudžeto projekte atspindimos bendro pareiškimo dėl 2015–2016 m. mokėjimų plano, dėl kurio po bendro padėties įvertinimo ir trijų institucijų prisiimto įsipareigojimo sumažinti šį vėlavimą susitarė Parlamentas, Taryba ir Komisija, nuostatos; primena, kad pagal SESV 310 straipsnį ES biudžete nurodytos įplaukos ir išlaidos turi būti subalansuotos; pažymi, kad, remiantis Komisijos vertinimu, mokėjimų asignavimais, kurių prašoma biudžeto projekte, neapmokėtų sąskaitų suma būtų sumažinta iki tvaraus lygio – maždaug 2 mlrd. EUR; todėl įsipareigoja visapusiškai remti Komisijos pasiūlymą ir tikisi, kad Taryba vykdys savo įsipareigojimus šioje srityje;

14. pabrėžia, kad Parlamentas, Taryba ir Komisija įsipareigojo ateityje vengti nepriimtino neįvykdytų mokėjimų prašymų skaičiaus susikaupimo metų pabaigoje, visapusiškai laikantis susitarimų, pasiektų sudarant daugiametę finansinę programą ir metinės biudžeto procedūros metu, ir juos įgyvendinant; pakartoja, kad šiuo požiūriu reikia atidžiai ir aktyviai stebėti neįvykdytų mokėjimų tendencijų pokyčius; pakartoja savo susirūpinimą, kad mokėjimų ciklo specifiškumas sukuria papildomų įtampų mokėjimų asignavimų lygmeniu, ypač DFP pabaigoje; primena Komisijai jos įsipareigojimus, prisiimtus bendrame pareiškime dėl mokėjimų plano, tobulinti savo vidutinės trukmės ir ilgalaikio prognozavimo priemones ir sukurti išankstinio perspėjimo sistemą siekiant pateikti pirmąsias mokėjimų prognozes liepos mėn., kad biudžeto valdymo institucija ateityje galėtų priimti tinkama informacija pagrįstus sprendimus;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

15. palankiai vertina tai, kad, atsižvelgiant į bendrus mokėjimų asignavimus, daug daugiau dėmesio galų gale imama teikti ne 2007–2013 m. programų užbaigimui, o naujų 2014–2020 m. programų vykdymui; tačiau pabrėžia, kad mokėjimų lygis 2016 m. biudžeto projekte, visų pirma 1b išlaidų kategorijoje, žemas palyginti su išpareigojimų lygiu, o dėl to gali kilti rizika dėl neįvykdytų mokėjimų prašymų sankaupos šios DFP pabaigoje; todėl kelia klausimą, kiek tai atitinka ilgalaikę mokėjimų plano perspektyvą;

1a išlaidų pakategorė – Konkurencingumas augimui ir užimtumui skatinti

16. pažymi, kad Komisijos pasiūlymu dėl 2016 m. išpareigojimų asignavimai pagal 1a pakategorę palyginti su 2015 m. padidinami 6,1 proc. iki 18,6 mlrd. EUR; pabrėžia, kad išpareigojimai padidinami visų pirma dėl ESIF integravimo, lėšų programai „Erasmus+“ ir Europos infrastruktūros tinklų priemonei padidinimo ir, mažesniu mastu, lėšų programai „Muitinė“, „Fiscalis“ ir kovai su sukčiavimu bei Užimtumui ir socialinių inovacijų programai padidinimo; skirs ypatingą dėmesį nelygybės tarp gamybinės praktikos ir aukštojo mokslo Europoje sumažinimui, visų pirma siekiant užtikrinti vienodas judumo galimybes;

17. vis dėlto apgailestauja dėl to, kad buvo sumažinti asignavimai dideliems infrastruktūros projektams, programoms „Horizontas 2020“ ir COSME, taip pat dėl lėtesnės pažangos EITP transporto srityje, kurios priežastis yra lėšų perkėlimas ESIF; primena, kad pagal pradinį Komisijos pasiūlymą dėl ESIF programai „Horizontas 2020“ 2016 m., palyginti su 2015 m., asignavimų būtų sumažinta 170 mln. EUR ir tai būtų prieštaringas ženklas dėl programos, kuri plačiai pripažįstama kaip pavyzdinis prioritetas pagal dabartinę DFP; apgailestauja dėl šalutinio poveikio mokslinių tyrimų finansavimui, įskaitant energetikos, MVĮ, klimato ir aplinkos, socialinių mokslų ir mokslo visuomenėje srityse; išpareigoja siekti dar labiau kompensuoti pasiūlytus lėšų sumažinimus šioms programoms biudžeto procedūros metu didinant asignavimus ir panaudojant 200 mln. EUR maržą, kuri vis dar egzistuoja nesiekiant 1a išlaidų kategorijos viršutinės ribos; pabrėžia, kad mokslinių tyrimų, vystymosi ir inovacijų finansavimą reikėtų sutelkti į sritis, kuriose galima sukurti didžiausią pridėtinę vertę, pavyzdžiui, energijos vartojimo efektyvumo didinimą, IRT, dotacijas fundamentiniams tyrimams, taip pat mažo anglies dioksido kiekio ir atsinaujinančiosios energijos technologijas;

18. pakartoja savo paramą ITER programai ir išpareigoja užtikrinti tinkamą finansavimą; tačiau yra susirūpinęs, kad pateiktas persvarstytas tvarkaraštis ir ITER finansinis planavimas, numatytas 2015 m. lapkričio mėn., nesudarys galimybės biudžeto valdymo institucijai atsižvelgti į naują informaciją 2016 m. metinėje biudžeto procedūroje; be to, primygtinai ragina ITER ir jos bendrąją įmonę Europos Sąjungai „Branduolių sintezės energija“ nedelsiant pateikti prašomas ataskaitas dėl 2013 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo ir laikytis atitinkamų Parlamento rekomendacijų;

19. pabrėžia, kad dėl ankstesnio mokėjimų asignavimų trūkumo padidėjo išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų skirtumas keliose programose pagal 1a išlaidų kategoriją ir tai buvo viena iš staigaus neįvykdytų išpareigojimų padidėjimo priežasčių, palyginti su kitomis išlaidų kategorijomis; yra susirūpinęs, kad Komisija turėjo sumažinti išankstinio finansavimo sumą ir, o tai kelia didesnę nerimą, atidėti kvietimus teikti paraiškas ir vėluoti pasirašyti sutartis; pažymi, pvz., kad, kalbant apie programą „Horizontas 2020“, Komisija mano, jog įprasto vykdymo atveju, kai mokėjimų asignavimai neribojami, iki 2014 m. pabaigos būtų buvę išleista apie 1 mlrd. EUR daugiau; palankiai vertina Komisijos pastangas kontroliuoti mokėjimų padėtį, vis dėlto pakartoja, kad jokiais aplinkybėmis netoleruos lėtesnio 2014–2020 m. programų vykdymo, kaip būdo spręsti mokėjimų trūkumo problemą;

20. todėl palankiai vertina mokėjimų asignavimų padidinimą 11,4 proc. iki 17,5 mlrd. EUR palyginti su 2015 m. ir mokėjimų ir išpareigojimų asignavimų santykio pagerinimą 2016 m.; ypač pažymi, kad kelių programų („Copernicus“, „Erasmus+“, „Horizontas 2020“, EITP transporto srities, branduolinės saugos ir eksploatavimo nutraukimo) atveju mokėjimų asignavimai viršija išpareigojimų asignavimų lygį;

1b išlaidų pakategorė — Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda

21. atkreipia dėmesį į tai, kad 1b pakategorėje pasiūlyta 50,8 mlrd. EUR išpareigojimų (3,2 proc. daugiau nei 2015 m., programavimo pakeitimo poveikis panaikintas) ir 49,1 mlrd. mokėjimų asignavimų (4 proc. mažiau) ir palikta nedidelė 15,3 mln. EUR marža atsižvelgiant į išpareigojimų viršutinę ribą; primena, kad sanglaudos politika yra pagrindinė ES investicijų politika, kuria siekiama sumažinti Europos regionų atotrūkį stiprinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, pabrėžia, kad tokios priemonės, kaip ESF, ERPF, Sanglaudos fondas ar Jaunimo užimtumo iniciatyva, prisideda spartinant sanglaudą, mažinant išsivystymo skirtumus ir remiant tvarių darbo vietų kūrimą; pabrėžia, kad siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų ES sanglaudos politika atlieka esminį vaidmenį;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

22. pabrėžia, kad 44 proc. pasiūlytų 2016 m. mokėjimų asignavimų padengia neįvykdytus mokėjimų prašymus ankstesniais programavimo laikotarpiais, taigi lieka tik 26,8 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų naujoms 2014–2020 m. sanglaudos programoms pradėti; todėl mano, kad pasiūlyti mokėjimų asignavimai yra mažiausias šioje pakategorėje reikalingas minimumas;

23. primena, kad 2016 m. biudžete reikia 21,6 mlrd. EUR siekiant neįvykdytų mokėjimų prašymų, susijusių su 2007–2013 m. sanglaudos programomis, lygį sumažinti nuo 24,7 mlrd. EUR 2014 m. pabaigoje ir 20 mlrd. EUR 2015 m. pabaigoje iki maždaug 2 mlrd. EUR iki 2016 m. pabaigos, kaip aprašyta Komisijos vertinime, pridėtame prie bendro pareiškimo dėl 2015–2016 m. mokėjimų plano; primygtinai ragina ateityje vengti panašaus neįprasto neapmokėtų sąskaitų susikaupimo, kad nebūtų daroma žala ES patikimumui;

24. be to, ragindamas tęsti Jaunimo užimtumo iniciatyvą, pabrėžia, kad šiuo metu būtina veiksmingai ir efektyviai spartinti jos įgyvendinimą valstybėse narėse; ragina valstybes nares ir Komisiją imtis visų būtinų priemonių, kad pirmenybė būtų teikiama nacionalinių Jaunimo garantijų iniciatyvų vykdymui, prireikus atsižvelgiant į Europos Audito Rūmų rekomendacijas, išdėstytas specialiojoje ataskaitoje Nr. 3/2015; pakartoja, kad neseniai patvirtintas išankstinio finansavimo dalies padidinimas iki 30 proc., kurį tvirtai rėmė Parlamentas, priklauso nuo to, ar valstybės narės per vienerius metus greitai pateiks tarpinius mokėjimų prašymus, kurie turėtų būti pateikti 2016 m.; primygtinai tvirtina, kad padidintas išankstinis finansavimas Jaunimo užimtumo iniciatyvai neturėtų turėti neigiamo poveikio kitų ESF sudėtinių dalių įgyvendinimui;

2 išlaidų kategorija — Tvarus augimas: gamtos išteklių

25. atkreipia dėmesį į tai, kad 2 išlaidų kategorijoje pasiūlyta 63,1 mlrd. EUR išpareigojimų (0,1 proc. mažiau nei 2015 m., programavimo pakeitimo poveikis panaikintas) ir 55,9 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų (0,2 proc. mažiau) ir palikta 1,2 mlrd. EUR marža atsižvelgiant į išpareigojimų viršutinę ribą ir 1,1 mlrd. EUR marža atsižvelgiant į tarpinę Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) viršutinę ribą; pabrėžia, kad finansinės drausmės mechanizmas taikomas tik siekiant sukurti krizių žemės ūkio sektoriuje sureguliuavimui skirtą rezervą; laukia Komisijos taisomojo rašto, kuris turėtų būti parengtas 2015 m. spalio mėn. ir turėtų būti paremtas naujausia informacija apie EŽŪGF finansavimą; pabrėžia, kad dėl lėšų perkėlimų tarp dviejų BŽŪP ramsčių padidėja bendra kaimo plėtrai panaudotina suma;

26. pabrėžia, kad 2016 m. biudžeto projekte atspindimas sumažėjęs intervencijų į žemės ūkio rinkas poreikis palyginti su 2015 m. biudžetu, visų pirma dėl neatidėliotųjų priemonių, susijusių su Rusijos taikomu tam tikrų žemės ūkio produktų iš ES importo embargu, poveikio 2015 m.; pažymi, kad, pasak Komisijos, 2016 m. biudžete tolesnės priemonės nereikalingos; atkreipia dėmesį į tikslus didinti Europos žemės ūkio konkurencingumą ir tvarumą ir prašo rasti išteklių šioms tikslams pasiekti;

27. pabrėžia, kad pagal reformuotą bendrą žuvininkystės politiką numatyta plačių užmojų teisinė sistema, kurią taikant galima spręsti atsakingos žvejybos problemą, taip pat renkant duomenis, ir palankiai vertina tai, kad Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas pasinaudojo 2014 m. nepanaudotų asignavimų perkėlimu į 2015 m., o panaikinus šio programavimo pakeitimo poveikį šiam fondui skirti išpareigojimų asignavimai 2016 m. toliau didėja; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad mokėjimų srityje ankstesnių programų laipsniškas užbaigimas tik iš dalies kompensuotas naujos programos pradėjimu, dėl to 2016 m. asignavimų yra mažiau;

28. palankiai vertina išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų padidinimą Aplinkos ir klimato kaitos politikos programai LIFE; palankiai vertinta pirmuosius žingsnius siekiant žalinti ES biudžetą ir atkreipia dėmesį į tai, kad reikia dar labiau paspartinti tempą;

3 išlaidų kategorija – Saugumas ir pilietybė

29. palankiai vertina tai, kad 2016 m. biudžeto projekte padidinta parama visoms 3 išlaidų kategorijos programoms ir ji siekia 2,5 mlrd. EUR išpareigojimų asignavimų (12,6 proc. padidinimas palyginus su 2015 m. biudžetu, panaikinus programavimo pakeitimo poveikį) ir 2,3 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų (9,7 proc. padidinimas); pabrėžia, kad dėl to nepalikta jokia marža tolesniam lėšų didinimui arba bandomiesiems projektams ir parengiamiesiems veiksams pagal 3 išlaidų kategoriją; laikosi nuomonės, kad, atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę padėtį, ypač dėl didėjančio migracijos srautų spaudimo, viršutinė riba, nustatyta mažiausiai DFP išlaidų kategorijai, gali būti nebeaktuali ir šis klausimas turėtų būti sprendžiamas po rinkimų persvarstant DFP;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

30. palankiai vertina Komisijos Europos migracijos darbotvarkę ir primena apie savo paramą siekiant stiprinti ES priemonės ir sąžiningo naštos pasidalijimo kultūros ir solidarumo prieglobsčio, migracijos ir išorės sienų priežiūros srityje plėtojimą; todėl palankiai vertina išpareigojimų asignavimų Vidaus saugumo fondui ir Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondui, apimant ir bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) plėtrą, padidinimą; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą mobilizuoti 124 mln. EUR lankstumo priemonės lėšų siekiant reaguoti į dabartines migracijos tendencijas Viduržemio jūros regione; reiškia abejonę dėl to, ar siūlomų lėšų pakaks; pabrėžia, kad reikia griežtai kontroliuoti šių lėšų paskirtį;

31. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į didelį skaičių žmonių, atvykstančių į Sąjungos pietines pakrantes, ir vis didesnę Europos prieglobsčio paramos biuro (EASO) vaidmenį valdant prieglobsčio sritį, pasiūlymas EASO įdarbinti tik 6 papildomus darbuotojus yra aiškiai nepakankamas; todėl prašo EASO skirti tinkamą darbuotojų skaičių ir 2016 m. biudžetą, kad ši agentūra galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis ir veiksmus;

32. mano, kad Komisija turėtų nuodugnai įvertinti priemonių, kurios pateiktos kaip ES migracijos darbotvarkės ir Europos saugumo darbotvarkės, kiek tai apima Europolo veiklą, dalis, poveikį biudžetui ir papildomas užduotis, kad biudžeto valdymo institucijai būtų sudarytos sąlygos tinkamai nustatyti agentūros agentūrų biudžeto ir darbuotojų poreikius; pabrėžia Europolo vaidmenį valstybėms narėms teikiant tarpvalstybinę pagalbą ir vykdamas keitimąsi informacija; pabrėžia, kad 2016 m. reikia užtikrinti agentūrai tinkamą biudžetą ir darbuotojų skaičių, kad ji galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis ir veiksmus;

33. mano, kad atitinkamoms agentūroms neturėtų būti taikomas darbuotojų skaičiaus sumažinimas arba darbuotojų perkėlimas ir kad jos privalo atitinkamai paskirstyti savo darbuotojus siekdamas įvykdyti savo išaugusius išpareigojimus;

34. taip pat primena, kad Parlamentas tvirtai ir nuosekliai remia tinkamą kultūros ir žiniasklaidos programų finansavimą; todėl palankiai vertina lėšų programai „Kūrybiška Europa“, įskaitant žiniasklaidos veiksmus, padidinimą palyginti su 2015 m. biudžetu, bet reiškia abejonę dėl administracinio kultūros ir žiniasklaidos standartų padalinimo; taip pat remia pasiūlytą lėšų padidinimą programai „Europa piliečiams“, nes ši programa yra itin svarbi piliečių dalyvavimui Europos demokratiniame procese; laikosi nuomonės, kad Europos piliečių iniciatyva yra pagrindinė dalyvaujamosios demokratijos ES priemonė, ir ragina gerinti jos matomumą ir prieinamumą; atkreipia dėmesį į teigiamą visos Europos tinklą, kuriuos sudaro vietos ir nacionalinė žiniasklaida, pvz., „EuranetPlus“, vaidmenį;

35. pabrėžia, kad maisto ir pašarų sauga, vartotojų apsauga ir sveikata yra didžiausią ES piliečių susirūpinimą keliančios sritys; todėl teigiamai vertina išpareigojimų asignavimų padidinimą palyginti su 2015 m. biudžetu „Maisto ir pašarų“ programai, Sveikatos programai ir Vartotojų programai;

4 išlaidų kategorija – Europos vaidmuo pasaulyje

36. palankiai vertina bendrą 4 išlaidų kategorijos finansavimo padidinimą, kuris siekia 8,9 mlrd. EUR išpareigojimų asignavimų (5,6 proc. padidinimas palyginti su 2015 m. biudžetu), paliekant 261,3 mln. EUR maržą atsižvelgiant į viršutinę ribą; pažymi, kad tai rodo didelį solidarumą su trečiosiomis šalimis; mano, kad ES biudžetas yra priemonė teikiant pagalbą žmonėms, kuriems jos reikia, ir propaguojant pagrindines Europos vertybes; yra patenkintas dėl to, kad ekonominiai ir socialiniai sunkumai, kuriuos patyrė ES pastaraisiais metais, nesutrukdė dėmesį skirti problemoms kitose pasaulio valstybėse; tačiau mano, kad greičiausiai prireiks labiau sustiprinti tam tikras prioritėtines sritis, pvz., Europos kaimynystės priemonę, įskaitant pagalbą Artimųjų Rytų taikos procesui, Palestinei ir JTPDO, atsižvelgiant į besitęsiančią humanitarinę ir politinę krizę kaimynystės erdvėje ir už jos ribų;

37. palankiai vertina Komisijos prašomą mokėjimų asignavimų visoms programoms pagal 4 išlaidų kategoriją padidinimą (28,5 proc. padidinimas iki 9,5 mlrd. EUR), kai mokėjimai viršija išpareigojimus, ypač vystymosi, humanitarinės pagalbos ir ES paramos Palestinei bei Jungtinių Tautų paramos ir darbo agentūrai Palestinos pabėgėliams Artimuosiuose Rytuose srityse; mano, kad tokį padidinimą visiškai pateisina būtinybė kompensuoti didelio mokėjimų trūkumo šioje išlaidų kategorijoje 2014 m. ir 2015 m., dėl kurio Komisija sumažino išankstinį finansavimą ir atidėjo teisinius išpareigojimus, pasekmes; primena, kad pagal 4 išlaidų kategoriją 2015 m. reikėjo sumokėti 1,7 mln. EUR delspinigių už pavėluotus mokėjimus; tikisi, kad išpareigojimų ir mokėjimų skirtumas bus laipsniškai mažinamas ir neapmokėtų sąskaitų skaičius vėl pasieks įprastą lygį; pabrėžia, kad toks procesas yra būtinas pažeidžiamų naudos gavėjų finansiniam stabilumui ir tam, kad ES galėtų veikti kaip patikima tarptautinių organizacijų partnerė;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

38. mano, kad išorės finansavimo priemonėmis suteikiamos priemonės įvairiais būdais ir atsižvelgiant į atitinkamus tikslus šalinamos tų vidaus saugumo ir migracijos problemų, į kurias sutelktas kitų metų biudžetas, priežastys, ypač atkreipiant dėmesį į Sąjungos pietines ir rytines sienas ir apskritai teritorijas, kuriose vyksta konfliktai; ypač atkreipia dėmesį į vystomojo bendradarbiavimo priemonę ir Europos kaimynystės priemonę, bet taip pat į politines priemones, kurioms lėšos padidintos ne tokiu dideliu mastu, pvz., humanitarinę pagalbą, priemonę, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, bendrą užsienio ir saugumo politiką ir Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę; ragina Komisiją aiškiai nustatyti sritis, kurios gali prisidėti sprendžiant šias svarbiausias problemas ir kuriose galimos didesnės lėšos gali būti veiksmingai įsisavinamos; šiuo požiūriu primena, kad svarbu teikti paramą siekiant sumažinti ir ilgainiai panaikinti skurdą ir taip pat svarbu, kad žmogaus teisių apsauga, lyčių lygybė, socialinė sanglauda ir kova su nelygybe ir toliau sudarytų ES išorės pagalbos veiklos pagrindą;

39. pabrėžia pastebimą sumos, kuri 2016 m. biudžete numatyta Europos investicijų banko valdomam Išorės veiksmų garantijų fondui, padidinimą ir pažymi, kad to priežastis, be kitų veiksnių, yra pradėtos teikti makrofinansinės paramos paskolos Ukrainai;

40. ragina Komisiją ir EIVT užtikrinti, kad strateginėse šalyse, kurios naudojasi santykinai dideliu finansavimu iš įvairių ES šaltinių, pvz., Ukrainoje ir Tunise, būtų taikomas jungtinis požiūris; laikosi nuomonės, kad didesnis politinis ir ekonominis ES poveikis gali būti pasiektas užtikrinant didesnę pagrindinių veikėjų ES ir vietos veikėjų veiksmų suderinamumą ir koordinavimą, kai supaprastinamos ir sutrumpinamos procedūros ir pateikiamas aiškesnis ES veiksmų vaizdas;

5 išlaidų kategorija – Administravimas

41. pažymi, kad, palyginti su 2015 m. biudžetu, 5 išlaidų kategorijos išlaidos padidėjo 2,9 proc. iki 8 908,7 mln. EUR, šis skaičius bendrai apima administracines institucijų išlaidas (2,2 proc. padidėjimas) ir išlaidas pensijoms bei Europos mokykloms (5,4 proc. padidėjimas); pažymi, kad atsižvelgiant į viršutinę ribą palikta 574,3 mln. EUR marža; pabrėžia, kad 5 išlaidų kategorija ir toliau sudaro 5,8 proc. ES biudžeto; vis dėlto primena, kad į šį skaičių neįtraukta techninė parama, kuri įtraukiama į veiklos išlaidas;

Specialios priemonės

42. patvirtina, kad specialios priemonės yra itin svarbios visapusiškam DFP laikymuisi ir įgyvendinimui ir dėl jų pobūdžio joms skirti įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai turėtų būti apskaičiuojami neatsižvelgiant į viršutinę ribą, visų pirma bendrosios mokėjimų maržos apskaičiavimo tikslais; palankiai vertina pasiūlytą paritetą tarp įsipareigojimų ir mokėjimų, susijusių su neatidėliotinos pagalbos rezervu, principą; pažymi, kad 2016 m. biudžeto projekte neatidėliotinos pagalbos rezervui, Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondui (EGF) ir Europos Sąjungos solidarumo fondui numatytos sumos yra iš esmės nepakitusios arba šiek tiek padidintos;

Bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai

43. pabrėžia bandomųjų projektų ir parengiamųjų veiksmų svarbą, nes jie yra priemonės nustatyti politinius prioritetus ir pradėti naujas iniciatyvas, kurios gali tapti nuolatinais ES veiksmais ir programomis, apimančiais iniciatyvas, kuriomis siekiama atspindėti ir paremti ekonominius, ekologinius ir socialinius pokyčius ES; susirūpinęs pažymi, kad Komisija nenumatė asignavimų tolesniam labai sėkmingų bandomųjų projektų ir parengiamųjų veiksmų vykdymui, ypač 3 išlaidų kategorijoje; ketina nustatyti subalansuotą bandomųjų projektų ir parengiamųjų veiksmų rinkinį; pažymi, kad dabartiniame pasiūlyme kai kurių išlaidų kategorijų marža yra gana ribota arba jos išvis nėra numatyta, ir ketina išnagrinėti priemones, kaip sudaryti sąlygas galimiems bandomiesiems projektams ir parengiamiesiems veiksmais;

Decentralizuotos agentūros

44. pabrėžia svarbų decentralizuotų agentūrų vaidmenį ES politikos formavimo procese ir yra pasiryžęs įvertinti kiekvienos agentūros atskirai biudžeto ir darbuotojų poreikius, kad būtų užtikrinta pakankamai asignavimų ir darbuotojų visoms agentūroms, ypač toms, kurioms neseniai buvo pavestos naujos užduotys arba kurių darbo krūvis yra didesnis dėl nustatytų politinių prioritetų ar kitų priežasčių; ypač yra pasiryžęs teisingumo ir vidaus reikalų srityje veikiančioms agentūroms suteikti išteklių, reikalingų spręsti dabartines dėl migracijos kylančias problemas; dar kartą pabrėžia savo prieštaravimą persikirstymo rezervui ir tikisi biudžeto procedūros metu rasti sprendimą siekiant sustabdyti papildomą darbuotojų skaičiaus mažinimą decentralizuotose agentūrose; be to, pakartoja savo ketinimą pasinaudoti Tarpinstitucine

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

darbo grupė decentralizuotų agentūrų klausimu, kad būtų rastas bendras institucijų požiūris į agentūras, turint omenyje biudžeto aspektą, pagrindas, taip pat atsižvelgiant į su 2016 m. biudžetu susijusią taikinimo procedūrą;

o

o o

45. ragina nuolat stengtis skirti biudžeto lėšų tam, kad būtų teikiami atitinkami mokymai ir perkvalifikavimas tuose sektoriuose, kuriuose trūksta darbo jėgos, ir pagrindiniuose sektoriuose, turinčiuose dideles darbo vietų kūrimo galimybes, pavyzdžiui, žaliosios ekonomikos, žiedinės ekonomikos, sveikatos priežiūros ir IRT sektoriuose; pabrėžia, kad 2016 m. biudžete turėtų būti numatyta tinkama parama socialinės įtraukties skatinimui ir veiksams, kuriais siekiama panaikinti skurdą ir suteikti skurstantiems ir socialinę atskirtį patiriantiems žmonėms daugiau galių; primena, kad lyčių lygybės klausimas turėtų būti įtrauktas į ES politikos kryptis ir sprendžiamas biudžeto sudarymo proceso metu; primygtinai ragina teikti finansinę paramą visoms programoms, kuriomis skatinama socialinė įtrauktis ir darbo vietų kūrimas asmenims, kurių padėtis darbo rinkoje nepalanki įvairiais aspektais, pvz., ilgą laiką darbo neturintiems asmenims, neįgaliesiems, žmonėms, priklausantiems mažumoms, ir neaktyviems bei drąsos netekusiems asmenims;

46. primena, kad 2016 m. biudžeto procedūra, kai programos turėtų būti vykdomos visu pajėgumu, turėtų būti integruotos naujos pagrindinės iniciatyvos investicijų ir migracijos srityse, atsiranda galimybė išspręsti praeityje neišspręstus klausimus, pvz., dėl mokėjimų ir specialiųjų priemonių, ir pirmą kartą bus taikomos naujos DFP nuostatos, kaip antai bendroji išsipareigojimų marža, bus Tarybos požiūriu į mokėjimų planą įvertinimo testas ir dabartinės DFP įvertinimas; primena Komisijai jos teisinę prievolę iki 2016 m. pateikti DFP veikimo persvarstymą ir kartu su tuo biudžeto persvarstymu pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. DFP, persvarstymą; primena, kad tuo pačiu metu Komisija remdamasi aukšto lygio darbo grupės nuosavų išteklių klausimu rezultatais, kuriuos numatoma pateikti 2016 m., turėtų įvertinti ir naujas iniciatyvas dėl nuosavų išteklių;

47. pripažįsta plataus masto susitarimą, kuriuo buvo paremti svarstymai dėl 2015 m. taisomųjų biudžetų projektų ir iki šiol vykusios derybos dėl mokėjimų plano, pademonstruojant bendrą pasiryžimą laikytis DFP, taikyti teisinį pagrindą, dėl kurio buvo kruopščiai deramasi, ir užtikrinti naujų programų finansavimą; ragina ir toliau tęsti bendradarbiavimo tendencijas tarp Komisijos ir abiejų ES biudžeto valdymo institucijų ir tikisi, kad tai galiausiai padės išspręsti mokėjimų vėlavimo, kuris yra integruotas į biudžeto procedūrą, klausimą; tikisi, kad tos pačios idėjos vyraus derybose dėl 2016 m. biudžeto ir ieškant priemonių, kaip ateityje spręsti kylančias ir nenumatytas problemas;

48. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai ir Tarybai.

—

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

I PRIEDAS: BENDRAS PAREIŠKIMAS DĖL BIUDŽETO PROCEDŪROS DATŲ IR TAIKINIMO KOMITETO VEIKIMO 2015 M. SĄLYGŲ

- A. Pagal Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo priedo A dalį Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija susitaria dėl šių pagrindinių 2016 m. biudžeto procedūros datų:
1. trišalio dialogo posėdis bus sušauktas liepos 14 d. prieš priimant Tarybos poziciją;
  2. Taryba sieks priimti savo poziciją ir perduoti ją Europos Parlamentui ne vėliau kaip 38-ą savaitę (trečią rugsėjo mėn. savaitę), kad būtų lengviau laiku susitarti su Europos Parlamentu;
  3. Europos Parlamento Biudžeto komitetas dėl Tarybos pozicijos pakeitimų sieks balsuoti ne vėliau kaip 42-os savaitės pabaigoje (spalio mėn. viduryje);
  4. trišalio dialogo posėdis bus sušauktas spalio 19 d. prieš Europos Parlamente įvyksiantį svarstymą;
  5. Europos Parlamentas plenariniame posėdyje dėl svarstymo balsuos 44-ą savaitę (spalio 26–29 d. plenarinėje sesijoje);
  6. taikinimo laikotarpis prasidės spalio 29 d. Pagal SESV 314 straipsnio 4 dalies c punkto nuostatas taikinimui skirtas laikas baigsis 2015 m. lapkričio 18 d.;
  7. Taikinimo komitetas susirinks lapkričio 9 d. Europos Parlamente ir lapkričio 13 d. Taryboje ir gali prireikus dar kartą susitikti; Taikinimo komiteto posėdžiai bus rengiami trišalio dialogo posėdžio (-ių) metu. Vienas iš trišalio dialogo posėdžių numatytas lapkričio 11 d. Per 21 dienos taikinimo laikotarpį gali būti sušauktas (-i) papildomas (-i) trišalio dialogo posėdis (posėdžiai).
- B. Taikinimo komiteto veikimo sąlygos išdėstytos pirmiau nurodyto Tarpinstitucinio susitarimo priedo E dalyje.
-

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

II PRIEDAS: BENDRAS PAREIŠKIMAS DĖL 2015–2016 M. MOKĖJIMŲ PLANO

Remdamosi bendru pareiškimu dėl mokėjimų plano, dėl kurio 2014 m. gruodžio mėn. susitarta kaip pasiekto susitarimo dėl 2014 m. ir 2015 m. biudžetų dalies, trys institucijos bendrai įvertino su mokėjimais iš ES biudžeto susijusią dabartinę padėtį ir perspektyvas, remdamosi 2015 m. kovo 23 d. Komisijos pateiktu dokumentu.

Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija susitarė:

1. Dabartinė padėtis

Europos Parlamentas ir Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą nuodugnų įvertinimą, pateiktą dokumente „Mokėjimų plano, kuriuo siekiama atkurti ES biudžeto tvarumą, elementai“ (išdėstytas priede) – tai analitinis pagrindas nustatant pagrindinius veiksnius, dėl kurių išaugo neįvykdytų mokėjimų prašymų lygis metų pabaigoje, ir siekiant tikslo sumažinti neapmokėtų sąskaitų lygį, ypatingą dėmesį skiriant 2007–2013 m. sanglaudos politikos programų įgyvendinimui.

- a) Dėl mokėjimų asignavimų, patvirtintų ankstesniuose biudžetuose, suvaržymų ir sanglaudos programų įgyvendinimo ciklo metu palaipsniui susikaupė netvarus metų pabaigoje neįvykdytų mokėjimų prašymų skaičius – 2014 m. pabaigoje neįvykdyti mokėjimai pasiekė beprecedentį 24,7 mlrd. EUR lygį. Tačiau institucijos pripažįsta, kad priėmus sudėtingus sprendimus dėl 2014 m. ir 2015 m. biudžetų, ši susikaupusių skaičių pavyko iš esmės stabilizuoti.
- b) Be to, dėl mokėjimų trūkumų sulėtėjo 2014–2020 m. programų įgyvendinimas pagal kitas išlaidų kategorijas, visų pirma siekiant įvykdyti sutartinius įsipareigojimus, susijusius su anksčiau priimtais įsipareigojimais, ir taip išvengti delspinigių už pavėluotus mokėjimus rizikos, laikotarpiu, kai įgyvendinant pagrindines programas tikimasi prisidėti prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo Europoje ir užtikrinti Sąjungos vaidmenį tarptautinėje arenoje.

2. Perspektyvos

- c) Europos Parlamentas ir Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktas 2015 m. ir 2016 m. perspektyvas: analizė rodo, kad iki 2016 m. pabaigos turėtų būti įmanoma sumažinti metų pabaigoje susikaupusių neįvykdytų mokėjimų prašymų, susijusių su 2007–2013 m. sanglaudos programomis, skaičių iki maždaug 2 mlrd. EUR lygio, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad sanglaudos programų įgyvendinimas artėja prie pabaigos, ir su sąlyga, kad 2016 m. biudžete bus patvirtinta pakankamai mokėjimų asignavimų. Tai turėtų padėti išvengti neigiamų pasekmių ir bereikalingo delsimo įgyvendinant 2014–2020 m. programas.
- d) Europos Parlamentas ir Taryba pabrėžia savo įsipareigojimą palaipsniui panaikinti susikaupusių netvarų neįvykdytų mokėjimų prašymų, susijusių su 2007–2013 m. sanglaudos programomis, skaičių. Šios institucijos įsipareigoja visapusiškai bendradarbiauti, kad 2016 m. biudžete būtų patvirtintas toks mokėjimų asignavimų lygis, kuris sudarytų galimybę pasiekti šį tikslą. Jų svarstymuose bus atsižvelgta į dabartines perspektyvas, kurias Komisija turės atspindėti ir dar labiau patikslinti rengiamose 2016 m. biudžeto projekto sąmatose.
- e) Komisija toliau atidžiai stebės, kaip keičiasi šis susikaupęs skaičius, ir prireikus pasiūlys atitinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad mokėjimų asignavimai būtų tvarkingai skiriami pagal patvirtintus įsipareigojimų asignavimus.
- f) Šios trys institucijos primena savo įsipareigojimą 2015 m. aktyviai stebėti su mokėjimų vykdymu susijusią padėtį. Jos vykdo reguliary pasikeitimą nuomonėmis ir šiuo tikslu patvirtina savo ketinimą gegužės 26 d., liepos 14 d. ir spalio 19 d. surengti specialius tarpinstitucinius posėdžius, siekiant užtikrinti darnų biudžeto sudarymo procesą. Šiuo atžvilgiu tuose tarpinstituciniuose posėdžiuose taip pat turėtų būti apsvarstytos ilgesnio laikotarpio prognozės, susijusios su tikėtina mokėjimų raida iki dabartinės daugiametės finansinės programos pabaigos – šiuo klausimu Komisijos prašoma prireikus pateikti alternatyvius scenarijus.
- g) Siekiant palengvinti dabartinės padėties, susijusios su 2007–2013 m. programomis, stebėsenos procesą, liepos ir spalio mėn. Komisija pateiks ataskaitas – biudžeto vykdymo, tiek palyginti su konkrečių metų mėnesinėmis prognozėmis, tiek su ankstesniais metais iki šios dienos, ir dėl susikaupusio neįvykdytų mokėjimų prašymų pagal 1b išlaidų pakategorę skaičiaus kaitos.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- h) Įsipareigodami išvengti panašaus neįvykdytų mokėjimų susikaupimo ateityje, Europos Parlamentas ir Taryba ragina Komisiją atidžiai stebėti 2014–2020 m. programų įgyvendinimą ir sukurti ankstyvojo perspėjimo sistemą. Kad pasiektų šį rezultatą Komisija įsipareigoja parengti atitinkamas priemones, kuriomis, vykdant biudžeto procedūrą, būtų nustatytos mokėjimų pagal išlaidų kategorijas (pakategorės) 1b, 2 ir 5 išlaidų kategorijų (pakategorijų) atveju ir pagal programas 1a, 3 ir 4 išlaidų kategorijų (pakategorijų) atveju tęstinės prognozės (angl. *rolling forecast*), daugiausia dėmesio skiriant N ir N+1 metams, įskaitant neapmokėtų sąskaitų ir neįvykdytų įsipareigojimų raidą; šios prognozės bus reguliariai atnaujinamos remiantis sprendimais dėl biudžeto ir visais susijusiais pokyčiais, turinčiais poveikio programų mokėjimų struktūrai; mokėjimų prognozės bus pateiktos liepos mėn., kai atsižvelgiant į Tarpinstitucinio susitarimo priedo 36 punkto trečią pastraipą bus surengtas tarpinstitucinis posėdis mokėjimų klausimu.
- i) Tai turėtų sudaryti galimybę biudžeto valdymo institucijai tinkamu laiku priimti reikiamus sprendimus, siekiant ateityje išvengti netvaraus neįvykdytų mokėjimų prašymų susikaupimo metų pabaigoje, kartu visapusiškai laikantis susitarimų, pasiektų kaip daugiamečių finansinės programos ar metinių biudžeto procedūrų dalis, ir juos visapusiškai įgyvendinant.
-

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

II PRIEDO PRIEDAS: MOKĖJIMŲ PLANO, KURIUO SIEKIAMA ATKURTI ES BIUDŽETO TVARUMĄ, PAGRINDAI ⁽¹⁾

Santrauka vadovams

Augantis atotrūkis tarp patvirtintų mokėjamų asignavimų ir Europos institucijų anksčiau prisiimtų išpareigojimų yra viena iš svarbiausių aplinkybių, susijusių su ES biudžeto įgyvendinimu, ypač nuo 2012 m. Šis mokėjamų atotrūkis lėmė neigiamas pasekmes skirtingose išlaidų srityse ir visų pirma **augantį išskolinimą dėl neįvykdytų mokėjamų prašymų pagal 2007–2013 m. laikotarpio sanglaudos politikos programas (1b išlaidų kategorija), kuris pasiekė precedento neturintį maksimumą 2014 m. pabaigoje.**

Šis augantis išskolinimas dėl neįvykdytų mokėjamų prašymų susidarė dėl susikirtusių 2007–2013 m. programų ciklo didžiausio intensyvumo ir 2014 m. sumažėjusios mokėjamų viršutinės ribos pagal daugiametę finansinę programą (DFP), kai buvo vykdomas bendras viešųjų finansų konsolidavimas nacionaliniu lygmeniu. Siekiant suprasti šią raidą, svarbiausi yra du skirtingi veiksniai.

Pirmasis – tai **ciklinis mokėjamų prašymų padidėjimas, kurį paskatino 2007–2013 m. sanglaudos politikos programų nepertraukiamas įgyvendinimas**, šiuos prašymus reikia įvykdyti pirmaisiais 2014–2020 DFP metais. Po to, kai programos iš lėto pradėtos vykdyti 2007–2009 m., be kita ko, dėl finansinės krizės ir priemonių, kurių imtasi krizei įveikti, poveikio, įgyvendinimas paspartėjo nuo 2012 m. ir sanglaudos politikos srities mokėjamų prašymų lygis per metus, t. y. 2013 m., išaugo iki istoriškai rekordinės 61 mlrd. EUR sumos, ir šį augimą skatino galutiniai įgyvendinimo terminai ir savaiminio išpareigojimų panaikinimo taisyklės, nustatytos pagal sanglaudos politikos teisės aktus ⁽²⁾.

Buvo sunku suderinti tokių staigų mokėjamų prašymų padidėjimą pagal 2007–2013 m. sanglaudos politiką su ES biudžetu, kai kitos programos vykdomos visų pajėgumu ir 2014 m. numatyta mažesnė viršutinė mokėjamų riba, tokiomis aplinkybėmis, kai valstybėse narėse vykdoma fiskalinė konsolidacija.

Iš tiesų, antrasis veiksnys, paaiškinantis šią susidariusią padėtį, yra **ženklus mokėjamų viršutinių ribų sumažinimas pagal DFP**, kuris buvo labai didelis (8 mlrd. EUR mažiau) 2014 m. Dėl to atsiradęs mokėjamų asignavimų trūkumas daro poveikį ne tik sanglaudos (1b išlaidų kategorija), bet ir kitoms išlaidų sritims, ir ypač politikos sritims, susijusioms su ekonomikos augimu ir darbo vietų kūrimu (1a išlaidų kategorija), Europos vaidmeniu pasaulyje (4 išlaidų kategorija) ir saugumu (3 išlaidų kategorija).

Siekdama išspręsti šiuos uždavinius, Komisija nustatė priemones, kad užtikrintų aktyvų menkų mokėjamų asignavimų valdymą, iniciatyviai susigrąžindama nepagrįstai išmokėtas sumas, ribodama nenaudojamas sumas patikos sąskaitose, mažindama išankstinio finansavimo nuošimtį, geriausiai pasinaudodama leistiniais ilgiausiais mokėjimo terminais, atidedama kvietimus teikti pasiūlymus ir (arba) konkursus ir su tuo susijusius sutarčių sudarymo veiksmus ir teikdama didesnę prioritetą šalims, kurioms teikiama finansinė parama.

Be to, biudžeto valdymo institucija buvo laiku informuota apie įvairius uždavinius ir aplinkybes, o siekiant padidinti patvirtintų mokėjamų asignavimų sumas, buvo pasiūlyti skirtingi taisomieji biudžetai.

Nepaisant padidintų mokėjamų asignavimų priimant taisomuosius biudžetus, kuriuos patvirtino Parlamentas ir Taryba ⁽³⁾, ir nepaisant Komisijos vykdomo aktyvaus turimų mokėjamų asignavimų valdymo, **išskolinimas dėl neįvykdytų mokėjamų prašymų ir toliau auga: vien 2007–2013 m. sanglaudos politikos skola 2014 m. pabaigoje pasiekė 24,7 mlrd. EUR ⁽⁴⁾.**

⁽¹⁾ Versija anglų kalba yra autentiška šio priedo versija.

⁽²⁾ Tai lemia vadinamosios „N+2“ ir „N+3“ taisyklės, pagal kurias mokėjimai turi būti atlikti per dvejus (N+2) arba trejus (N+3) metus nuo atitinkamų išpareigojimų prisiėmimo datos. 2013 m. pabaigoje šios abi išpareigojimų panaikinimo taisyklės buvo taikomos vienu metu.

⁽³⁾ Bendra papildomų mokėjamų asignavimų suma, patvirtinta priėmus taisomuosius biudžetus, 2012 m. sudarė 6,7 mlrd. EUR, 2013 m. – 11,6 mlrd. EUR, 2014 m. – 3,5 mlrd. EUR.

⁽⁴⁾ Neįvykdytų mokėjamų prašymų pagal 2007–2013 m. sanglaudos programas suma metų gale išaugo nuo 11 mlrd. EUR 2011 m. iki 16 mlrd. EUR 2012 m., 23,4 mlrd. EUR 2013 m. ir 24,7 mlrd. EUR 2014 m.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Dėl švelninimo priemonių, kurių ėmėsi Komisija, išsiskolinimo kaupimasis pagal kitas politikos sritis, kurias tiesiogiai valdo Komisija, didžia dalimi suvaldytas. Dauguma 2014 m. skirtų mokėjimų asignavimų panaudoti siekiant įvykdyti sutartinius išpareigojimus iš praeito programavimo laikotarpio ir taip sumažinti delspinigius už pavėluotus mokėjimus, kurie vis dėlto per metus išaugo penkis kartus (iki 3 mln. EUR) ⁽¹⁾. Nors šiais veiksmais išvengta didesnio neigiamo finansinio poveikio ES biudžetui, jie buvo susiję su didelio skaičiaus mokėjimų terminų perkėlimu į 2015 m., o tai turėjo poveikį teisėtiems suinteresuotųjų šalių lūkesčiams, nes joms galėjo tekti atidėti savo projektų pradžią ir (arba) laikinai rasti didesnę bendro finansavimo dalį.

Artėja 2007–2013 m. sanglaudos programų užbaigimo etapas. 2014 m. bendras gautų mokėjimų prašymų lygis sumažėjo iki 53 mlrd. EUR (nuo 61 mlrd. EUR 2013 m.). Savo naujausiose prognozėse (2015 m. sausio mėn.) valstybės narės nurodė, kad tikisi 2015 m. pateikti mokėjimų prašymų už apytikriai 48 mlrd. EUR, o 2016 m. – už 18 mlrd. EUR. Vis dėlto šių skaičių negalima laikyti nominalia kaina, kadangi 2015–2016 m. bus taikoma 95 proc. nuo viso programos finansinio paketo apmokėtinų mokėjimų viršutinė riba, kaip nustatyta pagal atitinkamus teisės aktus ⁽²⁾. **Taigi pagal Komisijos šmatą vykdytini mokėjimų prašymai 2015 m. sieks apytikriai 35 mlrd. EUR ir 2016 m. – iki 3,5 mlrd. EUR.**

Pagal 2015 m. biudžetą 2007–2013 m. sanglaudos politikai patvirtinta beveik 40 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų. Šis biudžetas padengs neįvykdytus mokėjimus (24,5 mlrd. EUR, sudarančių 62 proc. 2007–2013 m. sanglaudos politikos biudžeto) ir naujus laiku pateiktus mokėjimų prašymus, kuriuos reikia įvykdyti (apytikriai sudarysiančius 35 mlrd. EUR). Dėl to **prognozuojama, kad išsiskolinimas 2015 m. pabaigoje sumažės iki 20 mlrd. EUR.**

Šiuo etapu Komisija planuoja, kad reikės iki 23,5 mlrd. EUR likusiems mokėjimų prašymams įvykdyti iki programų užbaigimo ir siekiant palaipsniui padengti išsiskolinimą. 2016 m. biudžeto projekte Komisija patikslins mokėjimų asignavimus pagal 1b išlaidų kategoriją siekdama užtikrinti, kad tai būtų įvykdyta kartu tinkamai įgyvendinant 2014–2020 m. programas.

2015 biudžetiniai metai, sanglaudos politika (mlrd. EUR)

Mokėjimų asignavimai pagal 2015 m. biudžetą	(1)	39,5
— Iš jų 2014 m. pabaigos išsiskolinimas	(2)	24,7
— Iš jų 2015 m. prognozės, kurių viršutinė riba – 95 proc.	(3)	~35
Tikėtinas išsiskolinimas 2015 m. pabaigoje	(4)=(1)-(2)-(3)	~20

2016 biudžetiniai metai, sanglaudos politika (mlrd. EUR)

Tikėtinas išsiskolinimas 2015 m. pabaigoje	(1)	~20
Didžiausia likusių mokėjimų prašymų, kuriuos tikimasi gauti 2016 m. prieš užbaigimą, suma	(2)	~3,5
Didžiausia mokėjimų prašymų, kurie bus įvykdyti pagal 2016 m. biudžetą, suma	(3)=(1)+(2)	~23,5

⁽¹⁾ Reikėtų pažymėti, kad pagal pasidalijamojo valdymo politiką, pavyzdžiui, sanglaudos politiką (kur Komisija kompensuoja valstybių narių išlaidas), už pavėluotus mokėjimus palūkanos nepriskaičiuojamos.

⁽²⁾ Likusieji 5 proc. turėtų būti apmokėti užbaigiant programą, o tai įvyks 2017–2019 m., kai Komisija įvertins, kad programa buvo sėkmingai įgyvendinta ir kad nereikia jokio koregavimo.

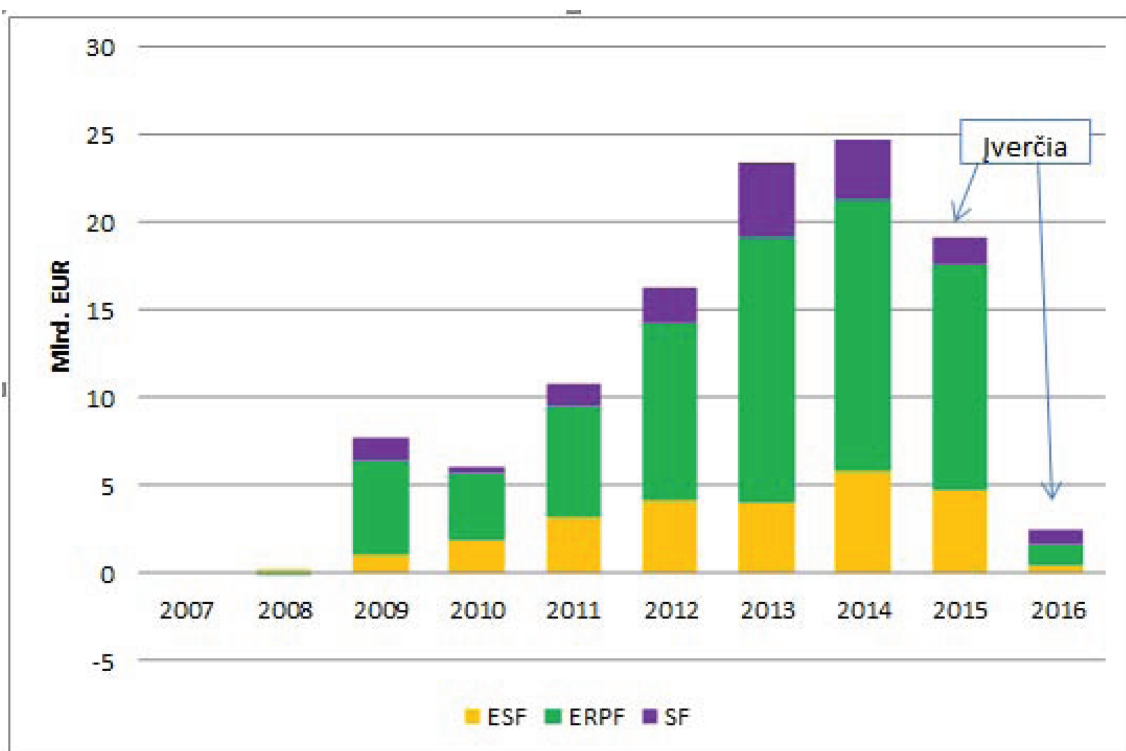
2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Taip pat mokėjimų asignavimų sumos, kurios turėtų būti pasiūlytos kitoms politikos sritims 2016 m. biudžete, turėtų sudaryti galimybę įvykdyti prievolės pagal ankstesnius išsipareigojimus ir kuo labiau sumažinti riziką, kad reikės mokėti palūkanas už pavėluotus mokėjimus, tačiau kartu užtikrinti reikiamą 2014–2020 m. programų įgyvendinimo ir sutarčių sudarymo pagal jas lygį.

Didelė dalis ES biudžeto yra daugiamečio pobūdžio ir tai paaiškina, kodėl esama atotrūkio tarp momento, kai išsipareigojimas užrašomas, iki faktinio mokėjimo pagal šį išsipareigojimą. Taigi struktūriškai besikaupiantis išsipareigojimų, kuriuos reikia įvykdyti, išskolinimas (vadinamas „RAL“, prancūzų kalbos frazės „*reste à liquider*“ akronimas) yra įprastas ir prognozuojamas. Atsižvelgiant į teisinį terminą, kai Komisija turi įvykdyti mokėjimus pagal mokėjimų prašymus⁽¹⁾, metų pabaigoje susikaupę prašymai yra susiję su reikalavimais vengti išsipareigojimų panaikinimo ir galimų nutraukimų ir tam tikras kiekis nepatenkintų mokėjimų prašymų metų pabaigoje yra laikomas „įprastu“. Vis dėlto augantis išskolinimo dydis per keletą pastarųjų metų pasiekė „neįprastą“ lygį⁽²⁾, ir taip iš anksto panaudojama ženkli ir didėjanti kitų metų biudžeto dalis, o patikimo finansų valdymo požiūriu tai yra netvaru.

Komisijos vertinimu, apie pusė nepatenkintų mokėjimų prašymų pagal sanglaudos politiką išskolinimo 2013 ir 2014 m. pabaigoje sudarė „neįprastas“ susikaupimas“, t. y. susijęs su mokėjimų asignavimų, patvirtintų pagal biudžetą, trūkumu, dėl kurio susidarė „sniego gniūžtės“ efektas. Artėjant projektų užbaigimo etapui, 2015 ir 2016 m. mokėjimams reikės mažiau lėšų ir išskolinimas savaime sumažės. Numatoma, kad nutraukimų ir sustabdymų lygis taip pat sumažės programoms artėjant prie užbaigimo. 2007–2013 m. programoms 2016 m. biudžete numatyta apytikriai 21,5 mlrd. EUR mokėjimų asignavimų ir numatoma, kad 2016 m. pabaigoje išskolinimas bus apie 2 mlrd. EUR.

2007–2013 m. sanglaudos programos: išskolinimo dėl neįvykdytų mokėjimų prašymų metų pabaigoje raida 2007–2016 m.

⁽¹⁾ Pagal sanglaudos politikos teisės aktus numatytas privalomas 60 dienų terminas.

⁽²⁾ Įprasto ir neįprasto išskolinimų apibrėžtys pateikiamos 3.4 ir 4.3 skirsniuose.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Abi biudžeto valdymo institucijos, Taryba ir Europos Parlamentas, pripažino, kad reikia palaipsniui padengti susikaupusį „neįprastą“ išskolinimą, šios institucijos bendrai sutarė per derybas dėl 2015 m. biudžeto, kad reikia „per dabartinės DFP laikotarpį iki struktūrinio lygio sumažinti metų pabaigoje sukaupiamas neapmokėtas sąskaitas, ypač daug dėmesio skiriant sanglaudos politikai“ ir „nuo 2015 m. pradės įgyvendinti planą, pagal kurį ne vėliau kaip iki dabartinės daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūros neapmokėtų sąskaitų, susijusių su 2007–2013 m. programų įgyvendinimu, lygis bus sumažintas iki bendrai sutarto lygio“.

Šis dokumentas suteikia tvirtą pagrindą abiejų biudžeto valdymo institucijų bendram susitarimui, tikimasi, kad jos stengsis priimti sprendimus, kurie sudarys galimybes palaipsniui sumažinti „neįprastą“ išskolinimą dėl neapmokėtų 2007–2013 m. programų sąskaitų iki 2016 m. pabaigos.

Pagal šį mokėjimų planą taip pat sudaroma galimybė sukaupti tam tikrą biudžeto valdymo patirtį ateičiai:

1. susitarimas dėl taisomojo biudžeto Nr. 2/2014 ⁽¹⁾, priimtas 2014 m. pabaigoje, buvo labai svarbus siekiant didžia dalimi stabilizuoti išskolinimą dėl neįvykdytų mokėjimų prašymų ties tokiu lygmeniu, kad prašymus būtų galima palaipsniui įvykdyti per dvejus metus; institucijos prisiėmė atsakomybę, susidarius labai sunkiai fiskalinei situacijai daugelyje valstybių narių;
2. iniciatyvus biudžeto valdymo priemonės, kurių ėmėsi Komisija, pasitvirtino kaip būtinos siekiant spręsti mokėjimų asignavimų stokos pagal daugelį politikos sričių problemą; šias priemones reikia ir toliau taikyti, kiek reikės siekiant išvengti neproporcingo žlugdymo ir (arba) delspinigių palūkanų mokėjimo;
3. nors įgyvendinant sanglaudos politiką esama pasikartojančio ciklo, aukščiausio pakilimo ir žemiausio kritimo taškus galima sušvelninti įgyvendinant programas kuo greičiau ankstyvuojant programavimo laikotarpio etapu; tai ypač pageidautina dabartinėmis ekonominėmis sąlygomis, kai labai reikia investicijų, kad būtų skatinamas ekonomikos atsigavimas ir konkurencingumas;
4. reikia, kad prašymai būtų teikiami reguliariai; valstybės narės turėtų vengti nereikalingo administracinio vėlavimo siūsdamos savo mokėjimų prašymus per visus metus; siunčiant mokėjimų prašymus reguliariai, gerėja biudžeto valdymas ir padedama kuo labiau sumažinti išskolinimą metų pabaigoje;
5. kita vertus, pakankamo lėšų kiekio skyrimas mokėjimų asignavimams yra būtina sąlyga siekiant tinkamai vykdyti biudžetą ir išvengti netvaraus nepatenkintų mokėjimų prašymų susikaupimo metų pabaigoje; be to, reikės taikyti vadinamąjį specialų didžiausią galimą lankstumą, minimą Europos Vadovų Tarybos išvadose ir 2013 m. vasario mėn. J. M. Barroso pareiškime, kad būtų galima vykdyti Sąjungos teisinius išpareigojimus; taip pat biudžeto valdymo institucijos sprendimai turėtų kuo labiau sudaryti galimybę sklandžiai vykdyti mokėjimus per visą DFP trukmės laikotarpį;
6. reikia sustiprinti prognozavimo pajėgumus; papildomai prie jau teikiamų įvairių analizžių ⁽²⁾, Komisija toliau tobulins savo vidutinės trukmės laikotarpio ir ilgalaikės prognozes, kad būtų galima ankstyvuojant etapu ir kuo tiksliau nustatyti galimas problemas; visų pirma ji informuos dvi biudžeto valdymo institucijas, kai tik nustatys kokias nors įgyvendinant 2014–2020 m. programas susiklosčiusias aplinkybes, kurios kelia riziką sklandžiam mokėjimų vykdymui.

1. BENDROSIOS APLINKYBĖS

Nuo 2011 m. Komisija susiduria su augančiu neįvykdytų mokėjimo prašymų lygiu metų pabaigoje, nepaisant to, kad visiškai panaudotos viršutinės mokėjimų ribos 2013 ir 2014 m. ir 2014 m. nenumatytų atvejų rezervas. Nors iš esmės panaudoti visi mokėjimų asignavimai, patvirtinti pagal metinį biudžetą, stabiliai augo išskolinimas dėl neįvykdytų mokėjimų prašymų pagal Sanglaudos politiką (1b išlaidų kategorija) metų pabaigoje, jis augo ir pagal konkrečias programas pagal kitas išlaidų kategorijas (pavyzdžiui, 4 išlaidų kategoriją „Europos vaidmuo pasaulyje“).

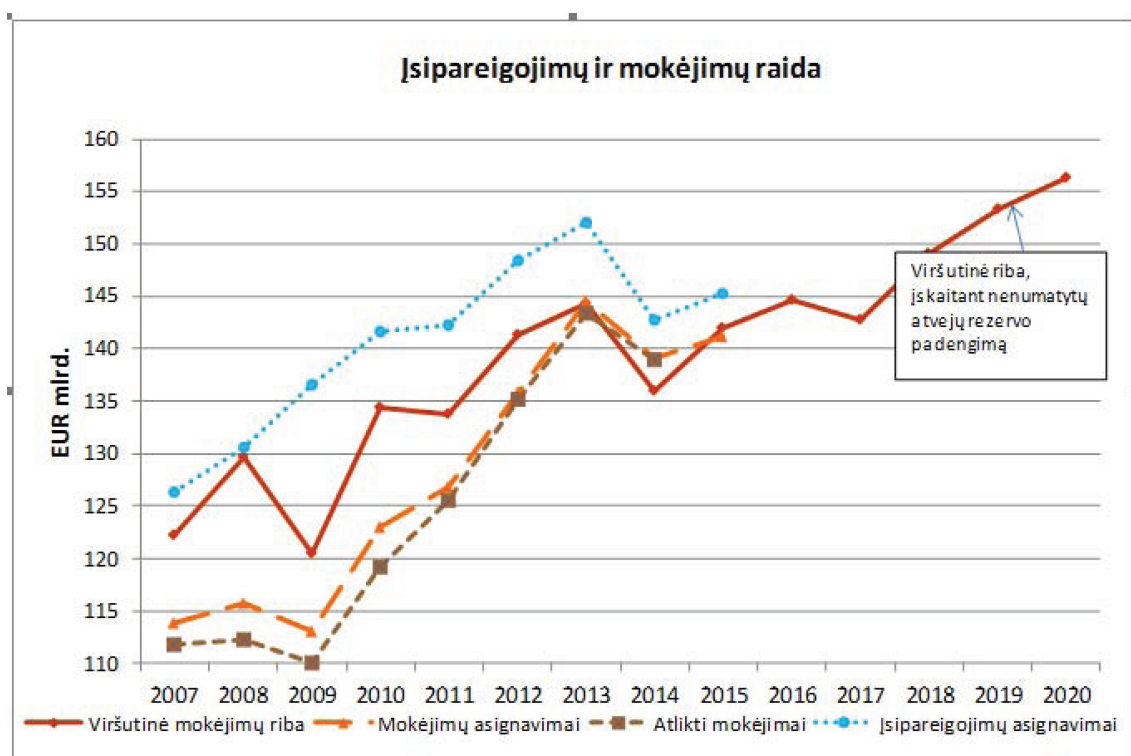
⁽¹⁾ Taisomasis biudžetas Nr. 2/2014 iš pradžių buvo pristatytas kaip taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projektas.

⁽²⁾ Kas mėnesį teikiamos tarpinių mokėjimų ir pateiktų prašymų ataskaitos, du kartus per metus – įspėjamosios biudžeto prognozės.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Komisija ėmėsi tolesnių veiksmų pagal Europos Parlamento ir Tarybos raginimą stebėti padėtį visus metus ir per paskutiniuosius metus įvyko tarpinstituciniai *ad hoc* susitikimai siekiant pasidalinti esamos padėties vertinimu. Nuo 2011 m. Komisija turėdavo pristatyti taisomųjų biudžetų projektus (TBP), kuriais siekta ženkliai padidinti mokėjimų asignavimų lygį, kad būtų galima išspręsti mokėjimų asignavimų trūkumo problemą. Sumažintas pradinis patvirtintų mokėjimų asignavimų lygis lėmė periodinius taisomųjų biudžetų projektus, dėl kurių sprendimų dėl biudžeto projektų, kurie turėtų būti svarbiausia taikinimo tema, priėmimo procesas tapo sudėtingesnis. Buvo vėluojama balsuoti dėl taisomųjų biudžetų ir dėl to tapo sunkiau valdyti mokėjimų procesą.

Diagrama, pateikiama toliau, parodo vis labiau nepakankamą metinį mokėjimų biudžetą nuolat augančio išsipareigojimų asignavimų lygio fone, menkas viršutinės ribos ir progresuojantį atotrūkį tarp mokėjimų viršutinės ribos ir balsavimu patvirtintų asignavimų, dėl ko 2014 m. prireikė panaudoti nenumatytų atvejų rezervą.

2014 m. gruodžio mėn. pagal susitarimą, pasiektą dėl 2014 ir 2015 m. biudžetų, Europos Parlamentas ir Taryba susitarė dėl šio bendro pareiškimo:

„Institucijos pritaria tikslui per dabartinės DFP laikotarpį iki struktūrinio lygio sumažinti metų pabaigoje sukauptas neapmokėtas sąskaitas, ypač daug dėmesio skiriant sanglaudos politikai.

Kad šis tikslas būtų pasiektas:

— Komisija sutinka kartu su bendromis išvadomis dėl 2015 m. biudžeto pateikti naujausią prognozę dėl iki 2014 m. pabaigos susikaupiančių neapmokėtų sąskaitų; Komisija atnaujins šiuos duomenis ir alternatyvius scenarijus pateiks 2015 m. kovo mėn., kai bus aiškus bendras vaizdas dėl 2014 m. pabaigoje susikaupusių neapmokėtų sąskaitų pagal pagrindines politikos sritis;

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- atsižvelgiant į tai, visos trys institucijos stengsis susitarti dėl tikslinio didžiausio leistino metų pabaigoje susikaupusių neapmokėtų sąskaitų lygio, kuris gali būti laikomas racionaliu;
- tuo remdamosi ir laikydamosi DFP reglamento, sutartų programoms skirtų finansinių paketų, taip pat visų kitų privalomų susitarimų, visos trys institucijos nuo 2015 m. pradės įgyvendinti planą, pagal kurį ne vėliau kaip iki dabartinės daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūros neapmokėtų sąskaitų, susijusių su 2007–2013 m. programų įgyvendinimu, lygis bus sumažintas iki bendrai sutarto lygio. Dėl tokio plano visos trys institucijos susitars tinkamu laiku prieš pateikiant 2016 m. biudžeto projektą. Atsižvelgiant į tai, kad neapmokėtų sąskaitų yra itin daug, visos trys institucijos susitaria apsvarstyti visas galimas priemones, kad tokių sąskaitų būtų mažiau.
- Komisija sutinka kasmet kartu su biudžeto projektu pateikti dokumentą, kuriame būtų apskaičiuojamas neapmokėtų sąskaitų lygis ir paaiškinama, kaip ir kokių mastu biudžeto projektas leis sumažinti šį lygį. Šiame kasmetiniame dokumente bus apžvelgiama padaryta pažanga ir pasiūlomi plano patikslinimai atsižvelgiant į atnaujintus duomenis.

Nedelsiant reaguodama į šį bendrą pareiškimą, 2014 m. gruodžio 15 d. Komisija pateikė atnaujintas nepatenkintų mokėjimų prašymų lygio 2014 m. pabaigoje prognozes, kurios pateikiamos 1 priede.

Šiame dokumente pateikiama įgyvendinimo padėtis 2014 m. pabaigoje, didžiausią dėmesį skiriant išskolinimui pagal 2007–2013 m. sanglaudos politikos programas, siekiant jį sumažinti iki sutarto lygio iki dabartinės daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūros 2016 m. Šiame dokumente taip pat parodomi išskolinimai pagal kitas išlaidų kategorijas, nors su jomis susijusi išskolinimų problema, išreikšta absoliučia suma, daug mažiau aštri nei išskolinimai pagal 1b išlaidų kategoriją; nepatenkintų mokėjimų prašymų išskolinimas pagal kitas išlaidų kategorijas 2014 m. pabaigoje sudarė apytikriai 1,8 mlrd. EUR.

2. PADĖTIS 2014 M. PABAIGOJE

2.1. Įgyvendinimas 2014 m. pabaigoje

2014 m. pabaigoje mokėjimų asignavimų panaudojimas (iki perkėlimų) siekė 134,6 mlrd. EUR (99 proc. galutinių patvirtintų 2014 m. biudžeto asignavimų). Mokėjimų asignavimų nepanaudojimas (po perkėlimų) yra mažiausias iš kada nors užregistruotų ir siekia 32 mln. EUR, palyginti 107 mln. EUR 2013 m. ir 66 mln. EUR 2012 m. Toks didelis lėšų panaudojimo lygis, nepaisant to, kad taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projektas priimtas vėlai, yra patvirtinimas, kad taikomi griežti apribojimai mokėjimų asignavimams, ypač susijusiems su 2007–2013 m. programų užbaigimu. Dažnai atitinkamoje biudžeto eilutėje įrašyti asignavimai taip pat padidinti, panaudojant asignavimus, iš pradžių numatytus išankstinio finansavimo išmokoms pagal naujai priimtas 2014–2020 m. programas.

Per 2014 m. 2007–2013 m. sanglaudos programų mokėjimų asignavimai padidinti 4,6 mlrd. EUR, iš kurių 2,5 mlrd. EUR gauti priėmus taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projektą, o 0,6 mlrd. EUR – pritaikius metų pabaigos lėšų perkėlimą⁽¹⁾ ir 1,5 mlrd. EUR – pritaikius vidinį perkėlimą iš 2014–2020 m. programų. Šie padidinimai prisidėjo prie 2007–2013 m. sanglaudos politikos išskolinimų stabilizavimo 2014 m. pabaigoje.

Didelė suma nepanaudotų išpareigojimų asignavimų perkelta į 2015 m. arba perprogramuota ne tik dėl sanglaudos politikos, bet ir dėl programų pagal kaimo plėtros (2 išlaidų kategorija) ir migracijos ir saugumo fondus (3 išlaidų kategorija). Dėl to neįvykdytų išpareigojimų (RAL) suma 2014 m. pabaigoje sumažėjo iki 189 mlrd. EUR, ši suma sumažėjo 32 mlrd. EUR, palyginti su RAL 2013 m. pabaigoje. Vis dėlto šis sumažinimas atrodo „dirbtinis“, nes jis pasiektas daugiausia dėl nepakankamo išpareigojimų asignavimų, skirtų 2014–2020 m. programoms, panaudojimo ir perkėlimo į 2015 ir vėlesnius metus bei perprogramavimo, ir šie asignavimai „vėl atsiras“. Jei visi asignavimai, skirti naujoms programoms, būtų panaudoti 2014 m., RAL suma būtų likusi daug artimesnė 2013 m. lygiui (224 mlrd. EUR).

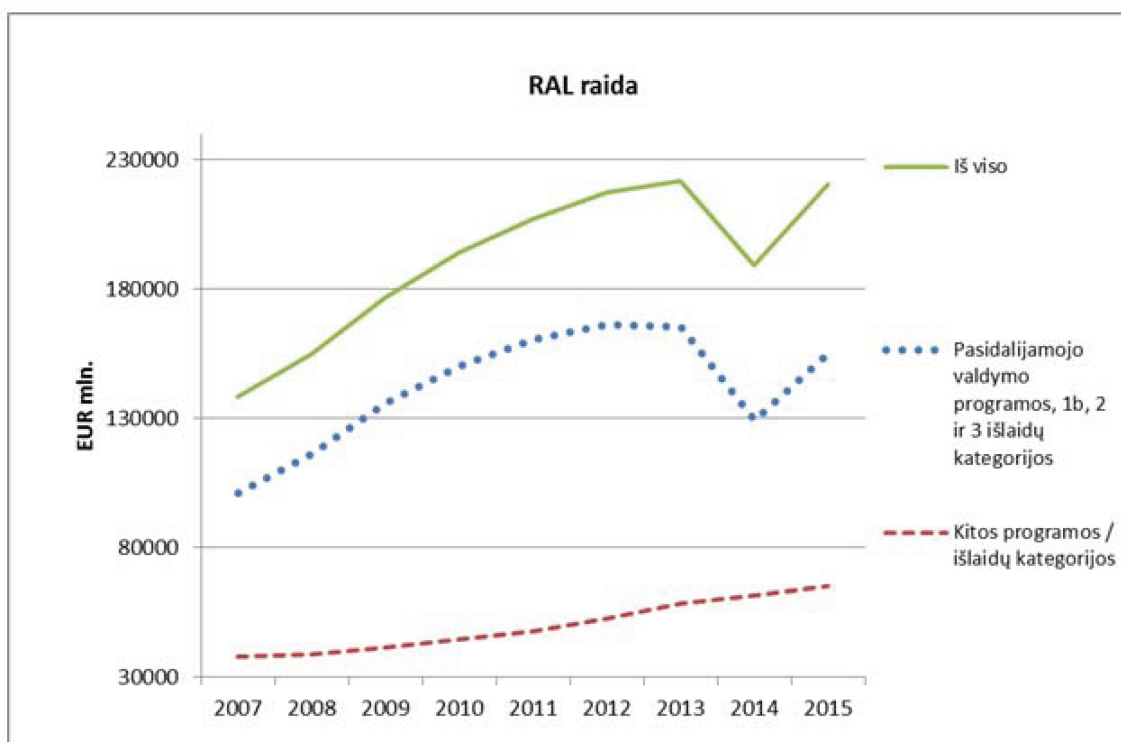
Toliau pateikiama diagrama rodo RAL lygio raidą per 2007–2013 m. laikotarpį ir RAL lygio prognozes 2015 m. pabaigai, susijusias su visu biudžetu, taip pat su programomis, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, pagal 1b, 2 ir 3 išlaidų kategorijas, taip pat kitas programas ir išlaidų kategorijas. Kaip matyti diagramoje, prognozuojama, kad bendras RAL lygis

⁽¹⁾ DEC 54/2014.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

2015 m. pabaigoje grįš į lygį, palyginamą su susiklosčiusiu 2013 m. pabaigoje. Vis dėlto diagrama taip pat rodo skirtumą tarp programų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, pagal 1b, 2 ir 3 išlaidų kategorijas, su kuriomis susijęs RAL 2015 m. pabaigoje turėtų sumažėti, palyginti su 2013 m., ir kitų programų/išlaidų kategorijų, su kuriomis susijęs RAL 2015 m. pabaigoje turėtų padidėti.

2.2. Švelninimo priemonės, kurių imtasi 2014 m.

2014 m. gegužės 28 d. Komisija pristatė savo taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projektą, pagal kurį buvo prašoma papildomų mokėjimų asignavimų 2014 m. Po ilgo priėmimo proceso, TB Nr. 3/2014 projektas pagaliau buvo patvirtintas 2014 m. gruodžio 17 d. Laukdama taisomojo biudžeto priėmimo, per 2014 m. Komisija ėmėsi kelių švelninimo priemonių, siekdama įvykdyti teisinės prievolos pagal ankstesnius išsipareigojimus, kartu pradėdama vykdyti naujos kartos programas ypatingai griežtos biudžeto sistemos sąlygomis.

Taigi, kad įgyvendintų sutartą politiką, naudodamasi pagal biudžetą patvirtintais asignavimais, Komisija taikė iniciatyvaus biudžeto valdymo požiūrį, turėdama mintyje tris principus:

- pavėluotų mokėjimų palūkanų sumos ir galimų išskolinimų kuo didesnio sumažinimo;
- kuo didesnio programų įgyvendinimo;
- galimo neigiamo trečiųjų šalių sprendimų poveikio visai ekonomikai kuo didesnio sumažinimo.

Atitinkamai priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti aktyvų menkų mokėjimų asignavimų valdymą, apėmė: iniciatyvų nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimą; nenaudojamų sumų patikos sąskaitose mažinimą; išankstinio finansavimo nuošimčio mažinimą, geriausią pasinaudojimą leistiniais ilgiausiais mokėjimo terminais; kvietimų teikti pasiūlymus ir (arba) konkursų ir su tuo susijusių sutarčių sudarymo veiksmų atidėjimą.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Šios švelninimo priemonės padėjo Komisijai išsaugoti savo kaip geriausio investuotojo statusą ir patikimo bei saugaus partnerio reputaciją. Komisijai pavyko pagal galimybes kuo labiau sumažinti mokėjimų lėšų trūkumo neigiamą poveikį, pavyzdžiui, sumažinus palūkanų už pavėluotus mokėjimus sumą. Nepaisant penkis kartus padidėjusios palūkanų sumos, palyginti su 2013 m., 2014 m. pabaigoje sumokėta palūkanų suma vis dar yra ribota (3 mln. EUR). Santykinai ženklesnis padidėjimas pagal 1a išlaidų kategoriją („Konkurencingumas augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti“) ir 4 išlaidų kategoriją („Europos vaidmuo pasaulyje“), matomas toliau pateikiamoje lentelėje, parodo spaudimą mokėjimų asignavimas.

Palūkanos, sumokėtos už pavėluotus mokėjimus (EUR)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1a išlaidų kategorija	294 855	157 950	173 748	329 615	137 906	243 748	1 047 488
1b išlaidų kategorija	1 440	5 324	6 220	11 255	31 726	71 620	103 960
2 išlaidų kategorija	27 819	1 807	9 576	15 713	61 879	30 991	61 985
3 išlaidų kategorija	13 417	59 852	48 673	50 397	29 375	13 060	7 252
4 išlaidų kategorija	250 204	178 468	257 818	1 266 425	335 820	247 786	1 797 825
5 išlaidų kategorija	43 915	442 678	237 367	60 825	142 254	46 187	8 614
Iš viso	631 651	846 079	733 403	1 734 230	738 960	653 392	3 027 124

Palūkanos už pavėluotus mokėjimus pagal sanglaudos politiką (1B išlaidų kategorija) nėra reikšmingos, nes didžiąją dalį pagal šią išlaidų kategoriją finansuojamų programų sudaro pagal pasidalijamojo valdymo principą vykdomos programos, o pasidalijamojo valdymo atveju palūkanos už vėlavimus netaikomos. Vis dėlto patikimumo ir nustatytų terminų nesilaikymo pagal politikos programas, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, požiūriu vėlavimas yra labai didelis pažeidimas.

3. TERMINIJA

Šiame skirsnyje paaiškinami kai kurie terminai, vartojami šiame dokumente.

3.1. Projekto ciklas

Prieš patvirtindama veiksmų programą ar projektą, Komisija iš anksto atideda asignavimus, sukurdamą išipareigojimą biudžeto eilutėje, kurioje įrašo nustatytą sumą. Šiai operacijai panaudojama dalis patvirtintų išipareigojimų asignavimų.

Dažnai pasirašius sutartį dėl projekto arba patvirtinus veiksmų programą vykdomas tam tikro lygio išankstinis finansavimas, sudarantis galimybes lėšų gavėjui pradėti vykdyti projektą nesiskolinant lėšų. Įvykdes nustatytus etapus lėšų gavėjas gali pateikti tarpinių mokėjimų prašymus ir gauti išlaidų, patirtų dėl vykdomos programos, kompensaciją.

Vis dėlto daugumos programų atveju, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų („Horizontas 2020“), struktūrinių fondų, Europos žuvininkystės fondo ir kaimo plėtros, pasiekus tam tikrą įgyvendinimo etapą, dėl tarpinių mokėjimo prašymų mokėjimai nevykdomi, nes jie kompensuojami teikiant išankstinį finansavimą. Be to, tam tikras visų lėšų, skirtų projektui ar programai, nuošimtis išmokamas tik užbaigimo etapu, kai Komisija būna patvirtinusi, kad visas darbas atliktas laikantis pradinio susitarimo. Jei taip nėra, finansavimas iš dalies panaikinamas. Tam tikrais atvejais Komisija taip pat gali išduoti vykdomąjį raštą sumoms išieškoti, kad išieškotų nepagrįstai išmokėtas sumas.

3.2. Neįvykdyti išipareigojimai (RAL)

Neįvykdyti išipareigojimai paprastai vadinami „RAL“ pagal prancūzų kalbos frazės „Reste à Liquider“ akronimą. Tai dalis išipareigojimų, kurių lėšos nebuvo panaudotos jokiam mokėjimui tam tikru laiko momentu. Daugiamečių projektų atveju, išipareigojimai prisiimami projekto pradžioje, išankstinis finansavimas būna ribotas, o tarpiniai mokėjimai vykdomi vėlesniu etapu, kai vyksta projekto įgyvendinimas, ir galutinis mokėjimas atliekamas užbaigimo etapu.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Didelė dalis ES biudžeto susijusi su investicijomis, kurių įgyvendinimas vykdomas keletą metų. Skirtumas tarp išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų, patvirtintas pagal metinį biudžetą, lemia bendro RAL lygio pokyčius. Savo ruožtu greitis, kuriuo didėja išpareigojimai, ir programos įgyvendinimo sparta lemia įprastą RAL raidą. Vis dėlto RAL išauga daugiau, kai pagal biudžetą patvirtinti nepakankami mokėjimų asignavimai, nesvarbu, kokia programos įgyvendinimo sparta. Pastaruoju atveju, rezultatas būna išaugęs neįvykdytų mokėjimų prašymų lygis metų pabaigoje.

RAL ir metų išpareigojimų santykis yra geras rodiklis siekiant palyginti konkrečių programų RAL dydį su jų finansiniu paketu. Pavyzdžiui, metų pobūdžio programų ir veiksmų, tokių kaip „Erasmus“ ar humanitarinės pagalbos, RAL ir išpareigojimų santykis yra mažesnis už vienetą, o tai rodo, kad dauguma išpareigojimų asignavimų yra išmokami per metus. Kita vertus, sanglaudos programų RAL ir išpareigojimų santykis paprastai būna tarp $2^{1/2}$ ir 3, ir tai atspindi išpareigojimų panaikinimo taisyklės, nustatytas pagal teisės aktus (vadinamąsias „N+2“ ir „N+3“ taisyklės, žr. 4.1 skirsnį, esantį toliau). Kai kurių programų pagal 4 išlaidų kategoriją šis santykis aukštesnis dėl sudėtingo derybų, susijusių su įgyvendinimu, ciklo. Savo mokėjimų prašymuose Komisija atsižvelgia į šiuos rodiklius.

3.3. Grynąjų pinigų srauto apribojimai, palyginti su mokėjimų asignavimų trūkumu

Komisijos grynąjų pinigų srautus daugiausia apsprendžia sumos, kurių reikalauja valstybės narės kiekviena mėnesį, laikydamosi nuosavų išteklių taisyklių. Komisijai neleidžiama skolintis pinigų, kad padengtų grynąjų pinigų srauto trūkumą. Dėl grynąjų pinigų srauto apribojimų laikinai gali vėluoti mokėjimai ES fondų lėšų gavėjams, nepaisant to, kad pagal atitinkamų finansinių metų biudžetą patvirtinti pakankami mokėjimų asignavimai. Taip gali atsitikti paprastai per pirmąjį pusmetį, kai neįvykdytų mokėjimų prašymų sumos, susikaupusios praeitų metų pabaigoje, kurias reikia išmokėti per pirmuosius šių metų mėnesius (pavyzdžiui, Žemės ūkio garantijų fondui), yra didesnės nei didžiausios galimos mėnesinės nuosavų išteklių įplaukos, skirtos Komisijai. Kai praeitų metų išskolinimas palaipsniui padengiamas ir mėnesinės išteklių įplaukos vėlesniais tų metų mėnesiais gaunamos toliau, grynąjų pinigų srauto apribojimai tais mėnesiais toliau nėra teisiškai privalomi.

Grynąjų pinigų srauto apribojimus metų pradžioje didina mokėjimų asignavimų trūkumas, nes mėnesiniai lėšų prašymai pagrįsti įplaukomis, numatytomis pagal patvirtintą biudžetą, kuriuo vadovaujama iki priimant taisomuosius biudžetus, pagal kuriuos padidinamas mokėjimų lygis, o tai paprastai įvyksta artėjant metų pabaigai.

Atsižvelgiant į tikslią priėmimo datą (t. y. prieš atitinkamų metų lapkričio 16 d. ar po jos), grynąjų pinigų atitinkamam papildomam nuosavų išteklių prašymui, pateiktam siekiant padengti pagal metų pabaigoje priėmus taisomuosius biudžetus patvirtintus papildomus mokėjimų asignavimus, gali atsirasti tik kitų finansinių metų pradžioje, ir dėl to gali kilti sunkumų vykdant taisomuosius biudžetus tais pačiais metais.

3.4. Neįvykdytų mokėjimų prašymų skaičius metų pabaigoje

Kiekvienų metų pabaigoje būna susikaupę neįvykdyti mokėjimų prašymai, t. y. prašymai, kuriuos pateikė ES fondų lėšų gavėjai ir pagal kuriuos reikia įvykdyti mokėjimus per nustatytą laiką (paprastai greičiau nei per 2 mėnesius), tačiau šie mokėjimai dar neįvykdyti⁽¹⁾. Taip būna dėl vienos iš šių trijų priežasčių:

- a) taikomų nutraukimų/sustabdymų: kai kurioms programoms/kai kuriems lėšų gavėjams mokėjimai nutraukti/sustabdyti; mokėjimų nutraukimai paprastai yra trumpalaikiai oficialūs veiksmai, kuriais Komisija atideda mokėjimą, laukdama trūkstamos informacijos arba valdymo ir kontrolės sistemos patikrų;
- b) laikotarpio: mokėjimų prašymai, nepatenkinti dėl to, kad buvo pateikti paskutinėmis metų dienomis ir todėl nebuvo pakankamai laiko juos išnagrinėti prieš baigiantis metams;

⁽¹⁾ Neišmokėtos sumos, susidariusios dėl išankstinio finansavimo normos sumažinimo iki normos, kuri yra mažesnė nei teisiškai privaloma/įprasta mažiausia norma, neįtraukiamos į dabartinę „nepatenkintų mokėjimų prašymų“ apibrėžtį: vis dėlto, kai kurių programų atveju, tam tikras išankstinio finansavimo normos sumažinimas buvo pritaikytas 2014 m. (kai kuriais atvejais jau 2013 m.) siekiant atidėti mokėjimus vėlesniam laikui.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- c) kreditų nesuteikimo: mokėjimų prašymai neįvykdyti, nes patvirtinti mokėjimų asignavimai pagal atitinkamą biudžeto eilutę buvo išnaudoti.

Ši įsiskolinimo dalis laikoma „įprasta“ (žr. a ir b punktus). „Neįprastas“ įsiskolinimo dėl neįvykdytų mokėjimų prašymų, kurių dauguma yra pagal sanglaudos politiką, augimas yra susijęs su mokėjimų asignavimų trūkumu (žr. c punktą), tačiau grynųjų pinigų srautų apribojimai metų pradžioje (žr. pirmiau esantį 3.3 skirsnį) taip pat daro poveikį. 4 skirsnyje toliau nagrinėjamas sanglaudos politikos atvejis.

4. 1B IŠLAIDŲ KATEGORIJA: ĮSISKOLINIMO RAIDĄ IR PERSPEKTYVOS

Šiame skyriuje analizuojamas konkretus sanglaudos politikos atvejis (1b išlaidų kategorija). Visų pirma, jame apibūdinamos pagrindinės struktūrinių fondų ypatybės ir paaiškinama, kaip dėl konkrečių praeities įvykių ar dėl teisės aktų susidarė dabartinė sunki padėtis. Jame nagrinėjama, kaip gali būti apibrėžtas „įprastas“ įsiskolinimas ir pateikiama išsami padėties 2014 m. pabaigoje analizė.

4.1. Struktūrinių fondų panaudojimas 2007–2013 m.

Struktūriniai fondai 2007–2013 m.: pagrindinės ypatybės

Projektai, finansuojami pagal 1b išlaidų kategoriją, organizuojami į programas. Šias veiksmų programas siūlo valstybės narės, Komisija dėl jų derasi ir priima laikotarpio pradžioje visai laikotarpio trukmei. Kiekviena veiksmų programa įgyvendinama pagal pasidalijamojo vadovavimo principą vykdant atskirus projektus. Tai reiškia, kad valstybės narės naudoja fondų lėšas. Komisija dalyvauja stebėsenos komitetuose, kuriuose jos vaidmuo patariamasis atrenkant projektus, ir stebi projektų įgyvendinimą pagal metines įgyvendinimo ataskaitas.

Programos yra bendrai finansuojamos iš ES biudžeto; tai reiškia, kad Komisija nemoka visos programos kainos. Valstybės narės turi rasti papildomą finansavimą, kad galėtų finansuoti dalį programos.

Kai programa patvirtinta, Europos Sąjunga yra įsipareigojusi ir įgijusi teisinę prievolę visam laikotarpiui. Komisija nuo 2007 m. iki 2013 m. kasmet iki balandžio mėn. pabaigos savaime skyrė asignavimus, remdamasi programos finansiniu planu, o ne pagal faktinį programos projektų įgyvendinimą. Nors ES mokėjimai niekada negali viršyti ES biudžetinių įsipareigojimų, išlaidos yra tinkamos finansuoti nuo laikotarpio pradžios (t. y. net iki priimančios programą) iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos.

Programą patvirtinus, Komisija moka išankstinio finansavimo sumas. Šios išmokos savaime suteikiamos valstybei narei ir valstybė narė gali jomis disponuoti iki atsiskaitymo užbaigiant programą.

Kol vyksta įvairių projektų įgyvendinimas, valstybės narės per šiu projektų tvirtinančiąją instituciją teikia tarpinių mokėjimų prašymus. Komisija vykdo mokėjimus pagal tarpinių mokėjimų prašymus, remdamasi galiojančia bendro finansavimo norma ir su sąlyga, kad nėra sprendimų dėl nutraukimo ar sustabdymo.

Šis mechanizmas veikia tol, kol su programomis susijusi bendra Komisijos išmokėto išankstinio finansavimo ir valstybių pateiktų tarpinių mokėjimų prašymų suma pasiekia 95 proc. programoms skirtų lėšų. Kai pasiektas šis slenkstis, valstybė narė gali toliau siųsti savo mokėjimų prašymus, tačiau šie prašymai naudojami siekiant išmokėti bet kokio likusio išankstinio finansavimo lėšas. Likutis išmokamas užbaigiant programą. Valstybės narės turi pagrįsti tinkamas finansuoti išlaidas, kad padengtų išankstinio finansavimo sumą, gautą laikotarpio pradžioje, ir likutį, paliktą užbaigimo etapui (5 proc. viso skiriamo asignavimo).

Pasibaigus tinkamumo finansuoti laikotarpiui, numatytas 15 mėnesių laikotarpis užbaigimo dokumentams parengti ir pateikti Komisijai bei paprašyti, kad būtų atliktas galutinis mokėjimas. Kad galėtų įvykdyti galutinį mokėjimą, Komisija išnagrinėja užbaigimo dokumentų rinkinį (t. y. baigiamąją deklaraciją, galutinę įgyvendinimo ataskaitą ir galutinį mokėjimo prašymą). Kadangi šiuos dokumentus tikimasi gauti iki 2017 m. kovo 31 d., sprendimas dėl užbaigimo (ir susijusių galutinių mokėjimų) bus priimtas tarp 2017 ir 2019 m.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Remiantis šios procedūros rezultatais 5 proc. lėšų, paliktų užbaigimui, panaudojama neįvykdytų mokėjimų prašymų sumoms išmokėti. Priešingu atveju, Komisija neišmoka visos sumos užbaigimo metu. Neišmokėtos sumos įsipareigojimas bus panaikintas. Jei korekcijos siekia daugiau nei 5 proc., Komisija išieškos nepagrįstai išmokėtas sumas.

„N+2/N+3“ taisyklė

„N+2/N+3“ taisyklė pirmą kartą nustatyta 2000–2006 m. programavimo laikotarpiui. Pagal šią taisyklę numatyta, kad N metais prisiimti įsipareigojimai turi būti padengti ta pačia suma, sudaryta iš išankstinio finansavimo ir tarpinio mokėjimo prašymų, iki N+2 metų gruodžio 31 d. („N+2“ taisyklė). Pavyzdžiui, įsipareigojimai, prisiimti 2012 m., turi būti visiškai padengti mokėjimų prašymų sumomis iki 2014 m. gruodžio 31 d. Įsipareigojimas, susijęs su nepadengta suma, panaikinamas, o tai reiškia, kad valstybė narė netenka šio finansavimo. Vis dėlto šiuo metu nėra duomenų apie reikšmingus panaikintus įsipareigojimus pagal „N+2/N+3“ taisyklę per visą struktūrinių fondų istoriją.

Šios taisyklės tikslas – užtikrinti finansinę drausmę valdant ES fondus. Kadangi įsipareigojimai prisiimami savaime, kai tik programa patvirtinama, minėta taisyklė valstybės narės įpareigojamos aktyviai įgyvendinti projektus ir vengti problemų pačioje ciklo pabaigoje. Ši taisyklė taip pat sudaro galimybę vykdyti mokėjimus sklandžiau, nes valstybės narės įpareigojamos teikti mokėjimų prašymus reguliariais laiko tarpiais. Vis dėlto, kaip paašškinta kitame skyriuje, šios taisyklės „sušvelninimas“, ypač prasidėjus 2008 m. finansų krizei, sumažino jos reguliuojamąjį poveikį.

Dėl šios taisyklės mokėjimų prašymai susikaupia metų pabaigoje: valstybės narės turi išsiųsti savo mokėjimų prašymus iki gruodžio 31 d. vidurnaktį, naudojamosi specialia IT sistema. Nors pagal teisės aktus iš jų reikalaujama siųsti savo prašymus visus metus⁽¹⁾, praeities patirtis rodo, kad daugelis laukia iki paskutinės savaitės, kad išsiųstų prašymus dėl didelių sumų.

4.2. 2007–2013 m. programavimo laikotarpio mokėjimų prašymų struktūra

Pagrindinės mokėjimo ciklo paskatos

Laikotarpio pradžioje išmokėtos didelės sumos išankstinio finansavimo lėšų, po to keletą metų, kol vyko programų struktūros nustatymas ir pradėti įgyvendinti projektai, tarpinių mokėjimų lygis buvo palyginti žemas. Kadangi „N+2/N+3“ taisyklė pradeda duoti vaisių anksčiausiai programavimo laikotarpio trečiųjų metų pabaigoje, nėra spaudimo teikti prašymus programos pradžioje. Be to, išankstinis finansavimas vis dar padengia didelę dalį įsipareigojimų, prisiimtų programavimo laikotarpio pradžioje. Apytikriai 2–3 metai iki programavimo laikotarpio pabaigos tarpinių mokėjimų metinis lygis pradeda augti, kai programos pasiekia brandą ir mokėjimų prašymai teikiami visu pajėgumu. Pikas pastebimas laikotarpio pabaigoje/kito programavimo laikotarpio pradžioje, po to, ateinančiais metais, kai programos pasiekia 95 proc. ribą, prašymų skaičius sumažėja beveik iki nulio. Kaip minėta pirmiau, baigiamieji mokėjimai vykdomi praėjus nuo vienu iki trejų metų nuo tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos.

Nukrypti leidžiančios nuostatos

Trys teisės aktų pakeitimai, taikomi 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui, sustiprino tarpinių mokėjimų ciklinį pobūdį:

1. perėjimas nuo „N+3“ prie „N+2“. Pagal visuotinį kompromisą nustatant 2007–2013 m. DFP, naujosioms valstybėms narėms ir Graikijai bei Portugalijai pradėta taikyti „N+3“ taisyklė išmokant 2007–2010 m. mokėjimų dalį, o vėliau „N+2“ taisyklė iki laikotarpio pabaigos. Tai reiškia, kad 2013 m. pabaigoje šios valstybės narės turėjo padengti dvi įsipareigojimų dalis – 2010 m. dalį ir 2011 m. dalį. Žinoma, valstybės nebūtinai laukė iki įsipareigojimų panaikinimo termino, kad įvykdytų programas ir pateiktų mokėjimų prašymus, todėl 2013 m. mokėjimų prašymų skaičius nepadvigubėjo. Tačiau dėl šios taisyklės aiškiai padidėjo 2013 m. pikas, kuris padarė poveikį tolesniems metams dėl susikaupusio didėjančio įsiskolinimo;

⁽¹⁾ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 87 straipsnį reikalaujama, kad: „<...> tarpinių mokėjimų prašymai būtų sugrupuoti ir išsiųsti Komisijai, jei įmanoma, tris kartus per metus“.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

2. buvo reikalaujama, kad valstybės narės atliktų lėšų kontrolės sistemų patikrą. Komisija turėjo patvirtinti atitikties patikros rezultatus. Tarpinių mokėjimų prašymus buvo galima teikti, tačiau Komisija mokėdavo kompensacijos pagal juos tik po to, kai patvirtindavo atitikties vertinimą. Nors dauguma programų priimtos 2007 m., prašymai buvo pateikiami (ar bent jau Komisija vykdė kompensacijų pagal juos išmokėjimą) pavėluotai, 2008 m. beveik nevykdyta tarpinių mokėjimų;
3. reaguodamos į finansų krizę, valstybės narės primygtinai prašė netaikyti „N+2/N+3“ taisyklės 2007 m. įsipareigojimų daliai. Komisija su tuo sutiko, tačiau, užuot atidėjus su 2007 m. įsipareigojimų dalimi susijusių įsipareigojimų panaikinimo terminą vieniems metams, „N+2/N+3“ taisyklės dar sušvelnintos, kai Taryboje vieningai pritarta pasiūlymui paskirstyti prievoles, susijusias su 2007 m. įsipareigojimų dalimi, per visą laikotarpį, suskirsčius jas į šešias dalis. Dėl šios vadinamosios graikų taisyklės susidarė galimybė pateikti mažiau prašymų laikotarpio pradžioje ir subalansavimui pateikti daugiau prašymų laikotarpio pabaigoje.

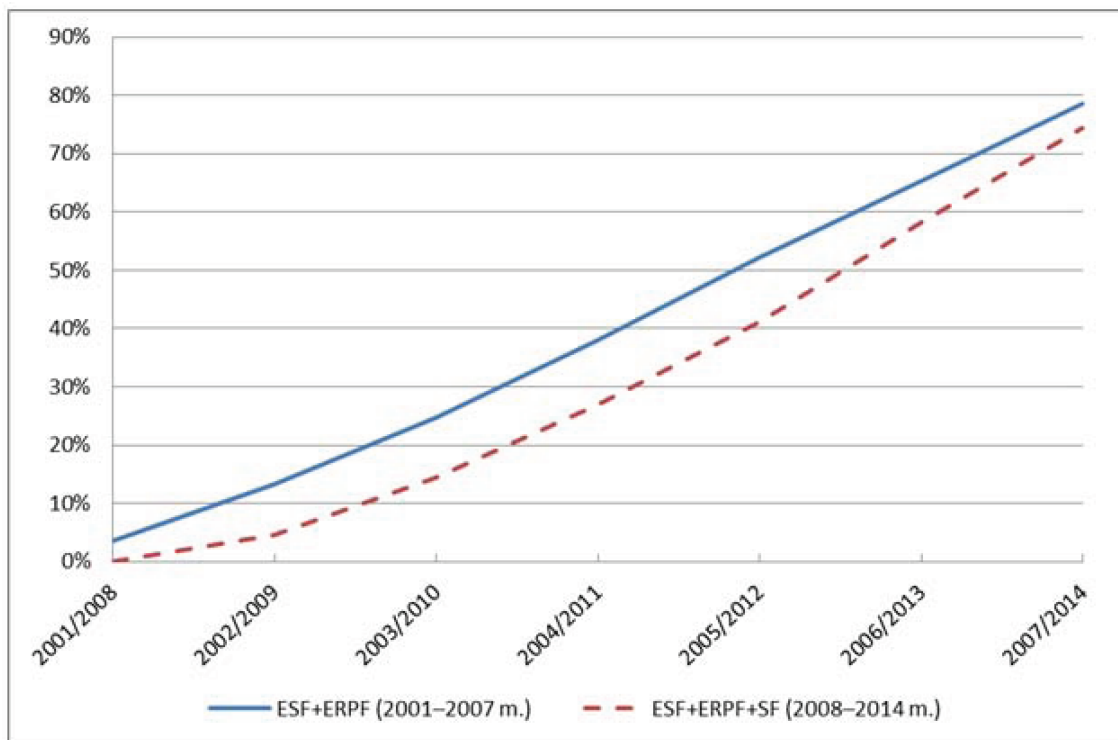
Be to, taip pat reaguojat į krizę, tinkamumo finansuoti laikotarpis 2000–2006 m. programoms pratęstas nuo 2008 m. pabaigos iki 2009 m. (iš dalies pakeičiant Komisijos sprendimą, kuriuo patvirtinama programa) ir todėl valstybės narės ir toliau didžiausią dėmesį skyrė 2000–2006 m. programų įgyvendinimui. Dėl šios priežasties vėluota įgyvendinti 2007–2013 m. programas ir teikti susijusius 2007–2013 m. tarpinių mokėjimų prašymus.

2000–2006 m. programų palyginimas su 2007–2013 m. programomis

2007–2013 m. programavimo laikotarpiu pereita nuo „N+3“ prie „N+2“ taisyklės ketvirtųjų metų pabaigoje, tuo tarpu 2000–2006 m. laikotarpiu taikyta tik „N+2“ taisyklė, nors su tam tikromis korekcijomis 2004 m. dėl to, kad į ES įstojo 10 valstybių narių.

Toliau pateikiamoje diagramoje lyginami suvestiniai 2000–2006 m. tarpiniai mokėjimai, įvykdyti 2000–2007 m., kaip viso paketo nuošimtis, su suvestiniais 2007–2013 m. programų tarpiniais mokėjimais, įvykdytais 2008–2013 m., taip pat kaip bendro paketo nuošimčiu.

1 pav.: Suvestinių tarpinių mokėjimų metinė struktūra (su vienu metų vėlavimu): 2000–2006 m. (ES-15) laikotarpio palyginimas su 2007–2013 m. laikotarpiu (% nuo viso paketo, neskaitant išankstinio finansavimo)

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

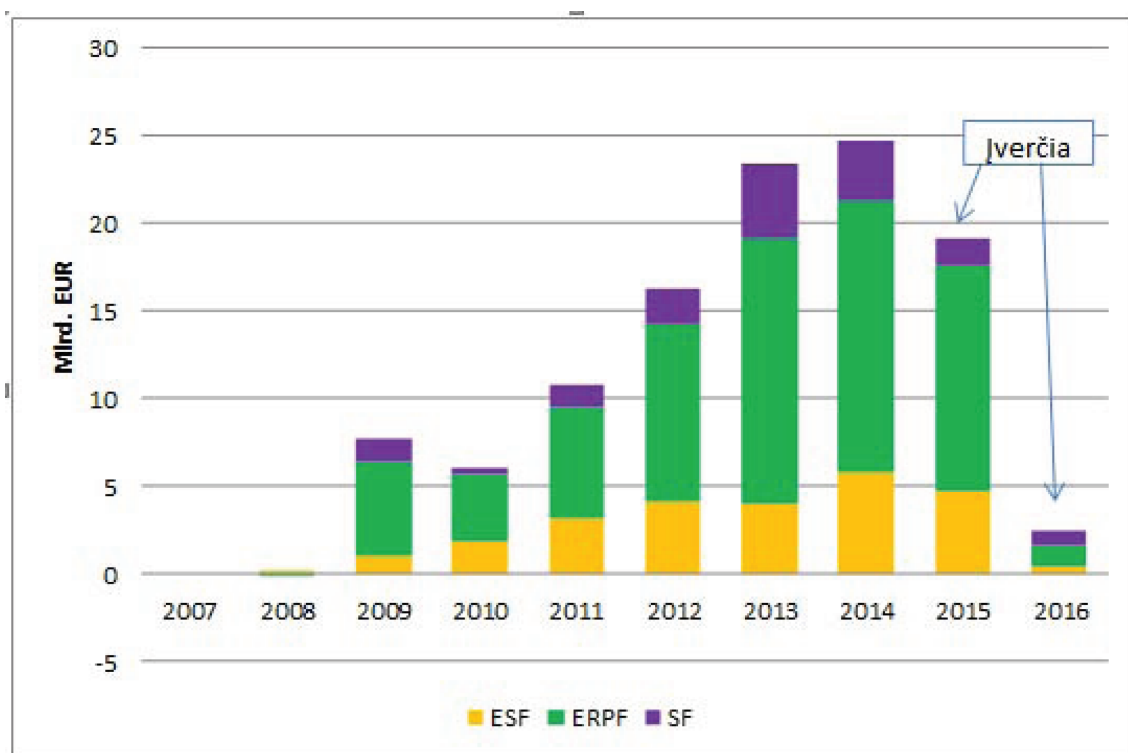
Kaip parodyta diagramoje, suvestiniai 2007–2013 m. mokėjimai nuolat yra žemiau lygio, buvusio 2000–2006 m. laikotarpiu, nors laikotarpiui artėjant link pabaigos matyti kilimas. Šiuos 2007–2013 m. programų vėlavimus lėmė pirmiau nurodytų veiksmų derinys. Tai paaiškina nepakankamą mokėjimų asignavimų panaudojimą ir aukščiausią mokėjimų ribą laikotarpio pradžioje, nes 2000–2006 m. programų mokėjimų struktūra panaudota kaip atskaitos taškas nustatant aukščiausias ribas.

Vis dėlto kai vėlesniu etapu mokėjimų prašymai pradėjo artėti prie ankstesnio laikotarpio lygio, mokėjimus labai apribojo patvirtintų mokėjimų asignavimų lygis ir (arba) mokėjimų viršutinė riba, ir tai lėmė besikaupiantį išiskolinimą.

Išiskolinimo raida 2007–2014 m.

Toliau pateikiamoje diagramoje ⁽¹⁾ parodoma, kaip kito išiskolinimas pagal 2007–2013 m. programas per 2007–2014 m. laikotarpį.

2 pav.: 2007–2013 m. sanglaudos politikos programos: nepatenkintų mokėjimų prašymų skaičiaus metų pabaigoje raida (mlrd. EUR)

Kaip matyti diagramoje, išiskolinimas pagal 2007–2013 m. programas pradėjo didėti 2011 m., kai jis pasiekė 11 mlrd. EUR lygį; išiskolinimas pasiekė 24,7 mlrd. didžiausią įvertį 2014 m. Kaip paaiškinta toliau, pagal planus numatomas vis dar aukštas išiskolinimo lygis 2015 m. pabaigoje, prieš grįžtant prie „įprasto“ ir tvaraus išiskolinimo 2016 m. pabaigoje.

4.3. Išiskolinimo sudedamosios dalys ir jo rūšys

Per metus Komisija gauna tokius mokėjimų, susijusių su struktūriniais fondais, prašymus:

a) tinkamus finansuoti mokėjimų prašymus, kurie padengiami mokėjimais, vykdomais per metus;

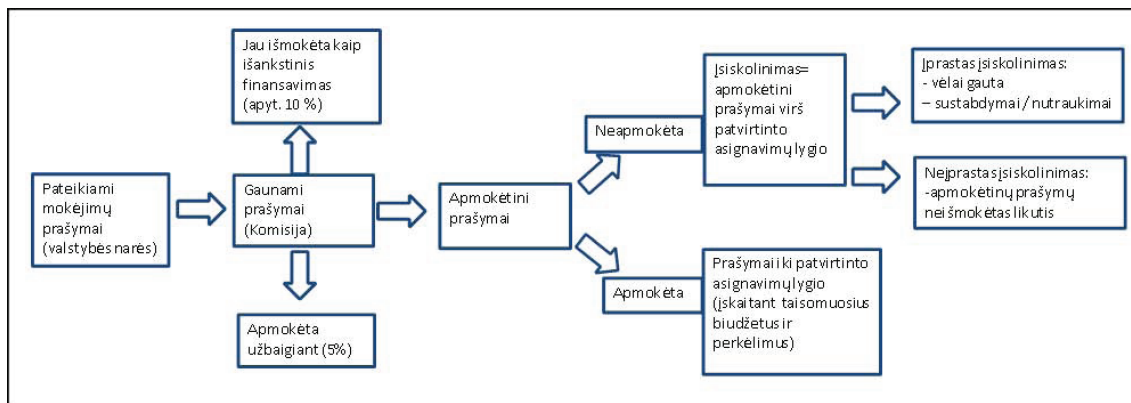
⁽¹⁾ Diagrama yra tokia pat, kaip pateikiama santraukoje vadovams.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- b) mokėjimų prašymus, kurie jau padengti išankstinio finansavimo lėšomis programavimo laikotarpio pradžioje ir dėl kurių atitinkamai nevykdomi papildomi mokėjimai;
- c) mokėjimų prašymus, pagal kuriuos gali būti atlikti mokėjimai tik užbaigus programas ir dėl kurių reikės palaukti, kol Komisija ir lėšų gavėjas pasieks susitarimą dėl užbaigimo;
- d) mokėjimų prašymus, nepatenkintus dėl to, kad buvo pateikti paskutinėmis metų dienomis, t. y. pernelyg vėlai, kad būtų išnagrinėti prieš baigiantis metams;
- e) kai kurių lėšų gavėju mokėjimų prašymus, pagal kuriuos mokėjimai nutraukti/sustabdyti; mokėjimų sustabdymai ar nutraukimai paprastai yra trumpalaikiai oficialūs veiksmai, kuriais Komisija atideda mokėjimą, laukdama trūkstamos informacijos arba valdymo ir kontrolės sistemos patikrų;
- f) mokėjimų prašymus, neįvykdytus metų pabaigoje, nes patvirtinti mokėjimų asignavimai pagal atitinkamą biudžeto eilutę buvo išnaudoti.

Pastarųjų keturių kategorijų (nuo c iki f) prašymai lieka neįvykdyti mokėjimų prašymai metų pabaigoje, tačiau *įsiskolinimas* apima neįvykdytus mokėjimus, kuriuos lėmė d, e ir f priežastys. Tam tikras neįvykdytų mokėjimų prašymų lygis metų pabaigoje laikomas „įprastu“, kai šie prašymai neįvykdyti dėl d ir e priežasčių. „*Neįprastas*“ *įsiskolinimas* apima tik dėl f priežasties neįvykdytus mokėjimus.

Toliau pateikiama diagrama parodo mokėjimų pagal 1b išlaidų kategoriją prašymų srautą, nuo tada, kai valstybės narės juos pateikia, toliau nustatomi „vykdytini prašymai“ ir pagaliau atsiranda „įprastas“ ir „neįprastas“ *įsiskolinimas*.

Prašymų susikaupimas metų pabaigoje ir kompensacijų išmokėjimo terminai

Gruodžio mėnesi susikaupia daug valstybių narių atsiųstų prašymų, 2011–2014 m. laikotarpiu jie sudarydavo 27–35 proc. viso per metus gautų prašymų skaičiaus. Kiekvieno gauto prašymo atveju, Komisija prieš apmokėjimą turi atlikti patikras. Kuo daugiau prašymų gauta per paskutinę metų savaitę, tuo didesnė rizika, kad lėšos pagal prašymus nebus kompensuotos iki metų pabaigos.

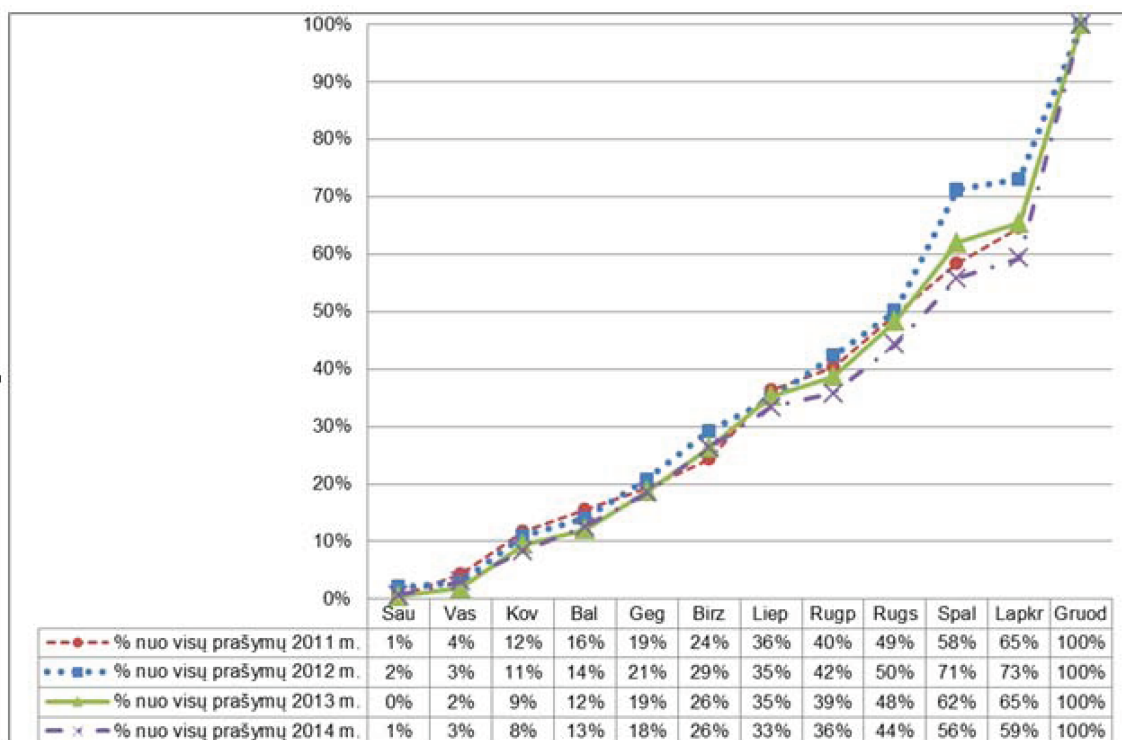
Dėl šios priežasties Komisija nuolat ragina valstybės nares siųsti prašymus reguliariau visus metus.

Toliau pateikiamoje diagramoje parodoma, kaip pagal mėnesius kito *įsiskolinimas* pagal 2007–2013 m. programas per 2007–2014 m. laikotarpį.

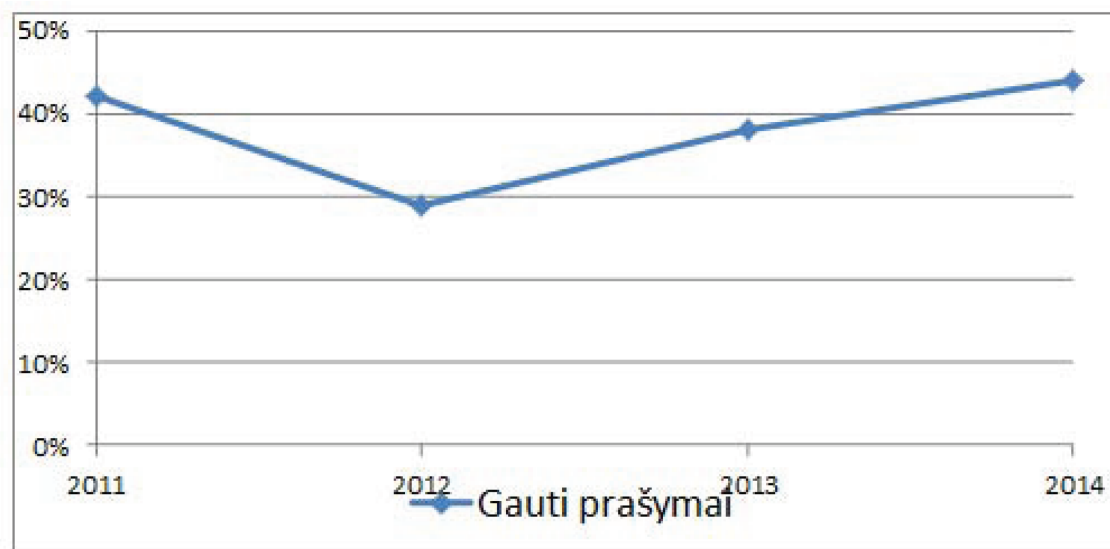
2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

3a pav.: Suvestinė mokėjimų prašymų pateikimo pagal mėnesius struktūra 2007–2013 m. laikotarpiu (% nuo visų prašymų)

Šiame pirmiau pateikiamoje diagramoje matyti pasikartojantis labai staigus išskolinimo pagal mokėjimų prašymus padidėjimas metų pabaigoje.

3b pav.: Mokėjimų prašymų teikimo koncentracija per du paskutinius metų mėnesius (nuošimtis, gautas lapkričio ir gruodžio mėn.) 2011–2014 m. laikotarpiu

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Šios diagramos parodo, kad vis daugiau ir daugiau prašymų gaunama vėlai metų pabaigoje dėl augančio „N+2“ taisyklės spaudimo. „N+3“ taisyklės taikymo sustabdymas 2013 m. reiškė, kad visos valstybės narės, išskyrus Rumuniją, Slovakiją ir Kroatiją, turėjo vadovautis „N+2“ taisykle. Tai turėjo didelį poveikį prašymų, gautų tais metais, kiekiui. Prašymų, gaunamų per vėlai, kad būtų galima įvykdyti mokėjimus atitinkamais metais, kiekis priklauso nuo bendro prašymų, gautų tais metais, skaičiaus, ir nuo šio skaičiaus pokyčių per metus.

Nutraukimų ir sustabdymų poveikis

Siekdama apsaugoti ES biudžetą Komisija taiko kelias prevencijos priemones prieš atliekant mokėjimus valstybėms narėms, kai Komisija žino apie galimus trūkumus. Šios priemonės labai vertingos siekiant tobulinti kontrolės sistemas valstybėse narėse ir taip sumažinti būsimų Komisijos atliekamų finansinių pataisų poreikį.

Dėl to kai kurie mokėjimų prašymai nėra nedelsiant įvykdomi, nes Komisija mokėjimus pagal juos nutraukė arba sustabdė, kol bus atlikti kontrolės sistemų patobulinimai. Nors dauguma šių prašymų galų gale nebus atmesti, negalima tuoj pat vykdyti mokėjimų pagal juos.

Kaip nustatyta pagal reglamentą ⁽¹⁾, Komisija gali:

- **nutraukti** mokėjimo pagal 2007–2013 m. programas terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, jei yra aiškių įrodymų, kad susijusioje valstybėje narėje esama didelių valdymo ir kontrolės sistemų funkcionavimo trūkumų; arba jeigu Komisijos tarnybos turi atlikti papildomus patikrinimus gavę informaciją, kad išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų ataskaitoje, susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas;
- **sustabdyti** visus tarpinius mokėjimus valstybei narei pagal 2006–2013 m. programas arba šių mokėjimų dalį, jei yra įrodymų, kad programos valdymo ir kontrolės sistemoje esama didelių trūkumų ir valstybė narė jiems ištaisyti nesiėmė korekcinė priemonių; arba, jei patvirtintoje išlaidų ataskaitoje yra didelė su išlaidomis susijusi neatitiktis, kuri neištaisyta; arba, jei valstybė narė rimtai pažeidė savo valdymo ir kontrolės prievoles. Jeigu valstybė narė nesiima būtinų priemonių, Komisija gali atlikti finansinį koregavimą.

„Įprasto“ išskolinimo apskaičiavimas

Kaip paaiškinta pirmiau, „įprastas“ išskolinimas yra bendra prašymų, pagal kuriuos mokėjimai nutraukti arba sustabdyti, ir prašymų, gautų per vėlai, kad juos būtų galima įvykdyti atitinkamais metais, suma. Prašymai, gaunami per metų paskutines dešimt dienų, gali būti laikomi gautais per vėlai, kad būtų galima atlikti mokėjimus, nes Komisija privalo turėti pakankamai garantijų, jog sugebės visiškai panaudoti pagal biudžetą skirtus asignavimus. Vis dėlto kai kurie prašymai, pagal kuriuos mokėjimai nutraukti ar sustabdyti, taip pat yra ir prašymai, gauti per vėlai, kad galima būtų įvykdyti atitinkamus mokėjimus, todėl jie neturėtų būti įskaičiuojami du kartus.

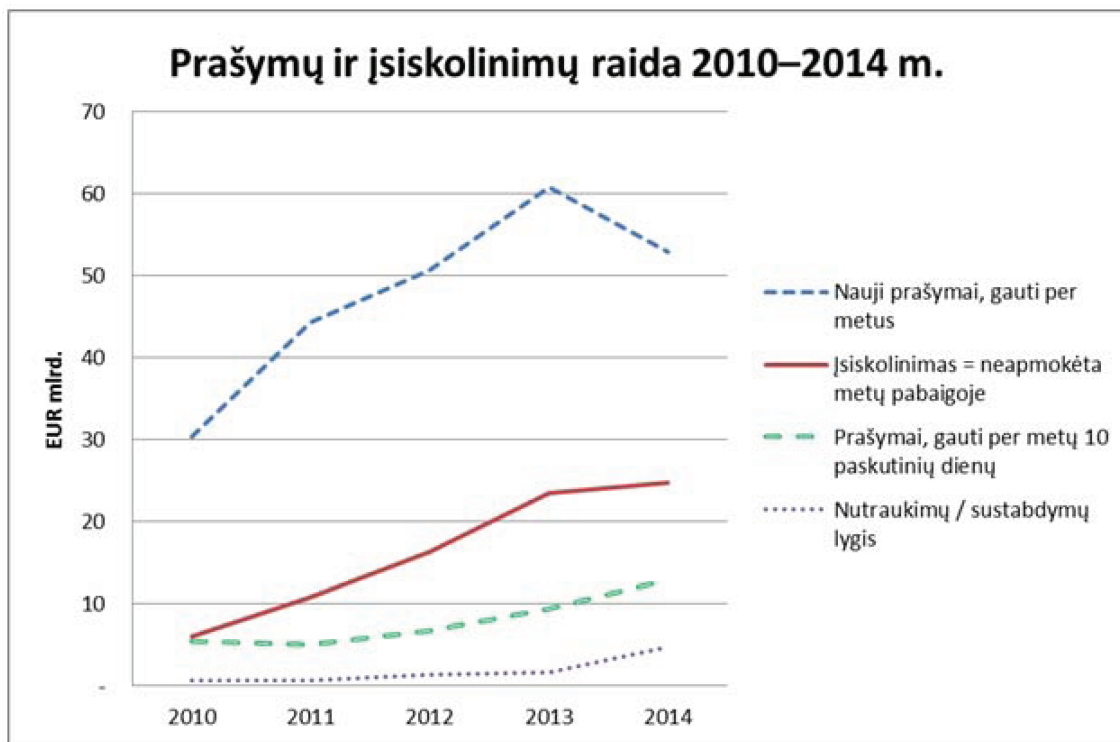
Atitinkamai, „įprastas“ išskolinimas didės augant bendram per metus gautų prašymų skaičiui, kartu didės ir santykinė prašymų koncentracija paskutinėmis metų dienomis.

Toliau esančioje diagramoje pateikiama 2010–2014 m. laikotarpiu gautų prašymų, išskolinimo metų pabaigoje ir prašymų, gautų per vėlai, kad būtų galima atlikti mokėjimus arba juos sustabdyti, apžvalga.

⁽¹⁾ Atitinkamai Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 91 ir 92 straipsniai, taikomi 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

4 pav. 1b išlaidų kategorija: Prašymai, išskolinimas, sustabdymai 2010–2013 m.

Per pastaruosius trejus metus (2012–2014 m.) „įprastas“ išskolinimas (t. y. mokėjimų prašymai, gauti per metų 10 paskutinių dienų, arba prašymai, pagal kuriuos mokėjimai nutraukti arba sustabdyti, net jei šie prašymai gauti iki metų 10 paskutinių dienų laikotarpio) siekia apytikriai pusę viso išskolinimo, pasiekto metų pabaigoje, vertės. Kita pusė prašymų susijusi su pagal biudžetą patvirtintų mokėjimų asignavimų trūkumu, dėl kurio atsirado „sniego gniūžtės“ efektas ⁽¹⁾.

2015 ir 2016 m. tikimasi mažesnio prašymų skaičiaus, mažesnio skaičiaus atvejų, kai mokėjimai nutraukiami/sustabdomi, ir taisyklės „N+2“ spaudimo nebuvimo 2015 m. pabaigoje ⁽²⁾, taigi taip pat tikimasi, kad labai sumažės ir „įprastas“ išskolinimas.

4.4. 2007–2013 m. mokėjimų (prašymų) 2015 ir 2016 m. perspektyvos

2015 ir 2016 m. įvertis, pagrįstas valstybių narių prognozėmis

Pagal reglamentą, taikomą 2007–2013 m. fondams ⁽³⁾, reikalaujama, kad valstybės narės nusiųstų Komisijai savo galimų tarpinių mokėjimų prašymų prognozes N ir N+1 metams vėliausiai iki N metų balandžio 30 d. Pastaraisiais metais valstybės narės susitarė atnaujinti šią informaciją N metų rugsėjo mėn., kad būtų galima tiksliau įvertinti augantį mokėjimų prašymų lygį (išskolinimą) ir mokėjimų prašymų, pateiktų paskutinį metų mėnesį, ženklų koncentraciją.

⁽¹⁾ Dėl grynųjų pinigų srauto apribojimų pirmaisiais metų mėnesiais (žr. pirmiau esantį 3.3 skirsnį), metų pradžioje dalis išskolinimų gali būti neapmokėta per nustatytus terminus.

⁽²⁾ Išskyrus Kroatiją, Rumuniją, Slovakiją.

⁽³⁾ 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinancio Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999, 76 straipsnis (OL L 210, 2006 7 31, p. 25).

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Tačiau pagal reglamentą, taikomą 2014–2020 m. fondams⁽¹⁾, reikalaujama, kad valstybės narės nusiųstų Komisijai savo galimų tarpinių mokėjimų prašymų prognozes N ir N+1 metams iki N metų sausio 31 d. (ir atnaujintų iki N metų liepos 31 d.). Remdamasi Komisijos prašymu, patvirtintu 2014 m. gruodžio mėn., 2015 m. valstybės narės savanoriškai taikė šį naują terminą savo 2007–2013 m. programoms. Remiantis duomenimis, kuriuos Komisija gavo 2015 m. kovo 3 d., šiuo metu valstybės narės prognozuoja, kad 2015 m. pateiks mokėjimų prašymų (apmokėtinų ir neapmokėtinų) už apytikriai 48 mlrd. EUR sumą ir 2016 m. – už 18 mlrd. EUR sumą⁽²⁾.

Kaip paaiškinta pirmiau, ne pagal visus mokėjimų prašymus bus tiesiogiai atlikti mokėjimai, nes reikia atsižvelgti į 95 proc. aukščiausią mokėjimų ribą, nustatytą pagal Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 79 straipsnį⁽³⁾. Kadangi vis daugiau programų pasiekia 95 proc. viršutinę ribą, ši korekcija 2015 ir vėlesniais metais taps daug reikšmingesnė. Atitinkamai faktinės prognozuojamų apmokėtinų prašymų sumos yra mažesnės už nurodytas valstybių narių prognozėse, nes prašymai, viršijantys 95 proc. ribą, svarstomi tik užbaigimo etapu. Remdamasi šiomis prognozėmis su nustatyta viršutine riba, Komisija tikisi 2015 m. gauti vykdytinų mokėjimų reikalavimų už bendrą apytikriai 35 mlrd. EUR sumą. Atitinkama 2016 m. suma šiuo metu sudaro apytikriai 3 mlrd. EUR. Ši 2016 m. suma taps tikslesnė (ir gali būti šiek tiek didesnė), kai valstybės narės pateiks trūkstamus kai kurių veiksmų programų duomenis arba peržiūrės pateiktus duomenis.

2 priede pateikiama daugiau detalių, susijusių su valstybių narių prognozėmis dėl mokėjimų pagal 2007–2013 m. sanglaudos programą prašymų, kurie bus pateikti 2015 ir 2016 m.

Komisijos įvertis, pagrįstas vykdymu

2014 m. pabaigoje bendra išankstinio finansavimo ir tarpinių mokėjimų suma sudarė 266,1 mlrd. EUR. Visas 2007–2013 m. sanglaudos politikos programų paketas siekė 347,3 mlrd. EUR. Atsižvelgiant į jau atliktus išsipareigojimų panaikinimus ir panaikinimų riziką, susijusią su „N+2/N+3“ taisyklės taikymu 2014 m. pabaigoje, kurie turi būti patvirtinti (bendra didžiausia apytikriai 0,9 mlrd. EUR suma nuo laikotarpio pradžios), maksimali suma, kurią vis dar reikės išmokėti, siekia apytikriai 80,3 mlrd. EUR. Tačiau 5 proc. kiekvienos programos lėšų (bendra 17,3 mlrd. EUR suma) turi būti išmokėta tik užbaigimo etapu.

Todėl prognozuojamas tarpinių mokėjimų prašymų lygis, kurio sumas reikia išmokėti 2015 ar vėlesniais metais, siekia apie 63 mlrd. EUR arba 18 proc. viso paketo, ši suma apima ir išiskolinimą, susidariusį 2014 m. pabaigoje (24,7 mlrd. EUR). Apmokėtinų naujų mokėjimų prašymų, kurie turėtų būti gauti 2015 ar vėlesniais metais, iki užbaigimo, didžiausias lygis siekia 38,3 mlrd. EUR. Jei iki 35 mlrd. sumą sudarančius mokėjimų prašymus planuojama gauti 2015 m., likusi apytikriai 3,5 mlrd. EUR suma turėtų būti gauta 2016 m.

Apytikris išiskolinimo 2015 m. pabaigoje įvertis, pagrįstas tiksliais valstybių narių prognozėmis

Mokėjimų asignavimų, patvirtintų pagal 2015 m. biudžetą, lygis siekia 39,5 mlrd. EUR. Ši suma padengs išiskolinimą, susidariusį iki 2015 m. (24,7 mlrd. EUR), ir naujus prašymus (sudarysiančius 35 mlrd. EUR). Atitinkamai, planuojamas išiskolinimas 2015 m. pabaigoje sieks 20 mlrd. EUR, iš kurių bent pusė sumos arba apytikriai 10 mlrd. EUR ir toliau bus „neįprastas“ išiskolinimas.

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, 112 straipsnis (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁽²⁾ Prognozės, kurias valstybės narės pateikė 2015 m. sausio mėn., neapima visų veiksmų programų. Šiems atvejams Komisija pasinaudojo prognozėmis, gautomis praeitą rugsėjo mėn. Toks negautų valstybių narių prognozių prielaidų taikymas negalimas 2016 m. atžvilgiu, nes 2014 m. rugsėjo mėn. pateiktos prognozės apima tik 2014 ir 2015 m. (o ne 2016 m.). Tai reiškia, kad 2016 m. prognozės apima tik veiksmų programas, apie kurias valstybės narės pateikė informaciją ir kurias galima peržiūrėti vėliau, kai bus pateikta trūkstama informacija.

⁽³⁾ Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 79 straipsnyje nustatyta, kad „bendra kaupiamoji išankstinių ir tarpinių mokėjimų suma negali viršyti 95 % iš fondų veiksmų programai teikiamos paramos; likusieji 5 % bus išmokėti tik užbaigiant veiksmų programą.“.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Mlrd. EUR

Įsiskolinimas 2014 m. pabaigoje (pakoreguotas)	Valstybių narių 2015 m. prognozės atsižvelgiant į 95 proc. viršutinę ribą	Mokėjimų asignavimai, patvirtinti pagal 2015 m. biudžetą	Prognozuojamas įsiskolinimas 2015 m. pabaigoje
24,7	~35	39,5	~20

4.5. Mokėjimų prašymai, kuriuos tikimasi gauti 2016 m.

Kaip išdėstyta pirmiau, planuojama, kad įsiskolinimas 2015 m. pabaigoje sieks apytikriai 20 mlrd. EUR, jei valstybių narių prognozės bus tikslios. Be to, iki programų užbaigimo vis dar tikimasi gauti apmokėtinų prašymų, kurių suma sudarys iki 3,5 mlrd. EUR. Turint mintyje šią palyginti ribotą mokėjimų reikalavimų sumą ir kadangi daugiau nebus „N+2“ taisyklės spaudimo, nėra priežasčių daryti prielaidos, kad didelis kiekis šių mokėjimų prašymų bus gauta pernelyg vėlai, kad mokėjimai pagal juos galėtų būti įvykdyti 2016 m.

Komisija pakoreguos savo prašymą 2016 m. biudžeto projekte, atsižvelgdama į „įprastą“ įsiskolinimą 2016 m. pabaigoje. Šis „įprastas“ įsiskolinimas, apimantis labai vėlai pateiktus prašymus ir likusius nutraukimus/sustabdymus, vis dėlto bus labai mažas, palyginti su ankstesniais metais, nes naujų prašymų, kuriuos planuojama gauti 2016 m., lygis taip pat yra labai žemas ir Komisija tikisi, kad valstybės narės ištaisys trūkumus ir pateiks tvarkingus prašymus. Jų suma gali siekti 2 mlrd. EUR. Todėl šį „įprastą“ įsiskolinimą 2016 m. pabaigoje reikės padengti 2017 m. biudžeto lėšomis. Taigi suma, kurią reikia įrašyti į 2016 m. biudžetą, lygi apytikriai 21,5 mlrd. EUR.

4.6. Informacijos, naudotos apskaičiuojant mokėjimų prašymus ir įsiskolinimą, santrauka

Toliau pateiktoje lentelėje apibendrinama informacija apie programos paketą, planuojamą biudžeto asignavimų, skirtų pagal 2015 m. biudžetą, panaudojimą ir mokėjimų prašymų, kuriuos tikimasi gauti 2016 m., didžiausią sumą.

Neįvykdyti 2015–2017 m. tarpiniai mokėjimai (mlrd. EUR)

Programos paketas	(1)	347,3
— Iš jų išankstiniai ir tarpiniai mokėjimai, įvykdyti iki 2014 m. pabaigos	(2)	266,1
— Iš jų rezervas galutiniams mokėjimams (5 %) ir atlikti įsipareigojimų panaikinimai	(3)	18,2
Didžiausia mokėtinų tarpinių mokėjimų suma (2015–2017 m.)	(4)=(1)-(2)-(3)	~63,0
— Iš jų įsiskolinimas 2014 m. pabaigoje (neįvykdyti mokėjimų prašymai)	(5)	24,7
— Iš jų didžiausia mokėtinų tarpinių mokėjimų suma 2015–2017 m.	(6)=(4)-(5)	38,3

2015 biudžetiniai metai, mlrd. EUR

Pagal 2015 m. biudžetą numatyti mokėjimų asignavimai	(1)	39,5
— Iš jų 2014 m. pabaigos įsiskolinimas	(2)	24,7

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

— Iš jų 2015 m. prognozės atsižvelgiant į 95 proc. viršutinę ribą	(3)	~35
Tikėtinas įsiskolinimas 2015 m. pabaigoje	(4)=(1)-(2)-(3)	~20

2016 biudžetiniai metai, mlrd. EUR

Tikėtinas įsiskolinimas 2015 m. pabaigoje	(1)	~20
Didžiausia likusių mokėjimų prašymų, kuriuos tikimasi gauti 2016 m. prieš užbaigimą, suma	(2)	~3,5
Didžiausia mokėjimų prašymų, kurie bus patenkinti pagal 2016 m. biudžetą, suma	(3)=(1)+(2)	~23,5

4.7. Galutiniai mokėjimai

Galutiniai mokėjimai pagal struktūrinius fondus pasižymi savita dinamika. Kiekviena valstybė narė turi išsiųsti savo užbaigimo dokumentus pagal programas vėliausiai iki 2017 m. kovo 31 d. Komisija praneša valstybėms narėms savo nuomonę apie baigiamosios deklaracijos turinį per penkis mėnesius nuo jos gavimo datos, su sąlyga, kad visa informacija buvo pateikta pirminiame užbaigimo dokumente⁽¹⁾. Kaip įprasta, baigiamieji mokėjimai turėtų būti pradėti po 2016 m. Bendra suma, palikta rezerve užbaigimo etapui (5 proc. visų asignavimų), sudaro 17,3 mlrd. EUR, tačiau mokėjimų lygiui turės įtakos programos įgyvendinimo kokybė per visą laikotarpį. Galimi baigiamieji išpareigojimų pagal sanglaudos politiką panaikinimai gali sumažinti mokėjimų poreikį.

Pagal orientacinį vertinimą, 2000–2006 m. laikotarpio užbaigimo etapu išpareigojimų panaikinimas siekė 2,6 proc. viso Europos socialinio fondo (ESF) paketo ir 0,9 proc. viso Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) paketo. Vis dėlto pagal ESF vis dar yra apytikriai 0,5 mlrd. EUR vertės RAL, susiję su problemiškais atvejais, kuriuose aptikta klaidų, ir todėl Komisija planuoja, kad galutinis išpareigojimų panaikinimo nuošimtis užbaigiant programas pagal šį fondą bus 3 proc. Komisija neatmeta galimybės, kad išpareigojimų panaikinimas užbaigiant programas bus didesnis kaip per ankstesnį laikotarpį, taigi pirmiau nurodytas vertinimas turėtų būti laikomas apdairiu vertinimu.

Į baigiamuosius prašymus neatsižvelgiama analizuojant „įprastos“ įsiskolinimo dalies mažinimą, nes dauguma šių prašymų turėtų būti patenkinti 2017–2019 m. ar vėliau ir, bet kuriuo atveju, ne pagal visus juos bus vykdomi mokėjimai, nes prieš atliekant galutinius mokėjimus iš pradžių turi būti išskaičiuotos nepagrįstai išmokėtos sumos.

5. KITOS IŠLAIDŲ KATEGORIJOS: 2007–2013 M. PROGRAMŲ PERSPEKTYVA

5.1. Apžvalga

Po konkretaus sanglaudos politikos (1b išlaidų kategorija) atvejo analizės, pirmiau pateiktos 4 skirsnyje, šiame skirsnyje analizuojama padėtis pagal kitas išlaidų kategorijas, kurią galima apibendrinti taip:

- asignavimai Europos žemės ūkio garantijų fondui (2 išlaidų kategorija) neatskirti, todėl išpareigojimas ir mokėjimams skirta vienodai asignavimų. Dėl šios priežasties nėra įsiskolinimų metų pabaigoje;
- Kaimo plėtros, Europos žuvininkystės (2 išlaidų kategorija) fondai ir prieglobsčio, migracijos, sienų ir saugumo (3 išlaidų kategorija) fondai valdomi kartu su valstybėmis narėmis, panašiai kaip sanglaudos politika. Nors kol kas pagal Kaimo plėtros fondą įsiskolinimo nėra, kitų fondų atveju padėtis kitokia;

⁽¹⁾ 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinancio Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999, 89 straipsnis (OL L 210, 2006 7 31, p. 25).

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

- daugumą kitų programų (1a ir 4 išlaidų kategorijos) valdo Komisija. Atsižvelgiant į mokėjimų trūkumą, daugumai šių programų taikomos švelninimo priemonės, kurias Komisija nustatė 2014 m. (o kai kuriais atvejais jau 2013 m.); tos priemonės yra įvairios – nuo išankstinio finansavimo sumažinimo (tinkamai atsižvelgiant į įgyvendinančių partnerių, lėšų gavėjų ir naudos gavėjų tipą ir finansinį patikimumą), iki galutinių mokėjimų ar paramos iš biudžeto mokėjimų atidėjimo, susilaikymo nuo naujų įsipareigojimų vykdymo pradėjimo ir iki sutarčių atidėjimo. Vis dėlto dauguma šių priemonių mokėjimo laikas tik atidedamas, o įsipareigojimus vis tiek reikia vykdyti.

Toliau esančioje lentelėje pateikiama išskolinimų pagal 1a ir 4 išlaidų kategorijas raidos apžvalga. Pagal 4 išlaidų kategoriją matoma aiški išskolinimo didėjimo tendencija, 2014 m. šis išskolinimas pasiekė aukščiausią lygį per pastaruosius metus, tuo tarpu 1a išlaidų kategorijos raida yra mažiau aiški.

Išskolinimas metų pabaigoje (mln. EUR)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1a išlaidų kategorija	1 679	507	291	628	604	567	551	541
4 išlaidų kategorija	172	178	284	226	387	367	389	630

5.2. Pasidalijamojo valdymo programos pagal 2 ir 3 išlaidų kategorijas

5.2.1. 2 išlaidų kategorija

Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)

Pagal Europos žemės ūkio garantijų fondą (EŽŪGF) išskolinimų nėra, nes fondas pagrįstas skirtingais asignavimais.

Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP)

Kol kas išskolinimų pagal Kaimo plėtros fondą nėra: Komisija visada turėjo galimybę įvykdyti visus mokėjimų prašymus laiku. Atsižvelgiant į kaimo plėtros programos apimtį ir 95 proc. taisyklę, kuri taip pat taikoma, tarpinių mokėjimų, kurie vis dar gali būti įvykdyti iki programų užbaigimo, didžiausias lygis siekia apytikriai 8,7 mlrd. EUR 2007–2013 m. laikotarpiui. Mokėjimų asignavimai, patvirtinti pagal 2015 m. biudžetą 2007–2013 m. programoms, siekia 5,9 mlrd. EUR. Likę 2,8 mlrd. EUR turi būti išmokėti 2016 m., po to, kai valstybės narės pateiks galutinę ketvirčio deklaraciją, kuri turi būti pateikta 2016 m. sausio mėn.

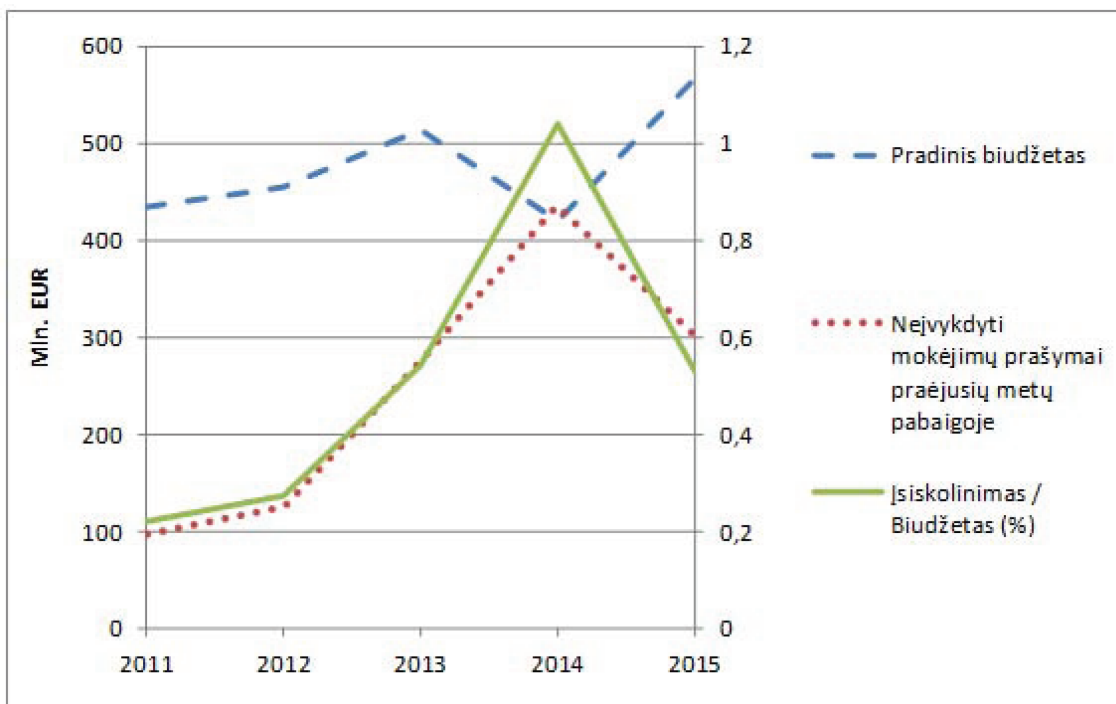
Visa suma, palikta galutinių mokėjimų rezerve, siekia apytikriai 4,8 mlrd. EUR. Faktinė suma, kurią reikės išmokėti, priklausys nuo įsipareigojimų panaikinimo. Pavyzdžiui, taikant 1,5 proc. įsipareigojimų panaikinimo normą, taikytą per ankstesnio 2000–2006 m. laikotarpio užbaigimą, panaiktų įsipareigojimų vertė siekia apytikriai 1,5 mlrd. EUR. Tikimasi, kad galutiniai mokėjimai bus atlikti 2016–2019 m.

Europos žuvininkystės fondas (EŽF)

EŽF valdymo būdas yra panašus į sanglaudos politikos (1b išlaidų kategorija). Vis dėlto, kadangi šiam fondui netaikoma „N+3“ taisyklė, EŽF nepatirs konkrečių perėjimo nuo „N+3“ prie „N+2“ problemų, susijusių su 2010 m. įsipareigojimų dalimi ir 2011 m. įsipareigojimų dalimi. Be to, šiam fondui netaikoma ir „graiškų taisyklė“, nors taip pat buvo šiek tiek vėluojama pradėti programas dėl prievolės, susijusios su valdymo ir kontrolės sistemomis. Vis dėlto pastaraisiais metais išskolinimas pagal EŽF buvo labai svarbus. 2014 m. pradžioje išskolinimo lygis siekė patvirtintų asignavimų 2007–2013 m. programoms lygį.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Dėl mokėjimų prašymų pateikimo laiko per visus metus, 2010–2014 m. lapkričio ir gruodžio mėnesiais gauta dvi trečiosios metinių mokėjimų prašymų. Toliau pateikiamoje lentelėje matyti EŽF 2011–2014 m. išskolinimas pagal 2007–2013 m. programas, kartu su ateinančių metų pradiniais mokėjimų asignavimais.

Svarbiausia EŽF išskolinimo 2014 m. pabaigoje sumažinimo priežastis buvo pakartotinas visų skirtų mokėjimų asignavimų panaudojimas laikantis pagal biudžetą nustatytos viršutinės ribos (įskaitant visus mokėjimų asignavimus pagal EJRŽF (pasidalijamąjį valdymą), kuriuos buvo galima panaudoti dėl vėluojamo priimti naujo teisinio pagrindo) ir dėl papildomų lėšų, gautų pagal taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projektą (priimtą kaip taisomasis biudžetas Nr. 2/2014), bei pagal metų pabaigos lėšų perkėlimą.

Dėl didesnio pagal 2015 m. biudžetą patvirtinto mokėjimų lygio turėtų susidaryti galimybė sumažinti išskolinimą iki įprasto lygio, siekiančio apytikriai 0,1 mlrd. EUR.

5.2.2. 3 išlaidų kategorija

Prieglobsčio, migracijos, sienų ir saugumo politikos sritys

Bendra prieglobsčio ir migracijos politika 2007–2013 m. laikotarpiu iš esmės buvo vykdoma įgyvendinant Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą (SOLID). Šią bendrąją programą sudarė keturios priemonės: Išorės sienų fondas, Europos grąžinimo fondas, Europos pabėgėlių fondas ir Europos fondas trečiųjų šalių piliečių integracijai.

Toliau pateikiamoje diagramoje matyti augantis neįvykdytų mokėjimų prašymų lygis metų pabaigoje pagal prieglobsčio, migracijos, sienų ir saugumo programas.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

RAL išaigo nuo 150 mln. EUR 2007 m. pradžioje iki 2,6 mlrd. EUR 2014 m. pabaigoje, nepaisant panaikintų įsipareigojimų už 300 mln. EUR per 2007–2013 m. laikotarpį. Apytikriai 1,9 mlrd. EUR vis dar reikia išmokėti pagal 2007–2013 m. programas. Šioms programoms patvirtinti mokėjimų asignavimai pagal 2015 m. biudžetą šiek tiek viršija 600 mln. EUR, įskaitant asignavimus pradiniais ir metiniais išankstinio finansavimo mokėjimams pagal naujas 2014–2020 m. programas.

Atsižvelgiant į sumą, kuri bus išmokėta užbaigimo etapu (apytikriai 1 mlrd. EUR), ir į tai, kad antro išankstinio finansavimo išmokų nebuvo galima mokėti 2013 ir 2014 m. dėl mokėjimų asignavimų trūkumo, mokėjimų asignavimų poreikiai siekiant sumažinti išsiskolinimą pagal 2007–2013 m. programas iki įprasto lygio 2016 m. pabaigoje apytikriais skaičiavimais siekia 235 mln. EUR.

5.3. Tiesioginio valdymo programos pagal 1a ir 4 išlaidų kategorijas

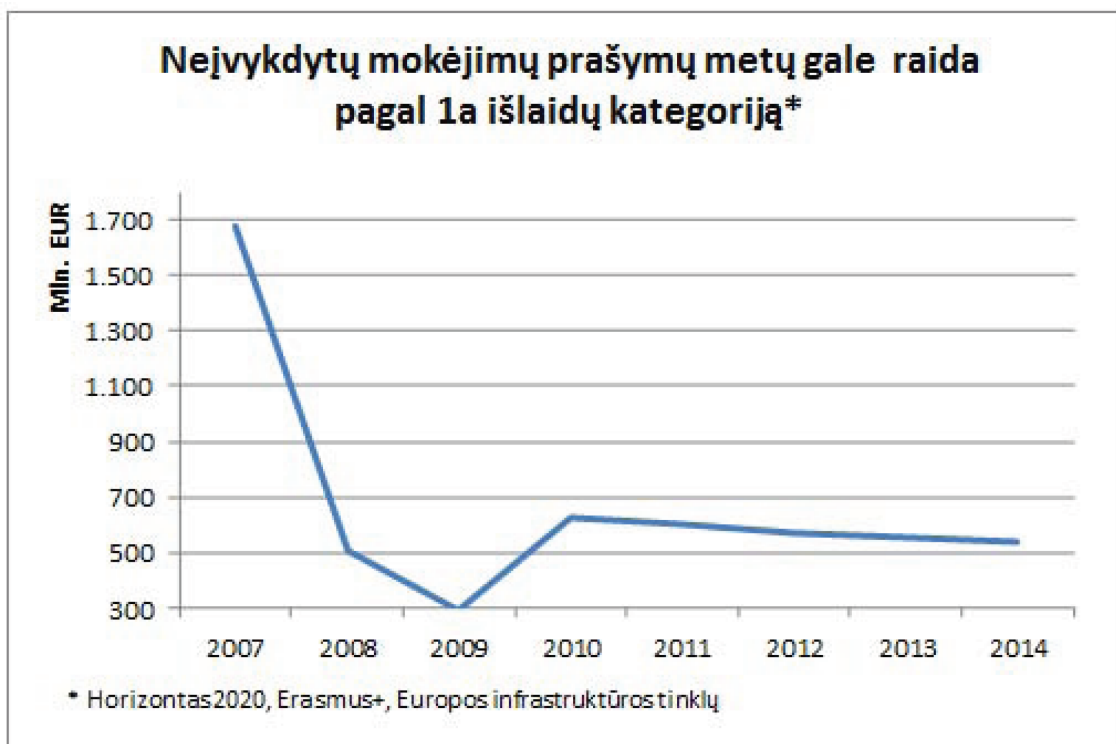
5.3.1. 1a išlaidų kategorija

Šiame skirsnyje pateikiama programų pagal 1a išlaidų kategoriją mokėjimų padėties 2014 m. pabaigoje apžvalga.

Neįvykdyti mokėjimų prašymai metų pabaigoje

Toliau pateikiamoje diagramoje matyti neįvykdytų mokėjimų prašymų metų pabaigoje pagal pagrindines 1a išlaidų kategorijos programas raida.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

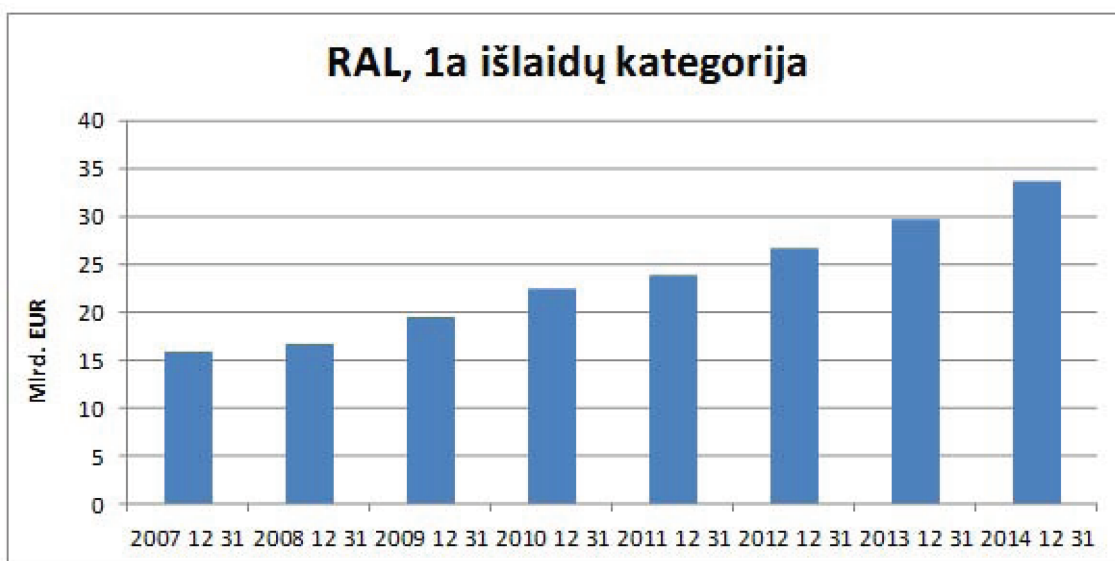
Didelį neįvykdytų mokėjimų prašymų lygį 2007 m. pabaigoje iš esmės lėmė 6-osios mokslinių tyrimų pagrindų programos (FP-6) projektų ciklas ir ypač didelis tuo metu nepanaudotų įsipareigojimų asignavimų lygis. Be to, mokslinių tyrimų sutartyse buvo įtvirtinta, kad prieš tai, kai prašymai kompensuoti išlaidas gali būti galutinai įvykdyti, reikalingi audito sertifikatai.

Švelninimo priemonės, kurių ėmėsi Komisija 2014 m. (žr. pirmiau esantį 2.2 skirsnį), siekdama išspręsti mokėjimų asignavimų trūkumo problemą, neleido išaugti neįvykdytų mokėjimų prašymų skaičiui 2014 m. pabaigoje. Priemonės apėmė išankstinio finansavimo lygio sumažinimą ir vėlavimą pasirašyti naujas sutartis/dotacijos susitarimus, taigi dalis mokėjimų buvo perkelti į kitus metus. Dėl neįvykdytų mokėjimų prašymų lygio varžymo priemonių patirtas šalutinis poveikis – sulėtėjo 2014–2020 m. programų įgyvendinimas. Kai kuriais atvejais teko imtis griežtesnių priemonių, pvz., teikiama pirmenybė mokėjimams, skirtiems labiau pažeidžiamiems lėšų gavėjams.

Neįvykdytų įsipareigojimų (RAL) raida

Apskritai imant, stabilus neįvykdytų mokėjimų prašymų lygis metų pabaigoje pagal 1a išlaidų kategorijos programas sudaro labai aiškų kontrastą aiškiai neįvykdytų įsipareigojimų (RAL) lygio augimo tendencijai, kaip matyti toliau pateikiamoje diagramoje:

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Didžiąja dalimi išaugusius RAL pagal 1a išlaidų kategoriją lėmė didėjantis atotrūkis tarp įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų, skirtų moksliniams tyrimams – didžiausios apimties išlaidų programai pagal šią išlaidų kategoriją. Tai matyti toliau pateikiamoje diagramoje, kur pavaizduota aiški mokėjimų ir įsipareigojimų santykio mažėjimo tendencija.

Kaip projektų įgyvendinimo pagal 1a išlaidų kategoriją pavyzdys toliau aprašomas mokslinių tyrimų projekto ciklas.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Mokslinių tyrimų projekto ciklas

Mokslinių tyrimų programos įgyvendinamos vykdamas daugiametes darbo programas, apimančias kvietimus teikti paraiškas, viešuosius pirkimus, tyrimus, ekspertų grupes, dalyvavimą tarptautinėse organizacijose, seminarus ir praktinius seminarus, vertinimą ir stebėseną. Apie 90 proc. mokslinių tyrimų programų yra susijusios su kvietimais teikti paraiškas, likę 10 proc. – su kita veikla.

Komisija priėmė metinę darbo programą N metams N-1 metų viduryje. Nuo N-1 metų antrojo pusmečio skelbiami kvietimai teikti paraiškas. Dažniausiai įprasta, kad paraiškos teikiamos tris mėnesius nuo kvietimo teikti paraiškas paskelbimo. Bendri išsipareigojimai prisiimami priėmus darbo programą N metais ir vėliausiai iki derybų dėl sutarties (paprastai sutampančių su kvietimo terminu). Po paraiškų vertinimo (trunkančio tris mėnesius) ir atrankos (trunkančios nuo vieno iki dviejų mėnesių) vyksta derybos dėl sutarties (trunkančios nuo vieno iki šešių mėnesių) ir sutartis pasirašoma (tai trunka iki kelių mėnesių). Komisijai/vykdomajai įstaigai suteikti aštuoni mėnesiai nuo kvietimo termino iki dotacijos pasirašymo (vadinamasis dotacijos pasirašymo terminas), iš kurių penki skirti informuoti paraiškų pateikėjams apie mokslinio vertinimo rezultatus ir trys –pasirengimui pasirašyti dotacijos susitarimą. Prisiėmus atskirą išsipareigojimą ir pasirašius sutartį, išankstinio finansavimo išmoka turėtų būti išmokėta per 30 dienų nuo sutarties pasirašymo arba nuo 10 dienų iki veiksmų pradžios datos, pasirenkant vėliausią datą. Po to, kai Mokslinių tyrimų GD ėmėsi struktūrinių priemonių, dažnai išankstinis N metų finansavimas dabar išmokamas N+1 metais, o ne N metais. Tarpiniai mokėjimai pagrįsti finansinėmis ataskaitomis ir susiję su periodinėmis ataskaitomis, paprastai teikiamomis kas 18 mėnesių. Galutinis 10 proc. lėšų išmokėjimas įvykdomas, jei patvirtinama galutinė ataskaita.

Visiems kitiems veiksams, numatytiems pagal darbo programą, preliminarūs išsipareigojimai prisiimami N metais ir išankstiniai mokėjimai įvykdomi tais pačiais metais. Likutis išmokamas N+1 metais.

Mokėjimų moksliniams tyrimams trūkumas: praktinės pasekmės

Siekiant valdyti mokėjimų pagal mokslinių tyrimų programas trūkumą, 2014 m. bendra 236,5 mln. EUR suma perkelta iš programos „Horizontas 2020“ 2014–2020 m. eilučių, kad būtų padidinta lėšų pagal 2007–2013 m. laikotarpio tų pačių programų užbaigimo eilutes, dėl to atidėtas 2014 ir 2015 m. paskelbtų kvietimų teikti paraiškas pagal programą „Horizontas 2020“ išankstinis finansavimas. Ankstesniais metais taip nesielgta ir dėl šio perkėlimo vėluojama įgyvendinti naujas programas.

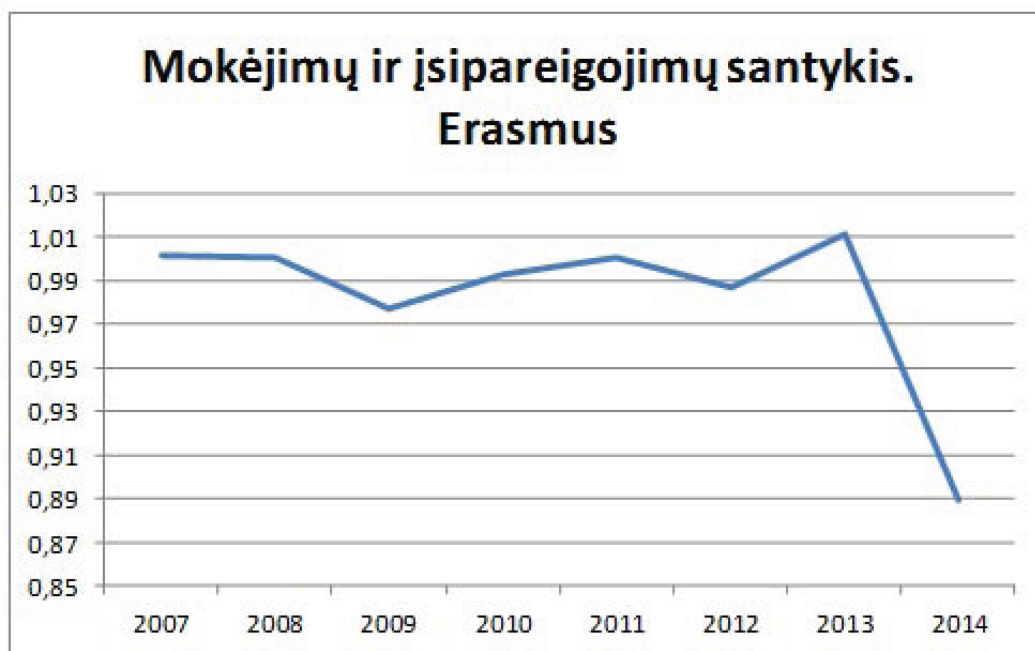
Moksliniai tyrimai trunka ilgą laiką ir sutarčių pasirašymo bei finansavimo sulaikymas neatitinka tikslo stiprinti mokslinių tyrimų pastangas siekiant remti ekonomikos augimą. Tikimasi, kad padidintas mokėjimų asignavimų lygis, patvirtintas programai „Horizontas 2020“ pagal 2015 m. biudžetą, sudarys galimybę iš dalies sparčiau vykdyti šią svarbiausią programą.

„Erasmus+“

Programa „Erasmus+“ yra geras metinės programos pavyzdys, pagal šią programą mokėjimų lygis glaudžiai susijęs su išsipareigojimų lygiu, nes daugumos veiksmų gyvavimo ciklas susijęs su akademinio kalendoriumi.

Vis dėlto, dėl mokėjimų trūkumo 2014 m. mokėjimų asignavimų padidėjimas neatitinka išsipareigojimų asignavimų padidėjimo, ir ši neatitiktis turėtų tęstis per 2014–2020 m. laikotarpį. Mokėjimų trūkumas 2014 m. taip pat pastebimas pagal mokėjimų ir išsipareigojimų santykį, pavaizduota toliau esančioje diagramoje.

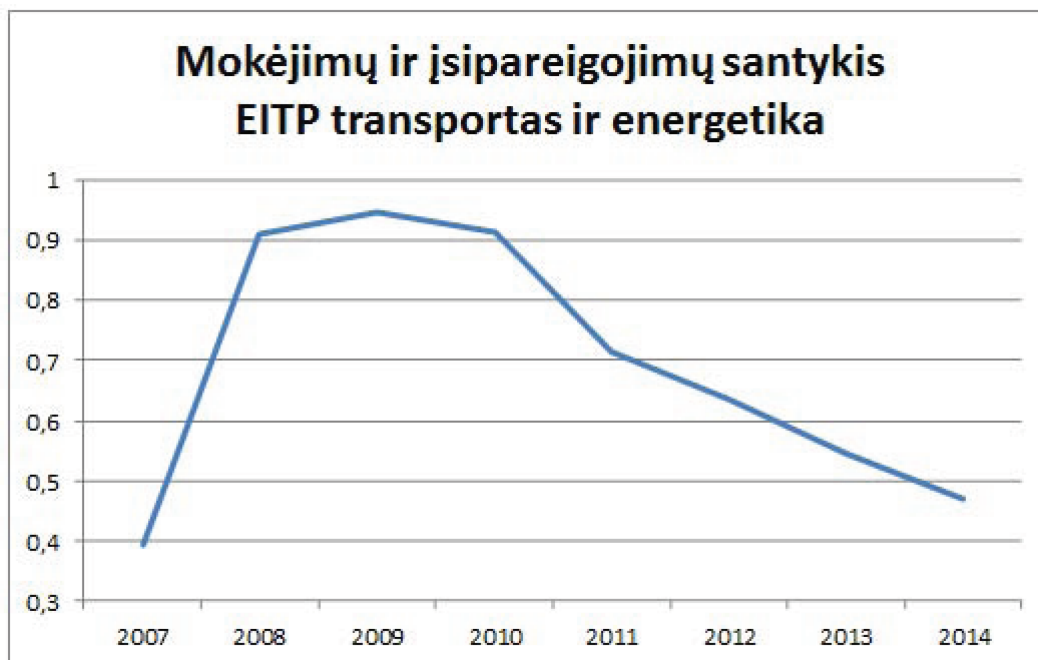
2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Dėl to 2014 m. nebuvo galima išmokėti dalies antrojo išankstinio finansavimo išmokų nacionalinėms agentūroms, kurios turėtų finansuoti judumo veiksmus. Nors padėtis turėtų šiek tiek pagerėti, tikimasi, kad programa „Erasmus+“ vis dar patirs panašius suvaržymus 2015 m.

Transportas ir energetika

Toliau pateikiamoje diagramoje matyti augantis įsipareigojimų ir mokėjimų pagal transporto ir energetikos politiką lygių skirtumas.

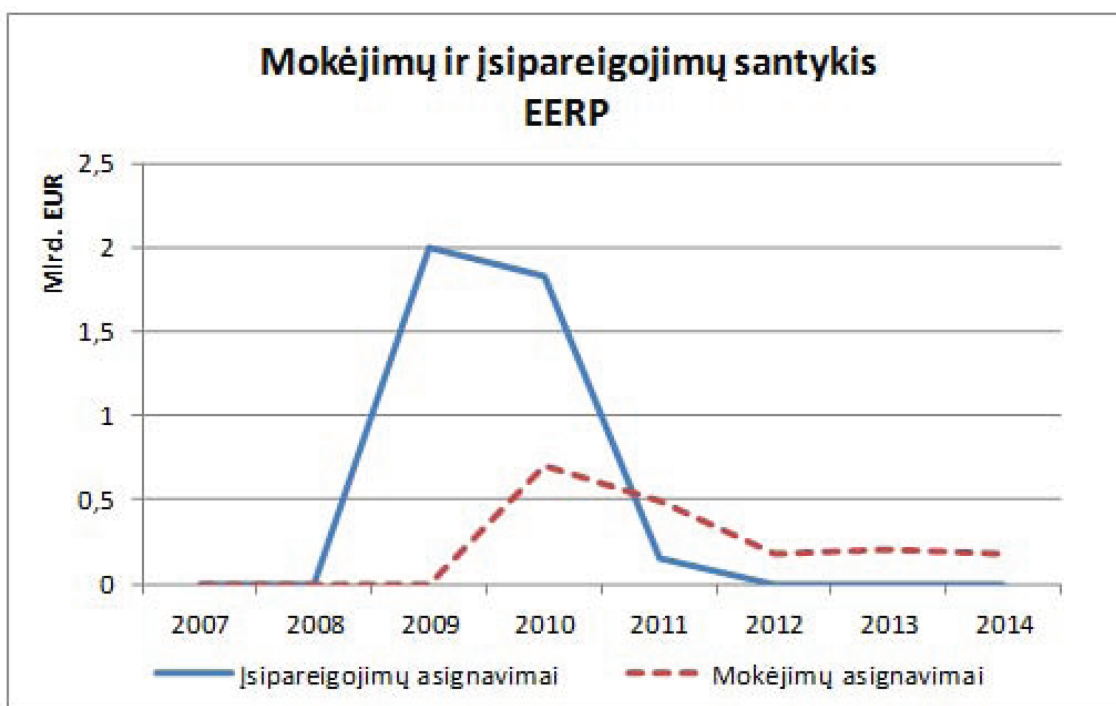

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Mokėjimų asignavimų, patvirtintų pagal 2015 m. biudžetą, užteks 2014–2020 m. projektų pirmojo išankstinio finansavimo išmokoms padengti ir iš dalies spręsti 2007–2013 m. RAL problemą, šis RAL sudaro per 2 mln. EUR.

Europos ekonomikos gaivinimo planas (EEGP)

Palyginti su aukštu įsipareigojimų lygiu 2009 ir 2010 m., mokėjimų pagal šią programą vykdymas pradėtas lėtai, net EEGP projektus dažniausiai sudaro didelio masto infrastruktūros projektai.

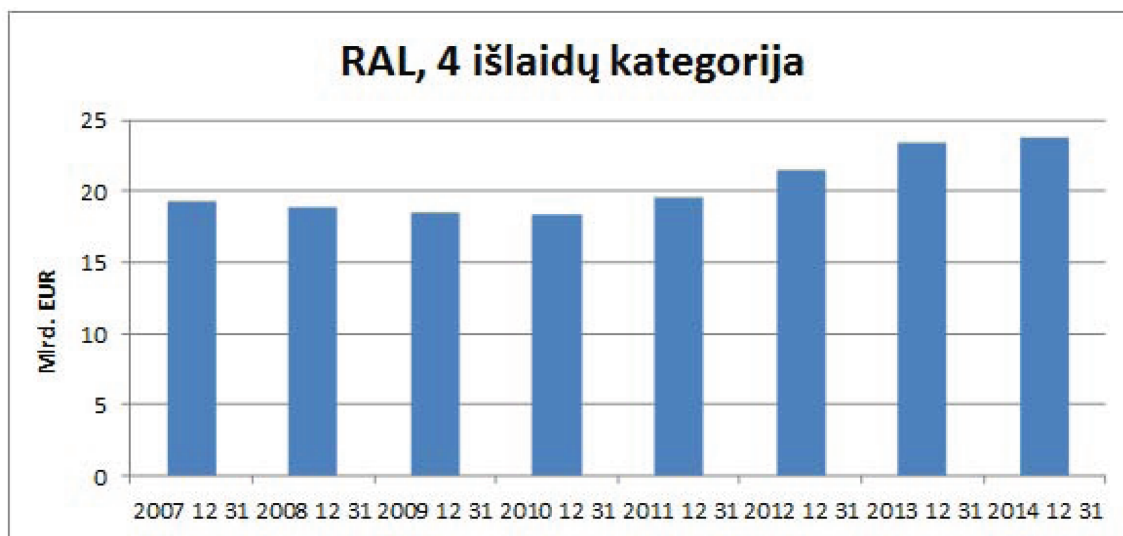

Ypač 2014 m. mokėjimų asignavimų neužteko, kad būtų galima įvykdyti visus mokėjimų prašymus, gautus per metus, net ir pagaliau priėmus taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projektą, pagal kurį suteikiami papildomi asignavimai. 2014 m. pabaigoje RAL vis dar siekia 2 mlrd. EUR, pusę pradinių įsipareigojimų pagal EEGP sumos. Pagal 2015 m. biudžetą patvirtinti mokėjimų asignavimai siekia 407 mln. EUR, tikimasi, kad jie padengs metų poreikį pagal šmatą.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

5.3.2. 4 išlaidų kategorija

Toliau pateikiamoje diagramoje matyti neįvykdytų įsipareigojimų (RAL) pagal 4 išlaidų kategorijos programas lygis nuo 2007 m.

4 išlaidų kategorija apima trumpalaikes reagavimo į krizes priemones, ilgalaikes priemones, kurios naudojasi daugiamečiu programavimu, ir *ad hoc* priemones, pavyzdžiui, makrofinansinę paskolą ir dotacijas. Trys didelės priemonės (Pasirengimo narystei pagalbos priemonė II (PNPP II), Europos kaimynystės priemonė (EKP) ir Vystomojo bendradarbiavimo priemonė (VBP)), kurios naudojasi daugiamečiu programavimu, lemia 73 proc. išlaidų pagal šią išlaidų kategoriją. Paramos trečiosioms šalims, finansuojamos pagal šias programas, gyvavimo ciklas paprastai trunka 6–8 metus. Kita vertus, reagavimo į krizes priemonės (humanitarinė pagalba, priemonė, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, bendra užsienio ir saugumo politika) ir makrofinansinė pagalba pasižymi daug trumpesniais mokėjimų ciklais (12–18 mėnesių).

Nuo 2013 m. dauguma priemonių pagal 4 išlaidų kategoriją patyrė didelio mokėjimų asignavimų trūkumo problemą, dėl kurios visų pirma nukentėjo humanitarinės pagalbos ir su krizėmis susijusios priemonės, kurių įgyvendinimo ciklui būdingas greitas lėšų išmokėjimas, po to Vystomojo bendradarbiavimo priemonė ir Europos kaimynystės priemonė, kur mokėjimai daugiausia susiję su galiojančiomis sutartimis ir įsipareigojimais. Padėtis pablogėjo 2014 m. dėl bendrai sumažintų skirtų mokėjimų, palyginti su 2013 m. Kai kurioms programoms skirta daugiau lėšų pagal taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projektą (ir kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, perkeliant asignavimus)⁽¹⁾, tačiau šios lėšos gautos labai vėlai ir jų neužteko susikaupusiam įsiskolinimui padengti.

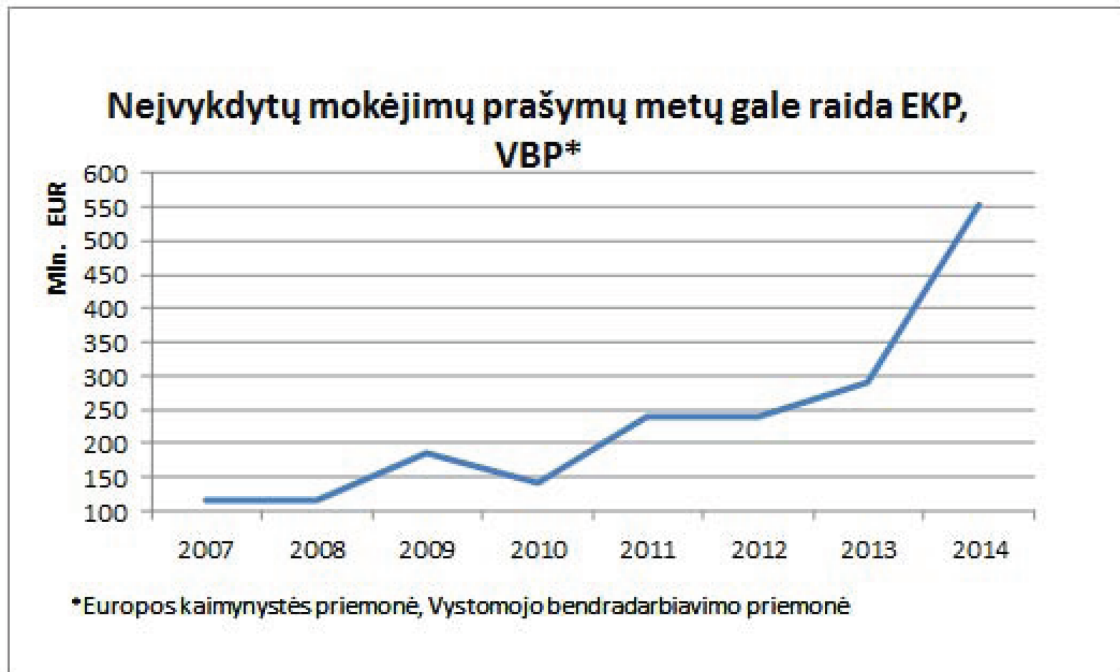
Pradėtomis taikyti priemonėmis (žr. pirmesnę 2.2 skirsnį) galėjo tik iš dalies sušvelninti mokėjimų trūkumo poveikį atidedant išmokėjimo terminus, tačiau ankstesnius įsipareigojimus vis tiek reikėjo įvykdyti.

⁽¹⁾ Papildomai skirta 406 mln. EUR (grynas mokėjimų asignavimų padidėjimas) humanitarinei pagalbai, 30 mln. EUR – VBP ir 250 mln. EUR – EKP.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Neįvykdyti mokėjimų prašymai metų pabaigoje

Apskritai, neįvykdytų mokėjimų pagal 4 išlaidų kategoriją prašymų lygis 2014 m. pabaigoje gerokai išaugo. Taip nutiko iš esmės dėl išaugusio prašymų skaičiaus ir susijusių mokėjimų asignavimų sumažinimo, kaip antai Europos kaimynystės politikos ir Vystomojo bendradarbiavimo priemonių atvejais ir kaip matyti toliau pateikiamoje diagramoje.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Kita vertus, mokėjimų asignavimų sumų padidinimas, patvirtintas pagal 2013 ir 2014 metų biudžetus, sudarė galimybę sumažinti neįvykdytų mokėjimų pagal humanitarinės pagalbos priemonę prašymų lygį ⁽¹⁾:

Kaip išdėstyta pirmiau, RAL pagal 4 išlaidų kategoriją ir visų pirma pagal tris dideles ilgalaikes priemones stabiliai augo per pastaruosius penketą metų, kartu su išsipareigojimų pagal ankstesnę DFP lygiu. Pavyzdžiui, programos, dėl kurių pradiniai išsipareigojimai prišimti 2010 m., turėjo būti oficialiai įformintos su paramą gaunančiomis trečiosiomis šalimis per 2011 m., o sutartys sudarytos iki 2014 m. Taigi pagal daug šių didesnių programų, dėl kurių prišimti išsipareigojimai tuo laikotarpiu, kai išsipareigojimai sparčiai augo, dabar reikia atlikti mokėjimus. Mokėjimų asignavimų lygis, patvirtintas pagal 2015 m. biudžetą, turėtų leisti sumažinti šį atotrūkį, ir tai turėtų padėti stabilizuoti padėtį, tačiau padėtis ir toliau bus įtempta ir tikimasi, kad atotrūkis ir RAL vis dar didės pagal daugumą priemonių, pavyzdžiui, pagal Vystomojo bendradarbiavimo priemonę.

6. 2014–2020 M. PROGRAMŲ PERSPEKTYVA

Reikės įtraukti pakankamai mokėjimų asignavimų į 2016 m. biudžetą, kad būtų gali palaipsniui sumažinti neįprastą neįvykdytų mokėjimų pagal 2007–2013 m. programas ir taip pat pagal 2014–2020 m. 1a išlaidų kategorijos programas prašymų lygį, šių mokėjimų prašymų vykdymą sustabdė mokėjimų trūkumas. Be to, į 2016 m. biudžetą būtina įtraukti ir reikalingus mokėjimų asignavimus kitiems fondams, pavyzdžiui, kaimo plėtros (2 išlaidų kategorija), kad būtų išvengta naujo išsiskolinimo susikaupimo, kurio anksčiau nebūdavo.

Komisija įvertins 2016 m. mokėjimų poreikius pagal 2014–2020 m. programas, įrašytas 2016 m. biudžeto projekte.

⁽¹⁾ Toliau pateikiamoje diagramoje neatsispindi sumažinto išankstinio finansavimo lygio poveikis.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

7. IŠVADOS

Pastaraisiais metais, ypač 2014 m., mokėjimų asignavimų lygis buvo nepakankamas, kad būtų galima įvykdyti gaunamus mokėjimų prašymus. Dėl to augo išskolinimas dėl neįvykdytų mokėjimų prašymų metų pabaigoje, ypač susijęs su 2007–2013 m. sanglaudos politikos programomis. Komisija ėmėsi kelių švelninimo priemonių, kad kuo labiau sumažintų mokėjimų trūkumo neigiamą poveikį, kuo labiau vykdydama prievoles, kurias lėmė ankstesni išipareigojimai. Vis dėlto patirtas šalutinis poveikis – sutrukdytas 2014–2020 m. programų įgyvendinimas.

Tikimasi, kad pagal 2015 m. biudžetą mokėjimų asignavimai sudarys galimybę sumažinti išskolinimą dėl neįvykdytų mokėjimų pagal 2007–2013 m. programas prašymų. Komisija nustatė mokėjimų lygį, kuris būtinas siekiant palaipsniui sumažinti neįprastą išskolinimą dėl neįvykdytų mokėjimų pagal 2007–2013 m. programas prašymų iki 2016 m. pabaigos. Savo 2016 m. biudžeto projekte Komisija pasiūlys atitinkamus mokėjimų asignavimus.

Komisija mano, kad, remiantis šiuo pagrindu, trys institucijos gali imtis įgyvendinti planą, pagal kurį iki tvaraus būtų sumažintas neapmokėtų sąskaitų pagal 2007–2013 m. įgyvendintas programas lygis iki 2016 m. pabaigos.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

1 PRIEDAS: INFORMACIJA, KOMISIJOS ATSIŪSTA 2014 M. GRUODŽIO 15 D.

2014 m. gruodžio 15 d. Komisija pateikė informaciją apie prognozuojamą išskolinimą pagal 2007–2013 m. sanglaudos programas 2014 ir 2015 m. pabaigoje:

	2010	2011	2012	2013	2014 (*)	2015 (*)
Susikaupusios neapmokėtos sąskaitos metų pabaigoje (mlrd. EUR)	6,1	10,8	16,2	23,4	Iki 25 ⁽¹⁾	19 ⁽²⁾

⁽¹⁾ Atsižvelgiant į galutinai patvirtintus papildomus mokėjimų asignavimus taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projekte.

⁽²⁾ Atsižvelgiant į galutinai patvirtintus papildomus mokėjimų asignavimus taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projekte ir patvirtintus mokėjimų asignavimus 2015 m. biudžete.

(*) Komisijos įverčiai, pagrįsti patikslintomis valstybių narių prognozėmis

Komisija taip pat pateikia prognozuojamo išskolinimo pagal 2007–2013 m. sanglaudos programas 2014 m. pabaigoje analizę. Kaip išdėstyta toliau pateikiamoje lentelėje, bendras mokėjimų prašymų, gautų iki 2014 m. pabaigos, lygis buvo 1,5 mlrd. EUR žemesnis nei valstybių narių parengtose prognozėse ir 2,5 mlrd. EUR didesnis nei Komisijos prognozuota viršutinė riba.

PROGNOZUOJAMAS IŠSKOLINIMAS 2014 M. PABAIGOJE

		mlrd. EUR
(1)	Mokėjimų prašymai, gauti 2013 m. pabaigoje ir neįvykdyti iki 2013 m. pabaigos (išskolinimas)	23,4
(2)	Mokėjimų prašymai, gauti iki 2014 m. lapkričio mėn. pabaigos	31,4
(3) = (1) + (2)	Mokėjimų prašymai, pateikti iki lapkričio pabaigos, apmokėtini 2014 m.	54,8
(4)	Patvirtintas mokėjimų asignavimų lygis (su taisomojo biudžeto Nr. 3/2014 projektu)	49,4
(5) = (3) + (4)	Išskolinimas 2014 m. lapkričio mėn. pabaigoje, kurį reikalaujama apmokėti iki 2014 m. pabaigos	5,4

	Prognozės	Faktinis vykdymas
Valstybių narių mokėjimų prašymų, kurie bus pateikti 2014 m. gruodžio mėn., prognozės	23	21,5
Komisijos mokėjimų prašymų, kurie bus pateikti 2014 m. gruodžio mėn., prognozės	18 – 19	21,5

Neapmokėtų sąskaitų susikaupimo 2014 m. pabaigoje prognozės: iki 25 mlrd. EUR.

Pagaliau Komisija pateikė pagal šalis parengtas prognozes dėl valstybių narių mokėjimų pagal sanglaudos politiką prašymų, kurie bus pateikti 2014 m. (54,33 mlrd. EUR), ir mokėjimų prašymų, pateiktų iki 2014 m. spalio 31 d. (31,36 mlrd. EUR), įvertį, taip pat atitinkamai mokėjimų prašymų, kurie bus pateikti lapkričio ir gruodžio mėn. (22,97 mlrd. EUR), prognozes.

Papildomai Komisija teigė, kad „atsižvelgdama į vidutinį klaidų, nustatomų valstybių narių bendrosiose prognozėse, lygi pastaraisiais metais ir 95 proc. viršutinę mokėjimų ribą, reikalaujamą pagal Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 79 straipsnį, Komisija prognozuoja, kad gruodžio mėnesį bus gauta prašymų už 18–19 mlrd. EUR“. tai atitinka informaciją lentelėse, pateikiamose pirmiau.

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

2 PRIEDAS: 1B IŠLAIDŲ KATEGORIJA: NAUJAUSIOS VALSTYBIŲ NARIŲ PROGNOZĖS

Šiame priede pateikiamos valstybių narių prognozės, susijusios su mokėjimų pagal 2007–2013 m. sanglaudos politikos programas prašymų pateikimu 2015 ir 2016 m., išskiriant bendrąsias prognozes (išvardytas pagal valstybes nares) ir prognozes atsižvelgiant į viršutinę ribą (žr. paaiškinimą 4.4 skirsnyje).

Valstybių narių prognozės (mlrd. EUR)

Laikotarpis 2007–2013 m.		2015 m. (*)	2016 m.
		Bendros prognozės	Bendros prognozės
AT	Austrija	0,09	0,00
BE	Belgija	0,24	0,06
BG	Bulgarija	1,35	0,00
CY	Kipras	0,06	0,00
CZ	Čekija	4,01	3,75
DE	Vokietija	2,43	0,95
DK	Danija	0,04	0,03
EE	Estija	0,09	0,00
ES	Ispanija	4,65	1,74
FI	Suomija	0,21	0,02
FR	Prancūzija	1,92	0,34
GR	Graikija	0,75	0,00
HR	Kroatija	0,22	0,31
HU	Vengrija	3,86	1,24
IE	Airija	0,03	0,01
IT	Italija	5,07	1,44
LT	Lietuva	0,09	0,00
LU	Liuksemburgas	0,01	0,00
LV	Latvija	0,54	0,09
MT	Malta	0,14	0,04
NL	Nyderlandai	0,21	0,10
PL	Lenkija	8,92	3,99

2015 m. liepos 8 d., trečiadienis

Laikotarpis 2007–2013 m.		2015 m. (*)	2016 m.
		Bendros prognozės	Bendros prognozės
PT	Portugalija	0,52	0,06
RO	Rumunija	6,64	2,81
SE	Švedija	0,11	0,00
SI	Slovėnija	0,38	0,18
SK	Slovakija	2,68	0,64
UK	Jungtinė Karalystė	1,52	0,25
CB	Teritorinis bendradarbiavimas	1,16	0,25
IŠ VISO		47,93	18,32
IŠ VISO PROGNOZĖS PRITAIKIUS VIR-ŠŪTINĘ RIBĄ (***)		34,74	2,95 (**)

(*) 2015 m. prognozių įverčiai apskaičiuoti naudojantis: veiksmų programoms, dėl kurių valstybės narės neatsiuntė prognozių 2015 m. sausio mėn. – susijusiomis prognozėmis, pateiktomis 2014 m. rugsėjo mėn.

(**) Didžiausia mokėtina suma 2016 m. siekia 3,5 mlrd. EUR, iš kurių 3 mlrd. EUR valstybės narės jau patvirtino šiuo etapu.

(***) Viršutinės ribos taikymas – tai 95 proc. taisyklės taikymas. Pagal šią taisyklę numatyta, kad tarpiniai mokėjimai gali būti atlikti prieš užbaigimą tik jei mokėjimų suma yra mažesnė nei 95 proc. programų asignavimų.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

P8_TA(2015)0267

Didžiausi leidžiami maisto produktų ir pašarų radioaktyviosios taršos po branduolinės avarijos lygiai ***I

2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatomi didžiausi leidžiami maisto produktų ir pašarų radioaktyviosios taršos po branduolinės avarijos ar bet kokios nepaprastosios radiologinės padėties lygiai (COM(2013)0943 – C7-0045/2014 – 2013/0451(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2017/C 265/42)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2013)0943),
  - atsižvelgdamas į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 31 ir 32 straipsnius, pagal kuriuos Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C7-0045/2014),
  - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto nuomonę dėl pasiūlyto teisinio pagrindo,
  - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį, 168 straipsnio 4 dalies b punktą ir 114 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 25 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 ir 39 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A8-0176/2015),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
  2. ragina Komisiją atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį;
  3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

P8_TC1-COD(2013)0451

Europos Parlamento pozicija, priimta 2015 m. liepos 9 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2015/..., kuriuo nustatomi didžiausi leidžiami maisto produktų ir pašarų radioaktyviosios taršos po branduolinės avarijos ar bet kokios nepaprastosios radiologinės padėties lygiai [1 pakeit. Šis pakeitimas taikomas visam tekstui]

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama ~~atsižvelgdami~~ į ~~Sutartį dėl Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį~~ **Sąjungos veikimo**, ypač į jos ~~31 ir 32 straipsnius~~ **168 straipsnio 4 dalies b punktą ir 114 straipsnį**, [2 pakeit.]

⁽¹⁾ OL C 226, 2014 7 16, p. 68.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą, parengtą atsižvelgiant į Mokslo ir technikos komiteto paskirtų valstybių narių mokslinių ekspertų grupės pateiktą nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽³⁾ **laikydamiės įprastos teisėkūros procedūros** ⁽⁴⁾, [3 pakeit.]

kadangi:

- (1) Tarybos direktyva 96/29/Euratomas **direktyvoje 2013/59/Euratomas** ⁽⁵⁾ nustatyti pagrindiniai darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartai **apsėvitos keliamų pavojų**; [4 pakeit.]
- (1a) **pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 168 straipsnį, nustatant ir įgyvendinant visų krypčių Sąjungos politiką ir veiklą, turėtų būti užtikrinama aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga**; [5 pakeit.]
- (2) po 1986 m. balandžio 26 d. Černobylio branduolinės elektrinės avarijos į atmosferą pateko dideli radioaktyviųjų medžiagų kiekiai, kurie keliuose Europos šalyse lėmė sveikatos požiūriu reikšmingą maisto ir pašarų taršos lygį **ir sukėlė gyvybei pavojingas ligas ir gyvybei pavojingą sveikatos būklę. Aukšto lygio radioaktyvioji tarša iki šiol vis dar nepašalinta. Kadangi radioaktyviosios medžiagos užteršė orą, vandenį, dirvožemį ir augaliją**, buvo imtasi priemonių užtikrinti, kad tam tikri žemės ūkio produktai į Sąjungą patektų tik pagal bendrą tvarką, kuria siekiama apsaugoti gyventojų sveikatą kartu išlaikant vientisą rinkos pobūdį ir išvengiant prekybos srautų nukreipimo; [6 pakeit.]
- (2a) **valstybės narės atsako už kontrolę, kad būtų laikomasi šiame reglamente nustatytų lygių, visų pirma stebėdamos, kaip laikomasi maisto produktų ir pašarų saugos standartų. SESV 168 straipsnio 4 dalies b punkte numatoma patvirtinti bendras priemones veterinarijos srityje, kuriomis tiesiogiai siekiama apsaugoti visuomenės sveikatą. Kita vertus, SESV 114 straipsniu užtikrinamas atitinkamas teisės aktų suderinimas, siekiant sklandaus vidaus rinkos veikimo**; [7 pakeit.]
- (2b) **įrodyta, kad didesnės radiacijos dozės daro žalingą ir ardomąjį poveikį organizmo ląstelėms ir gali sukelti vėžį**; [8 pakeit.]
- (2c) **svarbu nustatyti mažas didžiausių leidžiamų maisto radioaktyviosios taršos lygių vertes, kad būtų atsižvelgiama į didesnę sukauptąją dozę, kuri gaunama dėl ilgesnį laikotarpį vartojamo užteršto maisto**; [9 pakeit.]
- (3) Tarybos reglamentu (Euratomas) Nr. 3954/87 ⁽⁶⁾, iš dalies pakeistu Tarybos reglament (Euratomas) Nr. 2218/89 ⁽⁷⁾, nustatomi didžiausi leidžiami radioaktyviosios taršos lygiai, taikytini po branduolinės avarijos ar bet kokios nepaprastosios radiologinės padėties, kuri greičiausiai lems arba lėmė didelę maisto ir pašarų radioaktyviąją taršą. Šie didžiausi leidžiami taršos kiekiai vis dar atitinka naujausias dabartines tarptautiniu mastu išplatintas mokslines rekomendacijas, **tačiau juos reikėtų periodiškai persvarstyti ir atnaujinti atsižvelgiant į naujus mokslinius**

⁽¹⁾ OL C , , p. .

⁽²⁾ OL C , , p. .

⁽³⁾ OL C , , p. .

⁽⁴⁾ 2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento pozicija ir ... Tarybos pozicija.

⁽⁵⁾ 1996 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 96/29/Euratomas, nustatanti pagrindinius darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartus, OL L 159, 1996 6 29, p. 1 **2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyva 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas (OL L 13, 2014 1 17, p. 1).**

⁽⁶⁾ 1987 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 3954/87, nustatantis didžiausius leistinus maisto produktų ir pašarų radiacinės taršos lygius po branduolinės avarijos ar kokio nors kito radiacinės avarijos atvejo (OL L 371, 1987 12 30, p. 11).

⁽⁷⁾ 1989 m. liepos 18 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 2218/89, iš dalies keičiantis Reglamentą (Euratomas) Nr. 3954/87, nustatantį didžiausius leistinus maisto produktų ir pašarų radiacinės taršos lygius po branduolinės avarijos ar kokio nors kito radiacinės avarijos atvejo (OL L 211, 1989 7 22, p. 1).

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

duomenis. I–III prieduose nustatyti didžiausi leidžiami taršos lygiai persvarstyti ir paskelbti Komisijos Tarptautiniame radiacinės saugos leidinyje Nr. 105, jie visų pirma grindžiami atskaitos lygiu, kuris yra individualiosios dozės, į organizmą patenkančios prarijus, padidėjimas 1 mSv per metus, ir prielaida, kad užteršti yra 10 proc. per metus suvartotų maisto produktų; [10 pakeit.]

- (4) po 2011 m. kovo 11 d. įvykusios Fukušimos branduolinės elektrinės avarijos Komisijai pranešta, kad tam tikruose Japonijos kilmės maisto produktuose radionuklidų lygis viršijo Japonijoje taikomus maisto taršos lygius. Kadangi tokia tarša gali kelti grėsmę Sąjungos žmonių ir gyvūnų sveikatai, laikantis Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto nuomonės buvo priimtos priemonės, kuriomis nustatytos specialios Japonijos kilmės arba iš jos atvežto maisto ir pašarų importo sąlygos. **Taip pat reikėtų imtis priemonių, siekiant stebėti ir kuo labiau sumažinti maisto produktų iš kitų šalių, nukentėjusių nuo radioaktyviųjų iškritų po branduolinės avarijos kitoje šalyje, vartojimo riziką; [11 pakeit.]**
- (5) reikalinga sistema, pagal kurią ~~Europos atominės energijos bendrija~~ **Sąjunga** po branduolinės avarijos arba bet kokios nepaprastosios radiologinės padėties, kuri greičiausiai lems arba lėmė didelę maisto ir pašarų radioaktyviąją taršą, galėtų nustatyti didžiausius leidžiamus radioaktyviosios taršos lygius ~~ir taip apsaugoti gyventojus~~ **siekiant užtikrinti aukšto lygio visuomenės sveikatos apsaugą; [12 pakeit.]**
- (6) didžiausi leidžiami radioaktyviosios taršos lygiai turėtų būti taikomi Sąjungos kilmės arba iš trečiųjų šalių importuotam maistui ir pašarams atsižvelgiant į branduolinės avarijos arba nepaprastosios radiologinės padėties vietą ir aplinkybes **ir atsižvelgiant į natūraliosios ir sukauptosios radiacijos, pereinančios per maisto grandinę, poveikį. Šiuos lygius reikėtų periodiškai persvarstyti; [13 pakeit.]**
- (7) pagal Tarybos sprendimą 87/600/Euratomas ⁽¹⁾ arba pagal 1986 m. rugsėjo 26 d. TATENA konvenciją dėl ankstyvo pranešimo apie branduolinę avariją Komisija yra informuojama apie bet kokią branduolinę avariją arba neįprastai didelius radioaktyvumo lygius;
- (8) siekiant atsižvelgti į tai, kad kūdikių mityba pirmaisiais šešiais gyvenimo mėnesiais gali labai skirtis, ir į šešių–dvylikos mėnesių amžiaus kūdikių metabolizmo neapibrėžtumą, tikslinga žemesnių didžiausių leidžiamų kūdikių maisto taršos lygių ribų taikymą prailginti iki 12 pirmųjų gyvenimo mėnesių. **Mažesni didžiausi leidžiami maisto taršos lygiai turėtų būti taikomi nėščioms ir žindančioms moterims; [14 pakeit.]**
- (9) siekiant palengvinti didžiausių leidžiamų taršos lygių pritaikymą, visų pirma pagal mokslinę informaciją, ~~į šių lygių nustatymo procedūrą turėtų būti įtraukta konsultacija su Sutarties 31 straipsnyje nurodyta ekspertų grupe~~ **ir atsižvelgiant į tarptautinio lygmens techninę pažangą, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti naują pasiūlymą dėl didžiausių leidžiamų lygių koregavimo; [15 pakeit.]**
- (9a) **siekiant sudaryti sąlygas koreguoti didžiausius leidžiamus lygius, reikėtų nustatyti procedūras, kad būtų galima reguliariai konsultuotis su ekspertais. Komisija, remdamasi moksliniais ir etiniais kriterijais, turėtų sudaryti ekspertų grupę. Komisija turėtų viešai paskelbti grupės sudėtį ir jos narių interesų deklaracijas. Keisdama didžiausius leidžiamus taršos lygius, Komisija taip pat turėtų konsultuotis su tarptautinių institucijų ekspertais radiacinės saugos srityje; [16 pakeit.]**
- (9b) **ekspertų grupė taip pat turėtų įvertinti radioaktyviosios taršos kaupimosi efektą; [17 pakeit.]**

⁽¹⁾ 1987 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas dėl Bendrijoje nustatomos skubaus pasikeitimo informacija radiacinės avarijos atveju tvarkos (OL L 371, 1987 12 30, p. 76).

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- (9c) *didžiausi leidžiami lygiai turėtų būti skelbiami viešai ir turėtų būti reguliariai persvarstomi, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į naujausius mokslinius laimėjimus ir šiuo metu turimas tarptautines mokslines rekomendacijas, siekiant tenkinti visuomenės pasitikėjimo poreikius, užtikrinti aukšto lygio apsaugą ir išvengti tarptautinės reglamentavimo praktikos skirtumų; [18 pakeit.]*
- (10) *siekiant užtikrinti, kad maisto produktai ir pašarai, kurių radioaktyvioji tarša viršija didžiausius leidžiamus lygius, nebūtų teikiami Sąjungos rinkai, jų atitiktis atitiktį tiems lygiams turėtų būti tinkamai tikrinama nuodugnai tikrinti valstybės narės ir Komisija. Neatitiktis atveju turėtų būti taikomos sankcijos, ir atitinkamai turėtų būti informuojama visuomenė; [19 pakeit.]*
- (10a) *Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 882/2004⁽¹⁾ nustatytos taisyklės, siekiant įvertinti, ar laikomasi priemonių, kuriomis išvengiama, panaikinama arba iki priimtinių lygių sumažinamas žmonių maisto ar gyvūnų pašarų taršos pavojus; [20 pakeit.]*
- (11) *siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, susijusias su iš anksto nustatytais didžiausiais leidžiamų maisto ir pašarų radioaktyviosios taršos lygių taikymo, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamos laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽²⁾;*
- (12) *nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma aktams, kuriais iš anksto nustatyti didžiausi leidžiami maisto ir pašarų radioaktyviosios taršos lygiai imami taikyti, priimti. Vis dėlto branduolinės avarijos arba nepaprastosios radiologinės padėties atveju būtina atsižvelgti į kiekvienos avarijos specifines aplinkybes ir sąlygas ir todėl nustatyti procedūrą, kurios laikantis būtų galima greitai sumažinti tuos iš anksto nustatytus didžiausius leidžiamus lygius ir prireikus nustatyti kitų su avarija susijusių radionuklidų (ypač tričio) didžiausius leidžiamus lygius, siekiant užtikrinti kuo didesnio lygio visuomenės apsaugą. Visuomenė turėtų būti nedelsiant informuojama apie šią priemonę ir didžiausius leidžiamus lygius; [21 pakeit.]*
- (12a) *Komisijai turėtų padėti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 178/2002⁽³⁾ įsteigtas Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų atstovai tame komitete turėtų tinkamą radiacinės saugos žinių; [22 pakeit.]*
- (13) *Komisija turėtų priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kai tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su tam tikromis nepaprastosiomis radiologinėmis padėtimis, kurios greičiausiai lems arba lėmė didelę maisto ir pašarų radioaktyviąją taršą, yra priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti. Visuomenė turėtų būti nedelsiant informuojama apie priemonę ir didžiausius leidžiamus lygius; [23 pakeit.]*
- (13a) *didžiausių leidžiamų lygių pagal šį reglamentą tvirtinimas turėtų būti pagrįstas labiausiai nukentėti galinčių ir pažeidžiamiausių gyventojų grupių, ypač vaikų ir izoliuotuose geografinėse vietovėse gyvenančių arba natūrinį ūkininkavimą praktikuojančių žmonių, apsaugos reikalavimais. Didžiausi leidžiami lygiai turėtų būti tokie patys visiems gyventojams ir turėtų būti grindžiami kuo mažesniais kiekiais; [24 pakeit.]*

⁽¹⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004 4 30, p. 1).

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽³⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendrojo principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- (13b) *kai maistas arba pašarai, kilę iš Sąjungos ar importuoti iš trečiųjų šalių, kelia didelį pavojų žmonių ar gyvūnų sveikatai arba aplinkai, Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatytų papildomas priemones pagal Reglamentą (EB) Nr. 178/2002, kad būtų užtikrinta aukšto lygio visuomenės ir gyvūnų sveikatos apsauga. Jei įmanoma, taikytini didžiausi leidžiami taršos lygiai ir papildomos skubios priemonės turėtų būti nustatomi viename įgyvendinimo reglamente; [25 pakeit.]*
- (13c) *rengdama ar peržiūradama įgyvendinimo aktus, Komisija pirmiausia turėtų atsižvelgti į šias aplinkybes: branduolinės avarijos ar bet kokios kitos nepaprastosios radiologinės padėties priežasties vietą, pobūdį ir mastą, į orą, vandenį ir dirvožemį, taigi, atitinkamai į maistą ir pašarus Sąjungoje ar už jos ribų patenkančių radioaktyviųjų medžiagų pobūdį ir kiekį, nustatytą ar galimą radioaktyviąją maisto ir pašarų taršą ir dėl jos gaunamas radiacijos dozes, užteršto maisto ir pašarų, kurie gali patekti į Sąjungos rinką, rūšis ir kiekius, taip pat į trečiojoje šalyse nustatytus didžiausius leidžiamus maisto ir pašarų taršos lygius; [26 pakeit.]*
- (13d) *branduolinės avarijos arba nepaprastosios radiologinės padėties atveju, kai reikia taikyti didžiausius leidžiamus lygius, tiek Komisija, tiek kiekviena valstybė narė turėtų informuoti visuomenę apie galiojančius lygius. Be to, visuomenei taip pat turėtų būti pateikta informacija apie maistą ir pašarus, kuriuose gali susikaupti didesnė radiacijos koncentracija; [27 pakeit.]*
- (13e) *turėtų būti atliekami tinkami atitikties didžiausiems leidžiamiems lygiams patikrinimai ir, jeigu eksportuojamuose, importuojamuose ar parduodamuose maisto produktuose didžiausi leidžiami taršos lygiai sąmoningai viršijami, turėtų būti taikomos sankcijos, [28 pakeit.]*

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Šiuo reglamentu nustatomi I priede nurodyti didžiausi leidžiami maisto radioaktyviosios taršos lygiai, II priede nurodyti didžiausi leidžiami mažais kiekiais vartojamo maisto radioaktyviosios taršos lygiai ir III priede nurodyti didžiausi leidžiami pašarų radioaktyviosios taršos lygiai, taikomi tais atvejais, kai tas maistas ir pašarai gali būti pateikti rinkai po branduolinės avarijos arba bet kokios nepaprastosios radiologinės padėties, kuri greičiausiai lems arba lėmė didelę maisto ir pašarų radioaktyviąją taršą, ir procedūros, kuriomis šie didžiausi leidžiami radioaktyviosios taršos lygiai imami taikyti. [54 pakeit.]

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. maistas – medžiaga arba produktas, perdirbtas, iš dalies perdirbtas arba neperdirbtas, kuris yra skirtas žmonėms nuryti arba, kaip pagūristai manoma, yra žmonių nuryjamas, įskaitant gėrimus, kramtomąją gumą ir bet kokią medžiagą (taip pat ir vandenį), apgalvotai įdėtą į maistą jį gaminant, ruošiant ar apdorojant; prie maisto nepriskiriami: **kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 178/2002 2 straipsnyje;**
  - a) pašarai;
  - b) gyvi gyvūnai, nebent jie būtų paruošti pateikti rinkai ir skirti žmonėms vartoti;
  - c) augalai prieš nuimant derlių;

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

- d) vaistai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB ⁽¹⁾ 1 straipsnio 2 dalyje;
- e) kosmetikos gaminiai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1223/2009 ⁽²⁾ 2 straipsnio 1 dalies a punkte;
- f) tabakas ir tabako gaminiai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/37/EB ⁽³⁾;
- g) narkotinės ar psichotropinės medžiagos, kaip apibrėžta 1961 m. Jungtinių Tautų bendrojoje narkotinių medžiagų konvencijoje ir 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvencijoje;
- h) likučiai ir teršalai; [29 pakeit.]
2. mažais kiekiais vartojamas maistas — maistas, kuris nėra labai svarbus mitybai ir sudaro tik nedidelę gyventojų suvartojamo maisto dalį; [55 pakeit.]
3. pašarai – medžiaga arba produktas, įskaitant priedus, perdirbtas, iš dalies perdirbtas arba neperdirbtas, skirtas gyvūnams per burną šerti **kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 178/2002 3 straipsnyje**; [30 pakeit.]
4. pateikimas rinkai – maisto ar pašarų laikymas parduoti įskaitant siūlymą parduoti arba perduoti kokiū nors kitu būdu, nemokamai ar už pinigus, ir pats pardavimas, platinimas ir kiti perdavimo būdai **veiksmas, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 178/2002 3 straipsnyje**; [31 pakeit.]
- 4a. *su maistu arba pašarais besiliečiančios medžiagos – pakuotės ir kitos medžiagos, kurios, kaip numatyta, liesis su maistu ar pašaru*; [32 pakeit.]
- 4b. *nepaprastoji radiologinė padėtis – neįprastas įvykis, susijęs su radiacijos šaltiniu, dėl kurio reikia nedelsiant imtis intervencinių priemonių siekiant sumažinti bet kokias dideles grėsmes sveikatai ar saugai arba neigiamas pasekmes gyvenimo kokybei, turtui ar aplinkai arba dėl kurio kyla galimų tokių neigiamų pasekmių pavojus*. [33 pakeit.]

2a straipsnis

Praktika, kurios laikantis maisto produktai, kuriuose taršos koncentracija didesnė, nei leidžiama pagal taisykles dėl didžiausių leidžiamų maisto produktų ir pašarų radioaktyviosios taršos lygių, maišomi su neužterštais arba mažai užterštais maisto produktais, siekiant gauti produktą, kuris atitiktų šiame reglamente nustatytas taisykles, yra neleidžiama. [34 pakeit.]

3 straipsnis

1. Kai Komisija pagal Europos atominės energijos bendrijos nustatytą skubaus pasikeitimo informacija nepaprastosios radiologinės padėties atveju tvarką arba pagal 1986 m. rugsėjo 26 d. TATENA konvenciją dėl ankstyvo pranešimo apie branduolinę avariją gauna oficialią informaciją apie avariją arba bet kokią nepaprastą radiologinę padėtį, patvirtinančią, kad maisto, mažais kiekiais vartojamo **dėl kurios gali kilti** maisto arba pašarų radioaktyvioji tarša, greičiausiai pasieks arba jau pasiekė didžiausius leidžiamus lygius, ji nedelsdama (kai tai būtina pagal aplinkybes) **ji per kiek įmanoma trumpesnią laikotarpį** priima įgyvendinimo reglamentą **aktą**, kuriuo šie didžiausi leidžiami lygiai imami taikyti **nustatomi didžiausi leidžiami radioaktyviosios taršos lygiai, neviršijantys lygių, nustatytų šio reglamento prieduose**. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. [35 pakeit.]

⁽¹⁾ 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus, OL L 311, 2001 11 28, p. 67.

⁽²⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių, OL L 342, 2009 12 22, p. 59.

⁽³⁾ 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/37/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, taikomų tabako gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, suderinimo, OL L 194, 2001 7 18, p. 26.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

1a. Didžiausi leidžiami lygiai turi būti skelbiami viešai ir reguliariai peržiūrimi, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į naujausius mokslinius laimėjimus ir atitinkamu metu turimas tarptautines mokslines rekomendacijas, siekiant tenkinti visuomenės pasitikėjimo poreikius, užtikrinti visuomenei aukšto lygio apsaugą ir išvengti tarptautinės reglamentavimo praktikos, užtikrinančios aukštesnio lygio apsaugą, skirtumų. [36 pakeit.]

2. Jei yra ~~tinkamai pagrįstų~~ priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti ir kurios susijusios su branduolinės avarijos arba nepaprastosios radiologinės padėties aplinkybėmis, Komisija priima nedelsiant taikytiną įgyvendinimo ~~reglamentą~~ **aktą**, laikydamasi 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros. [37 pakeit.]

3. Rengdama šio straipsnio 1 ir 2 dalyse ~~nurodyto~~ **nurodytus** įgyvendinimo ~~akto projektą~~ **aktus** ir apsvardydama jį ~~su~~ **juos** su 5 straipsnyje nurodytu komitetu, Komisija atsižvelgia į ~~Sutarties 30 ir 31 Direktyvoje 2013/59/Euratomas~~ nustatytus pagrindinius standartus, įskaitant principą, kad visų rūšių apšvita būtų tokia maža, kiek tai protingai įmanoma, **pirmiausia** atsižvelgiant į visuomenės sveikatos apsaugą ir ekonominius bei socialinius veiksnius, **ypač pažeidžiamiausių visuomenės grupių sveikatos apsaugą. Komisijai rengiant tuos aktus, jai padeda nepriklausoma visuomenės sveikatos ekspertų, išrinktų remiantis jų žiniomis ir kompetencijomis radiacinės saugos ir maisto saugos srityje, grupė (toliau – Ekspertų grupė). Komisija viešai paskelbia ekspertų grupės sudėtį ir jos narių interesų deklaracijas.** [38 pakeit.]

3a. 1 ir 2 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami atsižvelgiant į radioaktyviosios taršos pobūdį ir mastą ir juos galima keisti tiek kartu, kiek reikia atsižvelgiant į taršos pokyčius. Komisija pirmąją peržiūrą įsipareigoja atlikti ne vėliau kaip per vieną mėnesį po branduolinės avarijos arba nepaprastosios radiologinės padėties tam, kad prireikus pakeistų didžiausius leidžiamus radioaktyviosios taršos lygius ir radionuklidų sąrašą. [39 pakeit.]

4 straipsnis

1. Kai tik Komisija priima įgyvendinimo ~~reglamentą~~ **aktą**, kuriuo didžiausi leidžiami taršos lygiai imami taikyti, tų lygių neatitinkantis maistas ar pašarai nebepateikiami rinkai. [40 pakeit.]

Komisija nustato branduolinės atsakomybės režimą, kad būtų sprendžiami valstybėms narėms, kurios gali nukentėti nuo branduolinės avarijos, susirūpinimą keliantys klausimai. Tame režime numatoma tinkama kompensacija branduolinės avarijos atveju. [41 pakeit.]

Taikant šį reglamentą, iš trečiųjų šalių importuotas maistas ar pašarai laikomi pateiktais rinkai, jei Sąjungos muitų teritorijoje jiems taikoma ne tranzito, o kitokia muitinės procedūra. [42 pakeit.]

Valstybės narės savo teritorijose stebi, ar nėra viršijami didžiausi leidžiami radiacinės taršos lygiai. Šiuo tikslu valstybės narės taiko oficialios maisto produktų ir pašarų kontrolės sistemą ir vykdo kitokią aplinkybes atitinkančią veiklą, įskaitant visuomenės informavimą apie maisto ir pašarų saugą ir pavojus, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 178/2002 17 straipsnyje. [43 pakeit.]

2. Kiekviena valstybė narė Komisijai teikia visą su šio reglamento taikymu susijusią informaciją, pirmiausia apie didžiausių leidžiamų taršos lygių:

a) **reguliarių didžiausių leidžiamų taršos lygių tikrinimo jos teritorijoje planavimą;**

b) **didžiausių leidžiamų taršos lygių viršijimo atvejus;**

c) **nacionalinių kompetentingų tarybų, atsakingų už kontrolę, nustatymą.**

Tokią informaciją Komisija **per kiek įmanoma trumpesnę laikotarpį** perduoda kitoms valstybėms narėms.

Apie atvejus, kai viršijami didžiausi leidžiami taršos lygiai, pranešama per skubaus įspėjimo apie pavojų sistemą, numatytą Reglamente (EB) Nr. 178/2002.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

Komisija taiko sankcijas toms valstybėms narėms, kurios pačios netaiko sankcijų už pašarų, kurių radioaktyvioji tarša viršija didžiausius leidžiamus lygius, pateikimą rinkai arba eksportą. [44 pakeit.]

3. Valstybės narės, visų pirma per internetines paslaugas, teikia informaciją visuomenei apie didžiausius leidžiamus taršos lygius, avarines situacijas ir didžiausių leidžiamų taršos lygių viršijimo atvejus. Visuomenė taip pat informuojama apie maisto produktus, kuriuose gali susikaupti didesnė radiacijos koncentracija, ir ypač apie produkto rūšį, prekės ženklą, kilmę ir analizės atlikimo datą. [45 pakeit.]

4. Šio reglamento prieduose nustatytais didžiausiais leidžiamais lygiais atsižvelgiama į radioaktyviųjų izotopų skilimo pusamžį per konservuoto maisto saugojimo laikotarpį. Priklausomai nuo taršos rūšies, pvz., taršos jodo izotopais, konservuotų maisto produktų radioaktyvumas nuolatos stebimas. [46 pakeit.]

5. Komisija ne vėliau kaip 2017 m. kovo 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl mechanizmo, skirto atlyginti žalą ūkininkams, kurių maisto produktai buvo užteršti viršijant nustatytus didžiausius leidžiamus radiacinės taršos lygius ir kurių todėl negalima pateikti į rinką, tinkamumo. Toks mechanizmas turi būti grindžiamas principu „teršėjas moka“. Jei reikia, prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo nustatomas toks mechanizmas. [47 pakeit.]

4a straipsnis

1. Komisija iki 2017 m. kovo 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai prieduose nustatytų didžiausių leidžiamų radiacinės taršos lygių tinkamumo ataskaitą.

2. Ši ataskaita sudaro galimybę patikrinti, ar didžiausi leidžiami radiacinės taršos lygiai užtikrina, kad būtų neviršijama 1 mSv metinė gyventojų apšvitos efektinė ribinė dozė ir kad dėl jų skydliaukę veikiančios dozės būtų pakankamai žemesnės nei PSO rekomenduotas 10 mGy atskaitos lygis, taikomas paskiriant stabilųjį jodą itin pažeidžiamoms grupėms.

3. Ataskaitoje svarstoma galimybė peržiūrėti radionuklidų klasifikavimą ir į šio reglamento priedus įtraukti tritį ir anglį-14. Vertinant didžiausius leidžiamus taršos lygius ataskaitoje dėmesys skiriamas pažeidžiamiausių gyventojų grupių, ypač vaikų, apsaugai ir nagrinėjama, ar būtų tikslinga šiuo pagrindu nustatyti didžiausius leidžiamus taršos lygius visoms gyventojų kategorijoms. [48 pakeit.]

5 straipsnis

1. Komisijai padeda pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 178/2002⁽¹⁾ 58 straipsnio 1 dalį įsteigtas ~~Maisto grandinės ir Augalų~~ gyvūnų sveikatos, **maisto ir pašarų** nuolatinis komitetas. Tas komitetas laikomas komitetu, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011. [49 pakeit.]

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

6 straipsnis

Siekdama užtikrinti, kad ~~I, II ir III~~ šio reglamento prieduose nustatyti didžiausi leidžiami taršos lygiai atitiktų visus naujus arba papildomus aktualius duomenis, ypač susijusius su **naujausiomis** mokslinėmis žiniomis, Komisija **pateikia Parlamentui ir Tarybai ataskaitą ir prireikus**, pasikonsultavusi su Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 31 straipsnyje 3 straipsnio 3 dalyje nurodyta ekspertų grupe, **pateikia pasiūlymą dėl** atitinkamo tų priedų pritaikymo ir, jei reikia, radionuklidų sąrašo peržiūros. [50 pakeit.]

⁽¹⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, OL L 31, 2002-2-1, p. 1.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

6a straipsnis

Branduolinės avarijos ar bet kokios kitos nepaprastosios radiologinės padėties, dėl kurios galima maisto produktų ar pašarų tarša, atveju Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje išsamiai nurodo priemonės, priimtas pagal šį reglamentą, ir pagal 4 straipsnio 2 dalį jai pateiktą informaciją. [51 pakeit.]

7 straipsnis

Reglamentas (Euratomas) Nr. 3954/87, iš dalies pakeistas Reglamentu (Euratomas) Nr. 2218/89, ir Komisijos reglamentai (Euratomas) Nr. 944/89 ⁽¹⁾ ir Nr. 770/90 ⁽²⁾ panaikinami.

Nuorodos į panaikintus reglamentus laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal V priede pateiktą atitikties lentelę.

8 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

⁽¹⁾ 1989 m. balandžio 12 d. Komisijos reglamentas (Euratomas) Nr. 944/89, nustatantis didžiausius leistinus mažais kiekiais vartojamų maisto produktų radiacinės taršos lygius po branduolinės avarijos ar kokio nors kito radiacinės avarijos atvejo (OL L 101, 1989 4 13, p. 17).

⁽²⁾ 1990 m. kovo 29 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 770/90, nustatantis didžiausius leidžiamus pašarų radioaktyviojo užterštumo lygius įvykus branduolinei avarijai arba kokiai nors kitai radiacinei avarijai (OL L 83, 1990 3 30, p. 78).

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

PRIEDAS**DIDŽIAUSI LEIDŽIAMY MAISTO RADIOAKTYVIOSIOS TARŠOS LYGIAI**

Maistui taikytini didžiausi leidžiami taršos lygiai

	Maistas (Bq/kg) ⁽¹⁾			
	Kūdikių maistas ⁽²⁾	Pienas ir pieno produktai ⁽³⁾	Kitas maistas, išskyrus mažais kiekiais vartojamą maistą ⁽⁴⁾	Skystasis maistas ⁽⁵⁾
Stroncio izotopai, ypač Sr-90	75	125	750	125
Jodo izotopai, ypač I-131	150	500	2 000	500
Plutonio ir transplutonio elementų alfa spinduliuotės izotopai, ypač Pu-239, Am-241	1	20	80	20
Visi kiti nuklidai, kurių pusėjimo trukmė ilgesnė nei 10 dienų, ypač Cs-134, Cs-137 ⁽⁶⁾	400	1 000	1 250	1 000

⁽¹⁾ Koncentruotiems ar sausiems produktams taikytinas lygis apskaičiuotas pagal atgamintą, vartoti paruoštą produktą. Valstybės narės gali paruošti rekomendacijas apie skiedimo sąlygas, siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi šiame reglamente nustatytų didžiausių leistinų lygių.

⁽²⁾ Kūdikių maistas yra apibrėžtas kaip maistas, skirtas maitinti kūdikius pirmaisiais 12 gyvenimo mėnesių, kuris atitinka šiai žmonių kategorijai nustatytus mitybos reikalavimus ir kuris pateikiamas mažmeninei prekybai pakuotėse, kurios yra lengvai atpažįstamos ir paženklintos etikete su vienu iš šių pavadinimų: „Pradinis mišinys kūdikiams“, „Tolesnio maitinimo mišinys kūdikiams“, „Pradinis pieno mišinys kūdikiams“ arba „Tolesnio maitinimo pieno mišinys“, kaip nurodyta Komisijos direktyvos 2006/141/EB 11 ir 12 straipsniuose.

⁽³⁾ Pienas ir pieno produktai yra apibrėžti kaip produktai, kuriems priskiriami šie KN kodai, tam tikrais atvejais įskaitant visus pataisymus, kurie gali būti vėliau įvesti: 0401, 0402 (išskyrus 0402 29 11).

⁽⁴⁾ Mažais kiekiais vartojami maisto produktai ir atitinkami jiems taikytini taršos lygiai pateikti II priede.

⁽⁵⁾ Kombinuotosios nomenklatūros 2009 pozicijoje klasifikuojamas ir 22 skirsnyje apibrėžtas skystasis maistas. Vertės apskaičiuotos atsižvelgiant į sunaudojamo vandentiekio vandens kiekį, tokios pačios vertės turėtų būti taikomos tiekiamam geriamajam vandeniui.

⁽⁶⁾ Anglis 14, tritis ir kalis 40 neįtraukti į šią grupę.

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

II PRIEDAS

DIDŽIAUSI LEIDŽIAM MAŽAIS KIEKIAIS VARTOJAMO MAISTO RADIOAKTYVIOSIOS TARŠOS LYGIAI

1. Mažais kiekiais vartojamo maisto sąrašas

KN kodas	Aprašas
0703 20 00	Valgomieji česnakai (švieži arba atšaldyti)
0709 59 50	Trumai (švieži arba atšaldyti)
0709 99 40	Kaparėliai (švieži arba atšaldyti)
0711 90 70	Kaparėliai (konservuoti, bet netinkami ilgai laikyti ir papildomai neapdorojus tiesiogiai vartoti maistui)
ex 0712 39 00	Trumai (džiovinti, sveiki, supjaustyti stambiais gabalais, griežinėliais, susmulkinti arba sumalti į miltelius, bet toliau neapdoroti)
0714	Maniokai, marantos, salepai, topinambai, batatai ir panašūs šakniavaisiai ir gumbavaisiai, turintys daug krakmolo arba inulino, švieži, atšaldyti, užšaldyti arba džiovinti, supjaustyti griežinėliais arba nesupjaustyti, granuluoti arba negranuluoti; sago palmės šerdys
0814 00 00	Citrusinių vaisių žievelės arba melionų (įskaitant arbūzus) luobos, šviežios, užšaldytos, džiovintos arba konservuotos sūrymu, sieros vandeniu arba kitais konservuojamais tirpalais, bet netinkamos ilgai laikyti
0903 00 00	Matė
0904	Pipirai (<i>Piper genties</i>); džiovinti arba grūsti ar malti <i>Capsicum genties</i> arba <i>Pimenta genties</i> vaisiai
0905 00 00	Vanilė
0906	Cinamonas ir cinamonų žiedai
0907 00 00	Gvazdikėliai (sveiki vaisiai, žiedai ir žiedkočiai)
0908	Muskatai, macis (<i>mace</i>) ir kardamonas
0909	Anyžinių ožiažolių, žvaigždanyžių, pankolių, kalendrų, kmynų arba paprastųjų kmynų sėklos; kadagių uogos
0910	Imbieras, šafranas, ciberžolė, čiobreliai, lauro lapai, karis ir kiti prieskoniai
1106 20	Sago palmių šerdžių arba šakniavaisių ar gumbavaisių, klasifikuojamų 0714 pozicijoje, miltai, rupiniai ir milteliai
1108 14 00	Maniokų krakmolas
1210	Apynių spurgai, švieži arba džiovinti, susmulkinti arba nesumulkinti, sumalti į miltelius arba nemalti, granuluoti arba negranuluoti; lupulinas
1211	Augalai ir augalų dalys (įskaitant sėklas ir vaisius), dažniausiai naudojami parfumerijoje, farmacijoje arba kaip insekticidai, fungicidai ar panašiai, švieži arba džiovinti, supjaustyti arba nesupjaustyti, grūsti arba negrūsti, sumalti į miltelius arba nemalti
1301	Šelakas; gamtinės dervos, sakai, lipai ir aliejingosios dervos (oleorezinai) (pavyzdžiui, balzamai)
1302	Augalų syvai ir ekstraktai; pektino medžiagos, pektinai ir pektatai; agaras ir kitos augalinės gleivės bei tirštikliai, modifikuoti arba nemodifikuoti
1504	Žuvų arba jūrų žinduolių taukai ir aliejus bei jų frakcijos, nerafinuoti arba rafinuoti, bet chemiškai nemodifikuoti

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

KN kodas	Aprašas
1604 31 00	Įkrai
1604 32 00	Įkryų pakaitalai
1801 00 00	Kakavos pupelės, sveikos arba smulkintos, žalios arba skrudintos
1802 00 00	Kakavos lukštai, išaižos, luobelės ir kitos kakavos atliekos
1803	Kakavos pasta, iš kurios pašalinti arba nepašalinti riebalai
2003 90 10	Trumai (paruošti arba konservuoti be acto arba acto rūgšties)
2006 00	Daržovės, vaisiai, riešutai, vaisių žievelės ir kitos augalų dalys, konservuotos cukruje (nusausintos, apcukruotos (glacé) arba cukruotos)
2102	Mielės (aktyviosios arba neaktyviosios); kiti negyvi vienląsčiai mikroorganizmai (išskyrus vakcinas, klasifikuojamas 3002 pozicijoje); paruošti kepimo milteliai
2936	Provitaminai ir vitaminai, natūralūs arba gauti sintezės būdu (įskaitant natūralius koncentratų), jų dariniai, daugiausia vartojami kaip vitaminai, taip pat šių junginių mišiniai, ištirpinti bet kuriame tirpiklyje arba neištirpinti
3301	Eteriniai aliejai (deterpenuoti arba nedeterpenuoti), įskaitant konkretus ir absoliutus; kvapieji dervų ekstraktai (rezinoidai); ekstrahuotosios aliejingos dervos (oleorezinai); eterinių aliejų koncentratai riebaluose, nelakiuosiuose aliejuose, vaškuose arba panašiose medžiagose, gauti anfleražo arba maceravimo būdu; šalutiniai terpeniniai eterinių aliejų deterpenacijos produktai; eterinių aliejų vandeniniai distiliatai ir vandeniniai tirpalai

2. 1 dalyje išvardytam mažais kiekiais vartojamam maistui taikytini didžiausi leidžiami taršos lygiai

	(Bq/kg)
Stroncio izotopai, ypač Sr-90	7 500
Jodo izotopai, ypač I-131	20 000
Plutonio ir transplutonio elementų alfa spinduliuotės izotopai, ypač Pu-239, Am-241	800
Visi kiti nuklidai, kurių pusėjimo trukmė ilgesnė nei 10 dienų, ypač Cs-134, Cs-137 ⁽¹⁾	12 500

⁽¹⁾ Anglis-14, tritis ir kalis-40 neįtraukti į šią grupę.

[57 pakeit.]

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

III PRIEDAS

DIDŽIAUSI LEIDŽIAMI PAŠARŲ RADIOAKTYVIOSIOS TARŠOS LYGIAI

Didžiausi leidžiami cezio-134 ir cezio-137 lygiai

Gyvūnai	Bq/kg ⁽¹⁾ , ⁽²⁾
Kiaulės	1 250
Naminiai paukščiai, ėriukai, veršeliai	2 500
Kiti	5 000

⁽¹⁾ Numatoma, kad šie lygiai padės laikytis didžiausių leidžiamų maistui nustatytų taršos lygių; vien jais negalima garantuoti, kad jų bus laikomasi bet kuriomis sąlygomis, dėl jų nesumažėja reikalavimo kontroliuoti žmonėms vartoti skirtų gyvulinės kilmės produktų taršos lygius, svarba.

⁽²⁾ Šie lygiai taikomi vartoti paruoštiems pašarams.

IV PRIEDAS

Panaikinti reglamentai

Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 3954/87	(OL L 371, 1987 12 30, p. 11)
Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 2218/89	(OL L 211, 1989 7 22, p. 1)
Komisijos reglamentas (Euratomas) Nr. 944/89	(OL L 101, 1989 4 13, p. 17)
Komisijos reglamentas (Euratomas) Nr. 770/90	(OL L 83, 1990 3 30, p. 78)

2015 m. liepos 9 d., ketvirtadienis

V PRIEDAS**ATITIKTIES LENTELĖ**

Reglamentas (Euratomas) Nr. 3954/87	Reglamentas (Euratomas) Nr. 944/89	Reglamentas (Euratomas) Nr. 770/90	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnis		1 straipsnis
1 straipsnio 2 dalis			1 straipsnis
2 straipsnio 1 dalis			2 straipsnis
2 straipsnio 2 dalis			3 straipsnio 1 dalis ir 3 straipsnio 2 dalis
3 straipsnio 1 dalis			—
3 straipsnio 2 dalis			—
3 straipsnio 3 ir 4 dalys			3 straipsnio 3 dalis
4 straipsnis			—
5 straipsnio 1 dalis			6 straipsnis
5 straipsnio 2 dalis			—
6 straipsnio 1 dalis			4 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 2 dalis			4 straipsnio 2 dalis
—	~~2 straipsnis~~		~~II priedo 2 dalis~~
—	—	1 straipsnis	III priedas
7 straipsnis		—	5 straipsnis
—	—	—	—
8 straipsnis			7 straipsnis
Priedas			8 straipsnis
	Priedas		I priedas
		Priedas	~~II priedo 1 punktas~~
—	—	—	III priedas
—	—	—	IV priedas
			V priedas

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT